

BERÄTTELSE

ANGÅENDE

HELSINGFORS STADS KOMMUNALFÖRVALTNING

ÅR 1897.

JEMTE STATISTISKA UPPGIFTER FÖR SAMMA
OCH FÖREGÅENDE TID.

TIONDE ÅRGÅNGEN.

HELSINGFORS

TIDNINGS- & TRYCKERI-AKTIEBOLAGETS TRYCKERI

1898.

INNEHÅLL.

Årsberättelse.

I. Stadsfullmäktige	sid.	1.
II. Drätselkammaren	”	118.
III. Fattigvårdsstyrelsen	”	157.
IV. Inqvarteringsnämnden	”	171.
V. Förmyndarenämnden	”	175.
VI. Helsovårdsnämnden	”	177.
VII. Folkskoledirektionen	”	178.
VIII. Brandkommissionen	”	182.
IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen	”	185.
X. Bestyrelsen för folkbiblioteket och läsesalen i Sörnäs	”	188.
XI. Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl	”	191.
XII. Förlikningsnämnden	”	192.

Tabellbilagor.

Areal. Gårdar. Tomter. Gator. Afloppskanaler. Kajer. Vattenledning. Gasbelysning.

Tab. N:o 1. Helsingfors stads yttnehåll vid utgången af år 1897	sid.	3*.
Tab. N:o 2. Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors vid folkräkningen den 1 December 1890	”	4*.
Tab. N:o 3. Antalet boningshus och rum i Helsingfors vid folkräkningen den 1 December 1890	”	5*.
Tab. N:o 4. Antalet boningsrum i Helsingfors vid folkräkningen den 1 December 1890, fördeladt efter storleken af de lokaler de tillhöra	”	6*.
Tab. N:o 5. Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 December 1890, fördeladt efter belägenheten af de lokaler de bebo	”	6*.
Tab. N:o 6. Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 December 1890, fördeladt efter medlemsantal och storleken af de lokaler, som de bebo	”	7*.

Tab. N:o 7.	Längder och ytor af Helsingfors stads gator, torg och allmänna platser vid utgången af år 1887 jemte uppgift å planerings- och stenläggnings arbeten, utförda t. o. m. 1887 samt under hvarje af åren 1888—1897	sid. 8*.
Tab. N:o 8.	Uppgift öfver Finska och Ryska statsverkens, Universitetets, Allmänna byggnaders, Stadens och privata fastigheters gatuandelar uti Helsingfors stad	” 14*.
Tab. N:o 9.	Uppgift å längder af Helsingfors stads allmänna afloppskanaler jemte antalet infallsbrunnar vid utgången af år 1897	” 17*.
Tab. N:o 10.	Längder och ytor af Helsingfors stads kajer jemte vattendjupet invid desamma	” 20*.
Tab. N:o 11.	Uppgifter angående stadens renhållningsdistrikt	” 22*.
Tab. N:o 12.	Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1879—1897	” 23*.
Tab. N:o 13.	Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1879—1897, (utom verkstadsdriften)	” 24*.
Tab. N:o 14.	Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen under åren 1891—1897, (jemte verkstadsdriften)	” 25*.
Tab. N:o 15.	Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för stadens vattenledningsverkstad under åren 1891—1897	” 25*.
Tab. N:o 16.	Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1885—1897	” 26*.
Tab. N:o 17.	Lysgasens medelstyrka i Helsingfors under lysåren 1889—1897	” 26*.

Vederlek. Temperatur.

Tab. N:o 18.	Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad år 1896, jemförd med medeltal af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder	” 27*.
Tab. N:o 19.	Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1897, jemförda med de under åren 1886—1896 rådande	” 28*.

Befolkning. Dödlighet. Sjuk- och Helsovård.

Tab. N:o 20.	Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvart femte eller tionde år från 1810—1895 samt för åren 1896 och 1897	” 30*.
Tab. N:o 21.	Helsingfors stads mantalsskrifna och mantalspenningar betalande befolkning åren 1894—1897	” 30*.
Tab. N:o 22.	Helsingfors stads ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 December 1890, jemförd med förhållandet och folkräkningen den 1 Oktober 1880 och den 1 Mars 1870	” 31*.
Tab. N:o 23.	Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 December 1890	” 31*.
Tab. N:o 24.	Födde och döde i Helsingfors för hvarje qvinnevium från 1811—1890 samt för hvarje af åren 1891—1897	” 32*.

Tab. N:o 25.	Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 December 1890	sid. 34*.
Tab. N:o 26.	Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1888—1897	” 35*.
Tab. N:o 27.	De i Helsingfors åren 1888—1897 döde, ordnade efter kön och åldersklasser	” 36*.
Tab. N:o 28.	Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1887—1897, fördelade efter församlingar	” 38*.
Tab. N:o 29.	Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1888—1897, fördeladt på månader och kvartal	” 39*.
Tab. N:o 30.	Barndödligheten bland lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1888—1897	” 39*.
Tab. N:o 31.	Dödsorsakerna bland lutherska trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1897, jemförda med åren 1892—1896	” 40*.
Tab. N:o 32.	Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors åren 1888—1897 uti några talrikast förekommande sjukdomar, jemförda med totalmortaliteten	” 42*.
Tab. N:o 33.	Af distriktsläkarene i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1888—1897	” 43*.
Tab. N:o 34.	Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1897 hos Helsingforsvårdsnämnden, jemfördt med åren 1883—1896	” 44*.
Tab. N:o 35.	Antalet och beskaffenheten af de å Maria sjukhusets afdelning för icke epidemiska sjukdomar behandlade sjukdomsfall under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896	” 45*.
Tab. N:o 36.	Antalet och beskaffenheten af de å Maria sjukhusets afdelning för epidemiska sjukdomar behandlade sjukdomsfall under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896	” 46*.
Tab. N:o 37.	Sammanställning af vårdade sjuke och sjukdomar vid Maria sjukhus' annex å villan Alkärr år 1897, jemförda med år 1896	” 47*.
Tab. N:o 38.	Antalet och beskaffenheten af de å vårdanstalten för sinnessjuke vid stadens arbets- och fattiggård behandlade sjukdomsformerna under år 1897, jemfördt med åren 1895 och 1896	” 48*.
Tab. N:o 39.	Antalet sinnessvaga och sinnessjuka personer, som vårdats genom Helsingfors stads fattigvårdsförmedling under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896	” 48*.
Tab. N:o 40.	Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1888—1897	” 49*.
Tab. N:o 41.	Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte polikliniska sjukbesök under åren 1894—1896	” 49*.
Tab. N:o 42.	Antalet af de vid Sjukstugan i Sörnäs vårdade patienter under år 1897	” 50*.
Tab. N:o 43.	De kommunala sjuksköterskornas verksamhet under år 1897	” 50*.
Tab. N:o 44.	Antalet af de å enskilda sjukvårdsanstalter i Helsingfors vårdade sjuke under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896	” 51*.

Tab. N:o 45.	Antalet stadsboar intagna å samt polikliniskt behandlade vid sjukhusen i staden år 1897, jemfördt med år 1896	sid. 52*.
Tab. N:o 46.	Antalet patienter insända genom veneriska besigttningsbyrån till syfilitiska afdelningen under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896 . .	„ 53*.
Tab. N:o 47.	Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1889—1897	„ 53*.
Tab. N:o 48.	Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1897, jemfördt med åren 1893—1896 . .	„ 54*.
Tab. N:o 49.	Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1897	„ 55*.
Tab. N:o 50.	Medeltalen af alla kemiska analyser af Helsingfors vattenledningsvatten under åren 1890—1897	„ 56*.
Tab. N:o 51.	Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors stads vattenledningsvatten år 1897	„ 57*.
Tab. N:o 52.	Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors stads vattenledningsvatten från skilda filtra år 1897	„ 58*.

Högre och lägre undervisningsväsendet. Folkbibliotek och läsesalar.

Tab. N:o 53.	Uppgifter angående lärarepersonalen vid Kejslerliga Alexanders universitetet för läsåren 1884—1887, 1887—1890, 1890—1893, 1893—1896	„ 59*.
Tab. N:o 54.	Uppgifter angående den studerande ungdomen vid Kejslerliga Alexanders universitetet för läsåren 1884—1896	„ 60*.
Tab. N:o 55.	Uppgifter angående Polytekniska institutets i Finland lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898	„ 61*.
Tab. N:o 56.	Uppgifter angående elementarläroverken i Helsingfors under läsåren 1887—1897	„ 62*.
Tab. N:o 57.	Uppgifter angående Handelsinstitutets i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898	„ 70*.
Tab. N:o 58.	Uppgifter angående Navigationsskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898	„ 71*.
Tab. N:o 59.	Uppgifter angående Industriskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1887—1888 t. o. m. 1896—1897	„ 72*.
Tab. N:o 60.	Uppgifter angående Högre handtverksskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1890—91 t. o. m. 1897—98	„ 73*.
Tab. N:o 61.	Uppgifter angående Lägre handtverksskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898	„ 74*.
Tab. N:o 62.	Uppgifter angående lärarepersonalen vid Helsingfors folkskolor under läsåret 1896—97, jemförda med dem under läsåren 1893—94 t. o. m. 1895—96	„ 75*.
Tab. N:o 63.	Antalet skolklasser i Helsingfors stads folkskolor äfvensom antalet elever i skolorna, från skolorna utdimerade, föräldrarnes stånd m. m. läsåren 1891—92 t. o. m. 1896—97	„ 76*.

Tab. N:o 64.	De i Helsingfors stads egentliga folkskolor inskrifna elevernas undervisningsspråk samt skolgång och ålder under läsåren 1893—94 t. o. m. 1896—97	sid. 78*.
Tab. N:o 65.	De i Helsingfors stads folkskolor för försummade barn och fortsättningskola inskrifna elevers undervisningsspråk samt skolgång och ålder under läsåren 1891—92 t. o. m. 1896—97	” 80*.
Tab. N:o 66.	Anlitandet af folkbiblioteket och läsesalen år 1897, jemfördt med åren 1888—1897	” 81*.
Tab. N:o 67.	Anlitandet af biblioteket och läsesalen i Sörnäs under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896	* 82*.

Domstolarnas, polisens, fattigsakförarens och brandverkets verksamhet.

Tab. N:o 68.	Antalet civila mål och ärenden, afgjorda af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1885—1895	” 83*.
Tab. N:o 69.	Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1886—1895	” 84*.
Tab. N:o 70.	Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfälda af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1886—1895	” 85*.
Tab. N:o 71.	Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1897, jemfördt med åren 1889—1896	” 86*.
Tab. N:o 72.	Antalet af de genom detektioa polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendom under åren 1889—1897	” 87*.
Tab. N:o 73.	Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1894—1897	” 88*.
Tab. N:o 74.	Antalet personer hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1888—1897	” 89*.
Tab. N:o 75.	Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försälda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats under åren 1888—1897	” 89*.
Tab. N:o 76.	Eldsvådorna i Helsingfors åren 1888—1897	” 90*.
Tab. N:o 77.	Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom, som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1888—1897	” 91*.

Fattigvård.

Tab. N:o 78.	Antalet personer, intagna i Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1888—1897, fördeladt efter månader	” *92*.
Tab. N:o 79.	Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1878—1897	” 93*.

Tab. N:o 80.	Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför under åren 1878—1897	sid. 94*.
Tab. N:o 81.	Utgifter öfver kosthållningen i Helsingfors stads arbets- och fattig-gård under åren 1885—1897	„ 95*.
Tab. N:o 82.	Verksamheten vid stadens arbetsinrättning för män under år 1897	„ 96*.

**Näringsidkare, fabriker och handtverkerier. Import,
export och sjörörelse. Passagerare- och gods-rörelse.
Telegraf, telefon och post. Sparbanker.**

Tab. N:o 83.	Uppgift öfver antalet bolag och personer, hvilka i Helsingfors år 1897 idkat handel och näring	„ 97*.
Tab. N:o 84.	Fabriker och handtverkerier i Helsingfors år 1897, jemförda med åren 1889—1896	„ 101*.
Tab. N:o 85.	Helsingfors stads import och export samt uppbörden vid dess tull-kammare i förhållande till hela landets under åren 1878—1897	„ 103*.
Tab. N:o 86.	Värdet af Helsingfors stads import och export under åren 1895—1897	„ 104*.
Tab. N:o 87.	Helsingfors stads trävaruexport under åren 1895—1897	„ 110*.
Tab. N:o 88.	Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklarerade fartyg under år 1897, jemfördt med åren 1889—1896	„ 111*.
Tab. N:o 89.	Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1888—1897	„ 112*.
Tab. N:o 90.	Antalet fartyg af främmande nationalitet, som bestökt Helsingfors under åren 1895—1897	„ 112*.
Tab. N:o 91.	Passagerarerörelsen å Helsingfors bangård åren 1893—1897	„ 113*.
Tab. N:o 92.	Godsrörelsen å Helsingfors och Sörnäs jernvägsstationer åren 1893—1897	„ 114*.
Tab. N:o 93.	Anmälda resande i Helsingfors åren 1888—1897	„ 116*.
Tab. N:o 94.	Antagna hyrkuskar, landt- och sjöformän i Helsingfors åren 1887—1897	„ 117*.
Tab. N:o 95.	Spårvägstrafiken i Helsingfors under år 1897, jemförd med samma trafik åren 1891—1896	„ 118*.
Tab. N:o 96.	Telegramvexling å Helsingfors telegrafstation åren 1888—1897	„ 120*.
Tab. N:o 97.	Antalet samtal och abonenterna i Helsingfors telefonförening under åren 1888—1897	„ 121*.
Tab. N:o 98.	Rörelsen vid Helsingfors postkontor åren 1887—1896	„ 122*.
Tab. N:o 99.	Insättningar och uttagningar vid Helsingfors sparbank under åren 1888—1897	„ 124*.
Tab. N:o 100.	Insättningar i Kapital- och Lifränteförsäkringsanstalten i Helsingfors under åren 1888—1897	„ 124*.

Beskattning. Finanser. Ekonomi.

Tab. N:o 101.	Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppdebiterade och uppburna afgifter under år 1897, jemförda med åren 1888—1896	sid. 125*.
Tab. N:o 102.	Uppgift öfver trafiken åhvålfda afgifter i Helsingfors under åren 1888—1897	„ 126*.
Tab. N:o 103.	Helsingfors Hamnkontors uppbörd under år 1897, jemförd med den under åren 1891—1896	„ 127*.
Tab. N:o 104.	Sammandrag af taxerings- och uppbördslängderna för kommunala utskylder m. m. för åren 1890—1897 för fyllande af behofven för 1891—1898	„ 128*.
Tab. N:o 105.	Helsingfors stadskassas inkomster och utgifter under åren 1888—1897	„ 132*.
Tab. N:o 106.	Antalet betalande skattören, uttaxering per skattöre samt summa uttaxering åren 1886—1897	„ 134*.
Tab. N:o 107.	Helsingfors stads consoliderade gäld, enligt boksluten för åren 1886—1897	„ 134*.
Tab. N:o 108.	Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1897, jemförda med fastställd stat	„ 135*.
Tab. N:o 109.	Helsingfors stadskassas ställning den 31 December år 1897	„ 149*.
Tab. N:o 110.	Helsingfors stads utestående, icke förfallna fordringar år 1897	„ 152*.
Tab. N:o 111.	Helsingfors stads donerade fonder år 1897	„ 153*.
Tab. N:o 112.	Kapitalbeloppet af Helsingfors stads donerade fonder enligt boksluten för åren 1883—1897	„ 159*.
Tab. N:o 113.	Kostnaderna för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1886—1897	„ 160*.
Tab. N:o 114.	Uppgifter öfver kostnader för de arbeten, som genom Helsingfors stads byggnadskontor blifvit utförda under år 1897	„ 161*.
Tab. N:o 115.	Ekonomisk öfversigt af utgifterna vid Maria sjukhuset år 1897, jemförda med åren 1895 och 1896	„ 164*.
Tab. N:o 116.	Tablå visande resp. afdelningars vid Maria sjukhuset omkostnader i förhållande till hvarandra år 1897, jemförda med åren 1895 och 1896	„ 165*.
Tab. N:o 117.	Utvisande spiskostnaderna vid Maria sjukhuset under år 1897, jemförda med åren 1895 och 1896	„ 166*.
Tab. N:o 118.	Uppgift å värdet af Helsingfors stad tillhöriga fastigheter	„ 167*.
Tab. N:o 119.	Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1897 jemte uppgift å försäkringsgifvarene	„ 168*.
Tab. N:o 120.	Värdet af Helsingfors stads löseegendom under åren 1889—1897	„ 170*.

Allmänna val.

Tab. N:o 121.	Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1887, 1890, 1893 och 1896	„ 172*.
---------------	--	---------

Årsberättelse

1897.

I. Stadsfullmäktige.

Af de under ifrågavarande redogörelseår af Stadsfullmäktige handlagda ärenden må anföras följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Med föranledande deraf att Maskin- och Brobyggnads Aktiebolaget, som på arrende innehade staden underlydande lägenheterna Necken och Pannkakan, hvilka efter den för 10:de stadsdelen fastställda stadsplanen skulle upptagas af fabriksqvarteren N:ris 292, 293 och 294, uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 13 Oktober 1896 anhållit om sådan ändring i stadsplanen, att den föreslagna jernvägen från Sörnäs till Hagnäs torg blefve dragen närmare stranden och erhöle en lämpligare sträckning genom berörda qvarter, hvilka bolaget vore sinnadt att inlösa, hade Byggnadskontoret på Drätselkammarens derom gifna uppdrag uppgjort ett förslag till ändringar af planen för 10:de stadsdelen. Detta ändringsförslag, hvori äfven beaktats en af Fabrikören W. Lindström hos Drätselkammaren gjord anhållan om intagande i stadsplanen af ett påtänkt fabriksqvarter inom angränsande lägenhet N:o 23 Hörneberg och hvarigenom bland andra fördelar skulle vid framdeles skeende utfyllning mellan stranden och jernvägen vinnas en värdefull öppen plats, å hvilken ömfartsspår för lastning och lossning kunna anläggas, insändes ¹⁾ af Drätselkammaren till Stadsfullmäktige med förord till godkännande äfvensom anhållan att Stadsfullmäktige ville söka Hans Kejs. Majestäts nådiga fastställelse å förslaget. Drätselkammarens framställning blef af Stads-

Ändring af
stadsplan för
10:de stadsdelen.

¹⁾ Drks skrf. N:o 61 af den 11 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 14).

fullmäktige godkänd¹⁾ och deraf föranledda åtgärder vidtagna, samt underrättades²⁾ Stadsfullmäktige sedermera medels Guvernörens i länet genom Magistraten insända remiss af den 9 Augusti, att ifrågavarande ändringsförslag blifvit i nåder fastställt.

Reglering af
särskilda tomter
vid Lappviks-
och Malmgä-
torerna.

I anledning af en ansökan om arrenderätt till ett odisponerad område invid tomten N:o 12 vid Lappviksgatan hade af Drätselkammaren förordnats till syn på platsen; och då af synemännen uti det på grund häraf tillkomna syneinstrumentet bland annat anfördes, att den närmast bakom tomterna N:ris 11—15 i kvarteret N:o 155 belägna terrängen till följd af dess ojämna och bergbundna beskaffenhet vore mindre användbar för traktens indelning i skilda bostadstomter, hvaremot densamma synnerligen väl lämpade sig för utvidgning af nämnda, jemförelsevis små tomter vid Lappviksgatan, upptog Kammaren till ompröfning en reglering icke blott af området bakom kvarteret N:o 155 utan af hela den mark, som ligger emellan Lappviksgatan å ena sidan samt stadens materialgård och arbetsbostäderna å den andra, samt uppdrog åt Byggnadskontoret att i sådant syfte till Kammaren inkomma med förslag. Sedan ett sådant också af Byggnadskontoret aflemnats och vissa ändringar deri gjorts samt Drätselkammaren af ägarna till tomterna N:ris 11—15 i kvarteret N:o 155 fått emottaga skriftlig förbindelse derom, att de inom en tid af tio år och mot resp. tillskottsområden åsatta värden, näml.:

för området bakom tomt N:o 11 af	345,410 m ² å	10 mark .	<i>Små</i>	3,454: 15
” ” ” ” ” 12 ”	448,615 m ² å	10 ” .	”	4,486: 15
” ” ” ” ” 13 ”	439,700 m ² å	8 m. 50 p.	”	3,737: 45
” ” ” ” ” 14 ”	448,615 m ² å	6 mark .	”	2,691: 69
” ” ” ” ” 15 ”	448,615 m ² å	8 m. 50 p.	”	3,813: 23

ville inlösa desamma, hemstälde³⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville hos Hans Kejs. Majestät utverka sådan ändring uti gällande stadsplan för Helsingfors, som förslaget angaf; samt att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att, sedan fastställelse å den föreslagna ändringen af stadsplanen vunnits, ej mindre till ägarna af tomterna N:ris 11—15 vid Lappviksgatan på ofvan anförda vilkor försälja de för dessa tomter afsedda tillskottsområden, än ock med ägaren af tomten N:o 10 vid samma gata göra det egoutbyte, som för utbredande af den emellan

¹⁾ Stfs prot. den 22 april § 19. — ²⁾ Stfs prot. den 21 sep. § 1. — ³⁾ Drks skrf. N:o 227 af den 25 nov.

quarteren N:ris 154 och 155 löpande tvärgatan med afseende å den nya tomtindelningen hade befunnits af behovet påkalladt. Denna hemställan blef af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾).

Uti en till Magistraten inlemnad och till Stadsfullmäktige i det syfte, ^{Frågan om reglering af kvarteret Bocken.} stadgandet i 1 § af gällande byggnadsordning för staden bestämmer, öfversänd skrift af December månad 1896 hade flere egare af gårdar i kvarteret N:o 22 Bocken anhållit om sagda quarters reglering sålunda, att Vinkelgatan förlängdes till Elisabetsgatan genom tomten N:o 11 äfvensom Gengatan förbands med Vinkelgatan medels en gata dragen genom tomten N:o 7 vid Gengatan och gården N:o 13 vid Elisabetsgatan; och hade Stadsfullmäktige i anledning häraf infordrat ²⁾ Drätselkammarens utlåtande. I afgifvande ³⁾ sådant föreslog emellertid Drätselkammaren, som i ärendet inhemtat Byggnadskontorets yttrande och deraf funnit att totala utgiften för det äskade regleringsarbetet, inclusive 155,000 mark fordrad lösen för mark, beräknats till 201,000 mark, att Stadsfullmäktige ville lemna Magistraten det svar, att ansökan om reglering af kvarteret Bocken icke föranledt till vidare åtgärd från Stadsfullmäktiges sida. Och godkände ⁴⁾ Stadsfullmäktige detta Drätselkammarens afstyrkande yttrande i frågan.

Då Öfverkamreraren K. R. Ignatius hos Drätselkammaren gjort anhållan att få inlösa de af honom på arrende innehafvande och bebyggda tomterna N:ris 3 och 5 vid Broholmsgatan i kvarteret N:o 300, hade Kammararen låtit i vanlig ordning värdera desamma, och hade dem dervid åsatts värden efter 17 mark per kvadratmeter af resp. 21,568 mark 41 penni och 21,633 mark 18 penni. Och som dessa värden af Drätselkammaren godkändes, hemstälde ⁵⁾ Kammararen ock hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att till sökanden för en köpeskilling af sammanlagdt 43,201 mark 59 penni försälja dessa tomter, men beslöto ⁶⁾ Stadsfullmäktige att de skulle få afyttras endast efter ett pris af 20 mark per kvadratmeter.

Försäljning af tomterna N:ris 3 & 5 vid Broholmsgatan.

Bestyrkande sig numera innehafva besittningsrätten till staden underlydande villalägenheten N:o 27 Fågelvik, hade Kanslirådet C. L. Lindeberg hos Drätselkammaren anhållit att med den förmänsrätt, som vid 10:de stadsdelens reglering tillerkänts arrendatorerne till respektive fabriksområden, få inlösa de af villalägenheten Fågelvik genom senast fastställda

Försäljning af fabriksområdena N:ris 20 och 22 i kvarteret N:o 289 af 10:de stadsdelen.

1) Stfs prot. den 7 dec. § 6. — 2) D:o d:o den 4 mars § 1. — 3) Drks skrif. N:o 173 af den 23 sep. — 4) Stfs prot. den 12 okt. § 10. — 5) Drks skrif. N:o 150 af den 19 aug. — 6) Stfs prot. den 21 sep. § 12.

stadsplan bildade fabriksstomterna N:ris 20 och 22 i kvarteret N:o 289, med bibehållande af arrenderätten intill arrendetidens utgång den 31 December 1903 till den ännu återstående delen af det ursprungliga villaområdet mot en efter denna del proportionelt lämpad arrendeavgift. Och hade vid i anledning häraf af Drätselkammaren föranstaltad värdering af dessa tomter värderingsmännen enats om att åsätta tomten N:o 20, efter ett pris af 3 mark 50 penni för land och 50 penni för vattenområde per kvadratmeter ett totalvärde af 32,330 mark 65 penni; och tomten N:o 22 efter 3 mark kvadratmeter land och 50 penni kvadratmeter vattenområde ett sammanlagdt värde af 23,327 mark 85 penni. Derjemte föreslogo värderingsmännen att såsom vilkor vid försäljningen af tomten N:o 20 skulle ingå den bestämmelse, att staden finge från tomten borttaga all förefintlig matmylla. Ofvanstående saluvärden pröfvades emellertid af Drätselkammaren för låga, i det Kammaren ansåg att för tomten N:o 20 borde erläggas 5 mark 50 penni för land och 50 penni för vattenområde samt för tomten N:o 22 4 mark 50 penni för land och 50 penni för vattenområde per kvadratmeter tomtyta. Och anhöll ¹⁾ Kammaren om be- myndigande ej mindre att till sökanden försälja ifrågavarande fabriks- tomter mot en köpeskilling af 50,316 mark 75 penni för tomten N:o 20 och 33,988 mark 25 penni för tomten N:o 22 samt för öfrigt på de för fabriksstomter gällande vilkor äfvensom med rätt för staden att från tomten N:o 20 få borttaga all förefintlig mylla; än ock att för återstoden af villalägenheten N:o 27 Fågelvik, som intill utgången af år 1903 på arrende innehafves af Kanslirådet Lindeberg, från den dag oftanämnda tomter blifvit af staden försålda, nedsätta den årliga arrendeavgiften till 663 mark 64 penni. På beredningsutskottets förslag bifölls ²⁾ denna Drätselkammarens hemställan.

Försäljning af
fabriksquarte-
ren N:ris 292
och 294 uti 10:de
stadsdelen.

Sedan Drätselkammaren till svar å Maskin- och Brobyggnads Aktiebolagets härstädes derom tidigare gjorda anhållan ³⁾ meddelat bolaget, att Drätselkammaren vore villig att hos Stadsfullmäktige göra hemställan om försäljning till bolaget af fabriksqvarteren N:ris 292 och 294 efter följande prisgrunder: för kvarteret N:o 292 — 3 mark per kvadratmeter land och 50 penni per kvadratmeter för deri ingående vattenområde; för tomterna N:ris 3 och 8 i kvarteret N:o 294 — 5 mark 50 penni per kvadratmeter areal; för tomten N:o 6 i kvarteret N:o 294 — 3 mark per

¹⁾ Drks skrf. N:o 186 af den 21 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 26 okt. § 7. — ³⁾ Se 1896 års berättelse pg. 21.

kvadratmeter land och 50 penni per kvadratmeter vattenområde; och för tomten N:o 9 uti sistnämnda kvarter 5 mark 50 penni för land- och 50 penni för vattenområde per kvadratmeter, samt uppmanat bolaget att genom stadens Byggnadskontor utverka sig ny mätning af ifrågavarande kvarter och tomter, sådana de efter nyss ändrad stadsplan utfalla, hade bolaget till Kammaren inlemnadt behöriga mätbref, efter hvilka dessa kvarters och tomters försäljningspris kunde uträknas till följande belopp: för fabrikskvarteret N:o 292 till 73,476 mark 25 penni; för tomten N:o 3 vid Aspnäs-gatan i kvarteret N:o 294 till 20,567 mark 25 penni; för tomterna N:ris 6 och 8 vid Östra chausséen i kvarteret N:o 294 till resp. 29,230 mark 51 penni och 20,225 mark 70 penni, samt för tomten N:o 9 vid Sörnäs strandväg i kvarteret N:o 294 till 32,981 mark 45 penni. Och hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att till Maskin- och Brobyggnads Aktiebolaget härstädes mot ofvan angifna pris och på de för fabrikstomter gällande vilkor försälja ifrågavarande tomter, hvilket äfven af Fullmäktige beviljades ²⁾).

Hos Drätselkammaren hade arrendatorn af lägenheten N:o 30 Hagnäs, Ingeniören Adolf Stenberg, som på grund af Stadsfullmäktiges der- till lemnade begifvande ³⁾ inlöst fabrikstomten N:o 7 i kvarteret N:o 296 af 10:de stadsdelen, anhållit att få inlösa äfven de inom samma arrendelägenhet fallande bostadstomterna N:o 1 vid Neckensgränd och N:o 4 vid Östra chausséen uti kvarteret N:o 295. Och hade förrättningsmännen vid den af Drätselkammaren i anledning af denna anhållan föranstaltade värderingen af ifrågavarande tomter enats om att tillstyrka bifall till ansökningen, för den händelse sökanden såsom innehafvare intill utgången af år 1901 af arrendelägenheten Hagnäs genast skulle till stadens disposition afgiftsfritt afstå såväl de öfriga bostadstomterna uti kvarteret N:o 295, med undantag endast af tomten N:o 2 vid Östra chausséen, hvilken han med afseende å förbindelse till tredje man ej kunde afträda, som ock de för Sörnäs strandväg och Neckensgränd erforderliga områdena. Under sådan förutsättning hade värderingsmännen ock åsatt de till inlösen ansökta tomterna ett pris af 15 mark per kvadratmeter, så att värdet för tomten N:o 1 vid Neckensgränd af 1,172,130 m² areal blefve 17,581 mark 95 penni och för tomten N:o 4 vid Östra chausséen af 2,189,400 m² yttinnehåll 32,841 mark. Och som Drätselkammaren fann värderingsmän-

Försäljning af bostadstomterna N:o 1 vid Neckens gränd och N:o 4 vid Östra chausséen i kvarteret N:o 295.

¹⁾ Drks skrf. N:o 123 af den 18 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 8. — ³⁾ Se 1896 års berättelse pg. 5.

nens förslag för staden förmånligt, hemstälde ¹⁾ Kammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till Ingeniören Adolf Stenberg för ett pris af resp. 17,581 mark 95 penni och 32,841 mark försälja bostadstomterna N:o 1 vid Neckens gränd och N:o 4 vid Östra chausséen i kvarteret N:o 295 mot vilkor att Ingeniör Stenberg såsom arrendator af villalägenheten N:o 30 Hagnäs till stadens fria disposition redan nu afstode icke allenast samtliga öfriga tomter i nämnda kvarter, med undantag af tomten N:o 2 vid Östra chausséen, som intill utgången af år 1901 disponeras af arrendatorn, utan äfven all för Sörnäs strandväg och Neckens gränd erforderlig mark. Till denna hemställan lemnade ²⁾ Stadsfullmäktige sitt bifall.

Försäljning af
fabrikstomten
N:o 13 vid Sörnäs
strandväg.

Sedan Ingeniören Gottfrid Strömberg hos Drätselkammaren anhållit att få till bebyggande inlösa fabrikstomten N:o 13 vid Sörnäs strandväg i kvarteret N:o 291, i anledning hvaraf Kammaren förordnat till syn och värdering af sagda tomt, hvarvid bland annat utreddes att tomten, som i sin helhet har en areal 4,380,705 m² och efter ett pris af 7 mark per m² af värderingsmännen åsatts ett värde af 30,664 mark 90 penni, till en mindre del af 1,531,600 m² föll inom lägenheten N:o 27 a Fågelvik och således ej kunde disponeras före ingången af år 1904, då arrendetiden för nämnda lägenhet utgår, hemstälde ³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att genom offentlig auktion inför Kammaren till den mestbudande försälja ifrågavarande tomt på vilkor bland annat, att köparen, som omedelbart finge tillträda den nu disponibla tomtarealen samt återstoden vid ingången af år 1904, vid köpets upprättande erlägger endast en förstnämnda del af tomten motsvarande anpart af köpeskillingen samt återstoden vid utgången af arrendetiden för villan Fågelvik; och blef denna hemställan af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾.

Försäljning af
magasinsquarte-
ret N:o 188 på
Skatudden.

Uti en till Drätselkammaren stäld skrift hade direktionen för Helsingfors Magasins Aktiebolag, hvars rörelse så tilltagit att uppförande af ett nytt magasin var af behofvet påkalladt, anhållit att bolaget finge af staden för skäligt pris efter skeende värdering inlösa magasinskvarteren N:ris 152 och 188 på Skatudden samt att staden, i likhet med förfarandet vid inlösen af magasinskvarteret N:o 189 ⁵⁾, ville i liqvid af köpeskillingen för kvarteren öfvertaga aktier i bolaget. Sedan bolaget meddelats, att ifrågavarande kvarter vid af Drätselkammaren föranstald

¹⁾ Drks skrf. N:o 239 af den 9 dec. — ²⁾ Stfs prot. den 14 dec. § 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 33 af den 4 feb. — ⁴⁾ Stfs prot. den 16 feb. § 6. — ⁵⁾ Se 1895 års berättelse pg. 15.

värdering af desamma åsatts följande värden: för kvarteret N:o 152 af 2,886,400 m² areal efter ett pris af 16 mark per m² 46,182 mark 40 penni och för kvarteret N:o 188 af samma yttinnehåll efter ett pris af 17 mark per m² 49,068 mark 80 penni, fullföljde bolaget sin ansökan endast beträffande sistnämnda magasinskvarter. Och hemställde ¹⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren med afseende derå, att magasinsföretaget komme att i hufvudstaden framkalla ökad lifaktighet i handel och trafik samt då staden vid sådant förhållande och äfven såsom delegare i affären måste hafva intresse af att befordra företagets ekonomiska utveckling, det Stadsfullmäktige ville i så måtto bifalla magasinsbolagets framställning, att staden förbunde sig att uti sagda bolag ingå jemväl med värdet af magasinskvarteret N:o 188, uppskattadt till 49,068 mark 80 penni. Tillika föreslog Drätselkammaren, då den tillernade magasinsbyggnaden nödvändigtvis förutsatte ett sammanbyggande af kvarterets tomter, att Stadsfullmäktige, i den händelse Drätselkammarens ofvanberörda hemställan vunne Fullmäktiges godkännande, ville i behörig ordning ansöka om sådan ändring i stadsplan, att tomterna N:ris 18—32 uti kvarteret N:o 188 finge sammanbyggas. Dessa Drätselkammarens förslag blefvo i alla delar af Stadsfullmäktige godkända. ²⁾

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 19 Oktober 1896 hade ^{Plats för limmigra-} Finska Vetenskaps Societeten, som af statsverket erhållit ett anslag af 8,700 mark för inrättande af en limmigrafinvid Helsingfors stad, anhållit, att ett å en skrifvelsen närsluten karta utmärkt område af 10 × 15 meters vidd måtte emellan simhusen i Brunnsparken till Societeten för behofvet upplåtas. I anledning af denna anhållan hade Stadsfullmäktige uti bref af den 10 påföljande November anmodat Drätselkammaren att inkomma med yttrande, huruvida ej något lämpligare område än det ifrågasatta kunde för ändamålet af staden afstås; och föreslog ³⁾ Drätselkammaren i öfverensstämmelse med ett af Byggnadskontoret gjordt förslag, att Stadsfullmäktige skulle såsom plats för limmigrafin kostnadsfritt upplåta ett område af erforderlig storlek vid stranden af Brunnsparken emellan de derstädes befintliga herrsimhusen och tvättstugan, i omedelbar närhet af den senare. Detta förslag godkändes ⁴⁾ af Stadsfullmäktige; och under rättades ⁵⁾ Fullmäktige uti skrifvelse af den 16 Februari, att Vetenskaps

¹⁾ Drks skrf. N:o 56 af den 4 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 22 mars § 9. — ³⁾ Drks skrf. N:o 279 af den 17 dec. 1896. — ⁴⁾ Stfs prot. den 12 jan. § 12. — ⁵⁾ D:o d:o den 5 april § 12.

Societeten, som funnit den erbjudna platsen lämplig, beslutit emottaga densamma och betyga Fullmäktige sin tacksamhet.

Plats för musei-
byggnad.

Vid den 10 Augusti hållet sammanträde hade Stadsfullmäktige till utlåtande af Drätselkammaren remitterat Eeklesiastikexpeditionens i Kejs. Senaten skrifvelse till Guvernören i länet för den 25 föregående Maj angående tomtplats för det tilltänkta arkeologiska museihuset i Helsingfors. Och infordras i återropade skrifvelse Stadsfullmäktiges yttrande huruvida och på hvilka vilkor staden vore villig att, i stället för den erbjudna platsen å Jernvägstorget, hvilken väsentliga olägenheter befunnits vidlåda, för ändamålet afstå redan år 1890 ifrågasatta, invid Fabriksparken belägna tomterna N:ris 19 och 21 vid Fabriksgatan samt N:o 20 vid Bergmansgatan äfvensom derintill gränsande tomterna N:ris 17 vid Fabriks- och 18 vid Bergmansgatan, alla i kvarteret N:o 126 af sjunde stadsdelen, hvilka tomter enligt Drätselkammarens uppgift innehafva en sammanlagd areal af 10,282,800 m² och skulle efter ett minimipris af 20 mark per m² representera ett kapital af åtminstone 205,656 mark. I konsekvens med Stadsfullmäktiges tidigare i frågan om plats för museihuset fattade beslut, ansåg Drätselkammaren emellertid att icke hela denna summa skulle i ersättning för ifrågavarande tomter fordras af statsverket utan endast ett så stort belopp, att stadens direkta, redan hafda kostnader i gatuplanering m. m. blefve betäckta, hvarjemte fulla värdet för en nu åtminstone 2,000 m² större tomtplats för byggnaden, än härtills varit afsedd, borde med 40,000 mark godtgöras, äfvensom staden ersättas för de större utgifter, staden finge vidkännas vid uppförandet af ett uti södra delen af staden tillernadt vattentorn, för hvilket tomten N:o 18 vid Bergmansgatan såsom den högst belägna och i öfrigt lämpligaste blifvit utvald. Drätselkammaren föreslog ¹⁾ också derföre att Stadsfullmäktige uti afgifvande svar till Guvernören ville förklara sig villige att å stadens vägnar till statsverket afstå de åstundade tomterna mot en ersättning af 40,000 mark för det nu ifrågasatta större området, 30,000 mark för hafda kostnader vid gatuplaneringar omkring tomterna och 15,000 mark för framdeles hafvande större utgifter vid uppförande af ett vattentorn uti södra delen af staden, eller in summa 85,000 mark. Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ emellertid på beredningsutskottets förslag förklara, hurusom museibyggnadens placering å de begärda tomterna hvarken medförde fördel för staden eller vore förenlig med den för ifrågavarande stadsdel uppgjorda stadsplan, hvarföre desamma endast

¹⁾ Drks skrf N:o 163 af den 9 sept. — ²⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 11.

kunde af staden afstås emot full ersättning af 205,656 mark, samt att Stadsfullmäktiges nu ifrågavarande anbud vore för staden bindande ett år från och med dagen för ofvanstående besluts fattande.

Vid tidigare behandling ¹⁾ af frågan om tomtplats för Finska teatern Tomtplats för
Finska teatern. hade densamma lemnats beroende, tills frågan om plats för museibyggnaden blifvit afgjord. Ärendet upptogs emellertid mot slutet af året, i det Stadsfullmäktige anmodade ²⁾ Drätselkammaren att inkomma med yttrande, huruvida Kammaren vidhölle sitt i skrifvelsen för den 26 Mars 1896 afgifna utlåtande beträffande direktionens för Finska teaterhusaktiebolagets ansökan om plats för ifrågavarande teater. Och förelade ³⁾ Stadsfullmäktiges beredningsutskott, sedan Drätselkammaren med föranledande af den gjorda frågan svarat ⁴⁾, att Kammaren icke kunnat annat än vidblifva sitt tidigare i ärendet afgifna yttrande ⁵⁾ och icke hade något nytt förslag att göra dertill, Fullmäktige en i närmaste öfverensstämmelse med Drätselkammarens förslag uppsatt resolution, hvilken likväl bordlades till Fullmäktiges nästpåföljande sammanträde; och då vid detta tillfälle af ordföranden upplästes en af direktionen för Finska teaterhusaktiebolaget ingifven skrift, hvori direktionen hemställer, huruvida icke staden vore villig att till bolaget afstå de ifrågasatta tomterna vid Bangatan med rättighet för bolaget att utbyta dem emot en fastighetsaktiebolaget „Qsakeyhtiö Kaisaniemi“ tillhörig tomt vid Jernvägstorget, å hvilken sistnämnda tomt den nya teaterbyggnaden komme att placeras, beslöto ⁶⁾ Stadsfullmäktige inhemta Drätselkammarens utlåtande öfver nu ifrågavarande ansökan; och skulle ärendet i hela dess vidd ånyo till behandling upptagas, sedan sagda utlåtande afgifvits.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 5 Maj hade Finska Litteratursällskapet anhållit, att i den midtemot Studenthuset belägna delen af Henriksplanaden, d. v. s. den triangulära delen af nämnda esplanad, som faller emellan de tvenne grenar Alexandersgatan gör i dess vestligaste ända för förmedlande af trafiken emellan östra och vestra Henriksgatorna, plats måtte upplätas för ett tillernadt monument till åminnelse af affidne Kanslirådet Elias Lönnrot; och hade Stadsfullmäktige remitterat ⁷⁾ denna skrifvelse jemte densamma åtföljande bilagor till Drätselkammaren för inhemtande af Kammarens utlåtande i ärendet. Och sedan

Plats för minnesstod åt Elias Lönnrot.

¹ & ⁵⁾ Se 1896 års berättelse pag. 9, Stfs tryckta handl. N:o 13 för 1896. — ²⁾ Stfs prot. den 12 nov. § 22. — ³⁾ D:o d:o, den 9 nov. § 18. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 203 af den 4 nov. — ⁶⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 14. — ⁷⁾ D:o d:o den 11 maj § 19.

Drätselkammaren meddelat, ¹⁾ att Kammaren icke fann något hinder föreligga för bifall till Finska Litteratursällskapets anhållan, då Kammaren ansåg den ifrågasatta platsen synnerligen väl lämpa sig för det afsedda ändamålet, beslöto Stadsfullmäktige ²⁾ och att till plats för ifrågavarande staty upplåta det begärda området af Henriks esplanaden, men tillade för platsens upplåtande det vilkor, att med hänsigt till den hädangångnes hela fosterlandet omfattande lifsgerning och med fästadt afssende å de på denna ort rådande språkförhållandena, derest utom Elias Lönnrots namn inskriptioner anbringas å monumentet, landets båda inhemska språk härvid varda använda.

Arrendering af bostadstomterna N:ris 9 vid 1:sta och 10 vid 2:dra linien i kvarteret N:o 303 å Berghäll.

Uti en af bestyrelsen för *Föreningen för lyttas bistånd* till Drätselkammaren inlemnad, till Stadsfullmäktige stäld skrift hade bemälda bestyrelse anhållit att odisponerade bostadstomterna N:ris 9 vid 1:sta och 10 vid 2:dra linien i kvarteret N:o 303 å Berghäll måtte åt föreningen upplåtas antingen utan lösen eller mot lågt arrende i och för uppförande derstädes af ett eget hus för föreningens arbetsskola och hem för lytta. Och hemstälde ³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva låtit i vanlig ordning syna och värdera tomterna, hvarvid desamma med en sammanlagd areal af 3,864 m² efter ett pris af 3 mark 60 penni per m² åsattes ett värde af 13,910 mark 40 penni och årsarrendet efter 5 % å tomtvärdet uppskattades i afrundadt tal till 696 mark, på synemännens derom väckta förord och med afseende å det behjertansvärda ändamålet med tomterna hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till *Föreningen för lyttas bistånd* härstädes för en tid af 30 år arrendefritt öfverlåta ifrågavarande tomter, under vilkor att ett hus för föreningens arbetsskola och hem för lytta der uppföres och sagda inrättningar framdeles upprätthållas, samt att under enahanda vilkor tillförsäkra föreningen eganderätt till tomterna, sedan desamma blifvit i fastställd stadsplan intagna. Och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd. ⁴⁾

Utarrendering af bostadstomter.

Sedan dertill hugade personer hos Drätselkammaren ansökt att för bebyggande få arrendera på särskilda ställen af staden tillhöriga marker förefintligen odisponerade bostadstomter och villor samt Drätselkammaren låtit i vanlig ordning värdera desamma, åsatt dem en årlig minimiarrendefärd och efter å behörigen kungjord auktion inför Kammaren till den mestbjudande utbjudit tomterna, hemstälde Kammaren hos Stadsfullmäk-

¹⁾ Drks skrf. N:o 124 af den 18 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 9, — ³⁾ Drks skrf. N:o 40 af den 18 febr. — ⁴⁾ Stfs prot. den 4 mars § 5.

tige om bemyndigande att utarrendera dem; och beviljade Stadsfullmäktige detta bemyndigande i nedanstående fall och på följande villkor:

för bostadstomten N:o 23 vid 2:dra linien i kvarteret N:o 315 å Berghäll af 1,373,350 m² areal till Jernvägskonduktören Otto Edvard Lund och Byggmästaren Karl Joh. Winqvist gemensamt mot ett årligt arvode af 233 mark på en tid af trettio år och under de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor¹⁾;

Bostadstomten
N:o 23 vid 2:dra
linien å
Berghäll.

för bostadstomten N:o 33 vid 2:dra linien i kvarteret N:o 310 å Berghäll af 1,734,600 m² areal till Snickaren J. A. Laaksonen mot en årlig arrendeavgift af 314 mark på en tid af trettio år och under de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor²⁾;

Bostadstomten
N:o 33 vid 2:dra
linien å
Berghäll.

för bostadstomten N:o 30 vid 3:dje linien i kvarteret N:o 309 å Berghäll af 1,619,500 m² areal till Byggmästaren G. F. Willandt mot en årlig arrendeavgift af 279 mark på en tid af trettio år och under de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor³⁾;

Bostadstomten
N:o 30 vid 3:dje
linien å
Berghäll.

för bostadstomten N:o 32 vid 3:dje linien i kvarteret N:o 309 å Berghäll af 1,558,000 m² areal till Byggmästaren G. F. Willandt mot ett årligt arrendebelopp af 273 mark på en tid af trettio år och under de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor⁴⁾;

Bostadstomten
N:o 32 vid 3:dje
linien å
Berghäll.

för bostadstomten N:o 34 vid 3:dje linien i qvartet N:o 310 å Berghäll af 1,722,000 m² areal till byggnads- och bostads aktiebolaget *Terä* mot en årlig arrendeavgift af 511 mark på en tid af trettio år samt för öfrigt på de för stadens bostadstomter gällande villkor;⁵⁾

Bostadstomten
N:o 34 vid 3:dje
linien å
Berghäll.

för bostadsvillan N:o 15 å lägenheten Humleberg af 6,130 m² areal till Muraren August Lundell för en tid af femton år mot en årlig arrendeavgift af 260 mark samt på de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor;⁶⁾

Bostadsvillan
N:o 15 å lägen-
heten Humle-
berg.

för bostadsvillan N:o 16 å lägenheten Humleberg af 7,654 m² areal till Muraren August Lundell för en tid af femton år mot en årlig arrendeavgift af 260 mark samt på de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor;⁷⁾ och

Bostadsvillan
N:o 16 å lägen-
heten Humle-
berg.

1) Drks skrf. N:o 13 af den 7 jan. och Stfs prot. den 26 jan. § 7. — 2) Drks skrf. N:o 14 af den 7 jan. och Stfs prot. den 26 jan. § 6. — 3) Drks skrf. N:o 65 af den 26 mars och Stfs prot. den 5 april § 5. — 4) Drks skrf. N:o 175 af den 7 okt. och Stfs prot. den 12 okt. § 11. — 5) Drks skrf. N:o 220 af den 11 nov. och Stfs prot. den 23 nov. § 5. — 6) Drks skrf. N:o 221 af den 18 nov. och Stfs prot. den 23 nov. § 6. — 7) Drks skrf. N:o 238 af den 9 dec. och Stfs prot. den 14 dec. § 4.

Bostadsvillan
N:o 17 å lägen-
heten Humle-
berg.

för bostadsvillan N:o 17 å lägenheten Humleberg af 7,149 m² areal till Arkitekten Karl Sandfrid Sandelin för en tid af trettio år mot en årlig arrendeavgift af 213 mark samt på de för stadens bostadsvillor i allmänhet gällande vilkor¹⁾.

Utarrendering
af särskilda lot-
ter å villaområ-
det Hörneberg.

Vid den 11 Juni 1896 hållet sammanträde hade Drätselkammaren förordnat till afträdessyn å staden underlydande lägenheten N:o 23 Hörneberg med afseende derå, att arrendetiden för denne lägenhet skulle med nämnda år utgå; och framgick af det sålunda tillkomna syneinstrumentet, såvidt det angick frågan om den framtida dispositionen af lägenheten, att synemännen enats derom, att såväl förre arrändatorns egna å lägenheten uppförda byggnader som ock öfriga underarrandatorer tillhöriga byggnader derstädes måtte tillsvidare, eller till dess en ifrågasatt indelning af området till mindre bostadstomter i och för 10:de stadsdelens utvidgning kunde komma att genomföras, få kvarstå på sina nuvarande platser. På grund häraf och i enlighet med synemännens närmare förslag i ärendet hemstälde²⁾ Drätselkammaren, biläggande en karta öfver lägenheten, om bemyndigande: att intill utgången af år 1901, då äfven några andra invid villalägenheten N:o 23 Hörneberg belägna arrendemarkor komme att öfvergå till stadens disposition, utarrendera: tomt litt. B., som innehades af Wilh. Andsténs fabriksaktiebolag och har en areal af 3,150 m² mot 470 marks; tomt litt. C. af 1,725 m² areal, disponerad af arbetaren J. Alander mot 260 marks; tomt litt. D. uppgående till 1,585 m² och hvarå byggnaderna eges af enkefru Ajalan mot 240 marks; lotten litt. E. af 1,250 m² ytvidd, bebyggd af Fabrikanten Otto Andstén, mot 170 marks; samt en hvar af de med F. och G. å återopade karta betecknade byggnader, ett fiskrökeri och ett oljemagasin, tillhöriga den förra Fiskaren J. Walléen och den senare Fabrikanten Otto Andstén, mot 30 marks årliga arrendeavgift; äfvensom att underhand för samma tid som tomtlotterna utarrendera den odlade delen af ifrågavarande lägenhet; och blef denna Drätselkammarens hemställan af Stadsfullmäktige till alla delar godkänd.³⁾

Utarrendering
af 3:ne mindre
tomtplatser och
2:ne delar af
den s. k. Tull-
ängen å Mejlans
hemman.

Allt sedan år 1892, då Mejlans hemman kom under stadens direkta förvaltning, hade trenne mindre tomtplatser å hemmanet samt tvenne delar af den s. k. Tullängen derstädes på arrende för ett år i gången utgifvits åt arrendatorerne: arbetaren Karl Gabriel Dubb, målaren Alfred

¹⁾ Drks skrf. N:o 32 af den 4 febr. och Stfs prot. den 16 febr. § 5. — ²⁾ Drks skrf. N:o 136 af den 15 juli. — ³⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 32.

Bäckström och underofficeraren Joh. Jacobsson. Då dessa arrenden åter skulle utgå med den sista Oktober, hade nämnde arrendatorer nu liksom tillförene upprepat sin anhållan att tillförsäkras något längre arrendetid än ett år, så att de måtte våga nedlägga någon kostnad på reparation af sina å tomterna befintliga byggnader samt på ett mera effektivt och inbringande sätt odla ängen. Och som Drätselkammaren vid ärendets pröfning icke fann något behof af ifrågavarande markers allmänna användning föreligga, ansåg sig Kammaren på de af sökandene framhållna skäl böra hos Stadsfullmäktige hemställa ¹⁾ om bemyndigande: att för en tid af fem år, räknadt från den 1 November 1897, utarrendera ej mindre åt en hvar af här ofvan uppräknade arrendatorer den tomtplats å Mejlans hemman, hvarest de hade sina byggnader uppförda, för det härtills gällande årliga arrendet af resp. 60, 50 och 50 mark, än och åt arbetaren Dubb och målaren Bäckström hvar sin hälft af Tullängen mot en årlig afgäld af 32 mark; samt blef detta bemyndigande af Stadsfullmäktige beviljadt. ²⁾

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade Fabrikanten Aug. Ludv. Hartvalls förmyndare, Ombudsmannen, Filos. magistern M. Wænerberg anhållit, att det af Fabrikanten Hartvall härintills under senaste tio år disponerade, invid qvarnen i Gammelstaden belägna område, hvilket använts som plats för isupplag och hvartill arrenderätten utgick med år 1897, måtte för enahanda ändamål under ytterligare tio år och på samma vilkor som hittills å arrende till Fabrikanten Hartvall upplåtas. Med föranledande häraf och sedan Drätselkammaren inhemtat Vattenledningskontorets yttrande i ärendet, i det ifrågavarande plats utgör en del af vattenledningsverkets södra upplagsplats, hemstälde ³⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till Ombudsmannen M. Wænerberg, i egenskap af förmyndare för Fabrikanten Aug. Ludv. Hartvall, tillsvidare och med sex månaders ömsesidig uppsägning arrendera förenämnda invid Gammelstadsqvarnen belägna plats för isupplag emot den förra arrendeafgiften af 40 mark per år under i öfrigt oförändrade vilkor, utom att arrendatorn vore skyldig att före arrendetidens utgång undanskaffa samtliga sina å arrendeområdet befintliga byggnader, vid äfventyr att dessa i motsatt fall komme att genom stadens försorg och på arrendators bekostnad undanskaffas; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige bifallen. ⁴⁾

Utarrendering af en plats för isupplag vid Gammelstads qvarnen.

¹⁾ Drks skrf. N:o 185 af den 21 okt. och N:o 193 af den 28 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 26 okt. § 6 och 9 nov. § 9. — ³⁾ Drks skrf. N:o 92 af den 22 april. ⁴⁾ Stfs prot. den 11 maj § 9.

Utarrendering
af upplagsplat-
sorna N:ris 3, 4,
9, 10 och 12 af
lägenheten N:o
21 Sörnäs.

Enär arrendetiden för upplagsplatserna N:ris 3, 4, 9, 10 och 12 å lägenheten N:o 21 Sörnäs, hvilka alla öfvergått till firman T. & J. Salvesen och voro med träupplag belagda, skulle med redogörelseåret utgå, hade Drätselkammaren förordnat till afträdessyn å dessa upplagsplatser; och hemstälde ¹⁾ efter derom af bemälde firma gjord anhållan och på synemännens förord hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till firman T. & J. Salvesen för en tid af tio år och mot samma årliga arrendeafgåld som tillförene eller sammanlagdt 1,425 mark utarrendera uppräknade upplagsplatser, hvilket bemyndigande äfven af Stadsfullmäktige beviljades. ²⁾

Utarrendering
af upplagsplat-
sorna N:ris 7
och 8 å lägen-
heten N:o 21
Sörnäs.

Enär arrendetiden för upplagsplatserna N:ris 7 och 8 å lägenheten N:o 21 Sörnäs, hvilka jemte det emellan lotten N:o 7 och den förra värdshustomten å Sörnäs belägna f. d. vägområdet af cirka 2,900 m² areal sedan den 1 Januari 1888 på arrende innehafts af Handlanden K. H. Renlund, som derstädes uppfört ett tappningshus af jern för petroleum och ett uthus, skulle med år 1897 utgå, hade Drätselkammaren förordnat till afträdessyn å dessa arrendeområden; och hemstälde ³⁾ på förre arrendatorns derom gjorda anhållan och synemännens förord hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att till Handlanden Renlund för en tid af tio år och mot en från 525 till 700 mark förhöjd årlig arrendeafgift samt på i öfrigt oförändrade vilkor utarrendera dessa upplagsplatser och beskriifna vägområde af lägenheten N:o 21 Sörnäs, hvilket bemyndigande äfven af Stadsfullmäktige utfärdades. ⁴⁾

Utarrendering
af platser i Sör-
näs för petro-
leumupplag.

Uti en till Drätselkammaren genom sakförarefirman Jansson & Sundman ingifven skrift hade Naftaindustribolaget Kavkas i S:t Petersburg, med förmålan att bolaget hade för afsigt att härstädes öppna en filial för införande af bolagets petroleum (kerosin) å den finländska marknaden, anhållit att åt bolaget måtte på arrende för en tid af femtio år upplåtas lämplig plats för inrättande af ett petroleumnederlag, å hvilken plats skulle uppföras tvenne jerncisterner för magasinering af kerosinet äfvensom öfriga för en petroleumstation nödiga anläggningar. Och hade Drätselkammaren, som derförinnan inhemtat Byggnadskontorets anvisning å en sådan plats å ett för tillfället disponibelt område å Sörnäs udde och sedermera låtit syna och värdera platsen samt närmare kommuniserat sig med sökanden, hos Stadsfullmäktige hemställt ⁵⁾ att Fullmäktige ville be-

¹⁾ Drks skrif. N:o 229 af den 25 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 7 dec. § 7. — ³⁾ Drks skrif. N:o 230 af den 25 nov. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 dec. § 8. — ⁵⁾ Drks skrif. N:o 80 af den 8 april.

sluta: att till Naftaindustriolaget Kavkas i St Petersburg för tiden intill utgången af år 1917 för ändamålet upplåta det å en bilagd karta med litt. A betecknade området, omfattande en areal af 1,850 m² och hvarå de ifrågasatta cisterna borde placeras, samt ett annat med litt. B. utmärkt område af 600 m², hvarå tappningshuset skulle förläggas, hvardera belägna å det odisponerade jordområdet öster och norr om de med N:ris 5, 6, 11 och 12 betecknade upplagsplatserna å Sörnäs, under vilkor att för området A erlades till stadskassan i årligt arrende 400 mark och för området B 120 mark, hvarjemte bolaget skulle berättigas ej mindre att i enlighet med Byggnadskontorets närmare anvisning uppföra en landningsbrygga i närheten af den utaf firman A. Parviainen & C:o vid stranden af Sörnäs udde anlagda petroleumlossningsbryggan, än ock att uppställa rörledningar längs jernvägsbanken till närheten af platsen B. och derifrån längs en gångbro öfver den grunda viken till cisternerna å platsen A; äfvensom att Stadsfullmäktige för sin del skulle medgifva bemälda bolag rätt att under iakttagande af särskilda, i Drätselkammarens skrifvelse under femton punkter närmare formulerade vilkor i försigtighets intresse å ifrågasvarande arrendeområden anordna ett nederlag af rysk, raffinerad petroleum och i sådant afseende uppställa tvenne jerncisterner jemte öfriga erforderliga inrättningar. Vid ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige gjordes ¹⁾ emellertid, under förebärande att den föreslagna anordningen blefve störande för det redan å Sörnäs udde af firman A. Parviainen & C:o etablerade petroleumnederlaget, särskilda anmärkningar mot Drätselkammarens ofvan beskrifna förslag, hvarföre Stadsfullmäktige äfven funno sig föranlåtna att i anledning af desamma infordra Drätselkammarens utlåtande. För fullgörande af uppdraget tog Drätselkammaren derföre i öfvervägande, huruvida icke det tidigare föreslagna tappningshuset och rullbanan derifrån till Sörnäs körväg kunde erhålla en placering, som ej kunde påstås vara för firman A. Parviainen & C:o yrkesdrift hinderlig; och föreslog ²⁾ Drätselkammaren, som ånyo i ärendet inhemtat synemännens yttrande och deraf erfarit att enligt hvad synemännen hos Assurans-tariffdelegation gjort sig underkunnige om, förläggandet af ett nytt tappningshus i närheten af oftanämnda firmas enahanda inrättning skulle komma att medföra en förhöjning af assurancespremierna för å Sörnäs upplagda trävaror, att den med litt. B. betecknade platsen för tappningshuset utbyttes mot ett med litt. C. å åberopade karta angifvet, å Sörnäs

---

¹⁾ Stfs prot. den 22 april § 9. — ²⁾ Drks skrif. N:o 200 af den 4 nov.

plantagen N:ris 17—20 beläget område, hvilket arrendatorn af området, Trädgårdsmästaren Schoschkoff förklarar sig villig att mot en nedsättning af 120 mark uti hans till staden erläggande årsarrende för ändamålet afstå; samt att bolaget Kavkas, som emellertid hos Jernvägsstyrelsen utverkat sig tillstånd till ledande af rör från den tillernade platsen för petroleumupplaget genom jernvägens område till tappningsplatsen å berörda plantagen, skulle berättigas att äfven å stadens odisponerade mark emellan oljecisternerna och tappningshuset nedlägga erforderliga ledningsrör; äfvensom att Stadsfullmäktige nu ville till slutlig behandling företaga Nafta industribolaget Kavkas ansökan och med undantag af ofvan anförda ändringar uti Drättselkammarens tidigare i saken gjorda förslag resolvera i enlighet med detsamma, hvarvid arrendeafgiften för området A oförändradt skulle bestämmas till 400 mark per år och för området C fordras en årlig arrendeafgåld af 120 mark, med hvilket belopp åter Trädgårdsmästaren Schoschkoffs arrende för plantagen N:ris 17—20 å Sörnäs skulle nedsättas. Och blef detta Drättselkammarens förslag till alla delar af Stadsfullmäktige godkändt¹⁾.

Utarrendering af en fabriks-tomt å det inviid bostadsvillan N:o 16 a Ås belägna området.

Hos Drättselkammaren hade fabriksfirman bröder J. & O. Hahl anhållit att åt firman måtte i och för en tilltänkt fabriksanläggning upplåtas en å en ingifven karta närmare utmärkt tomtplats inom det staden tillhöriga, inviid bostadsvillan N:o 16 a Ås belägna område, som medelst kontrakt af den 14 November 1895 blifvit för en tid af tio år arrenderadt till Handlanden K. W. Snellman, hvarvid staden dock förbehållits rätt att vid behof redan före arrendetidens utgång återtaga större eller mindre delar af området mot beviljande åt arrendator af en till den frångångna markens areal proportionel nedsättning i arrendet. Och hemstälde²⁾ hos Stadsfullmäktige Drättselkammaren, efter att hafva låtit i behörig ordning värdera ifrågavarande tomtplats och å offentlig auktion inför Kammararen till den mestbjudande utbjudit den, om bemyndigande: ej allenast att till bemälda fabriksfirma för en tid af tio år mot en årlig arrendeafgift af 200 mark utarrendera ifrågavarande fabrikstomt med skyldighet för arrendatorn att, i händelse tomten före arrendetidens utgång komme att intagas i stadsplan, enligt då skeende värdering inlösa densamma; att till staden afstå all å tomten befintlig matmylla; att ej tillstoppa eller fylla det genom tomten dragna afloppsdiket; samt att själf anlägga och underhålla körväg till tomten; än ock att med 9 mark

¹⁾ Stfs prot. den 9 nov. § 15. — ²⁾ Drks skrf. N:o 60 af den 11 mars.

52 penni nedsätta Handlanden Snellmans årsarrende för sålunda honom frångående mark. Detta bemyndigande lemnades ock Drättselkammaren¹⁾.

Sedan Stadsfullmäktige bemyndigat²⁾ Drättselkammaren att på en tid af högst tre år utarrendera Ulrikasborgs bad- och siminrättningar äfvensom vidtaga åtgärd om sagda byggnaders underhåll under nämnda tid, hade på Drättselkammarens utfärdade kungörelse med uppmaning till hugade arrendatorer att till Kammaren inlemna sina skriftliga anbud å öfvertagandet af berörda arrende sådant inkommit endast af den förre arrendatorn Doktor Juslin, som förband sig till ett årligt arrende af 4,000 mark, för den händelse staden remonterade icke allenast simhusen, för hvilken remont var uti årets utgiftsstat upptaget ett belopp af 3,800 mark, utan äfven å badhuset verkstälde vissa, till en kostnad af 6,200 mark utaf Byggnadskontoret beräknade och förnämligast husets yttre gällande reparationer. På grund häraf utarrenderade Kammaren åt Doktorn Juslin för en tid af tre år, räknadt från årets början, ifrågavarande inrättningar mot den erbjudna arrendeafgiften, men anhöll³⁾ hos Stadsfullmäktige, jemte anmälan om den gjorda utarrenderingen, att ett anslag af 6,200 mark blefve ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel för remont af badhuset beviljadt, hvilket anslag icke heller vägrades⁴⁾.

Utarrendering af bad- och simhusen i Ulrikasborgs brunns-park.

Uti en till Drättselkammaren ingifven skrift hade innehafvaren af Societetshuset härstädes Fru J. C. Mæxmontan-Knief anhållit att för en tid af tre år framåt få på arrende öfvertaga brunnshuset i Ulrikasborgs brunns-park med rättighet för henne att derstädes under arrendetiden få gifva varietéföreställningar. Ett anbud af Fru Mæxmontan-Knief i samma syfte hade tidigare af Drättselkammaren understälts⁵⁾ Stadsfullmäktiges bepröfvande, men beslöto⁶⁾ Stadsfullmäktige då: att brunnshuset, med anledning deraf att de tidigare förutsättningarna för brunnshusets ombyggnad på enskild bekostnad befunnits icke kunna förverkligas, skulle till början af sommaren 1897 för stadens räkning försättas i tidsenligt skick, samt att frågan om vidtagande af åtgärder i detta hänseende öfverlemnas åt ett utskott af tre personer; äfvensom att vid sådant förhållande något arrendeanbud å brunnshuset ej för tillfället skulle antagas. Drättselkammaren, som således icke af Stadsfullmäktige fått emottaga några föreskrifter beträffande dispositionen af brunnshuset, fann sig därför föran-

Utarrendering af brunnshuset i Ulrikasborgs brunns-park.

¹⁾ Stfs prot. den 22 mars § 7. — ²⁾ Se 1896 års berättelse pg. 39—41. — ³⁾ Drks skrf. N:o 83 af den 1 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 22 april § 23. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 5 af den 7 jan. — ⁶⁾ Stfs prot. den 12 jan. § 11.

låten förfråga¹⁾ huruvida Kammaren hade att vidtaga några åtgärder i afseende å brunnshusets utarrendering, och utbad sig i sådant fall uppgift beträffande arrendetiden samt huruvida föreställningar i en eller annan form skulle af arrendatorn å brunnshuset få föranstaltas. Till följd af denna framställning beslöto²⁾ Stadsfullmäktige bemyndiga Drätselkammaren att på en tid af högst tre år utöfver tiden från den 1 Augusti till årets slut utarrendera brunnshuset, dock med vilkor att inga varietéföreställningar finge gifvas vare sig i brunnshuset eller inom brunnsparkens område, men väl konserter derstädes föranstaltas; och borde för öfrigt förbehåll göras om rätt för staden att, om särskild anledning dertill uppstode, disponera öfver brunnshuset för någon dag på vilkor, som komme att skildt aftalas.

Förlängning af arrendet till villan N:o 5 i vestra Brunnsparken.

Hos Drätselkammaren hade nuvarande innehafvaren af villan N:o 5 i Brunnsparkens vestra område, Vicehäradshöfdingen G. W. Boijer anhållit att få tillgodonjuta den uti punkt 7 af arrendekontraktet för villan af den 20 Juni 1874 omnämnda förlängning af arrendetiden på 25 år, räknadt från den 20 Juni 1899, mot uti återopade kontrakt upptagna vilkor; och hemställde³⁾ Drätselkammaren, sedan syn å platsen verkstälts, i enlighet med synemännens förslag hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att för en tid af 25 år, räknadt från redan nämnd tid, mot en årlig arrendefgift af 275 mark och på för öfrigt oförändrade arrendevilkor förlänga arrenderätten till ifrågavarande villalott. På beredningsutskottets förslag beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens framställning, dock sålunda att arrendefgiften, grundräntan deri inberäknad, bestämdes till 290 mark.

Förlängning af arrendet till villan N:o 6 i vestra Brunnsparken.

Hos Drätselkammaren hade nuvarande innehafvaren af villan N:o 6 i Brunnsparkens vestra område, Vicelandtmätaren F. Oskar Immell anhållit att få tillgodonjuta den uti punkt 7 af arrendekontraktet för villan af den 6 Mars 1876 omnämnda förlängning af arrendetiden på 25 år, räknadt från den 6 Mars 1901 mot uti återopade kontrakt upptagna vilkor; och hemställde⁵⁾ Drätselkammaren, sedan syn å platsen verkstälts, i enlighet med synemännens förslag, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att för en tid af 25 år, räknadt från redan nämnda tid, mot en årlig arrendefgift af 258 mark och på för öfrigt oförändrade arrende-

1) Drks skrf. N:o 104 af den 20 maj. — 2) Stfs prot. den 4 juni § 17. — 3) Drks skrf. N:o 176 af den 7 okt. — 4) Stfs prot. den 12 okt. § 12. — 5) Drks skrf. N:o 177 af den 7 okt.

vilkor förlänga arrenderätten till ifrågavarande villalott. På beredningsutskottets förslag beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens framställning, dock med sådan ändring deri, att arrendeafgiften inclusive grundräntan bestämdes till 272 mark.

Medelst remiss af den 3 April hade Stadsfullmäktiges beredningsutskott anhållit om Drätselkammarens yttrande beträffande en af bestyrelsen för föreningen *De blindas vänner* hos Fullmäktige gjord anhållan, att föreningen för framtiden blefve fritagen från skyldigheten att erlægga den till 345 mark uppgående årliga arrendeafgiften för Djurgårdsvillan N:o 7, hvilken medels kontrakt af den 30 Januari 1890 blifvit för en tid af femtio år till föreningen å arrende upplåten för uppförande derstädes af en anstalt för blindas. Och föreslog²⁾ Drätselkammaren med afseende å det behjertansvärda ändamålet med föreningens verksamhet, som vore förtjent af understöd från stadens sida, att Stadsfullmäktige ville bifalla ansökningen och för framtiden befria föreningen från skyldigheten att erlægga arrende för Djurgårdsvillan N:o 7, under förbehåll likväl att en anstalt för blindas derstädes uppehåles. På beredningsutskottets förslag och de af Drätselkammaren anförda skäl blef³⁾ ansökningen äfven bifallen.

Uti en till Drätselkammaren stäld skrift hade *Föreningen för barnavårdens befrämjande* anhållit, att Kammarerna ville hos Stadsfullmäktige hemställa om föreningens befriande från skyldigheten att framdeles erlægga arrende för den till dess begagnande upplåtna tomten N:o 6 vid 2:dra linien å Berghäll. Med åberopande af de skäl Drätselkammaren tidigare⁴⁾ anført till förmån för föreningens befrielse från hvarje arrendeafgift till staden för ifrågavarande tomt understödde⁵⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige föreningens anhållan, som äfven blef bifallen⁶⁾.

Stadsfullmäktige till kännedom meddelade⁷⁾ Drätselkammaren, att västra Örnholmen, som under år 1896 blifvit⁸⁾ utarrenderad till Snickaren Wald. Magito, som emellertid under sagda år afled utan att efterlemna några arftagare, återgått till staden.

Genom remiss⁹⁾ hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med utlåtande i anledning af en utaf Pro-

Befrielse från arrendeafgifts erläggande för Djurgårdsvillan N:o 7.

Arrendefrihet för tomten N:o 6 vid 2:dra linien å Berghäll.

Återgång af arrendet till västra Örnholmen.

Afslag å anhållan om arrende-frihet för Cygnaci villa.

¹⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 13. — ²⁾ Drks skrf. N:o 76 af den 8 april. — ³⁾ Stfs prot. den 22 april § 11. — ⁴⁾ Se 1896 års berättelsn pg. 12. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 235 af den 2 dec. — ⁶⁾ Stfs prot. den 7 dec. § 9. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 127 af den 26 juni och Stfs prot. den 10 aug. § 31. — ⁸⁾ Se 1896 års berättelse pg. 14. — ⁹⁾ Stfs prot. den 4 mars § 3.

fessorn Eliel Aspelin och Fröken Emelie Bergbom, hvilka innehafva förvaltningen af den utaf framlidne Statsrådet Fredr. Cygnaeus till Finlands folk testamenterade villan N:o 17 uti Östra Brunnsparken med der förvarade konstsamlingar, hos Stadsfullmäktige gjord ansökan att den staden för sagda villa tillkommande årliga arrendeaftgiften af 108 mark 53 penni blefve på skäl, som i ansökningsskriften framhålles, för framtiden efterskänkt. Med uppmärksamgörande derpå att Finlands Ständer vid landtdagen år 1885 till Regeringen öfverlemnade omsorgen om anstaltens underhåll och vård samt Styrelsen på grund häraf hittills beviljat och ej heller framdeles torde undandraga sig att anvisa de medel, som för sagda ändamål äro nödiga; kunde¹⁾ Drätselkammaren för sin del ej förorda bifall till ansökningen, som ock af Stadsfullmäktige afslogs²⁾.

Arrendeinkomsterna från tomterna i Berghäll

Uti skrifvelse för den 26 förlidne Januari hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att upprätta och till Fullmäktige insända en förteckning öfver ännu odisponerade tomter vid reglerade gator i Berghäll äfvensom inkomma ej mindre med uppgift å ungefärliga kostnaden för gaturegleringen i förhållande till längden af tomternas gatulinie och till beloppet af arrendet för de hittills redan utarrenderade tomterna å sagda jordområde, än ock med yttrande, huruvida icke dylika tomter kunde äsättas högre enhetspris per kvadratmeter än vid syneförrättningarna hittills varit fallet.

På grund af en utaf Byggnadskontoret uppgjord kalkyl, hvaraf framgick, att Helsingfors stad från förstaden Berghäll hade en årlig inkomst, motsvarande 10 % å kostnaderna för planerings- och kanalarbeten därstädes, samt härtill kom att arrenderätten till tomter å Berghäll, såsom Fullmäktige hade sig bekant, af Kammaren utbjudes å offentlig auktion, dervid de vid syneförrättningarna föreslagna arrendebeloppen härintills alldeles icke eller högst obetydligt öfverskridits, ansåg³⁾ Drätselkammaren för sin del någon väsendtligare förändring i de beräkningsgrunder, som af synemännen hittills följts vid värdering af tomter å Berghäll, icke vara att förorda. Tillika försökte Drätselkammaren utreda, att tillhandahållande af sådana billiga arrendetomter i stadens utkant som tomterna å Berghäll vore det enda möjliga sätt för beredande af billiga hyreslokaler för den mindre bemedlade befolkningen. Och beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige med godkännande af Drätselkammarens uttalanden att ärendet icke skulle till någon vidare åtgärd föränleda.

¹⁾ Drks skrf. N:o 69 af den 26 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 5 april § 7. — ³⁾ Drks skrf. N:o 51 af den 25 feb. (Stfs tryckta handl. N:o 12). — ⁴⁾ Stfs prot. den 22 april § 20.

Då det icke var uti något spekulations intresse, som Helsingfors stad hade beslutit sig för inköp af Gumtäckt allodialsäteri, utan för att såsom egare af lägenheten kunna stäffa de förstadsanläggningar, derstädes pågingo och hvilka med sina oordnade förhållanden hotade att blifva för staden Helsingfors både i hygieniskt och moraliskt hänseende förderbringande och då det i all synnerhet gälde för staden att förhindra ett vidare hopande af folk i dessa illa planlagda och derföre äfven i sanitärt afseende otidsenliga sammangyttringar af människobostäder, hade denna synpunkt vid Drätselkammarens förvaltning af Gumtäckt i främsta rummet blifvit för dess åtgärder bestämmande och hvarje Kammarens sträfvan derföre gått ut på att motarbeta vidare bebyggande af Hermanstad I et II och Majstad. Med den ringa makt, som i detta afseende emellertid står staden till buds, i det arrendatorernas nu gällande kontrakt, hvilka äro uppgjorda af den förre egaren af Gumtäckt och intecknade i egendomen, tillåta hvarje tomts snart sagdt obegränsade bebyggande och detta dertill på sätt, arrendator allena för godt finner, hade Drätselkammarens åtgörande i angifvet syfte inskränkts till endast ett återförvärfvande till staden af alla härtills obebyggda, ehuru redan utarrenderade tomter. För utfinnande af något medel att öka stadens maktbefogenhet gentemot ifrågavarande arrendatorer och i främsta rummet kunna förhindra tillkomsten af vidare byggnader uti Gumtäckt förstäder, hade Drätselkammaren uppdragit åt en delegation inom Kammaren att i sådant syfte taga missförhållandena i Gumtäckt under öfvervägande och till Kammaren afgifva förslag till deras aflägsnande. Och gick det på grund häraf tillkomna förslaget ut derpå, att arrendatorerna i Gumtäckt genom en nedsättningen af arrendena, hvilken dock med de undantagsfall, uti hvilka nu gällande arrenden vore onaturligt höga, borde beröra endast de i arrendekontrakten förutsatta tioårs förhöjningarna af arrendet, skulle finna med sin fördel förenligt att med staden afsluta nya, byggnadsrättigheten inskränkande kontrakt. Omfattande delegationens förslag och anmälade att Drätselkammaren icke lyckats efter det formulär till kontrakt, som på Drätselkammarens derom gjorda framställning af Stadsfullmäktige genom beslut af den 14 Juni 1894 godkändes¹⁾ och enligt hvilket arrendatorerna i Gumtäckt beviljades endast den förmån att tvenne gånger om året få erlägga sina arrendebetalingar, afsluta ett

Nedsättning af
tomtarrendena i
Gumtäckt för-
städer.

¹⁾ Se 1894 års berättelse pg. 36. — ²⁾ Drks skrf. N:o 61 af den 11 mars. (Stfs tryckta handl. N:o 11).

enda nytt kontrakt, insände¹⁾ Drätselkammaren till Stadsfullmäktige en detaljerad förteckning öfver ifrågasatt nedsättning af arrendeafgälderna för de särskilda arrendatorerne i Hermanstad I & II och Majstad samt nedanstående förslag till arrendekontrakt äfvensom hemställde: att Stadsfullmäktige ville godkänna detta formulär till nytt kontrakt; att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att, för att befordra antagande af sådana nya kontrakt, icke allenast så nedsätta arrendena, som i förteckningen öfver samme arrendatorer angifves, utan ock mot proportionel minskning af arrendena, der så befinnes lämpligt, till staden återförvärfva delar af utarrenderade bostadstomter; att Stadsfullmäktige bemyndigade Drätselkammaren att, för ernående af ändamålet, i möjligen förekommande extrema undantagsfall utan vidare hemställan bevilja ytterligare jämkningar uti de föreslagna arrendenedsättningarne; samt att tiden, från hvilken arrendenedsättningen i hvarje särskildt fall skulle träda i gällande kraft, skulle bestämmas från och med den 1 Januari det år, hvarunder utbyte af nytt kontrakt kommit till stånd.

Denna Drätselkammarens framställning som ock efterföljande kontrakts formulär blefvo af Stadsfullmäktige godkända²⁾.

Förslag till arrendekontrakt.

Helsingfors stad underlydande bostadstomten .....
 som enligt en af stadsgeodeten är ..... deröfver upprättad karta innefattar .....
 ..... kvadratmeters areal, upplåtes härmed åt .....
 ..... på arrende för tiden från den ..... år .....
 till ..... års utgång på följande villkor:

1:o) Å lägenheten få nu befintliga byggnader kvarstå, men nya sådana utföras endast i undantagsfall, efter dertill af Drätselkammaren utverkadt tillstånd. Å lägenheten får ej heller inrymmas någon industriell anläggning, eller anordnas utskänkning af starka drycker.

2:o) Mull, lera, sand eller andra jordarter få hvarken från lägenheten afföras eller för industriella ändamål derstädes användas, ej heller å tomten förelintliga träd afverkas, der sådant ej för byggnadsföretag erfordras, men deremot må sten och berg af arrendatorn, efter anmälan å stadens Byggnadskontor och i enlighet med dess anvisning, för afforsling sprängas eller till sprängning upplåtas.

3:o) Erforderliga hägnader emot angränsande bostadstomter åligger arrendatorn anlägga och behörigen vidmakthålla till hälften af begränsningen, och bör stängsel kring tomtområdet i öfrigt, derest sådant af Drätselkammaren pröfvas nödigt, af arrendatorn ensam uppföras och underhållas.

4:o) Arrendatorn är skyldig att ställa sig till efterrättelse den helsovärdsstadga, som nu är för orten gällande eller framdeles kan varda utfärdad, men skola emellertid och intill dess derom annorlunda kan vara förordnad, till fö-

¹⁾ Drks skrf. N:o 61 af den 11 mars (Stfs tryckta handl. N:o 11). — ²⁾ Stfs prot. den 22 april § 18.

rekommände af markens förorenande och deraf uppstående sanitära vådor, exkrementer från människor eller djur äfvensom allt affall och spillvatten uppsamlas uti täta kärl eller behållare, som få tömmas endast å anvisade ställen.

5:o) Den lägenheten åsatta årliga arrendeafgiften, utgörande ..... inbetalas årligen till Helsingfors stadskassa vid pålysta uppboresstämmer, med halfva beloppet under April och den andra hälften under Oktober månad.

6:o) Försummar arrendatorn att å utsatt tid erlægga den bestämda arrendesumman, eller öfverträder han öfriga för arrendet gällande villkor, är kontraktet, om Drätselkammaren sådant påyrkar, upphäfdt och arrendatorn skyldig att omedelbart återlemna tomten i stadens besittning.

7:o) Staden till säkerhet för arrendets behöriga ärläggande åligger det dessutom arrendatorn att vidtaga alla erforderliga åtgärder derhån, att Drätselkammaren kan vinna första inteckning i besittningsrätten till den arrenderade tomten samt i eganderätten till derå uppförda byggnader.

8:o) Arrendatorn är berättigad att arrendet på annan person öfverlåta, men skyldig att om sådan öfverlåtelse hos Drätselkammaren anmäla. Deremot må arrendatorn icke under någon förevändning till annan person, för hvad ändamål det vara må, upplåta viss del af lägenheten.

9:o) Vid arrendets upphörande åligger det arrendatorn, der icke annan öfverenskommelse blifvit med staden eller den efterträdande arrendatorn träffad, att omedelbart på sin bekostnad låta nedtaga och från lägenheten afföra samtliga derstädes uppförda hus, byggnader, hägnader och öfriga inrättningar.

Helsingfors Drätselkammare den .....

Sedan t. f. Generalguvernören öfver landet jemte skrifvelse för den 28 Januari (9 Februari) till Kejsrerliga Senaten för Finland öfverlemnat Fordran på stadens afträdande af Artillerigården i Tölö. Chefens för Ingeniörerne i Finländska militärdistriktet memorial af den 16 derförutgångne Januari, hvori yrkas att frågan om arrenderandet utaf Helsingfors stad af villaområdet N:o 60 a Artillerigården i Tölö, som enligt Distriktingeniörstyrelsens förmenande vore ryska militärväsendets egendom, skulle underkastas revision, i syfte att det med staden om sagda område belevade arrendekontrakt af den 26 Oktober 1888 blefve upphäfdt och området såsom ryska militärväsendets egendom förklaradt, hade Senaten anbefalt Guvernören i länet att affordra stadsmyndigheterna i Helsingfors all tillgänglig utredning och yttrande i frågan. I anledning häraf hade Guvernören genom Magistraten infortrat Stadsfullmäktiges utlåtande i saken; derå Stadsfullmäktige medelst remissresolution¹⁾ anmodat Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med äskade utredningen jemte yttrande i ärendet.

Till fullgörande af Stadsfullmäktiges berörda föreskrift hade Drätselkammaren ur härvarande arkiv sökt införskaffa i saken tillgänglig ut-

¹⁾ Stfs prot. den 2 mars § 1.

redning och föreslog¹⁾ på grund af densamma, att Stadsfullmäktige ville till Kejslerliga Senaten insända denna Kammarens utläggning i ärendet under framhållande af att staden med stöd deraf anser sin eganderätt till området Artillerigården tryggad. Och beslöto²⁾ Stadsfullmäktige afgifva sitt utlåtande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Drätselkammarens yttrande samt derjemte framhålla, hurusom Helsingfors stad i ingen händelse vore skyldig att annorlunda än på grund af domstols utslag afstå eganderätten till det ifrågavarande området.

Frågan om afstämmande af mark i Kajsaniemi för jernvägens behof.

Den delegation³⁾, som tillsatts för pröfning af frågan angående vid den och formen af ett för bangårdens i Helsingfors behof erforderligt område af Kajsaniemi park, förklarade uti en till Stadsfullmäktige afgifven skrift af den 21 December 1896, att delegationen utan meningsskiljaktighet omfattat den åsigt, att för ombyggnad af Helsingfors jernvägsstation, enligt förslaget å planteckningen III⁴⁾, det å planen med bokstäfverna a, b, c, d, e, f, g utmärkta område af Kajsaniemi park blefve oundgängligen nödvändigt, hvarföre delegationen ville förorda att, i händelse Helsingfors station varder ombyggd i enlighet med nämnda förslag, berörda område af Kajsaniemi park, utgörande cirka 2,780 m², måtte till statsverket aflåtas, emot det att statsverket till staden upplåter den genom stationens förskjutning norrut ledigblifvande del af nuvarande jernvägsområdet, samt utan skyldighet för staden att till Kajsaniemi Kägelsbans aktiebolag utgifva någon ersättning för undanskaffande af bolagets på en del af ifrågavarande område uppförda byggnad. Detta förslag godkändes⁵⁾ af Stadsfullmäktige, men skulle uti det i öfverensstämmelse härmed affattade svarsyttrandet till Ecklesiastikexpeditionen i Kejs. Senaten tillika återhemtas den förutsättning (museihusets förläggande på Jernvägstorget) som föranledt Stadsfullmäktige att afstå en del af Kajsaniemi park för statsjernvägarnes behof.

Aflåtande af särskilda områden vid Fredriksberg för statsjernvägarnes behof.

Sedan Jernvägsstyrelsen hos Stadsfullmäktige gjort förfrågan om, huruvida och på hvilka vilkor staden vore villig att till Statsjernvägarne afstå fyra särskilda områden, belägna i närheten af Fredriksbergs vexel, och Drätselkammaren, hvars utlåtande inforrats, meddelat⁶⁾ Fullmäktige, det Kammaren ansett ifrågavarande områden, hvilka å en tillika bilagd karta utmärkts med litt. C D E och F, kunna af staden till Statsjern-

¹⁾ Drks skrf. N:o 105 af den 20 maj (Stfs tryckta handl. N:o 42). — ²⁾ Stfs prot. den 4 juni § 19. — ³⁾ Se 1896 års berättelse pg. 26. — ⁴⁾ Se Stfs tryckta handl. N:o 15 för år 1896. — ⁵⁾ Stfs prot. den 26 jan. § 11. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 157 af den 26 aug.

vägarne afstås emot en af Kammaren i och för frågans beredning tillsatt synenämnds värdering, enligt hvilken området litt. C åsatts ett värde af 30 p:ni, litt. D af 20 p:ni, litt. E af 2 m. och litt. F af 1 m. 30 p:ni, allt per qvadratmeter, och under iakttagande i öfrigt att staden förbehölle sig rätt till all matmylla å områdena E och F till ett djup af högst 0,5 m. äfvensom att omlägningskostnaderna, beräknade till Fmk 24,000, för de stadens vattenledningsrör, som fölle inom området E, och kostnaden för flyttning af den inom området C befintliga vägen till Fredriksberg borde ersättas af Statsjernvägarna, hade Stadsfullmäktige med anledning af frågans vikt uppdragit¹⁾ åt ett särskildt utskott att pröfva de gjorda förslagen och med yttrande till Fullmäktige derefter inkomma. Och förordar²⁾ det sålunda tillkomna utskottet på uti dess utlåtande närmare anförda skäl att ofvanberörda områden öfverlåtas till Statsjernvägarne på sätt Drätselkammaren föreslagit, eller genom expropriationsförfarande, mot en löseskilling, som för de skilda områdena komme, efter den af utskottet föreslagna arronderingen, att fördela sig på ungefär följande sätt:

Området C	18,000 m ²	å 1,30	Fmk	23,400
d:o D	18,200	„ å 0,75	„	13,650
d:o E	100,000	„ å 2,50	„	250,000
d:o F	48,000	„ å 1,30	„	62,400

eller sammanlagdt Fmk 349,450, hvilket belopp likväl först efter försig-gången noggrann mätning kan definitivt fixeras; samt föreslår utskottet: att Stadsfullmäktige ville såsom svar å Jernvägsstyrelsens förfrågan an-gående afträddandet af ifrågakomna fyra områden i trakten af Fredriks-berg förklara staden villig att i expropriationsväg öfverlåta sagda, från instundande års början disponibla områden till Statsjernvägarne emot en efter nu angifna värdering fastställd löseskilling samt på af Drätselkam-maren i öfrigt föreslagna villkor; samt att Fullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att, för den händelse det å lägenheten Backas befint-liga området Litt. F komme att afhändas staden före utgången af år 1908, med högst 500 mark nedsätta det från lägenheten utgående års-arrendet för den återstående arrendetiden. Detta utskottsbetänkande blef af Stadsfullmäktige godkändt³⁾.

---

¹⁾ Stfs prot. den 7 sept. § 7. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 27. — ³⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 19.

Frågan om ex-
propriation för
Docksgatans ut-
vidgning.

I anledning af t. f. Kyrkoherden F. L. Bengelsdorffs besvär öfver Magistratens den 17 Februari afsagda utslag i frågan om Bengelsdorffs yrkan om åtgärd¹⁾ för expropriation af mark i och för utvidgande af Docksgatan utanför tomten N:o 12 vid sagda gata, hade Guvernören i länet medels remiss af den 13 April affordrat Stadsfullmäktiges förklaring i ärendet; och beslöto²⁾ Stadsfullmäktige vidhålla sitt i ärendets tidigare skede gjorda uttalande i frågan. Och sedan Stadsfullmäktige genom Magistratens skrifvelse för den 8 påföljande September med Guvernörens den 30 Augusti gifna utslag i anledning af omnämnda besvär inhemtat den för staden ogynnsamma utgång i tvistemålet, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige öfver detta Guvernörens utslag anföra besvär, hvarjemte Fullmäktige öfverlemnade åt ett utskott att inkomma med förslag till Stadsfullmäktiges besvärsskrift i ärendet. Vid föredragning af ett sålunda tillkommet förslag till besvärsskrift, som i hufvudsak innehöll ett uttalande af samma åsigt i frågan Stadsfullmäktige tidigare förfäktat och hvari dessutom framhölls, att Guvernören enligt gällande instruktion för länestyrelserna uti byggnadsärenden icke egde en sådan befogenhet gentemot stadskommun, som i utslaget var omnämnd, gjordes⁴⁾ särskilda ändringsförslag för att skarpare betona vissa i förslaget berörda synpunkter, hvarjemte åt justerarene af protokollet öfverlemnades att fastställa ordalydelsen af dessa ändringar.

Inköp af sär-
skilda magasins-
tomter vid Ma-
gasinskajen.

Sedan till Drätselkammarens kännedom kommit, att Magistraten härstädes medels beslut af den 15 November utdömt byggnaderna å magasinstitomterna N:ris 1—12 vid Magasinskajen, och då det visat sig, att det öppna utrymmet härstädes, som var erforderligt för den ångbåts- och öfrig sjörörelse, hvilka i samband med jernvägstrafiken å hamnbanan samt formansdriften försiggår invid Magasinskajen och det derå uppförda täckta varuskjulet, visat sig alldeles för inskränkt, hade Drätselkammaren försökt göra sig underkunnig om de pris, hvartill ifrågavarande magasinstitomter möjligen kunde af staden inköpas. Och som Kammarerna samtidigt af egarene till tomterna N:ris 3—8 vid Magasinskajen erhållit anbud å nämnda tomters försäljning till staden för ett pris af 20,000 mark per tomt, föreslog⁵⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville besluta: att antaga det anförda anbudet; att bemyndiga Drätselkammaren att för samma pris per tomt underhandla om inköp af öfriga 6 tomter vid maga-

¹⁾ Se 1895 års berättelse pg. 39. — ²⁾ Stfs prot. den 4 juni § 15. — ³⁾ D:o d:o den 21 sept. § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 dec. § 17. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 247 af den 16 dec.

sinskajen; att för den händelse detta ej skulle lyckas Drätselkammaren, Stadsfullmäktige ville ingå till Hans Kejs. Majestät med ansökan om rätt att genom expropriation förvärfva staden dessa sistnämnda 6 tomter; samt att för frågens definitiva afgörande hos Magistraten anhålla om utlysande af val af förstärkte Stadsfullmäktige.

På Stadsfullmäktiges beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Fullmäktige: att hos Magistraten anhålla om utseende af förstärkte Stadsfullmäktige för behandling af frågan om förvärfvande för stadens räkning af magasin stomterna N:ris 1—12 vid Magasinskajen samt för afgörande af i sammanhang dermed stående frågor; äfvensom att anmoda Drätselkammaren att taga i öfvervägande och föreslå de olika sätt för samtliga dessa tomters framtida användning, hvilka kunde ifrågakomma, samt med förslag härom till Stadsfullmäktige inkomma äfvensom tillika aflemna upplysning om det pris, hvartill magasin stomterna N:ris 1, 2 och 9—12 kunde för staden förvärfvas; börande sagda förslag och upplysning till Fullmäktige afgifves i så god tid att de skulle kunna förstärkte Stadsfullmäktige i samband med förenämnda ärende föreläggas.

Uti en till Magistraten ingifven skrift hade styrelsen för bolaget Arabia aktiefabrik, hvars fabriksanläggning är belägen å villaområdet N:o 4 Arabia och ängen Kanansland, som bolaget arrenderat af Helsingfors stad, med anledning af att Kejs. Senaten genom utslag af den 22 Maj 1896 fastställt Häradsrättens i Helsinge socken af Kejs. Hofrätt gillade utslag i ett in-teckningsärende, dessmedels bolaget fränkänts rättighet att för gäld låta in-teckna bolagets besittningsrätt till nämnda arrendemark och eganderätt till derå uppförda fabriks- och öfriga byggnader samt sålunda beröfvats en rättighet, som detsamma härintills varit i åtnjutande af och utan hvilken den nu förefintliga fabriksanläggningen på platsen icke skulle kommit till stånd, hos Magistraten anhållit, det Magistraten måtte så begå att ifrågavarande in-teckningsrättighet åter blefve arrendeinnehafvaren tillförsäkrad; och hade styrelsen för bolaget derhos afgifvit den förklaring att, derest för detta eller annat ändamål vinnande det befunes lämpligt att villaområdet N:o 4 Arabia jemte ängen Kanansland, som förut hört under Helsingfors stads jurisdiktion, ånyo underlägges densamma, bolaget Arabia aktiefabrik för sin del icke hade något emot att nämnda arrendelägenheter återföras under stadens jurisdiktion.

Villorna Annebergs och Arabias samt ängen Kananslands förande under stadens jurisdiktion.

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 10.

Enär Kejsrerliga Senaten uti dess oförmälda utslag såsom domskäl anført att „utredning ej förestälts derom, huruvida ifrågavarande villaområde N:o 4 Arabia och ängen Kanansland ligga inom eller utom den del af Forsby hemmans område, som blifvit under Helsingfors stad afhyst“, hade Magistraten genom forskning i härvarande arkiv sökt införskaffa den utredning, som härutinnan kunnat åstadkommas; och hemstälde ¹⁾ Magistraten hos Stadsfullmäktige, närslutande oförmälda utredning, då äfven den i sin mån tycktes bestyrka antagande att åtminstone villorna Anneberg och Arabia jemte ängen Kanansland af ålder varit under staden afhysta, huruvida ej skäl ej förekomme att hos Hans Kejs. Majestät anhålla, att sagda villor måtte under stadens jurisdiktion återföras. På grund af den utaf Magistraten i ärendet förebragta utredningen föreslog ²⁾ äfven Drättselkammaren, till hvars utlåtande Stadsfullmäktige remitterat ³⁾ ärendet: att Stadsfullmäktige ville till Hans Kejs. Majestät inlemna underdånig ansökan derom, att Forsby hemman i dess helhet måtte förklaras vara under staden afhyst och således underlydande stadens jurisdiktion; och blef detta Drättselkammarens förslag af Stadsfullmäktige godkänt ⁴⁾.

Helsingfors
Spårvägs- och
Omnibus Aktie-
bolags ansökan
om rätt att in-
föra elektrisk
drifkraft och om
koncessions-
förlängning.

Uti en till Stadsfullmäktige ingifven skrift hade Spårvägs- och Omnibus Aktebolaget i Helsingfors anhållit om koncession å en elektrisk spårväg samt om förlängning af koncessionen å bolagets nuvarande spårvägar; och beslöto ⁵⁾ Fullmäktige på beredningsutskottets framställning remittera ärendet till Drättselkammaren, hvarjemte Fullmäktige i anledning af särskilda vid ärendets föredragning gjorda förslag beslöto uppdraga åt Kammarerna att taga i öfvervägande, huruvida icke ackumulatorsystemet kunde vid de elektriska spårvägarne komma till användning samt om ej skäl vore för handen att Helsingfors stad antingen öfvertoge spårvägstrafiken i dess helhet eller åtminstone inginge såsom delegare i bolaget. Något utlåtande från Drättselkammaren inkom emellertid ej under året.

Ansökan om
koncession för
ett nytt spår-
vägsnät i Hel-
singfors.

På beredningsutskottets förslag remitterades ⁶⁾ till Drättselkammaren äfven en af Doktorn A. Ramsay samt Handlandene M. Hallberg och Julius Tallberg ingifven ansökan om koncession å ett nytt spårvägsnät å Helsingfors, men blef ej heller detta ärende af Drättselkammaren under året slutbehandladt.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 9. — ²⁾ Drks skrf. N:o 140 af den 22 juli. — ³⁾ Stfs prot. den 22 mars § 14. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 sept. § 12. — ⁵⁾ D:o d:o den 12 okt. § 16. — ⁶⁾ D:o d:o den 7 dec. § 19.

Sedan Fruntimmersföreningen i Helsingfors hos Drätselkammaren ^{Utsigtens från Observatoriibergen bevarande.} anhållit, att för den händelse staden komme att öfvertaga föreningens tomt N:o 6 vid Lappviksgatan, hvarom fråga varit, föreningen i utbyte skulle erhålla en annan för dess ändamål fullt lämplig tomt, hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige föreslagit ¹⁾, att åt föreningen skulle öfverlåtas tomten N:o 5 vid Jungfrustigen, men att, emedan utsigten från Observatoriibergen kunde störas, i händelse tomten bebygdes med höga hus, vid öfverlåtelsen det vilkor skulle fästas att å tomten icke finge uppföras någon byggnad, som skulle öfverskjuta 15 meters höjd öfver Petersgatan. I sammanhang dermed hade Drätselkammaren hemställt om bemyndigande att vid framtida försäljningar af staden tillhöriga tomter i sjunde stadsdelen göra sådant förbehåll beträffande husens höjd, som Drätselkammaren med afseende å utsigtens från Observatoriibergen bevarande i hvarje särskildt fall kunde pröfva nödigt.

Nämnda ärende öfverlemnades af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 19 december 1895 till beredning af ett särskildt utskott, hvarefter saken, för så vidt den berörde Fruntimmersföreningens ansökan, på utskottets förslag af Stadsfullmäktige afgjordes i öfverensstämmelse med Drätselkammarens hemställan, hvarjemte utskottet på dess derom gjorda begäran förstärktes med tvenne juridiskt bildade ledamöter.

Uti ett den 19 Januari dateradt utlåtande ²⁾ föreslår detta utskott på uti utlåtandet närmare framhållna skäl, att Stadsfullmäktige ville besluta: att lemna Drätselkammaren det bemyndigande, hvarom Kammaren i förestående måtto ansökt; samt att med hänvisning till nästberörda beslut hos Kejs. Senaten anhålla att å de tomter inom utsigtsområdet, som blifvit till statsverket upplåtna, icke måtte uppföras byggnader, de der öfverskrida den höjdgräns, som på anfördt sätt funnits nödig till skydd för utsigten från Observatoriibergen; äfvensom att dessutom till Regeringen ingå med hemställan derom, att af hänsyn till anläggningarna å Observatoriibergen det egarene af tomterna i kvarteren Ålen och Vibban genom Nådiga brefvet af den 21 Januari 1879 medgifna tillstånd att å den tillskottsmark, som tillagts tomterna genom Nådiga Brefvet af den 20 Oktober 1846, uppföra hus med eldstäder måtte inskränkas derhän, att å sagda tillskottsmark finge uppbyggas endast hus, hvilkas högsta punkt icke öfverskrider 30 meters höjd öfver hafvet samt äro försedda med prydliga fasader mot Observatoriibergen.

¹⁾ Drks skrf. N:o 253 af den 12 dec. 1895. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 2.

Betänkandet åtföljdes af en reservation, gående ut derpå: att staden utan tidsutdrägt skulle till Regeringen inlemna ansökan om sådant tillägg till gällande byggnadsordning, att byggnadernas höjd inom det af utskottet såkallade utsigtsområdet med undantag af kvarteret 102 begränsades till det af Drätselkammaren föreslagna utsigtsplanet och i denna ansökan förbinda sig att ersätta ägarena till tomterna N:o 5 och 6 vid Bergmansgatan den förlust, som de genom denna inskränkning i sin dispositionsrätt enligt värdering anses kunna lida.

Med förkastande af dessa förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige emellertid anmoda Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med förslag till sådana inskränkande bestämningar angående den i byggnadsordningen vederbörande gårdsegare medgifna rätt att å sina tomter uppföra hus af ända till 23 meters höjd, att utsigten från Observatoriibergeren öfver hafvet och Södra hamnen blefve erforderligen bevarad. Och föreslog ²⁾ till fullgörande häraf Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville till Kejs. Senaten ingå med underdånig hemställan, om sådan ändring i 43 § af stadens byggnadsordning att i stället för sista mom. i sagda § infördes ett stadgande af följande lydelse: Å kvarteret 164 Mösset, 165 Vesslan, 100 a Ålen, 100 b Vimban, 102 Mörten, 134 Rockan, 135 Laken och 136 Bläckfisken äfvensom å tomterna N:ris 2 och 4 i kvarteret 130 Måsen samt N:ris 1 och 8 i kvarteret 129 Löjan och östra hälften af kvarteret 133 Hägern får icke uppföras hus, som till någon del öfverskjuter den höjdgräns, hvilken blifvit i sådant afseende särskildt faststæld; samt att omordade höjdgräns måtte fixeras i öfverensstämmelse med den ritning, som Drätselkammaren för ändamålet låtit uppgöra.

Besvär i frågan om utsigtens från Observatoriibergeren bevarande.

Sedan emellertid utom andra Professorn Wahlfors hos Guvernören öfver länet anfört besvär öfver Stadsfullmäktiges ofvan anförda beslut af den 4 Mars äfvensom Guvernören genom remissresolution af den 15 Maj infordrat Fullmäktiges förklaring i anledning af besvären, hade ³⁾ Fullmäktige ått ett nytt utskott uppdragit att till Fullmäktige inkomma med förslag till förklaringen i frågan; och skulle utskottet tillika yttra sig ej mindre i anledning af Drätselkammarens ofvan anförda förslag till ändring i 43 § af stadens byggnadsordning, än ock afgifva förslag till den åtgärd, som kunde föranledas deraf, att Guvernören i länet faststält ritningar till ett utsigten från Observatoriibergeren störande byggnadsföre-

¹⁾ Stfs prot. den 4 mars § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 96 af den 6 maj. (Stfs tryckta handl. N:o 22). — ³⁾ Stfs prot. den 4 juni § 2.

tag å tomten N:o 6 vid Bergmansgatan. I afgifvande betänkanden ¹⁾ föreslår utskottet Stadsfullmäktiges godkännande i allo af Drätselkammarens förslag till ändring af byggnadsordningens 43 §, men att Stadsfullmäktige tillika, för den händelse antydda ändring icke skulle af Hans Kejs. Majestät bifallas, underdånigst ville förklara sig emotse att till sagda § måtte fogas följande tillägg: „Å den tillskottsmark, som tillagts tomterna i kvarteren Ålen och Vimban genom Nådiga brefvet af den 20 oktober 1846, få uppföras endast hus, hvilkas högsta punkt icke öfverskrider trettio meters (30 m) höjd öfver hafvet, försedda med prydliga fasader mot Observatoriibergeren“. Och i betraktande af den betydelse, som det för anläggningarna å Observatoriibergeren skulle ega att särskildt tomterna N:ris 5 och 6 vid Bergmansgatan icke blefve bebygda utöfver omförmälda höjdgräns, hvarigenom i hvarje fall en jämförelsevis bred aveny skulle öppen hållas med utsigt öfver Brunnsparken och hafvet bakom densamma, föreslår utskottet slutligen att Stadsfullmäktige ytterst i underdånighet skulle hemställa att, derest Hans Kejs. Majestät pröfvade ifrågakomna höjdgräns till bevarande af utsigten från Observatoriibergeren icke kunna fastställas utan godtgörelse åt tomtägarene, densamma måtte fastställas åtminstone för tomterna N:ris 5 och 6 vid Bergmansgatan på sådant vilkor, att staden förbunde sig att ersätta egarene af dessa tomter den förlust, som dem tillfogades genom att de icke vidare finge bebygga tomterna utöfver sagda höjdgräns, med det belopp, hvartill denna förlust vid laga värdering blefve uppskattad. Alla dessa utskottets förslag blefvo af Stadsfullmäktige godkända ²⁾; och således utskottets förslagsskrift till underdånig hemställan i ärendet till Hans Kejs. Majestät inlemnad.

På utskottets förslag beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, som redan tidigare med en mindre ändring godkändt ⁴⁾ den af utskottet uppsatta förklaringen till Guvernören i länet med föranledande af Professor Wahlfors' m. fl. besvär öfver Stadsfullmäktiges meranämnda beslut af den 4 Mars, anmoda Drätselkammaren att draga Guvernörens omförmälda utslag angående fastställelse af ritningar till nybyggnad å tomten N:o 6 vid Bergmansgatan under Kejsarliga Senatens pröfning och söka utverka ärendets behandling i sammanhang med föreliggande fråga om ändring af byggnadsordningen. Slutligen skulle Drätselkammaren beträffande Kammar-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:ris 26 och 28. — ²⁾ & ⁴⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 6. — ³⁾ D:o d:o den 10 aug. § 25.

rens framställning angående höjdplan för byggnaderna i sjunde stadsdelen underrättas ¹⁾, att Stadsfullmäktiges åsigt framginge ur de sålunda fattade besluten, som ofvanföre anförts. Nädigt utslag i ärendet erhöles emellertid ej under året.

Kajbyggnaderna å Skatudden.

I en till Stadsfullmäktige stäld skrift hade direktionen för Helsingfors Magasins Aktiebolag anhållit, att staden måtte redan under vintern 1896—97 vidtaga med de föreslagna kajarbetena å Skatudden eller åtminstone provisoriska landningsbryggor då anläggas för att betjena trafiken under påföljande seglation; och hade Fullmäktige, till hvilka ansökningsen öfverlämnats genom skrifvelse från Magistraten af den 24 November 1896, medels remissresolution af den 8 december samma år anmodat Drätselkammaren och Hamnbyggnadsdelegationen att inkomma med yttraden i ärendet, hvilka yttranden borde omedelbart till Fullmäktiges utskott för behandling af förslaget till 1897 års budget insändas. Sedermera hade Drätselkammaren ²⁾ hos budgetutskottet anmält, att Kammarkaren, som jemväl erhållit del af en från Hamnbyggnadsdelegationen till Fullmäktige aflåten skrifvelse af den 12 i sagda december månad, hvori ett af delegationen utarbetadt förslag till byggnadssystem för kajanläggningar å Skatudden närmare utvecklas samt framställning göres beträffande de för arbetena behöfliga medel, vid gemensamt sammanträde med Hamnbyggnadsdelegationen i allo omfattat det af delegationen förordade byggnadssystemet samt med afseende härå jemväl delegationens förslag beträffande beloppet af det anslag, som för ifrågavarande kajarbeten borde uti nästa års budget upptagas. I afgifvet betänkande ³⁾ hade budgetutskottet framhållit bland annat att, innan något vidare i saken tillgjordes, anmälan borde göras hos Magistraten om föranstaltande af val till Stadsfullmäktiges förstärkande för handläggning af frågan om upptagande af amorteringslån för utförande af kajarbeten å Skatudden. Men vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 29 december 1896 beslöto Fullmäktige, vid föredragning af budgetbetänkandet samt Hamnbyggnadsdelegationens och Drätselkammarens omförmälda skrifvelser, att med afseende å ärendets vikt och det förslag, som budgetutskottet i förestående måtto framställt, låta underkasta ärendet ytterligare beredning genom ett särskildt utskott af tre personer, till hvilket utskott derjemte skulle remitteras direktionens för Helsingfors Magasins Aktiebolags berörda skrifvelse. Detta utskott

¹⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 6. — ²⁾ Drks skrif. N:o 17 af den 12 dec. 1896. — ³⁾ Se 1896 års berättelse pg. 92.

föreslår¹⁾ att Stadsfullmäktige ville besluta: att hos Magistraten anhålla om val af förstärkte Stadsfullmäktige för frågans behandling; hvarjemte utskottet under förutsättning af bifall härtill vidare hemställer: att förstärkte Stadsfullmäktige ville till utförande godkänna kajarbetena å Skatudden i enlighet med Hamnbyggnadsdelegationens förslag; samt för fullbordande af ifrågakommande kajanläggning och andra dermed i samband stående arbeten anvisa å lånemedel ett belopp af en million mark: Dessa utskottets förslag omfattade²⁾ Stadsfullmäktige och godkändes³⁾ af dem i förstärkt antal.

Uti skrifvelse för den 29 December förlidet år hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att, efter Vattenledningskontorets hörande, inkomma med yttrande och approximativ kostnadsberäkning beträffande de anslag, som under närmast följande fem år kunde behövas till vattenledningens utsträckning och erforderliga nybyggnader för vattenledningsverket. Med anledning häraf insände Drätselkammaren Vattenledningskontorets i saken afgifna utlåtande i afskrift samt anmälte derjemte att Drätselkammaren, ehuru Kammaren ännu icke hunnit slutbehandla det i Vattenledningskontorets skrifvelse omnämnda förslag till vattentorn eller tillbyggnad till vattenborgen, likväl vid granskning af Vattenledningskontorets ifrågakomna kostnadsberäkning funnit densamma i allo välbetäckt; hvarföre Kammaren ansåg det af Vattenledningskontoret beräknade anslagsbeloppet af 700,000 mark, såsom erforderligt till utförande af ifrågakomna arbeten under åren 1898—1902, kunna läggas till grund vid beräkningen af storleken utaf det obligationslån, staden för tillgodo-seende af bland annat ifrågakommande ändamål ernar upptaga. De sannolikt erforderliga anslagen för åren 1898—1902 vore följande:

Vattenlednings-
utsträckning.

1. Utvidgning af filtrerna	<i>Fr.</i>	90,000
2. En kasern för vattenledningens personal i Gammelstaden, jemte tvättstuga	„	36,000
3. Tillbyggnad till vattenborgen, respektive vattentorn	„	200,000
4. Komplettering af hufvudrören af 2:a ordningen	„	50,000
5. Förstoring af en del gaturör	„	40,000
6. Utsträckning af vattenledningen	„	250,000
hvar till kunde läggas för oförutsedda behof och till summans afrundning	„	34,000
då hela beloppet blefve	<i>Fr.</i>	700,000

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 6. — ²⁾ Stfs prot. den 16 febr. § 9. — ³⁾ D:o d:o den 5 april § 1.

Äfven denna fråga hade hänskjutits ¹⁾ till afgörande af förstärkte Fullmäktige, hvilka beviljade ²⁾ anslaget.

Vattenlednings utsträckning till gården N:o 5 vid Bernhardsgatan.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad skrift hade Kaptenen Carl Korsman såsom egare till gården N:o 5 vid Bernhardsgatan, med förmälan att han vore i beråd att inleda vatten i det hus, som för tillfället var under uppförande å sagda tomt, anhållit om Drätselkammarens åtgärd derhän att vatten- och kloakledning blefve genom stadens försorg utsträckt till ifrågavarande tomt. Och hemställde ³⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Vattenledningskontorets yttrande i ärendet och på dess förslag, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att utsträcka stadens vatten- och kloakledning till meranämnda tomt, äfvensom anhöll om ett extra anslag för ändamålet af 1,000 mark såsom förskott å nästa års vattenledningsarbeten. Vattenledningskontoret hade nämligen beräknat ifrågakomna arbeten till en kostnad af 1,800 mark, hvaraf för vattenledningen 1,000 mark och för kloakledningen 800 mark, hvilket senare belopp emellertid kunde bestridas ur de i årets budget för afloppsledningars komplettering anvisade medel. Stadsfullmäktige godkände ⁴⁾ Drätselkammarens framställning.

Vattenlednings utsträckning till kronångaren Mars' landningsplats.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren hade kommandantsafdelningen vid Sveaborgs fästnings stab framställt förfrågan angående sättet och kostnaderna för den emellan staden och fästningen trafikerande kronångaren *Mars'* förseende med vattenledningsvatten; och hade ⁵⁾ Drätselkammaren, sedan Vattenledningskontoret beredts tillfälle att med förslag i frågan inkomma och bemälda kommandantsafdelning förklarar sig dermed belåtet, hos Stadsfullmäktige hemställt: att Fullmäktige ville för förlängning af de å Kejsargrundskajen nedlagda vattenledningsrören till ångbåten *Mars'* landningsplats samt anläggning af en vattenpost derstädes bevilja ett anslag af 1,200 mark, äfvensom bemyndiga Drätselkammaren, att genom Vattenledningskontoret upprätta kontrakt med bemälda kommandantsafdelning i enlighet med gällande vattenledningsreglemente samt att betalningen för det konsumerade vattnet skulle erläggas månadsvis enligt af Hamnkontoret utfärdad räkning efter 30 penni per m³ i ett för allt. Framställningen blef af Stadsfullmäktige godkänd. ⁶⁾

Anslag för anläggning af 3:ne vattenposter vid Södra hamnen.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren för den 29 September 1896, innehållande Hamnkontorets specialförslag till redogörelseårets budget, hade

¹⁾ Stfs prot. den 16 febr. § 9. — ²⁾ D:o d:o den 5 april § 1. — ³⁾ Drks skrf. N:o 73 af den 1 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 22 april § 7. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 48 af den 25 febr. — ⁶⁾ Stfs prot. den 4 mars § 6.

kontoret framhållit behovet af ytterligare trenne vattenposter vid kajerna i Södra hamnen, emedan vattensläpning med häst till fartygens sida icke annorlunda kunde undvikas, men hade vid budgetens uppgörande denna framställning icke vunnit nödigt beaktande. I början af Maj månad fann sig Hamnkontoret derföre föranledd att återhemta densamma; och hemställde ¹⁾ Drätselkammaren, sedan Vattenledningskontorets yttrande och förslag i ärendet inhemtats samt på dess förslag: att Stadsfullmäktige ville, med bifall till Hamnkontorets ifrågavarande framställning, för anläggning af berörda trenne vattenposter vid Södra hamnen bevilja ett anslag af sammanlagdt 3,900 mark, hvilka äfven beviljades. ²⁾

Uti skrifvelse till Drätselkammaren hade egarene af villorna N:ris 5 och 6 i Brunnsarkens vestra område anhållit om vattenledningens utsträckning till nämnda villor, beräknad alternativt till 10,900 och 8,000 mark, likväl under det uttryckliga förbehåll, att den härintills gällande årliga garantiavgiften för vattenförbrukningen skulle sänkas från 8 till 6 % af anläggningskostnaden. Och som Vattenledningskontoret, hvars yttrande Drätselkammaren inhemtat, ansåg att den sedvanliga garantiavgiften kunde nedsättas icke allenast i detta speciella fall till 6 % och sökandenes anhållan alltså tillstyrkas, utan äfven för gårdsegarene i Brunnsarkens östra område, som redan i tio år erlagt ifrågavarande avgift efter 8 % och detta oaktadt staden dragit väsentlig nytta af den af villaegarene garanterade vattenledningen, i det densamma försett såväl Brunnsarket som en mängd vattenposter i Brunnsarken med vatten, föreslog ³⁾ Drätselkammaren, då tillika utredt blifvit att gårdsegarene i östra Brunnsarkens området årligen konsumerade vatten för ett belopp af minst 1,900 mark och en garantiavgift efter 6 % skulle belöpa sig till 2,025 mark, att Stadsfullmäktige ville besluta: att vattenledningen under Parkgatan skulle fortsättas i och för ledande af vatten till ifrågavarande villatomter N:ris 5 och 6, för den händelse egarene af dessa villor garanterade staden en inkomst af 6 % å den kostnad för staden, anläggningen komme att medföra; samt att Stadsfullmäktige skulle befria tomtägarene i Brunnsarkens östra område från och med nästkommande års början ifrån den garantiförbindelse rörande dit ledd vattenledning, dem härintills ålegat. Och blef Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁴⁾, hvarjemte Fullmäktige beslöto att Drätselkammaren skulle

Befricelse från och nedsättning af garantiavgifter för vattenledning.

¹⁾ Drks skrif. N:o 97 af den 6 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 11 maj § 14. — ³⁾ Drks skrif. N:o 204 af den 4 nov. — ⁴⁾ Stfs prot. den 9 nov. § 17.

anmodas att till Fullmäktige inkomma med utredning om förhållandet med andra förgreningar af vattenledningen, hvilka utförts mot garanti af gårdsegarene och från hvilka sedermera nya ledningar blifvit dragna.

Med föranledande häraf föreslog ¹⁾ Drätselkammaren, som i sådant afseende införskaffat närmare upplysningar från Vattenledningskontoret: att Stadsfullmäktige ville från resp. garantiförbindelse befria: Arabia porslinsfabrik, Lappvikssjukhus, Sörnäs cellfängelse och bryggeri samt Munkholmens aktiebolag; samt att garantiafgiften för Länsfängelset från och med redogörelseårets början skulle nedsättas till 6 % af anläggningskostnaden för ledningen, hvarjemte afgifterna från biledningen till Sveaborgs örlogshamn skulle räknas sistsagda ledning till godo. Alla dessa förslag blefvo af Stadsfullmäktige godkända. ²⁾

Befrielse för
garantiafgifter
för innehafvare
af villorna
N:ris 2, 5 och 8
i Djurgården.

Uti en Stadsfullmäktige stald, men till Drätselkammaren inlemnad skrift hade innehafvarene af Djurgårdsvillorna N:ris 2, 5 och 8 samt Statsjernvägarne, såsom innehafvare af Grönudds kaserner, anhållit att på vissa i skrifvelsen närmare framhållna skäl från och med år 1897 vara frikallade från erläggande af den utfästa garantin för inkomst från vattenledningen i Djurgården. Och föreslog ³⁾ Drätselkammaren, som inhemtat Vattenledningskontorets yttrande i ärendet, hvaraf framgick, att till ifrågakommande villor kunde om ock med någon kostnad intagas vattenledning ifrån en sådan hufvudsträng, för hvilken ingen garanti kunde ifrågakomma, samt att för dessa villor redan under fem års tid erlagts synnerligen höga afgifter för vatten, på kontorets framställning: att Stadsfullmäktige ville från och med detta redogörelseår fritaga sökandene från erläggande till staden af alla vidare garantiafgifter för vattenledningen till Djurgårdsvillorna, under vilkor likvisst att sökandene så begå, att något hinder ej möter för staden att senast inom år 1900 anlägga och framdeles underhålla en förbindningsledning emellan vattenledningssträngarne under norra och södra Djurgårdsvägen genom Djurgårdsvillan N:o 8. Äfven denna framställning godkändes ⁴⁾ af Stadsfullmäktige.

Föreningens för
välgörenhetens
ordnande be-
frielse från er-
läggande af
vattenavgift.

I anledning af *Föreningens för välgörenhetens ordnande* hos Drätselkammaren derom gjorda anhållan, hemstälde ⁵⁾ Drätselkammaren, som i ärendet inhemtat Vattenledningskontorets yttrande och deraf erfarit, att något hinder för bifall till föreningens anhållan ej förelåg, hos Stadsfull-

¹⁾ Drks skrf. N:o 244 af den 16 dec. — ²⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 8. — ³⁾ Drks skrf. N:o 245 af den 16 dec. — ⁴⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 8. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 283 af den 17 dec. 1896.

mäktige om bemyndigande: att bevilja nämnda förening befrielse från erläggande af afgift för vatten, som från stadens vattenledning till ett högsta belopp af 200 m³ per år tagits till föreningens tvättinrättning i gården N:o 3 vid Parkgatan, icke allenast för sista kvartalet af år 1896 utan äfven tillsvidare framdeles. Och beviljade ¹⁾ Fullmäktige Drätselkammaren detta bemyndigande.

Med afseende derå att magasinsqvarteret N:o 188 blifvit till Helsingfors Magasinsaktiebolag för bebyggande upplåtet och sedan verkställande direktören för bolaget hos Drätselkammaren anhållit om vidtagande af åtgärd derhän, att Lökholmsgatan å Skatudden på sträckan emellan magasinsqvarteren N:ris 152 och 188 blefve planerad, åtminstone till så stor del, som erfordrades för att bolaget blefve i tillfälle att vidtaga med uppförandet af sockeln till de blifvande magasinsbyggnaderna å sistnämnda kvarter, hemstälde ²⁾ Drätselkammaren, på Byggnadskontorets förslag att för planering af nämnda gata till en bredd af 3 meter skulle utverkas ett belopp af 2,000 mark, att Stadsfullmäktige ville för ifrågakomna ändamål bevilja detta anslag, hvilket äfven bifölls ³⁾ under förbehåll att tillsvidare observeras såsom förskott och derefter regleras genom nästkommande års budget.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 31 Maj hade Helsovårdsnämnden framhållit behovet af en utvidgning inom närmaste framtid af Maria sjukhus till det omfång, Helsovårdsnämnden i sitt till Fullmäktige redan den 1 Oktober 1891 inlemnade program för uppförande af ett nytt kommunalt sjukhus hade föreslagit. Främst samt så fort som möjligt borde nu enligt nämndens förmenande ifrågavarande sjukhus utvidgas derhän, att deri ytterligare bereddes omkring femtio platser för invertes sjuka och lika många för kirurgiska patienter. Som Helsovårdsnämnden emellertid antog, att den föreslagna utvidgningen i bästa fall icke kunde blifva realiserad förrän om två år, så att tillskottet af sjukplatser tidigast 1899 kunde komma stadens sjukvård till godo, ehuru behovet af 25 å 30 sjukplatser vore så trängande, att för dess fyllande åtgärder omedelbart måste vidtagas, anhöll bemälda nämnd ej mindre om bemyndigande att med distriktläkaren Harald Råbergh träffa aftal om utvidgande af den af honom inrättade sjukstugan i Sörnäs med 8 platser samt om anställande i stadens tjänst af ytterligare tvenne stadssjuksköterskor, än ock om anslag

Anslag till planering af Lökholmsgatan.

Tillbyggnad till Maria sjukhus och provisoriska åtgärder för afhjelpande af bristen på sjukplatser deri.

¹⁾ Stfs prot. den 12 jan. § 10. — ²⁾ Drks skrf. N:o 111 af den 28 maj. — ³⁾ Stfs prot. den 4 juni § 23.

af nödiga medel för dessa ändamål. Slutligen förbehöll sig nämnden att i dess budgetförslag för det närmast kommande året 1898 få upptaga anslag såväl för upprätthållande jemväl under sagda år af dessa 8 platser i Sörnäs sjukstuga och bibehållande af förenämnda tvenne sjuksköterskor, som ock för upphyrande och iordningställande af ett extra sjukhus med 20 platser.

Med föranledande häraf beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige inhemta Drätselkammarens utlåtande i ärendet samt specielt anmoda Kammarerna att innan den 15 Juni afgifva yttrande om de i Helsovårdsnämndens hemställda utöfver förslaget om Maria sjukhusets tillbyggnad ingående brådsökande frågorna; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens i sistnämnda syfte inom den föreskrifna tiden afgifva yttrande, ³⁾ af de till Fullmäktiges disposition uti årets budget ställda medel anslå ett belopp af 3,348 mark för upprätthållande från den 1 September af 8 sjukplatser uti sjukstugan i Sörnäs och för aflönande af ytterligare tvenne sjuksköterskor från samma tid.

Hvad deremot hufvudfrågan eller en utvidgning af Maria sjukhuset vidkom, i hvilken fråga Drätselkammaren äfven senare afgaf yttrande ⁴⁾ och föreslog: att Stadsfullmäktige för denna gång ville låta frågan om Maria sjukhusets utvidgning förfalla samt intaga en afvaktande ståndpunkt, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige lemna ärendet beroende till dess förslaget om sjukafdelningens vid Fattiggården utvidgande komme under Fullmäktiges behandling.

Remont och ombyggnad af Brunnshuset.

På ett af Stadsfullmäktige tillsatt ⁶⁾ utskotts förslag beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäktige anslå ett belopp af 53,000 mark till remont och partiel ombyggnad af brunnshuset i Ulrikasborgs brunnsark i enlighet med företedda ritningar, och öfverlemnades åt utskottet att i samråd med Drätselkammaren gå i författning om arbetets omedelbara vidtagande, så att detsamma blefve verkställt till början af Maj månad 1897. Vid ett senare sammanträde ⁸⁾ måste ofvannämnde summa emellertid efter närmare beräkning af restaureringskostnaderna höjas till 77,000 mark.

På grund af anförda beslut afslogo ⁹⁾ Stadsfullmäktige äfven ett af Herrar Georg och Wald. Wilenius gjordt anbud af i hufvudsak följande

¹⁾ Stfs prot. den 4 juni § 34. — ²⁾ D:o d:o den 10 aug. § 11. — ³⁾ Drks skrf. N:o 119 af den 10 juni. — ⁴⁾ D:o d:o N:o 226 af den 25 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 34). —

⁵⁾ Stfs prot. den 7 dec. § 12. — ⁶⁾ Se 1896 års berättelse pag. 39—41. — ⁷⁾ Stfs prot. den 4 mars § 25. — ⁸⁾ D:o d:o den 22 mars § 17. — ⁹⁾ D:o d:o den 5 april § 19.

innehåll: att Stadsfullmäktige med frångående af sin tidigare åsigt i saken ville besluta att inställa remonten af den gamla Brunnshusbyggnaden och att efter dess nedrivande å samma plats låta uppföra en för några år framåt afsedd och till en kostnad af 25 å 30 tusen mark beräknad förlustsepaviljong; att meddela sökandene utslutande rätt att inom en tid af ett år bilda ett aktiebolag, hvilket tillerkändes rättighet att på de af Fullmäktige tidigare utfästa vilkor ¹⁾ — d. v. s. 30 års arrendefri mark — realisera det projekt till förlustelseetablisement, hvartill sökandene tillföre till Drätselkammaren inlemnad projekt och som beräknats stiga till en kostnad af högst 400,000 mark; samt att staden skulle med t. ex. 100,000 mark ingå såsom aktionär i nämnda bolag.

På brunnshusutskottets framställning beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige vidare att utöfver det tidigare beviljade anslaget anvisa ytterligare ett belopp af 29,614 mark 90 penni, dels till fullbordande af ombyggnaden och reparationen af brunnshuset, samt till anbringande af vattenledning och elektrisk belysning till detta hus, dels till uppförande af en uthusbyggnad dertill i stället för det gamla redan tidigare till nedrivning afsedda uthuset; och skulle utgiften i likhet med det förra anslaget tillsvidare såsom förskott observeras, för att sedermera intagas i 1898 års budget.

Samteliga här omnämnda anslag för brunnshusets och dermed sammanhängande byggnaders, musikpaviljongens och uthusets i Brunnsparken, reparation och ombyggnad uppgingo alltså till 116,614 mark 90 penni eller, då härtill lägges den ledande arkitektens arvode 4,720 mark, till 121,334 mark 90 penni. Som emellertid vid hållen afsynning af byggnadsföretaget, detsamma befunnits lida af åtskilliga svåra bristfälligheter, de der ovilkorligen borde afhjelpas, om huset skulle kunna anses något så när komma att motsvara det dermed afsedda ändamålet, hade Drätselkammaren låtit Byggnadskontoret uppgöra kostnadsberäkning för dessa kompletteringsarbeten och uppgingo de till en kostnad af 9,300 mark. Den slutliga utgiften för brunnshusets restaurering skulle derföre belöpa sig till cirka 130,000 mark, och var det denna summa, som slutligen för ifrågavarande byggnadsföretag blef uti 1898 års utgiftsstat observerad. ³⁾

Sedan af Stadsfullmäktiges ordförande meddelats att från det för frågan om Brunnshusets ombyggnad tillsatta utskottet ingått anmälan derom, att Arkitekten Th. Höijer uppgjort ritning och ett på 10,000 mark

Uppförande af
en ny musikpa-
viljong i
Brunnsparken.

¹⁾ Se 1896 års berättelse pag. 39—41. — ²⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 48. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 40.

sig slutande kostnadsförslag till en ny musikpaviljong i Brunnsparcken, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uppdraga åt omförmälda utskott att slutligen granska och, der så ansågs nödigt, förbättra förslaget till musikpaviljong; bestämma platsen för densamma, samt att skrida till paviljongens uppförande för en kostnad af högst 10,000 mark.

Inköp af ölpaviljongen i Brunnsparcken.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade f. d. arrendatorn af brunns huset, Restauratören Håkansson, för ett pris af 3,000 mark åt staden till inlösen erbjudit den ölpaviljong invid stora allén i Brunnsparcken, som af honom med Drätselkammarens begifvande blifvit enligt godkänd ritning ombyggd till paviljong för schweizerirörelse; och hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige hemställt, ²⁾ att Fullmäktige ville till inlösen af densamma bevilja ett anslag af 2,000 mark, då nuvarande arrendatorn af brunns huset, Fru Maexmontan-Knief, erbjudit sig att erlægga differensen emellan den af staden för denna paviljong erbjudna summan af 2,000 mark och det af Herr Håkansson fordrade beloppet å 3,000 mark, under förbehåll att hon under arrendetiden finge för samma ändamål som hittills disponera paviljongen, som efter utgången af arrendetiden borde till staden återställas. Och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, sedan några ytterliga upplysningar i ärendet af Stadsfullmäktige affordrats ⁴⁾ Drätselkammaren och afgifvits, ⁵⁾ att godkänna Drätselkammarens förslag sålunda, att köpeskillingen 2,000 mark skulle förskottsvis utbetalas ur Fullmäktiges dispositionsmedel och utgiften regleras genom nästkommande års budget, samt att frågan huruvida arrendet af brunns huset jemväl framdeles skulle omfatta dispositionsrätten till ölpaviljongen borde vid arrendekontraktets förnyelse underställas Stadsfullmäktiges pröfning.

Tillskottsanslag till tillbyggnaden till ekonomibyggnaden å Maria sjukhus.

Som det lägsta entreprenadanbudet å 120,000 mark för uppförande af tillbyggnaden till ekonomibyggnaden å Maria sjukhus med 23,650 mark öfverskred den för samma byggnad af Stadsfullmäktige, med undantag af det för vattenledning, maskinanläggning för tvättinrättningen, köksinredning, varmvatten-, värme- och ventilationsinrättning reserverade beloppet å 38,650 mark, till 96,350 mark nedsatta kostnaden, hemstälde ⁶⁾ Drätselkammaren på nämndens för byggnadens uppförande derom gjorda begäran, att Stadsfullmäktige ville för fullbordandet af ifrågavarande tillbyggnad utöfver det i sådant afseende redan beviljade beloppet af 127,000

¹⁾ Stfs prot. den 4 juni § 18. — ²⁾ Drks skrf. N:o 149 af den 19 aug. — ³⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 13. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 sept. § 13. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 167 af den 16 sept. — ⁶⁾ D:o d:o N:o 106 af den 20 maj.

mark ¹⁾ anslå en summa af 23,650 mark samt bemyndiga Drätselkammaren att å behörigt ställe i nästkommande års budget observera sagda tillskottsanslag; och biföllo ²⁾ Stadsfullmäktige denna Drätselkammarens framställning. Vid tiden för nämnda budgets uppgörande hade emellertid byggnadsnämnden funnit detta tillskottsanslag för litet, hvarföre det äfven i 1898 års budget slutligen upptogs med 30,800 mark.

Då uti årets budget icke observerats något anslag för inredning till bibliotek af den sal i Folkbibliotekshuset, som förut disponerats af Finska Vetenskaps Societeten och enligt Stadsfullmäktiges derom fattade beslut från den 1 September skulle öppnas för sitt nya ändamål, hemstälde ³⁾ Drätselkammaren på styrelsens för Folkbiblioteket och Läsesalarna derom gjorda framställning och enligt ett af denna styrelse insändt specificerad kostnadsförslag om ett anslag i angifvet syfte af 2,000 mark ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel, hvilket äfven beviljades. ⁴⁾

På Drätselkammarens derom gjorda framställning ⁵⁾ och Folkskole-
 direktionsens förord biföllo ⁶⁾ Stadsfullmäktige direktionsens för Sedmi-
 gradskys småbarnsskola och Marias asyl anhållan att på folkskoletomten
 i Berghäll, omfattande bostadstomterna N:ris 9, 11 och 13 vid 4:de linien,
 få uppföra en skolbyggnad, afsedd för en barnträdgård.

Efter det Stadsfullmäktiges beslut rörande ett folkskolehus vid Niko-
 laigatan ⁷⁾ delgifvits Folkskoledirektionen samt Direktionen uti skrifvelse
 till Drätselkammaren för den 31 Oktober 1896 såsom sin åsigt beträffande
 storleken af det ifrågasatta folkskolehuset uttalat, att en större byggnad,
 afsedd för en längre tid framåt vore att föredraga framför en skolbyggnad
 motsvarande det närmaste behovet, uppdrog Drätselkammaren åt
 Arkitekten Onni Törnqvist att i samråd med Folkskoledirektionen upp-
 göra de af Stadsfullmäktige begärda ritningar och kostnadsförslag; och
 fick Drätselkammaren härå af Folkskoledirektionen jemte skrifvelse för
 den 26 Januari mottaga af Arkitekten Törnqvist uppgjorda ritningar till
 en folkskolebyggnad å tomten N:o 18 vid Nikolaigatan i tvenne våningar,
 inrymmande 16 skolsalar, gymnastiksal, kansli- och lärarorum, korridor,
 rum för vaktmästare och städerska samt afträden och källare, äfvensom
 härtill hörande kostnadsförslag, slutande å 210,000 mark. Uti den ritningarna
 åtföljande skrifvelsen anmälde Folkskoledirektionen, att desamma

Anslag för in-
 redning af en
 bibliotekssal i
 Folkbiblioteket.

Folkskolebygg-
 nad i Berghäll.

Nytt folkskole-
 hus vid Nikolai-
 gatan.

¹⁾ Se 1896 års berättelse pag. 32. — ²⁾ Stfs prot. den 4 juni § 20. — ³⁾ Drks skrf. N:o 153 af den 28 aug. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 sept. § 8. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 19 af den 14 jan. — ⁶⁾ Stfs prot. den 26 jan. § 5. — ⁷⁾ Se 1896 års berättelse pag. 30.

vid skedd granskning befunnits i allt väsentligt motsvara Direktionens önskningsar; dock ville Direktionen framhålla nedanstående smärre ändringar, hvilka enligt Direktionens mening utan att i nämnvärd grad höja byggnadens pris, komme att medföra flere fördelar. 1:o) Hufvudingången från Nikolaigatan borde flyttas litet åt söder på andra sidan om kansli-rummet, hvarigenom vunnes att denna ingång från gatan komme att stå midt emot trappuppgången från gården, hvilket ökade symmetrin i husets inredning, förenklade kommunikationerna derinne och tillåte mera ljus att falla i det något mörka midtelpartiet af den långa korridoren. 2:o) Vid ingången till korridoren från den norra ändan af densamma borde öppningen utvidgas, så mycket som sig göra låter, på det att också från denna sida det mesta möjliga ljus måtte insläppas i korridoren. 3:o) Latrinerna böra anordnas så, att man kan komma bakom dem vid utförande af deras tömning och rengöring. 4:o) Om det låter sig göra, vore önskvärdt att någon del af källarvåningen, som bäst lämpar sig därför, skulle inredas till ett skolkök, för att bereda tillfälle åt fortbildningsklassens elever att der öfva sig i matlagning.

I frågan om den tillernade folkskolebyggnadens placering på Broberget framhöll Arkitekten, att i anledning af den jemförelsevis stora doseringen å tomten N:o 18 vid Nikolaigatan ej allenast bostad för vaktmästare och städerska utan äfven afträden och rymlig vedkällare uti ofvan berörda förslag blifvit inrymda i källarvåningen, hvarigenom en skild uthusbyggnad och de deraf förorsakade merkostnaderna undvikits. Uppfördes byggnaden deremot å Broberget, borde densamma enligt Arkitektens åsigt sträcka sig från norr till söder och komme sannolikt att intaga det läge, som å en af Arkitekten ingifven situationsritning fanns angifvet, främst i anledning deraf att höjdläget af byggnaden icke blefve nämnvärdt större än det, som densamma komme att erhålla å tomten N:o 18, men äfven deraf att nivåförhållandena der vore gynnsammare än å något annat ställe, som för byggnadens uppförande kunde komma i fråga. Den enklare plankontur byggnaden, i händelse densamma uppfördes å Broberget, komme att erhålla, skulle likväl icke medföra någon nämnvärd förminskning af kostnaden, ty i anledning af den ringa nivåskillnaden å ifrågavarande ställe, komme största delen af källarvåningen att bortfalla och bostäderna för vaktmästaren och städerskan sålunda att inrymmas uti klassvåningarna, hvilka därför borde erhålla en motsvarande utvidgning. Af samma orsak blefve uppförandet af en skild uthusbyggnad, inrymmande vedlider och afträden, nödvändig. Den sammanlagda

kostnaden för en skolbyggnad och uthusbyggnad å Broberget komme, allt efter Arkitektens mening, med säkerhet att öfverskrida de kostnader, som vore erforderliga för byggnadens uppförande i enlighet med det inlemnade förslaget, hvilken merkostnad enligt Arkitektens beräkningar komme att uppgå till cirka 15,000 mark; och då härtill komme att planeringsarbetena å Broberget kräfde större kostnader än motsvarande arbeten å tomten N:o 18, samt byggnadens läge å Broberget blefve särdeles ogynnsamt och beroende af vidt omfattande och kostsamma sprängnings- och planeringsarbeten för beredande af uppfartsväg, hade Arkitekten, i likhet med Folkskoledirektionen, uttalat sig emot skolhusets placering på Broberget.

Drätselkammaren, som redan tidigare uttalat sig emot den tillernade folkskolebyggnadens placering på Broberget samt beträffande omfånget af det blifvande byggnadsföretaget icke kunde hafva någon från Folkskoledirektionen afvikande åsigt, öfverlemnade ¹⁾ till Fullmäktige ofvanberörda ritningar och kostnadsförslag äfvensom de i ärendet tillkomna handlingar och förberörda situationsritning. Tillika anmälte Drätselkammaren, att Kammaren för sin del icke funnit skäl till anmärkning emot sagda ritningar och kostnadsförslag, hvarföre Kammaren hos Stadsfullmäktige förordade deras godkännande, med förbehåll likväl att de af Folkskoledirektionen i ofvanstående måtto under punkt 2—4 mot ritningarna gjorda anmärkningar vid arbetets utförande vinna behörigt beaktande.

Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ emellertid att åt ett utskott af tre personer uppdraga att inkomma med förslag till ett folkskolehus i *tre våningar*, hvarefter ärendet skulle öfverlemnas till förstärkte Stadsfullmäktiges afgörande.

Det sålunda tillkomna utskottet anför ³⁾, att enligt förenämnda ritningar komme byggnaden, uppförd med vinkelformig plan och i två våningar att innefatta 16 skolsalar, inrymnande hvarje 40 elever, kansli- och lärarorum, rum för samlingar och gymnastiksal samt i källarvåningen 2 rum för vaktmästare, 2 rum för städerska, skilda klosetter för gossar och flickor äfvensom nödiga vedkällare; och var planen så indelad, att den ena flygeln, med äfvenledes 8 skolsalar, vore afsedd för gossar och den andra flygeln, med äfvenledes 8 skolrum, för flickor. Hvardera fly-

---

¹⁾ Drks skrf. N:o 37 af den 11 febr. (Stfs tryckta handl. N:o 8). — ²⁾ Stfs prot. den 4 mars § 14. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 18.

geln vore tillgänglig genom en skild trappa. Skulle byggnaden uppföras enligt samma plan, men i tre våningar, komme densamma att innehålla förutom gymnastiksal, kansli- och lärarorum samt rum för samlingar 13 skolsalar för gossar och 13 för flickor äfvensom i källarvåningen rum för vaktmästare och städerska, klosetter och vedkällare. Kostnaderna för en dylik byggnad stege till 283,000 mark. Därest åter endast flygeln mot Nikolaigatan komme till utförande, samt byggnaden uppfördes i tre våningar, skulle densamma i öfrigt inrymma samma antal rum som enligt det första alternativet, utom att antalet skolsalar ökades med en. Kostnaderna blefve 207,000 å 208,000 mark. Gymnastiksalen måste i detta fall flyttas upp till tredje våningen, men kunde olägenheterna häraf till största delen upphävas genom att salens golf konstruerades med dubbla bjälklag, hvarjämte den ena af de salar, som komme att befinna sig under gymnastiksalen, kunde användas som rum för samlingar och det rum, som enligt de uppgjorda ritningarna ursprungligen varit afsedt härför, i stället apterades till skolsal. Blefve framdeles en tillbyggnad å tomten nödvändig, kunde gymnastiksalen indelas till klassrum och en ny gymnastiksal uppföras. Då enligt alternativ 1 kostnaden för skolsal uppgår till c. 13,000 mark och antalet skolsalar enligt detsamma utgör 16 mot 17 enligt alternativ 3 samt totalkostnaderna för alternativ 3 med 2,000 å 3,000 mark understiga dem för alternativ 1, uppstode genom byggnadens uppförande enligt det tredje alternativet en relativ besparing på c. 15,000 mark. Härigenom blefve jemväl en så stor del af tomten disponibel för framtiden, att derstädes eventuellt kunde uppföras ytterligare en lika stor byggnad. För sin del föreslog utskottet, att det ifrågakomna skolhuset skulle uppföras enligt det tredje alternativet. Detta alternativ godkändes ock af Stadsfullmäktige, som beslöto ¹⁾ att huset skulle byggas derefter. Enär enligt uppgift af Arkitekten Törnqvist, åt hvilken Drätselkammaren uppdragit att utarbete definitiva ritningar till folkskolehuset vid Nikolaigatan, till det omfång och de antal våningar Stadsfullmäktige bestämt, den tidigare beräknade kostnaden af 208,000 mark för detta hus, såväl med afseende å de föreslagna förändringarna däri som till följd af dåmera rådande dyrare byggnads konjunkturer beräknats stiga med minst 12,000 mark, hade Drätselkammaren derföre i sitt budgetsförslag upptagit denna utgift med

---

¹⁾ Stfs prot. den 11 maj § 12.

220,000 mark; och var det denna summa, som för ändamålet intogs uti 1898 års utgiftsstat.

Uti skrifvelse af den 17 Maj hade Hesovårdsnämnden med närslutande af en utaf Byggnadskontoret ombesörjd ritning till ett obduktions- och likhus för staden jemte kostnadsförslag, uppgående till 10,500 mark för sjelfva huset samt för vatten- och afloppsledning jemte ett obduktionsbord till 2,350 mark, hos Stadsfullmäktige hemställt, att i öfverensstämmelse härmed måtte uppföras ett dylikt hus på gamla kyrkogården. Detta ärende hade Stadsfullmäktige remitterat¹⁾ till Drätselkammarens utlåtande; och sedan Kammaren gjort sig underrättad om, att ifrågavarande plats icke kunde af Lutherska församlingen för ändamålet upplåtas, men plats för ett obduktions- och likhus erhållas å området Alkärr på följande vilkor: att staden med 500 mark bidrager till bortflyttningen från platsen af ett växthus; att från området Alkärr kommande afloppsvatten får inledas i den täckta kanal, staden anlägger från obduktions- och likhuset till Lappviken; samt att den trädgårdsmylla, hvilken förefinnes i den genom området Alkärr projekterade gatan, vid nämnda gatas utförande öfverflyttas till aktiebolagets del af området, hemstälde²⁾ Drätselkammaren, som redan tidigare i sitt förslag³⁾ till utgiftsstat för staden under år 1898 upptagit här anförda kostnader med sammanlagdt 12,850 mark, huruvida icke Stadsfullmäktige kunde för ändamålet godkänna platsen och bifalla till de af arrendatorn af Alkärr, Aktiebolaget G. M. Stenius, uppställda, ofvan relaterade vilkoren för platsens afträdande till staden. Stadsfullmäktige, som hänskjutit⁴⁾ ärendets vidare behandling till budgetsutskottet, beviljade⁵⁾, då förslaget af budgetutskottet icke motsagts, det begärda anslaget och godkände dermed tacite platsen för obduktions- och likhuset samt vilkoren för dess erhållande.

Uppförande af ett obduktions- och likhus.

Med föranledande deraf att stadens packhus till följe af den alltmera ökade trafiken blifvit för tränga, hade Trafikkontoret hos Drätselkammaren hemställt, att ett dylikt öppet varuskjul, som redan tidigare inrättats å nya packhusgården, blefve uppfördt äfven å gården till gamla packhuset; och anhöll⁶⁾ Drätselkammaren, som låtit Byggnadskontoret icke allenast uppgöra förslag till ifrågakomna skjul af 12 m längd och 6 m bredd och för hvilket kostnaden beräknats till 530 mark, utan ock med

Anslag för uppförande af ett provisionellt skjul å Packhusgården.

1) Stfs prot den 4 juni § 33. — 2) Drks skrf. N:o 240 af den 9 dec. 3) Drks skrf. N:o 189 af den 25 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 30). — 4) Stfs prot. den 14 dec. § 6. — 5) D:o d:o den 21 dec. § 1. (Stfs tryckta handl. N:o 40). — 6) Drks skrf. N:o 110 af den 28 maj.

Anslag af hyres-
medel för tran-
sitomagasin.

afseende ä sakens brådskande beskaffenhet skrida till utförande af skjulet, att Stadsfullmäktige ville för ändamålet bevilja ett anslag af nämnda summa. Tillika hemstälde Drätselkammaren, då Trafikkontoret anmält att utrymmet uti stadens transitomagasin visat sig otillräckligt, om ett anslag af 80 mark i månaden under år 1897, räknadt från den 1 Maj, för upphyrande för ändamålet af ett Handlanden G. Strömberg tillhörigt magasin å Skatudden. Och beviljades ¹⁾ de begärda anslagen att utgå ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel.

Provisoriskt
skjul å Maga-
sinskajen.

På grund af derom gjord skriftlig anhållan af Finska Ångfartygs-aktiebolagets stewart F. G. Hedberg hemstälde ²⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande, att medgifva Hedberg tillstånd att i närheten af de gamla magisinen å Magasinskajen uppföra ett provisoriskt skjul för förvaring af lastnings- och lossningsredskap mot en månadlig afgäld till staden samt för öfrigt på följande villkor: att skjulet omedelbart undanskaffas af innehafvaren på af Drätselkammaren meddelad tillsägelse; att detsamma under ingen förevändning användes till upplag af annat gods än hvarför det var afsedt; samt att ritningen till skjulet underställdes Drätselkammarens godkännande. Framställningen blef af Stadsfullmäktige godkänd ³⁾.

Tillskottsanslag
för remont och
renhållning af
chausséer, gator
och allmänna
platser samt för
underhåll af
hamnar och
kajer.

Enär Byggnadskontoret hos Drätselkammaren anmält, att anslagen i årets budget för remont och renhållning af stadens chausséer och allmänna platser äfvensom för underhållet af stadens hamnar och kajer voro otillräckliga och för ändamålet uppgifvit följande tillskottsanslag behöfliga, nämligen: för remont af chausséerna 8,000 mark; för renhållning af desamma 3,000 mark; för renhållning af stadens gator och allmänna platser 3,000 mark; och för underhåll af hamnar och kajer 3,000 mark eller in summa 17,000 mark, hemstälde ⁴⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof i årets fastställda utgiftsstat upptagna medel anslå för de skilda behofven ofvan angifna belopp; hvilket äfven skedde ⁵⁾. Såsom orsak hvarföre de i budgeten upptagna anslagen för ifrågavarande ändamål blifvit otillräckliga uppgaf Byggnadskontoret den å chausséerna allt mer tilltagande trafiken, ymniga snöfall under förliden vinter samt kostsam remont af den i Sörnäs instörtade lastningsbron.

¹⁾ Stfs prot. den 4 juni § 22. — ²⁾ Drks skrf. N:o 71 af den 1 april. — ³⁾ Stfs prot. den 5 april § 17. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 168 af den 16 sept. — ⁵⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 16.

På Helsovårdsnämndens och Drätselkammarens ¹⁾ derom gjorda framställning anslog ²⁾ Stadsfullmäktige af sina dispositionsmedel ett belopp af 320 mark för inledande af gas uti Maria sjukhusets bakteriologiska laboratorium. Gasledning i Maria sjukhusets bakteriologiska laboratorium.

På förslag af Stadsfullmäktiges beredningsutskott beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att vidtaga åtgärd om införande af elektrisk belysning i Fullmäktiges sessionssal samt att bestrida kostnaderna härför ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel. Elektrisk belysning af Stadsfullmäktiges sessionssal.

Hos Drätselkammaren hade arrendatorn af Kajsaniemi värdshus, i anledning af ofta framhållet önskningsmål från allmänhetens sida att vid besök å sagda värdshus vara skyddad för vindar, regn och fuktighet å dess öppna verrandor, anhållit att Drätselkammaren ville på stadens bekostnad låta i enlighet med en ansökningen närsluten ritning inreda lätt flyttbara glasväggar med dörrar och fönster i verandans östra och västra delar, eller, för händelse den härför beräknade kostnaden af 1,200 mark skulle anses för en alltför stor uppoffring från stadens sida, att staden helst till någon del skulle lemna bidrag till utförandet af detta arbete. På grund häraf beviljade ⁴⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens derom gjorda framställning ⁵⁾ för ifrågavarande ändamål ett anslag af 600 mark att utgå ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel, under vilkor likvisst att omförmälda glasverandor vid arrendetidens utgång skola tillfalla staden. Glasverandor å Kajsaniemi värdshus

Till fullgörande af det uppdrag ⁶⁾ Drätselkammaren beträffande allmänt införande af Auerbrännare vid stadens gatubelysning af Stadsfullmäktige erhållit, införskaffade ⁷⁾ Drätselkammaren vidare utredning uti tvistefrågan samt föreslog, att frågan om auerbelysningens vidare utsträckning tillsvidare finge förfalla, men att om stadsfullmäktige emellertid funne denna utsträckning oundviklig, Stadsfullmäktige i sådant fall ville uppdraga åt Drätselkammaren att på basen af ersättning från stadens sida träda i underhandling härom med Gaslysningsaktiebolaget. Såsom lämplige godemän från stadens sida i en kompromiss, ifall en sådan likväl ansåges böra komma till stånd, föreslog Drätselkammaren Borgmästaren Ferd. Juselius från Åbo och Ingeniören Edv. Bergroth från denna stad. Och anmodade ⁸⁾ i anledning häraf Stadsfullmäktige Drätselkammaren att på basen af ersättning från stadens sida träda i underhandling med Gas- Införande af auerbrännare vid stadens gatubelysning.

¹⁾ Drks skrf. M:o 117 af den 3 juni. — ²⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 9. — ³⁾ D:o d:o den 22 mars § 16. — ⁴⁾ D:o d:o den 16 febr. § 8. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 36 af den 11 febr. — ⁶⁾ Se 1896 års berättelse pg. 41. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 81 af den 1 april. (Stfs tryckta handl. N:o 17). — ⁸⁾ Stfs prot. den 11 maj § 18.

lysningsaktiebolaget om auerbelysningens vidare utsträckning. Sedan Drätselkammaren för fullgörande af uppdraget vänt sig till verkställande direktören för bemälda bolag och af honom erhållit den uppgift, att bolaget vore villigt att för de fyra åren, som ännu återstod af bolagets koncession, mot ett pris af 10 mark per lykta och år icke allenast med de lyktor, i hvilka auerbrännare redan voro införda, fortfarande underhålla belysningen med sådana brännare, än ock utsträcka denna belysning till alla öfriga stadens gaslyktor, föreslog ¹⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige ville godkänna Gaslysningsaktiebolagets anbud. På beredningsutskottets framställning beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige emellertid, att Drätselkammarens förslag för närvarande icke skulle föranleda till någon åtgärd.

Då detta Stadsfullmäktiges beslut, efter Magistratens åsigt, mindre berott af Gaslysningsaktiebolagets pris på nya auerlampor än på bolagets påstående om bekommande af tillskottsersättning jemväl för uppehållande af den utaf bolaget härförinnan införda belysning med auerbrännare, men bolaget emellertid i skrifvelse af den 3 November hade förklarat sig hafva för afsigt att under instundande år utan skild tillskottsersättning underhålla auerbelysning i de tidigare uppsatta 471 stycken gatulyktorerna samt derjemte erbjudit sig att ytterligare förändra ända till 40 vanliga gatulyktor till auerbelysning för ett tillskottspris af 12 mark 50 penni per lykta och år, så hade Magistraten, anseende behofvet af förbättrad belysning i olika delar af staden och särskildt å Nylands- och Robertsgatorna böra föranleda antagande af Gasbelysningsaktiebolagets förberörda anbud, för detta ändamål upptagit ³⁾ i budgetförslaget ett anslag af 500 mark. Och som äfven budgetutskottet understödde ⁴⁾ detta Magistratens förslag, upptogo Stadsfullmäktige denna utgiftspost uti budgeten för år 1898.

Öppnande af
torghandel å
Hagnäs torg.

Enär Handlanden Julius Tallberg hos Drätselkammaren gjort framställning om vidtagande af sådana åtgärder från Kammarens sida, att den planerade delen af Hagnäs torg kunde för torghandel upplåtas, föreslog ⁵⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande i ärendet, att Stadsfullmäktige ville besluta, att å Hagnäs torg tillsvidare skulle upplåtas plats för all slags torghandel, utan att några

¹⁾ Drks skrf. N:o 123 af den 12 juni. — ²⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 9. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 33 pg. 14. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 3. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 169 af den 16 sept.

afgifter affordrades dervarande försäljare samt med rätt för desse att idka handel under hela dagens lopp; samt att Stadsfullmäktige jemlikt § 76 i gällande kommunalförfattning ville utverka Guvernörens i länet fastställelse å detta beslut; äfvensom att bemyndiga Drätselkammaren att, efter det Fullmäktiges beslut blifvit af Guvernören fastställt, vidtaga alla vidare åtgärder, som för ifrågavarande torghandels sättande i gång kunde påkallas. Och blef denna Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾. Detta beslut blef ²⁾ sedermera, såvidt det gälde torgets afgiftsfria upplåtande för all torghandel, genom Guvernörens resolution af den 22 November gilladt och till efterrättelse fastställt.

Vid behandlingen af den utaf Hamnkontoret väckta frågan om afskaffandet af den å torget invid Södra hamnen bedrifna friluftsmatsserveringen hade Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att hos Fullmäktige föreslå såväl den tid, som borde iakttagas vid föreskrift om denna matsserverings upphörande, som ock de åtgärder, hvilka i anledning häraf kunde blifva påkallade. Och föreslog ³⁾ Drätselkammaren med föranledande häraf att ifrågavarande matsservering skulle senast den 15 Maj för framtiden upphöra, till hvilken tid försäljerskorna å torget borde genom polisens försorg från platsen uppsägas. Stadsfullmäktige beslöto ⁴⁾ ock afgifva sitt yttrande till Magistraten, från hvilken ärendet till Stadsfullmäktige inkommit, i öfverensstämmelse härmed. Öfver beslutet hos Stadsfullmäktige anförda ⁵⁾ besvär af matförsäljerskorna föränledde ⁶⁾ ej till vidare åtgärd från Stadsfullmäktiges sida.

Med föranledande deraf att Byggnadskontoret uti sitt specialförslag till utgifter för år 1898 bland annat upptagit en post å 13,000 mark för Senatstorgets omläggning med fältsten, motiverad dermed att beläggningen af detta torg befunne sig uti ett för gatutrafiken hinderligt skick, hade Drätselkammaren, som emellertid icke ansett sig uti sitt förslag till budget för nämnda år kunna intaga en dylik utgiftspost, hos Stadsfullmäktige hemställt ⁷⁾ huruvida icke den oafgjorda frågan ⁸⁾ om Senatstorgets förseende med planteringar kunde ånyo upptagas till behandling. Men beslöto ⁹⁾ Stadsfullmäktige i anledning häraf endast anmoda Drätselkammaren att af Byggnadskontoret infordra utredning huruvida Senatstorgets starka lutning mot söder i någon mån kunde minskas, dels der-

Upphäfvande af matsserveringen vid Södra hamnen.

Senatstorgets förseende med planteringar.

¹⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 15. — ²⁾ D:o d:o den 7 dec. § 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 74 af den 8 april. — ⁴⁾ Stfs prot. den 22 april § 8. — ⁵⁾ D:o d:o den 11 maj § 17. — ⁶⁾ D:o d:o den 4 juni § 21. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 198 af den 28 okt. — ⁸⁾ Se 1896 års berättelse pg. 42. — ⁹⁾ Stfs prot. den 9 nov. § 13.

igenom att torgets norra sida sänktes, till följd hvaraf en förlängning af Nikolaikyrkans stora trappa blefve erforderlig, dels genom någon höjning af Alexandersgatan. Dylik utredning lemnades dock ej af Byggnadskontoret under året.

Afhjelpande af sanitära missförhållanden invid Gräsviken.

Emedan Bruksegaren Paul Chmelevski i egenskap af disponent för Helsingfors Asfalt m. fl. aktiebolags vid Gräsviken belägna fabriker hos Helsovårdsnämnden framhållit det för de invid Gräsviken bosatte personer helsovådliga förhållandet, att kloakledningen från Maria sjukhuset utmynnar i den del af nämnda vik, som genom fördämning under de senaste åren i väsentlig mån afstängts från den djupare delen af viken, och att den vattenmängd, som finnes i denna del af änsagda vik, genom nämnda fördämning är mer eller mindre stillastående samt sprider en tidtals olidlig stank, hade Helsovårdsnämnden hos Stadsfullmäktige återhemtat sitt tidigare beträffande de sanitära missförhållandenas vid Gräsviken afhjelpande gjorda förslag, gående ut derpå att den inre delen af denna vik skulle utfyllas. Men då af Drätselkammaren, dit ärendet remitterats, upplysts ¹⁾, att utloppet af ofvanberörda kloakledning från Maria sjukhuset under sommaren blifvit förlängdt, så att detsamma numera slutar utanför den Gräsviken afskärande stenbanken äfvensom befinner sig under vikens lägsta vattennivå, samt att utfyllning af meranämnda vikedel, om ock i mindre skala, pågick, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige att Helsovårdsnämndens framställning icke skulle till någon vidare åtgärd föranleda.

Täckta varuskjulens provisoriska användning till upplagsmagasin.

Till Stadsfullmäktige hade Herrar G. Paulig, Viktor Ek och K. H. Renlund ingifvit en skrift, hvori de anhålla att täckta varuskjulet i Södra hamnen finge provisoriskt användas såsom packhus för gods, som under December månad inföväntades, intill dess nödigt utrymme härför kunde beredas antingen i stadens ordinarie packhus eller i Helsingfors Magasinsaktiebolags upplagsmagasin å Skatudden; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag bemyndiga Drätselkammaren att efter undersökning af behovets art vidtaga erforderliga åtgärder för beredande af utrymme i varuskjulet till det af sökandene angifna ändamål samt att om Kammarens tillgöranden i saken sedermera hos Stadsfullmäktige anmäla.

Telefonföreningens anhållan om rätt att uppställa telefonstolpar.

Hos Stadsfullmäktige hade Helsingfors Telefonförening ansökt om tillstånd att inom Kajsaniemi och invid Unionsgatan uppställa telefon-

¹⁾ Drks skrf. N:o 125 af den 18 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 10. — ³⁾ D:o d:o den 21 dec. § 15.

stolpar i och för telefonnätets utsträckning till Sörnäs och Berghäll, men beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige på förslag af beredningsutskottet, som funnit det icke vara utredt, att ej det afsedda ändamålet kunde vinnas genom andra lämpligare anordningar, lemna sökanden det svar, att Fullmäktige icke funnit anledning förekomma till bifall å ansökningen.

I likhet med hvad under de tvänne senaste åren varit förhållandet, hade Direktionen för Helsingfors Utskänkningsbolag afgifvit framställning om anslag ur bolagets vinst för år 1897 till underhåll af de under direktionens förvaltning stående inrättningar på Högholmen och Fölisön.

Anslag till underhåll af Högholmen och Fölisön.

Likasom förut hade direktionen till utgångspunkt för detta sitt förslag lagt tvänne sammandrag ur bolagets räkenskaper öfver utgifterna för sagda holmar under sistlidet år 1896 och de tio första månaderna af löpande år, och hade direktionen, med ledning af dessa bilagda sammandrag, men med uteslutning af de i dem ingående kostnaderna för vattenborgen, för hvilken Stadsfullmäktige redan beviljat ett anslag af 10,000 mark, fördeladt på åren 1896 och 1897, ansett sig böra beräkna utgifterna för år 1898 till följande belopp, nämligen:

för Högholmen

aflöningar till den å holmen anställda personalen	<i>Tmf.</i>	3,000: —
arbetslöner	„	9,000: —
planerings- och remotarbeten	„	6,000: —
kostnader för djurens föda och underhåll	„	8,700: —
uppköp af nya djur och uppförande af inhägnader för dem samt oförutsedda utgifter	„	3,300: —
	Summa <i>Tmf.</i>	30,000: —

och för Fölisön

aflöningar till den å holmen anställda personalen	<i>Tmf.</i>	2,000: —
arbetslöner	„	7,000: —
planerings- och remontarbeten	„	3,000: —
för det biologiska museet å holmen	„	2,000: —
oförutsedda utgifter	„	1,000: —
	Summa <i>Tmf.</i>	15,000: —

eller för båda holmarna tillsammans 45,000 mark.

¹⁾ Stfs prot. den 9 nov. § 22.

Från sina gårdar, hvilka lämnat en årlig hyresinkomst af sammanlagdt 24,800 mark, kunde bolaget, efter afdrag af omkring 5,400 mark i underhållskostnader för dessa gårdar och 2,400 mark såsom ränta å bolagets skuld, beräkna en nettoinkomst af omkring 17,000 mark; och var på grund häraf bolaget utöfver nettoinkomsten från gårdarna i behof af ett anslag, stort 28,000 mark, för att betäcka de ofvan angifna utgifterna för Högholmen och Fölisön.

Vid ärendets remiss till budgetsutskottet hade Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag uppdragit¹⁾ åt budgetsutskottet att i sammanhang med föreliggande ärende taga i öfvervägande, huruvida icke beträffande velocipedåkning å Fölisön en lindring i de af utskänkningsbolaget härutinnan för närvarande påbjudna föreskrifter kunde åvägbringas.

Efter granskning af utskänkningsaktiebolagets förestående ansökan anmälte²⁾ utskottet, att utskottet icke funnit något mot bolagets anhållan att invända. Då Stadsfullmäktige redan vid sammanträde den 29 December 1896 berättigat bolaget att af 1897 års inkomster för det af bolaget utförda vattenledningsarbetet å Högholmen såsom förskott uppbära 5,000 mark, komme altså, i fall bolagets begäran blefve bifallen, af bolagets disponibla vinstmedel för år 1897 ett belopp af sammanlagdt 33,000 mark att till bolaget utgifvas; och beträffande frågan om bolagets vägran att tillåta velocipedåkning på Fölisön, ansåg utskottet det ingalunda skäligt att i sammanhang med förevarande ärende utöfva någon påtryckning på bolaget i syfte att velocipedåkning å holmen blefve tillåten. Utskottet föreslog derföre endast: att Stadsfullmäktige ville af Helsingfors Utskänkningsbolags disponibla vinstmedel för år 1897 utöfver tidigare anvisade 5,000 mark anslå åt bolaget 28,000 mark att under år 1898 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön; och blef detta förslag af Stadsfullmäktige godkänt³⁾.

Ändringar i
byggnadsord-
ningen för
Brunnsparkens
östra område.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige hade såväl Magistraten som Brandkommissionen gjort framställningar om behofvet af ändringar i den för Brunnsparkens östra område fastställda byggnadsordning; och beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige, förnämligast på beredningsutskottets förslag, hänskjuta frågan till ett af fem personer bestående utskott, som vid uppgörande af

¹⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 11. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 39. — ³⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 2. — ⁴⁾ D:o d:o den 12 jan. § 2.

förslag till ändringar i nämnda byggnadsordning egde beakta, att jemväl skönhetsintresset blefve vid bebyggandet af denna stadsdel behörigen tillgodosedt; och skulle utskottet af stadens byggnadsinspektör infordra ett utkast till byggnadsordning att tjena till underlag för utskottets arbete.

Genom remiss af den 15 December 1896 hade Stadsfullmäktige anmodat Drättselkammaren att inkomma med utlåtande i anledning af en inom Fullmäktige väckt motion om öppnandet af en direkt trafikled från Östra chausséen till Jernvägstorget. Kammaren, som inhemtat Byggnadskontorets yttrande i ärendet och deraf bland annat erfarit: att utförandet af den nya trafikleden beräknats till en kostnad af 683,000 mark; att genom påfyllning af Fabiansgatan mellan Trädgårds- och Wilhelmsgatorna en nästan lika bekväm och endast obetydligt längre trafikled mellan Östra chausséen och Jernvägstorget kunde erhållas längs Unions-, Trädgårds-, Fabians- och Wilhelmsgatorna; att den ny föreslagna vägen skulle komma att verka uppdämmande på vattnet i Tölövikens och i sanitärt hänseende ytterligare förskämma det, samt att slutligen denna väg skulle göra ett icke oväsentligt intrång å Kajsaniemi redan för särskilda ändamål sönderstyckade park, föreslog¹⁾ i likhet med Byggnadskontoret afstyrkande af motionen, hvilken äfven af Stadsfullmäktige afböjdes²⁾.

Motion angående öppnande af en direkt trafikled från Östra chausséen till Jernvägstorget.

I sammanhang med fastställande af utgiftsstaten för nästföljande år 1898 beslöto³⁾ Stadsfullmäktige till utförande äfven af några andra allmänna arbeten, än hvarom här tidigare ordats och af hvilka må anföras följande.

Budget för 1898.

I Vattenledningskontorets budgetförslag hade Kontoret upptagit ett anslag af 38,700 mark för uppförande af ett bonings- och ett uthus för vattenledningens personal i Gammelstaden, jemte det Kontoret beträffande motiveringen till denna post hänvisat⁴⁾ till kontorets program för vattenledningens utvidgning under åren 1894—1902. I sagda program hade Kontoret, beträffande bostäderna för vattenledningens fast anställda personal i Gammelstaden, framhållit att endast förste maskinistens bostad motsvarade medelmåttiga fordringar, hvaremot den åldriga lilla byggnad, som inrymde filterförmannen, andre maskinisten, putsaren och maskinistbiträdet med deras familjer, såväl med afseende å utrymme som bekvämlighet lemnade nästan allt öfrigt att önska, hvarjemte ifrågavarande bygg-

Uppförandet af ett bonings- och ett uthus för vattenledningens personalen i Gammelstaden.

¹⁾ Drks skrf. N:o 46 af den 25 febr. — ²⁾ Stfs prot. den 4 mars § 8. — ³⁾ Drks skrf. N:o 189 af den 25 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 30) Stfs tryckta handl. N:ris 33, 37 och 40. Stfs prot. den 21 dec. § 1. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 4.

nad i hög grad besvärades af rättor och ohyra. Dels af dessa orsaker, dels emedan de ursprungligen till qvarnen hörande, i samma hus belägna boningsrummen äfven blifvit disponerade för vattenledningspersonalens behof, men en sådan åtgärd kunde betraktas endast såsom provisorisk, hade Vattenledningskontoret ansett det vara önskligt att en tidsenlig kassern för vattenledningens hela ofvan uppräknade personal blefve inom de närmaste åren uppförd, hvarefter det gamla och oförbätterligt förfallna trähus, som nu inrymde största delen deraf, kunde raseras och maskinistens bostad, efter flyttning till annan plats, upplåtas för qvarnens behof. Ehuru Drätselkammaren upptagit den beräknade kostnaden för byggnadsföretaget i budgetförslaget, hade Kammaren likväl icke kunnat godkänna den för ett envånings stenhus uppgjorda ritningen till bostad för vattenledningspersonalen, utan borde, enligt Kammarens förmenande, denna ritning omarbetas för ett tvåvånings hus, då också anläggningskostnaden för huset torde kunna något minskas.

Sedan budgetsutskottet på de af Vattenledningskontoret och Drätselkammaren framhållna skäl ansett sig böra tillstyrka¹⁾ ifrågavarande anslagspost upptagande i budgeten, godkände Stadsfullmäktige posten och beslöto, att ärendet i öfrigt skulle återremitteras till Drätselkammaren för införskaffande af nya ritningar till byggnaden i fråga i öfverensstämmelse med Kammarens förslag, hvilka ritningar sedermera skulle Stadsfullmäktige till granskning och godkännande föreläggas.

Omläggning af vattenledningsröret under Michaelsgatan från Norra Esplanadgatan till Jernvägstorget.

I anledning af väckt fråga om Michaelsgatans beläggning med nubbsten ifrån Norra Esplanadgatan till Alexandersgatan eller Jernvägstorget, hade Drätselkammaren på Vattenledningskontorets derom gjorda hemställan²⁾, till undvikande af framtida skada å den kostsamma stensättningen i följd af reparationer af vattenledningsrören, föreslagit att uti 1898 års utgiftsstat skulle för ombyte af de gamla, oasfalterade af bolaget Neptun nedlagda rören under sagda gatutsträckning upptagas ett anslag af 5,800 mark, som äfven af Stadsfullmäktige beviljades.

Utsträckning af rörmätet.

Vattenledningens tryck är, såsom en serie år 1896 af Vattenledningskontoret utförda mätningar utvisat, synnerligt variabelt och tidtals otillräckligt för en effektiv eldsläckning inom nästan hela fjerde stadsdelen, beroende derpå att en ordnad stadsplan för denna trakt uppstått först en tid efter vattenledningens första fullbordande, hvadan största delen af gaturören har en i förhållande till sin längd och den begärda vatten-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 6. — ²⁾ D:o d:o N:o 30 pg. 80.

mängden för liten diameter. Denna olägenhet, som bl. a. har till följd att man knappast utan föregående tillsägelse riskerar öppna en brandpost för kanalspolning i närheten af industriella etablissement, enär fara för vattenbrist i ångpannorna annars inträder, ville man nu afhjälpa; och skulle i enlighet dermed 203 mm hufvudröret under Boulevardsgatan fortsättas ifrån Fredriks- till Abrahamsgatan och längs denna gata till Wladimirsgatan, hvarpå 153 mm rör skulle nedläggas längs resten af Abrahams- ända till Gräsviksgatan; rör af sistnämnda diameter föreslogos äfven under Lappviksgatan ifrån Gräsviksgatan, samt under en del af Eriks- och Fredriksgatorna till Wladimirsgatan, der ny förbindning med röret under Boulevardsgatan eger rum medels ett förut befintligt 153 mm rör. De kilometerlånga 102 mm rörsträckningarna under långgatorna i IV stadsdelen komme sålunda att ett hvar på flera ställen skäras af tillförelserör med större diameter och tryckförlusterna derigenom att reduceras till ett minimum. För ofvansagda ändamål upptogs i budgeten ett sammanlagdt belopp af 44,800 mark.

Hvad de egentliga utsträckningarna af vattenledningen till trakter, hvilka hittills saknat sådan, beträffar, upptogs för vattenledningen under Kanalgränd ifrån Skatuddstorget till Östra Hamngatan 11,900 mark, samt för fortsättningen af ledningen under Lotsgatan 14,900 mark. Vidare upptogs för vattenledningens utsträckning under Östra chausséen ifrån närheten af stadsporten till Norra Bryggeriet i Majstad 12,200 mark, hvarå af bryggeriet och tvenne villaegare en årlig inkomst i form af vattenafgift uppgående till minst 1,000 mark, blifvit preliminärt garanterad; samt slutligen för vattenledning under Bernhardsgatan¹⁾ ifrån Fabiansgatan till adress N:o 5 — 1,000 mark.

För inköp af vattenmätare upptogs i 1898 års utgiftsförslag ett be- Anslag för vattenmätare.
lopp af 5,000 mark.

Bland Diverse mindre arbeten ingick främst anbringandet af fem Diverse mindre arbeten vid vattenledningen.
nya brandposter å Vestra chausséen emellan Gasvärdet och Djurgårdsporten för en kostnad af 2,750 mark. De förut befintliga, från vattenledningens första anläggning härstammade brandposterna äro nämligen placerade på så långa afstånd från hvarandra, att de icke längre kunna tillgodose ifrågavarande, numera temligen tätt bebyggda områdes säkerhet mot eldfara. För vattenposterna för ångbåten Mars²⁾ och trenne vattenposter i Södra hamnen³⁾ observerades resp. 1,200 och 3,900 mark.

1) Se pg. 34. — 2) Se pg. 34. — 3) Se pg. 34.

Anslag för anställande af grundvattens undersökningar i Vanda ådal.

Under denna rubrik intogs nu äfven för första gången ett anslag af 2,000 mark för anställande af förberedande undersökningar rörande grundvattenförhållandena i Vanda ådal. För utredande af frågan, huruvida från denna ådal kunde erhållas klart källvatten till den mängd, att staden kunde dermed, åtminstone till öfvervägande del, förses, hade Vattenledningskontoret förut upprepade gånger anhållit om nämnda anslag, men beviljandet deraf med afseende å påtänkta och redan utförda nya filtrer tillkomst uppskjutits. Frågan hade under året behandlats af Tekniska föreningen, som på det högsta förordat ifrågavarande undersökningars anställande.

Vattenledningens förvaltning och drift. Bokhållarens vid Vattenledningskontoret löneförhöjning.

Kostnaden för vattenledningens förvaltning och drift blef i allt öfrigt oförändrad från 1897 års stat, utom att bokhållarens vid Vattenledningskontoret grundlön blef förhöjd från 2,400 till 3,000 mark. Hos Vattenledningskontoret hade nämligen bokhållaren vid nämnda kontor, Georg Weckman, anhållit att med afseende å den mängd arbeten, som åläge honom i denna hans befattning, och då hans löneförmåner, jemförda med bokhållarens vid stadens öfriga embetsverk, vore de lägsta samt tvingade honom att för sin utkomst åtaga sig extra arbete under de få lediga stunder, som hans kontorsarbeten lemnade öfriga, hans löneförmåner blefve likställda med bokhållarens vid stadens Byggnadskontor. På de af sökanden och Vattenledningskontoret framhållna skäl, dem Drätselkammaren funnit i allo befogade, hade Kammaren hos Stadsfullmäktige föreslagit¹⁾ att Fullmäktige ville från och med inkommande års början icke allenast beträffande grundlönen, hvilken Stadsfullmäktige den 13 December 1892 bestämt till 2,400 mark per år med förhöjning af 10 % deraf efter fem och tio års tjenstetid, utan äfven beträffande dessa löneförhöjningar fullkomligt likställa bokhållaren vid Vattenledningskontoret med bokhållaren vid Byggnadskontoret, hvarigenom äfven den förres grundlön blefve 3,000 mark, äfvensom att Fullmäktige vid slutlig behandling af budgeten för år 1898 ville vidtaga häraf föranledd komplettering uti Kammarens förslag till samma budget. Och som äfven budgetutskottet förordade²⁾ denna löneförhöjning, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige att bokhållarens vid Vattenledningskontoret aflöning i 1898 års budget skulle upptagas med en grundlön af 3,000 mark samt med förhöjning för fem års tjenst af 300 mark.

¹⁾ Drks skrf N:o 196 af den 28 okt. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 36. — ³⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 1.

Likasom för år 1897 varit fallet, upptogs äfven för det kommande året i och för vattenledningens underhåll och remont ett anslag af 3,500 mark för 100 stycken brandposters förseende med nya träkistor. Anslaget för öfrigt underhåll, som allt sedan år 1894 varit observeradt med 18,000 mark, upptogs nu till 20,000, emedan vattenverkets sedan nämnda år skedda utvidgning hade till oundviklig följd en ökad remontkostnad. Vattenledningens underhåll och remont.

Utom det vanliga anslaget för diverse reparationer af stadens byggnader och lägenheter, upptaget enligt ett af Byggnadskontoret specificerat förslag med 33,000 mark mot 27,300 mark för år 1897, upptogs för ytterligare remont och underhåll af samma stadens byggnader en post å 5,500 mark för yttre och inre målning af saluhallen; en å 1,300 mark för yttre målning af f. d. ekonomiebyggnaden och gamla träpaviljongen å Maria sjukhus; en å 1,200 mark för nytt plåttak å desinfektionsbyggnaden; samt en å 5,700 mark för omläggning af golfvet i täckta varuskjulet på Magasinskajen. Remont och underhåll af stadens byggnader.

Förutom de anslag för ekonomiebyggnaden å Maria sjukhus; för brunshusets ombyggnad; för nytt folkskolehus vid Nikolaigatan; och för en obduktionspaviljong, om hvilka här tidigare redogjorts, upptogs i 1898 års budget 8,000 mark för ett simhus i Gräsviken. Uti 1897 års budget ingick ett eventuellt anslag af 5,000 mark för uppförande af nya simhus. Detta anslag hade ej under året kommit till användning, bland annat af det skäl att frågan om lämpligaste platser för åtskilliga påyrkade nya simhus ännu icke vunnit sin slutliga lösning. Som uppförande af nya simhus emellertid icke längre kunde uppskjutas, hade Drätselkammaren icke allenast tänkt låta till nästkommande år öfverbalansera ifrågavarande anslag, utan dessutom i enlighet med Byggnadskontorets framställning för speciellt tvenne simhuskomplexer i Gräsviken upptagit nämnda summa i sitt utgiftsförslag. Nybyggnader.
Simhuset i Gräsviken.

För uppförande af en mjölnarbostad i Gammelstaden, hvilken hade närmaste sammanhang¹⁾ med byggandet af boningshuset för vattenledningspersonalen, upptogs i 1898 års budget ett anslag af 2,500 mark. Mjölnarbostad i Gammelstaden.

Likaledes upptogs i samma budget för en pissoir å Fredrikstorget 1,000 mark och för en ny större pissoir å Jernvägstorget 2,500 mark. Pissoirer.

För gators och allmänna platsers remont och underhåll upptogs endast följande arbeten: för omläggning af stadens andel af Unions- och Trädgårdsgatorna invid Kajaniemi park 1,800 mark; för omläggning af Gators och allmänna platsers remont och underhåll.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 30 pg. 74.

planklocket å Långabron 6,000 mark; för anläggning af ett plank omkring odisponerade platsen norrom mångleribodarne vid Simonsgatan, som blifvit ett tillhåll för dryckesgillen i det fria, 396 mark; samt för diverse reparationer 12,000 mark.

Stensättnings-
och makadamiseringsarbeten.

För förbättring af stadens gatuandelar hade af Drätselkammaren i dess förslag till utgiftsstat för år 1898 upptagits endast: för makadamisering af stadens andel af Sjömansgatan 2,170 mark; för stensättning af stadens andel af Gräsvikskajen mellan Eriks- och Vladimirsgatorna, hvarest en ej obetydlig gatutrafik i sammanhang med jernvägs- och sjörörelsen derstädes försiggår, 1,200 mark; samt för makadamisering af Observatoriigatan, hvilket arbete har samband med försköningsarbetena på Observatoriiberget, 3,000 mark. Med hänsigt dertill, att Drätselkammaren från sitt förslag uteslutit samtliga af Byggnadskontoret äskade anslag för stensättning med nubbssten, hade emellertid Magistraten, som ansåg stadens i öfrigt snabba utveckling fordra att åtminstone i stadens centrum belägna gator och allmänna platser så snart som möjligt omläggas med ett mera ändamålsenligt gatläggningmaterial än fältsten samt tillika funnit det tillbörligt att stadsförvaltningen i sådant afseende föregår vederbörande gårdsegare med godt exempel, i sitt förslag till utgiftsstat för ifrågavarande år upptagit ytterligare följande anslag: för stensättning med nubbssten i asfalt af Michaelsgatan mellan Södra och Norra Esplanadgatorna 8,700 mark, för stensättning med nubbssten i asfalt af Fabiansgatan mellan Södra och Norra Esplanadgatorna 8,700 mark och för stensättning med nubbssten i asfalt af delar af salutorget 18,000 mark; och blefvo alla dessa anslag af Stadsfullmäktige godkända.

Regleringsarbeten.

Af de s. k. regleringsarbetena hade Drätselkammaren uti sitt förslag till utgiftsstat för år 1898 upptagit för planering: af Lotsgatan 28,800 mark; af Lökhölmögatan 7,500 mark; af Kronbergsgatan mellan vestra Hamm- och Köpmansgatan 4,500 mark; af Kanalgatan mellan Skatuddsbron och Ankargatan 21,300 mark; samt af Sörnäs strandväg mellan Hagnäs torget och Hörneberg 203,000 mark eller insumma 265,100 mark. Af dessa arbeten voro de på Skatudden föreslagna betingade dels af fortsättningen utaf kajbyggnaderna derstädes, för att till dessa byggnader lemna det nödiga stenmaterialet, såsom Lotsgatans planering, dels för att bereda direkt väg till redan afyttrade magasinstitomter. Till motivering af den stora utgiftsposten å 203,000 mark för planering af Sörnäs strandväg, anfördes bland annat: att efter det stadsplanen för 10:de stadsdelen blifvit fastställd, hade redan 12 stycken tomter i de vid Sörnäs Strand-

väg belägna kvarteren N:ris 291, 292, 293, 294 och 296 blifvit af staden försälda, hvarförutom några innehafvare af tomter i nämnde kvarter anhållit att få af staden till ego inlösa de af dem å arrende innehafvande tomterne. Genom uppförandet af nya fabriker å en del af dessa tomter hade trafiken i nämnda stadsdel väsentligen tilltagit, och som en följd häraf hade den jemförelsevis smala och backiga Östra chausséen som trafikled till förr berörda tomter visat sig otillräcklig och obekvä. Nämnde sakförhållande framstod isynnerhet i påfallande grad vid de numera ofta förekommande tillfällena, då remontarbeten försiggå å Östra chausséen, hvarvid denna till sin halfva bredd är afstängd för trafiken. En annan omständighet, hvilken äfven i sin mon påkallar anläggningen af nämnde Strandväg, var behovet för fabrikstomterna i 10:de stadsdelen af det längs norra sidan af nämnde väg projekterade bispåret från Statsjernvägarnes bangård å Sörnäs till Hagnästorget.

På budgetutskottets förslag¹⁾ ökade Stadsfullmäktige emellertid totala anslaget för regleringsarbetena med 22,600 mark, i det beslut fattades om planering af Kronbergsgatan ända ut till sjön och anslaget härför ökades med 18,000 mark eller från 4,500 till 22,500 mark, samt dessutom för planering af Vestra Hamngatan mellan Kanal- och Lotsgatan anslogs ett belopp af 4,600 mark. Utskottets motiv för snabbare gatuplaneringar å Skatudden var det, att då redan ett större antal tomter å Skatudden blifvit af staden försälda samt trafiken i nämnda stadsdel dag efter annan blir lifvigare, staden icke håller kunde längre undandraga sig att förse berörda stadsdel med bättre kommunikationer än de höst och vår knappt farbara vägar, som leda till de redan af staden förtrytrade områdena derstädes, helst, om staden genom att försätta torg, gator och sqvärer å Skatudden i godt och prydligt skick skulle gifva åt denna stadsdel ett mera ordnadt utseende, en större efterfrågan på der tillgängliga tomter otvifvelaktigt vore att emotse.

I och för remont och underhåll af kanaler och afloppsdiken upptogs: Kanalarbeten.
 för kompletteringsarbeten 3,000 mark; för anställande af försök medels filtrering af kloakvatten 5,000 mark; för omläggning af kloaken å sydostliga delen af 3:dje linien å Berghäll 600 mark; och för diverse underhåll 10,000 mark eller 1,000 mark mera än under föregående år.

Enär föreningen af Tölövikens genom det i densamma från kloaker och öppna diken uttrinnande afloppsvattnet utgör ett hygieniskt missför-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 8 & 9.

hållande, hvilket icke längre kan lemnas obeaktadt, hade å Byggnadskontoret i syfte att afhjelpa nämnda missförhållande uppgjorts planer, profiler och kostnadsförslag till s. k. afskärande kloaker längs Tölövikens stränder mellan Långa bron och Djurgårdsvillan N:o 9. I dessa enligt förslaget djupt liggande, emot en i trakten af villan Hagasund anlagd samlingsbrunn doserande samlingskanaler, skulle samtliga för närvarande i Tölövikens mynnande kloaker och öppna diken inledas. Från samlingsbrunnen tänkte sig Kontoret kloakvattnet uppumpadt å en filterbädd. Genom filtrering skulle derpå de grofva organiska beståndsdelarne i kloakvattnet aflägsnas, hvarpå detta sålunda jemförelsevis renadt skulle utdelas i Tölövikens. Kostnadsförslaget till samtliga dessa anordningar uppgår till Fmk 500,000. Kontoret ansåg sig emellertid icke kunna definitivt förorda dess ofvan berörda förslag, då det icke hade någon egen erfarenhet, i huru hög grad kloakvattnet genom en dylik filtrering kan rengöras. Systemet är emellertid icke nytt, utan har kommit till användning i flere invid hafsstrand belägna städer. Närmast har en i Atlantic City, Nord Amerika, utförd anordning enligt ofvan berörde system (Mechanical separation) tjänat som förebild vid uppgörandet af ofvanberörda projekt till förhindrandet af Tölövikens förorening genom kloakvatten. För anställandet af försök i liten skala med filtrering af kloakvatten anhöll Kontoret därför om ofvan upptagna anslag å 5,000 mark.

Såsom nyanläggningar upptogos följande kanaliseringar: täckt afloppskanal från Alkärr 4,000 mark; kanal under Kampgatan 2,300 mark; ombyggnad af afloppskanalen under Hagnästorget 11,700 mark; kanal under Aspnäsgatan 13,700 mark; under Lotsgatan 7,400 mark och under Kronbergsgatan till Vestra Hamngatan 3,400 mark. De tre sistnämnda kanalanelläggningarna voro betingade af beslutna gatuplaneringar; beträffande de öfriga må anföras följande.

Bland nylägningsarbeten hade af Byggnadskontoret upptagits en täckt kanal från området Alkärr. För närvarande draineras nämnde område genom ett sydliga delen af nya Lutherska begravningsplatsen genomkorsande öppet dike. Enär ifrågavarande dike dels från odlingar å Alkärr dels från derstädes befintliga gödselupplag upptager intensivt illa luktande tillflöden, hade i samband med nämnde dike stående förhållanden gifvet anledning till klagomål från allmänhetens sida; och hade på grund af Helsovårdsnämndens framställning, Magistraten ålagt Byggnadskontoret att inkomma med kostnadsförslag till anläggning af ett täckt afloppsdike från området Alkärr. Beträffande posten å 2,300 mark för en kanal under

Kampgatan anföres af Drätselkammaren, att som gården med adressnummer 8 vid sagda gata saknar möjlighet till afledande af affallsvatten utan ifrågavarande kanals tillkomst, anläggningen deraf måste anses såsom obligatorisk för staden. En ombyggnad af den provisoriska träkanalen under Hagnästorget motiveras dermed att den sänkt sig något i den lösa utfyllda gyttjan, i följd hvaraf den är utsatt för tillslamning och dess renhållning derigenom betydligt försvårats. Byggnadskontoret hade tänkt sig nämnde kanal ersatt med ett å pålar fundamenterad cementrör.

För diverse remont och underhåll af chausséer och vägar upptogs i 1898 års budget, förutom för målning af bron öfver Djurgårdsskärningen 500 mark och för fyllning invid tomterna N:ris 6 & 8 i fabriksqvarteret N:o 294 vid Östra chaussén 3,400 mark, resp. 15,000 och 10,000 mark. Sistnämnda tvenne utgiftsposter, som hvardera för redogörelseåret varit upptagna med 7,000 mark, hade på grund af den tilltagande trafiken och ökade vägalängden visat sig alldeles för knappa, hvarföre Stadsfullmäktige ock för 1897 hade nödgats bevilja för ändamålet ett tillskottsanslag af 8,000 mark.

För remont och underhåll af stadens hamnanläggningar upptogs i 1898 års utgiftsförslag följande poster: nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna 2,000 mark; ombyggnad af vestra lastningsmöljan i Sörnäs 25,400 mark; ombyggnad af mellersta lastningsbryggan i Sörnäs 17,900 mark; ombyggnad af provisoriska lastningsbryggor 11,040 mark; omläggning af trägolvet å Magasinskajen 4,800 mark; remont af afstjäpningsbryggan i Gräsviken 2,700 mark; remont af fiskarhamnskajen i Sandviks inre hamn 2,200 mark; målning af klappbryggor 1,200 mark; ombyggnad af tvenne mudderprämar 8,000 mark; remont och sliphållning af mudderverket 2,000 mark; samt för diverse reparationer 9,000 mark eller in summa 86,240 mark. Härutöfver hade Drätselkammaren i sitt förslag upptagit 19,500 mark för remont af T-formiga kajen i Norra hamnen, hvilken post emellertid utlemnats af Magistraten, som ansåg att med reparationen af denna kaj ännu utan våda kunde på ett år uppskjutas.

Af de många och kostsamma remontarbetena i stadens hamnar, hvilka af Byggnadskontoret föreslagits ¹⁾ och icke oväsentligt kommo att betunga 1898 års budget, hade Drätselkammaren tyvärr icke kunnat utesluta andra än posten å 25,400 mark för remont af vestra och norra kajarmarne invid Norra fiskarhamnen. Alla öfriga hithörande remontarbeten afsåg en reno-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 30 pag. 86.

vation af de i stadens hamnar förefintliga molorna och kajarmarna af trä, å hvilka virket ofvan vattnet befunnits i hög grad angripet af röta. Äfven det uteslutna arbetet förestår visserligen att i den närmaste framtiden utföras, men ansågs det af alla ifrågasatta arbeten för denna gång dock lämpligast kunna åsidosättas.

Under rubriken nyanläggningar, hade Drätselkammaren upptagit för fortsättning af kajarbetena å Skatudden icke blott de uti Byggnadskontorets specialförslag ingående 90,000 mark utan äfven derutöfver 250,000 mark eller in summa 340,000 mark; och hade detta skett på den grund, att Kammaren låtit sig berätta, att det utskott, som handlade frågan om nytt tull- och packhus för staden, skulle varit sinnadt att föreslå nämnda hus förläggande till Skatudden med anordnande endast af en filial dertill vid Magasinskajen, men borde i sådant fall enligt utskottets mening kajbyggnaderna å Skatudden utföras inom en betydligt kortare tid än sex år, som härintills varit ifrågasatt. Då dessa kajarbeten i hvarje händelse komma att bekostas med lånemedel, verkade naturligtvis ett större eller mindre anslag för desamma icke på budgetens slutresultat eller beloppet af de medel, som borde genom uttaxering hopbringas.

Under sistnämnda budgets rubrik upptogs ock en utgiftspost å 4,000 mark för båtbygggor i stadens hamnar.

Planteringar.

Drätselkammaren uttalar, ¹⁾ att så önskligt det också hade varit att för ett snabbare fullbordande af pågående planteringar å Observatoriibergergen, i Brunnsparken och i Kajsaniemi park, kunna upptaga större anslag, Kammaren för desamma likväl ansett sig icke böra observera några större belopp än de, som ingå uti 1897 års utgiftsstat för staden. Endast för att sätta stadsträdgårdsmästaren i tillfälle att för sqvären å Skatudden emottaga och upplägga fyllningsjord och mylla, om så erbjuddes och såsom det är att förmoda, observerade Kammaren för arbetena på denna sqvär en post af 1,000 mark. Såsom ett skäl till minskning af det utaf trädgårdsmästaren begärda anslaget för arbetena på Observatoriibergergen hade dessutom varit äfven det, att Kammaren hållit för att vägen söderom svenska normalskolans hus emellan Unions- och Fabiansgatorna ej borde makadamiseras, för att kunna för åkning användas, utan utföras endast såsom en promenadgång, hvarförutom den föreslagna trappuppgången från Badhusgatan borde uppföras först, sedan alla andra försköningsarbeten å Observatoriibergergen fullbordats. Totala anslaget för

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 30 pag. 57.

stadens planteringar uppgick enligt Drätselkammarens förslag till 77,000 mark, hvaraf för remont och underhåll 43,000 och för nyanläggningar 34,000 mark. Den senare posten ökades dock af Stadsfullmäktige på budgetsutskottets förslag ¹⁾ med 1,000 mark, i och för förarbeten för en skvär å Skatudden, hvarför Drätselkammaren föreslagit endast 1,000 mark, så att anslaget härför kom att uppgå till det dubbla eller 2,000 mark.

I och för renhållningsväsendet hade Drätselkammaren i öfverensstämmelse med Byggnadskontorets förslag upptagit renhållningen af stadens allmänna platser och gatuandelar med 35,000 mark samt renhållningen af chausséerna med 13,000 mark mot resp. 32,000 och 11,000 mark under det löpande året. Erfarenheten hade nämligen visat att anslaget för renhållning af chauséerna varit för knappt tillmätt och ökades anslaget för renhållningen af de allmänna platserna och gatuandelarna i den afsigt, att diagonalgångarna genom Runebergsesplanaden under instundande vinter måste kunna hållas öppna för trafik.

Renhållningsväsendet.

Under denna rubrik hade Drätselkammaren, förutom det årligen återkommande anslaget å 6,000 mark för underhåll af klappbryggor, vedmätt, lyktstolpar m. m. jemte oförutsedda utgifter, upptagit för inköp af flaggduk 13,000 mark och för olycksfallsförsäkring af stadens arbetare 3,500 mark. Den förra posten godkändes af Stadsfullmäktige, men på budgetsutskottets förslag blef den senare struken.

Diverse utgifter rörande stadens allmänna arbeten.

Genom lagen af den 5 December 1895 angående arbetsgifvares ansvarighet för kroppsskada, som drabbar arbetare, hvilken lag skulle träda i gällande kraft den 1 Januari 1898, har nämligen kommun i likhet med statsverket väl fritagits från den i lagen arbetsgifvare i allmänhet pålagda försäkringspligt, men dock tillika förklarats förbunden att i öfverensstämmelse med de i sagda lag stadgade grunder utgifva skadestånd vid olycksfall, som i kommunens arbete träffar dervid anställd arbetare. Vid sådant förhållande förelåg det för Stadsfullmäktige att i princip afgöra, huruvida staden sjelf borde åtaga sig den i anförd måtto med stadens arbeten förenade risk eller genom olycksfallsförsäkring af arbetarene öfverflytta risken på något af de i landet opererande olycksfallförsäkringsbolagen. Som ifrågavarande bransch och försäkringsväsendet emellertid ännu var så ny, att berörda bolag icke kunnat annat än alldeles approximativt uppgöra sina beräkningar för de försäkringar, som af dem i öfverensstämmelse med nämnda lag ingås; och då staden derjemte sysselsätter en

Olycksfallsförsäkring af stadens arbetare.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pag. 10.

så talrik arbetarepersonal, att staden utan alltför stort äfventyr synes sjelf kunna uppträda såsom försäkringsgifvare för sina arbetare, bortlemnades det ifrågasatta anslaget för olycksfallsförsäkring af arbetarene; och skulle vid något af stadens arbeten olycksfall inträffa vid hvilket skadestånd på grund af omordade lag komme att måsta utgifvas, borde utgiften härför påföras det arbete, vid hvars utförande olyckan egt rum.

b. Ärenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Stadskassans
bokslut för år
1896.

Till Stadsfullmäktige hade genom Drätselkammaren insänts¹⁾ af Drätselkontoret upprättade och genom dess försorg till tryck befordrade handlingar²⁾ rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1896; och hade detta bokslut i sammandrag följande utseende:

Inkomster.

Enligt stat	<i>TMf</i>	3,426,962: 25
Utöfver d:o	„	342,212: 81
Besparing å anslag	„	134,355: 97
	Summa <i>TMf</i>	3,903,531: 03

Utgifter.

Anslag enligt stat	<i>TMf</i>	3,426,962: 25
Anslagen öfverskridna med	„	155,180: 58
Brist i beräknade inkomster	„	39,651: 74
	Summa <i>TMf</i>	3,621,794: 57
Årets resultat: öfverskott	„	281,736: 46
	Summa <i>TMf</i>	3,903,531: 03

Då från förestående öfverskott	<i>TMf</i>	281,736: 46
afräknas minussaldot från år 1895	„	55,106: 08
Bliir saldot till år 1897 en behållning å	<i>TMf</i>	226,630: 38

¹⁾ Drks skrf. N:o 52 af den 4 mars. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 7.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ att låta ärendets vidare handläggning bero, till dess berättelsen öfver verkställd revision af stadens räkenskaper för sistlidet år komme under Fullmäktiges behandling.

Ur den till Stadsfullmäktige genom Magistraten insända revisionsberättelsen ²⁾ för år 1896 framgår bland annat:

Att revisorerne vid inventering af stadens lösegendom funnit, att densamma egnats nödig skötsel och öfverensstämd med inventarieförteckningarna, hvarföre det var för revisorerne ett nöje att på det bästa vitsorda lösegendomens omvårdnad.

Revision af stadens räkenskaper för år 1896 och ansvarsfrihet åt stadens nämnder och styrelser.

Att revisorerne vid granskningen af Maria sjukhus räkenskaper och med ledning af dess öfverläkares berättelse för år 1896 funnit, att af i anslaget för sagda år beräknade 40,150 sjukvårdsdagar för 110 patienter, 33,825 kommit till användning. År 1895 utgjorde antalet sjukvårdsdagar 31,250 och steg sjukhusets underhåll då till 82,218 mark, hvilket motsvarar en dagkostnad af omkring 2 mark 63 penni per patient. Denna dagkostnad torde under år 1896 nedgått med omkring 3 penni eller svarat omkring 2 mark 60 penni per patient. Någon exakt siffra härför erhålles emellertid icke af 1896 års räkenskaper eller de i sjukhusets berättelse för samma år ingående ekonomiska tablåer, hvilka såsom utgift för December upptaga endast så stor del af kostnaderna under denna månad, att det sjukhuset för år 1896 beviljade anslag af 87,712 mark blifvit till sista penni användt, hvaremot återstoden af sjukhusets underhåll för sagde tid blifvit observerad bland utgifterna för Januari 1897, hvilka följaktligen stigit ovanligt högt, medan å andra sidan sjukhusets ekonomiska tablåer upptaga de sjukas spisningskostnad för December 1896 till endast 74 mark 40 penni för 2,740 sjukvårdsdagar. Äfven särskilda sjukhuset beviljade anslag för inköp af häst och körredskap samt för inrättande af ett bakteriologiskt laboratorium å resp. 1,232 och 1,500 mark äro, ehuru öfverskridna, observerade såsom utgörande kostnaden för dessa ändamål. Ett dylikt redovisningssystem, hvarur de verkliga kostnaderna icke direkt framgå, syntes revisorerne oegentligt, hvarför de ock framhålla vigten af att räkenskaperna afslutas i öfverensstämmelse med de vid tiden för bokslutet gällande förhållanden.

Att utgiftsbudgeten för Fattigvården, slutande å 264,960 mark, under året öfverskridits med omkring 14,000 mark, i det att samtliga utgifter stigit till den betydande summan af 278,876 mark 45 penni eller till

¹⁾ Stfs prot. den 4 mars § 24. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 25.

ungefär samma belopp som år 1894, medan utgifterna för år 1895 uppgingo till 274,135 mark 95 penni, men att granskningen af Fattigvårdens räkenskaper samt Fattigvårdsstyrelsens protokoller och de under dess vård ställda donerade fonder för öfrigt icke gifvit skäl till anmärkningar.

Att ur sammanställningen af Helsingfors stads utgifter och inkomster för år 1896 framgår, att äfven under detta år flere utgiftsposter öfverstiga anslagen utan att ökad anslag utverkats.

Att man vid en jämförelse mellan de skilda förvaltande nämndernas redovisningar finner, att en stor olikhet är rådande med afseende å dessa räkenskapers uppställning och verificering, hvilket dock i en del fall såsom med byggnads- och vattenledningskontorens räkenskaper är af förhållandena betingadt.

Att Auktionskammarens redovisningar, hvilka på skild begäran blifvit revisorerna tillställda, utvisa att staden af 1896 års auktionsprovisioner, sedan diverse aflöningar och omkostnader därifrån utgått, åtnjutit en nettokomst af 3,461 mark 83 penni, hvaraf 809 mark 10 penni inlevererats år 1897.

Att såsom ett faktum, värdt allt erkännande, får antecknas att beloppet utestående „diverse rester“, hvaruti inbegripas bland andra kommunala utskylder och arrenden för stadens jordlägenheter, under de fem senaste åren successivt nedgått.

Att de i Drätselkontorets berättelse ingående tablåer öfver stadens utgifter och inkomster för 1896, balansen för 31 December, uppgifterna öfver stadens icke förfallna fordringar, dess consoliderade gäld samt donerade fonder befunnits öfverensstämmande med räkenskaperna.

Att under revisionens fortgång konstaterats den synnerliga omtanke och noggrannhet, som utmärka hvarje gren af drätsel förvaltningen. Särskildt var det revisorerna ett nöje att kunna vitsorda Drätselkontorets omfattande bokföring såsom handhåfd med känd skicklighet.

Revisionsberättelsen åtföljdes ej mindre af en skrifvelse från Drätselkammaren,¹⁾ som genom Magistratens försorg lemnats till förklaring i anledning af revisorernes anmärkningar beträffande: stadens fordran å en del af löseskillingen för tomten N:o 6 vid Jägaregatan; stadens tillgodohafvande hos Byggmästaren G. Jansson i anledning af entreprenaden å södra brandverkshuset; samt en del öfverskridna anslag, äfvensom rörande revisorernes förslag till vissa förändringar i stadens räk-

¹⁾ Drks skrf. N:o 108 af den 20 maj.

skapsväsende, än ock af en skrifvelse från Fattigvårdsstyrelsen med för-
anledande af revisorernas anmärkning derom, att utgiftsstaten för fattig-
vården öfverskridits med 14,000 mark.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ meddela stadens samtliga embetsverk och
nämnder ansvarsfrihet för år 1896 samt anmoda Drätselkammaren att
taga i öfvervägande den af revisorerne föreslagna partiela förändringen
af stadens räkenskapsväsende och med yttrande härom i sinom tid till
Stadsfullmäktige inkomma.

I frågan om upptagande af ett nytt obligationslån för staden, för
hvilket ärendes beredning ett af Stadsfullmäktige särskildt tillsatt utskott
redan under förlidet år afgifvit betänkande och förslag ²⁾, beslöto ³⁾ Stads-
fullmäktige i förstärkt antal: att för stadens räkning upptages ett amor-
teringslån mot räntebärande obligationer till ett nominelt belopp af högst
sju miljoner mark, fördeladt i sju serier, enhvar om en miljon mark; att
räntefoten för lånet får af ordinarie Stadsfullmäktige bestämmas till högst
4 procent; att lånetiden skulle fastställas till ungefär 56 år och amorte-
ringen derå, fortgående medels jemna annuiteter, vidtagna senast tre år
efter lånets upptagande, med förbehållen rätt för staden att efter tio år
öka amorteringen eller uppsäga hela lånet till inlösen.

Nytt obliga-
tionslån för
staden.

Tillika beslöts att länemedlen skulle användas:

a) till gäldande af stadens skulder för inköpen af Gumtäckt egen-
dom, gårdarna invid Rådhuset, Barnhemsgården och byggnaderna å villan
Hagasund, samt för uppförande af Maria sjukhus byggnader äfvensom
eventuellt till ett nytt stadshus och ett folkskolehus vid Nikolaigatan;

b) till kajbyggnader å Skatudden, beräknade till en kostnad af
624,000 mark;

c) till vattenledningens utsträckning och erforderliga nybyggnader
för vattenledningsverket ända till 700,000 mark med sådant belopp för
hvarje år, som ordinarie Stadsfullmäktige ega bestämma; samt

d) till inköp af obligationer, hörande till 1876 och 1882 års lån, i
den mån sådana kunna erhållas till kurser, som ordinarie Stadsfullmäk-
tige eller af dem bemyndigade delegerade pröfva vara för staden för-
månliga.

För öfrigt öfverlemnades åt ordinarie Stadsfullmäktige ej mindre att
underställa ifrågavarande beslut Kejs. Senatens pröfning och fastställelse,

¹⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 1. — ²⁾ Se 1896 års berättelse pg. 80. — ³⁾ Stfs prot.
den 5 april § 1.

än ock att bestämma de närmare lånevilkor och afgöra när låneserierna skola emitteras, dervid dock iakttagas bör att, för såvidt dylik emission skall ega rum för behof, angående hvilka förstärkta Stadsfullmäktige icke ännu fattat beslut, frågan derom bör hänskjutas till Fullmäktige i förstärkt antal.

Sedan Stadsfullmäktige genom Magistratens skrifvelse af den 7 Augusti med Guvernörens i länet remiss, innehållande underrättelse derom, att Kesj. Senaten den 4 i nämnda månad godkänt Stadsfullmäktiges ofvan anförda beslut om upptagande af ett amorteringslån emot räntebärande obligationer, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att inkomma med förslag till de åtgärder i lånefrågan, hvilka närmast vore af omständigheterna påkallade.

Med föranledande häraf tillsatte Drätselkammaren en af fem personer bestående delegation samt hemställde ²⁾ på grund af denna delegations utlåtande och förslag:

a) att Stadsfullmäktige ville besluta om emission till en början af tre serier å tillsammans tre miljoner mark af det beslutna nya obligationslånet, att användas till liqviderande af:

lånet för inköp af Gumtäckts säteri	<i>Imf.</i>	500,000
lånet för Barnhemmet	„	100,000
återstoden af lånet mot utfärdade partialförskrifningen för inköp af rådhusannexet och uppförande af kommu- nala sjukhusbyggnader	„	500,000
löseskillingen för byggnaderna å villan Hagasund	„	60,000
löseskillingen för gården N:o 3 vid Sofiegatan	„	250,000
kostnaden för ekonomiebyggnaden å Maria sjukhus	„	100,000
kostnaden för nytt folkskolehus vid Nikolaigatan	„	200,000
utgifter för vattenledningens utsträckning	„	300,000
kajbyggnader å Skatudden	„	250,000
kostnaden för nytt tull- och packhus och tillbyggnaden å Maria sjukhus	„	400,000
inlösen af obligationer, hörande till stadens lån af åren 1876 och 1882 äfvensom omkostnader för det nya obligationslånet	„	340,000
	<hr/>	
	Summa <i>Imf.</i>	3,000,000;

¹⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 47. — ²⁾ Drks skrif. N:o 166 af den 16 sept.

b) att räntan å det nya obligationslånet skulle af Stadsfullmäktige fastställas till tre och en half procent; och

c) att Stadsfullmäktige ville bemyndiga Drätselkammaren att tillsätta en delegation för bedrifvande af underhandlingar om lånets öfvertagande, med anlitande jemväl af den utländska marknaden, samt att åt sagda delegation, jemte bemydigande att afsluta kontrakt om lånets försäljning, lemnades bestämmanderätt i alla detaljfrågor rörande lånet, samt att på grund af träffade öfverenskommelser inkomma med förslag till obligationernas text, valörer, ränteterminer och amorteringsplan.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ godkänna alla dessa Drätselkammarens förslag, dock sålunda att delegationen, derest densamma på grund af verkställd undersökning funne lånet för närvarande icke kunna med fördel upptagas, egde till Stadsfullmäktige inkomma med den framställning, hvartill omständigheterna kunde föranleda.

Såsom stadens andel uti Helsingfors Utskänknings- och Helsingfors Utminuterings-aktiebolags vinstmedel för år 1896 hade till stadskassan inlevererats, af det förra bolaget 65,696 mark 84 penni och af det senare 36,919 mark 54 penni eller således sammanlagdt 102,616 mark 38 penni. Som Stadsfullmäktige emellertid af dessa medel tidigare anslagit ²⁾ 30,000 mark till underhåll af Högholmen och Fölisön, återstod till disposition för andra ändamål 72,616 mark 38 penni; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett för uppgörande af förslag till dessa medels fördelning mellan särskilda sökande enkom tillsatt utskotts förord ⁴⁾ anslå:

Fördelning af Utskänknings- och Utminuterings Aktiebolagens vinstmedel för 1896.

till svenska teaterns garantiförening, för anordnande under instundande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning, med vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och hälgdagar och under lämplig årstid samt att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond- och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 procent af vanliga biljettprisen för öfriga platser i salongen;

Bidrag till Svenska teatern.

åt bestyrelsen för finska teatern för samma ändamål och 6 representationer 5,000 mark, på enahanda vilkor beträffande representationernas anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats i galleriet bestämmes till 25 penni;

Bidrag till Finska teatern.

¹⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 14. — ²⁾ Se 1896 års berättelse pg. 57. — ³⁾ Stfs prot. den 11 maj § 22. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 20.

- Bidrag till aktiebolaget *Helsingfors Filharmoniska sällskap* 5,000 mark, att under tiden från den 1 oktober 1897 till den 1 maj 1898 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna böra försäljas främst genom föreningen Arbetets Vänner och Helsingfors Arbetareförening samt de oförsälda vid ingången;
- Bidrag åt föreningen *Arbetets Vänner*. åt föreningen Arbetets Vänner jämte filialer härstädes 4,000 mark till bekostande af folkhögskolekurser och lättfattliga föredrag på svenska språket;
- Bidrag åt Helsingfors arbetareföreningar och *Folkhögskolesällskap*. åt Helsingfors *folkhögskolesällskap*, Helsingfors Arbetareförening och Sörnäs Arbetareförening 4,000 mark till föranstaltande af folkhögskole- och elementarkurser för arbetare samt lättfattliga föredrag på finska språket;
- Bidrag åt *Finsk kvinnoförening*. åt *Finsk kvinnoförening* 500 mark till elementarkurser på svenska och finska språken för arbeterskor;
- Bidrag åt *Bestyrelsen för anordnande af sommarkolonier*. åt *Bestyrelsen för anordnandet af sommarkolonier för arbetande kvinnor* 2,000 mark;
- Anslag åt *Folkskoledirektionen för anordnande af feriekolonier*. åt *Folkskoledirektionen* 3,500 mark till feriekolonier för folkskoleelever;
- Bidrag åt *nykterhetsföreningen Balder*. åt *nykterhetsföreningen Balder* 500 mark;
- Anslag för *friskgymnastik för arbetande kvinnor*. åt *gymnastiklärarinorna Alma Lönnberg och Lydia Bergroth* för upprätthållande af kostnadsfria timmar i *friskgymnastik för arbetande kvinnor* 200 mark;
- Bidrag åt *Föreningen för befrämjande af barnavård*. åt *Föreningen för befrämjande af barnavård* 2,000 mark;
- Bidrag åt *Mariaföreningen*. åt *Mariaföreningen* 2,300 mark till underhåll af föreningens härbärke för tjänstsökande kvinnor och hem för älderstigna tjänarinnor;
- Bidrag åt *Fruentimmersföreningen*. åt *Fruentimmersföreningen* 3,000 mark till föreningens arbetshem för älderstigna kvinnor;
- Bidrag till *Stadsmissionen*. åt *Stadsmissionen* 1,000 mark för dess värksamhet till förmån för stadens fattiga befolkning;
- Anslag till en småskola i *Hermanstad*. för en nyinrättad svenskspråkig småskola i *Hermanstad* 500 mark;
- Anslag till folkbarnträdgården i *Tölö*. åt *fröken Lydia Wendell* 3,229 mark till underhåll af hennes folkbarnträdgård i *Tölö* under läsåret 1897—1898;

till underhåll af folkbarträdgårdarna i Sörnäs och vid Lappviksgatan 13,800 mark under instundande läseår;

Anslag till folkbarträdgårdarna i Sörnäs och vid Lappviksgatan.

åt *Bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn* 7,000 mark till arbetshusens underhåll under innevarande år;

Anslag åt Bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn.

åt *Döfstumsföreningen* 500 mark; samt

Bidrag åt Döfstumsföreningen

återstoden af vinstmedlen 9,587 mark 38 penni till afbetalning på skulptören Robert Stigells grupp „de skeppsbrune“.

Anslag för inköp af skulpturverket *De skeppsbrutne*.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige: att de föreningar, sällskap och enskilda personer, som tilldelas bidrag ur vinstmedlen, skulle anmodas att efter årets utgång afgifva kortfattade berättelser öfver sin värksamhet, särskildt med hänsyn till de beviljade anslagens användning: *Mariaföreningen*, *Fruentimmersföreningen*, *Föreningen för barnavård*, *bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn* och *Stadsmissionen till Fattigvårdsstyrelsen*; *föreståndarinnorna för folkbarträdgårdarna* och *direktionen för småskolan i Hermanstad till Folkskoledirektionen*; *direktionerna för svenska och finska teatrarna* samt *Helsingfors Filharmoniska sällskap till Drätselkammaren*; samt *Arbetets Vänner jämte filialer*, *Helsingfors Folkhögskolesällskap*, *Helsingfors Arbetareförening*, *Sörnäs Arbetareförening*, *nykterhetsföreningen Balder*, *bestyrelserna för sommarkolonier för arbetande qvinnor* och *för folkskoleelever*, *Finsk Qvinnoförening*, samt *Gymnastiklärarinnorna Lönnberg och Bergroth* till särskilda af Stadsfullmäktige utsedda personer. Dessa nämnder och kommitterade, hvilka det älläge att följa med verksamheten i vederbörande föreningar och inrättningar, egde derpå att jemte eget tillåtande till Fullmäktige insända förenämnda berättelser.

Sedan Stadsfullmäktige genom Magistraten gifvits del af revisorerens för Helsingfors Utskänknings- och Helsingfors Utminuterings-aktiebolog berättelser, beviljade ¹⁾ Stadsfullmäktige sagde bolog ansvarsfrihet för år 1896.

Decharge åt Utskänknings- och Utminuteringsaktiebolog.

Ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel beviljades ²⁾ på anhållan af t. f. föreståndarinnan för barnträdgården vid Lappviksgatan, fröken Maria Toppelius, och bestyrelsens för barnträdgårdarne förord ett tillskottsanslag af 100 mark för erläggande af den med nämnda belopp förhöjda hyran för skolans lokal.

Tillskottsanslag för barnträdgården vid Lappviksgatan.

¹⁾ Stfs prot. den 5 april §§ 2 och 4. — ²⁾ D:o d:o den 4 mars § 4.

Understöd för
arbetshusen för
fattiga barn.

Jemte skrifvelse för den 3 Mars hade Magistraten till Stadsfullmäktige öfverlemnat en till Magistraten ingifven, till Stadsfullmäktige ställd skrift, deri bestyrelsen för *Arbetshusen för fattiga barn i Helsingfors*, med insändande af årsberättelser och redovisningar för åren 1895 och 1896, framhållit nämnda inrättningsars behof af ytterligare understöd. De för arbetshusen disponibla räntemedlen från Senatorskan Julie Thiléns fond uppgingo nämligen för år 1897 till endast omkring 7,000 mark, och Helsingfors Sparbank, som under en följd af år understödt arbetshusen, senaste år med 4,000 mark, antogs i anseende till den sjunkande räntefoten icke vidare kunna göra det, åtminstone icke i någon nämnvärd grad. Då omkostnaderna för arbetshusen uppgå till 15,000 mark för år samt föreningen icke hade att påräkna understöd från annat håll, hade bestyrelsen anhållit, att ett extra anslag af cirka 17,000 mark måtte för år 1897 af Stadsfullmäktige beviljas arbetshusen. — Med föranledande häraf hade Stadsfullmäktige uppdragit åt ett särskildt utskott att till Fullmäktige inkomma med utlåtande i ärendet ¹⁾. Detta utskott föreslår ²⁾, efter att hafva lemnat en relation af arbetshusens nyttiga verksamhet och ekonomiska resurser: att Stadsfullmäktige ville för år 1897 bevilja bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn i Helsingfors ett understöd af 7,000 mark.

På sätt bestyrelsen i sin ansökning uppgifvit och enligt hvad jemväl utskottet inhemtat, såg sig Helsingfors Sparbank nämligen icke vidare i tillfälle att i någon nämnvärd grad understödja arbetshusen. Och då det icke var möjligt att nedtrycka underhållskostnaderna för desamma, derest arbetshusen skulle i den utsträckning som hittills kunna fortsätta sin värksamhet, var deras fortfarande bestånd beroende af det af bestyrelsen ansökta extra anslaget för ifrågavarande år. Med afseende å arbetshusens allmänt erkända gagneliga värksamhet och då de fortfarande syntes vara skötta med omsorg och intresse undandrogo Stadsfullmäktige nu lika litet som tidigare arbetshusen sitt understöd, utan beviljade ³⁾ understödet, som skulle utgå ifrån Utskänknings- och Utminuteringsaktiebolagens vinstmedel ⁴⁾.

Uti ett af bestyrelsen för arbetshusen för barn uppgjordt förslag till budget för sagda inrättningar under år 1898, hvilket förslag genom Magistraten insänts till Stadsfullmäktige, uppgifvas de för arbetshusen

¹⁾ Stfs prot. den 4 mars § 10. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 16. — ³⁾ Stfs prot. den 22 april § 22. — ⁴⁾ Se pg. 71.

beräknade utgifterna till 16,300 mark, hvaremot inkomsterna årsränta från Thilénska donationen 8,400 mark, d:o från fröken L. Borgströms fond till middagsmål åt fattiga folkskolebarn 600 mark, samt diverse inkomster 300 mark uppgingo till sammanlagdt endast 9,300 mark; hvarföre bestyrelsen ock anhöll hos Stadsfullmäktige om ett anslag ur stadskassan af 7,000 mark. Ansökan remitterades ¹⁾ af Stadsfullmäktige till budgetutskottet, men upptogo Stadsfullmäktige dock icke en sådan utgiftspost uti 1898 års budget, såsom sagda utskott föreslog ²⁾, utan beslöto ³⁾ att ifrågasvarande medel skulle utgå ur Utskänknings- och Utminuterings-aktiebologens vinstmedel.

På derom af Doktor W. Saxbäck gjord och af Helsovårdsnämnden förordad anhållan anslogo ⁴⁾ Stadsfullmäktige af sina dispositionsmedel 500 mark för inköp af ett mikroskop och 300 mark för anskaffande af ny journal, möbler och inventarier för besigtningbyråns räkning. Anslag för inventarier till besigtningbyrån.

Hos Stadsfullmäktige hade Stadsträdgårdsmästaren S. Olsson anhållit, i och för möjliggörande för honom af ett tilltänkt besök under sommaren vid hortikulturutställningarna i Hamburg och Stockholm, om ett 1,000 mark stort reseanslag; och beviljade ⁵⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag ⁶⁾ åt Trädgårdsmästaren Olsson ett understöd för ifrågakomna resa af 500 mark, under förbehåll att densamma företoges på en tid, då befattningen kunde uppehållas, utan att staden betungades med någon särskild utgift för sysslans handhafvande under tjänstledigheten. Anslaget beslöto Stadsfullmäktige påföra Fullmäktiges dispositionsmedel. Reseanslag åt Trädgårdsmästare Olsson.

I skrifvelse af den 27 Februari hade Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening hos Folkskoledirektionen anhållit, det ville direktionen hos Herrar Stadsfullmäktige göra framställning om, att ett årligt anslag skulle beviljas åt folkskolornas lärarepersonal till stipendier med ändamål att företaga pedagogiska studieresor till utrikes orter, företrädesvis Skandinavien, Danmark och Tyskland. Ansökningarna om dessa stipendier skulle, åtföljda af fullständiga reseplaner, inlämnas till Folkskoledirektionen, till hvilken äfven vid afslutad resa berättelse deröfver borde afgifvas. Som önskningsmål uttalades af föreningen, att dessa resestipendier blefve trenne, hvar och ett uppgående till minst sexhundra mark, att i tur åtnjutas af finsk och svensk lärare och lärarinna sålunda, att ett Ifrågasatta reseanslag åt folkskollärare och lärarinnor.

¹⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 5. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 4. — ³⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 4 mars § 22. — ⁵⁾ D:o d:o den 22 april § 10. — ⁶⁾ Drks skrif. N:o 75 af den 8 april.

skulle tilldelas lärare vid högre goss-skola, ett lärarinna vid högre flick-skola och ett lärarinna vid lägre skola.

Det af Stadsfullmäktige för ärendets beredning tillsatta utskottet föreslog: ¹⁾ att Stadsfullmäktige ville tillåta Folkskoledirektionen att under fyra års tid i förslaget till budget för stadens folkskolor upptaga ett anslag af 1,800 mark, hvaraf bildas tre stipendier, hvar och ett om 600 mark, att i tur åtnjutas af svensk och finsk lärare eller lärarinna med sådan fördelning inom skolorna, att ett stipendium tilldelas lärare vid högre goss-skola, ett lärarinna vid högre flickskola och ett lärarinna vid lägre folkskola; samt att för stipendierna skulle gälla de bestämningar: att ansökan om stipendium ingifves, åtföljd af fullständig reseplan, till Folkskoledirektionen, till hvilken efter afslutad resa berättelse deröfver jemväl bör afgifvas; samt att stipendiat bör vistas minst sex veckor utrikes. Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ emellertid afböja utskottets förslag, men låta till protokollet anteckna, det Fullmäktige emotsågo att Folkskoledirektionen, då särskild anledning förelåge, skulle inkomma med framställning om utgifvande af tillfälliga reseunderstöd åt stadens folkskol-lärare och lärarinnor.

Anslag för lägre handverksskolorna.

Af Stadsfullmäktiges dispositionsmedel anslogs på Direktionens för lägre handverksskolorna derom gjorda anhållan ett tillskott i hyresmedel af 1,505 mark ³⁾ samt såsom förskott å 1898 års stat för öfriga utgifters bestridande 1,108 mark ⁴⁾.

Anslag för 20 tyfuspatienter uti en af sjukbarackerna å Alkärr.

Med afseende å en under sommaren utbruten tyfusedemi, och då Maria sjukhus visat sig otillräckligt för emottagande af alla häraf föranledda patienter, hvilka derstädes sökte inträde, beviljade ⁵⁾ Stadsfullmäktige på Helsovårdsnämndens framställning ett anslag af 1,600 mark i månaden under fyra månaders tid för bestridande af omkostnaderna för 20 tyfuspatienter uti en af sjukbarackerna å villan Alkärr, hvilken för sådant ändamål blifvit iordningställd.

Tillskottsanslag för fattigvården.

Då af fattigvårdens redovisningar öfver utgifter för årets förra hälft framgick, att af de för hela året i den fastställda budgeten med resp. 5,000 och 8,000 mark upptagna anslagen till ständigt understöd för i särskilda inrättningar intagna fattighjon och till läkemedel redan under Januari—Juni månader åtgått 4,520 mark 26 penni och 7,365 mark 30 penni, hade Fattigvårdsstyrelsen anhållit, att Stadsfullmäktige ville be-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 21. — ²⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 15. — ³⁾ D:o d:o den 4 juni § 5. — ⁴⁾ D:o d:o den 12 okt. § 21. — ⁵⁾ D:o d:o den 10 aug. § 34.

myndiga styrelsen att under året öfverskrida hvardera dessa anslag med högst 4,000 mark. Och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾, hvarjemte Fullmäktige uppdrogo å beredningsutskottet att inkomma med utlåtande, huruvida det i reglementen för sjukvård och distriktsläkarene ingående stadgandet om utfärdande af gratisrecept åt fattiga personer vore i behof af ändring.

Uti en senare skrifvelse från Fattigvårdsstyrelsen anmälte styrelsen, att en del anslag för fattiggården och dermed förenade inrättningar visat sig otillräckliga och anhöll förty, det Stadsfullmäktige ville bemyndiga styrelsen att öfverskrida de å fattigvårdens stat upptagna anslagen för kost vid fattiggården med högst 3,500 mark, för ved och belysning med 2,500 mark samt för därvård med högst 4,000 mark; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, som emellertid af ordföranden i Fattigvårdsstyrelsen under rättats derom, att, om ock några å Fattigvårdens stat upptagna specialanslag visat sig otillräckliga, totalanslaget för fattigvården antagligen icke komme att öfverskridas, att de begärda anslagen skulle beviljas och i räkenskaperna afföras under motsvarande poster uti Fattigvårdsstyrelsens stat för året.

På Helsovårdsnämndens derom gjorda framställning biföllo ³⁾ Stadsfullmäktige att för öfvervakande af renligheten i gårdarna i staden en af de för sommaren antagna biträdande tillsyningsmännen finge i tjensten kvarhållas för November månad mot samma aflöning han ditills åtnjutit eller 166 mark 66 penni per månad.

Anslag till aflö-
nande af extra
tillsyningsmän
vid helsepoli-
sen.

På Drätselkammarens framställning ⁴⁾ beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige bemyndiga Kammararen att till Gaslysningsaktiebolaget härstädes utbetala priset för tvenne Simenska gaskronor i Stadsfullmäktiges sessionssal, hvilka apterats för elektrisk belysning, med det belopp finskt mynt, som enligt den för dagen noterade kurs motsvarade 503 rubel 40 kopek.

Anslag för gas-
kronorna i
Stadsfullmäkti-
ges sessionssal.

Sedan äldre Justitierådmanen vid Rådstufvurätten B. O. Stenius utnämnts till häradshöfding i Ikalis domsaga och yngre Justitierådmanen W. F. Heimbürger blifvit äldre justitierådman i Rådstufvurätten, hade Samfälta Rådstufvurätten hos Magistraten bland annat anhällit, att Magistraten ville utverka att åt den person, hvilken komme att förordnas att såsom vikarie uppehålla tjensten, tills densamma blefve återbesatt, blefve tillerkändt ett arvode af 250 mark i månaden, då hela den tjen-

Vikariat arvode
åt en yngre ju-
stitierådman.

¹⁾ Stfs prot. den 7 sept. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 14 dec. § 7. — ³⁾ D:o d:o den 26 okt. § 17. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 199 af den 4 nov. — ⁵⁾ Stfs prot. den 9 nov. § 14.

sten åtföljande lönen, utgörande 4,000 mark per år, under ledigheten komme att tillfalla Civilstatens enke- och pupillkassa. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige i anledning af Magistratens häraf hos Stadsfullmäktige föranledda framställning: att ifrågavarande yngre justitierådmanstjenst tillsvidare icke skulle ordinariter besättas; att för uppehållande af vikariatet för sagda tjenst bevilja ett arvode af 250 mark i månaden, räknadt från den 1 November 1897; samt att genom Magistraten inhemta Samfalta Rådstufvurättens yttrande, huruvida med afseende å den provisoriska fjerde afdelningen vid Rådstufvurätten eller i annat hänseende några åtgärder beträffande Rådstufvurättens organisation vore af omständigheterna påkallade.

Bidrag åt Turistföreningen.

Då Turistföreningens i landet derom gjorda anhållan anvisade ²⁾ Stadsfullmäktige ett belopp af 300 mark såsom bidrag till tryckning af en plankarta öfver Helsingfors i den handbok, föreningen var i beråd att utgifva; och skulle bidraget utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel för året.

Anslag för läsesalen i Hermanstad.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift hade Arbetsledaren vid tukthuset invid Helsingfors, J. W. Lundqvist m. fl. arrendatorer i Hermanstad, i egenskap af „platsbestyrelse i Hermanstad“ anhållit om ett årligt anslag af 600 mark till hyra, värme, belysning och städning af den s. k. läsesalen derstädes; och beviljade ³⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med inspektors för Gumtäckt, Hofrådet Nummelins förslag sökandene det begärda anslaget för år 1897, att utbetalas ur Stadsfullmäktiges dispositionsmedel, under uttryckligt förbehåll likvisst att såväl den svenska som den finska befolkningens intresse blefve tillgodosedt. Sednare anhöll hos Stadsfullmäktige brandkåren i Hermanstad om tillstånd att tvenne aftnar i veckan få använda ifrågavarande läsesal för inöfning af det inom brandkåren bildade musikkapellet äfvensom för nödiga sammanträden af kårens medlemmar, men ansågo ⁴⁾ Stadsfullmäktige sig icke kunna förpligta bestyrelsen för läsesalen att upplåta densamma åt brandkåren, men skulle sagda bestyrelse dock genom Hofrådet Nummelin förständigas om önskligheten af att brandkåren finge sin berörda åstundan uppfylld.

Anslag åt Helsingfors Simsällskap.

Hos Stadsfullmäktige hade *Helsingfors Simsällskap* anhållit om, att ett anslag af 1,000 mark äfven för redogörelseåret måtte tilldelas sällskapet, för att detsamma måtte kunna bereda tillfälle till gratissimning

¹⁾ Stfs prot. den 9 nov. § 6. — ²⁾ D:o d:o den 22 mars § 13. — ³⁾ D:o d:o den 4 mars § 13. — ⁴⁾ D:o d:o den 26 okt. § 8.

och så långt möjligt simundervisning för stadens folkskoleelever och medellösa elever från elementarskolorna; och beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige tilldela Simsällskapet det begärda anslaget att utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad ansökan hade förafskedade Gratifikation åt Filterförmannen Fonselius. Filterförmannen G. H. Fonselius anhållit att blifva ihågkommen med en liten pension till belopp, som Drätselkammaren pröfvade skäligt. Vid i anledning häraf hos Stadsfullmäktige gjord framställning²⁾ föreslog Drätselkammaren emellertid att Fonselius skulle beviljas endast en gratifikation af 200 mark att utgå ur anslaget för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige bifallen³⁾.

Hos Drätselkammaren hade äldre Hamnkonstapeln Johan Fredrik Lönnqvist anhållit om afsked från tjensten samt tillika, under förmälan Understöd åt Hamnkonstapeln Lönnqvist. att han i 24 år handhaft hamnkonstapelsyssla och genom att den 14 December 1896 under tjensteutöfning timat olycksfall, i det han från en plankan nedfallit på isen och dervid ådragit sig ett benbrott å venstra lårbenshalsen, blifvit urståndsatt icke blott att sköta sin syssla utan äfven att framdeles förskaffa sig och sin ålderstigna hustru nödortfigt lifsupphälle, med Hamnkontorets förord begärt att Kammarkamaren ville hos Stadsfullmäktige utverka åt honom en lifstidspension, motsvarande hela hans nuvarande, till 1,000 mark uppgående årslön. Och beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige på framställning⁵⁾ af Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville bevilja afskedade äldre Hamnkonstapeln Lönnqvist en lifstidspension af 600 mark om året, att utgå från den 1 Maj 1897, samt härför anvisa medel för sagda år ur Fullmäktiges dispositionsmedel äfvensom uti budgetten för 1898 intaga ifrågavarande pensionspost, tillsvidare bifalla till detta årliga understöd af 600 mark att utgå från ofvannämnd tid, men derjemte lemna frågan om den ansökta pensionen beroende, till dess vederbörande utskotts betänkande angående grunderna för pensionering af stadens tjenstemän och betjente blifvit behandladt.

Hos Stadsfullmäktige hade före vaktmästaren vid Inqvarterings- Pension åt f. d. vaktmästaren J. F. Holmberg. nämnden Johan Fredrik Holmberg ansökt att, sedan han för ålder och sjuklighet den 1 Juni nödgats afgå från nämnda anställning, honom måtte för hans återstående lifstid tilldelas något årligt understöd; och hade In-

¹⁾ Stfs prot. den 4 juni § 4. — ²⁾ Drks skrf. N:o 115 af den 3 juni. — ³⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 7. — ⁴⁾ Stfs prot. den 11 maj § 16. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 93 af den 22 april.

qvarteringsnämnden på grund af Holmbergs långa tjenstetid af i det närmaste femtio år och det berömvärda sätt, hvarpå han städse fullgjort sina åligganden, tillstyrkt hans begäran och hemställt, huruvida icke Holmberg, som årligen i lön uppburit 800 mark, kunde hugnas med en årlig pension af 600 mark, hvartill Stadsfullmäktige äfven biföllo¹⁾).

Understöd åt värnepliktiges hustrur och barn.

I enlighet med Fattigvårdsstyrelsens i saken afgifna yttrande beviljades²⁾ åt arbetaren Johan Emil Sundströms hustru och barn ett understöd af 20 mark i månaden; åt arbetaren David Aronsson Lappalainens minderåriga dotter Eli Alexandra, sedan hennes moder aflidit, ett till 10 mark minskadt understöd i månaden; och åt snickaren Anders Arnold Johanssons hustru 15 mark i månaden att utgå detta understöd från den 1 November 1897, så länge männen qvarstode i aktiv krigstjenst utan att åtnjuta permission utöfver två månader.

Besättande af tvenne stadsfogdetjenster.

Genom Magistratens skrivelse N:o 34 af den 27 Februari underrättades Stadsfullmäktige derom, att Kejs. Senaten vid den 15 i nämnda månad skedd föredragning funnit godt till efterrättelse fastställa Stadsfullmäktiges beslut³⁾ beträffande stadsfogdarne tillkommande aflöning och arvodesförhöjning, hvaremot Kejs. Senaten icke velat bifalla Stadsfullmäktiges framställning om stadsfogdebefattningarnas besättande till en början på endast tre år, men Magistraten dock anbefalts att vid ledigansläende af ifrågavarande befattningar utfästa det förbehåll, att sökandene borde underkasta sig den omreglering af de med befattningen förenade löneförmåner, som före den 1 Januari 1900 kan varda beslutna och i föreskrifven ordning fastsäld.

Förhöjning af aflöningen åt öfversköterskan vid arbets- och fattiggårdens anstalt för sinnessjuka.

Uti en till Fattigvårdsstyrelsen stäld skrift hade läkaren vid arbets- och fattiggården, Doktorn Emil Hougberg, föreslagit att åt öfversköterskan vid stadens sinnessjukanstalt å arbets- och fattiggården, fröken Agnes von Pfaler, skulle utverkas en gratifikation af 200 mark, på grund deraf att hon i ett års tid, räknadt från den 1 juni 1896, utöfver sina egentliga åligganden såsom öfversköterska handhaft inseende öfver den äldre, å fattiggården belägna sinnessjukafdelningen, hvarest 30 å 40 kroniskt sinnessjuka qvinnor erhålla vård, äfvensom att hennes lön från nästa års början blefve höjd från 80 till 100 mark i månaden mot skyldighet för henne att äfven framdeles öfvervaka sjukvården i den äldre därvårdsafdelningen. Och hade Fattigvårdsstyrelsen med förord för sin del

1) Stfs prot. den 10 aug. § 27. — 2) D:o d:o den 12 jan. § 5, den 4 mars § 9, den 21 dec. § 13. — 3) Se 1896 års berättelse pg. 75

öfverlemnad ärendet till pröfning af Stadsfullmäktige, hvilka på budget-utskottets förslag¹⁾ beslöto²⁾: att aflöningen för öfversköterskan vid dårdvårdsafdelningen af arbets- och fattiggården skulle höjas till 1,200 mark, räknadt från 1898 års början, dock med skyldighet för henne att utan särskild godtgörelse öfvervaka sjukvården jemväl i den äldre dårdvårdsafdelningen.

Med föranledande af Stadsfullmäktiges uppdrag till Drätselkamma-^{Frågan om folk- skolor i Her- manstad.}ren i frågan om ordnande af folkskoleväsendet i Gumtäckt förstäder³⁾ hade Drätselkammaren först vänt sig till kommunalnämnden i Helsinges socken med förfrågan, huruvida kommunens beslut om inrättande af ett antal folkskolor inom Helsinges socken uti olika delar deraf borde så förstås, att kommunen härigenom indelats uti ett antal från hvarandra oberoende skoldistrikt, så att äfven folkskolan i Gumtäckt bildade ett särskildt distrikt för sig, samt om staden blefve befriad från all vidare debitering i och för folkskolors bekostande inom Helsinges stad, för den händelse staden skulle åtaga sig att ombesörja och bekosta all för Gumtäckt distrikt behöflig folkskoleundervisning. Och meddelade till svar å Kammarrens berörda förfrågan ordföranden i Helsinges skolstyrelse, dit frågan af kommunalnämnden remitterats, att oaktadt skoldistriktsindelningen ej förutsatte en delning i den mening, att distrikterna skulle utgöra af hvarandra fullt oberoende skoldistrikt, så hade dock kommunen vid den 15 December år 1896 hållen ordinarie kommunalstämma fattat det beslut, att för den händelse Helsingfors stad åtog sig att ombesörja och bekosta all för Gumtäckt skoldistrikt behöflig folkskoleundervisning, så befriades de inom distriktet bosatte personerna från vidare debiteringar i och för folkskolors underhåll inom Helsinges socken. Vid Drätselkammarens anmälan⁴⁾ härom hos Stadsfullmäktige och i sammanhang dermed gjorda förslag beslöto⁵⁾ Fullmäktige tillsätta ett särskildt utskott för ärendets vidare beredning.

Detta utskott föreslog⁶⁾: att Stadsfullmäktige, med afböjande af den utaf Stenhuggaren Svensson m. fl. gjorda ansökan om bidrag för en tillärd lägre folkskola inom Hermanstad och Majstad områden, ville besluta: att staden skulle förbinda sig att låta i Gumtäckts distrikt uppföra erforderligt folkskolehus, inrymmande lokaler för en högre svensk- och

1) Stfs tryckta handl. N:o 36 pg. 15. — 2) Stfs prot. den 21 dec. § 1. — 3) Se 1896 års berättelse pg. 68. — 4) Drks skrf. N:o 50 af den 25 febr. (Stfs tryckta handl. N:o 13). — 5) Stfs prot. den 22 april § 21. — 6) Stfs tryckta handl. N:o 23).

en högre finskspråkig folkskola, med de medel, som för ändamålet anslagits af Helsinge kommun samt till den del detta anslag icke vore tillräckligt tillskjuta kostnaderna för skolhusets iståndsättande samt derutöfver lämna ett årligt bidrag, förslagsvis 800 mark, till skolornas underhåll; att åt Drättselkammaren uppdraga att, med afseende å det stora antal inom distriktet befintliga barn, hvilka tillhöra vaktbetjäningen vid Sörnäs tukthus, söka i sinom tid af statsvärvet utvärka lämpligt bidrag till uppförandet af skolhuset och underhållet af skolorna, äfvensom att vidtaga öfriga nödiga åtgärder; samt att fortfarande bevilja understöd åt därtill lämpliga personer för uppehållande inom distriktet af s. k. afton- och småskolor.

Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ emellertid: att omfatta den princip, att Gumtäckts område bildas till ett särskildt skoldistrikt, hvarest Helsingfors stad i sin egenskap af jordegare skulle anordna folkskoleväsendet, hvilket beslut dock icke skulle hindra antagandet af Helsinge kommuns eventuellt utlofvade bidrag af 5,000 mark till uppförande af folkskolebyggnader; att i sinom tid ansökan skulle göras om statsbidrag till aflöande af lärarepersonalen, på sätt gällande folkskoleförordning förutsätter; samt att uppmana Drättselkammaren ej mindre att inkomma med förslag om tillsättandet af en direktion för ifrågavarande folkskolor, å hvilken det ankomme att vidtaga alla i saken påkallade åtgärder, än ock att föreslå beloppet af det anslag, som för underhåll af småskolor inom förberörda område omedelbart kunde erfordras, äfvensom i sammanhang dermed aflemna yttrande öfver en af Herrar Lundqvist och Råbergh till Stadsfullmäktige ingifven ansökan om bidrag till underhåll af en lägre folkskola i Hermanstad under läseåret 1897—1898. Och föreslog²⁾ Drättselkammaren till fullgörande häraf: att Stadsfullmäktige ville för Gumtäckts skoldistrikt utse en folkskoleledare, bestående af Fabriksdisponenten G. Herlitz, Medicinlicentiaten H. Råbergh, Filosofiekandidaten M. Hålmberg, Arbetsledaren J. W. Lundqvist och Stenhuggaren P. J. Svensson, äfvensom uppdraga å denna direktion att till Fullmäktige inkomma med de förslag till vidare ordnande af folkskoleväsendet i berörda distrikt, som af omständigheterna skulle kunna påkallas; och blef detta förslag af Stadsfullmäktige i allo godkänt³⁾.

Vidare beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige, med godkännande i princip af

---

¹⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 16. — ²⁾ Drks skrf. N:o 162 af den 9 sept. — ³⁾ Stfs prot. den 21 sept. § 9. — ⁴⁾ D:o d:o den 26 okt. § 14.

den sålunda tillsatta folkskoledirektionens förslag, att nödigt belopp för de i Hermanstad redan existerande privata folkskolornas underhåll under det löpande året skulle å konto af Drätselkammaren utanordnas, med vilkor att ifrågavarande skolor ställas under direktionens inseende och underkastas de föreskrifter, Stadsfullmäktige framdeles komme att meddela; hvarjemte ärendet, såvidt det anginge beviljande af anslag för sagda skolor under nästkommande år 1898 öfverlemnades till budgetsutskottets beredning.

Direktion hade nämligen i den till Fullmäktige ställda, till budgetsutskottet öfverlemnade skriften meddelat, att enligt af Drätselkammaren inhemtad utredning, antalet barn i folkskoleåldern uti Gumtäckt distrikt uppginge till 502, af hvilka omkring 300 besökte stadens folkskolor; hvarföre för de öfriga 200 och för de inemot 50 barn, hvilka intill den 1 September 1898 kunde beräknas inträda i skolåldern, enligt direktionens mening behöfdes 6 folkskoleklasser, af hvilka 4 torde blifva lägre och 2 högre, för hvilka direktionen hade tänkt sig en budget af följande utseende:

Lärarepersonalens aflöning, enligt gällande reglemente för folkskolorna i Helsingfors:

för 4 lägre folkskolor å 1,400 mark	<i>Fm.</i> 5,600:—	
„ 1 högre flickskola, ev. samskola	„ 1,700:—	
„ 1 „ gosskola	„ 2,000:—	9,300:—

Årligt underhåll:

hyra för 3 klassrum å 800 mark	<i>Fm.</i> 2,400:—	
städning	„ 540:—	
skurning	„ 90:—	
ved å 100 mark per rum	„ 300:—	
belysning	„ 150:—	3,480:—

Möbel och inventarier enl. specifikation	<i>Fm.</i> 1,963:—	
Undervisningsmateriel „ „	„ 2,468:—	

Diverse:

anslag för vikariatsarvoden	<i>Fm.</i> 1,000:—	
„ „ utvidgning af skolorna	„ 2,000:—	
sekreterare och ekonom	„ 500:—	3,500:—

Fm. 20,711:—

Afgår statsbidrag med $\frac{1}{4}$	„ 5,177: 75	
---	-------------	--

Fm. 15,533: 25

Som Direktionen vid uppgörandet af förestående förslag emellertid synbarligen utgått från åsigten att Stadsfullmäktige skulle beslutit att ordna folkskoleundervisningen å Gumtäckt efter mönster af stadens eget folkskoleväsende, hvilket var en fullkomlig missuppfattning, och då Gumtäckt icke underlyder Helsingfors utan Helsing kommun, hvilken sistnämnda uppbär alla utskylder och onera icke blott från lägenheten och å densamma anlagda industriela inrättningar utan ock från befolkningen på stället, samt staden således icke hade någon annan förpligtelse beträffande folkskoleundervisningen derstädes än den staden frivilligt kan åtaga sig i sin ställning af egare till jorden i fråga, föreslog¹⁾ budgetutskottet och beslöto Stadsfullmäktige att direktionens ifrågavarande framställning skulle öfverlemnas till beredning af ett särskildt utskott samt emellertid för undervisningen å Gumtäckt i budgeten förslagsvis upptagas 7,000 mark.

Undersökning af
isförhållandena
utanför Helsing-
fors.

I motionsmemorial af den 3 Mars hade Handlanden M. Hallberg hos Stadsfullmäktige föreslagit: att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Drättselkammaren att i samråd med tillkallade sakkunnige uppgöra program för undersökning af isförhållandena utanför Helsingfors och i dess yttre hamnar, med fästadt afseende å möjligheten af eventuel vinterseglation härstädes, hvarefter Kammaren med användande af Hamnkontorets arbetskrafter egde genomföra programmet samt i sin årsberättelse för resultatet redogöra, börande undersökningarna vidtaga fodersammast redan under 1897. Och anmodade²⁾ i anledning häraf Stadsfullmäktige Drättselkammaren att efter samråd med sakkunniga personer låta under pågående vinter omedelbart verkställa ifrågavarande undersökningar och bekosta häraf föranledda utgifter samt derefter till Fullmäktige inkomma med program och kostnadsberäkning för dylika undersökningars anställande under följande år.

Af det utaf Drättselkammaren för fullgörande af uppdraget tillsatta utskottet föreslogs sedermera: att observationerna af isförhållandena skulle anordnas företrädesvis vid Jussarö, Rönnskärs (Porkkala), Gråhara och Söderskärs fyrar på ungefär samma sätt, som de härintills genom Lotsstyrelsens försorg anordnade observationerna utanför Hangö, eller så att af dervarande lotsbetjening gjorda iakttagelser dagligen antecknades uti journal enligt fastställt formulär och dessutom en gång i veckan isens läge och beskaffenhet å tryckta kartblanketter inritades. Beträffande

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 37 pg. 7. — ²⁾ Stfs prot.den 4 mars § 2.

åter frågan om undersökning af isförhållandena i stadens hamnar, lemnades af berörda utskott den upplysning, att allt sedan år 1888 periodiska undersökningar af isens tjocklek och beskaffenhet genom Hamnkontorets försorg utföras inom hamnområdet, nämligen vid Långa bron, Elisabetstorg, samt i Södra-, Sandviks- och Hafshammarne, så att af de vid Hamnkontoret journaliserade observationerna nödigt material rörande isförhållandena i hamnarna redan vore att tillgå och för hvarje år ökades. Deremot borde enligt utskottets mening, i de fall att speciella omständigheter sådant påkallade, af Hamnkontoret anordnas tillfälliga expeditioner för närmare undersökning af isförhållandena närmast utanför Helsingfors; och hade kostnaderna för dessa expeditioner approximativt beräknats till 200 mark för gången, som för 4 högst 5 expeditioner under vinterns förlopp gjorde en årlig utgift af omkring 1,000 mark.

Lotsstyrelsen, till hvilken Drätselkammaren med föranledande af utskottets förslag med förfrågan i ärendet vänt sig, hade ock villfarit Drätselkammarens anhållan om Lotsstyrelsens åtgärd derhän, att omförmälda observationer uti den yttre skärgården vid ifrågavarande fyra platser blefve i erforderligt omfång anordnade mot förbindelse för staden att ersätta de dermed förenade kostnaderna. Lotsstyrelsen gick och i författning om utarbetande af de nödiga kartbladen och tryckning af desamma, med hvilken tryckning å Tilgmanns officin dock så förhalades, att några isobservationer i den yttre skären under vintern 1896—1897 icke kunde komma till stånd.

Med anmälan härom samt meddelande att de af Drätselkammaren redan bestridda utgifterna för anskaffande af nödiga tillbehör för isobservationernas anställande uppgått till 622 mark 35 penni, hemstälde¹⁾ Kam-maren hos Stadsfullmäktige om godkännande af följande program för dessa isundersökningar:

att regelbunden undersökning af isförhållandena i yttre skärgården skulle anordnas under nästkommande vinter och tillsvidare årligen å sträckan från Hangö till trakten af Söderskärs fyrbåk;

att observationerna verkställas, enligt erbjudande af Öfverstyrelsen för lots- och fyrinrättningen, genom Öfverstyrelsens försorg af fyrbetjeningen å enhvar af Jussarö, Rönnskärs, Gråhara och Söderskärs fyrar, enligt samma plan och anordning, som de redan i Hangö försiggående isobservationerna;

¹⁾ Drks skrf. N:o 184 af den 14 okt.

att staden i godtgörelse för observationernas verkställande utbetalar skälig, af Lotsstyrelsen fastställd ersättning till observatörerna, förslagsvis 60 mark för hvarje plats under en vinter;

att Hamnkontoret, då särskilda omständigheter dertill föranleda, eger, efter Drätselkammarens för hvarje gång inhemtade begifvande, anordna speciella expeditioner för att närmare undersöka isförhållandena utanför Helsingfors; samt

att isundersökningarna i stadens hamnar fortsättas, på sätt sedan en längre tid tillbaka allaredan skett.

De årliga utgifterna för isobservationerna enligt ofvan angifna plan beräknades af Drätselkammaren uppgå till 1,240 mark, eller i ersättning för observationer å 4 platser å 60 mark till 240 mark samt till betäckande af kostnaden för högst 5 special undersökningsexpeditioner från Helsingfors till yttre skärbandet å förslagsvis 200 mark till 1,000 mark. Förnyadt journaltryck och remontutgifter för observationsinstrumenten ansågs kunna bestridas ur Drätselkammarens expenseanslag.

Stadsfullmäktige beslöto¹⁾ bifalla Drätselkammarens framställning, dock sålunda att Hamnkontoret skulle anmodas låta utföra ismätningar äfven i de yttre delarna af stadens hamnar; och upptogs uti stadens utgiftsförslag för år 1898 under XVI:de hufvudtiteln ett anslag för isobservationer af förslagsvis (1,240 + 622,35) 1,862 mark 35 penni.

Användning af tvenne till f. d. realskolan donerade fonder.

Uti skrifvelse från Magistraten af den 20 Februari underrättades Stadsfullmäktige att Kejs. Senaten vid den 2 i nämnda månad skedd slutlig föredragning af ärendet rörande användning²⁾ af tvenne f. d. realskolan tillhöriga stipendiifonder förordnat: att Kejsar Alexander II:s jubileumsfond skall öfverlemnas till svenska reallyceet i Helsingfors för att användas till förmån för eleverna å lyceets fem lägsta klasser samt räntorna å den af Helsingfors Utskänkningsaktiebolag donerade och af Drätselkammaren förvaltade fonden skola i enlighet med bolagets uttalade önskan anslås till understöd åt eleverna vid stadens lägre handtverkskolor; och beslöto³⁾ Stadsfullmäktige att Drätselkammaren skulle om innehållet af Magistratens berörda skrifvelse underrättas.

Sammanlagning af tvenne f. d. realskolan donerade fonder.

Såsom framgår af redogörelsen⁴⁾ öfver Helsingfors stads donerade fonder, bildades af de medel, hvilka i anledning af Hans Kejs. Majestät Alexander II:s 25-åriga regeringsjubileum den 2 Mars 1880 insamlades

1) Stfs prot. den 26 okt. § 5. — 2) Se 1896 års berättelse pg. 73. — 3) Stfs prot. den 4 mars § 2. — 4) Stfs tryckta handl. N:o 12 af år 1893 pg. 22 & 23.

genom frivilliga bidrag af Helsingfors stads innevånare för stipendier vid kommunens läroverk, tvenne fonder: den ena Hans Kejsrerliga Majestät Alexander II:s stipendiifond för folkskolorna till belopp af 23,781 mark 16 penni, och den andra Hans Kejsrerliga Majestät Alexander II:s stipendiifond för realskolan af 1,300 marks storlek (icke att förvexlas med jubileumsfonden af samma benämning i föreg. stycke). Och föreslog ¹⁾ nu Drätselkammaren, sedan realskolan blifvit indragen, att sistnämnda fond, som till sitt kapital förblifvit oförändrad, finge sammanslås med den förra, hvilken uppgick till ett belopp af 28,000 mark, och således äfven användas till förmån för folkskolorna. Framställningen godkändes ²⁾ af Stadsfullmäktige.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrifvelse hade *Maria föreningen*, närslutande icke allenast utdrag ur föreningens protokoll, fördt vid ordinarie månadsmöte den 2 Mars 1896, utan äfven föreningens vederbörligen fastställda stadgar, äfvensom förslag till stadgar för föreningens *Hem för ålderstigna tjenarinnor*, anmält, att föreningen vore sinnad att, såsnart erforderliga medel kunnat för ändamålet hopbringas, inrätta ett sådant hem, som sistnämnda stadgar angifva. Och förfrågade sig föreningen, huruvida och på hvilka vilkor Stadsfullmäktige kunde åt föreningen öfverlåta de medel, som af fröken Klara Wilhelmina Törmälä i tiden donerats för ifrågavarande ändamål och hvilka medel härintills förvaltats af stadens Drätselkontor. I anledning häraf beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, sedan Drätselkammaren beredts tillfälle att lemna närmare upplysning ⁴⁾ i ärendet, i närmaste öfverensstämmelse med Kammarens förslag, afgifva det svar å den gjorda förfrågan: att det donerade kapitalet, enligt Stadsfullmäktiges uppfattning af testamentets anda och mening, icke kunde till Maria föreningen öfverlemnas, men att deremot räntorna å donationen i sinom tid kunde tilldelas en inrättning af ifrågavarande slag, derest en sådan komme till stånd och dess existens befunnes vara behörigen tryggad.

Hänvisande till detta Stadsfullmäktiges beslut, anhöll Maria föreningen, som numera öppnat ett hem för ålderstigna tjenarinnor, uti skrifvelse af den 9 December hos Stadsfullmäktige, det föreningen måtte för underhåll af hemmet komma i åtnjutande af ofvannämnda räntor; och beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige berättiga Maria föreningen att under en tid af

Användningen af Klara Wilhelmina Törmäläs donationsfond.

¹⁾ Drks skrf. N:o 118 af den 3 juni. — ²⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 10. — ³⁾ D:o d:o den 12 jan. § 6. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 289 af den 23 dec. 1896. — ⁵⁾ Stfs prot. den 14 dec. § 11.

fem år, räknadt från den 1 Januari 1898, till underhåll af ett hem för ålderstigna tjenarinnor använda räntemedlen från ifrågavarande fond, med skyldighet för föreningen att årligen till Fattigvårdsstyrelsen aflemna berättelse om sin verksamhet.

Mortimer Stenius' understödsfond.

I anledning af att exekutor af afledne Bagaremästaren G. M. Stenius' testamente meddelat Stadsfullmäktige testamentets innehåll, hvaraf bland annat framgick, att af en viss del af Stenius' efterlemnade egendom skulle bildas ett kapital, som efter det Justitierådsmannen B. O. Stenius' och Fru Maria Landtmans döttrar affidit eller ingått äktenskap, skulle öfverlemnas till Helsingfors stadsmyndigheters förvaltning under benämning „Mortimer Stenius understödsfond“ och räntan årligen efter Stadsfullmäktiges bepröfvande utdelas bland sådana äldre ogifta fruntimmer af ståndspersonsklassen i Helsingfors, som lefva i knappa omständigheter, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige öfverlemnna handlingarna till Drättselkammaren med anmodan att ombesörja ifrågavarande testamentes bevakning.

Byggmästaren K. M. Kullmans testamente.

Efter det Sakförarefirman Cederholm & v. Haartman på uppdrag af enkefru Otilia Kullman till Stadsfullmäktige inlemnad bestyrkt afskrift af ett den 7 Oktober 1896 af Fru Kullman och hennes man Byggmästaren Karl Magnus Kullman uppgjort inbördes testamente, dymedels Helsingfors stad tillagts ett kapital af 5,000 mark att af Stadsfullmäktige förvaltas och räntorna deraf årligen användas för att bereda sjukliga folkskolebarn från Helsingfors stad, företrädesvis sådana, hvilkas fäder äro eller varit byggnadsarbetare, tillfälle att vistas under sommarferierna på landet, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige, då bemälda sakförarefirma tillika meddelade, att Byggmästar Kullman affidit den 29 Januari 1897 samt att Fru Kullmans afsigt vore att under December månad 1898 utbetala ifrågavarande kapital, anmoda Drättselkammaren att ombesörja testamentets bevakning samt hos Fullmäktige anmäla, när medlen lyftats äfvensom att inkomma med förslag till desammas förvaltning.

Maria Lovisa Gumbergs testamente.

På Drättselkammarens förfrågan, ³⁾ huruvida Stadsfullmäktige ville att ett af Tullvaktmästarenskan Maria Lovisa Gumberg, som härstädes affidit den 26 Juni och möjligen efterlefves af sin å utrikes och obekant ort vistande son, Sjökaptenen Johan Edvard Gumberg, gjordt testamente af sin vid bouppteckning till 2,741 mark 98 penni uppskattade förmögenhet till en grundplåt till en af stadsmyndigheterna förvaltad fond för

¹⁾ Stfs prot. den 22 mars § 11. — ²⁾ D:o D:o den 11 maj § 15. — ³⁾ Drks skrf. N:o 242 af den 16 dec.

ett allmänt barnhus i Helsingfors, under förutsättning likvisst att utredt blifver att hennes ofvannämnde son icke mera finnes vid lif, skulle för stadens räkning bevakas, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige uppdraga sådan bevakning åt Drätselkammaren.

Sedan Drätselkammaren i stöd af Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886, att de å den till staden donerade *för dygdigt tjenstefolks belönande* inflytande räntemedel årligen skola användas till understöd åt väl vitsordade tjenare och tjänarinnor i staden af minst 40 års ålder, genom kungörelse anmodat hugade sökande till dessa understöd att till stadens Drätselkontor inlemnade sina ansökningar och sådana till ett antal af 48 inom utsatt tid inkommit, öfversände ²⁾ Drätselkammaren desamma till Fullmäktige jemte anmälan, att den till sista December 1897 upplupna räntan å oförmälda fond skulle uppgå till omkring 475 mark; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med ett för ärendets behandling särskildt tillsatt utskotts förslag, att genom Drätselkontorets försorg låta af ifrågavarande fonds disponibla medel på sparbanksbok insätta ett belopp af 75 mark för Maria Kristina Grahn, samt 50 mark för Lovisa Wilhelmina Österlund, Karolina Stenström, Fredrika Forsström, Albertina Lindström, Johanna Eleonora Lundström, Maria Sofia Sjöblom, Eva Kristina Blomfelt och Aurora Amalia Hagman enhvar, hvarom skulle af Drätselkammaren för uttagande af sagda sparbanksböcker samt af inlemnade betyg och frejdebevis genom kungörelse tillkännagifvas.

Enär Maria sjukhus allt mera begynt anlitas äfven af personer tillhörande bättre bemedlade samhällsklasser och särskildt på den epidemiska afdelningen den för alla barn fastställda afgiften af 50 penni per dag under sådana omständigheter ofta måste anses vara alltför låg, hade Styrelsen för sjukhuset hos Helsovårdsnämnden anhållit om förord hos Stadsfullmäktige till ändring af de utaf Stadsfullmäktige den 19 Mars 1895 för sjukhuset fastställda legosängsavgifterna. ⁴⁾ Och förhöjde ⁵⁾ Stadsfullmäktige, sedan Helsovårdsnämnden härom gjort framställning, dessa dagavgifter i enlighet med bemälda styrelses förslag till följande belopp:

- 1:o) för barn från 50 penni till 3 mark efter läkarens pröfning;
- 2:o) för fullvuxen person från Helsingfors kommun 1 mark i allmän sjuksal;
- 3:o) för fullvuxen person från annan kommun 1 mark 50 penni i allmän sjuksal; och

Dygdigt tjenstefolks belönande.

Förhöjning af legosängsavgifterna vid Maria sjukhuset.

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 6. — ²⁾ Drks skrf. N:o 201 af den 4 nov. — ³⁾ Stfs prot. den 14 dec. § 3. — ⁴⁾ Se 1895 års berättelse pag. 77. — ⁵⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 15.

4:o) för person i enskildt rum från 2 till 5 mark efter läkarens pröfning.

Befrielse för
Finska träd-
gårdsföreningen
att erlægga kom-
munala ut-
skylder.

Hos Stadsfullmäktige hade Finska trädgårdsföreningen meddelat, att den vore sinnad att i stället för den, den 10 November genom välded förstörda restaurationslokalen, *Alppaviljongen*, i Tölöpark uppföra en något större och beqvämligare sådan, men emedan den föreningen af Stadsfullmäktige den 29 Juni 1875 beviljade friheten för erläggande af alla utskylder till staden såväl för den mark uti sagda park af 14,05 tunnlands areal, hvarå nämnda restaurationslokal varit förlagd, som för samteliga å detta område uppförda byggnader skulle utgå med år 1900, ville föreningen tillkännagifva, att den ansåg uppförandet af den tillernade nya restaurationslokalen mästa göras beroende af möjlighaten att få anförda skattefrihet förlängd. Föreningen framställde också derföre till Stadsfullmäktige en anhållan, att för återstoden af den tid, som föreningen var tillförsäkrad besittningsrätten till området för Alppaviljongen, d. v. s. till utgången af år 1931, komma i åtnjutande af ifrågavarande skattefrihet. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige i närmaste öfverensstämmelse med Drättselkammarens i ärendet uttalade åsigt, ²⁾ för befordrande af en för orten nödig ansedd inrättnings åstadkommande, hvarhos i förevarande fall komme i betraktande att fråga endast var om prolongation af en utaf Stadsfullmäktige tidigare beviljad förmån, bifalla Trädgårdsföreningens anhållan; och skulle Magistraten anmodas att om detta Fullmäktiges beslut underätta Drättselkammaren och Finska trädgårdsföreningen. Till verkställighet af detta uppdrag ansåg sig Magistraten emellertid förhindrad, emedan Stadsfullmäktige enligt Magistratens förmenande icke ega befogenhet att bevilja frihet från erläggande af utskyld, som enligt lag bör till stadskommun utgöras, hvarom Magistraten jemlikt stadgandet uti 46 § i förordningen om kommunalförvaltningen i stad af den 8 December 1873 underrättade Stadsfullmäktige. Fullmäktige beslöto ³⁾ då, i st. f. besvärsvägs anlitande, ändra sitt tidigare beslut derhän, att Finska trädgårdsföreningen såsom bidrag till Alppaviljongens återuppförande tilldelades ett anslag af 2,500 mark i ett för allt, hvilket kunde beräknas ungefärligen motsvara den skattefrihet, föreningen under loppet af den återstående arrendetiden kunde komma att vidkännas enligt taxering; och skulle detta anslag observeras uti 1898 års budget, såsom ock skedde.

¹⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 7. — ²⁾ Drks skrf. N:o 222 af den 18 nov. — ³⁾ Stfs prot. den 14 dec. § 3.

Det utgifts- och inkomstförslag för år 1898, som af Stadsfullmäktige ^{Utgifts- och in-} fastställdes, ^{komstförslaget} 1) visade vid jmförelse med budgeten för föregående år följande slutsummor:

<i>Utgifter.</i>	<i>1898.</i>	<i>1897.</i>
I. Stadens skulder . . . . . <i>Frk.</i>	636,341: 23	<i>Frk.</i> 531,598: 75
II. Stadens embetsverk . . . . . "	211,116: 67	" 206,241: 67
III. Kommunalförvaltningen . . . . . "	186,436: 66	" 182,400: 67
IV. Gatubelysningen . . . . . "	161,252: 15	" 155,002: 70
V. Brandverket . . . . . "	96,300: —	" 91,722: —
VI. Polisnrättningen . . . . . "	213,835: —	" 211,470: —
VII. Sundhets- och sjukvården . . . . . "	193,204: 50	" 187,038: —
VIII. Fattigvården . . . . . "	284,910: —	" 275,730: —
IX. Undervisningsväsendet . . . . . "	579,194: 60	" 549,225: 60
X. Staden åliggande allmänna onera . . . . . "	230,844: 64	" 236,602: 64
XI. Vattenledningen . . . . . "	246,780: —	" 218,640: —
XII. Saluhallen . . . . . "	7,050: —	" 7,050: —
XIII. Stadens jordlägenheter . . . . . "	13,400: —	" 6,700: —
XIV. Allmänna arbeten . . . . . "	1,503,206: —	" 766,320: —
XV. Pensioner . . . . . "	12,806: 67	" 15,106: 67
XVI. Diverse . . . . . "	157,562: 35	" 142,850: —
	<i>Summa Frk.</i> 4,734,240: 47	<i>Frk.</i> 3,783,698: 70

<i>Inkomster.</i>	<i>1898.</i>	<i>1897.</i>
Beräknad disponibel behållning <i>Frk.</i>	300,000: —	<i>Frk.</i> 94,800: —
I. Räntor . . . . . "	43,400: —	" 46,700: —
II. Tomtlösen . . . . . "	350,000: —	" 215,000: —
III. Stadens fasta egendom . . . . . "	265,288: 10	" 251,828: 10
IV. Tomtören . . . . . "	2,200: —	" 2,200: —
V. Inkomstgifvande rättigheter . . . . . "	855,600: —	" 798,300: —
VI. Diverse . . . . . "	300,172: 06	" 298,330: 06

1) Drks skrf. N:o 189 af den 25 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 30). Magsts skrf. N:o 179 af den 27 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 33). Stfs tryckta handl. N:ris 36 & 37. Stfs prot. den 21 dec. § 1.

VII. Statsbidrag	<i>Små</i>	250,728: —	<i>Små</i>	250,360: —
VIII. Vattenledningen	„	306,775: —	„	296,275: —
IX. Lån	„	820,100: —	„	290,250: —
X. Uttaxering	„	1,239,977: 31	„	1,239,655: 54
		<hr/>	<hr/>	
Summa <i>Små</i>		4,734,240: 47	<i>Små</i>	3,783,698: 70

Till förklaring af olikheten emellan 1897 och 1898 års budgetsförslag må här, utöfver hvad redan tidigare framhållits, först beträffande utgifterna anföras följande:

Stadens skulder. Då lånet å 100,000 mark af år 1896 för inköp af Barnhemmet vid Lappviksgatan och dess inredning till folkskolehus var ett lån på kortare återbetalningstid än två år, förestod dess gäldande under år 1898. Under stadens skulder uti utgiftsförslaget upptogs derföre icke blott ett års ränta med 4,500 mark för ifrågavarande lån, som väl komme att konverteras, utan äfven sjelfva kapitalet. — Med afseende å stadens år från år tillväxande sväfvande skuld höjdes beloppet af kassakreditivet från 1,000,000 mark under redogörelseåret till 1,500,000 mark under det kommande, och för den skull observerades äfven provisionen och räntan derå med 15,000 mark i stället för 8,000. Under hufvudtiteln *stadens skulder* ingick i budgetförslaget äfven en post på 50,000 mark, utgörande den 1 December 1898 förfallen amortering å stadens lån mot partialförskrifningar för inköp af rådhusannexet och uppförande af de nya kommunala sjukhusbyggnaderna, å hvilket lån den 31 December 1897 återstod 500,000 mark. Vid sammanträde den 5 sistlidne April hade emellertid förstärkte Stadsfullmäktige beslutit att för stadens räkning upptaga ett obligationslån till belopp af högst sju millioner mark, ¹⁾ att användas bland annat till konvertering af berörda lån mot partialförskrifningar, hvilket beslut jemväl blifvit den 4 nyssvikne Augusti af Kejsrerliga Senaten fastställt. Med afseende härå beslöts att för den händelse ifrågakomna anslag på anförd grund icke skulle komma till användning, derigenom inbesparade 50,000 mark skulle öfverföras till anslaget för oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande.

Stadens embetsverk. Staten för *Magistraten* höjdes med 1,000 mark. Förhöjningen gälde den justitierådsmannen garanterade brutto sportelinkomsten af 5,000 mark, hvartill enligt vunnen erfarenhet under innevarande år en tilläggs-post å endast 1,500 mark visat sig otillräcklig. Minskningen af 1,141 mark 67

¹⁾ Se pag. 67.

penni uti staten för *Rådstufvurätten* äfvensom deri ingående smärre förändringar rörande personalens antal hade sin orsak, dels deri att äldre Justitierådsmannen B. Stenius, som nyligen blifvit utnämnd till domhavande i Ikalis domsaga, med nästkommande år kom att afgå från rätten, dels deri att extra stadsbetjenten J. W. Kantenius, som åtnjutit arvodesförhöjning för 5 års tjänst, öfverflyttats till afdelningen: Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening. Häremot ingick i budgetförslaget en post å 1,500 mark till vikariatsarvode för en yngre Justitierådmanstjänst¹⁾ å 250 mark i månaden för förslagsvis 6 månader.

Äfven minskningen af 200 mark uti staten för *Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening* berodde å en under år 1897 försiggången förändring inom stadsbetjentepersonalen. För *Exekutionsverket* blef staten upptagen sådan, som den enligt Stadsfullmäktiges senast i saken fattade beslut utfallit, hvarutöfver tillkom för ytterligare två exekutionsbetjente, hvilka efter exekutionsverkets omorganisation med afseende å göromålens mängd och omfattning visat sig af behovet oundgängligen påkallade, 4,000 mark, nämligen för den ena en aflöning af 2,400 mark och för den andra 1,600 mark med rättighet till enahanda tillskott i lönen efter 5 och 10 års tjänstgöring, som tillkommer öfriga exekutionsbetjente.

Ökning af 41 mark 66 penni uti utgifterna för *Drätselkammaren* betingas af den löneförhöjning för 5 års tjänst, hvaraf Kammarens nuvarande sekreterare ifrån den 1 December 1898 bör komma i åtnjutande. Kontorsskrifvaren å *Drätselkontoret* tillkommer för nästkommande år under årets alla månader löneförhöjning för 10 års tjänst, mot att samma förhöjning innevarande år utgått under endast tvenne månader. I öfverensstämmelse med *Trafikkontorets* derom gjorda framställning ökades staten för detta kontor med 3,045 mark. Häraf belöper sig 275 mark på den Trafikkamreraren Lindholm tillförsäkrade löneförhöjningen för 10 års tjänst, hvilken vidtager den 1 Juli 1898 och återstoden 2,770 mark å extra biträden vid kontoret i såväl bokhållare, vågmästare och springgossar. Att skilnaden emellan årets stat för Trafikkontoret och den föreslagna staten för nästkommande år likväl icke steg till nämnda 3,045 mark, utan blott 2,345, kom sig deraf, att Trafikkontoret hade ansett, att utgiften för mätarearvode kunde minskas från 1,500 till 800 mark. För *Hamnkontoret*

Kommunalförvaltningen.

¹⁾ Se pg. 75.

hafva de såväl Hamnkaptenen som Hamnkontorsbokhållaren tillfallande uppbördsprocentmedlen upptagits i öfverensstämmelse med de supponerade hamnintraderna; och föranledde detta en skilnad af 306 mark emellan de nu till jemförelse föreliggande staterna. Uti årets fastställda budget uppgår utgiften för *Byggnadskontoret* till 45,120 mark, men föreslogs motsvarande utgift uti utgiftsstaten för år 1898 till 46,330 mark. Af skilnaden 1,210 mark falla 950 mark uppå obligatoriska löneförhöjningar för 5 års tjänst åt Stadsingeniören, Arbetschefen och Geodeten, hvilka alla under det instundande året komma att uppbära denna förhöjning för helt år, mot att densamma under redogörelseåret utgått endast under vissa, mindre delar af året; samt återstoden 260 mark på den löneförhöjning från 720 till 800 mark för yngre skogvakten, hvarom Drätselkammaren, för möjligheten att till denna befattning kunna erhålla duglig person, hos Stadsfullmäktige hemställt, samt på det personella lönetillskott af 180 mark, som för 5 års tjänst tillerkänts förrådsförvaltaren vid Byggnadskontoret.

Gatubelysningen.

Att förslaget till utgifter å hufvudtiteln *Gatubelysning* under år 1898 ej så alldeles obetydligt eller med ända till 6,249 mark 45 penni öfverstiger motsvarande utgifter under år 1897, beror i främsta rummet på belysningsnätets utsträckning. Hvad speciellt beträffar posten: belysning af Nikolaikyrkans tornur, hade den på grund af vunnen erfarenhet af Drätselkammaren höjts från 300 till 600 mark.

Sprutmästarenes, maskinistens och sergeanternes vid Brandverket löneförhöjning.

Under den förutsättning att aflöningen för sprutmästarene och maskinisten vid brandverket vore alltför liten i förhållande till det dryga arbete och ansvar, hvarmed deras befattningar äro förenade, och då de nuvarande innehafvarene af dessa sysslor dessutom på ett i allo utmärkt sätt fullgjort sina åligganden samt deras qvarstående vid brandverket derföre vore högeligen önskligt, hade Brandkommissionen, särskildt äfven med afseende å de höga lefnadskostnaderna på orten, uti bref till Drätselkammaren, som åtföljde kommissionens specialförslag till utgifter för nästkommande år, föreslagit för nämnda funktionärer en arvodesförhöjning af 300 mark per man. Af samma skäl hade Brandkommissionen ansett sig böra höja sergeanternas löner med 150 mark. Drätselkammaren, som funnit endast ett delvis berättigande uti Brandkommissionens motiv till denna starka löneförhöjning, hade emellertid åt ifrågavarande betjente, hvilka alla åtnjuta fri bostad och ved och således vid anställd jemförelse emellan deras åligganden och löneförmåner å ena sidan samt exempelvis öfver- och underkonstaplars vid ordningspolisen å den andra icke kunna befinnas så illa aflönade, ansett sig icke böra förorda en högre löneför-

höjning än 120 mark åt sprutmästarene och maskinisten samt 50 mark åt enhvar af sergeanterne. På budgetutskottets förslag höjdes dock sprutmästarenes och maskinistens löner med 300 mark eller från 1,200 till 1,500 mark, och sergeanternes med 150 mark eller från 850 till 1,000 mark; hvilket allt åstadkom en förhöjning i budgeten af 1,800 mark.

I öfrigt steg utgiften för *brandstallet* med 443 mark, emedan priset för hö beräknats något högre under nästkommande än innevarande år samt anslaget till underhåll af seldon höjts med 200 mark; och hade stegringen blifvit ännu större, om ej qvantiteten af furaget något minskats. — Enär 200 meter famnar barrved redan tidigare varit knappt tilltaget samt genom norra brandstationens ombyggnad flere eldstäder under redogörelseåret tillkommit, upptogs det erforderliga beloppet barrved till 960 kubikmeter (= 240 meterfamnar). På grund häraf, samt emedan vedpriset var högre än för ett år tillbaka, steg utgiften för *eldning och belysning* vid brandverket med 1,355 mark. — Å underafdelningen: *redskap och inventarier*, upptogs i full öfverensstämmelse med Brandkommissionens förslag, utöfver de nödvändiga utgifterna för remont af redskap och brandtelegrafen följande nya anslag: 700 mark för en häst; 1,000 mark för 5 nya brandskåp, af hvilka 3 skulle ersätta lika många gamla brandklockor, 1 placeras å Skatudden i närheten af de der befintliga varumagasinen och 1 å Östra Brunnsparksområdet; 1,500 mark till inköp af slangar, erforderliga till brandstationerna å Berghäll och Kampen; samt 1,000 mark för anskaffande af nödiga nya vattenslädar och arbetsåtkon. — Äfven för instundande år observerades såsom bidrag till *frivilliga brandkåren* ett anslag af 5,000 mark.

Öfriga utgifter
vid Brand-
verket.

Staten för stadens polisnrättning upptogs i allt öfrigt sådan den var uti 1897 års fastställda utgiftsstat, utom beträffande underafdelningarna: *polisstallet* och *diverse*. Å stallet hade kostnaden för hafre och halm, med afseende å gällande högre pris å dessa förnödenheter, stigit med 305 mark och höjdes ytterligare utgiften för detta stall med priset för en ny ridhäst och för 4 stycken nya sadlar jemte tillbehör eller med resp. 700 och 400 mark. Såsom helt och hållet nya utgiftsposter under diverse upptogs: för 2 stycken nya roddbåtar med tillbehör 200 mark samt för remont och komplettering af lifräddningsredskapen andra 200 mark. Dessutom höjdes i enlighet med derom uppgjorda kontrakt hyresbeloppen för vaktkontoren vid chausséerna från 1,140 till 1,500 mark, samt utgifterna för renhållning och städning af de utaf polisnrättningen disponerade lokalerna och remont af vaktkontoren, hvarför uti årets budget

Polisnrättningen.

ingått ett sammanslaget anslag af endast 500 mark, observerades i tvenne poster af resp. 1,100 och 300 mark. Men äfven tvenne nedsättningar, nämligen i anslagen af 420 och 900 mark för diverse utredningspersedlar och ersättning åt tre qvinliga biträden vid polisvaktkontoren, blefvo gjorda, i det dessa anslag ansågs kunna upptagas med resp. 200 och 240 mark. Enär med afseende å det större bidrag från statsverkets sida till polis-inrättningens underhåll, som efter förslaget till ny stat för inrättningen skulle utgå, differensen mellan stadens utgifter efter gällande stat och efter den förväntade blefve högst oväsentlig, fästes icke något afseende vid denna nya stat.

Sundhets- och
sjukvården.

Under rubriken *Läkarepersonal* upptogs i 1898 års budget för 4 kommunala sjuksköterskor å 900 mark 3,600 mark mot endast 2 sådana sköterskor med 1,800 mark uti 1897 års utgiftsstat. Vaktmästarens vid *Helsovårdsnämnden* årslön höjdes från 900 till 1,000 mark. Under rubriken *Maria sjukhusets afdelning för icke epidemiska sjukdomar* upptogs en ytterligare sjuksköterska till 360 mark efter 30 marks lön per månad och anslogs för en dräng 350 mark jemte rum, värme och belysning, hvarjemte anslaget för underhåll af inventarierna ökades från 2,000 till 3,000 mark. Äfven å *Maria sjukhusets afdelning för epidemiska sjukdomar*, höjdes anslaget för inventariernas underhåll med 1,000 mark; deremot bortföll klarligen den uti utgiftsstaten för redogörelseåret under samma rubrik ingående tillfälliga utgiftsposten å 4,000 mark för inredning af observationspaviljongerna. Beträffande anslagen för *Maria sjukhusets ekonomieafdelning*, vidtogs deri följande ändringar: öfvertvätterskan Fru Åberg, hvars benämning för öfrigt ändrades till föreståndarinna för linneförrådet, tilldelades ett personelt lönetillskott om 600 mark; anslaget för kost åt sjukhusets personal höjdes från 13,140 till 14,052 mark 50 penni; anslaget för värme och belysning höjdes äfven med 500 mark; hvarjemte för inredning af den nya ekonomiebyggnaden anslogs förslagsvis 3,000 mark. Såsom eventuel subvention för den privata *sjukstugan i Sörnäs* ingick uti 1897 års budget ett anslag af 1,200 mark, men upptogs i 1898 års utgiftsstat för 12 å 15 platser i denna sjukstuga förslagsvis 9,444 mark. Under rubriken *Helsopolisen* ökades anslaget för desinfektion i hemmen med 200 mark och upptogs för underhåll af inventarier ett nytt anslag å 300 mark. Uti redogörelseårets utgiftsstat för *Köttkontrollstationen* var upptaget ett anslag af i ett för allt 6,900 mark för inrättningens driftkostnad. Beloppet af anslaget baserade sig på Stadsfullmäktiges beslut af den 29 September förlidet år, hvarmedels Fullmäktige godkände Helsovårdsnäm-

dens i frågan gifna förslag, som utgick derpå att veterinären eller förståndaren för inrättningen skulle erhålla en årlig aflöning af 4,000 mark samt enhvar af hans trenne biträden en årslön å 700 mark äfvensom 800 mark anvisas till den egentliga driften. Då det emellertid visat sig, såsom Helsovårdsnämnden ock framhöll samt Drätselkammaren gjort sig underkunnig om, att ifrågavarande biträden icke kunna vara kvalificerade såsom bättre drängar, de der endast hade att hjälpa vid lyftning af köttet från och till lassen m. m. handtlangning, utan måste vara skrifkunniga, ytterst ordentlige och pålitlige, samt åtminstone en af dem kunna handtera de mekaniska apparaterna, hvarjemte det är högst önskligt att denna personal icke blir underkastad ständiga ombyten, hade äfven en aflöning af 700 mark per man befunnits alldeles otillräcklig. Veterinären Lindström hade på dessa skäl föreslagit för biträdena en årslön af 1,200 mark för enhvar, men hade Helsovårdsnämnden ansett en aflöning af 1,000 mark per man tillräcklig eller in summa 3,000 mark för detta behof. Samma belopp blef ock af Stadsfullmäktige godkändt. Driftkostnaden för köttkontrollstationen, inclusive hyra för lokalen, kom härigenom att uppgå till inalles 9,300 mark mot 6,900 mark uti 1897 års budget, uti hvilken dock ingick ett anslag af 3,000 mark för 1 st. Hennebergs desinfektor och 7,609 mark för anskaffning af öfriga för stationen erforderliga inventarier, de der till ett sammanlagdt belopp af 10,600 mark naturligtvis icke vidare behöfde upptagas uti 1898 års budget.

Aflöningarna till samtliga tjänstemän vid *Fattigvårdsstyrelsen* blefvo naturligtvis upptagna i enlighet med nu gällande stat för denna styrelse. Förslagsposten: arvode för tillsyningsmän ökades emellertid i likhet med Fattigvårdsstyrelsens förslag och på de af denna styrelse anförda skäl från 3,000 till 4,000 mark. Totala utgiften för *Fattiggården* är upptagen med 38,760 mark mot 32,360 för år 1897. Härvid hade anslaget för kost, som redan för sagda år uppgafs blifva otillräckligt, höjts med 1,500 mark, anslaget för läkemedel, hvilket för endast halfåret 1897 uppgått till 1,173 mark 94 penni, med 500 mark, äfvensom anslagen för ved och belysning samt för hafre och hö med resp. 2,000 och 100 mark. Men äfven några minskningar uti utgiftsposterna för Fattiggården kunde iakttagas, nämligen 500 mark för beklädnad, 300 mark för inventarier och 200 mark för materialier. Remontarbetena å Fattiggården under år 1898 beräknades i rundt tal till 4,400 mark. — Beträffande utgifterna för *Arbetsinrättningen* blefvo de i öfrigt oförändrade, utom att några smärre reduktioner i anslagen för beklädnad, flitpenningar och remontarbeten ansågs kunna göras,

Fattigvården.

hvarigenom en besparing af 660 mark uppstod. — Dylika reduktioner till belopp af 3,350 mark gjordes äfven i kostnaden för inventarier och remontarbeten vid *Dårvårdsanstalten*, för hvilken dock anslaget för kost ökades med 1,000 mark, hvarjemte öfversköterskans lön höjdes från 960 till 1,200 mark ¹⁾). Under rubriken *Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen* bibehölls anslagen för i särskilda inrättningar intagna fattiga, och för sinnesrubbadade personer, intagna å andra dårvårdsanstalter, hvilka anslag af Stadsfullmäktige under året höjts ²⁾ från resp. 5,000 och 14,000 mark till 9,000 och 18,000 mark, vid sistnämnda belopp. Deremot minskades anslagen för de direkta understöden från sammanlagdt 61,000 mark till 55,000.

Undervisnings-
väsendet.

Anslagen för *högre och lägre handverksskolorna* upptogs uti 1898 års utgiftsstat med resp. 18,048 och 19,816 mark mot 16,974 och 13,831 mark uti 1897 års budget. Samtliga utgifter för *folkskolorna* beräknades stiga till 496,610 mark 60 penni mot 475,230 mark 60 penni för 1897. Uti utgifterna för *folkbiblioteket och läsesalen* hade endast följande mindre förhöjningar beräknats, nämligen 80 marks tillökning i lönen för städerskan, 400 marks tillökning i anslaget för ved och belysning samt 450 marks tillskott å diverse och oförutsedda utgifter.

Staden ålig-
gande allmänna
onera.

Af inqvarteringsnämnden hade *inqvarteringskostnaden* nästkommande år förslagsvis beräknats till 221,187 mark 60 penni mot 226,345 mark 60 penni år 1897. Något hyresanslag för *Inqvarteringsnämnden* kom ej i fråga, då denna nämnd numera är inlogerad uti Rådhusflygeln. På Inqvarteringsnämndens framställning blef under sistnämnda underrubrik intagen en ny förslagspost af 400 mark för bestridande af ofta förekommande smärre diverse utgifter, hvilka icke kunna direkte påföras någon annan inqvarteringspost.

Stadens jordlä-
genheter.

Under denna hufvudtitel upptogs, utom de vanliga anslagen till förvaltningskostnader och utskylder för Gumtäckt och Mejlans lägenheter, för den senare lägenheten med 300 mark minskadt belopp, en post å 7,000 mark för folkundervisningen å Gumtäckt ³⁾).

Diverse utgifter.

Under hufvudtiteln *Diverse* har förslagsposten för *eldnings- och lysningsämnen* förhöjts med 2,000 mark eller till 20,000, emedan 18,000 mark visat sig för behofvet otillräckligt och priset för ved dessutom för närvarande är högt. Äfven förslagsposten för *brandstodsafgifter* har ökat med 1,500 mark, beroende på tillkomsten af nya hus, såsom ekonomie-

¹⁾ Se pg. 78 — ²⁾ Se pg. 74 — ³⁾ Se pg. 79.

byggnaden för Maria sjukhus och det utvidgade och ombyggda Brunns-
huset. Anslaget åt *Mantalskrifvaren* höjdes med 1,000 mark. Förutom
de här tidigare omnämnda anslagsposterna för undersökningar och bidrag
åt Finska trädgårdsföreningen för Alppaviljongens återuppförande ¹⁾ in-
fördes under denna hufvudrubrik ett anslag ²⁾ af 150 mark åt Fiskeri-
tillsyningsmannen Brenner för *öfvervakande af virkesflottningen i stadens
hamnområde*, och ett annat å 500 mark för *kontroll öfver efterlevnaden af
förordningen angående hundskatten*. Utgiften för *stadens telefoner*, hvilken
härintills, då dessa telefoner varit af Telefonaktiebolaget härstädes för-
hyrda, bestått endast i årsafgifter, som exempelvis uti 1897 års utgifts-
stat förslagsvis voro upptagna till 4,500 mark, observerades uti 1898 års
budget med inalles 14,700 mark, hvaraf 11,000 mark en gång för alla till
inträdesafgifter i Telefonföreningen och för inköp af apparater samt 3,700
mark för årsafgifternas bestridande. Med afseende å stadens numera
bättre ordnade exekutionsverk, ansågs anslaget för *afkortning och restitu-
tioner* kunna nedsättas från 40,000 till 35,000 mark.

Hvad åter beträffar skillnaden i inkomster uti 1897 och 1898 års
budgetsförslag, torde följande böra anföras:

Såsom disponibel behållning från föregående år kunde upptagas ett Disponibel be-
hållning.
belopp af 300,000 mark.

Enär staden såsom egare af aktier för nominelt 64,500 mark ³⁾ i Räntor.
Helsingfors Magasinsaktiebolag kunde påräkna dividend å dessa aktier
med åtminstone 5 $\frac{0}{10}$, upptogs under denna inkomstrubrik en ny post:
dividend på aktier med förslagsvis 3,000 mark. Deremot kunde, emedan
under redogörelseåret nya skuldsedlar å köpeskilling för försälda tomter
icke inkommit till samma belopp, som dylika äldre skuldsedlar blifvit
inlösta, och samma förhållande äfven under följande år var att emotse,
inkomstposten *räntor å tomtlösen* icke upptagas högre än till 24,000 mark
mot 30,000 mark under 1897. Från *donationsfonder* staden tillfallande
räntor nedsattes med 300 mark, emedan vid utgifvandet af nya lån från
dessa fonder ränta efter lika hög procent som tillföre icke kunnat erhållas.

På grund af i förhållandet under året vunnit erfarenhet och med den Tomtlösen.
känedom om tillernade inköp af disponibla fabriks- och bostadstomter,
som Drätselkammaren trot sig ega, upptogs inkomsten från tomtlösen till
ett belopp af 350,000 mark, mot 215,000 i 1897 års budget.

¹⁾ Se pg. 88. — ²⁾ Drks skrf. N:o 243 af den 16 dec. — ³⁾ Se 1895 års berättelse
pg. 15.

Inkomst från
stadens fasta
egendom.

Arrendeinkomsten från stadens *jordlägenheter, villaområden och smärre platser* hade med afseende derå, att åtskilliga nya arrendeaftal under det löpande året blifvit träffade, höjts med 4,000 mark. Sedan det restaureerade brunns huset mot ett ojemförligt större årsarrende än förut på hösten blifvit utarrenderadt, kunde *arrendena från Brunnsparksområdet* kalkyleras till 14,500 mark mot tidigare 6,000. Som de uti gården N:o 3 vid Sofiegatan för polisinnrättningen obehöfliga lokalerna blifvit förmånligt uthyrda, observerades såsom hyresinkomst härifrån 12,000 mark mot endast 8,000 uti årets budget. Emedan Finska Vetenskaps societeten sedan den 1 Juni 1897 icke vidare disponerar någon lokal i Folkbibliotekshuset, inflyter i hyror från detta hus endast 360 mark mot 1,300. Dels och förnämligast af skäl, att *arrendeafgälderna från Gumtückt* fortfarande trögt inflyta, dels till följd af beviljade smärre nedsättningar uti dessa arrenden mot utbyte af nya, för staden i öfrigt förmånligare kontrakt, minskades totalinkomsten från Gumtückt från 25,000 till 23,000 mark.

Inkomstgifvande rättigheter.

Inkomstposterna: *tolag för till Helsingfors destinerade varor, trafikafgifter och magasinshyra* hade på Trafikkontorets förslag och de af desamma framhållna skäl upptagits med ett tillsammans 56,000 mark högre belopp, än hvarmed de ingå uti årets fastställda budget. På samma kontors förslag hade deremot *mätningafgifterna* blifvit minskade med 1,000 mark. *Tolagen för hit sjöledes inkommande, men till uppstad destinerade varor* uppskattades med ledning af motsvarande intrader under innevarande år till 9,000 mark mot 8,000 under år 1897. *Hamnafgifterna* höjdes från 180,000 till 185,000 mark, samt *bro-, lyftkans-, vägningsafgifter* äfvensom *afgifter af utländningar för försäljning af matvaror vid mast* höjdes med resp. 1,000, 200, 300 och 300 mark. Å hufvudtiteln inkomstgifvande rättigheter förekom emellertid äfven några andra nedsättningar än beträffande mätningafgifterna, nämligen å *auktionsprovisionen* och *bouppteckningsprocenterna*. Under år 1897 var knappt alls någon behållning å auktionsprovisionen att emotse och ej heller var å stadens andel i bouppteckningsprocenterna att för året påräkna ända till 32,000 mark. Uti budgetförslaget för 1898 upptogs derföre behållningen af auktionsprovisionen till blott 500 mark och stadens andel i bouppteckningsprocenterna till 30,000 mark.

Diverse.

De smärre afvikelserna i inkomstposterna under titeln *Diverse* ifrån motsvarande poster uti redogörelseårets budget, bestående uteslutande uti förhöjningar, blefvo gjorda på förslag af respektive nämnder, direktioner och styrelser, med undantag af inkomsten i *hundskatt*, som på Drätsel-

kontorets framställning och under förutsättning af den anordning uti indrifvandet af denna skatt, att för hvarje genom polisens försorg till beskattning befördrad hund finge utbetalas en mindre premie, ökades från 9,000 till 13,000 mark.

I bland de särskilda posterna under hufvudtiteln *Statsbidrag* upptogs nu med 368 mark äfven en post: *Tull- och källarfrihets ersättning*. Som detta statsverkets bidrag till stadens inkomster, grundande sig på Kungliga brefvet af den 27 Augusti 1777 samt Stats-Contoirets och Commerce Kollegii Cirkulär af den 16 Oktober samma år, af något förbi-seende icke uppburits af staden sedan år 1868, icke allenast utreqvirerade Drätselkammaren detta bidrag af Guvernören i länet för sistlidne år, utan ingick ock med underdånig ansökning till Hans Kejs. Majestät om utbekommande af detsamma till ett sammanlagdt belopp af 9,936 mark för åren 1869—1895; och blef denna ansökan bifallen.

Statsbidrag.
Tull- och källar-
frihets ersätt-
ning.

Emedan inom kort tre år förflutit från det statsbidraget till stadens folkskolor senast förhöjts samt budgeten för folkskolorna under tiden förökats med inemot 60,000 mark, hade Magistraten ansett sig böra till Stadsfullmäktiges afgörande öfverlemnna, huruvida icke ansökning om ytterligare förhöjning af nämnda bidrag borde hos Kejs. Senaten göras; men då osäkert var, från hvilken tid förhöjningen kunde varda gällande, hade Magistraten funnit anledning saknas att i inkomstförslaget beträffande ifrågavarande post göra någon ändring. Med godkännande häraf beslöto Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med nödig utredning om det belopp, som utöfver det nuvarande statsbidraget kunde uti ifrågavarande afseende påräknas.

Frågan om för-
höjdt statsbi-
drag till folk-
skolorna.

Såsom inkomst från *Vattenledningen* för försäljning af vatten och för hyror för vattenmätare upptogs med afseende å vattenledningens fortgående utsträckning och anlitage resp. 260,000 och 19,000 mark mot 250,000 och 18,500 mark för år 1897. Alla öfriga inkomstposter från vattenledningen lemnades oförändrade.

Inkomst från
Vattenlednin-
gen.

För kajarbetena å Skatudden anvisades å 1892 års obligationslån 40,000 mark och å det ifrågakomna nya obligationslånet af 1898 — 300,000 mark. Å sistnämnda lån anvisades ytterligare: för vattenledningsarbeten 129,300 mark; för tillbyggnader å Maria sjukhus 30,800 mark; för nytt folkskolehus vid Nikolaigatan 220,000 mark; och för återbetalning af lånet för Barnhemmet 100,000 mark, eller in summa 820,100 mark.

Lån.

Uttaxering.

I stöd af det fastställda utgifts- och inkomstförslaget beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige, att det belopp, som under instundande år 1898 skulle för år 1897 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras, skulle fastställas uti 1,239,977 mark 31 penni; och blef uttaxeringssumma för de nu jemförda åren differerade endast på 321 mark 77 penni.

c) Särskilda andra af Stadsfullmäktige handhafda ärenden.

Särskilda den
lägre arbetare-
klassen rörande
frågor.

Den tiomanna komité, som af Stadsfullmäktige utsågs ²⁾ för att till Fullmäktige inkomma med yttrande och förslag angående åtgärder, som voro egnade att bidraga till den lägre arbetareklassens och den växande ungdomens fromma, hade fördelat sig i två sektioner, af hvilka den ena hade handlagt de ämnen, hvilka afsågo de vuxna kroppsarbetarene, och den andra dem, som rörde ungdomen inom arbetsklassen; och afgaf komitén tvenne särskilda den 23 Januari och den 7 Maj undertecknade betänkanden ³⁾.

Uti det första, rubriceradt: *Åtgärder till förmån för de vuxna arbetarene*, föreslås på i betänkandet närmare framhållna skäl: att Stadsfullmäktige måtte utse en särskild nämnd för arbetareangelägenheter af sådan sammansättning och med den uppgift nedanstående förslag till instruktion för nämnden ger vid handen; att Stadsfullmäktige ville besluta, det en arbetsförmedlingsbyrå skall inrättas, i hvilket afseende förberörda nämnd ägde med närmare förslag till Stadsfullmäktige inkomma; samt att elementära undervisningskurser för hufvudsakligen utarbetare måtte på stadens bekostnad anordnas, sedan omförmälda nämnd äfven härom afgifvit fullständigt förslag.

Omförmälda förslag till *Instruktion för nämnden för arbetareangelägenheter i Helsingfors* var af följande lydelse:

§ 1.

Nämnden för arbetareangelägenheter har till uppgift: att bringa till utförande sådana åtgärder, som af Stadsfullmäktige beslutas till fromma för kroppsarbetarne i staden; att utöfva inseende öfver de inrättningar, som i detta syfte komma till stånd, samt att hos Stadsfullmäktige framställa förslag i dylika ämnen.

Nämnden består af tre afdelningar, en för hvart af följande verksamhetsföremål:

arbetsförmedlingsbyrå,

¹⁾ Stfs prot. den 21 dec. § 1. — ²⁾ Se 1896 års berättelse pg. 96. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 24.

arbetareundervisningen på svenska och arbetareundervisningen på finska.

§ 2.

Hvarje afdelning utgöres af tre af Stadsfullmäktige valda ledamöter, hvilka jemte lika många suppleanter hvar annat år i december månad utses för påföljande två år. Afdelningarnas samtliga ledamöter bilda nämnden i dess helhet. Afgår ledamot eller suppleant före valperiodens utgång, bör derom anmälas hos Stadsfullmäktige för nytt vals anställande; skolande den sålunda valde tjenstgöra under den tid, som för den afgångne skulle hafva återstått.

§ 3.

Nämnden utser bland sina ledamöter genom val med slutna sedlar ordförande och viceordförande för hvar år.

Likaså utser hvarje afdelning årligen inom sig ordförande.

Om värkstaldt val af ordförande och viceordförande skola Stadsfullmäktige underrättas.

§ 4.

I händelse af förfall för ordförande och inom nämnden i dess helhet jemväl för viceordföranden att vid sammanträde tillstädeskomma, må ordförande för tillfället väljas.

Har ledamot förfall, skall han derom hos ordföranden anmäla så tidigt, att suppleant hinner till sammanträdet kallas.

§ 5.

Nämnden är beslutför, då ordförande och sex ledamöter äro tillstädes, men afdelning endast då densamma är fulltalig.

§ 6.

För handhafvande af sekreteraregöromålen antager nämnden dertill lämplig person emot arvode, som af Stadsfullmäktige bestämmes.

Protokollet vid nämndens samt de särskilda afdelningarnas sammanträden skall upptaga närvarande ledamöter, behandlade ärenden samt fattade beslut.

§ 7.

Nämnden eller särskild afdelning sammankallas af dess ordförande så ofta denne finner ärendena det påkalla eller då två ledamöter därom hos ordföranden anhålla.

De särskilda afdelningarnas sammanträden böra så vidt möjligt anordnas så, att sekreteraren kan vid dem alla närvara.

§ 8.

De från nämnden eller afdelning utgående expeditioner undertecknas af ordföranden och kontraheras af sekreteraren.

§ 9.

Afdelningen för inseendet öfver stadens arbetsbyrå tillkommer att i enlighet med hvad Stadsfullmäktige härom besluta ombesörja byråns iordningställande och öfvervaka dess verksamhet äfvensom att antaga och afskeda vid byrån erforderlig personal med undantag af föreståndaren, hvilken, efter det nämnden i dess helhet yttrat sig i saken, utses af Stadsfullmäktige.

Afdelningarna för inseedet öfver arbetareundervisningen åligger, hvardera inom sitt område, icke allenast att hafva vård om de af staden bekostade undervisningskurserna för arbetare samt antaga och afskeda för desamma behöfliga lärare och betjening utan äfven att följa med all öfrig arbetareundervisning, för hvilken anslag af Stadsfullmäktige beviljats, och sålunda tillse, det anslagen användas för de med dem åsyftade ändamål.

Alla frågor, som afse nya åtgärder eller förändring i bestående organisation eller framställning till Stadsfullmäktige, behandlas af nämnden i dess helhet. Har någon afdelning enhälligt omfattat ett förslag i fråga, som ankommer å Stadsfullmäktiges afgörande, bör förslaget, äfven om det icke erhållit pluralitet i nämnden, till Stadsfullmäktige insändas, åtföljdt af det vid sakens behandling i nämnden tillkomna omröstningsprotokoll.

Nämnden i dess helhet skall äfven afgifva yttrande i stadens arbetare rörande angelägenheter, då sådant af Stadsfullmäktige äskas.

De särskilda afdelningarna böra för öfrigt samvärka genom att lemna hvarandra behöfliga upplysningar och nödigt bistånd. Särskildt bör härvid hafvas i sigte att arbetare, som genom arbetsförmedlingsbyrån anhålla anställning, må fullgöra därvid afgifna förbindelser att besöka undervisningskurserna.

§ 10.

I fråga om nämndens förvaltning af penningemedel och lösegendom, på densamma ankommande redovisning och inventering samt uppgörande af årligt utgifts- och inkomstförslag gälle hvad uti reglementet för stadens Drätselkammare är föreskrifvet.

§ 11.

Nämnden bör träda i förbindelse med sådana föreningar af arbetare, i hvilka de utarbetare, som anlita arbetsförmedlingsbyrå, kunna såsom medlemmar upptagas.

När nämnden finner skäl dertill förekomma, inbjuder nämnden till sitt sammanträde delegerade för sagda föreningar med rätt att i öfverläggningarna men ej i beslutet delta. På enahanda sätt eger afdelning af nämnden förfara. Dessa delegerade utses af föreningarnas styrelser till det antal nämnden eller afdelning i sin inbjudning uppgifvit.

Uti det andra betänkandet, benämndt: *Åtgärder till förmån för ungdomen inom arbetareklassen*, föreslog komitén: att Stadsfullmäktige till en början ville åt lämplig person uppdraga att i utlandet, särskildt i Österrike, studera der inrättade skolverkstäder samt inhemta upplysningar om desammas organisation och resultatet af deras verksamhet; samt att Stadsfullmäktige måtte gå i författning om inrättande af en uppfostringsanstalt för vanvårdade och försummade barn enligt någotdera af nedanstående utkast.

Uti internatet skulle intagas: a) sådana elever i stadens folkskolor, som väl icke, beträffande deras uppförande, gifvit skäl till svårare anmärkningar, men som dock genom lätja och upprepade skolförsummelse visat sig behöfva en allvarsammare tuktan än dem i hemmen kan komma till del, samt b) sådana ungdomar, hvilka äro från dåliga hem och redan visat

håg för ett sysslolöst eller brottsligt lif eller om hvilka befaras kan, att de till följd af dåliga föredömen eller rent af genom sina föräldrars och anhörigas uppmaningar och lärdomar skola hängifva sig åt tiggeri och brott.

Att elevernas praktiska utbildning skulle i internatet på bästa möjliga sätt tillgodoses är sjelffallet. Man kunde tänka sig anstalten antingen såsom en *jordbruksanstalt*, vid hvilken jemväl trädgårdsskötseln kunde få spela större eller mindre roll, eller såsom en företrädesvis *handtverksanstalt*. En jordbruksanstalt skulle i sin mån motverka den tillströmning till hufvudstaden af landtbefolkning, som för närvarande eger rum, genom att söka bibringa eleverna kunskap uti och intresse för landtmannagöromål. En handtverksanstalt åter skulle förbereda barnen för framtiden sysselsättning i de vanligaste yrkena.

Inrättningens organisation likasom dess placering beror naturligtvis på hvilken bland ofvannämnda former man för densamma väljer. I hvarje händelse borde anstalten förestås af en pedagogiskt bildad man, som sig till biträde skulle hafva en eller två lärare samt en bokhållare. *Föreståndaren* skulle handhafva ledningen af det hela, af uppfostran, undervisningen och arbetet samt sjelf deltaga i undervisningen såvidt hans tid det tillåte. *Läraren* skulle under föreståndarens inseende och jemte denne sköta om undervisningen och elevernas uppfostran. *Bokhållaren* skulle föra anstaltens böcker, hafva vård om dess byggnader, inventarier, klädespersedlar, verktyg och materialier, öfvervaka tillredningen af maten samt verkställa alla för anstalten erforderliga uppköp. För matlagningen skulle anställas ett par tjenarinnor. Såsom anstaltens styrelse kunde måhända hälst Folkskoledirektionen fungera, förstärkt med Polismästaren och, der så anses vara af nöden, med någon medlem af Fattigvårdsstyrelsen.

Hvad kostnaderna för en uppfostringsanstalt beträffar, så blefve densamma sjelffallet i någon mån beroende af den typ man väljer för inrättningen. En jordbruksanstalt komme att ställa sig något billigare än en handtverksanstalt. Särskildt skulle en anstalt af det senare slaget erfordra rymligare lokaler, hvarför och då en sådan dessutom finge sin plats i staden eller dess granskap, hyresutgifterna här blefve betydligt större än för en anstalt, som finge plats på landsbyggen och som afsåge att bereda eleverna praktiskt arbete utom hus. Kostnaden för en handtverksanstalt för 50 elever beräknade komitéen till in summa 26,874 mark 50 penni per år, eller med bidrag af statsverket efter 50 penni för hvarje elev och dag 9,125 mark samt 25 % af lärarnes arvode och utgifterna

för ved, lyse, undervisningsmaterial och skolmöbel samt hyresvärdet för skollokaler cirka 2,300 till endast 15,449 mark 50 penni.

Efter en längre diskussion vid ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ Fullmäktige för vinnande af ytterligare utredning i ärendet i nödiga delar inhemta Fattigvårdsstyrelsens och Folkskoledirektionens utlåtanden.

Regler för be-
gagnande af va-
ruskjulet å Ma-
gasinskajen.

På grund af Stadsfullmäktiges Drätselkammaren gifna uppdrag ²⁾ att beträffande varuskjulets å Magasinskajen begagnande, hvarför regler af Stadsfullmäktige år 1895 blifvit bestämda att gälla till påföljande års utgång, inom nämnda tid till Fullmäktige inkomma med anmälan, huruvida ändringar i dessa regler vore af behovet påkallade, hade Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige hemställt: ³⁾ att de härintills följda anordningarna och reglerna vid varuskjulets å Magasinskajen förvaltning och begagnande tillsvidare, och intill dess skäl till ändring deri möjligen yppade sig, skulle bibehållas oförändrade, dock så att en vidsträktare tullbehandling af varor i skjulet icke förvägrades, för såvidt detta kunde sammangå med öfrig användning af detsamma. Som Stadsfullmäktige emellertid, förrän vidare i ärendet tillgjordes, funno skäl anmoda Drätselkammaren att inkomma med uppgift å de belopp, som under året uppdebiterats för öfverliggedagar, äfvensom med upplysning, huruvida och för huru lång tid gods i varuskjulet tillåtits kvarligga utöfver den bestämda tiden, samt jemväl aflemna eventuelt förslag till ordningsreglernas komplettering derhän, att afgift borde debiteras för alla varor, som i skjulet qvarlägo öfver en viss fritid, föreslog ⁴⁾ Drätselkammaren eventuelt, för den händelse att Stadsfullmäktige beslöte sig för att införa platshyra för öfverliggedagar i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kammarens den 26 September 1895 uti ärendet afgifna utlåtande, det Stadsfullmäktige ville antaga följande ordningsregler för varuskjulet, nämligen:

att den afgiftsfria liggetiden för gods, som upplägges i skjulet, bestämmes till fyra dygn, då godset är destineradt till mottagare i Helsingfors eller afsedt att afgå härifrån med jernväg, samt fjorton dygn, när godset skall afsändas härifrån sjöledes, exportgods inbegripet, hvilken fritid beräknas från, men ej med den dag, lossningen slutat, till samt med den dag, godset bortföres;

att såsom platshyra för öfverliggedagar bestämmes: för hit destine-

¹⁾ Stfs prot. den 26 okt. § 1. — ²⁾ Se 1895 års berättelse pg. 62. — ³⁾ Drks skrf. N:o 271 af den 3 dec. 1896. — ⁴⁾ D:o d:o N:o 290 af den 23 dec. 1896.

radt gods 40 penni per kvadratmeter golfyta och dygn med två pennis successiv förhöjning för hvarje dygn; och för gods, som bortföres med jernväg eller sjöledes, hälften af denna hyra;

att den slutliga dispositionen af varorna ger utslaget, till hvilken kategori sådana varor, som bör påföras platshyra, skall hänföras; samt

att maximiterminen för godsets äfven mot betalning tillättna upplagring i skjulet är fjorton dagar för gods, destineradt till varuemottagare i Helsingfors, och en månad för allt öfrigt gods, med den ytterligare inskränkning deri, att det, då behofvet så fordrar, åligger varuemottagare att på skjulförvaltarens tillsägelse äfven derförinnan från skjulet bortföra sina varor.

Sedan Stadsfullmäktige dock ansett sig böra tillsätta ¹⁾ ett särskildt utskott för detta ärendes beredning och utskottet till Fullmäktige inkommit med förslag ²⁾, faststälde ³⁾ Stadsfullmäktige följande förändrade regler angående liggetid och magasinsavgift för gods, upplagdt i varuskjulet å Magasinskajen.

1:o) för gods destineradt till mottagare i Helsingfors eller afsedt att härifrån afgå med jernväg beviljas fyra dygns afgiftsfri liggetid;

2:o) för gods, som från Helsingfors skall afsändas sjöledes, exportgods inbegripet, beviljas fjorton dygns afgiftsfri liggetid;

3:o) fritiden beräknas från, men icke med den dag lossningen slutförts, till och med den dag godset bortföres;

4:o) såsom platshyra för öfverliggedagar bestämmes: för hit destineradt gods 40 penni per kvadratmeter golfyta och dygn samt för gods, som bortföres med jernväg eller sjöledes, hälften af denna hyra, hvarvid minsta afgift, som uppdebiteras, är 40 penni;

5:o) den slutliga dispositionen af varorna ger utslaget, till hvilken kategori sådana varor, hvilka platshyra bör påföras, skola hänföras;

6:o) maximiterminen för godsets tillättna upplagring i skjulet är fjorton dygn för gods, destineradt till varuemottagare i Helsingfors, och trettio dagar för alt öfrigt gods, med den ytterligare inskränkning häri, att då behofvet så fordrar, varuemottagare åligger att på skjuluppsyningsmannens tillsägelse äfven derförinnan från skjulet bortföra sina varor, vid äfventyr att sådant annars verkställas på uppsyningsmannens och Trafikkontorets föranstaltande samt på varuegarens bekostnad.

---

¹⁾ Stfs prot. den 12 jan. § 7. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 15. — ³⁾ Stfs prot. den 5 april § 10.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att med uppsyningsmannen vid varuskjulet träffa öfverenskommelse om meddelande till Trafikkontoret af erforderliga uppgifter i afseende å afgifternas debitering samt vidtaga öfriga erforderliga åtgärder.

Undantag från reglerna för varuskjulets å Magasinskajen begagnande.

I slutet af November månad anhöll Finska Ångfartygs Aktiebolaget om Drätselkammarens medgifvande af sådant undantag från ofvan förda regler, att gods, som under senhösten upplossas i Helsingfors och på grund af genomgående konnossement varit afsedt att sjöledes vidare befordras till annan finsk kustort, finge, efter uppsyningsmannens för varuskjulet pröfning i hvarje särskildt fall, åtnjuta minst fjorton dygns fri lagringstid, äfven i de fall då sådant gods i följd af oregelbundenhet uti eller upphörande af kusttrafiken af ishinder, komme att härstädes förtullas och per jernväg vidare befordras. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige till hvilka Drätselkammaren med förord ²⁾ i hufvudsak insände denna anhållan, i så mätto dertill bifalla, att den i punkt 2:o af ifrågavarande regler beviljade fjorton dygns afgiftsfria liggetiden utsträcktes till allt sådant på genomgående konnossement hit anländt gods, som i stället för att vidare befordras sjöledes, nödgats för hamnens å destinationsorten tillfrysning härifrån försändas per jernväg.

Ändring af § 7 i Folkbibliotekets stadgar.

Med afseende derå att Folkbibliotekets svenska afdelning den 31 Augusti skulle komma att öfverflyttas till en särskild lokal i bibliotekshuset, hade Styrelsen för Folkbiblioteket och Läsesalen, i och för underlättande af låneexpeditionen, då enligt styrelsens förmenande dubbla lån, ett svenskt och ett finskt kunde på en gång beviljas, i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 20 Maj anhållit, att Fullmäktige ville hos Guvernören i länet utverka sådan ändring af § 7 i de för Helsingfors stads Folkbibliotek gällande stadgar, att i paragrafens ingress orden „*Från biblioteket*“ blefve utbytt mot „*Från bibliotekets hvardera afdelning, den svenska och den finska*“. Stadsfullmäktige beslöto ³⁾ i anledning häraf hos Guvernören i länet anhålla om ändring af ifrågavarande § sålunda, att densamma erhöles följande lydelse: „Biblioteket omfattar två afdelningar, en svensk afdelning och en finsk afdelning. Från hvardera afdelningen hemlånas böcker“ o. s. v.

Förändrade bestämmingar angående utskänkning af sprit- och maltdrycker.

Till fullgörande af det uppdrag ⁴⁾ rörande förslag till ändrade bestämmingar angående utskänkning af sprit- och maltdrycker, som Stads-

¹⁾ Stfs prot. den 7 dec. § 10. — ²⁾ Drks skrf. N:o 234 af den 2 dec. — ³⁾ Stfs prot. den 4 juni § 25. — ⁴⁾ Se 1896 års berättelse pg. 100.

fullmäktige lemnat det för dylika ärendens beredning särskildt tillsatta utskottet, hade utskottet inkommit med betänkande ¹⁾, hvori bland annat anföres att de för utskänkningsställen i staden gällande bestämmingar, som återfinnas i Guvernörens öfver länet utslag af den 10 December 1892, äro af följande innehåll:

att utskänkning å förenämnda ställen finge ega rum från kl. 9 om morgonen till kl. 1 på natten, under iakttagande likväl af hvad uti § 30 af stadens polisordning föreskrifves;

att utskänkning finge försiggå jemväl efter berörda tid på natten vid tillfälliga allmänna och enskilda „lustbarheter“ å nämnda ställen i de för tillställningen upplåtta lokaler och så länge densamma varade, dock efter derom för hvarje särskildt tillfälle af vederbörande värd eller värds- husföreståndare före kl. 3 e. m. å poliskammaren eller polisvaktkontoret gjord skriftlig anmälan med uppgift på de personer, som föranstaltat tillställningen;

att deremot all utskänkning af bränvin och dermed likställda drycker vore förbjuden från kl. 6 på aftonen dagen före sön- eller helgdag till kl. 9 om morgonen påföljande söcknedag äfvensom under marknader samt dagen före och efter marknad; men

att undantag gälde:

a) för hoteller med rum för resande, hvilka hotellens föreståndare lemnade garantier mot missbruk och åt hvilka Magistraten på särskild ansökan kunde medgifva rätt att under berörda tid servera bränvin och dermed likställda drycker; dock att detta icke gälde kafé, som stode i förbindelse med hotellrörelsen;

b) för enskilda klubbar och föreningar äfvensom bufetterna i stadens teatrar;

c) för utvärdshus, beträffande hvilka Magistraten på ansökan och i enlighet med de i mom. a angifna grunder kunde medgifva rättighet att under tiden från den 1 maj till den 1 oktober utskänka bränvin och andra spritdrycker vid måltiderna jemväl under sön- och helgdagar samt efter kl. 6 e. m. äfven utan måltid; samt

d) för allmänna nöjen å hoteller och värdshus, då hvarje gång före tillställningen derom hos Poliskammaren anmäls på sätt polisordningen i sådant afseende stadgade, samt jemväl för enskilda tillställningar, sedan

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 31.

anmälan blifvit å Poliskammaren eller polisvaktkontoret gjord af vederbörande värdshusföreståndare före kl. 3 e. m. jemte det tillika lemnats uppgift på de personer, som föranstaltat tillställningen.

För sin del föreslår utskottet på af detsamma närmare framhållna skäl, att Stadsfullmäktige ville anhålla om Magistratens medverkan derhän:

att gällande föreskrifter beträffande tiden för utskänkning af brännvin och dermed likställda drycker blefve ändrade på sätt som följer:

a) att utskänkingsställena blefve i afseende å utskänkningstiden indelade i fyra klasser, beroende af olika skötsel samt krets af kunder, sålunda att till den första klassen skulle föras de största och bäst skötta hotellen och restauranterna samt till den fjerdde klassen de hufvudsakligen af kroppsarbetare besökta näringsställena;

b) att utskänkning, som finge begynna kl. 9 f. m., skulle upphöra, å första klassens utskänkingsställen kl. 2 på morgonen, å andra klassens kl. 1, å tredje klassens kl. 11 och å fjerdde klassens kl. 9 på aftonen;

c) att Magistraten likväl finge vid allmänna och enskilda festligheter på särskild, för hvarje gång gjord ansökan af tillställarene bevilja förlängning af den sålunda bestämda utskänkningstiden efter pröfning;

d) att all utskänkning deremot ovägerligen vore förbjuden å tredje och fjerdde klassens utskänkingsställen från kl. 6 på aftonen dagen före sön- och helgdag till kl. 9 f. m. följande söckendag, under marknader samt dagen före och efter marknad, jemte det å första och andra klassens utskänkingslokaler sön- och helgdagar utskänkning icke finge ega rum, å första klassens utskänkingsställen före kl. 2 e. m. och å andra klassens utskänkingsställen före kl. 6 e. m., utom till måltiderna;

e) att Magistraten hvarje gång, utskänkingsrättighet beviljades, efter Poliskammarens hörande skulle fastställa, till hvilken af ofvan omordade kategorier utskänkingsrörelsen hörde;

f) att Magistraten efter pröfning finge från berörda stadganden undantaga enskilda föreningar och klubbar; äfvensom

g) att enahanda föreskrifter blefve meddelade beträffande tiden för utskänkning af svagare sprit- och maldrycker som ofvan förordats angående brännvin och dermed likställda drycker samt stadgandena i 30 § af polisordningen om värdshusens öppenhållande ändrade i öfverensstämmelse med utskottets förslag.

Stadsfullmäktige inhemtade äfven Poliskammarens yttrande¹⁾, som

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 38.

i allt väsentligt öfverensstämde med utskottets förslag och hvori följande ändring af § 30 uti stadens polisordning föreslås:

Beträffande tiden för öppenhallandet af i staden befintliga värdshus, konditorier och andra näringsställen, indelas dessa i fyra klasser med rättighet att hållas öppna: första klassen från kl. 9 f. m. till kl. 2 och andra klassen från kl. 9 f. m. till kl. 1 på natten, hvarvid dock bör iakttagas, att nya gäster efter kl. 12 på natten icke erhålla tillträde; tredje klassen från kl. 7 f. m. till kl. 11 e. m. och fjerde klassen från kl. 6 f. m. till kl. 9 e. m., härifrån dock undantagna tillfällen, då vederbörligen tillåtna allmänna eller enskilda lustbarheter å slika ställen anställas. Under andra än nu angifna tider af dygnet må gäster sig å förenämnda ställen icke uppehålla. Vård, som häremot bryter, vare förfallen till vite från tio till femtio mark.

Den af den värdshusbesökande allmänheten, hvilken ej godvilligt efterkommer värds eller tillkallad polismans uppmaning att sig från stället aflägsna, vare till vite af tio till tjugufem mark förfallen.

Sedan ärendet sålunda förberedts, beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige anhålla om Magistratens medverkan derhän, att gällande föreskrifter beträffande tiden för utskänkning af brännvin och dermed likartade drycker blefve ändrade på sätt som följer:

a) att utskänkingsställena blefve i afsende å utskänkningstiden indelade i tre klasser, beroende af olika skötsel samt krets af kunder, sålunda att till den första klassen skulle föras de största och bäst skötta hoteller och restaurationer samt till den tredje klassen de hufvudsakligen af kroppsarbetare besökta näringsställen;

b) att utskänkingen, som finge begynna kl. 9 f. m. skulle upphöra å första klassens utskänkingsställen kl. 1 på morgonen, å andra klassens kl. 11 på aftonen och å tredje klassens kl. 9 på aftonen;

c) att Poliskammaren likväl finge vid allmänna och enskilda festligheter på särskild för hvarje gång gjord ansökan af tillställarene, bevilja förlängning af den sålunda bestämda utskänkningstiden efter pröfning;

d) att all utskänking deremot ovägerligen vore förbjuden å andra och tredje klassens utskänkingsställen från kl. 6 på aftonen dagen före sön- och helgdag till kl. 9 f. m. följande söckendag, under marknader samt dagen före och efter marknad, jemte det å första klassens utskänk-

¹⁾ Stfs prot. den 14 dec. § 9.

ningslokaler sön- och helgdagar utskänkning icke finge ega rum före kl. 2 e. m., utom till måltiderna;

e) att Magistraten hvarje gång utskänkingsrättighet beviljades, efter Poliskammarens hörande skulle fastställa till hvilken af ofvan omnämda kategorier utskänkingsrätten hörde;

f) att enskilda föreningar och klubbar finge af Magistraten efter pröfning undantagas från ofvan anförda stadganden; äfvensom

g) att beträffande tiden för utskänkning af viner och andra i nämnda förordningen af den 2 Maj 1895 omförmälda svagare rusdrycker enahanda föreskrifter blefve meddelade, som ofvan förordats angående brännvin och dermed likställda drycker; samt

h) att stadgandena i 30 § af Polisordningen om värdshusens öppenhållande blefve ändrade i öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges förslag.

Tiden för Hamnkontorets öppenhållande.

Sedan Hamnkontoret hos Drättselkammaren anmält, att Trafikkontoret i likhet med Tullkammaren i staden från den 15 Juni till den 1 September på försök kommer att öppenhållas från kl. 9 f. m. till kl. 4 e. m. samt hemställt att Drättselkammaren på grund af mom. 5 i § 2 af gällande hamnordning för staden ville göra framställning hos Stadsfullmäktige derom, att också Hamnkontoret, som hade gemensam kassör med Trafikkontoret, under den föreslagna försökstiden skulle för debitering och uppbörd öppenhållas från kl. 9 f. m. till kl. 4 e. m. hvarje helgfri dag, godkände¹⁾ Stadsfullmäktige på Drättselkammarens derom gjorda hemställan²⁾ detta Hamnkontorets förslag.

Yttrande i anledning af förslag till förordning ang. den allmänna helsovården i Finland.

Jemlikt Guvernörens öfver länet föreskrift hade Magistraten i skrifvelse af den 18 september 1896 anhållit, det ville Stadsfullmäktige inkomma med underdånigt yttrande i anledning af det förslag till förordning angående den allmänna helsovården i Finland, som utarbetats af en för ändamålet tillsatt komité; derå Fullmäktige vid sammanträde den 29 i sagda månad uppdragit åt ett särskildt utskott att till Fullmäktige afgifva betänkande i ärendet. Ett sådant blef äfven under ifrågavarande redogörelseår af utskottet afgifvet³⁾; och beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige vid granskning af detsamma affatta sitt utlåtande i hufvudsaklig öfverensstämmelse med utskottets förslag, dock sålunda att yrkandet på Ständernas medverkan beträffande vissa delar af helsovårdsstadgan skulle i Fullmäktiges utlåtande framhållas bestämdare än i utskottsbetänkandet skett;

¹⁾ Stfs prot. den 10 aug. § 8. — ²⁾ Drks. skrf N:o 116 af den 3 juni. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 3. — ⁴⁾ Stfs prot. den 4 mars § 12.

hvarjemte i utlåtandet borde ingå yrkande om ett stadgande derom, att näringslagens bestämning om allmogens å landet rätt att i städerna försälja hvad från deras lägenheter erhållas, icke finge utgöra hinder för införande af slagttvång, der sådant finnes af omständigheterna påkalladt.

I anledning af försummad anmälan om nytt val af medlemmar i direktionen för härvarande industriskola, beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige på förslag af beredningsutskottet genom cirkulärbref anmoda vederbörande direktioner och nämnder att hvarje gång giltighetstiden för ett mandat närmar sig sitt slut, derom anmäla hos Magistraten, på det Stadsfullmäktige blefve i tillfälle att anställa nytt val.

I en till Kejsarliga Senaten insänd underdänig skrifvelse hade Biskopen i Borgå stift, Filosofie- och teologiedoktorn Herman Råbergh, efter verkställd inspektion under Oktober och November månader år 1896 uti särskilda af stiftets församlingar, hemställt om åtgärder bland annat derhän, att programmen till offentliga föreställningar i Helsingfors icke komme att innehålla något i sedligt och religiöst afseende anstötligt samt att deras anordnande å sabbatstid icke tillätes, äfvensom ytterligare att utskänknings- och försäljningen af rusdrycker i nämnda stad blefve inskränkt.

Med föranledande häraf hade Civilexpeditionen i Kejs. Senaten, jemte biläggande af bestyrkt transsumt ur omordade skrifvelse, i bref af den 24 Mars anmodat Guvernören i länet att till Expeditionen aflemna underdänigt utlåtande öfver Biskopen Råberghs ofvanberörda förslag²⁾; och hade Guvernören medels remiss, åtecknad Civilexpeditionens skrifvelse, infordrat äfven Stadsfullmäktiges utlåtande i ärendet, uti hvilket Poliskammarens yttrande tidigare inhemtats och Stadsfullmäktige delgifvits. Och beslöto³⁾ med föranledande häraf Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag afgifva sitt utlåtande i närmaste öfverensstämmelse med ett af detta utskott uppsatt, så lydande utkast:

„Sedan de af Biskopen anmärkta förhållandena blifvit af Poliskammaren i dess uti saken afgifna yttrandena belysta på sådant sätt, att Stadsfullmäktige kunna i allt väsentligt förena sig om sagda yttrande⁴⁾, hafva Stadsfullmäktige endast trott sig böra särskildt framhålla följande omständigheter: De skaror arbetssökande, som från landsorten strömma till Helsingfors, utgöras till en stor del af individer, hvilkas hyfsning och

¹⁾ Stfs prot. den 26 okt. § 9. — ²⁾ & ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 29. — ³⁾ Stfs prot. den 12 okt. § 3.

moral lemna blott alltför mycket öfrigt att önska. Mycket har af enskilda föreningar tillgjorts för att höja dessa lager af stadens befolkning. Stadsfullmäktige å sin sida hafva redan länge genom finansiella bidrag gifvit stöd åt sträfvandena i antydde syfte. Och ytterligare åtgärder från kommunens sida för att dels förskaffa särskildt den från andra kommuner hit inflyttande lägre arbetareklassen något mått af bildning, dels taga hand om den från folkskolorna afgångna ungdomen är f. n. föremål för öfvervägande. Men det ligger i sakens natur, att frukterna af dylika åtgärder endast långsamt kunna framträda. Kommunen har äfven beviljat anslag till föranstaltande af billiga folkkonserter och teaterföreställningar, och äro Stadsfullmäktige öfvertygade derom, att dylika föreställningar, äfven om de ega rum på sön- och helgdagar, d. ä. på tider då kroppsarbetarene hafva tillfälle att bivista desamma, utgöra ett synnerligen verksamt inlägg i kampen mot råheten och deraf härflytande sedliga förvillelser. I ingen händelse torde med fog kunna antagas, att de förlustelser af nämnda slag, som subventionerats af stadsmyndigheterna, skulle hafva utöfvat någon skadlig verkan i sedligt hänseende“.

Fråga om inskränkningaruti handeln med vin och svagare rusdrycker.

Med anledning deraf att nådiga förordningen angående vissa inskränkningar i handeln med viner och andra svagare rusdrycker, gifven den 2 Maj 1895, till Guvernörerne öfverlemnade att efter inhemtande af vederbörande Magistrats yttrande förbjuda handeln med dylika drycker under marknader och torgdagar samt dagen dertförinnan äfvensom vid andra tillfällen, då större folksamling eger rum, hade Guvernören i länet anmodat Magistraten att till Guvernören inkomma med å Magistraten ankommande yttrande rörande de i berördt afseende inom Helsingfors stad nödiga inskränkningar; och som Magistraten trott sig böra sätta jemväl Stadsfullmäktige i tillfälle att yttra sig i frågan, anhöll Magistraten i skrifvelse af den 1 Februari det Fullmäktige ville till Magistraten afgifva yttrande i ärendet. Med föränledande häraf beslöto¹⁾ Stadsfullmäktige, som hänskjutit²⁾ ärendets beredning till det permanenta utskottet för samteliga rusdrycksfrågors förberedande behandling, på dess förslag utlåta sig derhän att, då Helsingfors stad numera icke har någon annan marknad eller torgdag än fiskmarknaden i början af Oktober och då några nämnvärda oordningar vid denna marknad icke plägat förekomma, några vidare inskränkningar i handeln med viner och andra svagare rusdrycker än de redan påbjudna, icke anses vara här i staden påkallade.

¹⁾ Stfs prot. den 4 mars § 23. — ²⁾ D:o d:o den 16 febr. § 3.

I skrifvelse af den 23 Oktober hade Magistraten med förmälan, att den tid af två år, för hvilken rättigheter till minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker blifvit beviljad, tilländaginge den 1 Juni nästkommande år 1898, i anledning af stadgandet i § 2 af Kejs. förordningen angående vissa inskränkningar i handeln med dessa drycker, gifven den 2 maj 1895, anhållit det ville Stadsfullmäktige till Magistraten inkomma med yttrande, till hvilket antal sådana rättigheter för nästföljande försäljningsperiod, den 1 juni 1898—den 1 juni 1900, borde upplåtas äfvensom i hvilka trakter af staden minutförsäljningsställen icke finge finnas; hvarhos Magistraten upplyst att dylika rättigheter för innevarande försäljningsperiod härintills medgifvits till ett antal af inalles sextio. Och sedan Stadsfullmäktige remitterat¹⁾ ärendet till det särskilda utskott, som eger afgifva utlåtande öfver ansökningar om rätt att försälja brännvin och maldrycker, samt detta utskott föreslagit²⁾, att Stadsfullmäktige ville för sin del föreslå: att antalet rättigheter till minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker blefve för tiden från och med den 1 Juni 1898 till den 1 Juni 1900 bestämdt till sjuttio, rättigheterna till utminutering af brännvin och andra starkare spritvaror dervid oberäknade; samt att minutförsäljningsställen för dylika drycker icke finge finnas inom sju och åttonde stadsdelarna, ej heller inom det område af fjerde och femte stadsdelarna, som ligger vester och norr om Alberts- till Eriksgatan, sistnämnda gata till Fredriks-gatan samt Fredriks-gatan till Kampgatan, inom sjunde stadsdelen vester om Kasern- och söder om Bergmansgatan, inom Brunns-parken, å Broholmen eller utanför stadens tullar; blef utskottets förslag i allo af Stadsfullmäktige godkändt³⁾.

Antalet rättigheter till minuthandel med viner och andra svagare rusdrycker.

Med anledning af Föreningsbankens i Finland klagan öfver den banken för år 1896 ågångna taxering för utgörande af skatt till denna kommun äfven för banken påförda 7,500 skattören för den genom emissionen af 10,000 nya aktier banken tillskyndade förmögenhetstillökning af 3 miljoner mark hade Guvernören i länet aktat nödigt infordra Stadsfullmäktiges utlåtande. Och beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige, som för uppsättande af förslag till utlåtandet tillsatt⁵⁾ ett särskildt utskott, att med förkastande af detta utskotts förslag, som nu inkommit, till Guvernörens pröfning öfverlemna, huruvida anförda af taxeringsnämnden bemälda bank påförda och af pröfningsnämnden gillade taxering är med gällande lag öf-

Föreningsbankens besvär öfver kommunaltaxering.

¹⁾ Stfs prot. den 26 okt. § 12. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 32. — ³⁾ Stfs prot. den 23 nov. § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 9 nov. § 19. — ⁵⁾ D:o d:o den 10 aug. § 23.

verensstämmande eller icke; äfvensom framhålla att ifrågavarande taxering, såvidt Stadsfullmäktige kunnat inhemta, grundar sig derpå, att taxerings- och pröfningsnämnderna ansett denna förmögenhetstillökning hafva tillkommit genom kursförhöjning, i det att de nyinrättade 10,000 aktierna å 100 mark sålts till en kurs af 400 mark och att denna inkomst derföre borde betraktas som en agiovinst, likartad med den som uppkommer vid bankernas försäljning af värdepapper i öfrigt; samt att det i klagoskriften som prejudikat åberopade tyska riksrättens utslag — om det också uppvisas att den genom emission af nya aktier till öfverkurs erhållna s. k. agiovinsten icke kan beräknas i årsvinsten från ett bolags rörelse — emellertid så till vida icke torde vara här tillämpligt, att tyska lagen om inkomstskatt fritager tillfällig förmögenhetstillökning genom arf, gåfvor m. m. från beskattning, hvaremot hos oss gällande författning, på hvilken nu ifrågavarande taxering stöder sig, uttryckligen angifver dylik förmögenhetstillökning som skatteobjekt.

Besättande af läkaretjensten vid Maria sjukhusets epidemiska afdelning.

Läkaretjensten vid Maria sjukhusets epidemiska afdelning hade inom af Magistraten utsatt ansökningstid ansökts af Medicinlicentiaterne Artur Gylling och Axel Robert von Bonsdorff, och blef¹⁾ vid af Stadsfullmäktige anställt val, sedan Medicinalstyrelsen och Helsovårdsnämnden afgifvit yttrande i ärendet, den sednare af nämnde sökande till tjensten utsedd.

Besättande af veterinärtjensten vid köttkontrollstationen.

Inom den af Magistraten utsatta ansökningstiden hade till lediga veterinärtjensten vid köttkontrollstation anmält sig tvenne sökande, Veterinärläkarene August Albert Svahn och Oskar Lindström, och blef²⁾ den senare af sökandene vid af Stadsfullmäktige anställt val, efter det Helsovårdsnämnden afgifvit yttrande i ärendet, till tjensten utsedd.

Besättande af verkställande direktörsbefattningen vid Fattigvårdsstyrelsen.

Sedan Stadsfullmäktige hos Magistraten anhållit³⁾ om ledigansläende af verkställande direktörsbefattningen vid Fattigvårdsstyrelsen, och Magistraten jemte skrifvelse af den 31 Maj till Stadsfullmäktige insändt i anledning häraf tillkomna ansökningshandlingar, hvilka inlemnats af Underpolismästaren, Kollegiassessorn O. A. Ståhlberg, Arbetsledaren J. W. Lindqvist och Litteratören M. Krook, beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige, då ifrågavarande verkställande direktör enligt § 25 i det nya Fattigvårdsreglementet skall utses af Stadsfullmäktige på förslag af Fattigvårdsstyrelsen, men denna styrelse i dess uti åberopade reglemente föreskrifna samman-

1) Stfs prot. den 12 jan. § 3. — 2) D:o d:o den 22 april § 14. — 3) D:o d:o den 5 april § 15. — 4) D:o d:o den 4 juni § 27.

sättning icke komme att träda i verksamhet förrän den 1 Juli, uppdraga åt Assessorn Ståhlberg, hvilken förklarar sig härtill villig, att till utgången af år 1898 omhänderhafva verkställande direktörsbefattningen, samt att anmoda Fattigvårdsstyrelsen att under senare hälften af sagda år inkomma med förslag till tjenstens definitiva besättande.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren hade Stadsingeniören Norrmén Stadsingeniören Norrméns anhållan att få deltaga i ledningen af Koivisto-Forssa jernvägsbyggnad. anhållit, att Kammaren ville hos Stadsfullmäktige utverka tillstånd för honom ej mindre att såsom medlem i byggnadsdirektionen för Koivisto-Forssa smalspåriga jernväg deltaga i nämnda arbetsföretag, än äfven att under instundande sommar någon gång i månaden besöka arbetsplatserna vid angifna jernvägsbyggnad; och hade Drätselkammaren under sådant förbehåll, att Ingeniör Norrmén för hvarje gång han vore sinnad att utresa till ifrågavarande jernvägsbyggnad härom hos Kammaren anmälte, tillstyrkt¹⁾ bifall till hans anhållan, hvilket bifall äfven af Stadsfullmäktige med afseende å den tillfälliga arten af det Ingeniör Norrmén erbjudna uppdraget och under det af Drätselkammaren föreslagna vilkoret beviljades²⁾.

Uti 17 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarerätt åt utlänningar³⁾ och uti 23 fall tillstånd till bedrifvande af handel eller annan näring⁴⁾. Finsk medborgarerätt och näringsrätt.

Äfven tillstyrkte Stadsfullmäktige 2 rättigheter till drogerihandel⁵⁾, samt uti 4 fall rättighet att hålla biljard⁶⁾ för allmänhetens begagnande. Rätt till drogerihandel samt att hålla biljard.

I afseende å handel med spritdrycker förordade Stadsfullmäktige på förslag dels af det utskott, som tillsatts för beredning af hithörande ärenden, dels efter att hafva inhemtat Poliskammarens yttranden beviljande af rättighet att utskänka bränvin och andra spritdrycker uti 13 fall⁷⁾, nämligen åt följande sökande: Restauratör C. F. Nyberg i Ständerhuset under pågående landtdag, Restauratörsenkan Amanda Karolina Torniai- Handel med spritdrycker.

1) Drks skrf N:o 293 af den 30 dec. 1896. — 2) Stfs prot. den 12 jan. § 9. — 3) D:o d:o den 26 jan. § 1, den 22 april §§ 3 & 4, den 4 juni § 32, den 10 aug. §§ 2, 21, 35 & 38, den 7 sept. §§ 2 & 16, den 12 okt. §§ 23 & 24, den 26 okt. § 3, den 9 nov. § 1, den 23 nov. § 1, den 7 dec. § 3 och den 14 dec. § 2. — 4) D:o d:o den 12 jan. § 1, den 16 febr. §§ 1 & 2, den 15 april §§ 16 & 18, den 22 april § 2, den 11 maj §§ 1 & 2, den 10 aug. §§ 3 & 41, den 7 sept. § 1, den 21 sept. § 2, den 12 okt. § 1, den 9 nov. §§ 2, 3, 4, 5, & 21, den 23 nov. §§ 2 & 3, den 7 dec. § 2 och den 21 dec. §§ 4 & 11. — 5) D:o d:o den 10 aug. §§ 20 & 40. — 6) D:o d:o den 4 juni §§ 12 & 13, den 10 aug. § 42 och den 26 okt. § 15. — 7) D:o d:o den 12 jan. § 16, den 4 mars § 4, den 11 maj § 6, den 4 juni §§ 8, 11 & 14, den 10 aug. §§ 4, 29, 43 & 44, den 21 sept. § 18 och den 12 okt. § 7.

nen, Restauratören N. Håkansson i Ölpaviljongen i Brunnsparken, Helsingfors Utskänknings Aktiebolag å nytt utskänkningsställe, Restauratrisen E. Ivanoff, Sockerbagaren G. A. Nordin, Herrar A. Pelander och A. Lindh å velocipedbanan i Djurgården, Restauratören N. Håkansson, Restauratrisen Amanda Josefina Huldt, Sällskapet M. M. i dess samlingslokal, Restauratrisen J. Ch. Maexmontan-Knief i Brunns huset och Ölpaviljongen i Brunnsparken och fru Anna Efimoff i Ridinstitutets restaurationslokal under Cirkussällskapet Madigans föreställningar.

Rätt till handel
med viner och
svagare rusdryc-
ker.

I afseende å handeln med viner och svagare rusdrycker förordade Stadsfullmäktige på förslag af det utskott, som tillsatts för beredning af hithörande ärenden, beviljande af rätt till minuthandel med dessa drycker i 4 fall¹⁾, nämligen för Handlandehustrun Sofia Evelina Henriksson, Handelsbiträdet O. Roukainen, Handlanden K. J. Forman och Fru A. Wassholm.

Rätt att försälja
maltdrycker.

Rörande rätt till försäljning af öl och andra maltdrycker behandlades af Stadsfullmäktige under året något öfver 200 särskilda ansöknin- gar och afgafs dervid efter ärendenas beredning af vederbörande utskott i de flesta fall tillstyrkande eller afböjande yttrande i öfverensstämmelse med Poliskammarens förslag.

Stadsfullmäk-
tige under år
1897.

Stadsfullmäktige under året voro: senatorm L. Mechelin (orf.), sakfö- raren K. Castrén, maskinisten V. Sohlman, professorn O. Engström, handlanden Hj. Schildt, medicinedoktorn A. Holmberg, byggmästaren K. G. Sivenius, handlanden P. Sinebrychoff, öfverintendenten H. Åkerman, ingenjören C. E. Holmberg, referendariesekreteraren F. Stjernvall, apote- karen A. Osberg, filaren J. G. Lindeberg, bankdirektören E. Schyberg- son, handlanden M. Hallberg, medicinedoktorn E. Juslin, skraddaremä- staren O. Olander, protokollssekreteraren T. J. Boisman, vicekonsuln J. N. Carlander, kommerserådet V. Ek, referendariesekreteraren J. A. Nord- man, bankdirektören A. Norrmén, arkitekten M. Schjerfbeck, maskinin- geniören K. Söderman, medicinedoktorn O. Heikel, bandirektörsassistenten A. Granfelt, fabrikanter R. Heimberger, professorn K. G. Nyström, byrå- direktören C. B. Federley (viceordf.), filosofiedoktorn A. Ramsay, senats-

¹⁾ Stfs prot. den 4 juni § 7, den 10 aug. § 4, den 24 sept. § 17.

kamreraren R. Erenius, magistern A. R. Frenckell, filosofiekandidaten M. Holmberg, maskiningeniören E. Bergroth, packhusinspektoren V. Hougberg, vicehäradshöfdingen F. Jansson, konsuln L. Krogius, justitierådsmannen A. Nyberg, handlanden G. Paulig, konsuln K. Stockmann, agronomen O. Th. Widerholm, arkitekten W. Aspelin, handlanden O. Kjällmansson, pastorn E. Murén, bankdirektören L. von Pfaler, handlanden K. H. Renlund, vicehäradshöfdingen R. F. von Willebrand och stenhuggaren K. V. Bergman.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 19 gånger. Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 433 och antalet bref som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 382.

Stadsfullmäktiges sammanträden, protokoll och bref.

II. Drätselkammaren.

Då de förnämsta af Drätselkammaren handlagda ärenden redan under föregående afdelning blifvit anförda, upptagas här endast följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Försäljning af
tomter.

Dels på grund af särskilda utaf Stadsfullmäktige gifna, i det föregående redan berörda bemyndigande, dels i stöd af Drätselkammaren jemlikt dess reglemente tillkommande befogenhet att genom offentlig auktion försälja staden tillhöriga, odisponerade tomter, försälde Drätselkammaren under året nedan upptagne bostads- och fabriksstomter, å hvilka, sedan för densamma fastställda löseskillningar antingen kontant erlagts eller gäldats genom utfärdande af i tomten in-tecknade eller med borgen försedda skuldförbindelser, salubref af Kammaren å stadens vägnar utfärdades:

Quarter N:o	Tomt N:o	Gata	Köparen	Tomtens areal m ²	Enhets-pris Fmk	Köpeskil- lingens belopp Fmk
291	13	Sörnäs standväg	Ingeniör Gottfr. Strömberg	4,380,705	7 —	30,664 90
293	25	D:o d:o	Helsingfors Yllefabriks Aktiebolag	6,885,000	3 59	51,000 —
"	27	D:o d:o	Densamme	7,312,070		
151	8—18	Kronbergs-	Handlanden Julius Tallberg . . .	2,183,250	15 12	33,000 —
186	8—16	Lökholms-	Firman P. Sidorows Suomalainen Kalustokauppa Osakeyhtiö . . .	1,819,375	9 87	17,950 —
152	20—34	Kronbergs-	Helsingfors Magasins Aktiebolag	2,886,400	17 —	49,068 80
134	1	Peters-	Fröken Annie Furuhielm	2,238,397	20 —	44,767 94
300	3	Broholms-	Öfverkamrer K. R. Ignatius . . .	1,268,730	20 —	25,374 60
"	5	D:o	Densamme	1,272,540	20 —	25,450 80
289	20	Östra chausséen	Kanslirådet K. L. Lindeberg . . .	11,148,500	4 51	50,316 75
"	22	D:o d:o	Densamme	11,108,500	3 06	33,988 25
188	18—32	Lökholms-	Helsingfors Magasins Aktiebolag	2,886,400	17 —	49,068 80
296	7	Neckens gränd	Ingeniör Adolf Stenberg	18,297,770	3 —	54,893 31
292	6	D:o d:o	Maskin- och Brobygg-nads Aktie- bolaget	18,905,887	1 56	29,230 51
294	3	Aspnäs-	Densamme	3,739,500	5 50	20,567 25
"	6	Östra chausséen	D:o	28,105,500	2 62	73,476 25
"	8	D:o d:o	D:o	3,677,400	5 50	20,225 70
"	9	Sörnäs strandväg	D:o	6,213,425	5 31	32,981 45

Utarrenderade
lägenheter.

I stöd af Stadsfullmäktiges dels under året dels tidigare fattade beslut afslutade Drätselkammaren legoaf-tal beträffande staden tillhörig jord uti följande fall:

N:o å kartan	Lägenhetens namn	Areal m ²	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Grundränta	Ärlig per- centage- gåld Fmg.
37	Berghäll, bostads- tomt N:o 9 vid 1:sta linien	3,864,000	Föreningen för lyttas bistånd ¹⁾	1927	dec. 31	Arren- defritt
—	D:o bostadstomt N:o 10 vid 2:dra linien		Densamme ¹⁾	1927	” ”	d:o
—	D:o bostadstomt N:o 33 vid 2:dra linien	1,734,600	Snickaren J. A. Laaksonen ²⁾	1927	” ”	314
—	D:o bostadstomt N:o 23 vid 3:dje linien	1,373,350	Konduktören O. E. Lund och Byggmästaren K. J. Winqvist ³⁾	1927	” ”	233
—	D:o bostadstomt N:o 30 vid 3:dje linien	1,619,500	Byggmästaren G. F. Willandt ⁴⁾	1927	” ”	279
—	D:o bostadstomt N:o 32 vid 3:dje linien	1,578,000	Densamme ⁵⁾	1927	” ”	273
—	D:o bostadstomt N:o 34 vid 3:dje linien	1,722,000	Byggnads- och bostadsaktiebola- get „Terä“ ⁶⁾	1927	” ”	511
—	Gammelstaden, upp- lagsplats för is	—	Fabrikanten A. L. Hartvall ⁷⁾	6 mån.	upps.	Tillsvidare 40
54	Humleberg, tomt N:o 15	6,130,000	Muraren Aug. Lundell ⁸⁾	1912	dec. 31	260
—	D:o tomt N:o 17	7,149,000	Arkitekten K. S. Sandelin ⁹⁾	1927	” ”	213
23	Hörneberg, tomt litt. B.	3,150,000	Wilh. Andsténs fabriksaktiebo- lag ¹⁰⁾	1901	” ”	470
—	D:o tomt litt. C.	1,725,000	Arbetaren J. Alander ¹⁰⁾	1901	” ”	260
—	D:o d:o d:o D.	1,585,000	Enkefru Ajalin ¹⁰⁾	1901	” ”	240
—	D:o d:o d:o E.	1,250,000	Fabrikanten Otto Andstén ¹⁰⁾	1901	” ”	170
—	Mejlans, villalot- terna N:ris 22, 23, 24, 25 och 26	—	Trädgårdsmästaren F. Sundstén ¹¹⁾	6 mån.	upps.	Tillsvidare 100
—	D:o tomtplats	—	Arbetaren K. G. Dubb ¹²⁾	1902	okt. 31	60
—	D:o lott af Tullän- gen	—	Densamme ¹²⁾	1902	” ”	32
—	D:o tomtplats	—	Målaren A. Bäckström ¹³⁾	1902	” ”	50
—	D:o lott af Tullän- gen	—	Densamme ¹³⁾	1902	” ”	32
21	Sörnäs, området litt. A.	1,850,000	Naftaindustribolaget Kavkas ¹⁴⁾	1917	dec. 31	400

¹⁾ Drks prot. den 26 mars § 29. — ²⁾ D:o d:o den 11 febr. § 23. — ³⁾ D:o d:o den 11 febr. § 22. — ⁴⁾ D:o d:o den 29 april § 5. — ⁵⁾ D:o d:o den 11 nov. § 11. — ⁶⁾ D:o d:o den 16 dec. § 14. — ⁷⁾ D:o d:o den 25 juni § 5. — ⁸⁾ D:o d:o den 16 dec. § 13. — ⁹⁾ D:o d:o den 11 mars § 29. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 2 sept. § 24. — ¹¹⁾ D:o d:o den 11 nov. § 1. — ¹²⁾ D:o d:o den 18 nov. § 18. — ¹³⁾ D:o d:o den 25 nov. § 29. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 2 dec. § 14.

—	D:o ott område af plantagen N:ris 17—20	—	Densamme ¹⁾	1917	dec.	31	—	120	—
—	D:o upplagsplatserna N:ris 3, 4, 9, 10 och 12	—	Firman T. & J. Salvesen ²⁾ . . .	1907	"	"	—	1,425	—
—	D:o upplagsplatserna N:ris 7 och 8 samt ett område invid lott 7	—	Handlanden K. H. Renlund ³⁾ . . .	1907	"	"	—	700	—
79	Ulrikasborgs park, bad- och simhusen	—	Doktor E. Juslin ⁴⁾	1899	"	"	—	4,000	—
—	D:o brunns huset	—	Fru Maexmontan-Knief ⁵⁾	1900	"	"	—	8,000	—
15	Wallgård, tillskottsområde	—	Tillsvidare						
16a	Ås, fabriksstomt	—	Sörnäs Snickeriaktiebolag ⁶⁾	2 mån. upps.			—	742	—
		—	Fabriksfirman J. & O. Hahl ⁷⁾	1907	dec.	31	—	200	—

Förlängning af arrenderätten.

På tidigare framhållna skäl (pg. 18) beviljades följande arrendatorer förlängning af deras tidigare erhållna arrenderätt:

N:o	Lägenhetens namn	Arrendator	Förlängd arrendetid				Arrende-afgift Fm.	
			från	till				
79	Brunnsparken	V. Häradsh. G. V. Boijer ⁸⁾	1899	juni 20	1924	dec. 31	290	—
	D:o d:o	N:o 6 V. Landtm. F. O. Immell ⁹⁾	1901	mars 6	1926	" "	272	—
	Paloholmen	Kommerser. V. Ek ¹⁰⁾	1898	jan. 1	1917	" "	80	—

Arrendefrihet för Djurgårdsvillan N:o 7.

På grund af Stadsfullmäktiges derom fattade beslut ¹¹⁾ beviljades Föreningen „De blindas vänner“ arrendefrihet för den af föreningen disponerade Djurgårdsvillan N:o 7, räknadt från och med år 1897.

Arrendenedsättningar.

För villalägenheten N:o 27 Fogelvik blef arrendet nedsatt ¹²⁾ till 663 mark 64 penni, räknadt från den 1 Januari 1898, och för Sörnäs plantagen N:ris 17—20 med 120 mark ¹³⁾.

Tillfälliga legoafstal.

Legoaftal af mera tillfällig natur angående staden tillhöriga mindre, dels för odling dels till upplag m. m. lämpliga platser träffades dessutom af Drätselkammaren på kortare tid uti följande fall.

¹⁾ Drks prot. den 2 dec. § 14. — ²⁾ D:o d:o den 30 dec. § 9. — ³⁾ D:o d:o den 30 dec. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 1 april § 10. — ⁵⁾ D:o d:o den 29 juli § 9. — ⁶⁾ D:o d:o den 4 nov. § 23. — ⁷⁾ D:o d:o den 15 april § 9. — ⁸⁾ D:o d:o den 11 nov. § 12. — ⁹⁾ D:o d:o den 11 nov. § 13. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 9 dec. § 23. — ¹¹⁾ Se pg. 19. — ¹²⁾ Se pg. 6. — ¹³⁾ Se pg. 14—16.

Arrendeplats	Arrendatorns namn	Arrende- tidens utgång	Arrende- afgift Fmg.	Anm.
<i>Aspnäs</i> , plantage	Trädgårdsm. Ivan Sokoloff ¹⁾	1898 dec. 31	70 —	per år
<i>Brunnsparcken</i> , ölhallen	Restauratören N. Håkansson ²⁾	Tillsvidare	75 —	” månad
<i>D:o</i> kugelbanan	Handlanden K. J. Hjelt ³⁾	1898 maj 1	400 —	”
<i>Dockstorget</i> , upplagsplats	Konditor John Catani och K. Fazer ⁴⁾	Tillsvidare	10 —	” ”
<i>Fjälldal</i> , plats för oljemagasin	Firman Westerlund & Co ⁵⁾	d:o	80 —	” år
<i>Fredriksbergs station</i> , upplagsplats	Jernvägsstyrelsen ⁶⁾	2 mån. upps	180 —	” ”
<i>Grösviken</i> , d:o	Byggnästaren Odert Laine ⁷⁾	d:o d:o	50 —	” ”
<i>Hagnäs torg</i> , förevisningstält	Herr V. W. Björkdahl ⁸⁾ . . .	Tillsvidare	15 —	” vecka
<i>D:o</i> skjutbana	Kolportören J. W. Grönroos ⁹⁾	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> förevisningstält	Menageriegarinnan L. Bono ¹⁰⁾	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> karusellplats	Karusellegaren F. Prüss ¹¹⁾ . .	d:o	20 —	” ”
<i>D:o</i> förevisningstält	Panoramaförevisaren N. P. Ohlson ¹²⁾	d:o	12 —	” ”
<i>D:o</i> skjutbana	Karusellegaren F. Prüss ¹³⁾ . .	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> plåtkastningstält	Fröken Martha Lindgren ¹⁴⁾	d:o	10 —	” ”
<i>D:o</i> ångkarusellplats	Impressarion K. Kühn ¹⁵⁾ . . .	d:o	20 —	” ”
<i>D:o</i> plats för fonograf	Arbetaren J. R. Karppinen ¹⁶⁾	d:o	10 —	” ”
<i>Hermanstad</i> , ängsloft	Pyroteknikern E. Forsbäck ¹⁷⁾	d:o	40 —	” år
<i>D:o</i> d:o	Timmermannen M. Gustafsson Sweins ¹⁸⁾	d:o	4 —	” ”
<i>Hörneberg</i> , stenbrott	Arbetaren J. G. Makkonen ¹⁹⁾	d:o	100 —	” ”
<i>D:o</i> d:o	Stenhug. J. H. Jakobsson ²⁰⁾	d:o	72 —	” ”
<i>Janssonska odlingarna</i> , stenbrott med upplagsplats	<i>D:o</i> K. Jansson ²¹⁾	d:o	200 —	” ”
<i>Jernvägstorget</i> , annonskiosk	Rescinspektören I. Juslin ²²⁾ .	d:o	50 —	” ”
<i>Josafatsdal</i> , en del af	Diakonissanstalten ²³⁾	3 mån. upps.	150 —	” ”
<i>Kaisaniemi</i> , konfektautomater	Handl. K. F. Winter ²⁴⁾ . . .	Tillsvidare	30 —	” ”
<i>Kanaltorget</i> , <i>D:o</i>	Densamme ²⁴⁾	d:o	30 —	” ”

¹⁾ Drks prot. den 4 febr. §§ 23 & 30 dec. § 17. — ²⁾ *D:o* d:o den 1 april § 17. —

³⁾ *D:o* d:o den 25 juni § 3. — ⁴⁾ *D:o* d:o den 4 nov. § 21 och 23 dec. § 13. — ⁵⁾ *D:o* d:o den 28 okt. § 12. — ⁶⁾ *D:o* d:o den 30 dec. § 27. — ⁷⁾ *D:o* d:o den 28 okt. § 5. — ⁸⁾ *D:o* d:o den 22 april § 1. — ⁹⁾ *D:o* d:o den 22 april § 3. — ¹⁰⁾ *D:o* d:o den 29 april § 3. — ¹¹⁾ *D:o* d:o den 28 maj § 2. — ¹²⁾ *D:o* d:o den 10 juni § 4. — ¹³⁾ *D:o* d:o den 15 juli § 4. — ¹⁴⁾ *D:o* d:o den 5 aug. § 2. — ¹⁵⁾ *D:o* d:o den 12 aug. § 3. — ¹⁶⁾ *D:o* d:o den 26 aug. § 5. — ¹⁷⁾ *D:o* d:o den 10 juni § 31. — ¹⁸⁾ *D:o* d:o den 28 okt. § 39. — ¹⁹⁾ *D:o* d:o den 4 febr. § 7. — ²⁰⁾ *D:o* d:o den 4 febr. § 8. — ²¹⁾ *D:o* d:o den 23 dec. § 4. — ²²⁾ *D:o* d:o den 30 sept. § 33. — ²³⁾ *D:o* d:o den 30 dec. § 29. — ²⁴⁾ *D:o* d:o den 6 maj § 22.

Lappviksgatan, område	Justitieråd. F. Åhlström ¹⁾	1 års upps.	200	per år
Magasinskajen, plats för skjul	Finska Ångfartygs Aktiebolaget ²⁾	d:o	10	„ månad
Mejlans, karaktärsbyggnaden	Borgmästaren E. Öhman ³⁾ . .	för sommaren	500	—
D:o ett område	Slagtaren K. G. Grönlund ⁴⁾ .	Tillsvidare	112 50	„ år
D:o tomtplats och del af tullängen	Målaren A. A. Bäckström ⁵⁾ .	på ett år	82	„ „
D:o tomtplats	Underofficern J. Jakobsson ⁶⁾	d:o	50	„ „
Narinken, magasinsplats	Handl. G. Barkoff ⁷⁾	Tillsvidare	200	„ „
Qvart. N:o 183, stenbrott	Stenbyggaren H. J. Stigell ⁸⁾	2 mån. upps.	20	„ „
Sandudd, upplagsplats	Sandudds tekniska asfaltfabrik ⁹⁾	Tillsvidare	160	„ „
Skatudden, d:o	Kontoristen F. Behm ¹⁰⁾	2 mån. upps.	10	„ månad
D:o d:o	Grosshandl. E. Almqvist ¹¹⁾ . .	d:o	25	„ „
D:o d:o	Handl. Julius Tallberg ¹²⁾ . . .	1 mån. upps.	24	„ „
D:o d:o	Konditor John Catani ¹³⁾ . . .	1897 dec. 1	10	„ „
Skappsredaregatan, d:o vid	Byggmästaren A. N. Nyberg ¹⁴⁾	2 mån. upps.	100	„ år
Wallgård, stenbrott	Arbetaren Aug. Blomberg ¹⁵⁾	d:o	25	„ „

Vedgård invid
Fabriksparken.

Arrendefritt beviljade ¹⁶⁾ Drätselkammaren åt *Föreningen för Helsingfors Arbetshem och Nattherberge* på derom af föreningens bestyrelse gjord framställning rätt att under ytterligare ett års tid, räknadt från den 1 Juni, uppå derfor tidigare bestämda vilkor ¹⁷⁾ disponera den åt föreningen till vedgård upplätta platsen invid Fabriksparken.

Beviljande af
platser för säljningsstånd och bord.

Under året beviljade ¹⁸⁾ Drätselkammaren 7 särskilda sökande mot en årlig afgift af 10 mark rätt att tillsvidare få å stadens odisponerade marker uppställa vagnar och skjul för försäljning af kaffe, läskdrycker, bröd, frukt, karameller m. m. Särskilda meddellösa personer tillätos dessutom att afgiftsfritt å enahanda marker uppställa dylika stånd och mindre bord för försäljning af nyssnämnda varor.

Utlekning af
mulbetesmark
och rätt till afbergning af gräsväxt och vassa.

Rättigheten att uppbära afgifter för begagnande af stadens mulbetesmark ¹⁹⁾ uppläts af Drätselkammaren mot en ersättning af inalles 240

¹⁾ Drks prot. den 6 maj § 16. — ²⁾ D:o d:o den 8 april § 5. — ³⁾ D:o d:o den 21 jan. § 17. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 jan. § 21. — ⁵⁾ D:o d:o den 4 febr. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 2 sept. § 6. — ⁷⁾ D:o d:o den 19 aug. § 3. — ⁸⁾ D:o d:o den 30 dec. § 5. — ⁹⁾ D:o d:o den 8 juli § 12. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 1 april § 2. — ¹¹⁾ D:o d:o den 22 april § 15. — ¹²⁾ D:o d:o den 15 juli § 2. — ¹³⁾ D:o d:o den 4 nov. § 21. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 9 sept. § 2. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 16 dec. § 37. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 28 maj § 14. — ¹⁷⁾ 1893 års berättelse pg. 114. — ¹⁸⁾ Drks prot. den 18 febr. § 1, den 11 mars § 8, den 22 april § 4, den 29 april § 1, den 29 april § 10, den 3 juni § 4, den 10 juni § 2. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 28 jan. § 19, den 25 febr. §§ 18 & 19, den 11 febr. § 8.

mark samt rättigheten att afberga gräsväxten ¹⁾ a särskilda odisponerade områden äfvensom vassan ²⁾ ikring stadens holmar för sammanlagdt 208 mark.

Till följd af gjorda ansökningar och förestäld utredning om åtkomsten godkände Drätselkammaren de arrendeöfverlåtelse, genom hvilka nedannämnda personer för återstoden af förut bestämd legotid förvärfvat sig besittningsrätten till följande utom den egentliga staden belägna lägenheter:

Öfverlåtelse af arrenderätt.

N:o	Lägenheten namn	Den nye innehafvaren
37	<i>Berghäll:</i>	
	Andra linien tomt N:o 4 . . .	Fru S. M. Karlund ³⁾ .
	” ” ” N:o 8 . . .	Enkefru Maria Boman ⁴⁾ .
	” ” ” N:o 21 . . .	Hyrkuskarne K. G. Blomqvist o. K. O. Granqvist ⁵⁾ .
	” ” ” N:o 33 . . .	Byggmästaren G. F. Willandt ⁶⁾ .
	Tredje ” ” N:o 13 . . .	Maskinmästaren J. O. Lindbohm ⁷⁾ .
	” ” ” N:o 17 . . .	Kanslisten A. Koroleff ⁸⁾ .
	” ” ” N:o 18 . . .	Målarvärdaren N. G. Gumnerus ⁹⁾ .
	” ” ” N:o 20 . . .	Rusthållaren K. A. Rosenberg ¹⁰⁾ .
	Fjerde ” ” N:o 6 . . .	Veterinärerna O. Lindström och O. Silfver ¹¹⁾ .
	” ” ” N:o 18 . . .	Fröken Fredrika Aurora Helenius ¹²⁾ .
—	<i>Djurgården</i> , velocipedbana . . .	Asfaltören A. Pelander och A. Lind ¹³⁾ .
	” villan N:o 4 . . .	Vaktmästarens sonen G. A. Söderberg ¹⁴⁾ .
	” ” N:o 9 . . .	Godsegaren E. Silfvast ¹⁵⁾ .
27	<i>Fågelvik</i>	Kanslirådet K. L. Lindberg ¹⁶⁾ .
—	<i>Gammelstaden</i> , färgerilägenheten	Aktiebolaget Helsingfors Mekaniska Väfveri ¹⁷⁾ .
—	<i>Hermanstad:</i>	
	Tomt N:o 2 i 1:sta kvarteret	Fångvaktaren K. Tornainen ¹⁸⁾ .
	” N:o 1b i 2:dra ”	H. J. Sairanen ¹⁹⁾ .
	” N:o 1c i 2:dra ”	Smeden A. A. Nyman ²⁰⁾ .
	” N:o 4 i 2:dra ”	Formanen G. Henriksson ²¹⁾ .
	” N:o 8 i 2:dra ”	Helsingfors stad ²²⁾ .
	” N:o 10 i 2:dra ”	Tulluppsyningsmannen Joh. Aug. Lindholm ²³⁾ .

¹⁾ Drks prot. den 17 juni § 1 och den 15 juli § 11. — ²⁾ D:o d:o den 17 juni § 12 och den 22 juli § 5. — ³⁾ D:o d:o den 9 sept. § 10. — ⁴⁾ D:o d:o den 23 sept. § 6. — ⁵⁾ D:o d:o den 28 jan. § 4. — ⁶⁾ D:o d:o den 9 dec. § 2. — ⁷⁾ D:o d:o den 16 dec. § 24. — ⁸⁾ D:o d:o den 29 april § 20. — ⁹⁾ D:o d:o den 4 mars § 22. — ¹⁰⁾ D:o d:o den 7 okt. § 20. — ¹¹⁾ D:o d:o den 29 juli § 19. — ¹²⁾ D:o d:o den 23 sept. § 2. — ¹³⁾ D:o d:o den 4 mars § 8. — ¹⁴⁾ D:o d:o den 4 mars § 9. — ¹⁵⁾ D:o d:o den 11 mars § 3. — ¹⁶⁾ D:o d:o den 4 febr. § 18. — ¹⁷⁾ D:o d:o den 25 nov. § 6. — ¹⁸⁾ D:o d:o den 21 okt. § 28. — ¹⁹⁾ D:o d:o den 19 aug. § 24. — ²⁰⁾ D:o d:o den 26 mars § 35. — ²¹⁾ D:o d:o den 8 april § 34. — ²²⁾ D:o d:o den 10 juni § 30. — ²³⁾ D:o d:o den 9 dec. § 28.

	Tomt N:o 4 i 3:dje kvarteret	K. Åhrström ¹⁾ .
	” N:o 9 i 3:dje ”	Torghandlaren G. Tschesnekoff ²⁾ .
	” N:o 6 i 6:te ”	Otteliana Salminen ³⁾ .
	” N:o 5 i 7:de ”	Gördelmakaren O. M. Nurmi ⁴⁾ .
	” N:o 3 i 8:de ”	Handlanden J. Palomäki ⁵⁾ .
	” N:o 7b i 11:te ”	Helsingfors stad ⁶⁾ .
	” N:o 12b i 11:te ”	Fabriksarbetaren J. Eriksson ⁷⁾ .
	” N:o 2 i 16:de ”	Arbetaren O. W. Rautanen ⁸⁾ .
	” N:o 2 i 19:de ”	Helsingfors stad ⁹⁾ .
	” N:o 1 i 22:dra ”	Urmakaren L. J. Fogelström ¹⁰⁾ .
35 & 36	<i>Holmås och Sundsberg</i> villalotten F.	Fröken Matilda Gardtman ¹¹⁾ .
	<i>Humbleberg</i> , villan N:o 4	Handlaudehustrun E. K. Liljeström ¹²⁾ .
23	<i>Hörneberg</i> , villan A.	Enkefru W. Löppörens konkursmassa ¹³⁾ .
	<i>Majstad</i> :	
	Tomt N:o 2 i 1:sta kvarteret	Helsingfors stad ¹⁴⁾ .
	” N:o 5 i 1:sta ”	Ordningsmannen J. A. Rautell ¹⁵⁾ .
	” N:o 8 i 9:de ”	Lokomotivföraren O. W. Achrén ¹⁶⁾ .
25	<i>Surutoin</i> , bostadstomten N:o 25b	Hyrkusken K. W. Lindqvist ¹⁷⁾ .
59	<i>Taipale</i>	Assessor Kjöllerfelt ¹⁸⁾ .
79	<i>Ulrikaborgs brunnsparck</i> :	
	Vestra området villan N:o 5	Vicehöradschefingen G. A. Boijer ¹⁹⁾ .
	” ” ” N:o 6	Kommissionslandtm. O. Immell ²⁰⁾ .
16	<i>Ås</i> , bostadstomt N:o 15	Fru Wilhelmina Wirman ²¹⁾ .
	<i>D:o</i> , ” N:o 18	Enkefru K. Hellman ²²⁾ .
	<i>D:o</i> , ” N:o 22	Hyrkusken Joh. Jul. Eklund ²³⁾ .
	<i>D:o</i> , ” N:o 25	D:o F. M. Österdahl ²⁴⁾ .
	<i>Örnholmen</i> , vestra	Helsingfors stad ²⁵⁾ .

Afslutande af
nytt kontrakt
med arrendato-
rerna i Herman-
stad och Maj-
stad.

På grund af Stadsfullmäktiges beslut af den 22 April (se pg. 22) afslutade Drätselkammaren nya arrendekontrakt angående följande bostadstomter i förstäderna Hermanstad och Majstad: N:o 3 i 1:sta kvarteret, N:o 2 i 2:dra kvarteret, N:o 12 i 3:dje kvarteret, N:o 3 i 7:de kvarteret och N:o 7 i 17:de kvarteret af Hermanstad I; samt N:o 1 i 1:sta kvarteret, N:o 2 i 2:dra kvarteret, N:o 2 i 3:dje kvarteret, N:ris 7 och 8 i 5:te kvarteret, N:ris 2, 6, 7 och 8 i 9:de kvarteret, N:ris 4 och 5 i 12:te

1) Drks prot. den 23 dec. § 5. — 2) D:o d:o den 14 jan. § 16. — 3) D:o d:o den 16 dec. § 19. — 4) D:o d:o den 11 nov. § 34. — 5) D:o d:o den 5 aug. § 17. — 6) D:o d:o den 21 jan. § 27. — 7) D:o d:o den 29 juli § 21. — 8) D:o d:o den 3 juni § 12. — 9) D:o d:o den 30 dec. § 1. — 10) D:o d:o den 29 juli § 21. — 11) D:o d:o den 18 febr. § 30. — 12) D:o d:o den 25 febr. § 21. — 13) D:o d:o den 17 juni § 5. — 14) D:o d:o den 2 sept. § 33. — 15) D:o d:o den 25 nov. § 38. — 16) D:o d:o den 15 april § 24. — 17) D:o d:o den 1 april § 4. — 18) D:o d:o den 29 juli § 2. — 19) D:o d:o den 28 maj § 9. — 20) D:o d:o den 10 juni § 6. — 21) D:o d:o den 5 aug. § 5. — 22) D:o d:o den 1 juli § 9. — 23) D:o d:o den 11 nov. § 7. — 24) D:o d:o den 8 april § 7. — 25) D:o d:o den 25 juni § 13.

qvarteret, N:o 6 i 13:de qvarteret, N:ris 1 och 2 i 14:de qvarteret och N:o 2 b i Strandqvarteret af Majstad.

Med anledning af särskilda arrendatorers ansökningar om erhållande af den för intecknings vinnande i byggnaderna å deras arrendemark enligt lag erforderliga rättigheten att utan stadens hörande till annan person öfverlåta sin arrenderätt, beviljade Drätselkammaren, jemlikt Stadsfullmäktiges den 26 April och 3 September 1882 Kammaren gifna be- myndigande att afgöra sådana ärenden, dylik friare dispositionsrätt för följande utom staden belägna arrendelägenheter:

Beviljande af
friare disposi-
tionsrätt.

Berghäll, tomten N:o 7 vid 1:sta linien ¹⁾).

” ” ” 9 ” 1:sta ” ²⁾).

” ” ” 4 ” 2:dra ” ³⁾).

” ” ” 6 ” 2:dra ” ⁴⁾).

” ” ” 8 ” 2:dra ” ⁵⁾).

” ” ” 10 ” 2:dra ” ⁶⁾).

” ” ” 23 ” 3:dje ” ⁷⁾).

” ” ” 28 ” 3:dje ” ⁸⁾).

” ” ” 36 ” 3:dje ” ⁹⁾).

Brogård, ” ” 3 ¹⁰⁾).

Djurgårdsvillan N:o 9 ¹¹⁾).

Edesholmen, lägenheten N:o 131 ¹²⁾).

Humleberg, villan N:o 17 ¹³⁾).

Kinnevilla, lägenheten N:o 56 b ¹⁴⁾).

Malm, svingård N:o 43 c ¹⁵⁾).

Mejlans, villan N:o 20 ¹⁶⁾).

Örnholmen, östra ¹⁷⁾ samt samteliga uti föregående stycke uppräknade bostadstomter uti förstäderna Hermanstad och Majstad ¹⁸⁾).

I stället för att de från dessa lägenheter (med undantag af dem i Hermanstad och Majstad) utgående arrendeafgifterna förut varit säkerställda genom borgesförbindelser, blefvo nu på öffligt sätt vid den friare

1) Drks prot. den 6 maj § 11. — 2) D:o d:o den 8 juli § 11. — 3) D:o d:o den 10 juni § 3. — 4) D:o d:o den 11 mars § 13. — 5) D:o d:o den 1 april § 7. — 6) D:o d:o den 8 juli § 11. — 7) D:o d:o den 8 juli § 1. — 8) D:o d:o den 1 juli § 6. — 9) D:o d:o den 23 sept. § 17. — 10) D:o d:o den 18 febr. § 5. — 11) D:o d:o den 11 mars § 3 a. — 12) D:o d:o den 8 juli § 2. — 13) D:o d:o den 20 maj § 3. — 14) D:o d:o den 29 juli § 3. — 15) D:o d:o den 15 juli § 7. — 16) D:o d:o den 29 april § 22. — 17) D:o d:o den 8 april § 3. — 18) D:o d:o den 21 okt. §§ 30—49.

dispositionsrättens beviljande lägenheterna först intecknade staden till säkerhet för arrendeafgifternas utgörande.

Uthyrning af
Narinkbodas
och diskas.

Såvidt innehafvare af mängleribodar och diskas å Narinken ordentligt erlagt sina hyresafgifter, fingo bodas och diskas mot tidigare bestämd lega af förre innehafvare bibehållas.

Uthyrning af
stadens simhus.

Stadens simhus vid Brobergskajen, i Munkholmssundet och vid Asp-näs strand upplätos¹⁾ af Drätselkammaren för sommaren 1897 mot resp. 300, 190 och 223 marks ersättning till stadskassan åt enkan G. Wasström, enkan L. Andersson och arbetarehustrun S. Henell, med skyldighet för entreprenörerna att emot bestämd afgift af högst 5 penni i gången för envar simmare hålla simhusen tillgängliga för allmänheten samt att elever vid stadens folkskolor finge gratis under en timme på förmiddagen och en timme på eftermiddagen begagna simhusen; och ålägg det entreprenörerna tillse att ordning, skick och renlighet blefve iakttagna i simhusen.

Uppställning af
stolpar för
elektrisk belys-
ning.

På derom af Elektriska Belysnings Aktiebolaget härstädes vid särskilda Kammarens sammanträden gjord anhållan hade Drätselkammaren funnit godt för sin del bifalla²⁾ till uppställande i enlighet med Byggnadskontorets närmare anvisning af 3 st. ledningsstolpar å Norra kajen, 2 st. å Elisabetstorg, 2 st. å Högvaktstorget, 3 st. å Kanalgatan, 1 st. vid ryska kyrkan, 3 st. å Myntgatan, 3 st. å Fredriksgatan, 4 st. å Rådmsgatan, 1 st. vid Hamnbanan, 1 st. å Vestra kajen, 2 st. å Östra Henriks-gatan, 2 st. å Mariegatan, 2 st. å Andrégatan, 3 st. å Skatuddssqvären, 1 st. å Södra Esplanadgatan och 2 st. å Vestra Henriksgatan.

Saluplatsernas
å Kaserntorget
antal.

På Drätselkontorets derom gjorda förslag³⁾ inskränktes⁴⁾ de förut till 108 bestämda saluplatserna på Kaserntorget till 99 stycken. Utrymme för 108 saluplatser hade nämligen endast derigenom kunnat åstadkommas, att en del platser blifvit förlagda invid muren mot Kaserngatan och en annan del vid uppfarten mot Norra Magasinsgatan, hvilka områden emellertid vore behöfliga till trafikled för till mera bakom belägna saluplatser uti komplexen.

Disposition af
en äldre bygg-
nad i Hesperia
park.

Å Nykterhetsföreningen *Rauhas* vägnar hade å Drätselkammaren gjorts framställning, att den äldre byggnaden i Hesperia park, som varit uppläten till ett s. k. „Folkets hem“ i Tölö och stått under tillsyn af en

¹⁾ Drks prot. den 28 maj § 1. — ²⁾ D:o d:o den 18 febr. § 15, den 6 maj § 23, den 12 aug. § 22, den 16 sept. § 20, den 23 sept. § 22, den 18 nov. § 26, den 2 dec. §§ 4 & 5. — ³⁾ D:o d:o den 16 dec. § 2. — ⁴⁾ D:o d:o den 23 dec. § 6.

utaf bemälda förening tillsatt komité, måtte efter utgången af år 1897 fortfarande få disponeras för samma ändamål; och beslöt ¹⁾ Drätselkammaren med föranledande häraf sålunda bifalla ansökningen, att omfördä byggnaad finge under de i sådant afseende tidigare, genom kontrakt af den 4 Augusti 1892 uppställda vilkor under tillsyn af ofvan bemälda komité tillsvidare begagnas på enahanda sätt som härintills.

Med afseende derå, att en del landsbor och mjölkförsäljare klagat öfver brist på en mjölkförsäljningshall invid Södra hamnen, höllos ²⁾ under större delen af året stånden N:ris 49, 57 och 36 uti saluhallen, sedan de förre arrendatorerne af desamma råkat i ekonomiskt obestånd och ej vidare kunde erlægga de kontraherade hyresbelopp, disponibla för hugade mjölkförsäljare, hvilka dock icke ville betjena sig af den erbjudna fördelen.

På Drätselkontorets derom gjorda framställning hade Drätselkammaren uppdragit åt Byggnadskontoret att tillsammans med Stadsarkitekten och någon erfaren byggmästare värdera samtliga staden tillhöriga hus jemte tomtorna, hvarå de äro uppförda; och inlemnades ³⁾ med föranledande häraf ett sådant värderingsinstrument af stadens fastigheter, som här längre fram finnes infördt bland tabellbilagorna.

Uti skrivelser från Öfverstyrelsen för Lots- och Fyrinrättningen i landet af den 13 Juli och den 6 December ⁴⁾ underrättas Drätselkammaren att upptrallning af stadens hamnar genom bemälda Öfverstyrels försorg ⁵⁾ verkstälts i Södra hamnen, Sörnäs hamn och invid kajerna i Sandviks- och Norra hamnen samt att Öfverstyrelsen tillsändt stadens Hamnkontor planteckningar öfver sagda arbete.

Sedan Gaslysnings aktiebolaget härstädes förklarar sig villigt att utsträcka gasledningen till Skatudden och i sådant afseende beträffande gatubelysningen derstädes till Drätselkammaren inlemnad ett förslag, beslöt ⁶⁾ Kammaren att å Myntkajen på sträckan emellan Skatuddsbron och Skatuddstorget skulle uppställas ett antal af 7 lyktor, å Lotsgatan 3 st., å Kronbergsgatan 5 st., samt å Köpsmansgatan 2 st.

Såsom redogörelse för de under året verkställda allmänna arbetena intages här den af Byggnadskontoret afgifna berättelsen om dess verksamhet, hvilken är af följande betydelse:

Disposition af några stånd uti Saluhallen.

Värdering af stadens fasta egendom.

Upptrallning af stadens hamnar.

Gasledningens utsträckning till Skatudden.

Allmänna arbeten.

¹⁾ Drks prot. den 7 okt. § 11. — ²⁾ D:o d:o den 14 jan. § 17, den 18 febr. § 23 och den 18 nov. § 33. — ³⁾ D:o d:o den 23 dec. § 34. — ⁴⁾ D:o d:o den 15 juli § 26 och den 9 dec. § 16. — ⁵⁾ Se 1896 års berättelse pg. 119. — ⁶⁾ Drks prot. den 3 juni § 14.

- Byggnadskontorets personal. „Byggnadskontorets personal har varit densamma som under föregående år.
- Extra ingenjörer och ritare-biträden. För verkställandet af jordundersökningar och afvägningar, samt för utförandet af ritningar och kostnadsförslag m. m. har å Kontoret varit anställda en extra ingenjör och tre ritare.
- Material- och handtlångare-dagsverken vid mätningar. Kostnaderna för den till mätningarna och undersökningarna nödiga arbetsstyrkan äfvensom för anskaffandet af materialier uppgick under året till Fmk 4,891: 81.
- Expenser. Anslaget för expenser, som ständigt visat sig knappt tilltaget, har detta år öfverskridits med endast Fmk 31: 38.
- Folkskolorna. Till remonter uti stadens folkskolebyggnader, har åtgått Fmk 2,153: 49, samt till renhållning af afträdena i skolgårdarna Fmk 1,008: —.
- Saluhallens renhållning. Under denna rubrik har i Byggnadskontorets böcker annoterats Fmk 329: 58 utgörande kostnaden för ved, kvastar m. m.
- Byggnader och lägenheter. Anslaget för remont och underhåll af stadens samtliga byggnader Fmk 27,300: — öfverskreds med Fmk 576: 66. Anmärkas bör dock att å detta konto blifvit bokförda de fullkomligt oförutsedda kostnaderna för „inredning af lokal för Magistratssekreteraren“, uppgående till Fmk 1,305: 81 samt för förstärkning af ett bjälklag i Fattiggårdens ekonomiebyggnad Fmk 352: 22.
- Byggnader och lägenheter. *Tillbyggnaden till fattiggårdens tvättstuga* utfördes på entreprenad för en kostnad af Fmk 4,229: —.
- Tillbyggnaden till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus* utfördes på entreprenad, samt öfvervakades bygget af en af Drätselkammaren dertill utsedd byggnadsnämnd. De under året i Kontorets böcker annoterade kostnaderna för berörda arbete uppgår till Fmk 104,390: —.
- Nytt plåttak å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus* utfördes för en kostnad af Fmk 2,282: 52.
- För utförandet af *Tillbyggnaden till växthuset i Fabriksparken* erhöles icke något antagligt entreprenadanbud, hvarför arbetet utfördes genom Byggnadskontorets försorg. Till följd af rådande höga såväl arbets- som materialpriser öfverskreds anslaget med Fmk 341: 83.
- Anslaget för *Nya simhus* Fmk 5,000: — öfverfördes till år 1898, på grund af att lämplig plats för anläggning af simhusen ej under året kunde anvisas.
- Byggnadsförändringarne äfvensom nybyggnaden å Norra brandvärks-huset*, utfördt på entreprenad, afslutades under året. Anslaget öfverskreds med Fmk 2,833: 81, hufvudsakligast till följd af att en i kostnadsförslaget

icke förutsedd bergsprängning under tillbyggnaden måste, för beredande af rum för källaren, utföras.

Anslaget för *Ny stormvarningssignal å Observatoriöbergen* öfverfördes till år 1898.

Stensättning med nubbsten i asfalt af Norra Esplanadgatan från N:o 7 till Mariegatan äfvensom af Mariegatan utanför Kejsarlöga slottet. Å anslaget för det förstnämnda arbetet uppstod en behållning af Fmk 2,286: 27 samt för det senare en brist af Fmk 576: 06. Gator och allmänna platser.

Makadamisering af Parkgatan å såväl stadens som resp. gårdsägares andelar utfördes medelst stadens ångvält. Å anslaget för makadamiseringen af stadens andel af gatan uppstod en behållning af Fmk 296: 95. De särskilda gårdsegarena debiterades för nämnda arbete enligt ett pris af Fmk 1: 60 pr m² makadamyta.

Omläggningen af Packhustorget verkställdes för den beräknade kostnaden.

Påfyllningen med asfalt i nubbstensfogarne å Salatorget blef jemväl under året utförd för en kostnad af Fmk 2,323: 28.

Diverse reparationer.

För *underhåll af gator och allmänna platser* användes en summa af Fmk 9,477: 96; till remont af barrierer och hägnader Fmk 3,011: 96; till underhåll af broar Fmk 698: 01 samt på diverse arbeten, som icke kunna hänföras till de ofvannämnda, Fmk 160: 28. Kontot öfverskreds med Fmk 1,348: 21.

Makadamiseringen af uppfarten från gatan norrom Åbo kasern till Kampgatan äfvensom af *Munkholmsgatan* mellan Docksgatan och Fiskartorget utfördes för en kostnad af resp. Fmk 1,854: 52 och Fmk 3,677: 71. Å hvardera anslagen uppstod behållning.

Af *regleringsarbeten* utfördes följande gatuplaneringar å Skatudden nämligen: *Lotsgatan* mellan V. Hamngatan och Skatuddsgatan för en kostnad af Fmk 29,443: 54, *Köpmansgatan* till hela sin utsträckning för Fmk 11,402: 83, *Skatuddsgatan* mellan Köpmans- och Lotsgatorna för Fmk 7,982: 89, *Kanal- och Myntkajen* invid kvarteret N:o 142 för Fmk 14,742: 37, *Vestra Hamngatan* invid kvarteret N:o 139 för Fmk 813: 70, samt *Skatudds Norra kajen* utanför tomterna N:ris 7--9 för en kostnad af Fmk 8,443: 81. Å de resp. anslagen uppstod hvarken nämnvärd brist eller behållning.

Af anslaget för *planering af en del af Broholmstorget* Fmk 13,500

användes Fmk 12,281: 08, för hvilken summa i det närmaste halfva torget blef planerad och ingrusadt.

Kanaler och af-
loppsdiiken.

Diverse underhåll. Den för *komplettering af kanaler och afloppsdiiken* anslagna summan Fmk 2,000 öfverskreds med Fmk 295. Anslaget betungades bl. a. med kostnaderna för anläggningen af en afloppskanal under Västra Hamngatan å Skatudden uppgående till Fmk 1,001: 93.

Anslaget för *ombyggnad af stenkanalen under Lilla Robertsgatan* öfverbalanserades till år 1898 med anledning af att arbetets utförande förhindrades af ett vid sagda gata företaget nybygge.

Af den beräknade kostnaden Fmk 1,000 för *Ombyggnad af träkanalen under Fabiansgatan* användes endast Fmk 667: 04.

Kostnaden för spolning m. m. af kloakerna uppgick till Fmk 3,702: 66, för rensning och remont af infallsbrunnar till Fmk 6,988: 41 samt till rengöring och underhåll af diiken Fmk 850: 59.

Nyanläggningar. Kloaknätet utsträcktes till följande gator inom staden, nämligen en del af Lotsgatan för Fmk 5,488: 71, Köpmansgatan för Fmk 6,883: 49, Kronbergsgatan för Fmk 9,913: 17, Kanalgatan för Fmk 4,974: 13, hvarjemte kanalen under Kyrkogårdsgatan förlängdes förbi den i Gräsviken anlagda banken för en kostnad af Fmk 1,429: 38. Inom förstaden Berghäll anlades afloppskanal under 1:sta linien för en kostnad af Fmk 4,918: 05 samt under 3:dje linien för Fmk 8,535: 21. Slutligen utfördes genom Vattenledningskontorets försorg en afloppskanal från lägenheten Backas till Gammelstadsviken för en kostnad af Fmk 791: 32.

Vägar.

Till *underhåll och remont af vägar* åtgick under året en summa af Fmk 7,921: 82, hvaraf Fmk 5,309: 08 användes till remont af körbanorna samt Fmk 1,996: 77 till underhåll af hägnaderna invid vägarne, hvarutom kostnaden för diverse arbeten, såsom underhåll af trummor, broar m. m. uppgick till Fmk 615: 97.

Makadamisering af Djurgårdsvägen från chausséen genom Djurgården till Alphyddan verkställdes för en kostnad af Fmk 3,510: 95.

Regleringsarbeten. Inom förstaden Berghäll utfördes vidtomfattande gatuplaneringar nämligen: af Castréngatan för en kostnad af Fmk 6,042: 69, 3:dje linien mellan Lönnrots- och Wallingsgatorna samt utmed tomt N:o 11 för Fmk 22,560: 80, 1:sta linien mellan Castréns- och Alpgatorna för Fmk 7,972: 86, 2:dra linien mellan Castréns- och Wallingsgatorna för Fmk 2,851: 52, samt Wallingsgatan mellan 1:sta och 3:dje linierna för Fmk 9,403: 68.

De flesta tomter invid dessa gator blefvo omedelbart efter planeringarnes slutförande utarrenderade och bebyggda.

Kostnaden för remont af chausséerna uppgick till Fmk 15,769: 82.

Chausséer.

För remont af *Stora allén i Brunnsparcken* mellan Parkgatan och Brunns huset var anvisadt ett belopp af Fmk 2,940, hvaraf dock endast Fmk 1,762: 95 användts.

Utvädgningen af Västra chausséen invid Fjälldal utfördes för en kostnad af Fmk 3,596: 90.

Af anslaget för anläggning af *nedfartsbroar till isarne och stängsel å desamma* Fmk 2,000 användes en summa af Fmk 980: 11 till broar och 264: 47 till stängsel.

Hamnar.

Ombyggnaden af Packhuskajen i Norra hamnen slutfördes under lopet af vintern och våren. Arbetet var ursprungligen afsedt att utföras under en tid af 4 år, men slutfördes inom 3 år. Å totalanslaget Fmk 40,000 uppstod en behållning af Fmk 3,222: 44.

Ombyggnaden af Ångslupsbryggan i Sandvikens inre hamn verkställdes för en kostnad af Fmk 1,009: 62.

Trämöljan i samma hamn ersattes till största delen af en stenkaj, hvilande på den gamla under vattnet belägna timran. Framväggen af möljan måste dock af konstruktiva skäl ånyo upptimras af stock.

Den lifligt trafikerade *tråkajen vid Skeppsvarfvet* ombyggdes fullständigt under vintern, samt förseddes med dubbelt planklock, hvarigenom fara för genombrott efter inträffad slitning förebygges. Anslaget öfverskreds med Fmk 437: 44.

Packhuskajen i Södra hamnen upptimrades ånyo från vattenytan och uppriktades.

Diverse reparationer.

De mest nämnvärda posterna under denna rubrik äro:

Remont af kajer	Fmk	4,132: 16
D:o „ bryggor	„	2,956: 51
Underhåll af bojar	„	470: 33
D:o „ 25 tons kran	„	678: 30

Kostnaden för emottagande af fyllningsmaterial vid särskilda stadens stränder uppgick till Fmk 1,138: 76, samt remontkostnaden för Västra lastningsbron i Sörnäs till Fmk 1,752: 02. Å anslaget uppstod behållning Fmk 77: 49.

För det till *kajanläggningar å Skatudden* anvisade beloppet Fmk 84,600 utfördes ej allenast en på sten fyllda kistor fundamenterad 80 meter lång kaj, utan verkställdes äfven den betydande utfyllningen bakom densamma och utfördes en del af muddringen för följande års anläggningar.

Vid kajen, hvilken redan under hösten anlätades, är vattendjupet utefter hela sträckan 8 meter.

Renhållnings-
väsendet.

För *underhåll af afstjelningsplatser och bryggor* användes en summa af Fmk 2,329: 11. Å anslaget uppstod en behållning af Fmk 470: 89.

Till *vaktens aftöning* utgick en summa Fmk 4,257: 66, understigande anslaget med Fmk 242: 34.

Latriner och pissoirer. Kostnaden för remont af stadens samtliga latriner uppgick under året till Fmk 773: 34. samt för renhållningen af afträdena till Fmk 8,417: 90. Renhållningskostnaden under föregående år uppgick till Fmk 7,869: 82, hvadan en stegring af Fmk 548: 08 i detta afseende är att annotera. Motsvarande kostnad för pissoirer belöpte sig till resp. Fmk 371: 98 och Fmk 918: 40.

Kostnaden för *renhållningen af af stadens allmänna platser och gatundelar* utgöres af följande poster:

Sopning	Fmk	19,338: 49
Transport af sopor	„	6,250: 90
D:o „ snö	„	3,531: 80
Plogning och sandning	„	2,612: 72
Qvastar	„	1,375: 95
Kalk	„	199: 60
Remont af redskap	„	539: 81
Arbetsledning	„	3,041: 55
Diverse	„	338: 79
	<u>Summa Fmk</u>	<u>37,229: 61</u>

Anslaget för renhållningen uppgick till Fmk 35,000.

Bevattning af gator chaussées har under året verkstälts till samma omfång som under föregående år och uppgick kostnaden för arbetet m. m. till Fmk 8,188: 50.

Renhållning af chausséerna.

Kostnaden utgöres af följande poster:

Sopning	<i>Fmk.</i>	6,626: 72
Transport af sopor	„	2,581: 25
D:o „ snö	„	824: 40
Plogning och sandning	„	1,020: 16
Qvastar	„	329: 33
Redskap (remont)	„	106: 05
Arbetsledning	„	2,438: 80
Diverse	„	144: 05
	<u>Summa</u> <i>Fmk.</i>	14,070: 76

öfverskridande anslaget med Fmk 70: 76.

Kostnaden för *renhållning af vägar* uppgick till Fmk 3,073: 50.

För *underhåll af klappbryggor vedmått, m. m.* har användts en summa af Fmk 2,580: 27.

Diverse.

Utöfver de i budgeten upptagna arbetena har Byggnadskontoret för under året beviljade extra anslag utfört ett flertal mindre arbeten, bland hvilka särskildt böra framhållas:

Inredning af köttkontrollstationen för en kostnad af Fmk 1,413: 21.

Anskaffande af en Hennebergs köttkockningsapparat till densamma Fmk 1,826: 25.

Installation af elektrisk ljusledning m. m. i Stadsfullmäktiges sessionsal Fmk 946.

Planering af en del af Lökholmsgatan å Skatudden Fmk 1,826: 25 samt

Remonten af Badhuset i Brunnsparken omfattande såväl yttre som inre målning m. m. Fmk 4,950: 25.“

Stadens geodet hade under året deltagit i följande uti § 5 af instruktionen för Byggnadskontoret omnämnda förrättningar, nämligen: 94 tomtmätningar, 8 afträdessyner, 63 treårs besigtningar, 27 kontrollsyner, 35 tomtvärderingar, 17 värderingar af villalägenheter, 22 värderingar af upplagsplatser och stenbrott, 41 gränsutstakningar och 37 utpålningar af nybyggnader och kontrolleringar af stenfot. Bemälda geodet hade utfärdat 14 kopior af mätebref och värderingsinstrument, 17 intyg och 12 meddelanden angående stadens jord och lägenheter samt utfört allehanda för Byggnadskontoret behöfliga geodetiska arbeten.

Stadsgeodetens verksamhet under året.

Beträffande vattenledningen, dess utvidgning och verksamhet har Vattenledningskontoret aflemnat följande berättelse:

		<i>Fmg.</i>	<i>‰.</i>
Vattenlednings utvidgning och värde.	„Vattenledningens värde vid ingången af år 1897	3,026,048	07
	Inköp af vattenmätare	5,099	14
	Vattenledningens utsträckning under Kanalgatan	9,585	35
	D:o d:o „ Lotsgatan	7,221	61
	D:o d:o „ Köpmansgatan	8,461	82
	D:o d:o „ IV Linien	921	72
	D:o d:o från Djurgården till N:o 15 vid I Linien	5,450	—
	D:o d:o under Wallinsgatan från I till II Linien	5,733	65
	D:o d:o „ I Linien från N:o 15 till Alpgatan	8,300	—
	D:o d:o „ I Linien från N:o 1 till N:o 9 . . .	7,896	34
	D:o d:o „ II Linien från N:o 31 till Wallinsg.	2,609	20
	D:o d:o „ Wallinsgatan från II till III Linien	5,695	—
	D:o d:o „ III Linien från N:o 22 till N:o 32.	9,697	38
	D:o d:o „ Castréngsgatan	2,335	15
	D:o d:o till Observatoriibergen	1,999	95
	D:o d:o under Bernhardsgatan	1,204	87
	En vattenpost för ångbåten Mars	910	56
	En d:o vid Södra hamnen	3,626	59
	Två bevattningsposter vid Nya kyrkan	839	08
	Två afstängningsventiler å Östra chausséen	990	96
Ett apparatus invid vattenborgen	800	—	
Afgår värdet af äldre rörledningar å Skatudden, hvilka blifvit ersatta med nya af större diameter	1,000	—	
Vattenledningens värde vid utgången af år 1897		3,114,426	44

Antalet uppsatta vattenmätare utgjorde vid årets slut 1,559, hvaraf 8 st. tillhörde resp. konsumenter. Mätarens storlek framgår af följande sammanställning:

Inloppsdiometer	150	100	75	50	40	30	25	20	13	10 mm
Antal	4	4	15	63	120	202	434	602	114	1 st.

Vattenledningens utsträckning under Kanalgatan betingades främst af nödvändigheten att genom anbringandet af brandposter skydda de närbelägna Varrantmagasinen för eldfara; under Lots- och Köpmansgatorna åter af samtidigt verkställda planeringsarbeten; i sammanhang med

sistnämnda utsträckningar utbyttes några förut befintliga 102 mm gaturör mot 153 mm. Å vattenledningen under IV Linien, i hufvudsak utförd redan år 1896, verkställdes några kompletteringar. Vattenledningen från Djurgården till Diakonissanstalten N:o 15 vid I Linien skulle i främsta rummet tillgodose nämnda anstalts behof, hvilken äfven med hälften deltog i kostnaderna, men afsåg tillika att utgöra ett nytt tilloppsror för den raskt uppblomstrande förstaden Berghäll och utfördes fördenskull med 203 mm diameter. Öfriga vattenledningar i Berghäll utfördes för det mesta i sammanhang med nya gators planering. Det förut befintliga rörsystemet å Observatoriiberget utvidgades för bevattning af planteringar. Vattenledningens utsträckning till gården N:o 3 vid Bernhardsgatan skedde på begäran af vederbörande gårdsegare med beviljadt extra anslag, att påföras 1898 års arbeten. Detsamma var förhållandet med en vattenpost för ångbåten Mars samt tre allmänna vattenposter för fartygsbehof, utförda den förra på begäran af Sveaborgs örlogshamnsstyrelse, de sednare på anhållan af Hamnkontoret. De båda bevattningsposterna vid Nya kyrkan inrättades på Svensk-finska församlingens af Drätselkammaren tillstyrkta ansökning; hvarjemte sagda församling beviljades fri vattenkonsumtion intill 1,600 m³ årligen. De båda afstängningskranarna å Östra chausséen afsågo att minska de stora distrikt, hvilka förut vid reparationer af vattenledningen etc. blefvo i afsaknad af vatten.

Emedan den år 1895 inköpta vattenståndsmätaren funktionerade oregelbundet, beroende på dess placering i vaktens boningsrum, der den var utsatt för störande inflytanden, uppfördes ett särskildt apparthus af tegel invid vaktstugan, för hvilket kostnaden bestreds med anslaget för pumpverkets bedrifvande.

Längden och diametern af de år 1897 nedlagda vattenledningsrören, jemte antalet derå anbragta brandposter och afstängningskranar framgår af nedanstående sammanställning:

År 1897 nedlagda vattenledningsrör.

Vattenledningens utsträckning år 1897	203 mm rör m	152 mm rör m	102 mm rör m	76 mm rör m	51 mm rör m	Brandposter st.	Afstängnings- kranar st.
Vattenledning under Kanalgatan	—	—	160	—	—	2	—
” ” Lotsgatan	—	260	—	—	—	3	—
” ” Köpmansgatan	—	—	240	—	—	5	1
” till I Linien N:o 15	320	—	—	—	—	1	2
” under Wallingsgatan I—II Linien	110	—	—	—	—	—	2
” ” I Linien N:o 15 till Alpgatan	80	—	—	—	—	1	—
” ” I Linien 1—9 Alpgatan	110	—	130	—	—	4	2
” ” II Linien 31—Wallingsgatan	—	40	—	—	—	1	1
” ” Wallingsgatan II—III Linien	100	—	—	—	—	—	2
” ” III Linien N:o 22—32	—	200	—	—	—	3	2
” ” Castréngsgatan	—	—	90	—	—	—	1
” ” Bernhardsgatan	—	—	40	—	—	1	1
” till Observatoriiberget	—	—	—	231	—	—	1
Vattenpost för ångbåten Mars	—	—	—	—	126	—	1
Tre vattenposter vid Södra hamnen	—	—	—	118	121	—	2
Två do ” Nya kyrkan	—	—	—	—	100	—	1
Två afstängningskranar å Östra chausséen	—	—	—	—	—	—	2
Summa	720	500	660	349	347	21	21
Afgår för äldre rörledningar utbytta mot nya med större diameter	—	—	90	—	—	—	—
Tillkommit år 1897	720	500	570	349	347	21	21

Rörnätets utsträckning.

Rörnätets utsträckning vid utgången af år 1897 framgår af följande tablå:

	553 mm rör m	533 mm rör m	457 mm rör m	406 mm rör m	305 mm rör m	203 mm rör m	152 mm rör m	102 mm rör m	76 mm rör m	51 mm rör m	Summa rör m	Brandposter st.	Afstängnings- kranar st.
31 December 1896	92	15	3,709	2,926	8,292	3,135	6,669	29,859	170	1,825	56,692	379	330
Tillkommit år 1897	—	—	—	—	—	720	500	570	349	347	2,486	21	21
Summa 31 December 1897	92	15	3,709	2,926	8,292	3,855	7,169	30,429	519	2,172	59,178	400	351

$$\text{Rörnätets medeldiameter} = \frac{\Sigma (ld + l_1 d_1 + \dots)}{\Sigma (l + l_1 + \dots)} \text{ är} = 178,9 \text{ mm.}$$

Vid slutet af år 1897 funnos i bruk staden tillhöriga 6 st. fribrunnar, 4 st. vattningshoar, af hvilka 2 med vattenvärmningsapparater, 7 st.

dricksvattenkastare, 14 st. vattenposter för gatubevattning, 37 st. dito för trädgårdsbevattning, samt 1 st. hydraulisk hiss.

Kostnaderna för förvaltning, drift, underhåll och diverse framgå af Vattenlednings förvaltning och drift.
nedanstående tablä:

Förvaltning, drift och underhåll år 1897.

	<i>Fmy.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmy.</i>	<i>ni.</i>
<i>Vattenledningskontoret.</i>				
En ingenjör, arvode och resemedel	7,360	—		
En bokhållare	2,560	—		
Ritarebiträde och kontorgosse	1,394	09		
Expenser	2,140	68	13,454	77
<i>Vattenuppfördringen.</i>				
En förste maskinist, arvode	2,100	—		
En andre do do	1,200	—		
En putsare, arvode	896	12		
Eldare och handtlångaredagsverken	232	—		
Ved till ångpumpverket och maskinhusens eldning, olja, trassel och diverse	4,376	52		
Ved till maskinisternas och putsarens bostäder	200	—		
Remont och underhåll af turbinpumpverket	966	68		
Remont och underhåll af ångpumpverket	1,669	05		
Remont och underhåll af maskinisternas och putsarens bostäder Kostnad för flyttning af den elektriska ledningen mellan vatten- borgen och pumphusen	548	30		
Remont af vattenrännan	900	—	13,238	67
<i>Filtreringen.</i>				
En filterförman	1,200	—		
Isning och skumning af filtra, jemte sandtvättning, inkärning och påfyllning	7,377	49		
Remont af filterbassinerna	1,533	49		
Remont af arbetsredskap och diverse	300	—		
Ved till pmpbrunnarne och filterförmannens bostad	175	—		
Stängsel omkring en del af filterområdet	1,000	—	11,585	98
<i>Rörnätet.</i>				
En rörmästare, arvode	3,000	—		
Skötsel af brand- och vattenposter	3,830	85		
Remont och underhåll af rörnätet	2,983	90		
100 brandposters förseende med nya träkistor	2,880	34		
Remont och underhåll af brandposter, afstängningskranar och vattenposter	2,911	41		
Afskrifning å vattenledningens kapitalvärde för kasserade äldre rörledningar å Skatudden	1,000	—	16,606	50
Transport	—	—	54,885	92

	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmg.</i>	<i>ni.</i>
Transport	—	—	54,885	92
<i>Vattenborgen.</i>				
Nyläggning af taket i vattenborgen	5,765	44		
En reservoirkvakt	420	—		
Diverse underhåll och remont af vattenborgen och vaktens bostad, samt ved till denna	728	33	6,913	97
<i>Vattenmätare.</i>				
Reparation och justering af vattenmätare	2,125	55		
Afläsning af vattenmätare och resultatens sammanställande . .	5,634	77	7,760	32
<i>Diverse.</i>				
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,500	—		
Brandförsäkringspremier, utskylder till Helsing kommun och telefonavgifter	1,441	40		
Drift och skötsel af vattenvärmningsinrättningarna vid hästhoarna	1,428	90		
Arrende för filter- och skyddsområdet i Gammelstaden (med afdrag af influtna afgifter från stadens underarrendatorer)	375	—		
Kostnader för distribuering af debetsedlar	500	—		
Diverse kostnader	9	25	5,254	55
<i>Verkstaden.</i>				
En verkmästare, arvode	1,600	—		
Dagsverken för privata arbeten	18,079	28		
Material för d:o d:o	38,502	56		
Ved	492	—		
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	1,338	53		
Remont och underhåll af verkstadsbyggnaden	300	—	60,312	37
Summa	—	—	135,127	13

Utgifterna under titeln *Vattenledningskontoret* innefatta aflöningar och expenser för tillsynen öfver vattenledningens utvidgning, drift och förvaltning, äfvensom för uppdebiteringen af vattenavgifter och utförda verkstadsarbeten. Bland kontorsarbetena hafva förekommit 197 skriftliga expeditioner, 204 bref, cirka 4,800 debetsedlar för förbrukadt vatten samt 1,635 räkningar för af verkstaden utförda arbeten.

Vattenuppfordringen.

År 1897 uppgick mängden af det uppfordrade vattnet till 1,648,725 m³ och var, delvis i följd af stora och långvariga läckor, 208,583 m³ eller 14,5 % större än år 1896. Ångpumpverket användes, som vanligt, för möjliggörande af remonter å pumpar, qvarn- och vattenränna, men der-

utöfver äfven under fyra halfva dygn för slutförändret af stockflötningen i Wanda, i hvilken på grund af det låga vattenståndet en stagnation hotade att inträda. Som godtgörelse uppbar staden af vederbörande virkesägare 400 mark.

Uppföringskostnaden per m³ vatten utgör i medeltal 0,803 penni.

Vattenuppfordringens storlek under de skilda månaderna och dagarna af året framgår af följande tablä och bilagda grafiska tabell N:o 1.

Tablä öfver pumpverkets drift år 1897.

Månad	Turbinpumpverket				Angpumpverket			Summa m ³	Medeluppfordring i dygnet m ³
	Pumpens N:o	Antal timmar	Antal slag	m ³	Antal timmar	Antal slag	m ³		
Januari . . .	I	360	293,421)	112,276	—	—	—	112,276	3,622
	II	344	258,967)						
Februari . . .	I	341	289,653)	116,341	—	—	—	116,341	4,155
	II	346	283,568)						
Mars	I	386	397,225)	135,300	—	—	—	135,300	4,365
	II	406	339,966)						
April	I	477	352,891)	133,645	—	—	—	133,645	4,455
	II	430	304,422)						
Maj	I	513	380,967)	150,967	—	—	—	150,967	4,870
	II	534	362,564)						
Juni	I	474	368,910)	142,518	—	—	—	142,518	4,751
	II	482	332,474)						
Juli	I	294	230,728)	92,277	241	343,689	54,992	147,269	4,751
	II	294	223,871)						
Augusti . . .	I	384	322,039)	134,936	33	64,188	10,270	145,206	4,684
	II	406	343,606)						
September . .	I	384	331,935)	137,619	—	—	—	137,619	4,587
	II	406	346,743)						
Oktober . . .	I	497	428,925)	163,976	—	—	—	163,976	5,290
	II	456	377,799)						
November . .	I	394	330,163)	133,093	—	—	—	133,093	4,436
	II	389	325,666)						
December . .	I	383	327,397)	130,515	—	—	—	130,515	4,210
	II	385	315,515)						
Summa	—	9,765	7,799,415	1,583,463	279	407,877	65,262	1,648,725	4,517

Vattenuppfordringen per dygn utgjorde i medeltal 4,517 m³ = 52,3 L. i sekunden, i maximum den 25 September 6,339 m³ = 73,4 L. i sekunden och i minimum den 24 Januari 2,263 m³ = 26,2 L. i sekunden.

Den elektriska ledningen emellan vattenborgen och pumpverket, hvilken förut delvis uppbars af samma stolpar, som de privata telefonledningarna samt i följd af induktion och kontakter oupphörligt råkade i olag,

erhöll under året en förändrad, af öfriga ledningar oberoende sträckning, åtföljande tryckledningarna emellan vattenborgen och pumpverket.

Vattenfiltrering.
gen.

Filtreringskostnaden utgör 3 mk 54 p:ni per kvadratmeter filterryta och 0,703 p:ni per kubikmeter vatten.

Rensning af filtra verkställdes 56 gr, som närmare framgår af följande sammanställning:

Rensade filterbassiner	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Ok.	Nov.	Dec.
N:o I	—	1	—	1	2	2	1	—	—	1	1	—
” II	—	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—
” III	—	1	—	1	2	1	—	1	—	1	1	—
” IV	—	1	—	1	2	1	2	—	—	1	—	1
” V	1	—	1	1	2	1	—	1	2	1	1	—
” VI	1	—	—	2	2	1	1	—	1	1	—	1
Summa	2	4	1	7	11	7	5	3	4	6	4	2

Gångtiden för de särskilda filtrerna utgjorde under hela året för N:o I 298, N:o II 300, N:o III 304, N:o IV 296, N:o V 263 och N:o VI 314 dygn. Medelgångtiden emellan två rensningar åter utgjorde för N:o I 33, N:o II 33, N:o III 43, N:o IV 33, N:o V 24 och N:o VI 28 dygn eller för samtliga filtra 32 dygn. Längsta gångtiden uppvisar filtret III med 104 dygn ($\frac{14}{11}96 - \frac{28}{2}97$), kortaste tiden filtret N:o VI med 9 dygn ($\frac{3}{5} - \frac{12}{5}$).

Isens tjocklek utgjorde i de öppna filtrerna 53, i de öfverbyggda 15 centimeter i maximum.

Lägsta lufttemperaturen var -26° C, lägsta temperaturen i de öfverbyggda filtrerna -2° C.

Under året egde större reponter rum å de öppna filtrernas af frosten skadade omfattningsmurar, hvarjente sandbäddarne i samtliga filtra kompletterades med tvättad sand.

Efter filterförmannens *H. Fonselius* den 1 Juni inträffade afgang från befattningen öfvertogs denna af byggmästaren *K. Michelsson*.

Öfriga upplysningar angående filterdriften och resultaten deraf lemna medföljande grafiska tabell II samt nedanstående sammanställning:

	Filterarea i bruk			Filtreringshastighet			Genomskinlighet						Antalet bakteriekolonier per cm ³								
	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Åvatten			Vattenledningsvatten			Åvatten			Vattenledningsvatten					
							Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum	Medeltal	Maximum	Minimum
Januari	2,906	2,925	2,805	55	72	32	40	40	40	75	75	75	518	786	322	28	49	12			
Februari	2,593	2,805	2,610	65	115	43	40	40	40	75	75	75	1,396	4,800	166	147	524	5			
Mars	2,722	2,925	2,610	67	107	43	40	40	40	75	75	75	1,369	2,056	796	67	119	47			
April	2,686	2,925	2,142	69	130	41	21	40	4	73	75	65	7,848	17,500	1,723	371	960	46			
Maj	2,681	2,925	2,262	76	123	42	13	22	6	74	75	66	1,245	1,840	720	40	49	34			
Juni	2,265	2,610	1,284	97	217	37	51	63	31	75	75	75	291	519	136	32	72	12			
Juli	2,438	2,805	1,947	82	142	41	51	62	38	75	75	75	181	262	153	17	20	14			
Augusti	2,559	2,805	2,142	75	121	37	51	63	35	75	75	75	131	188	86	12	16	7			
September	2,849	3,273	2,610	69	107	40	20	49	6	72	75	57	855	1,256	606	17	28	7			
Oktober	2,724	3,273	2,142	82	130	48	16	30	6	63	72	50	1,134	2,120	348	35	86	8			
November	2,708	2,925	2,610	68	107	42	23	37	6	61	75	40	1,463	4,900	232	98	376	15			
December	2,807	2,925	2,457	62	100	36	28	30	6	63	70	52	1,229	3,652	372	41	67	24			
För hela året	2,661	3,273	1,284	72	217	32	33	63	4	71	75	40	1,472	17,500	86	75	960	5			

Ehuru filtreringshastigheten enligt ofvanstående tabell i medeltal utgjorde 72 mm i timmen, så har densamma under 1,833 timmar eller 18,25 % af pumparnas gångtid stigit till 100 mm i timmen och deröfver.

Genom filtreringen har åvattnets bakteriehalt i medeltal förminskats med 94,9 % och genomskinligheten ökats mer än 100 %.

Anmärkas bör, att den apparat, medelst hvilken vattnets genomskinlighet bestämmes icke gifver större utslag än 75 cm, men att vattenledningsvattnets genomskinlighet oftast uppgått till högre valör.

Under året reparerades 13 läckor, hvaraf största delen på den af bolaget Neptun nedlagda tryckledningen, eller en läcka på 4,55 kilometers rörlängd. Den största och sannolikt under några månader existerande var en läcka å den ifrån vattenborgen till staden ledande rörsträngen genom Djurgården, hvilken läcka slutligen upptäcktes under bottnet af en bäck eller ett större dike; genom denna läcka hafva efter låg uppskattning 30,000 m³ vatten bortrunnit. Större remonter utfördes å 48 brandposter och afstängningskranar, mindre nästan dagligen. Skötseln af brandposterna kostade per år och stycke i medeltal 9 mark 58 penni. Totala underhållskostnaden för rörnätet och dess tillbehör stiger till 280 mark 62 penni per kilometer rörlängd och till 1,007 penni per kubikmeter vatten. Nämda totalkostnad uppgår till ett ovanligt högt belopp,

Rörnätet.

emedan deri inberäknats afskrifningen för äldre rörsträngar, hvilka ersatts med nya af större diameter, äfvensom 100 brandposters förseende med nya träkistor af med klorzinklösning impregneradt virke.

Vattenborgen. Vattenborgen rengjordes en gång, vid hvilket tillfälle vattenståndet var 0. Eljest har lägsta vattenståndet utgjort 1,9 m, motsvarande ett kubikinnehåll af c:a 1,030 m³.

Taket å vattenborgen nylades, äfvenledes med virke som blifvit impregneradt med klorzink, och beläggningen utfördes som förut med asfalt takfilt.

Vattenmätare. Antalet rengjorda, reparerade och justerade vattenmätare utgjorde 498 eller 32 % af totala antalet. Under året verkställdes c:a 18,500 särskilda afläsningar af vattenmätare för en kostnad af 5,634 mk 77 p:ni incl. resultatens sammanställande. Totala kostnaden för vattenmätarena utgjorde per år och stycke 5 mark för underhåll och afläsning, 10 mk 23 p:ni för ränta och afskrifning eller inalles 15 mk 23 p:ni. De influtna vattenmätarehyrorna åter utgöra i medeltal 12 mk 18 p:ni per år och stycke.

År 1897 profvades 4 mätare på begäran af respektive konsumenter med följande resultat:

1	mätare	visade	4,8	%	för	litet
1	”	”	2,3	%	”	”
1	”	”	1,1	%	”	mycket
1	”	var	fullkomligt	missvisande	i	följd af skadad mekanism.

Verkstaden. Uppllysning öfver det pekuniära resultatet af de arbeten, hvilka af verkstaden för privat eller stadens allmänna inrättningars (utom vattenledningens) räkning utfördes, lämnar följande approximativa kalkyl:

Inkomster.

Inkomster under år 1897 för verkställda arbeten . . . . *Smk* 82,149: 88

Utgifter.

En verkmästare, arvode	<i>Smk</i>	1,600: —
5,5 % ränta och afskrifning å värdet af verkstadsbyggnaden och magasinet	”	2,018: 75
Remont och underhåll af verkstadsbyggnaden	”	300: —
	<i>Smk</i>	3,918: 75
		” 82,149: 88

	Transport <i>Fråk.</i>	3,918	<i>Fråk.</i>	82,149: 88
Remont och underhåll af verkstadens arbetsredskap	„	1,338: 53		
Lagerränta och brandförsäkringspremier	„	1,800: —		
Afskrifning och ränta å arbetsmaskiner	„	470: —		
		<u>7,527: 28</u>		
$\frac{3}{4}$ här af för privata arbeten (resten för stadens)	„	5,645: 46		
Dagsverken för privata arbeten	„	18,079: 28		
Material för „ „	„	38,502: 56		
Räkningsblanketter, böcker, kostnader för räkningsbeloppens indrifning etc.	„	1,000: —		
För eventuella gratisreparationer under loppet af 2 år reserveras	„	1,000: —		
För räntor å fordringar och möjligen oobserverade utgifter	„	922: 58	„	65,149: 88
		<u>17,000: —</u>		
	Saldo nettovinst <i>Fråk.</i>			17,000: —

Till detta gynsamma resultat har bidragit den omständigheten, att i följd af verkstadens placering å stadens materialgård kostnaden för nattvakt bortfallit, hvarjemte verkmästaren och en arbetare erhållit rum i verkstadsbyggnaden mot afdrag å deras löner. Vidare har under året en hydraulisk motor uppsatts, som drifver en fläkt, en svarf och en bormaskin för en kostnad af c:a 5 penni i timmen, under det att motsvarande kostnad för handkraft förut utgjorde c:a 75 penni.

Priset för hvarje kubikmeter vatten utgör:

Priset per m³
vatten.

	penni.
Om endast filtreringskostnaden toges i betraktande	0,703
Om härtill lägges kostnaden för pumpningen	1,506
Om härtill lägges kostnaden för rörnätets skötsel och underhåll	2,513
Om härtill lägges kostnaden för vattenledningens administration och vattenmätarena	3,799
Om härtill lägges öfriga drift- och underhållskostnader (utom verkstaden)	4,538
Om härtill lägges 5 % ränta å anläggningskapitalet	13,982
Om härtill lägges 1 % afskrifning å anläggningskapitalet	15,892

Inkomsten per
m³ vatten.

Inkomsten för hvarje kubikmeter framgår af följande sammanställning:

Influtna vattenavgifter	<i>Imf.</i>	256,785: 94	
Inkomst från hästhoarna	„	1,901: 18	
Förhöjning för sentida betalning af vatten- avgifter.	„	<u>432: 12</u>	259,121: 24
Vattenmätarehyror	„	— —	18,988: —
	Summa <i>Imf.</i>	— —	<u>278,109: 24</u>

hvidan medelinkomsten per m³ vatten utgör 16,87 penni.

Inkomsterna för vatten och mätarehyror voro tillsammans 5,398 mark 6 penni större än under år 1896 och 7,409 mark 24 penni större än i budgetförslaget förutsatts.

Vattenkonsum-
tion.

Antalet konsumenter utgjorde vid slutet af år 1897 1,212 och har mot 1896 ökats med 25.

Den uppdebiterade konsumtionen i de särskilda stadsdelarna uppgick till följande belopp under år 1897:

I stadsdelen — I 107,832, II — 170,992, III — 55,851, IV — 151,004, V — 122,704, VI — 48,162, VII — 66,301, VIII — 12,035, IX — 9,780 samt utom staden 161,073 eller tillsammans 905,734 m³.

I medeltal har på hvarje försäld m³ vatten influtit 28,6 penni.

Enär den uppförade vattenmängden utgjorde 1,648,725 m³ och den försälda 905,734 m³, återstår såsom gratis utdelade 742,991 m³, efter ett enhetspris af 15,892 penni motsvarande ett penningebelopp af 117,927 mark 53 penni och utgörande vattenbehovet för eldsläckning, stadens bekvämlighetsinrättningar, hästhoar och fribrunnar, för bevattning af gator och planteringar samt för stadens allmänna arbeten, hus och inrättningar. Derjemte inbegriper nämnda summa värdet af det ifrån stadens allmänna rörledningar utläkta vattnet.

Inclusive verkstadsdriften har vattenledningens bruttobehållning år 1897 utgjort 225,131 mark 99 penni, lägges härtill det nyss beräknade värdet af vatten för allmänna behof, så stiger summan till 343,059 mark 52 penni, och afdrages från denna summa ränta och afskrifning å anläggningskapitalet med 6 %, utgörande 186,865 mark 59 penni, blifver resten 156,193 mark 93 penni, hvilken, oafsedt räntor å det löpande lagret arbetsredskap och vattenledningsmaterialier samt den förlust, med hvilken vattenledningen bedrefs under de första 6 å 7 åren af sin verksamhet, motsvarar nettovinsten för år 1897.

Under året medgifna reglementsensliga rabatter för större förbrukning än 125 m³ i kvartalet samt för utläkt vatten motsvara ett sammanlagdt belopp af 12,598 mark 96 penni.

Rabatter för vattenafgifter.

För indrifning af oguldna afgifter för förbrukadt vatten och utförda verkstadsarbeten erfordrades under år 1897 4 ggr afstängning af privat servisleddning. Vid årets slut funnos 2 konsumenter, hvilka icke kunnat förmås att gälda sina afgifter, uppgående till sammanlagdt 40 mark 53 penni och hvilkas ledningar fortfarande voro afstängda, den ena sedan 1894, den andra sedan 1897.

Emedan den 31 December 1897 femton år förflutit, sedan vattenledningens bedrifvande och utvidgning öfvertogs af staden, följer här nedan en sammanställning, utvisande inrättningens utveckling under nämnda tidsperiod:

Vattenledningens utveckling under sistförflutna 15 år.

	Vid utgången af år 1882	Vid utgången af år 1897
Antal innevånare	45,235	81,027
Antal konsumenter	434	1,212
Längden af rörrätet, kilometer	26,4	59,2
Antal brandposter, st.	196	400
Antal afstängningskranar, st.	57	351
Årlig vattenuppföring, m ³	749,289	1,648,725
Vattenledningens kapitalvärde, mark	1,203,409	3,114,426
Inkomsten per år, verkstadsarbeten oberäknade, mark	91,002	278,109
Kostnad för drift, underhåll och remont per år, mark	26,234	74,814
Skilnad emellan inkomster och utgifter, mark	64,768	203,295
Skilnad emellan inkomster och utgifter, om inkomsteu från och utgiften för vattenledningens verkstad inberäknas, mark	64,768	225,132
Skilnad emellan inkomster och utgifter i % af anläggningskapitalet	5,4	7,2
Kostnaden för under året verkställda arbeten för vattenledningens utvidgning, bedrifvande, remont, underhåll samt för privaträkning utförda arbeten	42,126	223,506

Vattenståndet i
Wanda å.

Vattenståndet i Wanda å var år 1897.

Månad	Medeltal m.	Maximum m.	Minimum m.
Januari	+ 0,17	+ 0,26	+ 0,09
Februari	+ 0,13	+ 0,20	+ 0,06
Mars	+ 0,12	+ 0,16	+ 0,08
April	+ 0,91	+ 1,81	+ 0,08
Maj	+ 0,64	+ 1,51	+ 0,10
Juni	+ 0,05	+ 0,12	- 0,11
Juli	+ 0,08	+ 0,15	- 0,15
Augusti	+ 0,01	+ 0,15	- 0,17
September	+ 0,27	+ 0,47	+ 0,06
Oktober	+ 0,35	+ 0,77	+ 0,20
November	+ 0,22	+ 0,38	+ 0,09
December	+ 0,30	+ 1,22	+ 0,11
För hela året	+ 0,27	+ 1,81	- 0,17

Islossningen begynte den 22 April 1897“.

Angående arbeten under år 1897 vid stadens planteringar har stads-trädgårdsmästaren afgifvit följande berättelse:

Arbetena å Ob-
servatoriiber-
gen.

„Hvad beträffar verksamheten i stadsplanteringarna under år 1897, kan särskildt omnämnas planerings- och planeringsarbetena å Observatoriiber-gen, emedan icke under något tidigare år, sedan arbetena derstädes påbörjades, hvilket snart närmar sig ett helt årtionde, iordningstälts så stora ytor, som under nämnda år. Detta gynnsamma förhållande kan till större delen tillskrifvas den omständigheten, att under föregående år såväl fyllnadsmaterial som jord transporterats från byggnadstomter i staden äfvensom spillning från stadens egna upplag å Kampmalmen till olika områden å Observatoriiber-gen. Som större delen af dessa materialier befann sig i ett olämpligt tillstånd för att genast kunna användas, utan att dessförinnan ha genomgått en förberedande bearbetning och behandling, verkställdes dessa arbeten delvis under föregående år. Således fanns riklig tillgång på lämpliga material af olika beskaffenhet, som erfordrades för planeringsarbetenas utförande, hvilket hade till följd att de högst å norra sluttningarna belägna gräsplanerna kunde fullständigt iordningställas med planteringar. Växterna, som utplanterades å dessa sluttningar, bestodo hufvudsakligast af halfhöga prydnadsträd samt en mängd välluktande blomsterbuskar, hvilka sammanställdes i oregelbundna partier för att gifva åt platsen ett naturligt och okonstladt utseende, på

samma gång derigenom från höjderna erbjödes en fri och obehindrad utsikt såväl mot staden som österut öfver fjärdar och holmar.

Utom nämnda arbeten planerades tvenne större sandplaner österom Observatoriet samt en sex meter bred gång mellan desamma. Vidare anlades alla å förslaget upptagna promenadgångar för bergets ordnande å södra och vestra områdena. För underlättandet af stigningen från Observatoriegatan uppfördes tvenne fyra meter breda stentrappor. Anslaget, som utgjorde Fmk 20,000, öfverskreds med Fmk 730:77 för planering af ytorna mellan nämnda gångar, så att jordfyllningen, som kommer att påföras under nästkommande vinter, fördelaktigare kan placeras.

Planeringsarbetena i Kajsaniemi skredo obetydligt framåt. Endast en större gräsplan kunde sålunda under året planeras, emedan fyllnads-materialierna under föregående år till större delen förbrukats, så att nya materialier för arbetets utförande måste anskaffas såväl för nämnda gräsplan som äfven för beredandet af jord och fyllning till nästkommande års behof. Anslaget härför utgjorde Fmk 5,000, och måste äfven å denna plats några mindre afplaneringsarbeten utföras, innan arbetena för detta år kunde afslutas, så att de förmånligast åter kunde fortsättas kommande år, hvilket förorsakade att anslaget öfverskreds med Fmk 262:76.

Brunnsparkens planeringsarbete bestod hufvudsakligast i anläggning af promenadgångar å området omkring Kägelbanan, samt planerades dessutom äfven den gång, hvilken förmedlar trafiken söderut mot den s. k. gamla skansen. En cirka tre meter bred jordlist upplades och afjemnades utmed ömse sidor af gångarna. Äfven för arbetet på denna plats var anslaget Fmk 5,000, hvilka förbrukades, och derutöfver Fmk 40:91.

De för jordfyllning omkring träden i Henriksallén anslagna Fmk 2,000 användes sålunda, att från de tvenne trädraderna i midten längs kvarteret mellan Vladimirs- och Andrégatorna fyllningen bortskaffades till en bredd af tre meter och en djuplek af 70 cm. Den graf, som på så sätt uppstod, fylldes med näringsrik mylla. För att fullständigt kunna afsluta detta arbete användes utöfver nämnda anslag Fmk 56:15.

För ordnandet af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården beviljades ett anslag af Fmk 1,200. Efter det att paviljongen undanskaffats, vidtog planeringsarbetet å platån, som genom utfyllning å östra sidan omdanades till en cirkelrund, rymlig sandplan. Omkring densamma påfördes rikligt med jord för att få den brantsluttande vallen, hvilken uppstod genom utfyllningen, bevuxen med gräs. Sammaledes förfors med de närmast omkring belägna ytorna för att äfven å dessa

Arbetena i Kajsaniemi.

Planeringsarbeten i Brunnsparken.

Jordfyllning omkring träden i Henriksallén.

Arbeten i Djurgården.

ästadkomma frodigare växt. Såväl gangarna omkring själfva platån som de, hvilka leda ned till körvägen, fullständigt planerades, samt uppfördes dessutom en trätrappa å östra sidan af nämnda platå, så att man äfven från denna sida bekvämt kan bestiga densamma. I centrum af sandplanet upptogs en blomstergrupp, i hvilken olika sorters blomsterväxter utplanterades. Anslaget öfverskreds med Fmk 11: 54.

Inköp af soffor. För inköp af soffor var anslaget Fmk 1,000, och anskaffades för detta belopp 50 st. sådana.

Utplantering af blomsterväxter. Blomsterväxter till ett antal af 45,300 st. utplanterades i de olika planteringarna. Det betydliga antal hvarmed de växter, som utsattes i planteringarna under detta år, öfversteg antalet under föregående år, användes förnämligast till de nya rabattformiga grupper, som upptogs på ömse sidor längs midtelgången i Runebergsgesplanaden.

Dessutom uppgick vid årets slut växtsamlingen i stadens växthus till 19,046 exemplar, hvilka brandförsäkrades för Fmk 28,436.

Utplantering af träd och buskar. Af träd och buskar utplanterades i olika sorter 1,300 exemplar. De förra uppgingo till 369 och de senare till 931 st.

Trädskolorna. I trädskolorna fanns vid årets slut ett förråd af 25, 601 träd och buskar, hvilka uppgingo i värde till Fmk 20,162: 15.

Användning af anslaget för planteringarna. För underhåll af stadens samtliga parker och planteringar var anslaget Fmk 41,000, och användes för skötsel och vård af nedanstående platser följande belopp:

Alexanders statyns dekorerung	<i>Fmk</i>	230: —
Ateneum	„	209: 54
Brunnsparken	„	4,837: 13
Brunnsplanen	„	486: 39
Diverse	„	5,809: 48
Djurgården	„	714: 50
Elisabetstorget	„	413: 05
Esplanaderna	„	7,346: 56
Fabriksparken	„	365: 63
Fredrikstorget	„	71: 37
Grafvarna å kyrkogården	„	70: —
Hesperia park	„	137: 61
Kajsaniemi	„	4,136: 23
Maria sjukhus	„	753: 39
	<hr/>	
Transport	<i>Fmk</i>	25,580: 88

	Transport	Fmk	25,580: 88
Materialgården	„		337: 41
Mullgården	„		493: 25
Observatoriibergen	„		3,123: 51
Trädskolorna	„		1,559: 54
Soffor	„		900: 70
Sqären vid Finlands Bank	„		377: 76
D:o „ Kyrkotorget	„		249: 40
D:o „ Ridderhustet	„		380: 16
D:o „ Ständerhuset	„		645: 83
D:o „ Skilnaden	„		444: 81
För växthusens remont jemte uppförandet af tre st. s. k. växtkaster och tre st. s. k. kallbänkar samt för anskaffandet af blomsterväxter till utplantering i parkerna äfvensom för skötsel af de växtsamlingar, hvilka komma att framdeles användas för stadsplanteringarnes behof	„		7,901: 14
Den torra väderleken, som var rådande under större delen af sommaren, förorsakade att en större arbetsstyrka än vanligt ständigt måste vara sysselsatt med bevattning af gräsplanerna samt de träd och buskar, som under våren planterades. I följd deraf åtgick större belopp än som tidigare beräknadt var, hvilket medförde en extra utgift utöfver det egentliga anslaget med	„		934: 39
	Summa	Fmk	42,928: 78

Af anslaget Fmk 1,000 för underhåll af hägnaderna omkring planteringarna användes Fmk 966: 05 hufvudsakligast för inköp af jernkäppar och stängselträd samt för målning af såväl ny som äldre stängsel.

Underhåll af hägnader.

Arbetsstyrkan i planteringarna har under vintermånaderna varierat mellan 8 och 53 samt under sommarmånaderna mellan 105 och 112 personer dagligen.“

Arbetsstyrkan.

Den för tillsyn af stadens skogskultur anlidade forstmannen, Forstkonduktören G. O. Timgren, har öfver sin verksamhet under året afgifvit följande berättelse:

Vården om stadens skogar.

„Skogarnas å Guntäckt egendom medtagna tillstånd har ännu under detta år tagits i särskildt beaktande. Sålunda har å lägenheten un-

Skogssådd och plantering.

derlydande skogsmarker utsätts 12;25 kilogr. tallfrö samt utplanterats 12,100 tallplantor. Hjelpkulturer hafva åter verkstälts inom Grejus andelen, der 7,800 tallplantor blifvit utsatta. Inom Djurgården hafva förberedande arbeten — gräfning af gropar, släpning af mylla m. m. — blifvit utförda i och för påtänkt utplantering af större lärkträd och pickta granar.

Plantskolan. I plantskolan har utsätts 1,75 kilogr. frö af vanlig tall, 0,40 kilogr. silfvergran, 0,40 kilogr. pickta gran, 0,50 kilogr. amerikansk gran (abies concolor), 0,47 kilogr. sib. lärkträd, 0,75 kilogr. cembra tall, 0,70 kilogr. ask, 0,40 kilogr. lind, 1 kilogr. vanlig alm, 1 kilogr. amerikansk alm (Ulmus americana) samt 20 kilogr. ollon af vanlig ek och 1 kilogr. amerikansk ek. Dessutom hafva 12,155 plantor af olika trädslag blifvit omskolade, plantskolan försedd med ny brunn samt också i öfrigt förbättrad.

Gallringar. Jemte särskilda nödvändig ansedda rödjnings- och rensningsarbeten har gallring af asp och al verkstälts inom Grejus området i och för friställande af ung granskog.

Skogseld. Inom sistnämnda andel utbröt af okänd anledning skogseld den 29 Juni, men släcktes förrän den hunnit åstadkomma någon nämnvärd skada.

Skogstaxering. Hvarken skogstaxerings eller kartläggningsgöromål hafva under året hunnit utföras af orsak att biträdande skogsvaktaren åtnjutit ledighet och en oskolad person tjensgjort såsom vikarie.

Kostnader. Kostnaderna för året utgöra:

För skogskulturer	<i>Imf.</i>	310: 42
„ plantskolan	„	354: 46
„ rödjningsarbeten m. m.	„	266: 96
„ gallringar	„	40: —
„ extra bevakning	„	83: 75
	Summa <i>Imf.</i>	1,055: 59*

b) Ärenden beträffande stadens löseegendom och penningväsen.

Stadskassans utgifter och inkomster. Alla upplysningar beträffande stadens utgifter och inkomster under år 1897 samt jemförelser emellan den fastställda budgeten och det faktiska bokslutet äfvensom uppgift å stadskassans ställning vid årets utgång erhållas från härför uppgjorda längre fram ingående tabellbilagor.

Stadens lösa inventarier. Genom införskaffande från de skilda nämnderna, styrelserna och kontoren af uppgifter om de förändringar i stadens löseegendom, som

timat under året, har inventariiboken öfver samma löseegendom kompletterats och meddelas sammandrag af nämnda bok längre fram bland tabellbilagorna.

Vid de inventeringar af stadskassan, som jemlikt kommunalförfattningens stadgande hvarje qvartal försiggått i föreskrifven ordning, liksom ock vid de extra inventeringar, hvilka på grund af Drätselkammarens år 1878 fattade beslut förrättats af tvenne Kammarens ledamöter, hafva några skäl till anmärkningar icke förekommit.

Inventeringar
af stadskassan.

Då det med Föreningsbanken i Finland ingångna kassakreditivkontraktet skulle den 15 Februari utlöpa, afslöt¹⁾ Drätselkammaren nytt kontrakt med bemälda bank angående ett kassakreditiv till ett högsta belopp af 1,000,000 mark för ett år framåt emot ränta af $4\frac{3}{8}$ procent utan någon inskrifningsafgift. Stadens största skuld å detta kreditiv utgjorde den 5 April 961,500 mark samt uppgick totala kassakreditivräntan för året till 32,038 mark 59 penni.

Kassakreditiv.

Vid den 3 Maj verkställd utlottning af tvenne partialföreskrifningar, hörande till det i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 19 Mars 1894 upptagna lån å 650,000 mark²⁾ för bestridande af utgifter för stadens sjukhus och därvårdsbyggnader äfvensom för inköp af den med stadens rådhus numera förenade gården N:o 22 vid Alexandersgatan utföllo³⁾ N:ris 2 och 6.

Utlottning af
partialföreskrifningar å 650,000
marks lånet.

Vid den 2 November verkställd utlottning af obligationer, hörande till de i stöd af Kejs. Senatens resolution af den 17 Maj 1876, den 4 Augusti 1882 och den 26 Mars 1892 upptagna vattenlednings-, nybyggnads- och reglerings- samt $4\frac{1}{2}$ proc. obligationslån, utföllo följande nummer till inlösen⁴⁾:

Utlottning af
obligationer.

Vattenledningslånet af 1876.

Serien Litt. A. å 1,000 mark N:ris 8, 69, 216, 284, 286, 325 och 481.

” ” B. å 500 ” ” 27, 207, 254, 285, 410, 509, 525, 602, 630,
750, 810, 943, 973, 975, 1,030, 1,071,
1,128, 1,231, 1,327, 1,358, 1,404 och 1,427.

” ” C. å 200 ” ” 11, 157, 197, 212, 217, 280, 289, 400, 417,
500, 581, 641, 980, 1,007, 1,145 och 1,176.

1) Drks prot. den 11 febr. § 1. — 2) 1894 års berättelse pg. 55. — 3) Drks prot. den 13 maj § 14. — 4) D:o d:o den 4 nov. § 34.

Nybyggnads- och regleringslånet af år 1882.

Serien Litt. A. å 3,000 mark N:ris 50, 79, 109 och 124.

„ „ B. å 1,000 „ „ 7, 27, 33, 78, 108, 176, 304, 312, 326,
337, 415, 511, 516, 524, 582, 611, 650,
655 och 673.

„ „ C. å 500 „ „ 2, 73, 81, 109, 122, 228, 250, 259, 266,
286, 289, 386, 395, 414, 461, 564, 600,
653, 655, 676, 684, 704 716 och 787.

Obligationslånet af 1892.

Serien Litt. A. å 5,000 mark N:ris 85 och 284.

„ „ B. å 1,000 „ „ 108, 576, 707, 740, 781 och 904.

„ „ C. å 500 „ „ 134, 465, 519, 1,300, 1,531, 1,535 och 1,739,

Vid redogörelse af stadens inkomstgifvande rättigheter intages här följande af Trafikkamreraren afgifna berättelse om Trafikkontorets verksamhet samt uppbörden af trafik- m. fl. afgifter:

Tolags- och
trafikafgifterna
m. m.

„Det utgångna året 1897 ansluter sig värdigt till sina tre närmaste föregångare, hvilka alla haft att uppvisa ett starkt uppsving i Trafikkontorets debitering — ja, det öfvertträffar dem vida i absolut och proportionel stegring. Efter det debiteringen år 1890 öfverskridit siffran 400,000 mark, höll den sig i några års tid på ungefär samma fot. Först i och med året 1894 låter en märkbar stegring förnimma sig, i det året slutade med en behållning af 427,000 mark. Året 1895 visade en ännu raskare stegring: slutsumman, med frånräkning af debetsedelafgiften, utgjorde i rundt tal 488,000 mark. Under det följande året, 1896, öfverskreds halfva miljonen; vi kommo upp till 536,000 mark. Nu trodde man sig icke mera kunna räkna på någon betydligare stegring, utan ställde kalkylen för 1897 anspråkslöst på 548,000 mark. Det skulle visa sig, såsom redan antydts, att man varit alltför försiktig. Inkomstförslaget kom att öfverskridas med i det närmaste ett hundratusen mark. Debiteringen för 1897 slutade sig nemligen på Fmk 643,799: 45.

Tolagen och trafikafgiften hafva bidragit till denna ökning med ungefär lika procenttal, 16 och 17 $\frac{1}{2}$ %. Tolagen, som beräknats gifva 155,000 mark, gaf faktiskt Fmk 177,811: 45. Trafikafgiften, som kalkylerats till 390,000 mark, inbringade hela Fmk 458,529: 65.

Mätningafgiften slutade med ett minus. Den hade beräknats till 2,500 mark, men gaf endast Fmk 1,397: 23. — Med magasinshyreinkom-

sten egde ett motsatt förhållande rum. Den var i budgeten upptagen till 500 mark, men slutade med ett saldo på icke mindre än Fmk 6,061: 12. Härvid bör emellertid observeras, att i denna slutsiffra ingår äfven den med året 1897 af Stadsfullmäktige införda platshyran för öfverliggedagar, den der uppdebiteras för varor, som intagits i nya varuskjulet vid Södra hamnen. Dessa öfverliggedagsafgifter uppgingo för 1897 till hela 4,087 mark och öfverstego sålunda betydligt den egentliga transitomagasinshyran, som slutade sig på Fmk 1,974: 12.

Under 1897 är vidare att annotera upprättandet af Trafikkontorets filial i Warrantmagasinet. Från och med Juni månads ingång etablerades af tullverket en särskild tullexpedition i det nya Warrantmagasinet å Skatudden, hvilken expedition skulle ega att ombesörja icke endast den vanliga packhusbehandlingen af i magasinet intagna varor, utan äfven deras uppdebiterande och uppbärande. Då staden under sådant förhållande måste destinera en vägmästare till Warrantmagasinet, uppdrogs åt denne att på samma gång uppdebitera och uppbära de afgifter, som för warrantvarorna tillkomme staden. Denna filial af Trafikkontoret vidtog med sin verksamhet den 1 Juni. Emot all beräkning blef uppbörden i filialen synnerligen anspråkslös. Under de 7 månaderna Juni—December inflöt inalles endast Fmk 11,226: 39. Häraf belöpte sig på tolagen Fmk 4,430: 71 samt på trafikafgiften Fmk 6,795: 68. — Dessa poster äro inbegripna i de ofvan upptagna hufvudsiffrorna; filialen redovisar nemligen inför Trafikkontoret månad för månad och Trafikkontoret inför i sina till Drätselkammaren inlemnade månadsrapporter de belopp, som upptagas i warrantfilialens redovisningar.

Trafikkontors
filial i Warrant-
magasinet.

Af hela debiteringen för 1897, Fmk 643,799: 45, hade under löpande år influtit Fmk 635,485: 77. Utestodo vid årsslutet alltså Fmk 8,313: 68. Häraf belöpte sig på December månads debitering Fmk 7,294: 01, på November (å restlängd) Fmk 910: 21, på de föregående månaderna Fmk 109: 46. I denna stund, sedan restlängderna för November och December hunnit indrifvas, utestå af 1897 års stora debitering endast Fmk 193: 71.

Rester och resti-
tutioner.

Hvad resterna från de föregående åren beträffar, utestodo vid ingången af 1897 Fmk 8,034: 34. Häraf blefvo under 1897 indrifna Fmk 7,592: 26. Af Drätselkammaren afkortades Fmk 353: 33. Utestående var vid 1897 års utgång alltså endast Fmk 88: 75, de der utgöras af ännu återstående fordringar i tvenne konkurser af 1894.

Uppdebitering
och uppbörd.

Tablå öfver debiteringen under de skilda månaderna af 1897 bifogas.

Tablå öfver Trafikkontorets debitering under år 1897:

	Tolag		Trafikafgift		Mätning- afgift		Magasins- hyra		Summa	
	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>	<i>Fråk</i>	<i>ni.</i>
Januari	8,916	20	6,050	51	—	—	27	47	14,994	18
Februari	7,626	78	3,013	62	—	—	58	79	10,699	19
Mars	9,795	59	6,728	02	—	—	54	50	16,578	11
April	9,157	80	9,312	63	—	—	19	60	18,490	03
Maj	15,070	23	53,343	13	244	55	846	32	69,504	23
Juni	16,952	81	43,486	89	706	75	1,489	52	62,635	97
Juli	20,265	39	44,021	91	—	—	690	05	64,977	35
Augusti	12,306	31	41,831	97	—	—	204	91	54,343	19
September	22,421	81	60,783	23	209	16	200	87	83,615	07
Oktober	18,316	30	55,670	68	236	77	492	11	74,715	86
November	21,143	10	53,226	63	—	—	1,458	42	75,828	15
December	15,839	13	81,060	43	—	—	518	56	97,418	12
Summa	177,811	45	458,529	65	1,397	23	6,061	12	643,799	45

Tolag för varor
till uppstad.

För den tolag, som inflyter från uppstäderna, redovisar Drättselkontoret, som jemväl direkte uppbar desamma.“

Hamnkontorets
uppbörd.

Angående beloppet af de vid Hamnkontoret uppdebiterade afgifterna meddelas uppgift uti de längre fram ingående tabellbilagorna. Här må angående Hamnkontoret anföras endast följande:

Hamnkaptenen
och Hamnkon-
torsbokhållaren
tillkommande
uppbördspro-
cent.

Af årets uppbörd, utgörande brutto 269,810 mark 52 penni och med 40 à 60 % afdrag, beviljade staden reguliert trafikerande ångbåtar, 212,627 mark 24 penni, har tillkommit uppbördsprocent: Hamnkaptenen efter 4 % — 8,505 mark 9 penni och Hamnkontorsbokhållaren efter 0,5 % — 1,063 mark 14 penni.

Parmmätare,
packare och
vräkare.

I enlighet med bestämmelserna i gällande trafiktaxa för staden, som föreskrifver att vid Hamnkontoret skall antagas ett bestämdt antal edsvurna parmmätare, hvilka för verkställd mätning sjelfva ega uppbära dem tillkommande arvode, hafva under året varit anstälde en ålderman och femton parmmätare samt har deras verksamhet och inkomster utfallit sålunda, att för uppmätta 51,728 famnar ved à 30 pennis medelpris uppburits 15,518 mark 40 penni, hvilket fördeladt på sexton man gör 969 mark 90 penni för hvarochen. För packning och vräkning hafva två personer funnits vid Hamnkontoret anställda; och hafva under året 392 tunnor tjära blifvit vräkta, hvilket à 15 penni per tunna gör 58 mark 80 penni eller 29 mark 40 penni för hvardera vräkaren.

Den å Axel Fredrik Laurells stipendiifond till 113 mark 61 penni penni uppgående disponibla räntan fördelades ¹⁾ för året mellan Svenska och Finska reallyceerna härstädes.

Laurells stipendiifond.

Sedan Drätselkammaren hos Fattigvårdsstyrelsen förfrågat sig ²⁾ huruvida icke Fattigvårdsstyrelsen vore villig att vid årets utgång öfverlemna förvaltningen af bokhållarenskan Helena Kristina Åkermans och fröken Maria Bergmans donationsfonder till Drätselkontoret, som i sådant fall förbunde sig att vid hvarje års slut öfver förvaltningen till Fattigvårdsstyrelsen afgifva redovisning, meddelade ³⁾ Fattigvårdsstyrelsen Drätselkammaren att ifrågavarande fonder komme att efter årets utgång till Drätselkontoret i antydt afseende öfverlätas, med vilkor att räntorna å dessa fonder årligen i medlet af December månad utbetalas till Fattigvårdsstyrelsen samt med Fattigvårdsstyrelsen lemnad rätt att bestämma om fondernas framtida disposition.

Af Fattigvårdsstyrelsen förvaltade donationsfonders öfverlemnande till Drätselkammarens förvaltning.

c). *Särskilda andra af Drätselkammaren handlagda ärenden.*

Förteckningen af stadens fasta egendom blef under året kompletterad genom införande deri af skedda förändringar, hvarjemte stadens säkerhetshandlingar granskades och nödiga åtgärder till bevarande af stadens rätt i förekommande fall vidtogos.

Komplettering af fastighetsboken.

Granskning af säkerhetshandlingar.

Förutom i de fall, då Kammaren på vederbörande myndighets anfordran afgaf endast förklaring, blef stadens talan genom Drätselkammarens försorg vid domstol bevakad i ärenden, i hvilka staden var part eller annars hade något intresse att tillgodose.

Bevakande af stadens rätt i rättegångar, konkurser och taxeringsärenden m. m.

Uti sammanlagdt 40 fall godkände Drätselkammaren ingifna ritningar för tillernade husbyggnader och ändringar uti redan befintliga sådana å stadens arrendemarken, nämligen för 1 byggnadsföretag å Alkärr, 1 å Arabia, 2 å Backas, 15 å Berghäll, 1 å Broholmen, 2 i Djurgården, 2 å Djurgårdsvillorna, 1 å Fölisön, 2 å Humleberg, 1 å Kinnekulla, 3 å Mej-lans, 1 å Necken, 1 å Sörnäs, 2 å Taipale, 1 å Wallgård och 3 å Ås samt 1 byggnadsföretag å området invid Lappviksgatan.

Godkända byggnadsritningar.

¹⁾ Drks prot. den 8 april § 30. — ²⁾ Drks skrf. N:o 231 af den 25 nov. — ³⁾ Drks prot. den 23 dec. § 3.

Godkända borgesförbindelser. Under året godkände Drätselkammaren inalles 33 borgesförbindelser för ingångna arrendeaftal, 4 för leveranser och entreprenadkontrakt och 1 för köpeskillingen för försäld tomt erläggande.

Utverkade och förnyade inteckningar. Uti in summa 72 fall utverkade sig Drätselkammaren inteckning i tomter och byggnader, nämligen uti 56 fall för ingångna arrendeaftal och 16 fall för skuldsedlar å köpeskillingen för försälda tomter.

Drätselkammarens medlemmar. Drätselkammaren bestod under året af Statsrådet G. M. von Christierson (ordf.), Hofrådet C. Nummelin (viceordf.), Bankdirektören L. von Pfaler, Bandirektörsassistenten Th. Frosterus, Grefve C. Mannerheim, Gårdsegaren K. R. Åström. Suppleanter voro Konsuln L. Krogius, Sekretären i Skolöfverstyrelsen O. Svibergson och Byggmästaren K. A. Nyberg.

Drätselkammarens sammanträden, antal ärenden m. m. Drätselkammaren hade under året 57 sammanträden, af hvilka 52 ordinarie och 5 extra. Dervid handlades 1,264 diariiförda ärenden, af hvilka 112 voro beroende från de föregående åren samt 1,152 nya. Af dessa blefvo 1,090 befordrade till slut samt 174 beroende på vidare åtgärd. Anordningar utfärdades till ett antal af 2,264. Paragrafantalet i Kammarens protokoll uppgick till 1772 samt brefnummern till 269. Kontrakt affattades inalles 48, af hvilka 46 gälde legoaftal angående staden tillhöriga jordlägenheter, 1 byggnadsentreprenad och 1 materialleveranser.

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelsen för dess verksamhet under år 1897 är, med uteslutande af några tabeller, af följande lydelse:

„Den styrelse som under loppet af år 1897 handhaft stadens fattigvård har utgjorts af följande utaf Stadsfullmäktige dertill utsedda personer, nemligen:

Fattigvårdsstyrelsens medlemmar och tjänstemän.

Under förra halfåret:

Ordförande t. f. kyrkoherden F. L. Bengelsdorff, ledamöter underpolismästaren, kollegiassessorn Oskar Aug. Ståhlberg, Muraremästaren Alex. Ärt, Bankkamreraren Ö. G. Westling, Arkitekten C. G. Hiort af Ornäs, Fröken F. Palmén och Senatsregistratorn M. von Hausen äfvensom suppleanter Handlanden A. L. Mellin och Protokollssekreteraren A. Aminoff, samt

under senare halfåret:

Ordförande Assessorn i Tullstyrelsen T. J. Boisman, Medicine doktor, Friherre E. Cedercreutz, Sekreteraren i fängvårdsstyrelsen A. af Forselles, Stenhuggaren K. V. Bergman, Handlanden N. Kochtomow, Pastor W. Lampén, fröken F. Palmén, Trädgårdsmästaren V. F. Sagulin, Bankkamreraren Ö. G. Westling, vice ordförande, och Muraremästaren Alex. Ärt, äfvensom suppleanter Doktor H. Råbergh, Protokollssekreteraren E. Willgren och Referendariesekreteraren F. Stjernvall.

På grund af det nya reglementet för Fattigvården i Helsingfors stad, hvilket faststälts af Guvernören i Nylands län den 23 Oktober 1896 och trädt i gällande kraft den 1 Juli 1897 har från sistnämnda dag fattigvårdsstyrelsen till biträde varit tillsatt en verkställande direktör, Hofrådet Oskar Aug. Ståhlberg.

Inspektorsbefattningen vid Arbets- och fattiggården har handhafs af Kommunalrådet Carl Edv. Degerholm och såsom sekreterare vid styrelsen har tjänstgjort under förra halfåret Senatsregistratorn W. von Hausen och under senare halfåret Protokollssekreteraren E. Willgren.

De presterliga förrättningarna vid Arbets- och fattiggården hafva utöfvats af Pastor E. Murén hvarjemte från den 1 Juli vid sagda inrättning varit anställd en särskild husmoder Fru Maria Degerholm.

För fattigvårdens utgifter erforderliga medel hafva på styrelsens

rekvisition lyftats å Drätselkontoret under förra halfåret af Kommunalrådet Degerholm och under senare halfåret af Hofrådet Ståhlberg, hvilka vid hvarje månads utgång afgifvit redovisning öfver inkomster och utgifter, som derå efter verkställd granskning öfverlemnats till Drätselkammaren.

Antalet fattiga, som vårdats på kommunens bekostnad. Af de genom fattigvårdsstyrelsens försorg under år 1897 vårdade personer hafva varit:

a)	Intagna i arbets- och fattiggården	557	
	deraf högsta antalet på en gång	280	
	(emot 294 år 1896).		
	minsta antalet	240	
	(emot 246 år 1896).		
b)	Utackorderade inom staden	107	
	(emot 111 år 1896).		
	af dem:		
	äldre personer	13	
	barn under 15 år	94	
c)	Utackorderade på landet	454	
	(emot 431 år 1896).		
	af dem:		
	äldre personer	209	
	barn under 15 år	245	
d)	Understödda med penningbidrag:		
	Under förra halfåret (s. k. ständiga understöd)		
	äldre personer	368	
	deras barn	361	
	tillfälliga understöd	519	1,248
	Under senare halfåret (direkta understöd):		
	äldre personer	640	
	deras barn	321	961
	deraf sådana som jemlikt § 2 i Nåd. förordningen af den 17 Mars 1879 äro ovilkorligen berättigade till fattigvård	184	
	De öfriga som af tillfälliga orsaker råkat i sådan nöd att fattigvårdsstyrelsen nödgats meddela dem understöd . .	456	
e)	Vårdade i skilda inrättningar och skolor:		
	Berttula anstalt för andesvaga	3	
	Döfstumsskolan i Borgå	2	

Döfstumsskolan i Jakobstad	2
Arbetskolan och hemmet för lytta	6
Blindskolan i Helsingfors	5
Wuorela uppfostringsanstalt	2
Mörskom asyl	26
Skolan i Lojo för vanartiga gossar	21
Kexholms asyl för sinnessjuka	12
Fagernäs centralanstalt för d:o	2
Lappviks sjukhus	19
Sjahlö hospital	20
f) Pensionerade med räntorna af donerade kapital	72

I afseende å utdelning af räntorna i särskilda till fattigvården donerade och af Drätselkammaren förvaltade kapital har utanordnats och genom anvisningar i Drätselkontoret utbetalts: Användningen af räntorna från fattigvården donerade fonder.

i Februari	<i>Fråk.</i>	1,564: 06
i Maj	„	602: 64
i December	„	795: 68
	Summa <i>Fråk.</i>	2,962: 38

Dessa donationssummor hafva utbetalts åt särskilda personer enligt följande uträkning:

I Februari 1897 ränta å Alexanders fond.	<i>Fråk.</i>	200: —
” ” ” ” ” Elgs ”	”	508: 79
” ” ” ” ” Hanells ”	”	292: 02
” ” ” ” ” Gripenbergs ”	”	563: 25
I Maj ” ” ” Sierckens ”	”	138: 31
” ” ” ” ” Brobergs m. fl. ”	”	464: 33
I December ” ” ” Gardbergs ”	”	49: 40
” ” ” ” ” Siercks ”	”	355: 77
” ” ” ” ” Lampas ”	”	400: 51
	Summa <i>Fråk.</i>	2,962: 38

Öfver fröken Maria Kristina Bergmans och bokhållareenkan Helena Kristina Åkermans testamentsfonder, hvilka förvaltats af Fattigvårdsstyrelsen, hafva redovisningar för året afgifvits till Drätselkammaren liksom äfven öfver medel, som lyftats för asylén i Lojo för vanartiga gos-

sar från Helsingfors stad. I denna asyl hafva eleverna på ett synnerligen framgångsrikt sätt åtnjutit undervisning och tillsyn af vid anstalten anställda folkskolläraren Emil Lassinen.

Fattigvårdens
inkomster och
utgifter.

Följande räkning utvisar fattigvårdens inkomster och utgifter under år 1897.

	<i>Fmk.</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>kl.</i>
Debet.				
<i>Inkomster.</i>				
Ersättning för underhåll af fattige	7,331	66		
Fattigvården tillfallna arfsmedel	337	30		
För arbeten, verkställda af hjonerna i fattiggården	440	88		
För d:o d:o af d:o i arbetsinrättningen	11,633	11		
För försålda svinkreatur	350	—		
För försåldt affall från kosthållningen	46	90		
För försåld spillning	31	—		
Frivilliga gåfvor	15	—	20,185	85
Lyftat å Drätselkontoret	—	—	258,544	22
Summa <i>Fmk.</i>	—	—	278,730	07
Kredit.				
<i>Utgifter.</i>				
Fattigvårdsstyrelsen:				
Aflöningar	8,349	92		
Arvode för tillsyningsmännen	2,518	73		
Ersättning för inspektionsresor	504	65	11,373	30
Fattiggården:				
Aflöningar	9,160	—		
Beklädnad	5,994	38		
Kost	21,083	68		
Läkemedel	2,394	91		
Inventarier	1,380	31		
Materialier	613	84		
Ved och belysning	6,626	85		
Hästfourage	929	55		
Remontarbeten	1,831	18	50,014	70
Transport	—	—	61,388	—

	<i>Frög.</i>	<i>hi.</i>	<i>Frög.</i>	<i>hi.</i>
Arbetsinrättningen:				
Transport	—	—	61,388	00
Aflöningar	2,928	—		
Ved och belysning	1,077	28		
Kost	6,667	78		
Beklädnad	1,325	20		
Materialier	4,847	71		
Inventarier	731	35		
Flitpenningar	717	—		
Remontarbeten	450	68	18,745	—
Dårvårdsanstalten:				
Aflöningar	6,720	—		
Beklädnad	3,373	64		
Kost	7,982	71		
Läkemedel	7,306	63		
Inventarier	339	31		
Ved och belysning	6,086	73		
Remontarbeten	2,327	95	28,136	97
Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningarne:				
Ständiga understöd:				
Månatliga bidrag å understödsbref	37,388	07		
För i staden utackorderade	8,332	—		
För å landsbygden utackorderade	54,819	63		
I särskilda inrättningar intagne	6,055	26		
Tillfälliga understöd	15,942	—		
Sjukvård	10,462	16		
Dårvård	18,543	20		
Läkemedel	9,096	99	160,634	31
Diverse utgifter	—	—	9,325	79
Bokförda, men icke uppburna inkomster ¹⁾	—	—	500	—
Summa <i>Frög.</i>	—	—	278,730	07

¹⁾ Pension för f. d. stadsträdgårdsmästaren L. A. Jernström.

Jämförelse mellan utgiftsit-larna år 1896 och 1897.

Följande tablå utvisar skillnaden emellan de särskilda utgifterna för åren 1896 och 1897.

	Utgifter		Under år 1897			
	år 1897	år 1896	Utgifterna			
			ökade		minskade	
Aföningar	24,229 92	19,018 33	5,211 59	—	—	—
Arvode för tillsyningsmän	2,518 73	2,100 —	418 73	—	—	—
Ersättning för inspektionsresor	504 65	664 40	—	—	159 75	—
Beklädnad	9,368 02	9,146 88	221 14	—	—	—
Kost	29,066 39	24,852 75	4,213 64	—	—	—
Läkemedel	12,798 53	14,247 30	—	—	1,448 77	—
Inventarier	1,719 62	2,464 59	—	—	744 97	—
Materialier	613 84	825 04	—	—	211 20	—
Ved och belysning	12,713 58	10,579 96	2,133 62	—	—	—
Hästfourage	929 55	900 49	29 06	—	—	—
Remontarbeten	4,159 13	6,736 79	—	—	2,577 66	—
Arbetsmättningen	18,745 —	20,324 12	—	—	1,579 12	—
Månatliga bidrag å understödsbref	37,383 07	43,161 10	—	—	5,778 03	—
I staden utackorderade	8,332 —	9,645 33	—	—	1,313 33	—
Å landsbygden utackorderade	54,819 63	53,782 03	1,037 60	—	—	—
I särskilda inättningar intagne	6,055 26	4,974 84	1,080 42	—	—	—
Tillfälliga understöd	15,942 —	19,210 05	—	—	3,268 05	—
Sjukvård	10,462 16	11,818 21	—	—	1,356 05	—
Därvård	18,543 20	16,237 —	2,306 20	—	—	—
Understöd åt värnepliktiges hustrur	1,380 —	1,760 —	—	—	380 —	—
Diverse utgifter	7,945 79	6,530 74	1,415 05	—	—	—
Bokförda, men icke uppburna inkomster	500 —	500 —	—	—	—	—
Summa <i>Samt</i>	278,730 07	279,479 95	18,067 05	—	18,816 93	—

Jämförelse mellan budgeten och de faktiska utgifterna.

Tablå, utvisande skillnaden emellan budgeten och utgifterna för år 1897.

	Enligt budgeten	Utgifterna	Ökade	Minskade
Aföningar	24,230 —	24,229 92	—	8
Arvode för tillsyningsmän	3,000 —	2,518 73	—	481 27
Ersättning för inspektionsresor	800 —	504 65	—	295 35
Beklädnad	9,500 —	9,368 02	—	131 98
Kost	24,000 —	29,066 39	5,066 39	—
Läkemedel	10,500 —	12,798 53	2,298 53	—
Inventarier	2,000 —	1,719 62	—	280 38
Transport	74,030 —	80,205 86	7,364 92	1,189 06

	Enligt budgeten	Utgifterna	Ökade	Minskade
Transport	74,030 —	80,205 86	7,364 92	1,189 06
Materialier	700 —	613 84	—	86 16
Ved och belysning	10,000 —	12,713 58	2,713 58	—
Hästfourage	900 —	929 55	29 55	—
Remontarbeten	5,100 —	4,159 13	—	940 87
Arbetsinrättningen	20,500 —	18,745 —	—	1,755 —
Månatliga bidrag å understödsbref	43,000 —	37,383 07	—	5,616 93
I staden utackorderade	10,000 —	8,332 —	—	1,668 —
Å landsbygden utackorderade	54,000 —	54,819 63	819 63	—
I särskilda inrättningar intagna	5,000 —	6,055 26	1,055 26	—
Tillfälliga understöd	18,000 —	15,942 —	—	2,058 —
Sjukvård	12,000 —	10,462 16	—	1,537 84
Dårvård	14,000 —	18,543 20	4,543 20	—
Understöd åt värnepliktiges hustrur	1,500 —	1,380 —	—	120 —
Diverse utgifter	7,000 —	7,945 79	945 79	—
Bokförda, men icke uppburna inkomster	500 —	500 —	—	—
Summa <i>Smc</i>	276,230 —	278,730 07	17 471 93	14,971 86

På framställning af fattigvårdsstyrelsen hafva Stadsfullmäktige be- Tillskottsanslag.
viljat särskilda tillskottsanslag för de titlar, å hvilka väsentligare ökning
ifrågakommit. Då emellertid samtliga utgifter för år 1897 uppgått till
278,730 mark 7 penni och summan af den ursprungliga utgiftsbudgeten
till 276,230 mk har skilnaden utgjort endast 2,500 mark 7 penni. Här-
vid bör likväl märkas att de af fattigvårdsstyrelsen under samma år upp-
burna inkomster utgjorde sammanlagt 20,185 mark 85 penni, ehuru de-
samma i inkomstbudgeten beräknats till endast 14,400 mark, i följd hvaraf
utöfver det beräknade influtit 5,785 mark 85 penni. Afdrages härifrån
det belopp, hvarmed utgifterna öfverstigit budgeten eller 2,500 mark 7
penni, uppstår likväl en behållning af 3,285 mark 78 penni.

Den första åtgärden styrelsen för senare halfåret hade att vidtaga Undersökning i och fördelning af ständiga under-
stöd.
var bestämmandet huru förfaras skulle med de personer hvilka tidigare
åtnjutit s. k. ständiga understöd. Ofvan åberopade nya reglemente inne-
håller nemligen föreskrift derom att utöfver den fattigvård kommunen
jemlikt 2 § i Nådiga förordningen angående allmänna fattigvården af den
17 Mars 1879 ovilkorligen är förpligtad att lemna minderåriga, vansin-
niga, vanföra samt af långvarig sjukdom och ålderdomssvaghhet lidande,
hvilka sakna omvårdnad af annan, öfriga nödställda, hvilka icke enligt
föreskriften i sistnämnda paragraf ega ovilkorlig rätt till fattigvård, finge
endast undantagsvis och i omnämnda fall, efter pröfning, meddelas *till-*

fällig fattigvård. En noggrann undersökning af de ständiga understödstagarenes förhållanden var således nödvändig för utrönande främst hvilka af dem vore att hänföras till den klass af nödställda, som kommunen obligatoriskt egde underhålla, och dernäst hvilka af de öfriga fortfarande borde på lämpligt sätt understödjas. Fattigvårdsstyrelsen uppdrog dertill åt verkställande direktören att med biträde af tillsyningsmännen utföra sådan undersökning och dervid föra protokoll enligt fastställt formulär, hvarefter kontrollundersökningar verkställdes af ledamöterna i styrelsen. Emellertid utbetalades de ständiga understöden fortfarande, intill dess fattigvårdsstyrelsen i hvarje särskildt fall fattadt beslut på grund af hvad vid undersökningarna inhemtats.

Stadens indelning i fattigdistrikt.

För tillsynen öfver de fattiga, som tilldelats direkta understöd, äfvensom öfver de i staden utackorderade har staden indelats i nio distrikt, hvilka ett hvart stått under uppsigt af en ledamot i styrelsen. Tillsyningspersonalen har åter förstärkts med fröken Olga Peltonen, anställd jemväl vid föreningen för välgörenhetens ordnande. Däremot har fattigvårdsstyrelsen ansett skäl tillsvidare icke förekomma att på sätt i 27 § af reglementet medgifves, hos Stadsfullmäktige föreslå tillsättandet af oaflönade fattigbesökare. Det har nämligen syntts styrelsen ändamålsenligast att till en början afvakta resultatet af verkställande direktörens och de aflönade tillsyningsmännens verksamhet, innan förslag framställdes att betunga en stor mängd af kommunens medlemmar med antydda grannliga uppdrag.

För att likväl utröna huruvida och i hvad mån systemet med oaflönade fattigbesökare lämpligen må kunna i hufvudstaden genomföras, har fattigvårdsstyrelsen bemyndigat sina ledamöter att en hvar i sitt distrikt anlita frivilliga fattigbesökare för öfvervakande af de personer, som allaredan af fattigvårdsstyrelsen tillagts direkta understöd. Vid årets sista sammanträde anmälte ock ledamoten fröken Palmén, att hon i sådant afseende vidtalat fruarna Alfhild Lindén, Elin Stenbäck och Sofia Qvist samt fröken Bertha Arppe, hvilka jemväl förklarar sig villiga att såsom fattigbesökare biträda fröken Palmén inom hennes distrikt. Fattigvårdsstyrelsen bemyndigade äfven fröken Palmén att, der hon ansåg sådant lämpligt, uppbära de åt fattiga inom distriktet beviljade understöden för att genom de frivilliga fattigbesökarene åt vederbörande utgifvas.

Fattigvårdsstyrelsens ombud.

För tillsynen öfver fattiga, som af Helsingfors stad underhållas å andra orter, har fattigvårdsstyrelsen i enlighet med föreskriften i reglementets 22 § utsett följande å respektive orter bosatta ombud.

- 1:o) I Kyrkslätt förre brofogden K. A. Lönnqvist.
- 2:o) I Wichtis poliskommissarien Gustaf Grönberg.
- 3:o) I Esbo kronolänsmannen K. A. Lindroos.
- 4:o) I Helsinge kronolänsmannen, fil. mag. G. E. Holmström.
- 5:o) I Thusby barnmorskan Hanna Holme.
- 6:o) I Nurmijärvi kronolänsmannen A. Lindström.
- 7:o) I Sjundeå kronolänsmannen K. A. Grönholm.
- 8:o) I Sibbo kommunalsekreteraren J. Manner.

Arvodet för dessa ombud varierar emellan 75 och 125 mark, beroende af antalet utackorderade på de skilda orterna. Ombudens åligganden äro:

1:o) att införskaffa uppgift om personer inom kommunen, hvilka vore villiga att till inackordering mottaga barn och äldre fattighjon från Helsingfors stad samt lemna utlåtande om dessa personers lämplighet för vårdareskapet och om den fordrade godtgörelsen; Ombudens åligganden.

2:o) att minst en gång hvar tredje månad, men oftare, ifall omständigheterna sådant påkallade, besöka samtliga af Helsingfors fattigvårdsstyrelse inom socknen utackorderade barn och äldre fattighjon för att taga kännedom om deras vård samt öfver dessa inspektioner föra korta anteckningar i enlighet med förmulär, som komme att ombuden tillhandahållas, och anteckningarna derefter till Helsingfors fattigvårdsstyrelse insända;

3:o) att, der sådant funnes nödigt, från försunlig vårdare genast borttaga vanvårdadt fattighjon och detsamma till annan person tillsvidare öfverlåta; samt

4:o) att om sistnämnda åtgärd, så ock om hjons frånfälle, svårare sjukdom eller olyckshändelse, som drabbat hjon, utan uppskof göra anmälan hos fattigvårdsstyrelsen.

För husmodern vid arbets- och fattiggården har fattigvårdsstyrelsen fastställt följande

Instruktion för
husmodren vid
stadens arbets-
och fattiggård.

Instruktion.

Husmodern, som bör ega någon insigt i barnauppfostran, sjukvård och hushållsgöromål, åligger:

a) att dagligen besöka afdelningarna för barn, ålderstigna och sjuka för att underrätta sig om tillståndet derstädes och i samråd med vårdarinnorna upprätthålla god ordning, snygghet och lydnad;

b) att ansvara för inrättningens i hennes vård anförtrödda linne-

säng- och gångkläder och föra fullständig förteckning öfver dem; att tidtals anställa inventering af lithörande persedlar å de olika afdelningarna, samt för öfrigt kontrollera att tvätt, städning, skurning och rengöring af sängkläder utföres omsorgsfullt;

c) att förbereda vid inrättningen förekommande handarbeten och vaka öfver deras noggranna utförande, samt att undervisa i sömnad, lappning m. fl. arbeten enligt § 31 i gällande reglemente;

d) att dagligen tillse det smaklig sund kost ordentligen tillredes åt hjonon, att förråder icke förfaras eller missbrukas och att hushållerskan i en mathållningsbok antecknar det för hvarje dag utmätta matförrådet; äfvensom tillse att bakning och brygd verkställas med nödig omtanke och skicklighet;

e) att vaka öfver den kvinliga betjenings uppförande och sedlighet, att hos Inspektorn för fattiggården anmäla om denna betjenings förseelser samt der så finnes nödigt föreslå ombyte af desamma äfvensom att låta sig angeläget vara att uppfostra de tjenande och äfven tillhålla dem att varsamt handtera inrättningens husgeråd i det dagliga bruket.

Husmodren skall iakttaga ett fridsamt, välvilligt uppförande; såvidt möjligt bereda hemtrefnad åt alla inom fattiggården boende; vid lämpliga tillfällen och då hennes tid medger läsa högt någon kortare betraktelse för de arbetande eller för de sjuka, och i öfrigt vara för alla en föresyn till kristlig vandel och verksamhet. Hon bör i allt rätta sig efter gällande reglemente af den 23 Oktober 1896 samt för öfrigt hörsamma fattigvårdsstyrelsens önskningsmål.

Bestämning rörande verkställande direktörens rätt att teckna förbindelser.

Enligt § 25 mom. *i* af gällande reglemente för fattigvården ankommer det å verkställande direktören att enligt fattigvårdsstyrelsens närmare bestämmande å dess vägnar teckna förbindelse att ansvara för kostnaderna för fattigas vård å sjukhus, därvårdsinrättning, uppfostringsanstalt för vanartiga barn och annan dylik allmän anstalt samt utfärda medelöshetsintyg för, utom annat, kostnadsfri skolgång, intagning i allmänt sjukhus, erhållande af läkemedel och läkarevård samt befrielse från utskylder. I anledning häraf har fattigvårdsstyrelsen meddelat följande närmare bestämningar, nemligen:

att då hos fattigvårdsmyndighet anhållan göres om understöd i form af gratis vård å sjukhus, verkställande direktören eger hänvisa den hjälpbehöfvande att låta sig undersökas af någon bland kommunens läkare, hvilken skall utfärda intyg om sjukdomens art och behovet af patientens vårdande å sjukhus;

att samtidigt undersökning om sökandens ekonomiska förhållanden skall i vanlig ordning anställas och härvid iakttagas att undersökningar rörande sjuke skola gå i främsta rummet;

att verkställande direktören, på grund af hvad sålunda inhemtats, eger pröfva huruvida gratis sjukvård bör ifrågakomma och om förbehåll skall göras angående utgiftens ersättande, sedan patienten tillfrisknat; samt

att verkställande direktören, som i tvifvelaktiga fall eger underställa frågor om gratis sjukvård fattigvårdsstyrelsen eller dess ordförande, skall vid styrelsens sammanträden förete förteckning såväl å de personer, hvilka beviljats gratis sjukvård, som ock å understödssökande, hvilka blifvit förvägrade sådan förmån.

På derom af inspektorn för arbets- och fattiggården gjord framställning har fattigvårdsstyrelsen den 22 November 1897 hos Stadsfullmäktige hemställt om tillbyggnad till sjukhusafdelningen å fattiggården för en beräknad kostnad af 60,000 mark.

Tillbyggnad till
fattiggårdens
sjukhusafdel-
ning.

Slutligen får fattigvårdsstyrelsen äran bilägga en af kommunalrådet Degerholm på grund af § 30 mom. *g* i reglementet aflemnar särskild berättelse öfver arbets- och fattiggården så lydande:

De i fattiggården under året intagne hafva utgjorts af ålderstigna, sjukliga, bräckliga eller sinnessjuka personer, hvilka sistnämndes antal uppgick till 146, äfvensom af värnlösa eller vanvårdade barn, hvilka här kvarhållits en tid för att sedan genom utackordering öfverlemnas till enskilda, välkända familjer hufvudsakligast å landsorten, för att vårdas och uppfostras.

I fattiggården
intagne per-
soner.

Att de intagne hjonen efter deras förmåga blifvit i arbete använda framgår af den härhos bilagda arbetsförteckningen, äfvensom deraf att en del af inrättningens beklädnad, vedhuggning, rummens renhållning, tvätt m. m. genom hjonen ombesörjts.

Af förenämnde i fattiggården intagna 146 sinnessvaga personer hafva de, som erfordrat strängare bevakning, vårdats i celler och utgjort inalles 49. Högsta antalet på en gång vårdade sinnessjuka har utgjort 112 och minsta antalet 98. Bland utackorderade fattiga hafva förekommit 28 sinnessvaga.

Kosthållningen vid Arbets- och fattiggården har ombesörjts under undertecknads närmaste tillsyn af en hushållerska och senare halfåret jemväl husmoder med biträde af nödig tjenstepersonal och gifvit det resultat, att kostnaden för hvarje dagsportion eller en fullvuxen persons uppehälle

Kosthållningen
vid arbets- och
fattiggården.

för dagen utgjort i fattiggården omkring 25 penni och i arbetsinrättningen, der rikligare portioner måste utdelas, emedan de der intagne äro friskare och mera arbetsföra, 33,78 penni, samt i den nya dårvårdsanstalten 32 penni.

Ordningen vid
fattiggården.

Året 1897 har inom arbets- och fattiggården förflutit utan att vare sig större förändringar i något afseende inträffat eller några störingar af ordningen och arbetet inom inrättningen egt rum. Hjonens uppförande har icke lemnat skäl till svårare anmärkningar och straffåtgärder endast sällan behöfts vidtagas.

Deremot har sakernas jemna gång på ett obehagligt sätt störts af utom inrättningen stående krafter. Den ryska militärmyndighet, som disponerar strandområdet vid Edesviken, der fattiggårdens brygga och klappflotta äro belägna, fann nämligen plötsligt för godt att förbjuda inrättningen nödigt tillträde till densamma samt uppförde för större eftertrycks skull på rågränsen mellan inrättningen och det ryska området en flere alnar hög, massiv stenmur, görande början tvärs öfver den väg, som från fattiggården leder ned till bryggan. Denna öfverraskande åtgärd hade omöjliggjort såväl lossning af ved som sköljning af inrättningens byke, ifall icke förbudet snart nog upphäfts, kort efter det Herr Guvernören i länet hedrade inrättningen med ett besök.

Nu relaterade händelse har gifvit ökad näring åt den förhoppning, som redan sedan fattiggårdens förläggande till dess nuvarande plats hysts af undertecknad, nemligen, att detta af ryska kronan bland annat för krutupplag disponerade område kunde förenas med det åt fattiggården upplåtna, för att sålunda dels gifva åt inrättningen en egen strand med utrymme för brygga och simhus för hjonen, dels för att befria densamma från faran af ett omedelbart grannskap med en så lifsfarlig inrättning som en krutkällare. Krutkällarområdet utgör äfven fortfarande ett fritt tillhåll för löst folk, som der ofta uppträda störande för grannskapet och inrättningens klappflotta och brygga begagnas af hvem som helst, ofta till hinder för inrättningen, för hvilka de uteslutande äro uppförda.

Förslag till ut-
vidgning af fat-
tiggårdens sjuk-
husafdelning.

Det ständigt tillväxande antalet af å inrättningen intagna bräckliga och obotligt sjuka personer har gifvit undertecknad anledning att för styrelsen framlägga förslag till en tillbyggnad af inrättningens sjukhusafdelning för att bereda plats för ytterligare omkring 50 sängar, och torde förslaget, som tillstyrkts af styrelsen, snart blifva realiseradt genom vederbörandes försorg.

För inhemtande af de vidare detaljerna af inrättningens verksamhet

under året 1897 anhåller undertecknad att få hänvisa till de bilagor, som åtfölja denna berättelse under följande rubriker:

Fattiggården.

- 1:o. Förteckning öfver till kosthållningen levererade produkter jemte uppgift å kostnaden för en hel dagportion;
- 2:o. Förteckning öfver å fattiggården verkställda arbeten — utom de per kontant;
- 3:o. Förteckning öfver antalet intagna hjon under år 1897;
- 4:o. Tablå öfver huru personantalet vexlat under 1897.

Arbetsinrättningen.

- 5:o. Sammandrag af dagsverkslistorna förda under 1897;
- 6:o. Uppgift öfver verksamheten vid Helsingfors stads Arbetsinrättning under år 1897;
- 7:o. Lagerförteckning vid Helsingfors stad Arbetsinrättning den 31 December 1897;
- 8:o. Förteckning öfver vid Helsingfors stads Arbetsinrättning kvarstående materialier vid utgången af år 1897;
- 9:o. Förteckningar öfver förändringar i kroppsvigten hos manskapet vid Arbetsinrättningen år 1897;
- 10:o. Uppgift öfver antalet intagna hjon jemte deras ålder; och
- 11:o. Uppgift öfver afstraffade hjon, intagna i Arbetsinrättningen under år 1897.“

Och må af dessa bilagor här anföras följande:

Kontanta inkomsten från fattiggården under år 1897 utgjorde endast 440 mark 88 penni, beroende derpå att hjonerna nästan alla voro bräckliga, ålderstigna och sjuka. Förutom att inrättningens äldre linne- och gångkläder blifvit erforderligen underhållne, hafva likväl följande arbeten för inrättningens behof blifvit verkställda: *Spånad*: 12 kilo matträning; *Väfnad*: 60 meter trasmattor; *Sömnad*: 173 lakan, 331 skjortor, 134 linnen, 112 klädningar, 108 underkjolar, 39 stoppade koftor, 13 förkläden, 33 par kalsonger, 11 barnlifstycken, 19 barnblusar, 7 barnkoltar; *Skrädderiarbeten*: 120 rockar, 170 par benkläder, 32 västar, 18 mössor, en mängd lappningar af äldre kläder; *Strumpstickning*: 115 par ullstrumpor, 149 par linnestrumpor, 56 par bomullsstrumpor, 48 par vantar, en mängd skarfvade; samt diverse mindre *snickeriarbeten* för inrättningens behof; äfven-

Kontanta inkomsten från fattiggården, och uppgift öfver de vid fattiggården verkställda arbetena.

som transport till likstationen af 235 lik efter affidna meddellösa personer; samt slutligen en del förekommande arbeten vid skötseln af den öppna jorden och inhöstandet af 450 metr. lisp. hö, 35 hl kålrötter, 20 hl morötter, 2,000 st. kål, och diverse grönsaker.

I arbetsinrättningen intagna hjonns tidigare vandel.

Af de i Helsingfors stads Arbetsinrättning under år 1897 intagna hjon voro afstraffade för *stöld*: 1:sta resan 16, 2:dra resan 10, 3:dje resan 3, 4:de resan 1; för *snatteri*: 1:sta resan 13, 2:dra resa 5; för *inbrott*: 1:sta resan 5, 2:dra resan 1; för *fylleri*: 1:sta resan 17, 2:dra resan 6, 3:dje resan 4, 4:de resan 1, 5:te resan 1, 6:te resan 1; för *sabbatsbrott* 1; för *oloflig öl- och bränvinsförsäljning* 8; för *förfalskning* 3; för *försnillning* 1; för *döljande af förskingradt gods* 1; för *ficktjufnad* 2; för *hustjufnad* 1; för *innehafvande af dyrk* 1; för *oljud å gata* 1; för *slagsmål* 2; för *svordom* 1; för *lösdrifveri* 10; för *misshandel å person* 4; för *nidingsstöld* 1; samt *tidigare insatta i korrektionshus* 27.

IV. Inqvarteringsnämnden.

Inqvarteringsnämndens till Drätselkammaren afgifna årsberättelse för 1897 är af följande lydelse:

„I enlighet med föreskriften i § 8 af det för Inqvarteringsnämnden fastställda reglemente af den 25 Januari 1878, får Nämnden härmed afgifva en kort redogörelse om Nämndens verksamhet under förlidet år 1897.

Vid den 19 December 1896 anställdt val hafva Stadsfullmäktige utsett till ordförande Öfverstelöjtnanten G. E. M. af Enehjelm och till ledamot Körsnären Anton Lundqvist samt till suppleanter Bankobokhållaren W. Cederholm och Bankokassören Stabkaptenen L. Jägerskjöld, hvarhos som ledamot qvarstod från föregående år Öfversten A. Moberg. Sekreterare- och kamreraregöromålen hafva fortfarande handhafts af Kollegii-assessorn B. Sirén, qvartermästarebefattningen af Universitetsnotarien Emil af Forselles och Translatörsgöromålen af Guvernementssekreteraren A. Dittmar.

Nämndens leda-
möter och tjen-
stemän.

Under år 1897 har till Nämnden inkommit 258 skrivelser och remisser från Kommendanten, 2 från Guvernören, 4 från Magistraten och 1 från Drätselkammaren, eller således inalles 265 skrivelser. För handläggning af dessa samt öfriga å Nämnden ankommande åtgärder, har Nämndens ordförande, sekreterare och qvartermästare under en timmes tid hvarje söckendag uppvaktat å Nämndens tjenstelokal, hvarförutom Nämnden sammanträdt 12 gånger, vid hvilka sammankomster antalet §§ uppgått till inalles 278 eller i medeltal omkring 23 ärender på hvarje sammanträde.

Antalet ären-
den.

De utgångna expeditionerna förutom requisitioner och anordningar uppgingo under året till 103.

De för inqvarteringens utgörande in natura erforderliga kvarteren äro väl upphyrda för hyresåret, men då utgiftsstaten för Nämnden är fastställd för kalenderåret och räkenskaperna i enlighet härmed äfven avslutas, har här observerats kostnaderna för natura inqvarteringen till så stor del, som under året för kvarteren i verkligheten utbetalts. Och utvisar nedanstående tablå och beräkning ej mindre antalet personer och militära inrättningar, som åtnjutit natura inqvartering, än ock för dem upphyrda rum. Hyresmedel i stället för natura kvarter utanordnas der-

emot vid hvarje månads utgång i enlighet med af kommandanten härför afgifna förteckningar.

För större åskådlighet äro dessa utgifter sammanställda i följande tabellariska form.

Utanordnade
hyresmedel.

A. *Hyresmedel.* Inqvarteringsnämnden har åt nedanangifna antal militärpersoner och militära inrättningar vid den härstädes förlagda ryska militär under år 1897 utanordnat hyresmedel enligt fastställd tariff till följande belopp:

	A n t a l							Fmk	pk	
	Generaler		Stabs- och öfverofficerare samt deras vederlikar		Underbefäl och manskap		Militärinrättningar och kanslier			
	gifta	ogifta	gifta	ogifta	gifta	ogifta				
För Januari månad	5	2	68	53	20	57	9	15,868	93	
” Februari ”	5	2	67	50	19	53	9	15,771	86	
” Mars ”	6	2	64	52	20	48	9	16,018	17	
” April ”	6	1	70	53	18	51	9	16,078	39	
” Maj ”	6	1	68	48	18	52	9	15,793	24	
” Juni ”	6	3	72	66	22	49	9	17,149	13	
” Juli ”	6	2	69	64	19	40	9	16,995	33	
” Augusti ”	6	2	66	48	27	41	9	16,627	17	
” September ”	6	1	68	51	20	40	9	15,914	48	
” Oktober ”	6	1	71	44	19	37	9	15,877	80	
” November ”	6	1	69	44	21	39	9	15,885	86	
” December ”	6	1	66	43	21	41	9	16,367	23	
	Summa								194,347	59

Sedan jemlikt § 1 i förordningen af den 22 Juli 1897, rörande ändrad lydelse af särskilda §§ uti Nädiga förordningen af den 18 Januari 1882, angående grunderna för militärinqvarteringens utgörande i Storfurstendömet Finland, kostnaderna för inqvartering af dertill berättigade ryska militärpersoner vid tillfällig kommandering ersättas ur finska allmänna medel, har nämnden från och med Oktober månad aflåtit särskild requisition af hyresmedel för tillfälligt kommanderade, belöpande sig:

För Oktober månad till	Fmk	492: —
” November ” ”	”	188: —
” December ” ”	”	152: —

Således har i hyresmedel utbetalts in summa Fmk 195,179: 59

Af sistnämnda summa har i följd af oriktig requisition återfordrats och genom kommandanten sedermera äfven inbetalts inalles Fmk 382: 13

hvilka medel i skilda poster och åtföljda af reversal blifvit till Drätselkontoret inlevererade.

Möjligen hafva några andra poster direkte från trupperna återburits till Drätselkontoret, hvarom Nämnden icke blifvit underrättad.

Totalbeloppet af de för år 1897 utbetalda hyresmedlen utgör således rätteligen Fmk 194,797: 46.

B. Quarter i stället för hyresmedel. Åt följande antal militärpersoner och militära inrättningar vid ryska militären har Nämnden under år 1897 anvisat kvarter enligt gällande inqvarteringsreglemente.

Natura kvarter
och kostnaden
härför.

	Öfverbefäl		Underbefäl och manskap		Militära bänhus	Bonings- och emhetsrum	Rum för befjäring och kök
	gifta	ogifta	gifta	ogifta			
Under tiden 1 Januari—1 Juli 1897 . . .	—	—	13	36	1	27	15
Under tiden 1 Juli—31 December 1897 . . .	—	—	13	37	1	27	15

Dessutom har Nämnden under 1897 anvisat bostad åt följande i tillfälliga tjensteuppdrag till Helsingfors för kortare tid kommenderade militärpersoner:

Generaler. Stabs- och öfverofficerare samt deras vederlikar.

I den för ändamålet aftalade lokal i Societetshuset . . . 3 18

Kostnaden för natura inqvarteringen utgjorde för året 1897:

I hyror för lokaler	<i>Fmk</i> 6,381: —
D:o d:o för tillfällig inqvartering, som ersatts af ryska kronan	„ 168: —
D:o d:o d:o som ersatts af finska statsverket	„ 68: —
För björkved till eldning af boningsrum	„ 598: 32
„ barrved till matkokning och brödbakning	„ 106: 93
„ ljus	„ 120: 40
„ halm till bäddar åt underbefäl och manskap	„ 173: 18
Summa <i>Fmk</i> 7,615: 83	

Denna summa bör dock ökas med Fmk 75: —, utgörande hyra för en underbefälslokal för kvartalet September—December 1897, ehuru beloppet utanordnats i början af Januari månad 1898, hvaremot åter bör

afdragas Fmk 25: —, hvilket belopp inlevererats för ett uthyrdt bostads-
 kvarter. Natura inqvarteringen för sistlidet år har sålunda rätteligen
 kostat Fmk 7,665: 83. Då härifrån afdrages Fmk 6,458: 17, utgörande
 den ersättning, som reqvirerats dels af Ryska Riksskattkammaren dels af
 finska statsverket, uppstår en skilnad af Fmk 1,207: 66, som således utgör
 stadens förlust å natura inqvarteringen. Denna förlust har uppstått för-
 nämligast i följd af tariffens otillräcklighet, enär med deri upptagen ringa
 hyresersättning för gift underbefäl, särskildt bland gensdarmeriet, bostads-
 lokaler icke kunnat upphyras.

Kostnaderna för
 nämnden.

<i>C. Diverse kostnader.</i> Arvoden till Inqvarterings- nämndens tjänstemän och vaktmästare för 1897	<i>Fmk</i>	7,200: —
Kansliexpenser och under året uppköpta inventarier för Nämnden	„	300: —
	<i>Summa Fmk</i>	7,500: —

Sammandrag af
 kostnaderna.

*Sammandrag af kostnaderna för inqvartering af rysk militär i Helsingfors
 under år 1897:*

A. Utbetalda hyresmedel	<i>Fmk</i>	194,797: 46
B. Kostnader för anvisade kvarter i stället för hyres- medel	„	7,665: 83
C. Diverse kostnader	„	7,500: —
	<i>Summa Fmk</i>	209,963: 29

Derifrån afgår:

Ryska Riksskattkammarens ersättning för ut- betalda hyresmedel	<i>Fmk</i>	193,965: 46
Af finska statsverket ersättning för hyres- medel åt militärpersoner i tillfällig kom- mendering	„	832: — 194,797: 46
Ersättning för anvisade kvarter i stället för hyresmedel	<i>Fmk</i>	6,458: 17
Å årets expenseanslag återburna	„	15: 70
	eller således in summa <i>Fmk</i>	201,271: 33
Den kostnad kommun fått vidkännas för inqvarteringen under år 1897 belöper sig sålunda till	„	8,691: 96“

V. Förmyndarenämnden.

Förmyndarenämndens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse för år 1897 är af följande innehåll:

„Till fullgörande af den Förmyndarenämnden i sådant afseende åliggande skyldigheten får Nämnden angående sin verksamhet under sistlidne år 1897 härhos afgifva följande berättelse:

1:o) Herrar Stadsfullmäktige hafva vid den 15 December 1896 förrättadt val utsett undertecknade att fortfarande under derpåföljande tre år vara ledamöter i Nämnden; och hafva de å Nämnden ankommande göromålen varit fördelade på enahanda sätt som under föregående år eller sålunda, att undertecknad Rönnbäck af vederbörande förmyndare emottagit intyg öfver fullgjord redovisning, der fränder till omyndig icke funnits eller desamma ansetts icke kunna granska afgifven redovisning, verkställt granskningen samt uppburit det Nämnden, enligt Stadsfullmäktiges den 9 December 1894 fattade beslut, tillkommande arvode tre fjerdedels procent af de omyndigas räntor och inkomster; undertecknad Nordman emottagit anmälningar om behovet af och hos Rådstufvurätten utverkat eller till Rätten aflennat utlåtanden rörande tillförordnande af förmyndare, uppvaktat vid Rådstufvurätten, då Rätten infordrat Nämndens yttrande i anledning af framställd anhållan om tillåtelse till försäljning eller in-teckning af omyndigs fastighet, samt utfört talan om försumlige förmyndares förpligtande att fullgöra dem åliggande redovisningsskyldighet; äfvensom undertecknad Lindholm vid förfall för någon af Nämndens öfriga ledamöter fullgjort de å denne ankommande göromål. Der någon af förenämnda frågor varit af tvistig eller eljest invecklad och svårlöst beskaffenhet, har densamma af Nämnden i sin helhet handlagts, likasom Nämnden äfven sammanträdt för öfverläggning och beslut i anledning af de från vederbörande presterskap ankomna förteckningar öfver aflidna personer, som efterlemnade minderåriga barn, samt Rådstufvurättens förteckningar öfver de under Rättens vårdnad stående förmynderskap.

Nämndens arbetsfördelning.

2:o) Nämndens förteckningar för året hafva upptagit 172 tillförordnade förmyndare, 10 kuratorer och 105 så kallade naturliga förmyndare.

Antalet förmyndare och kuratorer.

3:o) De under året från pastorsembetet i stadens svensk-finska församling ankomna förteckningar öfver till församlingen hörande aflidna

Antalet sterbhus och omyndiga barn.

personer, för hvilkas efterlemnade omyndiga och oförsörjda barn förmyndare tilläfvventyrs borde utses, omfattande senare hälften af år 1896 och de tre första kvartalen af år 1897, samt enahanda förteckning från stadens tyska församling för senare halfåret 1896 upptaga 66 sådana personer; och hafva af sterbhusen efter dem 22 af Nämnden ansetts ega den förmögenhet att redovisning öfver förvaltningen af de omyndigas tillgångar borde afgifvas. Från grekisk-ryska församlingen har Nämnden lika litet detta som föregående år fått mottaga någon dylik förteckning.

Förmyndareför-
ordranden.

4:o) Nämnden har utverkat eller blifvit hörd öfver tillförordnande af förmyndare i 32 och kuratorer i 13 fall samt öfver 5 myndiga personers ställande under förmyndareinseende och 4 under dylikt inseende ställda personers befriande derifrån, äfvensom afgifvit yttranden i 20 särskilda frågor rörande försäljning och 13 frågor beträffande inteckning af omyndigs fastighet.

Af förmyndare
gifven inteck-
ning eller annan
säkerhet.

5:o) Med anledning af den förändrade lydelse, som åt 11 § i Kejsersliga förordningen den 19 December 1864, angående förändring och tillägg till allmänna lagens stadganden om förmyndarevård, gifvits genom Kejsersliga förordningen i ämnet af den 3 December 1895 och på derom af Rådstufvurätten gjord anhållan har Nämnden till öfvervägande förehaft frågan om hvilka förmyndare borde i sina egande fastigheter medgifva inteckning till säkerhet för visst skäligt belopp af de penningemedel och annat lätt realiserbart lösöregods, som de omhänderhafva samt i räntor och hyror uppbära, äfvensom hvilka icke fastighetsegande förmyndare, som borde ställa annan lämplig säkerhet för sina myndlingars enahanda lösa egendom samt afkastning från både löst och fast gods. Sedan Nämnden införskaffat närmare upplysningar beträffande särskilda förmyndare, om hvilka tillförlitlig kännedom i förevarande afseende saknats, har Nämnden hos Rådstufvurätten gjort framställning i berördt afseende beträffande en tillförordnad förmyndare, som äfven på Rådstufvurättens derom vidtagna författning stält säkerhet för af honom omhänderhafda förmyndaremedel.

Förmyndares
redovisnings-
skyldighet.

6:o) Af tillförordnade förmyndare hafva 44, af kuratorer 5 och af naturliga förmyndare 45, ehuru genom kungörelse i stadens tidningar derom erinrade, icke inom lagstadgad tid eller före April månads utgång upptett bevis öfver fullgjord redovisningsskyldighet för år 1896, hvarför de försumlige blifvit härom särskildt erinrade. Derefter hafva de flesta fullgjort sin berörda skyldighet eller af Nämnden utverkat sig anstånd dermed, så att endast 1 tillförordnad och 5 naturliga förmyndare lemnat

påminnelsen helt och hållet obeaktad. Då till följd häraf stämning om de försumliges lagliga förpligtande att nämnda skyldighet fullgöra blifvit uttagen, hafva de öfrige, efter dem ågången stämning, rätt för sig gjort, så att stämningstalan fullföljts endast mot en naturlig förmyndare, som blifvit vid vite ålagd att inom utsatt tid fullgöra den henne åliggande redovisningsskyldighet.“

VI. Helsovårdsnämnden.

Då såväl den af Helsovårdsnämnden afgifna årsberättelsen för 1897 som ock en af öfverläkaren vid Maria sjukhuset, Dr Sievers, utarbetad berättelse för sagda sjukhus under samma tid blifvit särskildt till tryck befordrade, intagas här från desamma bland efterföljande tabellbilagor endast en del statistiska och ekonomiska uppgifter.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af Folkskoledirektionen afgifne berättelsen för läsåret 1896—1897 angående folkskoleväsendet i Helsingfors är med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

Läsårets längd samt skoldagarnas och lärotimmarnas antal.	Höstterminens		Vårterminens		Antal läseveckor, jul-, påsk- och pingstferierna öfverräknade		Antal verkliga läsedagar, alla lördagar borträknade		Antal läsetimmar i veckan		
	början		slut		början		slut				
	månad	dag	månad	dag	månad	dag	månad	dag			
„I den egentliga folkskolan	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	202	24—32
I skolan för försummade barn	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	202	24
I fortsättningsskolan . . .	Sept.	1	Dec.	18	Jan.	8	Maj	31	36	202	14—16

Skolornas antal och art samt ändringar deri.

Staden hade under läsåret 5 högre och 59 lägre folkskolor samt 2 förberedande och 4 fortsättningsskolor. Af de högre voro två, en finsk och en svensk, gosskolor och två, likaledes en finsk och en svensk, flickskolor; den femte högre skolan, å Sveaborg, hade till elever både gossar och flickor, och undervisningsspråket var der såväl finskt som svenskt. Af de lägre skolorna voro 33 finska och 25 svenska; i en lägre, på Sveaborg, undervisades på hvardera språket. Två af de lägre skolorna, en finsk och en svensk, voro nya för året. De högre skolorna inom staden voro fördelade i: 48 finska och 42 svenska afdelningar. Af de finska voro 25 flick- och 23 gosskolor, af de svenska 23 flick- och 19 gosskolor. Högre skolan å Sveaborg hade 4 klasser eller årsafdelningar. De svenska afdelningar vid de högre skolorna hade för året ökat med en och de finska med fyra. Af samtliga afdelningar vid de högre skolorna hörde 29 till I (lägsta), 25 till II, 22 till III och 18 till IV klassen. De förberedande skolorna (för försummade barn) och fortsättningsskolorna voro lika många som föregående år; af det förra slaget en finsk och en svensk, hvardera gemensamma för gossar och flickor; och af det senare två finska och två svenska, utaf hvilka två voro goss- och två flickskolor.

De i slutet af läsåret 1895—1896 utsedde nya lärarne och lärarin-
norna, magistrarne Anders Leander Biskop och Matti Paksula, studenten
Karl Fridolf Wikstedt, seminaristen Ida Karolina Blomqvist, Lina Gu-
stafva Johansson, Anna Koljander, Dagmar Hilda Müller, Edla Josefina
Segerström, född Stenbäck, Agda Matilda Ström, Maria Adolfina Söder-
gren och Anni Alvina Vikström öfvertogo den 1 September 1896 sina
befattningar. Samtidigt gick från skolornas tjänst lärarinnan vid högre
finska flickskolan Elin Sofia Wiiala, född Forstén, som trädte i gifte.

Tjänstledighet under här ifrågavarande läsåre åtnjöto: för enskilda
angelägenheter lärarinnorna A. Bjugg, född Valkonen (i 221 dagar), I.
Blomqvist (60 dagar), A. Genetz (204 dagar), I. Frelander (143 dagar),
M. Friberg (108 dagar), M. Molander, född Tavaststjerna (117 dagar), E.
Pellinen (131 dagar), A. Markelin (15 dagar), I. Rosenlint (24 dagar), O.
Sommers, född Gejtäl (18 dagar) och B. Sarlin (17 dagar), samt lärarene
V. Müller (108 dagar), P. Solstrand (127 dagar) och H. Ståhl (23 dagar);
och för sjuklighet lärarinnorna E. Genetz (13 dagar), E. Granholm, född
Lagerblad (169 dagar), A. Hultin (113 dagar), L. Leinberg (101 dagar),
S. Lithonius (30 dagar), E. Mattsson (134 dagar), O. Moberg (13 dagar),
E. Rosberg (92 dagar), R. Sagulin (46 dagar), A. E. Stenberg (177 dagar),
M. Stenberg (49 dagar), R. Wallén (15 dagar) och läraren G. Sundholm
(44 dagar).

Suspenderad för återstoden af läsåret blef den 7 Januari 1897 i
följd af oordentligt lefverne läraren vid högre finska gosskolan Nestor
Gustaf Kumlander.

Som vikarier tjänstgjorde vid skolorna under året: lärarinnorna
Phebe Candolin (155 dagar), Irene Cajander, född Enberg (108 dagar),
Rosa Frelander (10 dagar), Elin Frosterus (60 dagar), Adele Gustafsson
(158 dagar), Hanna Hellsten (217 dagar), Sigrid Hellsten (251 dagar), Vera
Hjelt (251 dagar), Hulda Holopainen (182 dagar), Hilma Kjellin (240 da-
gar), Hulda Korekman (8 dagar), Hildur Lindeqvist (149 dagar), Elisabet
Lindroos (136 dagar), Karin Lyytikäinen (191 dagar), Maria Lönnbäck
(9 dagar), Sigrid Mannström (251 dagar), Hanna Noponen (135 dagar),
Hanna Paqvalén (57 dagar), Elin Renvald (17 dagar), Naima Stadius (25
dagar), Olivia Sigfrids (213 dagar), Aina Sonné (6 dagar), Karin Stenius
(221 dagar), Anna Tavaststjerna (183 dagar), Hanna Thors (195 dagar)
och Aina Valkonen (191 dagar) samt lärarene Karl Himberg (90 dagar),
Edvard Lehto (251 dagar), Ture Nordin (251 dagar), A. F. Savolainen
(45 dagar), Karl Silén (244 dagar) och Alarik Uggla (288 dagar).

Den 16 November 1896 afled ordinarie lärarinnan Elisabet Emilia Homén, anställd vid en lägre finsk skola sedan hösten 1868. Den 2 Juni 1897 valdes af direktionen till lärare vid högre finska gosskolan seminaristen Oskar Rosenqvist, som tidigare i flere år innehaft tjänst vid skolorna, till sånglärare orgelnisten Jakob Edvard Hedman och studenten Fritjof Hertz, till sånglärarinna fröken Elin Sofia Renvald, till lärarinna vid skolorna å Sveaborg seminaristen Karin Stenius, till lärarinna vid lägre svensk skola seminaristen Phebe Wilhelmina Candolin, Vera Augusta Hjelt och Edit Aurelia Sofia Wildsköld samt studenten Aina Katrina Valkonen, och till lärarinna vid högre finsk skola seminaristen Sigrid Naima Mannström, hvarjemte från lägre till högre skola öfverfördes Lydia Sofia Finander, Sofia Albertina Lithenius och Berta Sofia Mahlberg, från Sveaborgs till stadens högre skola flyttades Dagmar Hildur Möller och från förberedande till lägre skola Anna Julia Studd, född Forsström, samt från lägre svensk till lägre finsk skola transporterades Ida Sofia Molander.

Stadfästelsebref å ordinarie tjänst utfördes den 26 Januari 1897 åt lärarena Selim Berndt Bäcklund, Otto Vilhelm Pellinen, A. Gustaf Sigfrids och Adolf Kronström samt åt lärarinnorna Anna Lovisa Bjugg, född Valkonen, Ida Matilda Ekroos, Edla Josefina Segerström, född Stenbäck, Rosa Natalia Sagulin, Alma Amanda Markelin och Margareta Johanna Nordmann, född Söderman.

Elevernas upp-
förande och
hälsotillstånd.

Ejorton elever hafva för snatteri eller oböjligt trots och ytterst vårdslösad skolgång från skolorna uteslutits, och ha deras målsmän uppmanats att söka få barnen intagna i förbättringsanstalt. Kroppsstraff har par gånger försökts, dock vanligen utan önskvärd påföljd.

Hälsotillståndet, i början af höstterminen och under senare delen af vårterminen godt, förändrades uti December och Januari månader, då flere sjukdomsfall bland såväl eleverna som lärare och isynnerhet lärarinnor inträffade. I den mörkaste tidens råa, fuktiga luft alstras nästan alla år sjukdomar, som mycket föröka skolförsummelserna och förlama skolarbetets jemna gång.

Gåfvor och pre-
mier.

Kommerserådinnan A. Sinebryhoff lät till julen, i likhet med hvad hon gjort under hela den tid folkskolor i staden funnits, åt skolornas fattigaste elever utdela flere hundra klädes- och skoplagg. Åt fyra de bäst vitsordade från de högre flickskolorna dimitterade eleverna utlofvades vid betygsutdelningen i slutet af läsåret hemgifter å 500 mark ur Demidoffska hemgiftsfonden, och 45 andra utdemiterade, såväl

gossar som flickor, erhöillo löfte om insättningar i sparbanken, till ett sammanlagdt belopp af 2,500 mark.

Stadens folkskoledirektion utgjordes under läsåret af: professorn F. Gustafsson (ordförande), lektorn E. Lagerblad (sekreterare), arkitekten T. Höijer, handlanden A. L. Mellin, doktorn P. Nordmann och professorn K. R. Wahlfors, utsedda af Stadsfullmäktige, samt lärarinnan A. Hallberg, vald af skolornas lärarpersonal. De vid läseårets slut afgående ledamöterna Gustafsson och Wahlfors blefvo återvalde.“

Folkskoledirek-
tionen.

VIII. Brandkommissionen.

Brandkommissionens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse öfver brandverkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1897 är med uteslutning af tabellerna, hvilka i hufvudsak återgifvas bland bilagorna af följande lydelse:

Antalet alarm-
ringar och verk-
liga eldsvådor.

„Brandkåren har under året alarmerats 72 gånger, nemligen 56 gånger med anledning af verkliga eldsvådor eller tillbud till dylika, 5 gånger för soteld, 2 gånger för brandrök, 2 gånger af okynne och 7 gånger till följd af fel i brandtelegrafan.

Af nämnda 56 verkliga eldsvådor eller tillbud till dylika hafva 4 inträffat i 1:sta, 4 i 2:dra, 3 i 3:dje, 14 i 4:de, 2 i 5:te, 1 i 6:te, 10 i 7:de, 2 i 8:de och 2 i 9:de stadsdelen, 6 i förstaden Berghäll, 5 i Sörnäs och 3 i Tölö eller således 48 inom brandområdet och 8 utom detsamma, 30 uppstått i trä- och 23 i stenhus, 1 ombord å fartyg, 1 i en saluvagn och 1 i en spånhop, 9 timat i Januari, 7 i Februari, 4 i Mars, 2 i April, 1 i Maj, 7 i Juni, 2 i Juli, 6 i Augusti, 1 i September, 5 i Oktober, 7 i November och 5 i December, 5 utbrutit på söndagar, 4 på måndagar, 8 på tisdagar, 9 på onsdagar, 11 på torsdagar, 10 på fredagar och 9 på lördagar samt 32 yppats på dagen, räknadt från klockan 6 f. m. till klockan 6 e. m., och 24 nattetid.

Den första underrättelsen om eldens löskomst har i 24 fall anländt med brandtelegrafan, i 20 fall med telefon och i 11 fall genom muntliga bud; i 1 fall har utkiksposten på södra brandstationen först varnat eldens utbrott.

Orsaken till el-
dens löskomst.

Orsaken till eldens löskomst har i 20 fall varit ovarsamt handterande af ljus, lampa eller tändstickor, i 13 brand, som fallit ur eldstad, i 3 bristfälligt eldstad eller rökledning, i 3 ovarsamhet vid upptinande af frusna vattenledningsrör, i 3 värdslöshet vid handtering af eldfarliga oljor, i 2 gasexplosion, i 1 värdslös tobaksrökning och i 1 fall eldblandad aska, placerad i förvaringskärl af trä, i 10 fall har orsaken till eldens löskomst icke blifvit fullt utredd.

För släckande af soteldar hafva dessutom vid 53 tillfällen mindre afdelningar af brandkåren, bestående af 2 å 3 man, uttryckt.

Värdet eller försäkringsbeloppet för den egendom inom brandom-
rådet, som till större eller mindre del skadats af elden utgjorde:

Värdet eller försäkringsbeloppet af skadad egendom

för fast egendom	<i>Tmf.</i> 2,139,130: —	
„ lösegendom	„ 1,154,950: —	3,294,080: —

Skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp åter steg till:

för fast egendom	<i>Tmf.</i> 75,604: 17	
„ lösegendom	„ 18,389: 67	93,993: 84

således 2,85 % af egendomsvärdet.

Värdet eller försäkringsbeloppet af den å stadens mark utom brandområdet genom eldsvådor till större eller mindre del skadade egendomen uppgick till:

för fast egendom	<i>Tmf.</i> 154,100: —	
„ lösegendom	„ 133,125: —	287,225: —

medan skadans storlek eller brandskadeersättningens belopp utgjorde:

för fast egendom	<i>Tmf.</i> 29,050: 35	
„ lösegendom	„ 37,362: 36	66,412: 71

således 23,12 % af egendomsvärdet.

Brandskadeersättningarna hafva erlagts af utländska försäkringsbolag med 111,558 mark 12 penni och af inhemska med 48,123 mark 43 penni. Värdet af den genom elden förstörda oförsäkrade egendomen uppgick till 725 mark.

Brandskadeersättningar.

Olyckshändelser hafva under året inträffat vid fyra eldsvådor, nemligen vid eldtillbudet i gården N:o 7 vid Högbergsgatan den 3 Februari, då en tjenarinna illa brände sin ena hand, vid eldsvådan å villaområdet Sandnäs den 8 Juni, hvarvid en arbetare erhöll så svåra brännsår, att han dagen derpå afled, vid gasexplosionen i gården N:o 1 vid Bergmanskagan den 27 Augusti, då en tjenarinna brände sig så illa, att hon kort derefter dog, samt vid gasexplosionen i sistsagde gård den 15 September, hvarvid gårdskarlen erhöll brännsår i ansigtet och på ena handen.

Olyckshändelser.

Bland större eldsvådor under året märkas branden å „Alphyddan“ den 10 November och eldsvådan i Handlanden Julius Tallbergs under byggnad varande hus å Skatudden den 21 December. Beträffande sist-

Större eldsvådor.

berörda eldsvåda må nämnas att, ehuru densamma i god tid varsnats af nattvakten å ett annat under byggnad varande hus och denne genast telefonerade till Telefoncentralstationen, någon underrättelse icke från centralstationen meddelades ordinarie brandkåren, utan endast frivilliga brandkåren; först tio minuter senare erhöll ordinarie brandkåren kännedom om eldsvådan genom signalering från brandklocka. Att utgången af denna eldsvåda blifvit helt annan, om ordinarie brandkåren tio minuter tidigare varit på platsen, behöfver väl knappast påpekas.

Frivilliga brandkårens biträde vid eldsvådor.

Frivilliga brandkåren har under året deltagit i eldsläckning vid en eldsvåda inom brandområdet och fyra eldsvådor utom detsamma.

För öfrigt hänvisas till de tabellariska sammandrag, hvilka äro bifogade denna berättelse.

Brandmanskapets öfningar.

Öfningarna med brandmanskapet hafva försiggått på samma sätt som förut, alla söckendagar med undantag af lördagen, som varit anslagen till skurning af logementen, piskning och vädring af säng- och gångkläder samt badstugugång.

Skötsel af eldsläckningsmaterielen.

Monteringen af den i brandkårens värjo befintliga eldsläckningsmaterielen, skoningen af brandverkets hästar samt skötseln och underhållet af brandtelegrafan hafva handhafs af brandverkspersonalen. Beträffande brandtelegrafan kan påpekas, att de under året delvis införda nya brandskåpen af L. M. Ericssons system fungerat mycket bra.

Brandmanskapets helsofstånd.

Manskapets helsofstånd har under året varit ganska tillfredsställande.

Gratifikationer.

Såsom erkännande och uppmuntran för släckningsarbeten vid tvenne eldsvådor har brandkåren af enskilda personer fått emottaga gratifikationer.

Materialens tillökning.

Den staden tillhöriga lösegendom, som Brandkommissionen har i sin vård, har tillökts för ett värde af 6,168 mark 75 penni, medan inventarier afskrifvits för 6,274 mark 10 penni, och uppgick värdet af berörda lösegendom den 2 Januari innevarande år till 101,167 mark 50 penni.

Brandkommissionens sammanträden.

Brandkommissionen har under året haft 14 sammanträden.“

IX. Styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen.

Den af styrelsen för folkbiblioteket och läsesalen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för år 1897 är, med undantag af en längre fram intagen tabell, af följande innehåll:

„Främst har Inrättningen att anteckna en betydande och synnerligen Ny biblioteks-sal. väl behöflig utvidgning af bibliotekslokalen. På Biblioteksstyrelsens förslag, hvilket vann Drätselkammarens benägna understöd, beslöto Herrar Stadsfullmäktige den 29 December 1896 att från den 1 Juni 1897 åt Biblioteket upplåta den lokal i bibliotekshusets öfre våning, hvilken dittills varit uthyrd åt Finska Vetenskaps societeten; och beviljade Fullmäktige, förutom erforderlig förhöjning af anslaget för ved och belysning, en summa af 2,000 mark för inredning af den nya lokalen samt för inrättande af en ny ordinarie amanuensbefattning 900 mark årligen, räknadt från den 1 September 1897. Sedan lokalen under sommarmånaderna inredts, öfverflyttades dit den 31 Augusti bibliotekets svenska afdelning, och följande dag, den 1 September, öppnades den nya bibliotekssalen för allmänheten. Sedan nämnda dag har derjemte vid utlåningen å den svenska afdelningen af Biblioteket tillämpats ett nytt, förenkladt kontrollsystem, efter engelskt mönster.

Biblioteket har för öfrigt under år 1897, liksom föregående år, varit Bibliotekets öppenbällande. tillgängligt för allmänheten hvarje dag, med undantag af långfredagen, julaftonen och juldagen samt tiden från den 15 Juni till den 15 Augusti, då det efter vanligheten om somrarna hölls öppet endast onsdagar och lördagar. Den dagliga utlåningstiden har äfvenledes varit i det närmaste densamma som föregående år: söcknedagar klockan 5—8 e. m. (från den 15 Juni till den 15 Augusti klockan 6—9 e. m.) samt sön- och hälgdagar klockan 4—7. Under hälgafnar (trettondags-, skärtorsdags-, påsk-, pingst- och nyårsafnarna) har biblioteket deremot, enligt Styrelsens i början af året fattade beslut, i motsats till hvad under tidigare år varit fallet, hållits öppet klockan 5—8, såsom på vanliga söcknedagar.

Boklånens antal uppgick under år 1897 till 82,620, eller 4,282 flere Lånerörelsen. än år 1896. Då antalet utlåningsdagar utgjorde 320, mot endast 304 föregående år, är medeltalet lån per dag under bägge åren detsamma, eller 258. Af de olika månaderna företer Juli det högsta medeltalet: 358; dernäst komma Februari och Mars med 341 hvardera. Af lånen betala-

des 52,274 för gången, 27,605 utgäfvos på halfårs- och 2,741 på månadsabonnemang. Af de utlånade böckerna voro 54,560 (66,04 %) svenska och 28,060 (33,96 %) finska. Motsvarande procenttal år 1896 voro 66 och 34, år 1895 — 67,15 och 32,85. En detaljerad statistisk tabell öfver utlåningen medföljer denna berättelse.

Af de under året utgifna lånen äro 40 ännu icke återställda, nämligen: från Januari månad 2, Februari 1, Mars 2, April 7, Maj 10, Juni 6, Juli 1, Augusti 2, September 3, Oktober 3, November 1 och December 2.

Bokförrådets
förändringar.

Bokförrådet har under året undergått följande förändringar: tillkommit ha 880 volymer, afskrifvits 314; ökningen utgör sålunda 566. Vid årets slut omfattade boklagret 18,448 volymer. Närmare uppgifter öfver förändringarna med afseende å bokförrådet framgår ur nedanstående tabell:

Afdelning	Antal volymer				
	Den 1 jan. 1897	Afskrifna 1897	Tillkomna 1897	Ökning 1897	Den 1 jan. 1898
Svenska	11,899	236	532	296	12,195
Finska	5,983	78	348	270	6,253
Summa	17,882	314	880	566	18,448

Med gäfvor har Biblioteket ihäggkommits af Hälsovärdsnämnden, Poststyrelsen, Industristyrelsen, Medicinalrådet J. A. Florin och Kamrer V. Jacobson.

Böckernas kata-
logisering.

Af trycket ha under år 1897 utgifvits en tilläggs katalog öfver svenska böcker, omfattande åren 1893—1896, samt ett tilläggsblad till den finska katalogen, omfattande månaderna September till December 1896.

Inkomster.

Inkomsterna af lånerörelsen vid Biblioteket har varit följande:

Under Januari månad	<i>My.</i>	544: 90
„ Februari „	„	450: 25
„ Mars „	„	502: 45
„ April „	„	392: 10
„ Maj „	„	257: 35
„ Juni „	„	220: 20
„ Juli „	„	219: —
„ Augusti „	„	230: 50
„ September „	„	420: 10
„ Oktober „	„	502: 40
„ November „	„	485: 45
„ December „	„	413: 25
Summa	<i>My.</i>	4,637: 95

Denna summa fördelar sig på följande hufvudposter:

52,274 lån à 5 penni	<i>Små</i> 2,613: 70
898 halfårsabonnement à 1 mark	„ 898: —
324 månadsabonnement à 25 p:ni	„ 81: —
1,389 plikter à 50 penni	„ 694: 50
89 svenska kataloger. sålda à 25 p.	„ 22: 25
193 „ „ „ à 20 p.	„ 38: 60
109 „ „ „ à 50 p.	„ 54: 50
159 finska „ „ „ à 15 p.	„ 23: 85
Extra inkomst	„ 211: 55
Summa <i>Små</i>	4,637: 95

Under år 1896 utgjorde inkomsten . *Små* 4,275: 55

Läsesalarna hafva under året hållits öppna hvarje dag, med undantag af midsommaraftons-, midsommar-, julaftons- och juldagen. Såsom förut har den nedre, eller tidningssalen, öppenhållits från klockan 10 f. m. till klockan 9 e. m. (sön- och hälgdagar samt hälgaftnar till klockan 8 e. m.), den öfre åter klockan 5—9 e. m. (sön- och hälgdagar samt hälgaftnar klockan 4—8 e. m.; sommartid klockan 6—9).

*Läsesalarnas
öppenållande.*

Antalet besök i läsesalarna har under år 1897 uppgått till sammanlagdt c:a 184,353, mot c:a 161,295 år 1896. Af dessa har tidningssalen fått emottaga c:a 92,690 besök, mot c:a 81,340 år 1896, öfre läsesalen åter 91,663, mot 79,955 föregående år. En tablå öfver frekvensen å läsesalarna åtföljer denna berättelse.

*Antalet besök i
läsesalarna.*

Inrättningens styrelse har under året utgjorts af herrar doktor R. Sievers (ordförande), professor Fredr. Elfving och pastor K. T. Broberg såsom ordinarie medlemmar samt herrar doktor R. Hult, kamrer N. B. A. Grotenfelt och hofrådet W. Westzynthius såsom suppleanter.

Bibliotekets styrelse.

Den ofvan omnämnda nyinrättade ordinarie amanuensbefattningen besattes med extra amanuensen fröken Emmi Hertz, i hvars ställe praktikanten fröken Fanny Wikman antogs till extra amanuens. För öfrigt har med afseende å inrättningens personal ingen förändring under året inträffat.

*Personalens
förändringar.*

X. Bestyrelsen för biblioteket och läsesalen i Sörnäs.

Den af bestyrelsen för biblioteket och läsesalen i Sörnäs till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen för året är med undantag af tvenne längre fram intagna tabeller af följande innehåll:

Bibliotekets
öppenhållande.

„*Biblioteket* har under år 1897 hållits öppet för allmänheten, likasom förut, större delen af året alla söckendagar, utom onsdagarna, kl. 6—9 e. m. samt sön- och helgdagar kl. 4—7 e. m.; men emedan frekvensen under sommaren är mindre från 1 Juni till slutet af Augusti endast tre gånger i veckan: tisdagar, torsdagar och lördagar. Stängdt har biblioteket hållits endast under större högtidsdagar.

Boklåneans antal.

Rörelsen i biblioteket har, jemförd med föregående år betydligt förökats. Inalles ha gjorts 8,338 boklån, af hvilka 3,099 (38 %) svenska och 5,239 (62 %) finska. Föregående år voro lånens antal 6,965; af dessa 2,915 (42 %) svenska och 4,050 (58 %) finska. Medeltalet utgifna lån per dag utgör detta år 31 emot 26 föregående år. Af de olika månaderna företer Mars det högsta medeltalet: 45 lån per dag. En tablå, närmare utvisande frekvensen i biblioteket, är bilagd denna berättelse.

Af under året utgifna boklån äro ännu 9 utestående, nämligen: från Januari månad 1, Februari 1, Mars 1, April 2, Maj 1, September 1, Oktober 1, November 1.

Bokförrådets
förändringar.

Bokförrådet har under året undergått följande förändringar: nytillkomna 415 band, afskrifna 8, motsvarande sålunda en ökning af 407 band. Vid årets slut omfattade boklagret 2,978 volymer. Med gåfvor har biblioteket ihågkommit af herrskapet Helenius-Trygg, fröken Ida Lund, herrar Haatanen och J. Muide.

Bibliotekets katalog har under året utgifvits från trycket på svenska och finska.

Inkomsterna.

Inkomsten af lånerörelsen framgår ur åtföljande tablå:

Tablå öfver inkomsterna af lånerörelsen vid Biblioteket i Sörnäs år 1897.

I Januari månad	<i>Sm.</i>	56: 85
I Februari „	„	44: 05
I Mars „	„	53: 60
I April „	„	38: 15
	Transport <i>Sm.</i>	192: 65

	Transport	<i>Fmk</i>	192: 65
I Maj månad	„		28: 70
I Juni „	„		13: 70
I Juli „	„		23: 45
I Augusti „	„		15: 65
I September „	„		29: 90
I Oktober „	„		35: 45
I November „	„		42: 35
I December „	„		42: —
	Summa	<i>Fmk</i>	423: 85

Denna summa fördelar sig på följande hufvudposter:

6,582 lån per gång à 5 penni	<i>Fmk</i>	329: 10
55 halfårsabonnement à 1 mark	„	55: —
31 månadsabonnement à 25 penni	„	7: 75
64 plikter influtna à 50 penni	„	32: —
	Summa	<i>Fmk</i> 423: 85

Läsesalen har under det gångna året varit tillgängligt för allmänheten såsom förut, alla söckendagar kl. 4—9 e. m. samt söndagar kl. 8 f. m.—7 e. m. Den s. k. *Barnens läsesal* har hållits öppna samma dagar som biblioteket, söckendagarna kl. 5—8 e. m. och söndagarna kl. 4—7 e. m., men endast från årets början till den sista April. Då flyttades nämligen läsesalen, hvarför härintills användts själfva bibliotekslokalen, till lokalen för *Barnens läsesal*, emedan utrymmet i biblioteket blifvit allt för trångt; och emedan annan lämplig lokal icke stod att fås, måste *Barnens läsesal* tillsvidare helt och hållet indragas. Dock har, för att bereda någon ersättning, i biblioteket lemnats tillfälle för mera försigkomna läsare till läsning af tidskrifter och äfven annan litteratur.

Emedan antalet läsare ständigt ökats, och äfven för att utlåningsrörelsen, då den försiggick i samma rum som användes till *läsesal* verkade störande, blef det nödvändigt att för *läsesalen* anskaffa en särskild lokal. Tillsammans hafva derstädes varit framlagda för allmänheten 32 tidningar, af hvilka 12 svenska och 20 finska. Derjemte ha 28 tidskrifter hållits tillgängliga i biblioteket, af dem 12 svenska och 16 finska. Redaktionen af *Uusi Suometar* har gratis tillsändt 1 exemplar af sin tidning.

Antalet boklån i *Barnens läsesal* under årets fyra första månader

Läsesalarnas
öppenhållande.

utgjorde 34,127 emot 19,261 samma tid föregående år. Bokförrådet ökades under årets lopp med 16 band, afskrifvits hafva 15 och omfattar nu 253 volymer.

Festsalens användning.

Festsalen med dertill hörande rum har under årets lopp begagnats så långt tid och utrymme tillåtit. Följande föreningar hafva der regelbundet åtnjutit fördelen af gratis lokal för sina sammanträden och öfningar: Sörnäs kristliga ungdomsförening, Sörnäs arbetareförening och dess nykterhetsafdelning, nykterhetsföreningen Valo och dess sångkör och syförening, barnaföreningarna Hoppets Här och Toivon Liitto, Sörnäs andliga sångkör, Smedernas manskvartett, kvinnosakförbundet Unionens syförening för Sörnäs, hvarjemte Sörnäs folkhögskolekurser hållits der sammastädes, äfvensom rum upplåtits för lärokurser för arbetare. Alla söckendagar har lokalen ända till kl. 4 e. m. varit stäld till Sörnäs barnträdgårds förfogande. Söndagsmorgnarna har, såvidt möjligt, hållit gudstjänst; på söndagsqvällarna hafva samqväm med eller utan inträdesafgift varit anordnade af någon bland de ofvan uppräknade föreningarne samt dessutom af nykterhetsföreningen Toimela i Hermanstad, Sörnäs musikförening och sjuk- och begravningsunderstödsförening Toimi: hvarförutom i regeln en gång i månaden afgiftsfria samqväm blifvit föranstaltade, oftast med religiöst program.

Inrättningens bestyrelse.

Inrättningens bestyrelse har under året utgjorts af d:r A. A. Granfelt såsom ordförande, samt af d:r A. G. Fontell, prof. F. Elfving, mag. W. Hagelstam, professorskan Elna Pipping, fröken Helena Westermareck och fru Alli Trygg-Helenius.

Personalen.

Såsom bibliotekarie har fungerat studeranden U. L. Lehtonen, biträdd i Barnens läsesal af f. d. folkskoleläraren J. Muide. Såsom vaktmästare har arbetaren August Kollanus varit anställd.“

XI Direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl.

Den af direktionen till Stadsfullmäktige afgifna berättelsen är af följande lydelse:

„Likasom derförinnan har Sedmigradskys småbarnsskola jemväl under sistlidet år utgjorts af en skolafdelning, motsvarande lägre folkskola, för barn från 7 till 10 år, och en barnträdgård, hvare elevernas ålder växlade mellan 6 och 8 år. Barnträdgården bestod af två klasser, en högre och en lägre, å hvilka hvardera under vårterminen funnos 30 elever: 17 gossar och 13 flickor på den högre samt 14 gossar och 16 flickor på den lägre. Skolafdelningen hade under våren 36 elever, 17 gossar och 19 flickor. — I barnträdgården undervisades 18 timmar och på skolafdelningen 26 timmar i veckan. Såväl under vår- som höstterminen utgjorde skolförsummelserna å skolafdelningen omkring 2 % och i barnträdgården omkring 4 % af lästiden.

Sedmigradskys
småbarnsskola.

På skolafdelningen meddelades undervisning i troslära, läsning, skrifning, räkning, ritning, handarbete, sång och gymnastik, och i barnträdgården sysselsattes barnen med skrifning, ritning, memorering, handarbete, sång och rörelselekar.

Skolafgift, en mark i månaden, erlades under vårterminen af 29 barn, 15 gossar och 14 flickor, samt under höstterminen af 30 barn, 14 gossar och 16 flickor.

Vårterminen varade från den 15 Januari till den 5 Juni och höstterminen från den 1 September till den 18 December.

Vid vårterminens slut dimitterades från skolafdelningen 15 gossar och 15 flickor, af hvilka 10 gossar och 13 flickor gingo till högre folkskola, 3 gossar till reallycei och 2 gossar till normallycei förberedande klasser samt 2 flickor till förberedande klassen vid svenska fruntimmersskolan i staden. — Samtliga elever å barnträdgårdens högre klass uppflyttades till skolafdelningen, likasom alla elever å den lägre klassen flyttades till den högre. — Till barnträdgårdens lägre klass intogos vid höstterminens början 30 elever, 15 gossar och 15 flickor, hvarefter höstterminen barnens antal, likasom under vårterminen, uppgick till 96, eller 48 gossar och 48 flickor.

Undervisningen i Sedmigradskys småbarnsskola sköttes under året af föreståndarinnan enkefru Emmy Skogman samt lärarinnorna fröken Nanny Lagerblad, fröken Elin Skogman och enkefru Anna Hofström, den sistnämnda såsom vikarie under hösten för fröken Lagerblad, hvilken då för enskilda angelägenheter åtnjöt tjänstledighet.

Vid den luciefest, hvarmed arbetet i Sedmigradskys småbarnsskola den 18 December afslöts, lät fru kommerserådinnan A. Sinebrychoff utdela åt enhvar af de mest medellösa eleverna en omgång kläder och åt alla öfriga en god bok. De fattigaste barnen erhöilo dessutom skoplagg, anskaffade för 130 mark af skolans medel.

Marias asyl.

Marias asyl, en barnträdgård för elever från 5 till 7 år, besöktes under vårterminen af 74 barn, 32 gossar och 42 flickor, och under höstterminen likaledes af 74 barn, 37 gossar och 37 flickor. De sysselsattes lika lång tid, eller 3 timmar om dagen, och med samma arbeten som eleverna i barnträdgården vid Sedmigradskys småbarnsskola. — Vårterminen började den 15 Januari och slutade den 9 Juni; höstterminen, som vidtog den 1 September, afslöts den 20 December. — Skolförsummelserna, under vårterminen ungefär 4 %, uppgingo under höstterminen till 6 % af undervisningstiden. — Skolafgift, äfven här en mark i månaden, erlades under hvardera terminen af 30 elever. — Vid skolans luciefest i December utdelades åt de fattigaste eleverna skoplagg, inköpta för 100 mark af skolans medel.

Lärarinnor i Marias asyl voro: fröken Maria Hertz, föreståndarinna, och fröken Hilja Lagerman.

Barnens bespisning.

Såväl i Sedmigradskys småbarnsskola som i Marias asyl erhöilo de fattigaste barnen hvarje läsdag ett mål varm mat. I Marias asyl blefvo 29 och i Sedmigradskys småbarnsskola 58 elever delaktiga af denna bespisning.“

XII. Förlikningsnämnden.

Af denna nämnd har för år 1897 icke afgifvits någon berättelse, men har fattigsakföraren lemnat en tablå öfver sin under året hafda verksamhet och äro alla deri ingående uppgifter upptagna uti tabellbilagan N:o 71.

TABELLBILAGOR.

Tab. N:o 1. Helsingfors stads yttnehåll vid utgången af år 1897.

	Beybyggda tomter	Obebyggda tomter	Gator och allmänna platser	Öfrig mark inom staden	Summa land
K v a d r a t m e t e r					
Första stadsdelen	311,052	6,816	180,432	2,619	500,919
Andra "	228,678	—	250,632	185,307 ¹⁾	664,617
Tredje "	140,394	3,432	157,380	—	301,206
Fjerde "	483,591	5,313	197,321	—	686,225
Femte "	228,341	—	57,477	—	285,818
Sjette "	163,148	156,642	140,522	—	460,312
Sjunde "	222,985	163,417	163,920	79,919	630,241
Åttonde "	28,090	121,049	128,736	—	277,875
Nionde " ³⁾	111,965	—	—	215,443 ²⁾	327,408
Tionde "	42,796	—	6,750	243,054	292,600
=	1,961,040	456,669	1,283,170	726,342	4,427,221
Stadens jurisdiktion under- lydande mark utom den egentliga staden	—	—	—	—	10,458,423
Summa	—	—	—	—	14,885,644

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

¹⁾ Inclusive Kaisaniemi och Botaniska trädgården. — ²⁾ Inclusive Brunnsparken. — ³⁾ Broholmen samt villorna Hagnäs, Necken, Aspnäs, Fågelvik och en del af Hörneberg.

Tab. N:o 2. Antalet gårdar och byggnader i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 December 1890.

4*

Stadsdel	Antal gårdar	Antal boningshus och andra hus med uppvärmningsapparater, uppförda af				Antal uthusbyggnader			Summa byggnader	Gårdar tillhörande											
		sten eller tegel	medre vännigen af sten och öfre af trä	trä m. m.	Summa	af sten eller tegel	af trä m. m.	Summa		Finska kronan	Ryska kronan	Staden	Särskilda korporationer och bolag	enskilda							
														enbets- och fjensmän samt deras enkör	in- och utrikes handlande	handverkare	fabrikanter o. öfriga näringsidkare	sjöfarande	alla andra		
Första	165	174	9	210	393	107	132	239	632	16	3	6	9	28	17	12	2	—	72		
Andra	108	140	13	146	299	70	98	168	467	6	5	5	10	12	14	15	3	1	37		
Tredje	109	93	8	138	239	55	99	154	393	6	—	8	8	16	15	17	—	—	39		
Fjärde	283	157	42	479	678	102	272	374	1,052	4	5	6	37	31	30	49	26	2	93		
Femte	158	80	17	241	338	47	111	158	496	5	—	2	23	16	17	25	13	3	54		
Sjette	96	15	32	171	218	58	53	111	329	—	—	2	5	4	5	9	15	2	54		
Sjunde	121	58	31	148	237	41	76	117	354	4	—	1	5	14	26	14	19	4	34		
Åttonde	12	20	—	6	26	19	14	33	59	3	2	—	1	1	1	1	1	—	2		
Broholmarné	37	5	6	58	69	5	58	63	132	1	—	2	2	15	8	2	1	—	6		
Nionde	12	5	7	12	24	3	12	15	39	—	—	—	—	2	2	1	4	—	3		
Området öster om östra chausseen	20	10	6	48	64	1	66	67	131	2	—	—	1	2	5	2	3	—	5		
„ vester om östra chausseen och öster om jernvägen	108	4	34	130	168	7	136	143	311	2	—	4	3	10	21	12	30	—	26		
„ mellan vestra chausseen och jernvägen	22	11	5	60	76	7	58	65	141	1	—	2	2	3	4	1	4	—	5		
„ vester om vestra chausseen	93	11	16	144	171	7	129	136	307	—	2	1	6	3	23	9	18	2	29		
Holmar och hamnar	24	4	4	22	60	2	55	57	117	1	—	—	3	5	6	3	1	1	4		
Summa	1,368	787	230	2,043	3,060	531	1,369	1,900	4,960	51	17	39	115	162	194	172	140	15	463		

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 3. Antalet boningshus och rum i Helsingfors, vid folkräkningen den 1 December 1890.

Stadsdel	Boningshus af sten eller tegel							Boningshus med några våningarna af sten och öfriga af trä	Boningshus af trä				Antal rum med upp- värmningsapparater		
	1 vånings	2 vånings	3 vånings	4 vånings	5 vånings	6 vånings	Summa		1 vånings	2 vånings	3 vånings	Summa	i stenhus	i trähus	Summa
Första	27	71	56	18	2	—	174	9	195	15	—	210	5,226	1,522	6,748
Andra	17	55	46	13	8	1	140	13	141	5	—	146	4,308	1,187	5,495
Tredje	16	41	28	4	4	—	93	8	87	51	—	138	2,223	1,316	3,539
Fjerde	42	63	29	16	6	—	156	42	467	14	—	481	3,942	4,734	8,679
Femte	19	22	23	10	5	—	79	17	235	7	—	242	1,920	1,721	3,641
Sjette	3	5	4	3	—	—	15	32	175	—	—	175	610	1,620	2,230
Sjunde	14	31	8	2	3	—	58	31	146	2	—	148	1,401	1,568	2,969
Åttonde	7	7	5	—	1	—	20	—	6	—	—	6	565	31	596
Nionde	1	4	1	—	—	—	6	6	35	23	—	58	105	710	815
Broholmarne	1	4	—	—	—	—	5	7	8	4	—	12	110	275	385
Området öster om östra chaussén	3	6	1	—	—	—	10	6	41	6	1	48	114	480	594
„ verster om östra chaussén och öster om jernvägen	4	—	—	—	—	—	4	34	66	61	3	130	246	1,912	2,158
„ mellan vestra chaussén och jern- vägen	7	3	1	—	—	—	11	5	57	3	—	60	114	339	453
„ vester om vestra chaussén	7	4	—	—	—	—	11	16	110	33	1	144	133	1,302	1,435
Holmar och hamnar	3	—	1	—	—	—	4	6	43	9	—	52	19	230	249
Summa	171	316	203	66	29	1	786	232	1,812	233	5	2,050	21,039	18,947	30,986

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 4. Antalet boningsrum i Helsingfors vid folkräkningen den 1 December 1890, fördeladt efter storleken af de lokaler de tillhöra.

Antal boningsrum i lokalen	Antal boningsrum											Summa boningsrum	
	Första stadsdelen	Andra stadsdelen	Tredje stadsdelen	Fjärde stadsdelen	Femte stadsdelen	Sjätte stadsdelen	Sjunde stadsdelen	Åttonde stadsdelen	Nionde stadsdelen	Sörnäs med Broholmen	Tölö		Holmarna
1 rum	499	319	232	1,487	452	930	504	17	65	1,500	644	18	6,667
2 "	594	422	256	1,452	544	506	402	28	68	610	342	36	5,260
3 "	411	387	252	732	414	210	366	42	54	180	108	15	3,171
4 "	544	368	320	864	404	172	236	24	76	184	96	8	3,296
5 "	585	495	290	710	315	65	255	5	90	105	105	10	3,030
6 "	552	552	384	648	294	24	234	18	120	78	42	—	2,946
7 "	483	427	259	364	196	7	147	14	63	63	—	—	2,072
8 "	352	344	192	224	112	8	152	16	32	40	49	—	1,504
9 "	261	225	243	198	81	—	99	—	72	18	32	—	1,215
10 "	140	150	100	100	30	—	10	20	70	10	18	—	650
11 "	187	220	99	66	22	22	22	22	22	11	20	11	726
12 "	48	60	60	12	12	—	24	—	12	36	22	—	264
flere än 12 rum	117	338	39	182	26	13	39	52	13	28	28	—	875
Summa	4,773	4,307	2,726	7,039	2,902	1,957	2,490	258	757	2,863	1,506	98	31,676

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Tab. N:o 5. Antalet hushåll vid folkräkningen i Helsingfors den 1 December 1890, fördeladt efter belägenheten af de lokaler de bebo.

Stadsdel	Antal hushåll, som bebo							Summa hushåll
	ford- eller källarvåning	1:sta vån- gen	2:dra vån- gen	3:dje vån- gen	4:de vån- gen	5:te vån- gen	6:te vån- gen	
Första stadsdelen	108	850	326	166	73	18	1	1,542
Andra "	62	464	267	186	105	64	26	1,174
Tredje "	43	370	238	75	21	29	1	777
Fjärde "	147	2,306	447	157	62	44	—	3,163
Femte "	55	871	184	85	37	15	—	1,247
Sjette "	50	1,014	243	33	25	—	—	1,365
Sjunde "	82	828	166	36	13	9	1	1,135
Åttonde "	—	44	10	12	6	2	—	74
Nionde "	24	145	44	—	—	—	—	213
Sörnäs med Broholmen	69	1,314	738	88	2	—	—	2,211
Tölö	37	678	226	5	—	—	—	946
Holmar och hamnar	—	48	—	—	—	—	—	46
Summa	677	8,930	2,889	843	341	181	29	11,893

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

Fortsättning.

N a m n	Längd i meter	Bredd i meter	Stenläggnings- och										planeringsytornas areal														
			t. o. m. 1887		1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896		1897		Totalareal		
			st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	st.	pl.	stenl.	planer.	
105) Richardsgatan	89,07	14,85	15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,322,25	—
106) Robertsgatan, lilla	199,51	14,85	33,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,961,84	—
107) " stora	543,62	14,85	80,075	9,600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,906,85	—
108) Runebergssplanaden	—	—	—	140,700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1)12402,71
109) Rådmansgatan	148,45	11,88	—	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,763,00
110) Rödbergsgatan	482,76	14,85	65,540	17,060	17,060	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,281,19
111) Röddäldsgatan	89,66	11,88	—	12,080	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,064,85
112) Salutorget och Kajarmarna	—	—	172,810	8,140	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,950,74
113) Sandviksgatan	353,79	14,85	—	37,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,601,87
114) Sandvikskajen, södra	—	—	—	43,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,101,39
115) " norra	—	—	—	40,288	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800,00
116) Sandvikstorget	—	—	—	143,112	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,322,25
117) Senatstorget	—	—	104,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,985,30
118) Simonsgatan	231,82	14,85	39,663	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,201,48
119) Sjömansgatan	559,23	11,88	56,324	13,200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,413,85
120) Skarpskyttegatan	339,44	14,85	58,915	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,202,86
121) Skatuddsgatan mellanKöp- mans- och Lotsgatorna	82,17	15,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,496,29
122) Skatudds Norra kajen	168,72	7,43	—	9,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,964,96
123) Skepparebrinken	58,20	19,92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,615,02
124) Skepparegatan: östra delen från Skarp- skytte- till Bårgmansgatan	171,01	8,91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,964,96
västra delen från Båtsmans- till Fabriks- gatan	326,59	17,81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,193,36
125) Skeppsredaregatan	142,51	11,88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,202,86
126) Skilnadstorget	—	—	54,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,496,29
127) Skilnadsgatan	256,82	14,85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,964,96
128) Skolgränden	38,12	12,77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,193,36
129) Smedsgatan	400,82	11,88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,795,36
130) Sofiegatan	109,68	8,91	11,028	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,141,35
131) Skvären vid Lappviksgatan	—	—	—	26,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	486,68
132) Stenhuggaregatan	83,73	11,88	—	11,286	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,112,10
133) Strandgatan	169,23	8,91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	976,88
134) Styrmansgatan	251,24	14,85	—	41,560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 2,313,94
135) Trädgårdsgatan	160,33	14,85	28,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	994,86
136) Teaterplanaden	—	—	18,450	1) 97,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,507,36
137) Trekanten, torg	—	—	6,600	1) 15,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,663,51
138) Tvärgatan längs Manegen emellan Kasern- och Fa- biansgatorna	89,66	11,88	12,080	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,490,24
139) Tvärgatan mellan Mynt- och Kanal- gatan	68,29	68,91	—	6,900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,626,37
140) Ulrikasgatan jämte tillstöt- tande öppna platser	—	—	44,070	44,070	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,626,37
141) Ulrikasborgsgatan	90,68	11,88	12,136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	581,79
142) Unionsgatan	1,439,37	17,81	288,480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 1,357,51
143) Västra Hamngatan	97,98	8,91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,064,85
144) VästraKajen m. kajarmarna	114,31	23,75	—	30,800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
145) Vilhelmsgatan	338,76	14,85	57,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,064,85
146) Villavägen	293,93	4,75	—	* 15,840	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
147) Vinkelgatan	153,09	11,88	20,640	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
148) Våfvarogatan	147,02	14,85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
149) Vladimirsgatan	1,128,54	14,85	142,610	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
150) Öppna platsen emellan Si- monsg. och Ryska kasernen	164,02	—	—	78,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	45,965,93	—	6,005,406	2,083,788	40,510	279,866	378,685	480,146	233,941	386,601	354,922	253,608	1,730,34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

Tab. No 8. Uppgift öfver Finska och Ryska statsverkens, Universitetets, Allmänna byggnaders, Statens och privata fastigheters gatuandelar uti Helsingfors stad.

Gatu namn	Finska stats- verkets	Ryska stats- verkets	Universi- tetets	Allmänna byggnadernas	Stadens	Privata fastigheters	Total areal
1) Abrahamsgatan	659,72	—	—	—	964,60	4,217,43	5,841,75
2) Albertsgatan	—	224,45	—	—	765,37	13,209,38	14,199,20
3) Alexandersgatan	2,139,11	—	673,37	—	872,82	14,271,65	17,956,95
4) Alléen stora	—	—	—	—	7,272,38	—	7,272,38
5) " vestra	—	—	—	—	3,913,86	—	3,913,86
6) " östra	—	—	—	—	4,090,16	—	4,090,16
7) Andrégatan	1,197,81	—	—	1,057,42	504,56	11,683,59	14,443,38
8) Annegatan	—	—	—	1,146,24	830,74	10,793,85	12,770,83
9) Arbetaregatan	—	—	—	—	—	1,934,96	1,934,96
10) Badhusgatan	—	—	—	—	7,406,20	3,037,30	10,444,50
11) Bangatan	727,16	—	—	—	—	4,645,58	5,372,74
12) Barnhemsgatan	—	—	—	—	—	2,721,63	2,721,63
13) Berggatan	133,56	336,20	—	—	—	4,735,50	5,205,26
14) Bergmansgatan	—	—	2,077,60	—	1,632,40	6,172,45	9,882,45
15) Boulevardsgatan	1,888,23	1,049,84	—	2,063,90	1,505,40	13,404,66	19,912,03
16) Bernhardsgatan	593,60	—	—	—	—	1,400,79	1,994,39
17) Brobergsgatan	—	—	—	—	1,134,75	1,212,50	2,347,25
18) Brobergskajen	—	937,50	—	—	7,021,48	432,90	8,391,88
19) Broholmogatan	—	—	—	—	4,256,00	1,056,00	5,312,00
20) Broholmstorget	—	—	—	—	10,856,00	—	10,856,00
21) Brovägen	—	—	—	—	—	719,30	719,30
22) Brunngatan	1,821,83	—	—	—	1,187,20	2,792,12	5,801,15
23) Båtsmansgatan	—	—	—	—	—	9,088,27	9,088,27
24) Docksgatan (vestra)	—	—	—	—	960,53	962,02	1,922,55
25) " (östra)	—	—	—	—	779,51	2,703,30	3,482,81
26) Elisabetsgatan	2,928,10	478,29	—	—	934,50	6,406,36	10,747,25
27) Elisabetstorget	—	—	—	—	12,170,50	—	12,170,50
28) Eriksgatan	—	—	—	—	593,60	13,565,49	14,159,09
29) Esplanadgatan (norra)	361,28	—	—	—	6,269,75	5,660,17	12,291,20
30) " (södra)	277,80	—	—	—	4,914,12	2,164,20	7,356,12
31) Estnäsgatan	—	—	—	—	110,11	3,741,16	3,851,27
32) Fabiansgatan	2,143,04	2,534,60	1,209,24	—	1,595,30	8,489,28	15,971,46
33) Fabriksgatan (stora)	—	551,80	2,803,50	—	15,611,60	1,713,09	20,679,99
34) " (lilla)	664,80	—	—	—	2,382,19	—	3,049,99
35) Fredriksgatan	—	—	—	—	1,409,80	12,483,52	13,893,32
36) Fredrikstorg	—	—	—	—	1,074,11	—	1,074,11
37) Fredsgatan	2,186,45	343,69	—	—	—	4,874,46	7,404,60
38) Främlingsgatan	—	—	—	—	—	987,28	987,28
39) Gasverksgatan	—	—	—	—	—	1,597,72	1,597,72
40) Gengatan	—	—	—	—	297,00	2,308,36	2,605,36
41) Georgsgatan	315,05	—	—	881,20	816,20	9,661,26	11,673,71
42) Glogatan	—	—	—	—	—	3,057,92	3,057,92
43) Gräsviksgatan	—	—	—	—	539,51	6,913,57	7,453,08
44) Gräsvikskajen	—	—	—	—	9,018,93	2,233,12	11,252,05
45) Hafsgatan	—	—	—	—	2,448,60	1,154,53	3,603,13
46) Hafstorget	—	—	—	—	3,314,44	—	3,314,44
47) Hagasundsgatan	604,73	—	—	—	—	1,752,40	2,357,13
48) Helenogatan	251,02	—	—	—	—	726,58	977,60
49) Henriksgatan (östra)	—	—	—	—	4,748,80	3,805,28	8,554,08
50) " (vestra)	—	200,26	—	—	5,936,00	4,490,22	10,626,48
51) Högbergsgatan	393,26	—	—	1,202,04	—	3,909,37	13,735,97
52) Högvakstorget jämte Kanalkajen	763,80	—	—	—	5,715,22	—	6,479,02
53) Jernvägstorget	1,425,00	—	—	—	25,760,46	—	27,185,46
Transport	21,478,35	6,656,63	6,763,71	6,350,80	165,524,07	217,212,45	423,986,01

Fortsättning.

Gatu namn	Finska stats- verkets	Ryska stats- verkets	Univ.- stets-	Allmänna byggnadernas	Stadens	Privata fastighetens	Total areal
Transport	21,478,35	6,656,63	6,763,71	6,350,80	165,524,07	217,212,45	423,986,01
54) Jungfrustigen	—	—	964,60	—	3,421,40	1,222,44	5,608,44
55) Jägaregatan	—	—	—	—	—	2,684,78	2,684,78
56) Kampgatan	—	—	—	—	907,47	1,349,17	2,256,64
57) Kamptorget	—	—	—	—	3,437,85	—	3,437,85
58) Kanalkajen (å Skatudden)	—	—	—	—	3,251,25	384,75	3,636,00
59) Kanaltorget	—	—	—	—	2,866,50	571,35	3,437,85
60) Kaptensgatan	338,20	—	—	—	7,843,88	—	8,182,08
61) Kaserngatan	3,392,72	—	—	—	1,562,80	7,253,70	12,209,22
62) Kaserntorget	—	—	—	—	7,422,23	—	7,422,23
63) Katrinegatan	—	—	—	—	285,38	689,12	974,50
64) Konstantinsgatan	—	—	—	—	237,88	8,767,08	9,004,96
65) Kristiansgatan	—	—	—	—	—	2,626,87	2,626,87
66) Kronbergsgatan	—	—	—	—	5,421,23	—	5,421,23
67) Kronohagsgatan	—	—	—	—	—	890,70	890,70
68) Kyrkogatan	1,523,25	955,02	619,72	1,030,80	—	3,971,69	8,108,48
69) Kyrkogårdsgatan	—	—	—	—	5,089,50	—	5,089,50
70) Kyrkotorget	—	—	—	—	2,560,74	644,48	3,205,22
71) Köpmansgatan	—	—	—	—	3,046,50	300,00	3,346,50
72) Lappviksgatan	—	—	—	—	1,306,80	4,772,02	6,078,82
73) Lotsgatan	—	—	—	—	1,633,50	739,50	2,373,00
74) Ludvigsgatan	—	—	—	—	—	1,373,82	1,343,82
75) Magasinsgatan (norra)	—	280,25	—	—	572,75	2,518,71	3,471,71
76) " (södra)	687,54	—	—	—	1,073,38	1,639,91	3,400,83
77) Magasinskajen	—	—	—	—	10,215,12	1,575,00	11,790,12
78) Malmbrinken	—	—	—	—	—	793,35	793,35
79) Malmgatan	—	—	—	—	1,613,14	1,613,15	3,226,29
80) Manegegatan	442,38	—	—	—	482,30	2,665,23	3,589,91
81) Mariegatan	3,172,76	—	—	—	945,89	6,102,87	10,221,52
82) Mauritzgatan	1,363,28	—	—	—	645,54	2,006,41	4,015,23
83) Mellangatan	—	—	—	—	—	299,71	299,71
84) Mikaelsgatan	393,26	—	—	—	1,877,26	6,016,02	8,286,54
85) Munkholmsgatan	—	—	—	—	1,057,68	2,820,92	3,878,60
86) Myntgatan	—	—	—	—	771,31	771,32	1,542,63
87) Myntkajen	586,50	—	—	—	846,00	846,00	2,278,50
88) Nedfart till Magasinskajen	—	—	—	—	881,50	—	881,50
89) Nedfarter (2 st.) till Magasinsk.	—	—	—	—	—	528,90	528,90
90) Nikolaigatan	5,070,15	—	—	—	1,365,88	5,419,65	11,855,68
91) Norra hamnens kajarm	—	—	—	—	5,218,48	—	5,218,48
92) Norra kajen	—	—	—	—	4,510,45	2,925,00	7,435,45
93) Nykyrkobrinken	—	—	—	—	—	423,12	423,12
94) Nylandsgatan	—	—	—	—	378,42	8,515,91	8,894,33
95) Observatoriegatan	546,72	—	—	—	1,341,40	1,412,92	3,301,02
96) Parkgatan	—	—	—	—	1,366,20	3,278,07	4,644,27
97) Petersgatan	—	—	—	—	2,668,30	—	2,668,30
98) Regeringsgatan	1,189,28	—	1,670,17	—	—	5,711,82	8,571,27
99) Riddaregatan	1,130,39	—	—	—	—	1,034,13	2,164,52
100) Riddarhustorget	2,221,38	—	—	—	—	—	2,221,38
101) Richardsgatan	—	—	—	—	350,94	962,31	1,322,25
102) Robertsgatan Lilla	—	—	—	—	—	2,961,84	2,961,84
103) " Stora	—	—	—	—	—	7,904,85	7,904,85
104) Rådmansgatan	—	—	—	—	909,19	853,81	1,763,00
105) Rödbergsgatan	—	—	—	—	979,44	6,301,75	7,281,19
106) Rödäldsgatan	—	—	—	—	266,21	793,64	1,064,85
107) Salutorget och kajarmarna	—	—	—	—	15,950,74	—	15,950,74
Transport	44,270,81	7,891,90	10,018,20	7,389,60	272,049,80	334,155,24	675,060,99

Fortsättning.

Gatu namn	Ryska stats- verkets	Ryska stats- verkets	Univer- sitets-	Allmänna byggnadernas	Stadens	Privata fastigheters	Total areal
Transport	44,270,81	7,891,90	10,018,20	7,389,60	272,049,80	334,156,24	675,060,90
108) Sandviksgatan	734,65	—	—	—	579,43	3,287,79	4,601,87
109) Sandvikskajen Södra	—	—	—	—	7,651,39	2,250,00	9,901,39
110) " Norra	—	—	—	—	6,582,55	1,725,00	8,307,55
111) Sandvikstorget	—	—	—	—	12,615,33	—	12,615,33
112) Senatstorget	—	—	—	—	9,202,86	—	9,202,86
113) Simonsgatan	—	—	—	—	1,736,28	1,760,01	3,496,29
114) Sjömansgatan	—	—	—	—	504,90	5,623,64	6,128,54
115) Skarpskyttegatan	—	—	—	—	—	5,193,36	5,193,36
116) Skatuddsgatan	—	—	—	—	1,345,05	—	1,345,05
117) Skatudds norra kajen	—	—	—	—	636,00	615,77	1,251,77
118) Skepparegatan östra delen från Skarpskytte- till Bergmansgatan vestra delen från Båtsmans- till Fabriksgatan	—	—	—	—	730,21	730,21	1,460,42
119) Skepparebrinken	—	—	—	—	5,079,35	738,70	5,818,00
120) Skeppsredaregatan	—	—	—	—	—	1,159,34	1,159,34
121) Skilnadstorget	—	—	—	—	—	1,692,48	1,692,48
122) Skilnadsgatan	—	—	—	—	4,252,06	543,30	4,795,36
123) Skolgränden	—	—	—	—	3,137,95	2,003,40	5,141,35
124) Smedsgatan	—	—	—	—	243,34	243,34	486,68
125) Sofiegatan	—	—	—	—	2,380,00	2,380,10	4,760,10
126) Stenhuggaregatan	—	—	—	—	—	976,88	976,88
127) Strandgatan	—	—	—	—	—	994,86	994,86
128) Styrmansgatan	—	—	—	—	1,507,36	—	1,507,36
129) Trädgårdsgatan	—	—	—	—	519,40	3,144,11	3,663,51
130) Tvärgatan längs Manegen emel- lan Kasern- och Fabiansgatan	1,064,85	—	—	—	—	—	1,064,85
131) Tvärgatan emellan Mynt- och Kanalgatan	—	—	—	—	608,23	—	608,23
132) Ulrikasgatan jämte tillstötande öppna platser	—	390,00	853,30	—	2,122,07	519,40	3,884,77
133) Ulrikasborgsgatan	—	—	—	—	267,45	802,34	1,069,79
134) Unionsgatan	3,084,74	2,885,47	2,352,27	934,50	4,133,34	12,039,19	25,429,51
135) Västra Hamngatan	—	—	—	—	2,715,02	—	2,715,02
136) Västra kajen med kajarmarna	—	—	—	—	22,461,15	1,275,00	23,736,15
137) Vilhelmsgatan	—	585,59	—	—	964,60	3,478,77	5,028,96
138) Villavägen	—	—	—	—	—	1,396,29	1,396,29
139) Vinkelgatan	—	—	—	—	—	1,819,42	1,819,42
140) Väfvaregatan	—	—	—	—	—	2,195,82	2,195,82
141) Vladimirsgatan	836,08	—	—	—	—	15,247,33	16,083,41
142) Öppna platsen mellan Simons- gatan och Ryska kasernen	—	1,140,00	—	—	5,770,96	—	6,910,96
<i>Planteringar:</i>							
143) Henriksesplanaden	—	—	—	—	8,713,63	—	8,713,63
144) Kapellesplanaden	—	—	—	—	4,812,99	—	4,812,99
145) Runebergesplanaden	—	—	—	—	12,402,71	—	12,402,71
146) Skvären vid Lappviksgatan	—	—	—	—	2,313,94	—	2,313,94
147) Teateresplanaden	—	—	—	—	10,181,33	—	10,181,33
148) Trekanten	—	—	—	—	1,939,30	—	1,939,30
Summa	49,256,48	12,892,96	13,223,77	8,324,10	411,426,05	409,236,21	904,359,57

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

Tab. N:o 9. Uppgift å längder af Helsingfors stads allmänna afloppskanaler jämte antalet infallsbrunnar vid utgången af år 1897.

	Glaserade lerrör						Murade kanaler typ					Af betong och släggfogel	Gråstenskanaler	Träkanaler	Infallsbrunnar	
	125 mm	203 mm	228 mm	305 mm	381 mm	457 mm	610 mm	B.	C.	G.	E.					F.
1) Abrahamsgatan	—	—	—	68,29	—	—	—	101,84	—	—	—	—	—	—	—	—
2) Albertsgatan	—	—	80,00	173,61	—	—	—	80,16	118,76	—	—	—	—	—	—	4
3) Alexandersgatan	—	111,34	28,00	445,35	—	—	—	136,30	—	—	—	—	—	—	—	16
4) Andregatan	—	95,01	148,45	738,09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
5) Annegatan	—	44,53	—	252,37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
6) Arbetaregatan	—	—	—	69,77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
7) Badhusgatan & Magasins kajen	—	—	89,07	270,80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8) Bangatan	—	—	—	353,31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9) Barnhemsgatan	—	—	—	161,81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
10) Berggatan	—	68,29	154,39	38,60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11) Bergmansgatan	—	—	139,54	316,49	146,97	—	—	—	—	—	—	—	103,92	—	—	5
12) Boulevardsgatan	—	—	—	615,77	—	—	—	—	319,17	—	—	—	—	—	—	5
13) Brobergsgatan	—	—	10,39	179,63	—	—	—	—	—	—	—	—	5,94	—	—	—
14) Brunnsgatan	—	—	—	148,45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
15) Brunnsparken	—	—	—	644,27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16) Båtsmansgatan	—	—	—	555,20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
17) Docksgatan	—	—	—	193,76	—	—	—	—	—	299,78	—	—	—	—	—	—
18) Elisabetsgatan	—	—	103,92	353,31	166,26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
19) Eriksgatan	—	—	108,37	706,62	5,94	—	—	95,01	118,76	—	—	—	—	—	—	3
20) Esplanadgatan, norra	—	—	—	195,95	—	—	103,92	—	89,07	—	—	—	—	—	—	12
21) ” södra	—	—	89,07	—	—	—	—	—	—	—	—	—	341,44	—	—	10
22) Estnäsgatan	—	—	—	132,12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
23) Fabiansgatan	69,77	207,83	222,68	413,31	—	—	—	134,20	—	—	—	—	—	—	—	3
24) Fabriksgatan stora & Munk- holmogatan	—	—	—	347,34	—	—	—	—	—	213,77	—	—	130,64	—	—	—
25) Fabriksgatan, lilla	—	—	—	—	—	—	—	—	221,19	—	—	—	—	—	—	2
26) Fredriksgatan	—	59,38	—	290,96	59,36	—	—	65,32	74,25	—	—	—	—	—	—	—
27) Främlingsgatan	—	—	—	120,00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28) Fabriksparken	—	—	—	—	—	—	—	—	215,25	—	—	—	—	—	—	—
29) Fredsgatan	—	—	47,50	121,73	136,57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30) Gasverksgatan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	118,76	—
31) Gengatan	—	—	—	157,36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
32) Georgsgatan	—	—	—	—	148,45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33) Glogatan	—	—	—	106,88	—	—	89,07	63,83	—	—	—	62,35	—	—	—	—
34) Gräsviksgatan	—	71,25	—	192,99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
35) Hafsgatan	—	—	—	86,10	97,98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
36) Hagasundsgatan	—	—	—	136,57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
37) Helenegatan	—	92,04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,93	—	—
38) Henriksgatan, vestra	—	—	—	65,32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12

	Glaserade lerrör						Murade kanaler typ					Af betong och släppegel	Grästenskanaler	Trikkanaler	Infallsnummer	
	125 mm	203 mm	228 mm	305 mm	381 mm	457 mm	610 mm	B.	C.	G.	E.					F.
39) Henriksgatan, östra								96,49	663,57							5
40) Högbergsgatan			95,01	578,95												1
41) Jernvägstorget och Kajsaniemi			118,76					480,98	460,19		133,61					2
42) Jungfrustigen				29,69	136,57											3
43) Jägaregatan				192,99												2
44) Kajsaniemi från Nikolaigat.								230,10	178,14							
45) Kanal genom Maria sjukhusets tomt från Arbetaregat.				118,76												
46) Kanal genom Hagasund									222,68							1
47) " från Åbo kasern till V. Chausséen				393,98												2
48) Kanalgatan				1) 191,00					234,55							
49) Kaptensgatan																4
50) Kaserngatan			95,01	653,18												
51) Katrinegatan				22,27	81,65											
52) Konstantinsgatan			84,62	114,31												
53) Kristiansgatan			35,63	163,30												2
54) Kronbergsgatan				1) 144,00				1) 167,00								
55) Kyrkogatan				178,14	102,43											11
56) Kyrkogårdsgatan				170,00	1) 70,00											1
57) Köpmansgatan				1) 200,00												1
58) Lotsgatan				1) 176,50												
59) Lappviksgatan o. Barnhemmet			53,44	282,06	152,90											1
60) Ludvigsgatan			81,64													
61) Magasinsgatan, norra			118,76	89,07												
62) " södra																
63) Malmgatan				184,08												1
64) Manégogatan				154,39												3
65) Mariasjukhuset			112,23	21,97										59,38		
66) Mariogatan				253,25												1
67) Mauritsgatan				141,02												
68) Mellangatan				29,69												
69) Mikaelsgatan			74,23		65,32			228,61								
70) Munkholmsgatan			204,86													
71) Nikolaigatan				353,90												2
72) Nylandsgatan			8,91	163,30				219,71	172,20							9
73) Packhusetorget S. Magasinsgatskajen																
74) Parkgatan			74,23	53,44					89,07							
75) Petersgatan				59,38												1
76) Kvarteret 127 Kaptensgat.									264,24							
77) Regeringsgatan				65,32												
78) Repslagaregatan				71,26				117,27								
79) Riddaregatan		59,38		75,12												
80) Richardsgatan																2
81) Robertsgatan, lilla				112,82												4
82) " stora				264,83	152,90											
83) Rådsmansgatan				106,88												2
84) Rödbergsgatan			74,23	356,28										11,88		
85) Salutorget			63,83	46,61					237,52	140,00	141,02					1
86) Sandviksgatan				121,73												
87) Sandvikskajen, norra														224,56		
88) Sandvikstorget									239,01							
89) Simonsgatan				108,36	136,58			38,60								1
90) Sjömansgatan — Skepparebrinken				157,36	215,25											2
91) Sjömansgat. & Dockstorget				430,50												3
92) Skarpskyttegatan				197,44												3
93) Skatudds Norra kajen																1
94) Skepparegatan				174,70					95,01							1
95) Skilmaden & Trekanten		47,50	60,44	120,24												3
96) Smedsgatan				210,80					118,76							
97) Sofiegatan				71,26												
98) Strandgatan				23,75												
99) Stenhuggaregatan				23,75												
100) Styrmansgatan				100,95												
101) Unionsgatan				192,99												
102) Ulrikasborgsgatan				59,38												
103) Vestra kajen				241,38												11
104) Vilhelmsgatan				77,78					92,04							7
105) Vinkelgatan			192,98													1
106) Vladimirsgatan			184,08	561,74	235,74				195,95							11
106) " & Gräsvikskajen			35,00													1
107) Väfwaregatan				41,57												2
108) Östra Chausséen				151,42				103,92								
109) Östra Hamngatan				1) 94,00												1
110) Berghäll, 1:sta linien				1) 137,50												3
111) " 2:dra				564,91				23,75								
112) " 3:dje " & Tavastgatan till 2:dra linien				346,88	344,41											6
113) Berghäll, 4:de linien				345,57												4
114) " Porthansgatan					182,59											1
115) " Lönnrotsgatan				51,96												
116) " från 1:sta linien till Tölövikens																
117) " Castrens-gatan				285,00												
117) " Castrens-gatan				50,00												
Summa löpande meter	69,77	856,55	3,080,27	19,738,82	2,637,89	1,083,82	192,99	2,502,13	4,327,32	653,55	274,63	62,35	355,20	640,36	172,20	237

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

1) Kloaker utförda under år 1897.

Tab. N:o 10. Längder och ytor af Helsingfors stads kajer jämte vattendjupet invid desamma.

N a m n	Kajlängd l. m.	Kajyta m ²	Vatten- djup m	S u m m a	
				Kajlängd l. m.	Kajyta m ²
I Södra hamnen:					
<i>för större fartyg:</i>					
Slottskajen	93	651	3 à 4,5		
Kejsargrunds-kajen	120	2,000	3,0		
Norra kajarmen	68	1,020	5 à 5,5		
” ”	30		4,5 à 5,0		
Södra ”	90	900	4,5 à 5,3		
Nedanom packhustorget	106	1,950	4,5		
Magasinskajen	288	5,000	6,0		
”	90	1,100	5,0		
Myntkajen	80	1,600	8,0	965	14,221
<i>för ångslupar & båtar:</i>					
Båthamnen nedanom Slottet	190	735	1 à 3,0		
Kejsargrunds-kajen	25	500	2,5		
Utanför norra båthamnen	66	330	3 à 4,0		
I norra båthamnen	104	520	1 à 3,0		
I södra ”	70	350	3 à 4,5		
” ”	35	140	1,5	490	2,575
<i>trappkajer:</i>					
Nedanom Salutorget	37	—	1,5 à 2,0		
I norra båthamnen	95	—	1,5 à 2,0		
I södra ”	93	—	2,0	223	—
I Sandvikshamnen:					
<i>för större fartyg:</i>					
Jernvägsmolon	80	480	7,0		
Sandviks södra kajen	35	350	6,0		
” ” ”	35	420	5,0		
” ” ”	35	525	4,0	185	1,775
<i>för mindre skutor & båtar:</i>					
Vinkelformiga träkajarmen	26	130	3 à 4,5		
” ”	84	420	1 à 3,0		
Trappkaj	29	—	1,0	139	550
Transport	—	—	—	2,002	19,121

N a m n	Kajlängd l. m.	Kajyta m ²	Vatten- djup m	S u m m a	
				Kajlängd l. m.	Kajyta m ²
Transport	—	—	—	2,002	19,121
I Sörnäs hamn:					
<i>för större fartyg:</i>					
Vestra piren	112,5	} 810	4 à 4,7		
” ”	18,1		5,0		
Östra ”	107,1	} 915	4 à 5,6		
” ”	21,1		5,6 à 6,0		
Statsjernvägarnas pir	50,5	} 950	3 à 6,5		
” ”	28,2		6,5	337,5	2,675
<i>för mindre skutor & pråmar:</i>					
Ballastkajen	174	696	3,5	174	696
I Norra hamnen:					
<i>för ångslupar & större skutor:</i>					
Nedanom Kanaltorget	170	960	3,0		
T-formiga kajarmen	374	4,076	2 à 3,0		
Skatudds norra kajen, afstjälpningsbrygga	70,3	—	3,0		
” ” ” provisorisk bro	42,2	—	3,0	656,5	5,036
<i>för roddbåtar:</i>					
Längs norra kajen och Elisabets torg	445	1,335	0,5 à 1,5		
T-formiga kajarmen	142	1,283,4	0,5 à 3,0	587	2,618,4
I Brobergs hamnen:					
Brobergs kajen, provisorisk bro	195,5	—	2,5 à 3,0		
Broholmen ” ”	35,6	—	1,0	231,1	—
Summa	—	—	—	3,983,1	30,146,4

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

Tab. N:o 11. Uppgifter angående stadens renhållningsdistrikt.

Distriktets nummer	Allmänna platser, gator, kajer och vägar m. m.	Areal m ²
I	Jernvägstorget, Vestra och Östra Henriksgatorna, Skilnaden, Trekanten, Esplanad-, Michaels- och Fabiansgatorna	77,034
II	Norra kajen, Kanaltorget, gatuandelarna kring Auktionskammaren, Skatudds v. kajen, Högvaltstorget, Skatudds bron och vägarne till häktet och Flottska kasernen, Vestra kajen och kajarmarna, gatuandelarne omkring Tullhustomten, Packhusgården, Kaserntorget, Magasinskajen, Badhusvägen, andelar af Park- och Hafsgatorna, Observatoriigatan och vägarne å Observatoriiberger, Brunnsparke Stora och Vestra alleer äfvensom en tredjedel af Salutorget	101,670
III & IV	Gatuandelarne kring Skoltorget, andelar i Ban-, Fredriks-, Smeds-, Skeppare-, Docks-, Munkholms-, Bergmans-, Fabriks- och Kaptensgatorna samt uti Nykyrkobrinken och Jungfrustigen, gatuandelarne norr om Åbo kasernen, andel i Kampgatan och vägarne till exercisplatsen, Narinken, andel i Folkskolegatan, Kamptorget, andelar i Lappviksgatan och Lappvikssqvären samt Gräsviksgatan, gångarne genom gamla Kyrkogården, Kyrkotorget, Sandvikstorget, Gräsviks- och Sandvikskajerna, gatuandelarne omkring Dockstorget äfvensom en tredjedel af Salutorget	92,740
V	Broholmsgatan och Långa bron, Brobergskajen, andelar i Gen-, Unions- och Trädgårdsgatan, Kajsaniemi, Elisabetstorg, Norra kajen och T-formiga kajarmen, Senatstorget, gatuandelarne omkring planteringarne vid Finlands bank, andel i Nikolaigatan samt en tredjedel af Salutorget	61,691

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

Tab. N:o 12. Helsingfors vattenlednings verksamhet under åren 1879—1897.

Å r	Antalet betalande konsumenter	Uppförnad vattengvaktet per dygn och konsument m ³	Medeltal timmar i dygnet för pumparnas verksamhet		Medeltal för pumparnas slag i minuten		Medelkonsumtion i dygnet m ³			Medelkonsumtion per individ och dygn l.			
			Turbinpumpverket	Ångpumpverket	Turbinpumpverket	Ångpumpverket	Turbinpumpverket	Ångpumpverket	Summa	För privata behof	För allmänna behof	Summa	
1879	176	4,58	10 tim. 20 m.	—	—	—	—	801	—	801	—	—	20
1880	252	4,06	12 ” 10 ”	—	—	8,06	—	1,023	—	1,023	—	—	24
1881	353	4,01	15 ” 32 ”	—	—	9,41	—	1,417	—	1,417	—	—	32
1882	434	3,57	19 ” 5 ”	—	—	8,70	—	1,548	—	1,548	—	—	34
1883	526	3,90	24 ” 40 ”	—	—	8,09	—	2,051	—	2,051	—	—	44
1884	610	3,60	26 ” 40 ”	—	—	8,05	—	2,228	—	2,228	—	—	47
1885	693	3,10	25 ” 35 ”	—	—	8,05	—	2,151	—	2,151	—	—	44
1886	777	2,98	27 ” 28 ”	—	—	8,06	—	2,314	—	2,314	—	—	45
1887	841	2,95	26 ” 47 ”	—	—	8,86	—	2,478	—	2,478	—	—	46
1888	925	3,67	33 ” 48 ”	—	—	9,05	—	3,393	—	3,393	—	—	61
1889	1,025	3,83	36 ” 21 ”	—	—	10,33	—	3,930	—	3,930	—	—	67
1890	1,131	3,39	26 ” 28 ”	4 tim. 40 m.	—	10,31	21,04	2,348	986	3,334	—	—	62
1891	1,142	3,53	20 ” 56 ”	1 ” 18 ”	—	14,20	19,02	3,777	250	4,027	—	—	62
1892	1,140	3,18	21 ” 2 ”	1 ” 10 ”	—	12,36	19,51	3,407	218	3,625	—	—	54
1893	1,156	3,80	25 ” 58 ”	0 ” 20 ”	—	12,88	19,09	4,335	62	4,397	31	33	64
1894	1,161	3,22	22 ” 22 ”	0 ” 47 ”	—	13,21	19,14	3,599	139	3,738	31	22	53
1895	1,173	3,45	24 ” 31 ”	0 ” 34 ”	—	13,49	22,32	3,932	119	4,051	31	24	55
1896	1,187	3,32	22 ” 42 ”	1 ” 23 ”	—	13,50	20,36	3,670	265	3,935	32	19	51
1897	1,212	3,73	26 ” 45 ”	0 ” 46 ”	—	13,31	24,37	4,338	179	4,517	31	25	56

Källa: Vattenledningskontorets årsberättelser.

Tab. N:o 13. Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen i förhållande till det uppfordrade vattnet under åren 1879—1897.

(Utom verkstadsdriften).

Å r	Inkomsten oafkortad				Drift- och underhållskostnad			Inkomsten med afdrag af drift- och underhållskostnaderna			
	Totalbelopp		per m ³	% af anläggningskapitalet	Totalbelopp		per m ³	Totalbelopp		per m ³	% af anläggningskapitalet
	Fmg.	pk.	pk.		Fmg.	pk.	pk.	Fmg.	pk.	pk.	
1879	42,872	90	14,38	—	32,400	—	—	10,472	90	—	—
1880	56,994	87	15,22	—	24,435	35	5,42	32,559	72	9,80	—
1881	72,591	10	14,04	6,2	22,792	36	3,64	50,158	74	10,40	4,2
1882	91,002	26	16,02	7,6	26,234	49	4,62	64,767	77	11,40	5,4
1883	104,127	53	13,83	8,1	20,793	10	2,76	83,334	43	11,07	6,5
1884	120,440	05	14,70	9,1	20,704	65	2,53	99,735	40	12,17	7,5
1885	140,480	26	17,81	10,0	31,705	57	4,02	108,774	69	13,79	7,8
1886	160,782	12	18,95	11,1	26,702	27	3,15	134,079	85	15,80	9,3
1887	183,294	48	20,17	11,9	21,711	51	3,39	161,582	97	17,78	10,5
1888	194,992	84	15,70	11,6	41,349	50	3,33	153,643	34	12,37	9,2
1889	229,681	08	16,01	11,9	46,826	23	3,26	182,854	85	12,75	9,5
1890	257,576	03	18,41	10,8	63,302	20	4,52	194,273	83	15,89	8,1
1891	255,031	41	17,35	10,1	81,684	44	5,56	173,346	97	11,79	6,8
1892	244,890	03	18,45	9,2	64,239	06	4,87	180,650	97	13,58	6,8
1893	243,767	42	15,19	9,1	72,773	24	4,53	170,994	18	10,66	6,4
1894	249,602	82	18,29	8,9	61,621	35	4,51	187,981	47	13,78	6,7
1895	260,070	12	17,59	8,8	62,221	78	4,21	197,848	34	13,38	6,7
1896	272,711	18	18,94	8,8	69,551	16	4,83	203,160	02	14,11	6,7
1897	278,109	24	16,87	8,9	74,814	76	4,54	203,294	48	12,33	6,5

Källa: Vattenledningskontorets årsberättelser.

Tab. N:o 14. Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för vattenledningen under åren 1891—1897.

(Jämte verkstadsdriften).

Å r	Inkomsten oafkortad			Drift- och underhållskostnad		Inkomsten med afdrag af drift- och underhållskostnaderna		
	Totalbelopp		% af anläggningskapitalet	Totalbelopp		Totalbelopp		% af anläggningskapitalet
	₣m	₣i.		₣m	₣i.	₣m	₣i.	
1891	297,792	87	11,8	126,029	73	171,763	14	6,8
1892	311,372	40	11,6	129,036	85	182,335	55	6,8
1893	343,555	32	12,8	159,162	31	184,393	01	6,9
1894	284,978	06	10,2	96,191	04	188,787	02	6,7
1895	307,511	36	10,4	105,319	23	202,192	13	6,8
1896	338,538	49	11,2	129,826	79	208,711	70	6,9
1897	360,259	12	11,6	135,127	13	225,131	99	7,2

Källa: Vattenledningskontorets årsberättelser.

Tab. N:o 15. Inkomsterna af samt drift- och underhållskostnaderna för stadens vattenledningsverkstad under åren 1891—1897.

Å r	Antalet utfärdade räkningar	U t g i f t e r									
		Inkomster för utförda privata arbeten		Material för privata arbeten		Dagsverken för privata arbeten		Förvaltnings- och underhållskostnad för privata och allmänna arbeten		Summa	
		₣m	₣i.	₣m	₣i.	₣m	₣i.	₣m	₣i.	₣m	₣i.
1891	572	42,761	46	27,033	—	9,076	40	8,235	89	44,345	29
1892	1,007	66,482	37	38,684	41	20,529	47	5,583	91	64,797	79
1893	1,490	99,787	90	46,973	60	29,915	47	9,500	—	86,389	07
1894	1,271	35,375	24	19,612	78	8,993	26	5,963	65	34,569	69
1895	1,343	47,441	24	25,483	58	11,839	45	5,774	42	43,097	45
1896	888	65,827	31	36,763	21	18,085	71	5,426	71	60,275	63
1897	1,635	82,149	80	38,502	56	18,079	28	3,730	53	60,312	37
Summa	8,134	439,825	40	233,053	14	116,519	04	44,215	11	393,787	29

Källa: Vattenledningskontorets årsberättelser.

Tab. N:o 16. Gaskonsumtionen i Helsingfors åren 1885—1897.

		Privat belysning kub. fot	Gatu- belysning kub. fot	Summa kub. fot
Januari	månad	3,442,906	1,657,249	5,100,155
Februari	”	2,749,284	1,298,157	4,047,441
Mars	”	2,389,167	1,205,542	3,594,709
April—Maj	”	2,759,210	908,966	3,668,176
Juni—Augusti	”	1,946,019	714,157	2,660,176
September	”	1,868,952	1,153,494	3,022,446
Oktober	”	3,064,041	1,510,354	4,574,395
November	”	3,618,060	1,707,043	5,325,103
December	”	4,492,252	1,883,752	6,376,004
Summa för år 1897		26,329,891	12,030,714	38,368,605
” ” ” 1896		27,439,495	11,886,833	39,326,328
” ” ” 1895		26,989,656	11,585,925	38,575,581
” ” ” 1894		27,347,780	11,983,502	39,331,282
” ” ” 1893		25,182,258	11,757,939	36,940,197
” ” ” 1892		25,514,782	11,650,560,99	37,165,342,99
” ” ” 1891		26,572,977	10,121,923,36	36,694,900,36
” ” ” 1890		25,400,962	8,696,099,69	34,097,061,69
” ” ” 1889		25,591,661,15	7,749,162,54	33,340,823,69
” ” ” 1888		24,960,477,12	6,861,293,04	31,821,770,16
” ” ” 1887		21,701,238,18	6,660,317,31	28,361,555,49
” ” ” 1886		20,527,651,38	6,281,506,56	26,809,157,94
” ” ” 1885		19,873,333,14	5,701,569,17	25,574,902,31

Källa: Gaslysningsaktiebolagets årliga uppgifter till stadsmyndigheterna.

Tab. N:o 17. Lysgasens medelstyrka i Helsingfors under lysåren 1889—1897.

	1889—1890 normalljus ¹⁾	1890—1891 Hefnerljus ²⁾	1891—1892 Hefnerljus ²⁾	1892—1893 Hefnerljus ²⁾	1893—1894 Hefnerljus ²⁾	1894—1895 Hefnerljus ²⁾	1895—1896 Hefnerljus ²⁾	1896—1897 Hefnerljus ²⁾	1897—1898 Hefnerljus ²⁾
Augusti . . .	12,38	15,03	13,10	14,33	14,18	13,63	14,14	13,93	13,60
September . .	12,46	14,55	13,39	14,39	14,31	14,40	13,92	14,21	13,99
Oktober . . .	11,81	14,11	13,46	14,37	13,69	14,33	14,19	13,69	13,70
November . .	11,44	15,12	13,18	13,77	13,84	14,47	13,91	13,81	13,80
December . .	10,50	14,37	13,96	13,75	14,11	13,54	14,19	13,64	14,10
Januari . . .	11,89	14,18	13,63	13,70	14,01	13,87	13,88	13,87	13,77
Februari . . .	13,03	14,26	13,45	13,27	14,19	14,10	14,03	13,67	13,67
Mars	12,53	13,68	13,62	13,86	13,88	14,02	14,31	14,27	14,16
April	12,37	15,04	13,78	13,66	14,17	14,48	13,66	13,94	13,80
Maj (förra hälften . . .	12,47	14,69	14,75	13,66	14,19	14,00	14,40	15,26	14,65
Medelljusstyr- ka för året	12,07	14,49	13,57	13,89	14,05	14,09	13,98	13,98	13,89

Källa: Gaskontrollörens årsberättelser.

¹⁾ Enligt gaslysningskontraktet var ljus af $\frac{1}{6}$ skålp. vikt och 13 tums längd samt förtärande $\frac{3}{5}$ lod vax i timmen. Vid kontrollen användas dock med bolagets bifall såsom normalljus engelska spermacetiljus. — ²⁾ Enligt tillägg till gaslysningskontraktet af år 1891 användes för mätande af ljusstyrkan s. k. Hefnerljus, eller v. Hefner-Altenecks amylacetatlampa.

Tab. N:o 18. Luftens medeltemperatur i Helsingfors för hvarje månad år 1896, jemfördt med medeltal af månadernas medeltemperatur under föregående 10-års perioder. ¹⁾

Å r	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Årsmedeltal	10-års medeltal
1896	- 2,99	- 4,84	- 2,93	+ 1,08	+ 8,62	+ 17,22	+ 19,08	+ 15,45	+ 10,99	+ 7,64	- 1,13	- 3,48	+ 5,39	
1894—85	- 5,87	- 6,56	- 3,99	+ 2,42	+ 8,45	+ 13,66	+ 16,47	+ 15,04	+ 10,22	+ 5,02	+ 0,59	- 2,86	—	+ 4,38
1884—75	- 7,13	- 6,11	- 4,12	+ 1,05	+ 6,93	+ 14,08	+ 16,13	+ 15,28	+ 11,34	+ 4,70	- 0,16	- 5,56	—	+ 3,88
1874—65	- 5,26	- 8,11	- 3,92	+ 1,54	+ 6,69	+ 13,23	+ 16,93	+ 15,18	+ 10,76	+ 5,77	- 0,29	- 5,08	—	+ 3,95
1864—55	- 6,94	- 6,46	- 3,79	+ 1,38	+ 7,11	+ 13,77	+ 16,81	+ 14,94	+ 10,75	+ 5,57	- 1,39	- 3,97	—	+ 3,98
1854—45	- 7,19	- 8,11	- 4,75	+ 0,53	+ 7,67	+ 13,74	+ 16,34	+ 16,42	+ 10,92	+ 5,47	+ 0,86	- 2,66	—	+ 4,10
1839—1829	- 7,86	- 5,93	- 4,55	+ 0,99	+ 7,63	+ 13,62	+ 16,19	+ 14,77	+ 10,77	+ 5,92	+ 0,07	- 4,68	—	+ 3,94 ²⁾
Allmänt medeltal (61 år)	- 6,74	- 6,88	- 4,19	+ 1,32	+ 7,41	+ 13,73	+ 16,48	+ 15,27	+ 10,79	+ 5,41	- 0,05	- 4,12	—	+ 4,04

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

¹⁾ Temperaturobservationerna från åren 1840—44 äro ofullständiga: de som förefinnas äro ej bearbetade. — ²⁾ Perioden omfattar 11 år.

Tab. N:o 19. Väderleksförhållandena i Helsingfors året 1897,

År 1897	Temperaturen i Celcii°				Barometern reducerad till 0° C	Fuktighetstrycket	Relativa fuktigheten i medeltal	
	i medeltal	högst		lägst				
		°C	datum	°C	datum	mm medeltal		mm medeltal
Januari	— 8,66	+ 2,2	Jan. 1	— 21,6	Jan. 25	764,75	2,28	90,5
Februari	— 6,66	+ 3,8	Febr. 19	— 21,4	Febr. 3 & 4	753,86	2,76	87,8
Mars	— 4,05	+ 2,3	Mars 29	— 13,5	Mars 23	757,93	3,00	85,6
April	+ 3,28	+ 16,0	April 25	— 4,4	April 3	761,38	4,53	78,7
Maj	+ 13,26	+ 24,6	Maj 30	+ 3,4	Maj 8	760,65	8,13	72,4
Juni	+ 14,66	+ 23,5	Juni 1	+ 5,4	Juni 12	759,66	8,57	69,2
Juli	+ 17,52	+ 25,5	Juli 24	+ 10,2	Juli 10	757,48	11,34	76,8
Augusti	+ 17,20	+ 24,9	Aug. 10	+ 9,8	Aug. 6	759,08	11,38	78,5
September	+ 11,62	+ 19,4	Sept. 3	+ 1,5	Sept. 30	755,34	8,45	82,2
Oktober	+ 5,58	+ 12,4	Okt. 18	— 1,9	Okt. 6	764,08	6,12	88,9
November	+ 0,58	+ 8,6	Nov. 14	— 11,6	Nov. 30	757,47	4,27	85,0
December	— 3,12	+ 3,8	Dec. 30	— 19,3	Dec. 25	762,12	3,48	90,2
Hela året	+ 5,10	+ 25,5	Juli 24	— 21,6	Jan. 25	759,48	6,19	82,2
År 1896	+ 5,39	+ 28,6	Aug. 3	— 17,2	Jan. 16	759,55	6,18	81,8
„ 1895	+ 4,30	+ 25,6	Juni 22	— 24,9	Febr. 4 & 5	758,37	5,91	81,7
„ 1894	+ 5,69	+ 26,4	Juni 19	— 19,2	Jan. 3	758,30	6,05	81,4
„ 1893	+ 2,84	+ 24,4	Juli 8 Aug. 1	— 29,1	Jan. 17	757,23	5,38	80,7
„ 1892	+ 3,32	+ 24,8	Aug. 26	— 27,0	Jan. 23, 24, 26	757,94	5,62	84,2
„ 1891	+ 4,82	+ 27,6	Juni 24	— 25,4	Jan. 7	758,91	5,83	81,2
„ 1890	+ 5,53	+ 23,6	Juni 7	— 20,7	Nov. 25	758,35	6,21	83,8
„ 1889	+ 4,76	+ 26,8	Juli 2	— 26,0	Mars 6	758,75	5,95	81,7
„ 1888	+ 2,57	+ 25,6	Juni 21	— 29,6	Jan. 30	757,48	5,13	78,4
„ 1887	+ 5,18	+ 26,6	Juli 17	— 24,3	Dec. 27	756,68	5,72	77,5
„ 1886	+ 4,76	+ 27,1	Juli 19	— 22,2	Febr. 26	758,79	5,94	80,4

Medeldatum för första snöfallet om hösten är enligt 62-åriga observationer den 24 Oktober $\pm 1,276$ första snöfallet eller den 29 November $\pm 1,98$ dagar. — Isläggningen i södra hamnen äger rum i medeltal 215.

Källa: Uppgifter från meteorologiska centralanstalten, meddelade af assistenten A. Heinrichs.

jämförda med de under åren 1886—1896 rådande.

Vindens styrka: i meter pro sekund, medeltal	Molnmängd				Nederbörd			
	i medeltal Skala 0—10	Antal dagar ¹⁾			hela nederbördsmängden i mm	största nederbördsmängden på en dag		antalet nederbördsdagar ²⁾
		klara	halfklara	mulna		mm	datum	
6,1	8,8	0	5	26	40,7	7,6	Jan. 26	21
8,1	6,2	4	13	11	45,0	10,2	Febr. 10	16
9,2	7,6	4	5	22	52,3	8,6	Mars 30	17
7,2	5,5	6	13	11	34,9	18,2	April 4	10
6,2	5,4	7	13	11	33,6	8,9	Maj 13	13
7,5	5,6	4	18	8	34,4	8,0	Juni 13	14
5,9	5,2	7	15	9	62,9	15,0	Juli 24	14
6,0	6,5	3	15	13	72,6	12,8	Aug. 30	21
8,7	6,5	4	13	13	88,4	19,7	Sept. 24	19
6,4	7,5	0	16	15	40,1	17,9	Okt. 2	16
10,1	6,4	4	14	12	42,1	14,2	Nov. 18	15
8,3	8,7	3	2	26	73,6	10,1	Dec. 2	26
7,5	6,6	46	142	177	620,6	19,7	Sept. 24	202
7,3	6,2	59	159	148	701,7	37,2	Aug. 12	195
6,9	6,3	60	147	158	728,4	40,0	Aug. 5	194
7,7	6,5	49	165	151	659,5	31,1	Juni 5	189
7,4	6,4	39	175	151	635,0	37,9	Aug. 7	201
7,1	6,8	32	142	190	755,1	38,2	Juli 16	213
7,2	6,0	66	157	142	646,0	30,0	Sept. 5	162
6,6	6,6	49	146	170	688,6	31,6	Aug. 3	189
6,9	6,1	68	152	145	602,7	29,3	Aug. 10	175
6,6	6,0	63	167	136	549,9	34,9	Aug. 4	156
7,7	6,0	48	185	132	498,3	23,9	Aug. 16	162
6,7	5,8	71	165	129	529,0	23,2	Juli 16	152

dagar. — Första slödföret om hösten inträffar i medeltal enligt samma observationsserie 36 dagar efter tal den 4 December $\pm 2,3$ dagar, islossningen den 2 maj $\pm 0,9$ dagar; antalet isfria dagar utgör således

¹⁾ Klar dag betecknar att himlen varit betäckt från 0,0—2,5 delar.
halfklar dag " " " " " " " 2,6—7,5 " " " " " " " 7,6—10,0 " " " " " " " hvarvid då 0 betecknar fullständigt molnfri, 10 betecknar fullständigt molnbetäckt himmel. — ²⁾ Såsom nederbördsdagar hafva upptagits endast de dagar, då nederbörden varit så stor att den kunnat uppmätas: minst 0,1 mm.

Tab. No 20. Helsingfors stads kyrkskrifna folkmängd för hvart femte eller tionde år från 1810—1895 samt för åren 1896 och 1897.

	M ä n		K v i n n o r		Summa befolkning
	Antal	% af hela folkmängden	Antal	% af hela folkmängden	
Den 31 december 1810	2,109	51,88	1,956	48,12	4,065
” ” ” 1815	2,374	49,43	2,427	50,55	4,801
” ” ” 1820	4,415	54,01	3,759	45,99	8,174
” ” ” 1825	5,217	52,87	4,650	47,13	9,867
” ” ” 1830	5,253	48,00	5,690	52,00	10,943
” ” ” 1835	7,321	53,46	6,374	46,54	13,695
” ” ” 1840	8,932	54,01	7,604	45,99	16,536
” ” ” 1845	11,042	56,03	8,666	43,97	19,708
” ” ” 1850	10,711	54,05	9,107	45,95	19,818
” ” ” 1855	8,616	50,35	8,494	49,65	17,110
” ” ” 1860	10,882	51,74	10,150	48,26	21,032
” ” ” 1865	11,650	48,90	12,173	51,10	23,823
” ” ” 1870	14,066	49,32	14,453	50,68	28,519
” ” ” 1875	16,142	48,83	16,915	51,17	33,057
” ” ” 1880	21,132	48,76	22,202	51,24	43,334
” ” ” 1890	28,542	46,39	32,988	53,61	61,530
” ” ” 1895	33,792	45,78	40,028	54,22	73,820
” ” ” 1896	35,539	45,87	41,945	54,13	77,487
” ” ” 1897	37,179	45,83	43,940	54,17	81,119

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade å kvinkvänni- och decennitabellerna; för åren 1895, 1896 och 1897 på beräkning enligt mortalitetstabellerna samt in- och utflyttningar.

Tab. No 21. Helsingfors stads mantalskrifna och mantalspenningar betalande befolkning åren 1894—1897.

Stadsdel	1894		1895		1896		1897	
	Mantalskrifna	Mantalspenningar betalande	Mantalskrifna	Mantalspenningar betalande	Mantalskrifna	Mantalspenningar betalande	Mantalskrifna	Mantalspenningar betalande
Första stadsdelen	6,060	4,306	6,141	4,333	6,379	4,513	6,445	4,635
Andra ”	5,099	3,735	5,191	3,790	5,263	3,839	5,192	3,776
Tredje ”	3,917	2,828	4,066	2,942	4,128	2,996	4,144	3,021
Fjerde ”	12,079	8,106	12,181	8,117	12,540	8,375	13,184	8,944
Femte ”	5,305	3,731	5,384	3,718	5,571	3,911	5,685	4,084
Sjette ”	6,493	3,995	6,639	4,028	6,955	4,238	7,083	4,408
Sjunde ”	4,413	2,929	4,441	2,945	4,450	2,998	4,853	3,311
Attonde ”					356	193	363	172
Nionde ”					790	558	837	586
Tionde ”	15,271	8,872	15,598	9,212	1,503	932	1,459	927
Villor och holmar					14,226	8,255	15,810	9,295
Öfriga här mantalskrifna personer	--	--	4,913	1,104	5,492	1,234	5,643	1,250
Summa	58,637	38,502	64,554	40,189	67,653	42,042	70,698	44,409

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 22. Helsingfors stads ekonomiska och faktiska folkmängd vid folkräkningen den 1 december 1890, jämförd med förhållandet vid folkräkningen den 1 oktober 1880 och den 1 mars 1870.

Stadsdel	Ekonomisk befolkning			Faktisk befolkning			Faktisk befolkning den 1 okt. 1880	Faktisk befolkning den 1 mars 1870
	m.	kv.	summa	m.	kv.	summa		
Första stadsdelen	3,456	3,993	7,449	3,487	4,069	7,556	5,785	5,346
Andra "	2,669	3,246	5,915	2,713	3,269	6,009	4,284	4,268
Tredje "	1,932	2,075	4,007	1,919	2,086	4,005	3,755	3,633
Fjärde "	7,563	7,643	15,206	7,567	7,698	15,265	9,520	7,090
Femte "	2,478	2,926	5,404	2,467	2,955	5,422	4,275	3,789
Sjätte "	2,982	3,024	6,006	2,986	3,043	6,029	2,678	1,654
Sjunde "	2,273	2,672	4,945	2,258	2,700	4,958	2,897	2,108
Åttonde "	782	265	1,047	783	276	1,059	1,091	1,479
Nionde "	293	537	930	380	542	922	680	— ¹⁾
Tölö och villorna vid vestra chausséen	2,347	2,153	4,500	2,376	2,165	4,541	2,833	1,601
Broholmen och villorna vid östra chausséen	4,893	2,423	9,316	4,916	4,435	9,351	3,989	1,090
Holmarne	166	97	213	305	112	418	1,355	55
Summa	31,884	33,054	64,938	32,158	33,377	65,535	43,142	32,113

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Inräknad uti 6:te och 7:de stadsdelarnes folkmängd.

Tab. N:o 23. Helsingfors stads befolkning, fördelad efter modersmål och bildningsgrad, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Modersmål	Läs- och skrifkunnige			Endast läskunnige			Öfver 10 år och icke läskunnige			Öfriga icke läskunniga barn under 10 år			Hela befolkningen		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	summa
Finska . .	9,605	8,359	17,964	2,837	4,329	7,166	73	115	188	2,294	2,175	4,469	14,809	14,978	29,787
Svenska . .	9,899	11,543	21,442	1,319	2,732	4,051	53	83	136	2,150	2,081	4,231	13,421	16,439	29,860
Ryska . .	1,846	770	2,616	124	65	189	388	86	474	183	194	377	2,541	1,115	3,656
Tyska . .	365	366	731	10	9	19	18	2	20	23	25	40	416	402	818
Öfr. språk	536	238	774	65	22	87	290	74	364	72	92	164	963	426	1,389
Summa	22,251	21,276	43,527	4,355	7,157	11,512	822	360	1,182	4,722	4,567	9,289	32,150	33,360	65,510 ¹⁾

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ För 8 män 17 kvinnor saknas uppgift om modersmålet.

Tab. No 24. Födde och döde i Helsingfors för hvarje kvinkvennum

Å r	F ö d d e									
	L e f v a n d e f ö d d e									Död- födde
	Inom äktenskap		Utom äktenskap		Summa	Män		Kvinnor		
	Antal	I % af levvande födde	Antal	I % af levvande födde		Antal	I % af levvande födde	Antal	I % af levvande födde	
1811—1815 ¹⁾	604	78,85	162	21,15	766	402	52,48	364	47,52	
1816—1820 ¹⁾	909	86,49	142	13,51	1,051	482	45,86	569	54,14	47
1821—1825 . . .	1,221	85,50	207	14,50	1,428	701	49,09	727	50,91	44
1826—1830 . . .	1,119	80,97	263	19,03	1,382	711	51,45	671	48,55	64
1831—1835 . . .	1,685	80,74	402	19,26	2,087	1,054	50,50	1,033	49,50	66
1836—1840 . . .	2,105	78,57	574	21,43	2,679	1,432	53,45	1,247	46,55	101
1841—1845 . . .	2,457	77,43	716	22,57	3,173	1,637	51,59	1,586	48,41	126
1846—1850 ²⁾										
1851—1855 ²⁾			Uppgifter saknas							
1856—1860 . . .	2,828	76,58	865	23,42	3,693	1,881	50,93	1,812	49,07	121
1861—1865 . . .	3,714	79,85	937	20,15	4,651	2,453	52,74	2,198	47,26	117
1866—1870 ³⁾	3,575	80,35	874	19,65	4,449	—	—	—	—	176
1871—1875 . . .	3,992	82,06	873	17,94	4,865	2,491	51,20	2,374	48,80	154
1876—1880 ³⁾	4,813	82,94	990	17,06	5,803	—	—	—	—	180
1881—1885 . . .	5,596	82,93	1,150	17,07	6,746	3,416	50,64	3,330	49,36	231
1886—1890 . . .	7,473	85,40	1,272	14,60	8,745	4,510	51,53	4,235	48,47	284
1891	1,883	87,42	271	12,58	2,154	1,086	50,42	1,068	49,58	73
1892	1,876	86,02	305	13,98	2,181	1,156	53,00	1,025	47,00	73
1893	1,703	75,02	300	14,98	2,003	1,035	51,67	968	48,33	81
1894	1,728	87,05	257	12,95	1,985	981	49,42	1,004	50,58	74
1895	1,785	85,90	293	14,10	2,078	1,015	48,85	1,063	51,15	59
1896	1,846	86,54	287	13,46	2,133	1,118	52,41	1,015	47,59	76
1897	2,011	86,01	327	13,99	2,338	1,211	51,80	1,127	48,20	56

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån, grundade på presterskapets uppgifter, till hvilka luckor

¹⁾ Uppgifter från 1814 och 1818 saknas, hvarför medeltalen för perioderna beräknats på grund af och då de öfriga församlingarne i förhållande till denna äro obetydliga, hafva alla uppgifter för dessa

från 1811—1890 samt för hvarje af åren 1891—1897.

Å r	D ö d e								Flere döde än födde	Flere födde än döde	Å r
	Naturlig död	Våldsam död utom sjelfmord	Sjelf- mord	Summa	Män		Kvinnor				
					Antal	I % af alla döde	Antal	I % af alla döde			
					Uppgifter saknas		Uppgifter saknas				
1811—1815	1,021	28	—	1,049	633	60,34	416	39,66	283	—	1811—1815
1816—1820	1,296	49	2	1,347	777	57,69	570	42,31	296	—	1816—1820
1821—1825	1,148	47	—	1,231	705	57,27	526	42,73	—	197	1821—1825
1826—1830	1,317	63	6	1,386	842	60,75	544	39,25	4	—	1826—1830
1831—1835	3,220	49	15	3,284	2,047	62,33	1,237	37,67	1,197	—	1831—1835
1836—1840	2,678	62	11	2,751	1,675	60,89	1,076	39,11	72	—	1836—1840
1841—1845	2,798	100	15	2,913	1,808	82,07	1,105	37,93	—	260	1841—1845
1846—1850											1846—1850
1851—1855											1851—1855
1856—1860	3,380	88	12	3,480	1,988	57,13	1,492	42,87	—	213	1856—1860
1861—1865	3,437	95	9	3,541	1,896	53,54	1,645	46,46	—	1,110	1861—1865
1866—1870	4,242	90	11	4,343	—	—	—	—	—	106	1866—1870
1871—1875	4,147	121	12	4,280	2,357	55,07	1,923	44,93	—	585	1871—1875
1876—1880	4,618	113	23	4,754	—	—	—	—	—	1,049	1876—1880
1881—1885	5,026	130	20	5,176	2,762	53,32	2,414	46,68	—	1,570	1881—1885
1886—1890	5,589	126	27	5,742	3,100	53,95	2,642	46,05	—	3,003	1886—1890
1891	1,696	24	6	1,726	909	52,67	817	47,33	—	428	1891
1892	1,347	58	13	1,418	726	51,20	692	48,80	—	663	1892
1893	1,162	29	6	1,197	647	54,05	550	45,95	—	809	1893
1894	1,128	38	9	1,175	622	52,94	553	47,06	—	810	1894
1895	1,308	38	14	1,360	721	53,01	639	46,99	—	718	1895
1896	1,306	34	8	1,348	748	55,49	600	44,51	—	785	1896
1897	1,405	33	9	1,447	802	55,43	645	44,57	—	891	1897

dock förefinnas, i det att för åtskilliga år uppgift saknas från en eller annan församling.

de fyra öfriga årens siffror. — ²⁾ Uppgifter saknas från svensk-finska församlingen för åren 1846—1854 tvänne perioder utlemnats. — ³⁾ Uppgifterna ofullständiga.

Tab. N:o 25. Helsingfors stads folkmängd, fördelad efter religionsbekännelse, vid folkräkningen den 1 december 1890.

Stadsdel	Lutheraner			Öfrige protestanter			Grekisk-ortodoxe			Grekiske dissidenters			Romersk-katolske			Israeliter			Mohamedaner			Summa		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
Första stadsdelen	3,185	3,824	7,009	8	9	17	249	209	458	—	—	—	40	23	63	—	3	3	—	—	—	3,482	4,068	7,550
Andra ”	2,462	3,187	5,649	2	4	6	200	90	290	—	—	—	28	12	50	10	3	13	1	—	1	2,713	3,296	6,009
Tredje ”	1,803	1,988	3,791	1	3	4	96	82	178	1	—	1	14	8	22	4	5	9	—	—	—	1,919	2,086	4,005
Fjerde ”	6,083	7,086	13,169	6	5	11	989	350	1,339	—	—	—	205	21	226	273	220	493	8	10	8	7,564	7,682	15,246
Femte ”	2,360	2,846	5,206	4	9	13	63	81	144	—	—	—	17	3	20	18	6	24	5	—	15	2,467	2,955	5,422
Sjette ”	2,888	2,964	5,852	—	—	—	61	49	110	—	—	—	10	5	15	27	25	52	—	—	—	2,986	3,043	6,029
Sjunde ”	2,161	2,610	4,771	1	2	3	83	80	163	—	—	—	12	8	20	1	—	1	—	—	—	2,258	2,700	4,958
Åttonde ”	196	221	417	—	—	—	460	51	511	—	—	—	97	4	101	29	—	29	1	—	1	783	276	1,059
Nionde ”	360	511	817	1	2	3	16	23	39	—	—	—	3	6	9	—	—	—	—	—	—	380	542	922
Broholmen och villorna vid östra chausséen	4,725	4,304	9,029	1	—	—	159	112	271	—	—	—	20	11	31	8	8	16	3	—	3	4,916	4,435	9,351
Tölö och villorna vid vestra chausséen	2,067	2,016	4,083	1	—	1	233	119	352	—	—	—	73	30	103	2	—	2	—	—	—	2,376	2,165	4,541
Holmarne	296	108	404	—	—	—	7	4	11	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	306	112	418
Summa	28,586	31,665	60,251	25	34	59	2,616	1,250	3,866	1	—	1	532	131	663	372	270	642	13	10	28	32,150	33,360	65,510 ¹⁾
Summa vid folkräkningen den 1 december 1880	18,468	19,209	37,677	40	52	92	3,249	1,077	4,326	1	1	2	471	123	594	226	215	441	7	3	10	22,462	20,680	43,142

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Dessutom 25 personer, hvilkas trosbekännelse ej blifvit uppgifven.

Tab. No 26. Förhållandet mellan äktenskapen och barnfödseln i Helsingfors åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	Summa	Procent af hela antalet
Äktenskap:												
<i>ingångna mellan:</i>												
två ogifta	453	488	548	594	471	483	484	579	650	662	5,412	87,59
enkling och ogift	33	31	46	28	37	39	42	46	36	62	400	6,47
enka och ogift	33	25	36	21	33	23	25	22	39	29	286	4,63
enkling och enka	10	8	5	3	8	10	11	6	9	11	81	1,31
Summa	529	552	635	646	549	555	562	653	734	764	6,179	100
<i>upplösta genom:</i>												
mannens död	165	173	159	158	171	177	161	215	195	223	1,797	60,77
kvinnans död	94	108	96	120	127	92	101	114	94	113	1,059	35,81
laga skilnad	2	7	9	9	12	6	12	17	12	15	101	3,42
Summa	261	288	264	287	310	275	274	346	301	351	2,957	100
Barnföderskor:												
<i>som födt:</i>												
ett foster	1,782	1,828	1,934	2,169	2,187	2,044	2,001	2,093	2,137	2,354	20,529	98,74
tvillingar	20	28	26	29	32	20	29	19	34	20	257	1,24
trillingar	1	—	—	—	1	—	—	2	—	—	4	2
fyringar	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Summa	1,803	1,856	1,960	2,198	2,220	2,064	2,030	2,114	2,172	2,374	20,791	100
deraf utom äktenskap	287	252	265	290	319	317	266	302	306	336	2,910	—
utgörande i procent af hela antalet	15,92	13,58	13,52	13,19	14,37	15,36	13,10	14,29	14,09	14,15	14,14	—
Barn:												
<i>födde:</i>												
dödfödde	49	50	70	73	73	81	74	59	76	56	661	3,14
levvande	1,776	1,834	1,916	2,154	2,181	2,003	1,985	2,078	2,133	2,338	20,398	96,86
Summa	1,825	1,884	1,986	2,227	2,254	2,084	2,059	2,137	2,209	2,394	21,059	100
deraf döde under första året ¹⁾	395	375	422	517	449	360	353	397	459	488	4,215	—
utgörande i procent af döde utaf hela folkmängden ¹⁾	34,43	31,01	31,28	29,95	31,66	30,08	30,04	29,19	34,05	33,72	31,64	—

Källa: Uppgifter från Statistiska centralbyrån.

¹⁾ Uppgifterna omfatta den till församlingarne i Helsingfors och Sveaborg hörande befolkningen, hvaremot utsocknebor, som i Helsingfors ingått äktenskap eller födt barn, icke äro inberäknade.

Tab. N:o 27. De i Helsingfors åren 1888—1897 döde,

	1888						1889					
	Mankön		Kvinkön		Summa		Mankön		Kvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader	151	24,32	108	20,53	259	22,58	132	19,88	120	20,94	252	20,37
6—12 "	68	10,95	68	12,93	136	11,86	68	10,24	55	9,60	123	9,94
1—5 år	83	13,37	76	14,45	159	13,86	88	13,52	82	14,31	170	13,74
5—10 "	10	1,61	12	2,28	22	1,92	13	1,96	16	2,79	29	2,35
10—20 "	15	2,41	22	4,18	37	3,22	18	2,71	12	2,10	30	2,43
20—40 "	137	22,06	84	15,97	221	19,27	165	24,85	102	17,80	267	21,58
40—60 "	104	16,75	67	12,74	171	14,91	134	20,18	88	15,36	222	17,95
60—80 "	49	7,89	71	13,50	120	10,46	46	6,93	73	12,74	119	9,62
Öfver 80 år . . .	4	0,64	18	3,42	22	1,92	—	—	25	4,36	25	2,02
Summa	621	100	526	100	1,147	100	664	100	573	100	1,237	100

	1893						1894					
	Mankön		Kvinkön		Summa		Mankön		Kvinkön		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 6 månader	129	19,94	108	19,64	237	19,80	138	22,19	126	22,79	264	22,47
6—12 "	74	11,44	49	8,91	123	10,27	38	6,11	51	9,22	89	7,58
1—5 år	96	14,83	101	18,36	197	16,46	93	14,95	78	14,10	171	14,55
5—10 "	15	2,32	11	2,06	26	2,17	9	1,45	10	1,81	19	1,62
10—20 "	26	4,02	16	2,91	42	3,51	24	3,86	20	3,62	44	3,74
20—40 "	132	20,40	85	15,45	217	18,13	124	19,93	86	15,55	210	17,87
40—60 "	112	17,31	71	12,91	183	15,29	129	20,74	87	15,73	216	18,38
60—80 "	56	8,66	91	16,55	147	12,28	58	9,32	74	13,38	132	11,24
Öfver 80 år . . .	7	1,08	18	3,27	25	2,09	9	1,45	21	3,80	30	2,55
Summa	647	100	550	100	1,197	100	622	100	553	100	1,175	100

Källa: Uppgifter från Statistiska Centralbyrån.

1) Uppgifterna äro grundade på presterskapets förteckningar samt hänföra sig till hela den till förinom staden eller ej.

ordnade efter kön och åldersklasser 1).

	1890						1891						1892					
	Mankön		Kvinkön		Summa		Mankön		Kvinkön		Summa		Mankön		Kvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
157	22,89	125	21,48	282	22,24	195	21,45	153	18,73	348	20,16	172	23,66	152	22,00	324	22,85	
78	11,37	62	10,65	140	11,04	86	9,46	83	10,16	169	9,79	56	7,70	69	9,99	125	8,82	
103	15,02	121	20,79	224	17,67	251	27,62	200	24,48	451	26,13	113	15,54	110	15,92	223	15,73	
17	2,48	17	2,92	34	2,68	32	3,52	53	6,49	85	4,93	24	3,30	20	2,89	44	3,10	
25	3,64	11	1,89	36	2,84	30	3,30	29	3,55	59	3,42	24	3,30	17	2,46	41	2,89	
139	40,26	94	16,15	233	18,38	134	14,74	102	12,48	236	13,67	162	22,39	114	16,50	276	19,46	
116	16,91	75	12,89	191	15,06	114	12,54	94	11,50	208	12,05	115	15,82	88	12,73	203	14,32	
47	6,85	64	11,00	111	8,75	50	6,49	83	10,16	142	8,23	60	8,25	94	13,60	154	10,86	
4	0,58	13	2,23	17	1,34	8	0,88	20	2,45	28	1,62	1	0,04	27	3,91	28	1,97	
686	100	582	100	1,268	100	909	100	817	100	1,726	100	727	100	691	100	1,418	100	

	1895						1896						1897					
	Mankön		Kvinkön		Summa		Mankön		Kvinkön		Summa		Mankön		Kvinkön		Summa	
	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
152	21,08	113	17,68	265	19,49	193	25,80	148	24,67	341	25,30	192	23,94	119	18,45	311	21,49	
67	9,29	65	10,17	132	9,70	66	8,82	52	8,67	118	8,75	106	13,22	71	11,01	177	12,23	
99	13,73	83	12,99	182	13,38	86	11,50	78	13,00	164	12,17	70	8,73	95	14,73	165	11,40	
18	2,50	15	2,35	33	2,43	7	0,93	7	1,16	14	1,04	17	2,12	11	1,71	28	1,93	
19	2,64	24	3,75	43	3,16	28	3,74	25	4,17	53	3,93	16	2,00	18	2,79	34	2,35	
141	19,56	100	15,65	241	17,72	148	19,79	97	16,17	245	18,17	167	20,82	106	16,43	273	18,87	
143	19,83	89	13,93	232	17,06	132	17,65	80	13,33	212	15,73	139	17,33	90	13,95	229	15,83	
76	10,54	123	19,25	199	14,63	80	10,70	84	14,00	164	12,17	88	10,97	108	16,74	196	13,55	
6	0,83	27	4,23	33	2,43	8	1,07	29	4,83	37	2,74	7	0,87	27	4,19	34	2,35	
721	100	639	100	1,360	100	748	100	600	100	1,348	100	802	100	645	100	1,447	100	

samlingarne i Helsingfors och å Sveaborg hörande befolkningen, oafsedt huruvida dödsfallen inträffat

Tab. N:o 28. Antalet till Helsingfors inflyttade och derifrån utflyttade personer under åren 1887—1897, fördelade efter församlingar.

År	Svensk-finska församlingen				Gardesförsamlingen				Tyska församlingen				Grekisk-ryska församlingen				Romersk-katolska församlingen				Sveaborgs församling				Metodist-episkopala församlingen				Summa inflyttade			Summa utflyttade			Flere in- än utflyttade	
	Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Inflyttade		Utflyttade		Summa inflyttade			Summa utflyttade								
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	s.ma	m.	kv.	s.ma						
1887	1,384	1,488	516	557	23	10	79	39	7	7	4	11	—	4	—	2	1	6	2	3	14	16	23	34	—	—	—	—	1,429	1,531	2,960	624	646	1,270	1,690	
1888	1,579	1,739	452	523	14	7	160 ¹⁾	177 ¹⁾	12	20	4	5	1	2	1	9	3	2	—	—	6	5	8	18	—	—	—	—	1,615	1,775	3,390	625	732	1,357	2,033	
1889	1,713	2,020	569	597	24	8	40	13	28	40	8	9	6	8	—	2	3	—	—	—	4	7	13	18	—	—	—	—	1,778	2,083	3,861	630	637	1,267	2,594	
1890	1,872	2,099	602	645	13	2	27	19	21	25	10	9	—	—	—	—	3	2	2	1	3	8	3	16	—	—	—	—	1,912	2,136	4,048	644	680	1,324	2,724	
1891	1,969	2,187	705	742	13	2	27	17	17	14	6	7	—	—	1	2	—	—	—	—	—	2	6	6	—	—	—	—	1,999	2,205	4,204	745	776	1,521	2,683	
1892	1,384	1,712	871	944	11	6	11	10	14	18	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	2	5	10	15	—	—	1,427	1,757	3,184	893	961	1,854	1,330	
1893	1,337	1,734	769	836	16	9	14	5	8	6	10	6	—	—	—	—	5	3	—	—	2	6	4	3	—	4	—	—	1,368	1,762	3,130	797	850	1,647	1,483	
1894	1,294	1,686	909	938	9	6	10	6	21	25	13	12	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	4	3	1	3	2	1,329	1,719	3,048	937	962	1,899	1,149	
1895	1,689	2,222	843	962	9	8	22	11	23	20	8	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	1,723	2,253	3,976	873	985	1,858	2,118
1896	2,107	2,396	742	919	8	5	13	8	13	20	6	8	—	—	—	—	4	3	1	—	6	6	3	2	4	9	—	—	2,142	2,439	4,581	765	937	1,702	2,879	
1897	2,127	2,575	898	1,055	15	7	16	10	15	14	8	15	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	6	11	2	6	1	—	2,160	2,604	4,764	929	1,091	2,020	2,744	

Källa: Bidrag till Finlands officiella statistik och uppgifter från statistiska centralbyrån.

¹⁾ Till största delen afgående värnepligtige jemte deras hustrur.

Tab. N:o 29. Antalet dödsfall inom evangelisk-lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1888—1897 fördeladt på månader och kvartal. ¹⁾

År	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Kvartal				Summa		
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	1:sta	2:dra	3:dje	4:de	m.	kv.	sum
1888	85	7,30	97	8,32	100	8,58	112	9,60	110	9,43	110	9,43	91	7,80	101	8,66	106	9,10	79	6,77	95	8,15	80	6,86	282	332	398	254	625	541	1,166
1889	102	7,80	96	7,34	102	7,80	96	7,34	114	8,72	117	8,94	136	10,40	121	9,25	83	6,35	73	5,96	86	6,57	177	13,53	300	327	340	341	704	604	1,308
1890	107	8,05	93	7,00	108	8,12	111	8,35	115	8,65	103	7,82	111	8,35	129	9,70	110	8,27	110	8,27	106	7,94	126	9,48	308	329	350	342	730	599	1,329
1891	200	10,72	152	8,15	181	9,70	183	9,81	184	9,86	159	8,53	134	7,18	154	8,26	117	6,27	136	7,29	139	7,45	126	6,76	533	526	405	401	982	883	1,865
1892	126	9,13	125	9,06	128	9,27	116	8,40	109	7,89	94	6,81	81	5,86	102	7,39	109	7,89	115	8,33	122	8,84	153	11,18	379	319	292	390	710	670	1,380
1893	110	6,62	99	7,96	116	9,09	125	9,80	109	8,54	97	7,60	94	7,37	138	10,81	114	8,93	94	7,37	92	7,21	88	6,89	325	331	346	274	681	585	1,276
1894	99	8,01	113	9,15	87	7,04	114	9,23	123	9,96	82	6,64	106	8,59	105	8,50	87	7,05	94	7,61	117	9,47	108	8,75	299	319	298	319	655	580	1,235
1895	100	7,49	110	8,24	121	9,06	106	7,94	119	8,91	104	7,79	126	9,44	114	8,54	97	7,19	101	7,56	98	7,35	140	10,49	331	329	336	339	689	646	1,325
1896	107	7,83	100	7,32	127	9,30	111	8,13	115	8,42	124	9,07	134	9,81	148	10,83	95	6,96	79	5,79	102	7,47	124	9,07	334	350	377	305	740	626	1,366
1897	138	9,89	124	8,89	106	7,60	111	7,95	100	7,17	108	7,74	136	9,75	149	10,68	98	7,03	112	8,03	104	7,46	109	7,81	368	319	383	325	773	622	1,395

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Dödfödde inberäknade; likaså utsocknebor, som afidit i Helsingfors, hvaremot bortlemnats i staden kyrkskrifne personer, som dött på annan ort.

Tab. N:o 30. Barndödligheten bland lutherska trosbekännare i Helsingfors åren 1888—1897.

År	Årets totalamortaltitet	Åldern 0—1 år ²⁾		Summa	% af hela mortaliteten	Ålder 1—5 år		Summa	% af hela mortaliteten	Summa 0—5 år	% af hela mortaliteten
		mankön	kvinkön			mankön	kvinkön				
1888	1,106	218	183	401	36,3	72	74	146	13,2	547	49,5
1889	1,252	209	176	385	30,7	86	84	170	13,6	555	44,3
1890	1,255	243	187	430	34,3	104	116	220	17,5	650	51,8
1891	1,778	286	269	555	31,2	252	205	457	25,7	1,012	56,9
1892	1,229	218	211	429	33,2	106	100	206	16,7	635	51,6
1893	1,199	196	171	367	30,6	106	91	197	16,4	564	47,0
1894	1,166	186	177	363	31,1	90	72	162	13,9	525	45,0
1895	1,269	188	180	368	29,0	75	72	147	11,5	515	40,5
1896	1,287	237	186	423	32,9	79	78	157	12,2	580	45,1
1897	1,339	266	193	459	34,5	80	89	169	12,7	628	47,2

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Inom staden afidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifna personer, hvilka dött på annan ort, utlemnade. — ²⁾ Dödfödde oberäknade.

Tab. N:o 31. Dödsorsakerna bland lutherska trosbekännare inom vissa åldersklasser år 1897, jmförda med åren 1892—1896.

Sjukdom eller annan dödsorsak	Summa	Under 1/2 år		1/2-1 år		1-5 år		5-10 år		10-20 år		20-40 år		40-60 år		60-80 år		Öfver 80 år		Okänd ålder		
		M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	M:kön	K:kön	
Dödfödde	63	36	27																			
Medfödd allmän svaghet	40	27	13																			
Medfödda bildningstfel	2	2																				
Tetanus neonatorum	3	3																				
Icterus	1	1																				
Pædatrophia, athrepsia	8	6	1																			
Atelectasis pulmonum	1	1																				
Hydroceph. chron.	1	1																				
Eclampsia infantum	7	1	2		1	1	2															
Syphilis cong.	8	5	3																			
Morbilli & cons.	11	1	1		3		3	2			1											
Scarlatina & d:o	2				1	1																
Pertussis & d:o	23	3	1		2	4	5	5	1	2												
Typhus abdominalis	12									1		6	4	1								
Febris remittens	1		1																			
Pyæmia, septicæmia	11		2							1		2	1	2	3							
Febris puerperalis	2											2										
Erysipelas	8				1						1	1	1	1	2	1						
Tetanus	3									1	1											
Croup (laryng. croup.)	3	1				1		1														
Diphtheria	4				1		2			1												
Dysenteria	6										2		2									
Gastro-enteritis acuta	227	77	63		28	29	13	9	1	1		1	2	1	1						1	
Cholera nostras	4				1		1					1	1	1								
Meningitis cerebro-spin. ep.	1							1														
Influenza	9					1							2		1	2				3		
Purpura rheumatica	1	1																				
Meningitis acuta	29	2	3		2	5	5	3		1	1	2	1	2	1							
Tuberculosis pulmonum	243	1			6	1	9	11	1	3	4	8	80	36	45	24	7	6			1	
Meningitis tubercul.	62	5			10	5	15	25	1	1												
Andra former af tuberculos	5					1	1			1		2										
Pneumonia croup. & catarrh.	138	11	6		20	14	13	11	2	1		1	9	6	9	8	10	13	2	2		
chr.	1				1																	
Pleuritis & empyema	2					1	1															
Abscessus pulmonum	2									1		1										
Haemoptoe	1												1									
Laryngitis, bronchitis	47	10	6		9	9	4	7					1		1						1	
Emphysema pulmonum	5											1										
Vitium cordis et vasorum	86	2	2				1	1		1		7	9	15	10	14	17	2	4		1	
Psychosis	1											1										
Epilepsia	1											1										
Andra hjörn-, nerv- och ryggmærgssjukdomar	13											2	1	4		4	2					
Apoplexia cerebri	29												6	7	2	10	1	3				
Paralytia gen. progress.	6											3	1	1	1							
Catarrhus ventr. et intestin. chr.	29	6	8		4	4	2	3	1							1						
Ulcus ventriculi	1															1						
Peritonitis	10											1	3	3	2	1						
Perityphlitis	1							1														
Volvulus, incarceration & oculus. intest., hernia incarcer.	3							1					1		1							
Cirrhosis hepatis	1																					
Nephritis chron. och andra njursjukdomar	21											3	3	5	3	4	3					
Carcinoma pharyngis, ventr., hepatis, peritonei etc.	43													11	7	10	13			2		
Carcinoma uteri & ovar.	3														1	2						
" mammae	1															1						
Tumores maligni alii	10					1				1		1	2	2	2		1					
Partus, puerperium	2												2									
Eclampsia	1											1										
Diabetes mellitus	4							1				1			1	1						
Anæmia pernicioza	6												3	1	2							
Morbus Weillii	1						1															
" Basedowii	1														1							
Embolia et thrombosis	2												1	1								
Alcoholismus chr.	1													1								
Marasmus senil.	47												1		16	18	1	10			1	
Olycksbändelser och våldsam död:																						
olycksfall	12					1				1		4		3	1	1					1	
förbränning	4		1			1						1	1									
drunkning	8							1				5									2	
kväfning	1											1										
kolsyreförgiftning	1											1										
kloroformförgiftning	1											1										
knifestygn	1													1								
ihjalskjuten	1												1									
Lönlagda eller dräpta foster	1		1																			
Vanvård och dräp af barn	2	1	1																			
Själfmord, medelst: skott	3											2		1								
drunkning	1													1								
förgiftning med karbolsyra	1												1									
hängning	4											2		2								
Dödsorsaken attesterad som oviss	25	6	2		1		2	3	1				1	3	2	2	2					
Utän läkare-attest	8	3	1			1								1							1	
Summa	1,332	176	119		90	74	80	89	16	9	12	15	141	84	128	79	81	98	7	26	6	2
Dödfödde	63																					
Summa år 1897	1,395	295	164		169	25	27		225	207	179	33	8									
" 1896	1,366	292	156		167	17	47		216	203	149	32	8									
" 1895	1,335	249	146		154	31	41		207	213	169	33	26									
" 1894	1,235	299	133		162	19	44		199	221	127	28	3									
" 1893	1,276	309	135																			

Tab. N:o 32. Dödligheten bland lutherska befolkningen i Helsingfors åren 1888—1897 uti några talrikast ¹⁾ förekommande sjukdomar, jemförda med totalmortaliteten.

Å r	Medelbefolkning för året ²⁾	Mortalitet på 1,000 innevånare (excl. dödfödde)	Tuberkulösa sjukdomar			Mag- och tarmkatarrh			Akuta lungsjukdomar			Infektionssjukdomar		
			Antal dödsfall	% af befolk. af	% af hela mortalit.	Antal dödsfall	% af befolk. af	% af hela mortalit.	Antal dödsfall	% af befolk. af	% af hela mortalit.	Antal dödsfall	% af befolk. af	% af hela mortalit.
1888	52,672	21,0	270	5,1	24,4	195	3,7	17,6	201	3,8	18,2	87	1,7	7,9
1889	55,707	22,5	336	6,0	26,8	237	4,3	18,9	187	3,4	15,0	93	1,7	7,4
1890	58,945	21,3	288	4,9	22,9	225	3,8	17,9	125	2,1	10,0	139	2,4	11,0
1891	62,093	28,6	345	5,5	19,4	234	3,8	13,2	311	5,0	17,5	416	6,7	23,4
1892	65,103	20,0	304	4,7	24,7	209	3,2	17,0	177	2,7	14,4	186	2,9	15,1
1893	67,526	17,8	274	4,0	22,0	222	3,7	18,5	190	2,8	15,8	111	1,6	9,3
1894	68,497	17,0	254	3,7	21,8	188	2,7	16,3	167	2,4	14,3	126	1,8	10,8
1895	70,825	17,9	294	4,1	23,2	182	2,6	14,3	177	2,5	14,0	144	2,0	11,4
1896	74,002	17,4	285	3,8	22,1	259	3,5	20,1	205	2,5	15,9	103	1,4	8,0
1897	77,591	17,2	310	4,0	23,3	266	3,4	20,0	185	2,4	13,1	101	1,3	7,6
Summa dödsfall		—	2,960	—	—	2,217	—	—	1,925	—	—	1,506	—	—
Årligt medeltal dödsfall på 1,000 invånare . . .		20,0	—	4,7	—	—	3,4	—	—	3,0	—	—	2,3	—

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Inom staden afidne utsocknebor äro inberäknade, men i staden kyrkskrifne personer, hvilket dött på annan ort, äro utlemnade. —
²⁾ Beräknad sålunda att till de vid folkräkningarna 1880 och 1890 erhållna siffrorna årligen lagts halfva tillväxten i den kyrkskrifna folkmängden.

Tab. N:o 33. Af distrikts-(fattig)-läkarene i Helsingfors behandlade sjukdomsfall under åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
1:sta stadsdelen	416	427	476	463	449	469	459	463	601	496
2:dra "	299	332	402	374	357	270	259	244	300	171
3:dje "	131	135	144	169	130	185	138	117	171	127
4:de "	1,107	1,145	942	1,093	1,089	961	939	1,156	1,277	1,331
5:te "	432	436	360	332	328	321	259	214	671	865
6:te "	429	445	453	704	774	860	808	764	1,685	1,647
7:de "	392	402	330	469	381	419	336	258	558	558
9:de "				62	31	27	19	11	35	40
8:de "	6	6	16	12	4	23	18	10	16	8
Området vid östra chausséen	1,301	2,314	2,761	2,629	2,630	2,861	2,687	2,840	3,333	2,620
" " vestra "	397	628	685	974	803	895	1,181	1,044	1,479	1,605
Hermanstad och Majstad	—	—	—	—	—	317	239	358	388	459
Ouppgifna adresser	—	—	—	—	—	—	205	82	110	146
Summa	4,910	6,270	6,627	7,231	6,976	7,608	7,547	7,561	10,624	10,073

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 34. Antalet akuta sjukdomsfall i Helsingfors, anmälda under 1897 hos Helsovårdsnämnden ¹⁾, jemfördt med åren 1883—1896.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Morbilli	1	—	7	12	26	39	30	5	3	24	216	470	833
Scarlatina	16	16	10	7	5	1	1	1	—	1	2	3	63
Rubeola	1	1	1	1	1	—	—	1	—	2	5	13	26
Varicellae	14	8	19	27	25	2	3	—	1	8	7	14	128
Typhys abdominalis	7	9	3	4	4	23	36	31	36	12	6	8	179
Gastritis enteritis ac.	199	214	209	171	296	217	584	912	465	379	221	209	4,076
Influenza	826	372	230	121	61	32	13	8	9	18	109	114	1,913
Febris interm	1	—	6	16	49	53	40	12	10	16	13	9	225
Meningitis cerebro-spin.	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Febris puerperalis	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	6
Erysipelas	10	11	8	6	6	1	5	3	5	8	14	8	85
Rheumatism. acutus	10	22	7	8	26	17	8	9	4	13	10	12	141
Dysentria	—	1	2	2	1	2	7	6	10	2	—	1	34
Cholera nostras	2	1	—	6	4	—	5	26	13	3	1	2	63
Diphtheria	6	6	4	—	4	3	2	3	4	3	1	2	38
Laryngitis Croup	1	2	3	—	—	3	—	—	2	1	—	3	15
Pertussis	34	66	39	29	19	26	35	23	13	31	32	38	385
Angina	95	141	121	80	106	55	61	35	26	107	129	153	1,109
Laryngo-bronch. ac.	407	426	436	356	365	190	126	86	142	378	582	387	3,881
Pneumonia acuta	41	49	33	36	35	12	13	14	11	38	39	43	364
Pleuritis	14	13	12	13	23	8	8	3	6	7	8	6	121
Febris gastrica	8	22	28	26	55	74	115	89	80	71	68	44	680
Peritonitis & Peritypl.	3	2	2	3	7	2	—	—	—	5	3	4	31
Parotitis	9	9	25	19	46	19	12	9	4	9	23	49	233
Urethritis ac.	50	30	35	39	44	42	64	53	75	76	64	67	639
Syphilis recens.	15	14	18	12	10	9	13	11	17	25	12	31	190
Septicopyämi	—	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	4
Ulsus molle	6	8	13	8	5	9	13	4	3	10	17	20	116
Summa år 1897	1,776	1,458	1,274	1,003	1,218	839	1,194	1,344	939	1,248	1,574	1,713	15,580
” ” 1896	1,483	1,912	1,223	1,106	1,320	1,066	1,064	1,683	1,051	1,254	1,184	1,686	16,032
” ” 1895	1,213	1,294	2,358	1,403	957	998	772	995	811	876	1,186	1,257	14,120
” ” 1894	1,338	1,386	1,450	1,215	1,204	981	943	915	1,122	953	1,133	1,452	14,097
” ” 1893	1,080	1,121	1,292	1,491	993	825	913	1,791	1,410	1,027	999	3,107	16,049
” ” 1892	2,123	1,510	1,099	1,120	879	623	762	752	1,173	1,791	1,577	1,556	14,964
” ” 1891	1,758	1,506	1,465	1,438	1,712	1,100	882	1,309	954	1,267	1,208	1,675	16,274
” ” 1890	1,386	921	1,087	1,680	1,032	687	1,012	976	1,258	1,053	1,035	1,754	13,881
” ” 1889	926	1,005	1,234	1,025	1,039	1,006	1,174	1,207	708	630	1,103	4,125	15,232
” ” 1888	715	601	793	837	925	1,301	613	763	1,043	685	809	964	10,079
” ” 1887	648	805	905	998	801	611	549	558	664	709	725	1,045	9,018
” ” 1886	808	959	962	1,042	1,290	605	752	865	614	689	682	749	10,025
” ” 1885	795	921	1,156	774	766	445	397	852	518	649	586	930	8,789
” ” 1884	746	636	854	620	700	337	445	686	564	477	708	613	7,386
” ” 1883	748	704	944	607	494	397	275	401	467	495	503	879	6,914

¹⁾ Uppgifterna äro aflemnade vid utgången af hvarje vecka för hela veckan och angifva därför icke noggrant förhållande per månad.

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 35. Antalet och beskaffenheten af de å Maria sjukhusets afdelning för icke epidemiska sjukdomar behandlade sjukdomsfall under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896.

Sjukdomar	Antal fall			Tillfrisknade	Förbättrade	Icke botade	Döde	Kvarliggande till följ. år
	Män	Kvinnor	Summa					
Akuta infektions sjukdomar	88	127	215	199	1	1	10	4
Kroniska " "	161	74	235	1	92	21	88	33
Konstitutionella "	3	37	40	22	15	—	—	3
Kroniska förgiftnings sjukdomar	1	3	4	—	3	1	—	—
Akuta förgiftningar	1	1	2	2	—	—	—	—
Sinnes sjukdomar	—	3	3	—	—	2	—	1
Andnings organens sjukdomar	94	61	155	91	32	4	20	8
Cirkulations " "	11	25	36	1	12	—	16	7
Matsmältnings " "	48	47	95	63	21	1	3	7
Nervsystemets "	22	34	56	2	33	3	5	13
Rörelseorganens "	20	28	48	31	10	1	—	6
Urinorganens "	12	16	28	11	11	1	5	—
Kvinliga könsorganens "	—	10	10	9	—	1	—	—
Svulster	8	13	21	—	3	4	13	1
Hudsjukdomar	—	7	7	5	2	—	—	—
Öfriga sjukdomar	—	4	4	—	3	1	—	—
Summa år 1897	469	490	959	437	238	41	160	83
" 1896	544	460	1,004	414	274	81	147	88
" 1895	408	353	761	287	221	59	124	70
" 1894	199	185	384	156	65	25	76	62

Sjukvårdsdagar år 1897	30,506
" " 1896	29,090
" " 1895	23,816
" " 1894	13,722

Medeltal sjuke per dag år 1897	83,6
" " " " " 1896	79,5
" " " " " 1895	65,3
" " " " " 1894	37,6

Medeltal sjukvårdsdagar på hvarje patient år 1897	31,8
" " " " " 1896	28,9
" " " " " 1895	31,3
" " " " " 1894	35,7

Källa: Tryckta årsberättelser för Maria sjukhuset.

Tab. N:o 36. Antalet och beskaffenheten af de å Maria sjukhusets afdelning för epidemiska sjukdomar behandlade sjukdomsfall under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896.

Sjukdomar	Antal fall				Tyllfrsknade	Förbättrade och obehandlade	Döde	Kvarliggande till följ. år
	Män	Kvinnor	Barn	Summa				
Morbilli	8	29	117	154	124	2	2	26
Scarlatina	1	7	56	64	59	2	2	1
Diphtheria faucium	3	4	11	18	17	—	1	—
Diphtheria faucium et laryngis	—	—	13	13	12	—	1	—
Laryngitis crouposa	—	—	6	6	3	—	2	1
Wariola	1	—	—	1	—	—	—	—
Angina	4	9	9	22	20	1	—	1
Rhinitis & laryngitis ac.	1	1	11	13	11	2	—	—
Tuberkulosis faucium	1	—	—	1	1	1	—	—
Varicellæ	1	—	1	2	2	—	—	—
Erysipelas	5	2	1	8	5	2	1	—
Erythema	—	1	6	7	7	—	—	—
Bronchitis ac.	1	1	1	3	2	1	—	—
Pneumonia ac.	—	—	2	2	—	1	1	—
Influenza	1	—	1	2	1	1	—	—
Typhus abdominalis	—	—	1	1	1	—	—	—
Febricula	1	—	3	4	4	—	—	—
Syphilis faucium	1	—	1	2	—	2	—	—
Cephalalgia	—	—	1	1	1	—	—	—
Furunculosis	—	—	1	1	—	1	—	—
Parotitis epidemica	—	—	1	1	1	—	—	—
Vårdarinnor	—	36	—	36	—	35	—	1
Summa år 1897	29	90	243	362	271	51	10	30
” ” 1896	21	77	154	252	192	36	10	14
” ” 1895	21	58	327	406	355	8	31	12
” ” 1894 ¹⁾	18	52	107	177	125	2	31	19
Sjukvårdsdagar år 1897					6,792			
” ” 1896					4,735			
” ” 1895					7,434			
” ” 1894					4,025			
Medeltal sjuke per dag år 1897					18,6			
” ” ” ” 1896					12,9			
” ” ” ” 1895					20,4			
” ” ” ” 1894					11,0			
Medeltal sjukvårdsdagar på hvarje patient år 1897					18,8			
” ” ” ” ” 1896					18,8			
” ” ” ” ” 1895					19,9			
” ” ” ” ” 1894					27,3			

¹⁾ Både å provisoriska epidemisjukhuset och epidemifdelningen vid Maria sjukhuset tillsammans.

Källa: Tryckta årsberättelser för Maria sjukhuset.

Tab. N:o 37. Sammanställning af vårdade sjuke och sjukdomar vid Maria sjukhus' annex å villan Alkärn år 1897, jemförda med år 1896.

Sjukdomar	Överförde från Maria sjukhus		Inkomna		Summa vårdade		Afförde								Överförde till Maria sjukhus	
							Friske		Förbättrade		Öfverbättrade		Döde			
	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.	män	kv.
Typhus abdominalis	—	—	19	15	19	15	17	13	—	—	—	—	1	—	1	2
Febris remittens	—	—	5	6	5	6	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Febricula	—	—	2	1	2	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Febris intermittens	—	—	6	1	6	1	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysentria	—	—	1	4	1	4	1	2	—	—	—	—	—	2	—	—
Gastro-enteritis acuta	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Enteritis acuta	—	—	1	8	1	8	1	7	—	1	—	—	—	—	—	—
Cholera nostras	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Appendicitis acuta	—	—	—	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Pelvo-peritonitis acuta	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Bronchitis subacuta	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Polyarthrititis rheum. ac.	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Epididymitis	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Herpes Zoster	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa år 1897	—	—	38	40	38	40	35	34	1	2	—	—	1	2	1	2
” ” 1896	—	4	20	21	20	25	14	22	1	3	—	—	2	—	3	—

Källa: Tryckta årsberättelser för Maria sjukhuset.

Tab. N:o 38. Antalet och beskaffenheten af de å vårdanstalten för sinnessjuka vid stadens arbets- och fattiggård behandlade sjukdomsformerna under år 1897, jemfördt med åren 1895 och 1896.

Sjukdomsformer	A n t a l			Tillfrisknade	Utskrifna	Döde	Kvarliggande till följ. år
	Män	Kvinnor	Summa				
Insama alcoholica	—	1	1	}	34	—	68
Tungsinne	1	11	12				
Ursinne	2	9	11				
Vansinne	3	11	14				
Förrykthet	21	19	40				
Blötsinne	2	3	5				
Allmän förlamning	8	3	11				
Sinnessjukdom med fallandesot	8	—	8				
Summa år 1897	45	57	102	—	34	—	68
” ” 1896	53	58	111	8	41	7	63
” ” 1895	56	41	97	9	35	4	58

Sjukvårdsdagar år 1897	23,829
” ” 1896	24,502
” ” 1895	21,250

Medeltal sjuke per dag år 1897	65,2
” ” ” ” 1896	67,0
” ” ” ” 1895	58,2

Medeltal sjukvårdsdagar på hvarje patient år 1897	226,9
” ” ” ” ” 1896	214,9
” ” ” ” ” 1895	219,0

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 39. Antalet sinnessvaga och sinnessjuka personer, som vårdats genom Helsingfors stads fattigvårdsförmedling under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896.

	Män	Kvinnor	Barn	Summa
I fattiggården intagna	56	90	—	146
Å landet utackorderade	9	19	—	28
Summa år 1897	65	109	—	174
” ” 1896	69	101	1	174
” ” 1895	77	88	1	166
” ” 1894	54	75	2	131

Källa: Helsovårdsnämndens och Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. N:o 40. Antalet af de å lasarettet vid Helsingfors arbets- och fattiggård vårdade sjuke under åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Kvarliggande från föregående år	40	41	37	39	36	34	43	31	29	41
Under året intagne	108	130	95	117	155	166	118	133	157	106
Summa	148	171	132	156	191	200	161	164	186	147
Af desse utskrifne som friske eller förbättrade	61	56	45	66	67	82	69	78	74	56
Af desse utskrifne som obotade	7	13	10	11	37	37	19	18	17	7
” ” ” ” döde	39	65	38	43	53	38	42	39	47	45
” ” ” ” kvarliggande till följande år	41	37	39	36	34	43	31	29	48	39
Summa	148	171	132	156	191	200	161	164	186	147
De vårdade ledo af:										
nervsystemets sjukdomar	28	26	15	13	22	25	45	36	26	20
respirationsorganens ”	58	74	46	50	28	64	31	40	43	32
digestionsorganens ”	14	8	8	7	3	11	9	8	10	15
cirkulationsorganens ”	5	12	9	12	12	8	6	7	16	19
urogenitalorganens ”	7	7	6	8	20	13	13	5	5	6
konstitutionela ”	18	21	21	27	29	31	29	30	47	34
akuta febrila ”	—	—	2	2	11	—	8	15	10	—
ögon- ”	3	4	4	3	—	—	—	—	—	—
öfriga ”	14	16	21	34	63	48	20	23	29	21
obestämda ”	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	148	171	132	156	191	200	161	164	186	147

Sjukvårdsdagarnas antal för 1897 utgjorde 13,775, medeltal sjuka per dag 38 och medeltalet sjukvårdsdagar per patient 93,7.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 41. Antalet af de å Helsingfors allmänna poliklinik behandlade sjukdomsfall jemte antalet polikliniska sjukbesök under åren 1894—1896.

A f d e l n i n g	1 8 9 4				1 8 9 5				1 8 9 6			
	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagningsdagar	Medeltal besök per dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagningsdagar	Medeltal besök per dag	Sjukdomsfall	Sjukbesök	Mottagningsdagar	Medeltal besök per dag
För invertes sjukdomar	467	641	113	5,6	607	935	154	6,1	421	654	126	5,5
” barn ”	1,279	1,661	193	8,6	1,012	1,348	182	7,4	670	884	170	5,2
” kvinno- ”	161	323	146	2,2	138	275	134	2,1	102	154	127	1,2
” hud- ”	242	421	88	4,8	194	258	91	2,8	72	110	33	3,6
” ögon- ”	501	3,565	91	39,2	456	2,778	91	30,5	542	3,390	86	39,4
Summa	2,650	6,611	631	60,4	2,407	5,594	652	48,9	1,807	5,192	542	54,9

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 42. Antalet af de i Sjukstugan i Sörnäs vårdade patienter under år 1897.

Sjukdomar	Antal patienter							
	Öfverliggande från föreg. år	Intagna	Tillfrisknade	Förlämnade	Ölfotade	Deade	Öfverförda till annat sjukhus	Öfverliggande till 1898
30 särskilda sjukdomar	—	76	45	22	2	4	1	2
Summa år 1897	—	76	45	22	2	4	1	2

Sjukvårdsdagar år 1897 1,180

Medeltal sjuke per dag år 1897 3,8

Medeltal sjukvårdsdagar på hvarje patient år 1897. 15,6

Källa: Hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 43. De kommunala sjuksköterskornas verksamhet under år 1897.

Distrikt	Antal vårdade patienter				Tillfrisknade	Förda till sjukhus	Afleda	Öfverliggande under sköterskans vård
	Man	Qvinnor	Barn	Summa				
Södra distriktet	53	148	129	330	269	21	29	11
Sörnäs "	37	104	83	224	191	12	16	5
Summa år 1897	90	252	212	554	460	33	45	16

Sjuksköterskornas sjukbesök under år 1897 2,106

Källa: Hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 45. Antalet stadsboar intagna å samt polikliniskt behandlade vid sjukhusen i staden år 1897, jemfördt med år 1896.

	I sjukhuset intagna	Polikliniskt behandlade
Allmänna sjukhusets medicinska afdelning	214	2,254
" " patologisk-anatomiska afdelning	30	—
" " oftalmologiska afdelning	56	1,110
" " syfilitiska "	398	856 ¹⁾
" " kirurgiska "	378	4,894
" " accouchements "	832	—
" " gynäkologiska "	92	222
" " barnafdelning	120	2,590 ²⁾
Lappviks centralanstalt för sinnessjuka	48	—
Maria sjukhuset	1,381	—
Lasarettet vid stadens arbets- och fattiggård	293	600
Sjukstugan i Sörnäs	76	—
Ögonpolikliniken för medellösa	—	369
Läkares enskilda sjukhem	27	30
Diakonissanstalten	177	—
Sinebrychoffs privata sjukhus	16	870
Lybecks privata sjukhem	44	—
Professor Engströms gynäkologiska klinik	129	870
Garnisonssjukhusets kirurgiska poliklinik	—	931
Hemmet för obotligt sjuka	45	—
Fru Basiliers privata sjukhem	49	—
Summa	4,405	15,596

	År 1897		År 1896	
	Intagna	Polikliniskt behandlade	Intagna	Polikliniskt behandlade
Å statens sjukhus	2,168 = 49,2 %	11,926 = 76,5 %	1,998 = 48,9 %	11,458 = 67,5 %
Å stadens "	1,750 = 39,7 %	600 = 3,8 %	1,642 = 40,2 %	700 = 4,1 %
Å privata "	487 = 11,1 %	3,070 = 19,7 %	446 = 10,9 %	4,811 = 28,4 %
Summa	4,405 = 100 %	15,596 = 100 %	4,086 = 100 %	16,969 = 100 %

¹⁾ Denna uppgift är ej fullt exakt på grund af bristfälliga anteckningar om de behandlades hemvist. ²⁾ Deraf 240 från Hermanstad.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 46. Antalet patienter¹⁾ insända genom veneriska besiktningssbyrån till syfilitiska afdelningen under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896.

	S y f i l i s					Mjuk chanker		Dröppel		Hudsjukdomar m. fl.		Summa intragna
	Recens		Recidiv		Summa	mk.	kvk.	mk.	kvk.	mk.	kvk.	
	mk.	kvk.	mk.	kvk.								
Besiktningsskvinnor	—	3	—	2	5	—	9	—	73	—	1	88
Extra besiktigade personer . .	3	6	4	11	24	1	8	3	50	1	3	90
Summa år 1897	3	9	4	13	29	1	17	3	123	1	4	178
” ” 1896	—	6	3	26	35	2	35	2	61	1	9	145
” ” 1895	5	12	1	33	51	16	17	4	23	1	3	125
” ” 1894	2	13	3	31	49	—	11	4	15	1	6	86

¹⁾ Vid årets ingång voro 48 kvinnor underkastade regelbunden besiktning och utgjorde antalet vid årets slut 86.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 47. Antalet af de å undersökningsstationen för lifsmedel verkställda undersökningar under åren 1889—1897.

	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Å svinkött	3,209	2,785	2,581	1,811	1,459	1,876	1,415	1,725	2,762
” öfriga slag af kött	13	15	17	19	25	17	11	15	16
” mjölk och grädda	48	600	373	330	265	218	126	117	311
” vatten	79	388	125	169	170	245	111	83	75
” öfriga slag af lifsmedel	27	21	28	50	63	53	45	70	104
Arsenikprof	75	78	56	101	57	202	119	75	66
Öfriga undersökningar	8	16	9	18	53	31	36	34	88
Summa	3,459	3,912	3,189	2,498	2,092	2,642	1,863	2,119	3,422
Af dessa hafva myndigheter föranledt	88	841	363	375	338	319	223	195	447
” ” ” enskilda personer ”	3,371	3,071	2,826	2,123	1,754	2,323	1,640	1,924	2,975

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 48. Antalet af de utaf helsopolisen i Helsingfors verkställda syner, besigtningar m. m. under år 1897, jemfördt med åren 1893—1896.

Ställen, där syner m. m. värkstälts	Stadsdelar										Sömnis	Talo	Hermanstad	Gammelstad	Summa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					
Gårdar	1,064	785	658	1,765	1,042	1,328	784	22	160	357	1,267	854	23	—	10,109
Bostäder	9	10	8	24	11	50	3	—	—	6	45	4	—	—	170
Hotel och värdshus	—	3	1	1	1	2	—	—	—	—	1	1	—	—	10
Fabriker och handtverkerier	32	12	21	25	17	3	3	—	—	—	4	1	—	—	118
Salutorg	—	110	390	361	—	—	—	—	—	4	5	—	—	—	870
Saluhallar	—	48	346	—	—	—	—	—	—	81	—	—	—	—	475
Slakthus och korfmakerier	—	—	33	36	11	—	27	—	—	7	17	167	—	—	298
Köttbutiker	275	147	329	165	175	114	76	—	—	8	110	52	3	—	1,454
Salubodar för födoämnen	85	49	74	413	123	234	120	—	3	26	297	53	1	—	1,478
Mjölkbutiker	385	194	258	580	224	255	180	—	22	76	436	146	2	—	2,758
Bagerier och konditorier	72	33	46	64	29	40	26	—	—	14	46	24	7	—	401
Förvaringsrum för födoämnen	8	28	87	16	12	2	12	—	—	20	5	—	—	—	190
Afträden	1,118	812	683	1,838	1,018	1,382	805	22	158	400	1,285	884	23	—	10,428
Slaskbrunnar	1,025	754	584	1,770	1,041	1,507	693	20	111	312	1,044	510	10	—	9,381
Pissoirer	128	2	65	129	57	192	37	—	2	26	65	—	—	—	703
Stall för hästar, nöt och svin	516	604	243	1,311	572	582	491	7	93	225	554	975	11	—	6,184
Syner med anledning af anmälda sjukdomsfall	105	71	47	168	61	116	62	4	11	19	184	36	31	—	915
Besök i fosterbarns hem	3	3	1	13	4	13	6	—	2	1	22	6	—	—	74
Besök med anledning af anmälda fall af tuberkulos	30	19	10	85	26	60	30	2	2	5	66	37	7	—	379
Desinfektioner	34	33	17	57	18	50	27	1	5	7	57	12	7	—	325
Angfartygsbesiktningar	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Brunnar	26	3	8	29	32	18	5	1	—	17	108	34	8	—	289
Vattenprof.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	54
Afloop, diken och trummor	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	5	—	—	15
Afstjälpningsplatser	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7	—	—	9
Källare	31	—	9	—	3	15	5	3	—	7	4	2	—	—	79
Badhus	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	4
Mineralvattenprof	—	10	22	12	—	—	—	—	—	5	—	11	—	—	60
Andra varuprof.	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Mjolk- och gräddprof	51	28	26	66	21	57	9	—	—	—	70	11	—	—	339
Diverse	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	3	3	—	—	11
Summa år 1897	5,000	3,762	3,992	8,928	4,498	6,020	3,407	82	569	1,624	5,704	3,835	133	53	47,607
” ” 1896	1,983	1,514	2,348	2,732	1,039	1,588	1,591	35	303	—	1,663	1,815	21	50	16,682
” ” 1895	2,160	1,367	2,434	3,240	1,824	1,630	1,262	49	230	—	1,777	567	65	60	16,665
” ” 1894	3,011	2,480	2,854	4,493	2,208	2,465	1,981	97	393	—	2,754	1,157	5,475	—	29,368
” ” 1893	2,722	3,331	2,222	6,157	2,923	3,843	2,069	267	800	—	3,922	3,087	—	—	31,343

Källa: Helsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 49. Resultaten af de kemiska undersökningarna af Helsingfors vattenledningsvatten under år 1897.

Manad	Dag	Nummer	Fasta ämnen	Organiska ämnen	Gjellnings-först	Syrefte-brukning	Klor	Ammoniak	Salpetersyrlighet	Salpetersyra	Fysikalisk beskaffenhet
Jan.	29	I	9,16	5,52	3,64	5,00	0,65	spår	0	sv. spår	Nästan klart, gulfärgadt.
"	29	II	8,44	5,40	3,04	4,54	0,62	"	0	"	Klart,
Febr.	19	I	8,72	5,44	3,28	4,44	0,71	"	sv. reakt.	"	Något oklart, "
"	19	II	7,68	4,72	2,96	4,08	0,62	"	0	"	Nästan klart, "
Mars	12	I	8,76	5,52	3,24	4,74	0,62	"	0	"	" " "
"	12	II	8,12	5,00	3,12	4,17	0,62	"	0	"	Klart, "
"	19	I	8,40	5,28	3,12	4,44	0,62	"	sv. spår	"	Något oklart, "
"	19	II	7,88	5,04	2,84	3,86	0,62	"	0	"	Klart, "
April	2	I	8,72	5,36	3,36	4,71	0,62	"	0	"	Nästan klart, "
"	2	II	7,92	4,88	3,04	3,88	0,61	"	0	"	Klart, svagt gulfärgadt.
"	18	I	6,80	4,32	2,48	4,27	0,50	"	0	"	Grumligt, gulfärgadt.
"	18	II	6,20	3,72	2,48	3,49	0,50	"	0	"	Något oklart, svagt gulfärgadt.
"	30	I	8,92	5,84	3,08	4,43	0,60	"	0	ytt.sv.spår	Grumligt, "
"	30	II	5,84	3,96	1,88	3,67	0,59	"	0	"	Något oklart, "
Maj	18	I	8,92	4,84	4,08	6,29	0,59	"	0	"	Oklart, "
"	18	II	7,52	4,32	3,20	5,65	0,59	"	0	"	Något oklart, "
Juni	6	I	6,16	3,52	2,64	4,71	0,53	"	0	0	Nästan klart, "
"	6	II	4,44	2,32	2,12	4,05	0,46	"	0	0	Klart, "
"	21	I	7,16	4,12	3,04	3,96	0,62	sv. spår	0	sv. spår	Nästan klart, "
"	21	II	6,80	4,16	2,64	3,28	0,60	"	0	"	Klart, "
Juli	6	I	8,40	5,24	3,16	3,52	0,60	spår	0	ytt.sv.spår	Något oklart, "
"	6	II	6,64	4,08	2,56	2,86	0,60	"	0	"	Klart, "
"	20	I	8,40	5,36	3,04	4,19	0,60	"	0	sv. spår	Något oklart, "
"	20	II	7,48	4,76	2,72	3,16	0,60	"	0	"	Klart, "
Aug.	4	I	10,20	8,20	2,00	3,00	0,70	"	0	"	Oklart, "
"	4	II	8,24	6,24	2,00	2,50	0,70	"	0	"	Något oklart, "
"	20	I	9,08	6,08	3,00	2,95	0,70	"	0	"	" " "
"	20	II	7,68	5,12	2,56	2,04	0,65	"	0	"	Klart, "
Sept.	6	I	11,76	8,64	3,12	3,49	0,80	ytt.sv.spår	0	"	Grumligt, "
"	6	II	7,20	4,88	2,32	1,81	0,70	"	0	"	Klart, ytterst "
"	23	I	9,96	5,28	4,68	7,85	0,62	spår	0	"	Nästan klart, gulfärgadt.
"	23	II	9,44	5,04	4,40	6,96	0,59	"	0	"	Klart, "
Okt.	5	I	12,60	7,00	5,60	7,22	0,71	sv. spår	0	"	Oklart, "
"	5	II	12,08	7,04	5,04	6,38	0,70	"	0	"	Något oklart, svagt gulfärgadt.
"	28	I	9,92	5,68	4,24	6,35	0,64	spår	0	0	Grumligt, gulfärgadt
"	28	II	9,04	4,96	4,08	5,85	0,60	"	0	0	Klart, "
Nov.	16	I	10,20	5,92	4,28	5,76	0,60	"	0	sv. spår	Något oklart, "
"	16	II	8,32	4,88	3,44	5,15	0,60	"	0	"	Nästan klart, "
"	23	I	14,88	10,40	4,48	6,29	0,70	sv. spår	0	ytt.sv.spår	Grumligt, "
"	23	II	13,56	9,20	4,36	5,57	0,70	"	0	"	Oklart, "
Dec.	7	I	11,08	7,04	4,04	6,20	0,64	"	0	sv. spår	Något oklart, "
"	7	II	9,08	5,48	3,60	5,49	0,62	"	0	"	Klart, "
"	21	I	10,08	6,56	3,52	5,26	0,64	"	0	"	Oklart, "
"	21	II	9,00	5,64	3,36	4,61	0,60	"	0	"	Klart, "

I anger ofiltrerad åvatten. — II anger filtrerad vatten. — Talen ange gram i 100 liter vatten.

Källa: Helsingfors stads hälsovårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 50. Medeltalen af alla kemiska analyser af Helsingfors vattenledningsvatten under åren 1890—1897.

Å r	Ofiltrerad vatten					Filtrerad vatten					Antal prof
	Fasta ämnen	Organiska ämnen	Glödning-förlust	Syreförbrukning	Klor	Fasta ämnen	Organiska ämnen	Glödning-förlust	Syreförbrukning	Klor	
1890	9,35	5,37	3,98	5,50	0,63	8,90	4,60	3,60	5,09	0,62	47
1891	9,02	5,49	3,53	5,47	0,59	8,48	5,20	3,37	5,16	0,56	47
1892	10,06	5,67	4,39	5,30	0,61	8,68	4,78	3,90	4,86	0,60	52
1893	10,35	6,79	3,56	4,80	0,61	8,49	5,34	3,15	4,20	0,58	43
1894	10,65	7,00	3,65	5,61	0,61	8,29	4,97	3,32	4,97	0,58	50
1895	9,78	6,01	3,77	5,60	0,61	8,27	5,07	3,20	4,83	0,60	48
1896	9,03	5,61	3,42	5,12	0,63	7,63	4,55	3,08	4,54	0,61	46
1897	9,47	5,96	3,51	4,96	0,64	8,12	5,04	3,08	4,23	0,61	44

Anm. Talen ange gram i 100 liter.

Källa: Helsevårdsnämndens tryckta årsberättelser.

Tab. No 51. Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors stads vattenledningsvatten år 1897.

Undersöknings- dag	Åvatten		Filtrerad vatten		Vattenståndet i ån i förhållande till damträskeln							datum
	Temp. i ° C.	Antal bakt. ko- lon. i l em ³	Temp. ° C.	Antal bakt. ko- lon. i l em ³	fredag	lördag	söndag	måndag	tisdag	onsdag	torsdag	
—	0,4	—	0,2	—	0,25	0,25	0,26	0,25	0,25	0,24	0,21	1—7/1
8/1	0,4	786	0,2	49	0,20	0,20	0,20	0,20	0,18	0,19	0,17	8—14/1
15/1	0,4	360	0,2	30	0,16	0,14	0,16	0,16	0,16	0,15	0,14	15—21/1
22/1	0,4	322	0,2	20	0,14	0,13	0,13	0,13	0,11	0,09	0,10	22—28/1
30/1	0,4	602	0,2	12	0,11	0,10	0,15	0,14	0,12	0,12	0,15	29—4/2
5/2	0,4	166	0,2	5	0,18	0,18	0,20	0,17	0,11	0,13	0,12	5—11/2
12/2	0,4	200	0,2	10	0,09	0,06	0,14	0,19	0,18	0,14	0,08	12—18/2
19/2	0,4	418	0,2	50	0,08	0,06	0,13	0,13	0,12	0,10	0,11	19—25/2
26/2	0,4	4,800	0,2	524	0,12	0,10	0,15	0,12	0,11	0,11	0,12	26—4/3
5/3	0,4	1,752	0,2	119	0,12	0,12	0,16	0,13	0,12	0,12	0,14	5—11/3
12/3	0,4	871	0,2	56	0,14	0,12	0,15	0,12	0,09	0,12	0,10	12—18/3
19/3	0,4	796	0,2	44	0,08	0,09	0,15	0,12	0,10	0,14	0,16	19—25/3
27/3	0,4	2,056	0,2	47	0,13	0,10	0,14	0,12	0,10	0,10	0,10	26—1/4
3/4	0,4	1,723	0,2	46	0,10	0,12	0,11	0,12	0,08	0,14	0,16	2—8/4
9/4	0,4	2,660	0,2	166	0,19	0,26	0,33	0,37	0,50	0,64	0,90	9—15/4
18/4	0,6	17,500	0,4	960	1,05	1,20	1,28	1,33	1,49	1,53	1,61	10—22/4
24/4	0,6	13,130	0,4	549	1,66	1,62	1,74	1,80	1,81	1,80	1,76	23—29/4
30/4	7,0	4,230	6,6	132	1,62	1,55	1,45	1,33	1,20	1,06	0,98	30/4—6/5
11/5	11,5	1,840	11,4	49	0,96	0,90	0,78	0,72	0,73	0,72	0,69	7—13/5
18/5	15,6	1,176	15,2	34	0,75	0,75	0,66	0,54	0,47	0,42	0,47	14—20/5
—	—	—	—	—	0,43	0,35	0,43	0,29	0,23	0,22	0,22	21—27/5
28/5	17,4	720	17,6	38	0,17	0,16	0,18	0,10	0,12	0,08	0,08	28/5—3/6
6/6	18,6	268	19,4	72	0,10	0,10	0,11	0,11	0,08	0,08	0,05	4—10/6
12/6	15,0	519	15,6	22	0,01	0,04	0,06	0,03	0,05	-0,02	0,06	11—17/6
21/6	17,4	243	17,0	12	-0,03	-0,10	0,10	0,01	0,08	0,08	0,11	18—24/6
29/6	17,2	136	17,4	24	0,04	0,02	0,10	-0,04	0,01	-0,11	0,04	25/6—1/7
6/7	17,4	262	17,0	14	-0,15	0,02	0,13	0,06	0,10	0,11	0,12	2—8/7
13/7	18,0	—	17,4	—	0,11	0,12	0,15	-0,01	0,10	0,10	0,12	9—15/7
20/7	21,4	153	20,4	19	0,15	0,14	0,13	0,11	0,11	0,12	0,10	16—22/7
28/7	21,2	155	21,0	56	0,10	0,07	0,07	-0,02	0,10	0,07	0,03	23—29/7
4/8	20,8	188	20,4	15	0,04	-0,03	0,02	-0,11	-0,14	-0,07	-0,06	30/7—5/8
—	—	—	—	—	-0,09	-0,11	-0,17	-0,11	-0,09	-0,10	-0,15	6—12/8
13/8	19,4	97	20,0	16	-0,08	-0,05	0,07	0,02	-0,02	-0,10	-0,08	13—19/8
20/8	18,6	152	19,0	10	-0,09	-0,13	-0,03	-0,01	0,02	0,02	-0,01	20—26/8
27/8	17,8	86	18,4	7	-0,02	0,00	0,03	0,04	0,06	0,06	0,12	27/8—2/9
4/9	15,0	1,256	15,6	7	0,16	0,15	0,17	0,42	0,47	0,41	0,35	3—9/9
11/9	11,6	702	12,0	17	0,34	0,27	0,27	0,18	0,20	0,16	0,17	10—16/9
23/9	11,0	606	11,0	28	0,17	0,12	0,17	0,10	0,10	0,16	0,19	17—23/9
—	—	—	—	—	0,70	0,57	0,45	0,36	0,40	0,40	0,33	24—30/9
5/10	4,2	2,120	5,2	86	0,32	0,77	0,70	0,51	0,45	0,38	0,32	1—7/10
14/10	5,4	1,280	5,8	33	0,32	0,31	0,33	0,31	0,27	0,30	0,45	8—14/10
19/10	6,6	790	7,0	14	0,51	0,45	0,43	0,37	0,35	0,30	0,28	15—21/10
28/10	4,4	348	5,2	8	0,28	0,28	0,28	0,25	0,23	0,23	0,22	22—28/10
2/11	3,8	380	4,6	15	0,21	0,20	0,24	0,19	0,18	0,17	0,18	29/10—4/11
9/11	—	232	2,0	16	0,17	0,16	0,20	0,14	0,12	0,09	0,14	5—11/11
16/11	2,4	1,390	3,0	38	0,15	0,14	0,22	0,21	0,30	0,15	0,23	12—18/11
23/11	0,2	4,900	1,0	376	0,26	0,33	0,38	0,38	0,37	0,35	0,30	19—25/11
30/11	—	412	0,2	44	0,24	0,19	0,22	0,20	0,20	0,16	0,17	26/11—2/12
7/12	0,2	372	0,4	32	0,17	0,15	0,18	0,15	0,12	0,11	0,18	3—9/12
14/12	0,2	444	0,4	24	0,19	0,16	0,21	0,18	0,18	0,17	0,19	10—16/12
21/12	0,2	3,652	0,2	67	0,18	0,30	0,39	0,35	0,33	0,35	0,34	17—23/12
28/12	0,4	900	0,4	40	0,30	0,30	0,30	0,28	0,35	0,60	1,08	24—30/12
—	—	—	—	—	1,22	—	—	—	—	—	—	31/12

Källa: Helsingfors stads vattenledningsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 52. Resultaten af de bakteriologiska undersökningarna af Helsingfors stads vattenledningsvatten från skilda filtra år 1897.

Undersökningsdag	Antal bakteriekolonier i 1 kubikcentimeter vatten							Filtrerad vatten	Undersökningsdag	Antal bakteriekolonier i 1 kubikcentimeter vatten							Filtrerad vatten
	Avvatten	Filtrum								Avvatten	Filtrum						
		I	II	III	IV	V	VI				I	II	III	IV	V	VI	
8/1	786	—	44	48	38	50	38	49	9/7	262	6	16	—	5	8	11	14
15/1	360	25	23	26	23	34	30	30	20/7	153	—	10	16	—	—	16	19
22/1	322	27	24	28	32	—	23	20	28/7	155	—	12	13	20	26	28	56
30/1	602	19	21	13	21	20	24	12	4/8	188	113	12	12	—	8	12	15
5/2	166	4	7	4	23	14	16	5	13/8	97	5	6	8	36	6	4	16
12/2	200	13	8	18	8	12	14	10	20/8	152	7	10	19	23	5	5	10
19/2	418	46	48	30	—	41	40	50	27/8	86	11	16	4	5	4	5	7
26/2	4,800	632	940	280	236	530	465	524	9/9	1,256	15	15	7	14	5	5	7
5/3	1,752	135	103	—	188	122	73	119	14/9	702	22	24	21	28	29	24	17
12/3	871	60	51	36	36	36	46	56	23/9	606	29	29	20	15	27	17	28
19/3	796	36	38	33	26	31	32	44	5/10	2,120	—	14	32	81	142	68	86
27/3	2,056	30	53	42	43	32	62	47	14/10	1,280	32	21	16	—	37	32	33
2/4	1,723	33	25	40	29	25	18	46	19/10	790	16	22	60	30	9	29	14
9/4	2,660	155	76	199	98	223	216	166	28/10	348	10	10	8	13	19	5	8
18/4	17,500	335	412	272	1,144	1,573	1,800	960	2/11	380	13	4	—	—	—	—	15
24/4	13,130	805	—	123	325	201	198	549	9/11	232	7	5	8	18	20	21	16
30/4	4,230	46	99	160	59	73	—	132	19/11	1,390	14	38	155	14	27	11	38
11/5	1,840	35	33	46	52	—	44	49	23/11	4,900	392	608	583	164	182	240	376
18/5	1,176	24	—	31	58	40	38	34	30/11	412	41	38	89	33	42	37	44
28/5	720	17	—	36	36	64	—	38	7/12	372	26	22	62	37	33	40	32
6/6	268	39	—	83	38	44	54	72	14/12	444	14	25	31	18	26	21	24
12/6	519	22	28	20	23	—	—	12	21/12	3,652	70	56	77	38	80	40	67
21/6	243	12	12	—	15	—	9	12	28/12	900	28	16	24	78	38	—	40
29/6	136	—	10	—	10	6	13	24									

Ann. De inom klammer inneslutna siffrorna angifva bakteriehalten hos det af de resp. filtra under de första dagarna efter deras igångsättning levererade vattnet, som icke användes för vattenledningens behof utan fick bortrinna.

Källa: Helsingfors stads vattenledningsnämndens tryckta årsberättelse.

Tab. N:o 53. Uppgifter angående lärarepersonalen vid Kejserliga Alexanders universitetet för läsåren 1884—1887, 1887—1890, 1890—1893, 1893—1896.

	1884—87	1887—90	1890—93	1893—96
Ordinarie professioner	32 ¹⁾	32 ⁴⁾	33 ⁷⁾	34 ¹⁰⁾
Extra ordinarie d:o, på stat	3 ²⁾	5 ⁵⁾	5 ⁸⁾	6 ¹¹⁾
D:o „ d:o, personellt utsedde	10	9	10	10
Adjunkter	2 ³⁾	4	4 ⁹⁾	5 ¹²⁾
Assistent vid teol. fakulteten	1	—	1	1
Lärare i tandläkarekonst	—	—	1	1
Docenturer	36	39	37	43
Lektorer, fast anstälde	6	7 ⁶⁾	7	7
D:o personellt d:o	3	3	2	3
Summa	93	99	100	110
Exercitiemästare	5	6	6	7

Källa: Rektors treårs berättelser.

1) 3 vakanta. — 2) 2 vakanta. — 3) 2 vakanta — 4) 4 vakanta. — 5) 3 vakanta. — 6) 1 vakant. — 7) 3 vakanta. — 8) 2 vakanta. — 9) 1 vakant. — 10) 2 vakanta. — 11) 1 vakant. — 12) 1 vakant.

Tab. No 54. Uppgifter angående den studerande ungdomen vid Kejsarliga Alexanders universitetet för läsåren 1884—1896.

	1884—85	1885—86	1886—87	1887—88	1888—89	1889—90	1890—91	1891—92	1892—93	1893—94	1894—95	1895—96
<i>Inskrifts</i> antal studerande	262	245	260	298	267	295	278	333	321	323	351	393
Summa under treårs perioderna	767			860			932			1,067		
medeltal under " "	256			287			311			356		
medel-tillökning under treårs perioderna	43			31			24			45		
<i>Aflagda examina:</i>												
Teologic kand. examen	1	2	2	1	1	—	—	—	2	1	—	2
" lic. "	—	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	2
Jur. utr. kand. "	5	4	9	7	3	10	10	5	3	12	5	1
" " lic. "	—	1	—	1	—	—	—	2	—	1	—	—
Medicine kand. "	14	7	8	14	21	18	32	23	35	14	21	13
" lic. "	6	13	17	13	12	12	12	15	15	19	14	29
Filos. kand. " vid hist. fil. sekt.	22	43	20	32	38	50	38	37	32	66	27	31
" lic. " " " " "	4	5	9	7	4	7	9	5	8	5	5	3
Filos. kand. " " fys. mat. "	28	63	30	48	40	40	25	14	14	14	12	19
" lic. " " " " "	3	3	1	4	2	4	6	4	1	5	3	3
Lärare kand. "	1	1	1	1	3	—	3	4	1	—	2	1
Pedagogic "	5	26	22	39	12	11	27	30	14	10	22	8
Teol. dimissions- "	39	37	39	38	24	24	17	33	42	16	36	30
Allmän rätts- "	24	28	39	28	42	37	36	53	49	20	21	15
Högre förvaltnings "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	19
Domare- "	4	5	6	3	5	4	4	7	3	8	8	—
Lägre förvaltnings "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	11
Kameral- "	8	15	18	29	46	59	51	60	36	46	9	—
Förberedande jur. kand. examen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Bergs- examen	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Teol. preliminär "	—	—	—	18	32	29	28	41	32	31	33	33
Medicinsk " "	—	—	—	—	—	18	21	24	13	21	25	29
Tandläkare kand. "	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—
Summa	164	254	222	283	285	324	319	358	304	290	267	261

Källa: Rektors treårs berättelser.

Tab. No 55. Uppgifter angående Polytekniska institutets i Finland lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898.

	A n t a l									
	1888—89	1889—90	1890—91	1891—92	1892—93	1893—94	1894—95	1895—96	1896—97	1897—98
Ordinarie lärare	12	13	12	13	12	13	13	13	13	13
Extra lärare	16	15	15	16	16	16	16	17	18	19
Vikarierande lärare	1	2	1	—	1	—	2	1	—	—
Biträdande lärare för undervisning på finska språket	—	2	2	2	1	2	2	2	3	3
Summa	29	32	30	31	30	31	33	33	34	35
Högsta antalet under läsåret inskrifna elever:										
i fackskolan för ingenjörväsende	50	37	34	28	26	26	34	54	60	66
i " " maskinbyggnad	18	17	21	28	31	29	34	46	53	58
i " " arkitektur	42	35	30	30	29	20	19	18	18	26
i " " kemisk teknologi	11	19	13	18	21	27	33	26	28	28
i " " landtmäteri	33	24	15	24	53	29	35	32	25	42
Summa	154	132	113	128	130	131	155	176	184	220
Häraf med svenskt modersmål	111	103	87	93	97	93	113	125	125	148
" " finskt "	39	26	25	35	33	38	42	51	59	72
" " annat "	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—
Summa	154	132	113	128	130	131	155	176	184	220
Häraf manliga elever	142	129	110	125	127	128	152	173	182	217
" kvinnliga "	12	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Summa	—	132	113	128	130	131	155	176	184	220
Häraf ordinarie elever	142	109	104	116	116	122	146	165	174	208
" extra "	12	23	9	12	14	9	9	11	10	12
Summa	154	132	113	128	130	131	155	176	184	220
Elevernas högsta ålder	30	33	28	29	29	30	28	34	34	40
" medel- "	21,57	22,12	22,47	22,12	22,74	22,23	21,79	22,16	22,05	21,81
" lägsta "	17	18	19	18	18	18	18	18	18	18
Utdimiterade efter fulländad kurs:										
i fackskolan för ingenjörväsende	7	3	8	6	5	1	2	7	4	9
i " " maskinbyggnad	2	3	2	2	6	4	6	6	11	10
i " " arkitektur	4	5	7	8	3	1	2	2	3	4
i " " kemisk teknologi	—	1	2	—	2	3	5	6	4	5
i " " landtmäteri	15	15	10	9	6	13	12	16	11	18
Summa	28	27	29	25	22	22	27	37	33	46

Källa: Direktors årsberättelser.

Tab. No 56. Uppgifter angående elementarlär-

Benämning	Läseår	A n t a l			
		klasser	lärare och lärarinnor	elever	
				gossar	flickor
Statens läroverk.					
<i>Helsingfors Normallyceum</i>	1887-88	8	20	207	—
"	1888-89	8	20	203	—
"	1889-90	8	19	193	—
"	1890-91	8	21	179	—
"	1891-92	8	20	180	—
"	1892-93	8	19	149	—
"	1893-94	8	21	145	—
"	1894-95	8	18	148	—
"	1895-96	8	20	146	—
"	1896-97	8	19	129	—
<i>Helsingfors Normallyceum</i>	1888-89	8	22	294	—
"	1889-90	8	21	293	—
"	1890-91	8	24	291	—
"	1891-92	8	20	252	—
"	1892-93	8	16	223	—
"	1893-94	8	14	206	—
"	1894-95	8	14	198	—
"	1895-96	8	15	177	—
"	1896-97	8	18	181	—
<i>Helsingfors Reallyceum</i>	1887-88	8	18	134	—
"	1888-89	8	20	109	—
"	1889-90	8	18	119	—
"	1890-91	8	18	123	—
"	1891-92	8	16	112	—
"	1892-93	8	16	119	—
"	1893-94	8	17	131	—
"	1894-95	8	18	150	—
"	1895-96	8	17	174	—
"	1896-97	8	22	224	—
<i>Helsingfors Reallyceum</i>	1891-92	1	7	40	—
"	1892-93	2	6	100	—
"	1893-94	3	9	159	—
"	1894-95	4	14	220	—
"	1895-96	5	14	281	—
"	1896-97	6	16	332	—
<i>Helsingfors Fruntimmersskola</i>	1887-88	7	19	—	283
"	1888-89	7	17	—	287
"	1889-90	7	19	—	277
"	1890-91	7	18	—	276
"	1891-92	7	23	—	272
"	1892-93	7	19	—	257
"	1893-94	7	16	—	266
"	1894-95	7	21	—	276
"	1895-96	7	22	—	289
"	1896-97	7	23	—	279
<i>Helsingfors Fruntimmersskola</i>	1887-88	7	19	—	268
"	1888-89	7	19	—	283
"	1889-90	7	17	—	263
"	1890-91	7	20	—	255
"	1891-92	7	20	—	250
"	1892-93	7	20	—	226
"	1893-94	7	21	—	221
"	1894-95	7	20	—	237
"	1895-96	7	20	—	235
"	1896-97	7	19	—	249

1) Med undantag af läroverken med ryskt undervisningsspråk, i brist på fullständiga uppgifter.

verken 1) i Helsingfors under läseåren 1887—1897.

Föreståndarens eller föreståndarinnans namn	Undervisnings språk	Elevernas modersmål			Läroverkets stat		Statsanslag
		Svenska	Finska	Något annat språk			
					<i>Fmf.</i>	<i>fi.</i>	<i>Fmf.</i>
	Svenska	185	11	11	97,773	73	—
	"	181	11	11	94,864	71	—
	"	175	11	7	97,243	91	—
	"	165	8	6	94,763	15	—
	"	168	5	7	95,321	37	—
	"	140	5	4	98,378	32	—
	"	138	4	3	96,637	65	—
	"	141	4	3	98,456	91	—
	"	140	3	3	100,646	65	—
	"	126	2	1	106,403	42	—
	Finska	68	224	2	99,855	21	—
	"	58	233	2	103,901	11	—
	"	50	239	2	100,143	59	—
	"	41	209	2	99,132	05	—
	"	37	183	3	84,996	73	—
	"	38	165	3	88,502	94	—
	"	30	165	3	91,297	72	—
	"	26	149	2	92,531	53	—
	"	33	145	3	97,375	18	—
	Svenska	134	—	—	66,400	—	—
	"	103	1	5	56,700	—	—
	"	111	3	5	65,785	50	—
	"	119	2	2	66,586	—	—
	"	104	5	3	71,120	—	—
	"	110	5	4	72,615	55	—
	"	124	3	4	73,093	33	—
	"	145	2	3	74,041	34	—
	"	169	1	4	75,200	—	—
	"	172	31	21	79,136	05	—
	Finska	8	32	—	8,647	38	—
	"	15	85	—	17,050	—	—
	"	21	138	—	27,420	—	—
	"	24	196	—	36,640	—	—
	"	28	253	—	49,740	—	—
	"	37	295	—	62,440	—	—
	Svenska	269	1	13	56,859	99	—
	"	271	1	15	55,359	99	—
	"	264	1	12	55,536	67	—
	"	256	1	19	55,173	33	—
	"	250	—	22	57,993	30	—
	"	235	—	22	57,993	23	—
	"	243	—	23	58,712	—	—
	"	254	—	22	56,899	33	—
	"	272	—	17	57,007	51	—
	"	265	—	14	57,758	51	—
	Finska	36	232	—	42,952	—	—
	"	27	256	—	40,384	58	—
	"	19	244	—	42,950	—	—
	"	26	228	1	43,700	—	—
	"	38	211	1	44,678	90	—
	"	31	195	—	47,755	—	—
	"	25	195	1	46,879	70	—
	"	25	211	1	47,508	73	—
	"	30	204	1	47,931	25	—
	"	39	210	—	49,046	67	—

Fortsättning.

Benämning	Läseår	A n t a l			
		klasser	lärare och lärarinnor	elever	
				gossar	flickor
<i>Helsingfors Realskola</i>	1887—88	4	11	72	—
” ”	1888—89	4	11	59	—
” ”	1889—90	4	11	53	—
” ”	1890—91	4	11	40	—
” ”	1891—92	4	11	34	—
” ”	1892—93	4	11	24	—
” ”	1893—94	3	10	17	—
” ”	1894—95	1	11	12	—
” ”	1895—96	1	9	3	—
Privata läroverk.					
<i>Helsingfors Lyceum jemte förskola</i>	1887—88	7	23	92	—
” ” ” ”	1888—89	5	20	68	—
” ” ” ”	1889—90	2	12	27	—
” ” ” ”	1890—91	1	9	7	—
<i>Nya svenska läroverket</i>	1887—88	7	20	212	—
” ” ” ”	1888—89	9	24	249	—
” ” ” ”	1889—90	9	23	270	—
” ” ” ”	1890—91	9	21	278	—
” ” ” ”	1891—92	9	20	283	—
” ” ” ”	1892—93	9	18	282	—
” ” ” ”	1893—94	9	18	280	—
” ” ” ”	1894—95	9	19	277	—
” ” ” ”	1895—96	9	21	269	—
” ” ” ”	1896—97	9	24	261	—
<i>Läroverket för gossar och flickor</i>	1887—88	7	21	71	110
” ” ” ”	1888—89	8	30	90	118
” ” ” ”	1889—90	9	31	117	143
” ” ” ”	1890—91	9	29	128	160
” ” ” ”	1891—92	10	31	145	176
” ” ” ”	1892—93	10	29	147	177
” ” ” ”	1893—94	10	31	140	189
” ” ” ”	1894—95	9	27	140	191
” ” ” ”	1895—96	9	30	140	199
” ” ” ”	1896—97	9	28	151	200
<i>Lyceum för gossar och flickor</i>	1887—88	3	16	36	52
” ” ” ”	1888—89	4	18	54	66
” ” ” ”	1889—90	5	19	73	87
” ” ” ”	1890—91	6	20	85	96
” ” ” ”	1891—92	7	23	87	100
” ” ” ”	1892—93	8	27	92	102
” ” ” ”	1893—94	7	23	95	91
” ” ” ”	1894—95	6	23	88	82
” ” ” ”	1895—96	5	20	73	71
” ” ” ”	1896—97	4	17	56	48
<i>Helsingfors Samskola</i>	1887—88	2	8	28	22
” ”	1888—89	3	10	48	32
” ”	1889—90	4	12	66	52
” ”	1890—91	5	14	101	81
” ”	1891—92	6	19	116	94
” ”	1892—93	7	23	127	126
” ”	1893—94	8	25	136	141
” ”	1894—95	9	26	149	155
” ”	1895—96	9	26	144	157
” ”	1896—97	9	25	143	169

Föreståndarens eller föreständarinnans namn	Undervisnings språk	Elevernas modersmål			Läroverkets stat		Statsanslag Fmk
		Svenska	Finska	Något annat språk	Fmk	γi.	
— — — — —	Svenska	72	—	—	31,816	20	—
— — — — —	”	58	1	—	35,794	51	—
— — — — —	”	52	1	—	35,090	65	—
— — — — —	”	38	2	—	31,848	40	—
— — — — —	”	32	1	1	32,913	69	—
— — — — —	”	23	—	1	32,789	24	—
— — — — —	”	16	—	1	30,149	72	—
— — — — —	”	10	1	1	26,999	55	—
— — — — —	”	3	—	—	24,373	79	—
E. Böök	Svenska	81	6	5	—	—	20,500
”	”	61	2	5	—	—	15,000
”	”	27	—	—	—	—	6,000
”	”	7	—	—	—	—	3,000
A. Ramsay	Svenska	191	3	18	—	—	13,000
”	”	227	2	20	—	—	15,500
”	”	252	—	18	—	—	18,000
”	”	264	—	14	—	—	18,000
”	”	271	2	10	—	—	18,000
”	”	266	4	12	—	—	18,000
”	”	258	2	20	—	—	18,000
”	”	252	2	23	—	—	18,000
A. Arrhenius	”	252	2	15	—	—	18,000
”	”	242	—	19	—	—	18,000
K. T. Broberg	Svenska	174	1	6	—	—	—
”	”	201	1	6	—	—	—
”	”	252	1	7	—	—	6,000
”	”	280	1	7	—	—	6,000
”	”	308	1	12	—	—	6,000
”	”	317	2	5	—	—	6,000
”	”	321	1	7	—	—	12,000
”	”	326	1	4	—	—	12,000
”	”	335	1	3	—	—	12,000
”	”	346	1	4	—	—	12,000
Augusta Pipping	Svenska	82	—	6	—	—	—
”	”	112	—	8	—	—	6,000
”	”	150	—	10	—	—	6,000
”	”	166	—	15	—	—	6,000
”	”	168	—	19	—	—	6,000
”	”	177	—	17	—	—	6,000
”	”	165	—	21	—	—	6,000
”	”	156	—	14	—	—	13,500
”	”	130	—	14	—	—	11,500
”	”	96	—	8	—	—	9,500
Lucina Hagman	Finska	9	41	—	—	—	—
”	”	22	57	1	—	—	—
”	”	47	69	2	—	—	4,500
”	”	52	130	—	—	—	6,000
”	”	61	149	—	—	—	6,000
”	”	72	180	1	—	—	6,000
”	”	85	190	2	—	—	12,000
”	”	93	209	2	—	—	12,000
”	”	70	229	2	—	—	12,000
”	”	51	260	1	—	—	12,000

Fortsättning.

Benämning	Läseår	Antal			
		Klasser	Lärare och lärarinnor	elever	
				gossar	flickor
<i>Nya svenska samskolan</i>	1888-89	6	21	25	28
"	1889-90	7	25	43	51
"	1890-91	7	22	67	72
"	1891-92	7	19	84	91
"	1892-93	8	22	95	122
"	1893-94	9	24	112	137
"	1894-95	9	24	121	143
"	1895-96	9	27	127	154
"	1896-97	9	29	128	160
<i>Fruentimmersskola</i>	1887-88	8	21	17	128
"	1888-89	8	18	11	148
"	1889-90	8	19	14	153
"	1890-91	9	19	14	150
"	1891-92	9	17	17	147
"	1892-93	9	17	14	122
"	1893-94	8	16	16	111
"	1894-95	7	15	14	86
"	1895-96	7	17	11	77
"	1896-97	7	15	7	59
<i>Fruentimmersskola</i>	1887-88	9	16	—	124
"	1888-89	9	14	—	108
"	1889-90	7	12	—	68
"	1890-91	2	10	—	18
<i>Fruentimmersskola</i>	1887-88	8	13	10	92
"	1888-89	8	17	9	93
"	1889-90	8	17	6	85
"	1890-91	10	24	13	84
"	1891-92	11	27	12	97
"	1892-93	11	27	16	102
"	1893-94	11	23	21	99
"	1894-95	12	21	29	107
"	1895-96	7	20	25	91
"	1896-97	7	21	25	107
<i>Förskola till normallyceum</i>	1887-88	1	3	28	—
"	1888-89	1	3	23	—
"	1889-90	1	4	23	—
"	1890-91	1	4	23	—
"	1891-92	1	4	18	—
"	1892-93	1	4	20	—
"	1893-94	1	4	15	—
"	1894-95	1	4	13	—
<i>Förskola till reallyceum</i>	1887-88	1	4	34	—
"	1888-89	1	3	29	—
<i>Primärskola</i>	1887-88	2	2	17	21
"	1888-89	2	2	22	42
"	1889-90	2	2	25	26
"	1890-91	2	2	28	31
"	1891-92	3	3	23	33
"	1892-93	3	3	30	49
"	1893-94	3	4	29	34
"	1894-95	3	4	28	31
"	1895-96	3	4	26	29
"	1896-97	3	4	25	27

Föreståndarens eller föreständarinnans namn	Undervisnings språk	Elevernas modersmål			Läroverkets stat		Statsanslag Tmk.
		Svenska	Finska	Något annat språk	Tmk.	7/10.	
A. Lönnbeck	Svenska	48	3	2	—	—	—
"	"	87	3	4	—	—	—
"	"	127	2	10	—	—	—
"	"	166	3	6	—	—	—
"	"	307	2	8	—	—	6,000
"	"	233	2	14	—	—	6,000
"	"	255	2	7	—	—	12,000
"	"	270	—	11	—	—	12,000
"	"	282	—	6	—	—	12,000
H. Tavastsjerna	Svenska	134	2	9	—	—	9,000
"	"	148	3	8	—	—	9,000
"	"	152	3	12	—	—	9,000
"	"	151	4	9	—	—	9,000
"	"	154	—	10	—	—	9,000
"	"	124	1	11	—	—	9,000
"	"	122	3	2	—	—	9,000
"	"	98	1	1	—	—	9,000
"	"	85	1	2	—	—	9,000
"	"	64	1	1	—	—	9,000
F. H. Paersch	Sv. o. Tyska	102	8	14	—	—	8,500
"	"	92	9	7	—	—	8,500
"	"	43	11	14	—	—	8,500
"	"	14	3	1	—	—	2,600
J. M. Sahlberg	Svenska	98	1	3	—	—	7,000
I. Bergroth	"	99	2	1	—	—	7,000
"	"	89	2	—	—	—	7,000
Victoria Laurell	"	92	5	—	—	—	8,000
"	"	102	5	2	—	—	8,000
"	"	110	6	2	—	—	8,000
"	"	112	5	3	—	—	8,000
"	"	122	9	5	—	—	8,000
"	"	105	6	5	—	—	8,000
"	"	121	5	6	—	—	9,000
Elis Lagerblad	Svenska	24	4	—	—	—	—
"	"	20	1	2	—	—	—
"	"	23	—	—	—	—	—
"	"	23	—	—	—	—	—
"	"	15	2	1	—	—	—
"	"	20	—	—	—	—	—
"	"	15	—	—	—	—	—
"	"	13	—	—	—	—	—
Th. Crusell	Svenska	34	—	—	—	—	—
"	"	29	—	—	—	—	—
K. T. Broberg	Svenska	38	—	—	—	—	—
"	"	42	—	2	—	—	—
"	"	49	2	—	—	—	—
"	"	57	1	1	—	—	—
"	"	53	1	2	—	—	—
"	"	63	—	3	—	—	—
"	"	66	—	1	—	—	—
"	"	59	—	—	—	—	—
"	"	55	—	—	—	—	—
"	"	51	—	1	—	—	—

Fortsättning.

Benämning	Läseår	Antal			
		klasser	lärare och lärarinnor	elever	
				gossar	flickor
<i>Småskola</i>	1893-94	2	4	23	19
"	1894-95	2	4	20	21
"	1895-96	2	3	20	27
"	1896-97	2	4	18	34
<i>Småbarnsskola</i>	1887-88	3	5	27	27
"	1888-89	3	5	28	24
"	1889-90	3	5	29	20
<i>Förberedande skola</i>	1887-88	3	5	57	51
"	1888-89	3	5	63	32
"	1889-90	3	5	55	35
"	1890-91	3	4	55	32
"	1891-92	3	4	48	25
"	1892-93	3	3	39	10
"	1893-94	3	3	31	13
"	1894-95	3	4	23	15
"	1895-96	3	4	34	17
"	1896-97	3	4	35	19
<i>Småbarnsskola</i>	1888-89	3	7	30	60
"	1889-90	4	8	34	54
"	1890-91	4	7	42	39
"	1891-92	4	5	14	45
"	1892-93	3	5	40	40
"	1893-94	3	6	40	28
<i>Småbarnsskola</i>	1890-91	3	5	14	44
"	1891-92	3	5	14	45
"	1892-93	3	4	15	37
"	1893-94	2	4	13	29
"	1894-95	2	4	5	29
"	1895-96	2	4	11	21
"	1896-97	2	5	16	27
<i>Flickskola</i>	1890-91	4	14	—	70
"	1891-92	5	15	—	87
"	1892-93	5	16	—	88
"	1893-94	6	18	—	127
"	1894-95	7	23	—	150
"	1895-96	8	24	—	171
"	1896-97	9	25	—	172
<i>Förskola till svenska reallyceum</i>	1890-91	2	3	19	—
"	1891-92	2	3	22	—
"	1892-93	2	2	18	—
"	1893-94	2	2	20	—
"	1894-95	2	2	35	—
"	1895-96	2	2	38	—
"	1896-97	2	2	34	—
<i>Småbarnsskola</i>	1894-95	3	3	27	24
"	1895-96	3	3	28	15
"	1896-97	3	2	26	13
Sammandrag af samtliga läroverk	1887-88	103	270	1,343	1,178
"	1888-89	115	306	1,414	1,301
"	1889-90	114	299	1,440	1,314
"	1890-91	119	319	1,507	1,408
"	1891-92	123	311	1,475	1,462
"	1892-93	126	307	1,550	1,448
"	1893-94	128	313	1,629	1,505
"	1894-95	127	319	1,697	1,547
"	1895-96	124	325	1,750	1,575
"	1896-97	122	322	1,791	1,563

Källa: Statistisk öfversigt af elementarläroverkens i Finland tillstånd och verksamhet.

Föreståndarens eller föreständarinns namn	Undervisnings språk	Elevernas modersmål			Läroverkets stat		Statsanslag Fmg.
		Svenska	Finska	Något annat språk	Fmg.	%	
August Ramsay	Svenska	42	—	—	—	—	—
"	"	38	—	3	—	—	—
Anna Nordman	"	47	—	—	—	—	—
"	"	47	—	5	—	—	—
Rosa Helsingius	Svenska	54	—	—	—	—	—
"	"	40	2	2	—	—	—
"	"	44	2	3	—	—	—
Lydia Stenbäck	Finska	16	91	1	—	—	—
"	"	13	82	—	—	—	—
"	"	16	74	—	—	—	—
"	"	14	72	1	—	—	—
"	"	7	66	—	—	—	—
"	"	7	42	—	—	—	—
Eli Hertz	"	8	36	—	—	—	—
"	"	9	29	—	—	—	—
"	"	9	42	—	—	—	—
"	"	8	46	—	—	—	—
N. Wulisma	Svenska	80	2	8	—	—	—
"	"	80	4	4	—	—	—
"	"	79	2	—	—	—	—
"	"	53	6	—	—	—	—
"	"	78	—	2	—	—	—
"	"	68	—	—	—	—	—
Lydia Eichinger	Svenska	55	3	—	—	—	—
"	"	53	6	—	—	—	—
"	"	48	4	—	—	—	—
"	"	40	2	—	—	—	—
"	"	29	4	1	—	—	—
"	"	26	6	—	—	—	—
"	"	41	2	—	—	—	—
Bertha Hermansson	Svenska	64	—	6	—	—	—
"	"	82	—	5	—	—	6,000
"	"	78	—	10	—	—	6,000
Ernst Lagus	"	117	—	10	—	—	7,500
"	"	135	—	15	—	—	9,000
"	"	153	1	17	—	—	10,500
"	"	161	1	10	—	—	10,000
Emil Lindgren	Svenska	19	—	—	—	—	—
"	"	21	—	1	—	—	—
"	"	18	—	—	—	—	—
"	"	20	—	—	—	—	—
"	"	35	—	—	—	—	—
"	"	38	—	—	—	—	—
"	"	34	—	—	—	—	—
Thyra Albrecht	Svenska	46	1	4	—	—	—
"	"	40	—	3	—	—	—
"	"	39	—	—	—	—	—
—	—	1,302	638	81	393,882	82	58,000
—	—	1,950	660	105	382,959	—	67,000
—	—	1,990	664	100	400,507	84	65,000
—	—	2,118	703	94	392,214	87	58,600
—	—	2,135	702	100	409,806	69	59,000
—	—	2,189	714	95	363,823	07	65,000
—	—	2,273	746	115	421,395	34	78,500
—	—	2,295	837	112	431,843	58	93,500
—	—	2,303	923	99	447,430	73	93,000
—	—	2,255	999	100	452,159	83	91,500

Tab. No 57. Uppgifter angående Handelsinstitutets i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898.

	Läsåret	Antal lärare	Antal inskrifna elever ¹⁾								Utdi- niterande elever	Stats- anslag Fmk.	Bidrag af Helsingfors stad			
			Manliga				Qvinliga						Svensk-finsk föreordande kurs	Samma	Fmk.	Fmk.
			svensk afd.		finsk afd.		svensk afdel- ning	finsk afdel- ning	Svensk-finsk föreordande kurs	Samma						
			I kl.	II kl.	I kl.	II kl.										
Helsingfors handelsinstitut	1888—89	22	27	16	22	13	42	11	3	134	47	19,000	3,687	50		
” ”	1889—90	21	20	28	22	16	62	20	5	173	87	19,000	4,000	—		
” ”	1890—91	20	29	17	17	15	33	19	—	130	50	19,000	4,000	—		
” ”	1891—92	20	13	15	23	17	27	27	—	122	48	19,000	4,000	—		
” ”	1892—93	20	20	12	14	20	26	27	—	119	52	19,000	4,000	—		
” ”	1893—94	19	15	10	15	10	29	24	—	103	45	19,000	4,000	—		
” ”	1894—95	19	16	11	10	12	27	22	—	98	32	19,000	4,000	—		
” ”	1895—96	20	13	14	16	9	27	22	—	101	36	19,000	4,000	—		
” ”	1896—97	19	12	12	17	10	25	20	—	96	29	19,000	4,000	—		
” ”	1897—98	22	2	9	5	11	14	13	48	102 ²⁾	—	19,000	4,000	—		

¹⁾ Härutöfver har åt extra elever lemnats undervisning i bokföring m. m. — ²⁾ Uppgift öfver det antal elever, som under läsåret utdimitterats, meddelas i nästa årsberättelse.

Källa: Föreståndarens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 58. Uppgifter angående Navigationsskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898.

	Läsåret	Antal lärare	Antal inskrifna elever					Antal utexaminerade elever								
			Sjökaptens afdelningen	Styrmans afdelningen	Kofferdisker- pare afdeln.	Understyr- mans afdeln.	Summa	Sjökaptens afdelningen		Styrmans- afdelningen		Kofferdisker- pare afdeln.		Understyr- mans afdeln.		Summa
								Antal	Medel- ålder	Antal	Medel- ålder	Antal	Medel- ålder	Antal	Medel- ålder	
Navigationsskolan i Helsingfors	1888—89	8	4	5	1	—	10	4	30,5	2	24,5	1	31	1	27	8
”	”	8	5	4	2	—	11	1	33	1	25	1	36	—	—	3
”	”	8	4	6	—	—	10	4	34,8	2	23	—	—	—	—	6
”	”	7	3	7	—	—	10	1	30	1	20	—	—	1	42	3
”	”	7	2	2	—	9	13	2	31,5	2	28	—	—	3	27	7
”	”	7	2	2	—	2	6	1	27	1	23	—	—	1	23	3
”	”	7	2	10	—	7	19	2	29,5	7	27,7	—	—	5	22,4	14
”	”	7	4	11	—	4	19	4	27,8	8	26	—	—	2	27	14
”	”	7	5	7	—	6	18	4	27	4	32,3	—	—	2	23,5	10
”	”	8	8	5	—	12	25	6	31	4	24,8	—	—	6	25,8	16

Källa: Matrikel för Navigationsskolorna i Finland.

Tab. No 59. Uppgifter angående Industriskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1887—1888 t. o. m. 1896—1897.

Läsåret	Undervisningsspråk	Lärarepersonal			Antal elever vid läsårets utgång							Elever fördelade efter hemort			Utdelnande efter fullständig kurs	Efter afärdade maskinist-examina	Elevernas ålder			Beloppet af inlånna lemningsgifter Fmk.		
		Ordinarie och på prof tillförordnade	Tjänstgörande och timlärare	Summa	Ordinarie elever				Extra elever	Special kurser			Från Helsingfors	Från Nylands län			Från andra delar af landet	Högsta ålder	Lägst ålder		Medelålder	
					Å byggnads- artfärdigen	Å mekaniska artfärdigen	Å bro- och väg- byggnadsartfärdigen	Å kemiska artfärdigen		Summa	Elektro- teknisk	Fortsättning										Maskinist
1887—88	Svenska	3	5	8	17	6	—	—	23	1	—	—	8	19	5	9	9	—	38	19	21,20	680
	Finska	—	6	6	16	6	—	—	22	9	—	—	4	5	6	24	12	—	41	18	25,90	700
1888—89	Svenska	3	5	8	20	10	—	—	30	3	—	—	9	21	8	13	10	—	39	17	23,15	800
	Finska	—	7	7	29	2	—	—	31	—	—	—	12	16	6	21	8	—	43	19	26,13	900
1889—90	Svenska	3	6	9	20	3	—	2	30	4	—	—	15	31	7	11	8	—	40	17	24,39	940
	Finska	—	3	3	22	2	—	—	24	7	—	—	16	9	2	36	11	—	46	19	27,83	960
1890—91	Svenska	3	5	8	21	7	—	—	28	3	—	—	12	25	7	11	7	—	35	18	25,00	900
	Finska	—	3	3	27	3	—	2	37	2	—	—	16	20	5	30	5	—	49	17	26,36	1,080
1891—92	Svenska	3	5	8	20	23	—	3	46	4	—	—	10	25	6	15	11	11	36	17	24,24	900
	Finska	—	7	7	29	24	—	2	55	—	—	—	15	15	6	34	8	6	50	17	27,18	1,200
1892—93	Svenska	3	6	9	14	11	—	—	33	—	—	6	18	28	11	18	12	11	43	18	22,50	1,040
	Finska	—	3	3	14	9	—	—	24	—	—	12	17	28	1	24	10	9	42	18	26,40	1,060
1893—94	Svenska	3	7	10	9	15	4	5	33	4	5	5	9	28	8	17	9	11	36	18	23,60	980
	Finska	—	7	7	10	10	2	—	22	4	4	11	10	23	—	24	7	9	44	18	27,10	880
1894—95	Svenska	3	7	10	11	13	2	4	30	6	5	5	16	28	13	16	11	20	49	18	24,80	980
	Finska	—	10	10	14	13	5	1	33	1	6	5	16	26	6	27	12	11	40	18	24,70	980
1895—96	Svenska	3	6	9	7	9	1	1	21	6	8	3	15	27	10	10	6	16	50	19	26,02	840
	Finska	—	10	10	11	15	2	1	29	2	9	5	21	24	4	36	11	32	44	20	25,65	1,020
1896—97	Svenska	3	13	16	10	11	1	6	28	7	—	—	9	29	10	8	4	18	35	16	24,60	920
	Finska	—	10	10	20	11	4	1	36	—	—	—	23	25	4	38	12	26	48	16	24,40	1,260

Källa: Industristyrelsens tryckta meddelanden och särskildt lemnade uppgifter.

Tab. N:o 60. Uppgifter angående Högre handtverksskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1890—91 t. o. m. 1897—98.

Skolans benämning	Läsåret	Skolans undervisnings-språk är			Antal lärare och lärarinnor	Antal elever vid utgången af						Elevernas för-kunskaper			Elevernas ålder			Beloppet af det till skolornas underhåll utgående årsanslag	
		Finska	Svenska	Finska och svenska		höst-terminen			vår-terminen			Genomgången folkskolans	Högre mått af kunskaper än folkskolans	Lägre mått af kunskaper än folkskolans	Högsta ålder	Medelålder	Lägst ålder	Af statens medel <i>Fmk.</i>	Af kommun-nalmedel <i>Fmk.</i>
						med finska till modersmål	med svenska till modersmål	med något främmande språk till modersmål	med finska till modersmål	med svenska till modersmål	med något främmande språk till modersmål								
Helsingfors Centralskola för konstflit	1890—91	—	—	1	24	189	175	—	143	160	—	126	62	115	38	13	19	9,257	14,504
D:o d:o	1891—92	—	—	1	24	197	197	—	131	187	—	166	89	39	36	13	18	9,257	14,504
D:o d:o	1892—93	—	—	1	23	179	161	—	173	124	—	125	136	79	43	14	19,5	11,382	15,278
D:o d:o	1893—94	—	—	1	24	136	205	—	106	170	—	187	103	51	43	13	19	10,084	16,254
D:o d:o	1894—95	—	—	1	22	125	183	—	114	184	—	142	94	72	38	13	18	10,084	16,254
D:o d:o	1895—96	—	—	1	22	189	213	—	151	216	—	177	144	81	41	13	20	10,084	17,554
D:o d:o	1896—97	—	—	1	21	186	249	—	154	224	—	261	174	—	51	13	19,9	9,930	16,974
D:o d:o	1897—98	—	—	1	22	211	239	—	165	213	—	282	268	—	45	13	19,9	11,004	18,048

Källa: Industristyrelsens tryckta meddelanden och särskildt lemnade uppgifter.

Tab. N:o 61. Uppgifter angående Lägre handverksskolans i Helsingfors lärare och elever under läsåren 1888—1889 t. o. m. 1897—1898.

Orten	Läsåret	Skolans undervisnings-språk är			Antal lärare och lärarinnor	Antal elever vid utgången af						Elevernas för-kunskaper			Elevernas ålder			Beloppet af det till skolornas underhåll utgående årsanslag		
		Finska	Svenska	Finska och svenska		höst-terminen			vår-terminen			Genomgången folkskolekurs	Högre mått af kunskaper än folkskolans	Högre mått af kunskaper än folkskolans	Högsta ålder	Fjärgsta ålder	Medelålder	Af statens medel	Af kommun-nalmedel	
						med finska till modersmål	med svenska till modersmål	med något främ-mande språk till modersmål	med finska till modersmål	med svenska till modersmål	med något främ-mande språk till modersmål									Fmk
Helsingfors	1888—89	—	—	1	8	55	29	—	82	48	—	51	—	79	29	13	—	1,904	—	2,904
"	1889—90	—	—	1	8	82	25	—	77	21	—	—	—	105	29	13	20	1,136	—	2,136
"	1890—91	—	—	1	8	73	15	—	64	19	—	—	—	83	36	13	19	1,496	—	2,336
"	1891—92	—	—	1	9	58	21	—	46	19	—	—	—	79	29	13	17	1,496	—	2,336
"	1892—93	—	—	2	19	48	11	—	33	8	—	—	—	62	37	13	21	2,704	—	4,404
"	1893—94	—	—	2	11	29	11	—	41	10	—	10	1	54	39	12	20	2,704	—	4,404
"	1894—95	1	—	1	10	56	6	—	51	7	1	10	15	95	34	13	19	2,078	—	3,478
"	1895—96	—	—	2	11	79	29	—	75	23	2	10	—	109	48	12	20	3,718	—	5,593
"	1896—97	—	—	2	16	169	47	—	137	42	1	27	7	—	40	13	19,9	6,637	75	15,367
"	1897—98	—	—	2	28	335	91	1	285	80	1	74	7	712	53	12,3	21,6	10,340	—	19,784

Källa: Industristyrelsens tryckta meddelanden och särskildt lemnade uppgifter.

Tab. N:o 62. Uppgifter angående lärarepersonalen vid Helsingfors folkskolor under läsåret 1896—97, jemförda med dem under läsåren 1893—94 t. o. m. 1895—96.

	Antal lärare och lärarinnor							Af förestående antal undervisade							
	i tjänsten	stadfästade i taga på proför anst.	fjänstförrättande o. interimslärare	Summa	genomgått seminarium	icke genomgått seminarium	Summa	i den egentliga folkskolan						i skolan för försummade barn	i fortsättnings-skola
								I klass	II klass	III klass	IV klass	V klass	VI klass		
Föreståndare och ordinarie lärare	98	—	—	28	17	11	28	—	—	9	7	6	6	—	3
Biträdande lärare med fast anställning	—	17	—	17	17	—	17	—	—	4	7	3	3	—	—
Timlärare och tillfälligt biträdande lärare	—	—	3	3	2	1	3	—	—	2	—	1	—	—	—
Föreståndarinnor och ordinarie lärarinnor	81	—	—	81	43	38	81	20	20	11	10	10	10	—	15
Biträdande lärarinnor med fast anställning	—	24	—	24	19	5	24	7	6	4	3	2	2	—	—
Timlärarinnor och tillfälligt biträdande lärarinnor	—	—	14	14	7	7	14	4	2	3	1	2	—	2	2
Summa år 1896—97	109	41	17	167	105	62	167	31	28	26	28	24	21	2	20 ¹⁾
„ „ 1895—96	100	55	14	169	100	69	169	28	26	31	28	23	18	2	28 ¹⁾
„ „ 1894—95	95	47	28	170	103	67	170	31	29	31	38	30	23	3	30 ¹⁾
„ „ 1893—94	93	51	17	161	94	67	161	26	28	36	31	26	21	2	23 ¹⁾
„ „ 1892—93	90	44	25	159	86	73	159	27	25	26	33	25	21	2	28 ¹⁾

¹⁾ I fortsättnings-skolorna hafva de vid de egentliga folkskolorna anställda lärarena och lärarinnorna för resten öfvertagit och sig emellan fördelat undervisningen.

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

Tab. N:o 63. Antalet skolklasser i Helsingfors stads folkskolor äfvensom antalet elever i skolorna, från skolorna utdimiterade, föräldrarnes stånd m. m. under läsåren 1891—92 t. o. m. 1896—97.

	Antalet klasser i stadens folkskolor	Skolans hela elevantal			Vid läsårets slut erhållit diitnsionsbetyg	Barn till					Elever i 1:sta läsåret i skolan	Elever 2:da läsåret i skolan	Elever 3:de läsåret i skolan	Elever 4:de läsåret i skolan	Elever 5:te läsåret i skolan	Elever 6:te läsåret i skolan	Elever 7:de läsåret i skolan	Elever i skolan siff. 8:de läsåret eller derutöfver	Summa	Elever, som orlåde skoleförlägg	
		Vid läsårets början el. under dess lopp inskrifv. i skolorna nya elever	Elever gvarstående i skolorna från föregående läsåret	Summa		embets- och tjänstemän, fabrikanter, handlande, poststationer m. fl.	husutten allmog, gärdsegarer, handhandlande, m. m.	yrkesidare, fabriksarbetare, befordring vid post- och kommunikationsanstalterna, vakmeister m. fl.	obesutten allmog, sju män, arbetare m. fl.	Summa											
<i>I den egentliga folkskolan:</i>																					
Läsåret 1891—92: Summa	—	1,141	3,319	4,460	369	106	67	1,660	2,627	4,460	1,141	765	780	661	508	446	139	20	4,460	1,118	
„ 1892—93: „	—	1,019	3,576	4,595	389	100	72	1,782	2,641	4,595	1,019	1,258	757	573	464	335	151	38	4,595	1,040	
„ 1893—94: „	—	1,155	3,636	4,791	408	39	87	1,902	2,763	4,791	988	860	1,153	844	386	392	131	37	4,791	1,190	
Läsåret 1894—95:																					
Gossar	40	576	1,906	2,482	233	64	36	899	1,483	2,482	602	361	490	401	306	224	73	25	2,482	329	
Flickor	44	569	2,032	2,601	270	49	77	886	1,589	2,601	553	367	513	446	360	259	92	11	2,601	355	
Gemensamma för gossar och flickor	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	141	1,145	3,938	5,083	503	113	113	1,785	3,072	5,083	1,155	728	1,003	847	666	483	165	36	5,083	684 ¹⁾	
Läsåret 1895—96:																					
Gossar	41	611	2,016	2,627	222	27	66	933	1,601	2,627	633	488	430	400	343	256	63	14	2,627	42	
Flickor	44	580	2,129	2,709	264	23	97	906	1,683	2,709	610	490	437	411	362	302	74	23	2,709	61	
Gemensamma för gossar och flickor	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	145	1,191	4,145	5,336	486	50	163	1,839	3,284	5,336	1,243	978	867	811	705	558	137	37	5,336	103 ¹⁾	

Läsåret 1896—97:																					
Gossar	42	625	2,118	2,743	233	69	30	1,046	1,598	2,743	652	486	511	377	323	299	78	17	2,743	59	
Flickor	48	620	2,211	2,831	320	53	89	993	1,696	2,831	614	476	526	339	393	335	126	22	2,831	65	
Gemensamma för gossar och flickor	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	153	1,245	4,329	5,574	553	122	119	2,039	3,294	5,574	1,266	962	1,037	716	716	634	204	39	5,574	104	
<i>I skola för försunmade barn:</i>																					
Läsåret 1891—92: Summa	4	24	27	51	20	—	1	9	41	51	24	16	9	2	—	—	—	—	51	—	
„ 1892—93: „	4	30	—	75	30	1	2	12	60	75	51	19	4	1	—	—	—	—	75	3	
„ 1893—94	4	23	42	65	36	1	—	13	51	65	36	22	4	2	1	—	—	—	65	—	
„ 1894—95	4	40	30	70	26	—	2	17	51	70	25	12	4	2	—	—	—	—	70	—	
„ 1895—96	2	30	41	71	—	—	2	19	50	71	44	24	2	—	1	—	—	—	71	—	
Läsåret 1896—97:																					
Gossar	—	32	27	59	—	1	1	11	46	59	40	12	6	—	—	1	—	—	59	—	
Flickor	2	16	9	25	—	—	3	5	17	25	18	4	3	—	—	—	—	—	25	—	
Summa	2	48	36	84	—	1	4	16	63	84	58	16	9	—	—	1	—	—	84	—	
<i>I fortsättningsskola:</i>																					
Läsåret 1891—92:																					
Flickor	2	55	—	55	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Läsåret 1892—93																					
„ 1893—94	3	81	—	81	70	2	3	42	34	81	—	—	—	1	2	75	3	—	81	55	
„ 1894—95	4	—	101	101	—	3	4	48	46	101	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	
„ 1895—96	4	—	—	113	—	1	2	47	63	113	—	—	—	—	—	—	9	104	113	—	
Läsåret 1896—97:																					
Gossar	—	—	36	36	21	3	—	11	22	36	36	—	—	—	—	—	—	—	36	—	
Flickor	—	—	60	60	56	3	—	25	32	60	60	—	—	—	—	—	—	—	60	—	
Summa	4	—	96	96	77	6	—	36	54	96	96	—	—	—	—	—	—	—	96	—	

Tab. No 64. De i Helsingfors stads egentliga folkskolor inskrifna
1893—94 t. o. m.

Klass	Antalet elever undervisade på			Antal elever, som under läsåret besökte skolan				
	finska	svenska	Summa	högst 90 dagar	91—120 dagar	121—150 dagar	mer än 150 dagar	Summa
Läsåret 1893—94								
I Gossar	257	212	469	12	7	13	437	469
I Flickor	259	196	455	25	7	5	418	455
II Gossar	255	216	471	9	4	6	452	471
II Flickor	253	196	449	4	2	8	435	449
III Gossar	296	211	507	9	5	13	480	507
III Flickor	294	248	542	13	13	9	507	542
IV Gossar	190	180	370	11	2	7	350	370
IV Flickor	219	237	456	10	6	7	433	456
V Gossar	133	157	290	10	8	5	267	290
V Flickor	166	178	344	8	4	4	328	344
VI Gossar	86	144	230	2	1	6	221	230
VI Flickor	101	107	208	5	2	—	201	208
Summa	2,509	2,282	4,791	118	61	83	4,529	4,791
Läsåret 1894—95								
I Gossar	330	229	559	23	13	11	512	559
I Flickor	280	210	490	9	6	13	462	490
II Gossar	239	190	429	5	6	13	405	429
II Flickor	257	178	435	8	10	2	415	435
III Gossar	271	248	519	5	11	6	497	519
III Flickor	283	272	555	11	14	12	518	555
IV Gossar	252	183	435	11	3	9	412	435
IV Flickor	257	244	501	8	9	5	479	501
V Gossar	136	156	292	4	4	7	277	292
V Flickor	162	169	331	5	2	2	322	331
VI Gossar	126	122	248	3	2	1	242	248
VI Flickor	145	144	289	1	1	1	286	289
Summa	2,738	2,345	5,083	93	81	82	4,827	5,083
Läsåret 1895—96								
I Gossar	345	230	575	12	14	11	538	575
I Flickor	295	215	510	17	5	12	476	510
II Gossar	292	199	491	8	4	10	465	491
II Flickor	287	210	497	10	13	4	470	497
III Gossar	266	234	500	12	13	10	465	500
III Flickor	273	218	491	6	7	10	468	491
IV Gossar	242	229	471	11	9	4	447	471
IV Flickor	253	242	495	6	17	6	466	495
V Gossar	182	155	337	7	4	4	322	337
V Flickor	219	210	429	4	7	4	414	429
VI Gossar	117	136	253	2	7	2	242	253
VI Flickor	139	148	287	6	2	5	274	287
Summa	2,910	2,426	5,336	101	102	82	5,057	5,336
Läsåret 1896—97								
I Gossar	335	257	592	9	10	15	558	592
I Flickor	320	220	540	7	14	10	509	540
II Gossar	313	208	521	13	13	9	486	521
II Flickor	284	216	500	8	8	6	478	500
III Gossar	312	249	561	10	8	16	527	561
III Flickor	302	237	539	8	5	8	518	539
IV Gossar	226	199	425	10	6	10	399	425
IV Flickor	257	212	469	3	10	11	445	469
V Gossar	191	194	385	9	3	4	369	385
V Flickor	198	225	423	5	7	4	407	423
VI Gossar	145	114	259	3	3	1	252	259
VI Flickor	189	171	360	4	4	4	348	360
Summa	3,072	2,502	5,574	89	91	98	5,296	5,574

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

elevers undervisningsspråk samt skolgång och ålder under läsåren
1896—97.

Klass	Antal närvarande elever				Under läsårets lopp afgångna elever					Förstående elevers ålder enligt förhållandet d. 1 jan.		
	vid höstterminens		vid vårterminens		utsläppta utan någon anmärkning		skilda på grund af förselser och osexer		Summa	medelåldern	högsta åldersåret	högsta åldersåret
	begin	slut	begin	slut	utsläppta utan någon anmärkning	skilda på grund af förselser eller månsmåns önskan	skilda på grund af förselser och osexer	Summa				
I Gossar	499	451	455	435	4	26	1	32	7.5	7	12	
I Flickor	427	427	429	420	2	30	—	33	7.5	7	11	
II Gossar	462	456	459	450	6	11	1	18	8.6	8	14	
II Flickor	441	439	442	437	1	12	—	13	8.6	8	13	
III Gossar	499	491	499	472	10	23	2	35	10.1	9	15	
III Flickor	525	524	524	506	3	31	1	36	9.9	9	13	
IV Gossar	368	357	358	344	5	26	1	32	10.9	9	15	
IV Flickor	451	441	443	429	3	18	—	21	11.0	9	14	
V Gossar	285	273	277	269	2	18	2	23	12.0	10	15	
V Flickor	334	334	336	332	1	11	—	12	12.1	10	16	
VI Gossar	227	227	227	221	2	7	—	9	13.0	11	16	
VI Flickor	207	202	203	201	—	7	—	7	13.1	11	17	
Summa	1,675	4,622	4,652	4,516	39	220	8	271	—	—	—	
I Gossar	537	529	517	497	3	36	4	45	7.7	7	12	
I Flickor	479	475	480	468	5	16	—	22	7.5	7	14	
II Gossar	423	419	420	408	1	16	2	20	8.6	8	13	
II Flickor	430	419	421	415	—	20	—	21	8.6	8	13	
III Gossar	504	502	502	484	13	19	—	33	10	9	15	
III Flickor	535	526	531	521	1	24	—	27	10	9	17	
IV Gossar	421	413	417	402	5	27	—	33	11	9	15	
IV Flickor	488	481	478	465	—	24	—	25	11	9	15	
V Gossar	287	282	284	277	1	12	—	15	12	10	17	
V Flickor	329	325	326	321	1	8	—	10	12	10	15	
VI Gossar	239	243	243	240	—	8	—	8	13	11	16	
VI Flickor	286	288	289	285	—	4	—	4	13	12	18	
Summa	4,958	4,902	4,908	4,783	30	214	6	263	—	—	—	
I Gossar	558	550	556	542	3	27	4	34	7.6	7	10	
I Flickor	497	489	493	484	2	22	—	25	7.5	7	12	
II Gossar	484	476	479	473	1	15	1	18	8.7	7	13	
II Flickor	491	483	481	475	1	21	—	22	8.7	7	12	
III Gossar	491	482	487	463	3	30	3	37	10	8	15	
III Flickor	481	477	483	472	1	17	1	20	10	8	16	
IV Gossar	465	453	452	441	6	21	2	30	11	9	15	
IV Flickor	487	482	477	466	—	29	—	29	11	9	16	
V Gossar	332	325	329	312	1	21	3	25	12.1	10	16	
V Flickor	425	422	421	416	—	14	—	15	12	10	16	
VI Gossar	251	249	245	235	3	15	—	18	12.9	11	18	
VI Flickor	286	281	279	275	1	7	1	9	12.9	11	19	
Summa	5,248	5,169	5,182	5,054	22	239	15	282	—	—	—	
I Gossar	581	569	579	568	1	19	1	23	7.7	7	10	
I Flickor	520	514	524	519	2	15	1	19	7.6	7	12	
II Gossar	512	497	501	495	3	21	2	28	8.7	8	13	
II Flickor	488	480	485	478	4	15	1	20	8.6	8	12	
III Gossar	548	540	545	522	7	29	—	39	10	9	14	
III Flickor	526	524	532	521	—	19	1	20	9.8	9	14	
IV Gossar	424	414	412	391	3	26	3	34	10.9	9	16	
IV Flickor	460	454	459	449	2	17	1	20	11	9	15	
V Gossar	380	372	374	364	4	19	—	23	12	10	15	
V Flickor	420	416	414	407	—	14	—	15	12	10	17	
VI Gossar	254	251	256	250	1	7	—	8	13.1	11	18	
VI Flickor	359	355	351	341	1	14	4	20	12.9	11	17	
Summa	5,472	5,386	5,432	5,305	28	215	14	269	—	—	—	

Tab. N:o 65. De i Helsingfors stads folkskolor för försummade barn och fortsättningsskola inskrifna elevers undervisningsspråk samt skolgång och ålder under läseåren 1891—92 t. o. m. 1896—97.

	Antalet elever undervisade på			Antal elever, som under läseåret besökte skolan					Antal närvarande elever				Under läseårets lopp afgångna elever					Förestående elevers ålder enligt förhållandet den 1 jan.		
	finska	svenska	Summa	höst 90 dagar	91—120 dagar	121—150 dagar	mer än 150 dagar	Summa	vid höstterminens		vid vårterminens		skilda på grund af förtidrens eller måsams önskan	skilda på grund af förselset och oseder	skilda på grund af utöflna ritan	Summa	medelåldern	högsta åldersåret	högsta åldersåret	
									högst	slut	högst	slut								
<i>I skolan för främmande barn.</i>																				
Läseåret 1891—92: Summa	26	25	51	2	1	3	45	51	45	43	45	48	1	4	2	—	7	—	—	—
” 1892—93: ”	40	35	75	5	2	2	66	75	68	67	71	65	—	9	1	—	10	—	—	—
” 1893—94: ”	30	35	65	1	—	5	59	65	54	55	64	57	1	6	1	—	8	—	—	—
” 1894—95: ”	36	31	70	3	3	9	55	70	62	59	61	58	—	10	1	1	12	—	—	—
” 1895—96: ”	36	35	71	—	4	7	60	71	62	62	65	65	1	6	1	—	8	—	—	—
” 1896—97: ”																				
Gossar	28	31	59	4	5	7	43	59	54	50	50	45	3	10	1	—	14	10,9	8	16
Flickor	15	10	25	—	2	4	19	25	21	21	23	23	—	2	—	—	2	10,6	8	14
Summa	43	41	84	4	7	11	62	84	75	71	73	68	3	12	1	—	16	—	—	—
<i>I fortsättningskolan.</i>																				
Läseåret 1891—92: Summa	25	30	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” 1892—93: ”	55	51	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” 1893—94: ”	31	56	81	10	1	—	70	81	80	73	71	71	1	8	—	1	10	—	—	—
” 1894—95: ”	45	56	101	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” 1895—96: ”	54	59	113	16	6	8	83	113	112	101	89	83	—	29	1	—	30	—	—	—
” 1896—97: ”																				
Gossar	16	20	36	4	6	5	21	36	35	31	27	17	—	19	—	—	19	13,6	12	16
Flickor	27	33	60	—	4	—	56	60	60	59	56	56	—	4	—	—	4	13,7	12	15
Summa	43	53	96	4	10	5	77	96	95	90	83	73	—	23	—	—	23	—	—	—

Källa: Folkskoleinspektorns årsberättelser.

Tab. No 66. Anlitaudet af folkbiblioteket och läsesalen år 1897, jemfördt med åren 1888—1897.

	Antal dagar	Lån betalda för gången		Lån abonnerade		Summa		Summa summanum	Medeltal per dag			Allmänna läsesalen			Nya läserummet			Sammanlagdt		
		Svenska	Finska	Svenska	Finska	Svenska	Finska		Svenska	Finska	Summa	Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag	Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag	Antal dagar	Antal besök	Medeltal per dag
1897.																				
Januari	31	3,488	2,354	2,311	1,239	5,799	3,593	9,392	187	116	303	31	10,235	330	31	9,634	311	19,869	641	
Februari	28	3,439	2,330	2,651	1,122	6,090	3,452	9,542	218	123	341	28	9,390	335	28	9,733	348	19,123	683	
Mars	31	3,858	2,603	2,902	1,213	6,760	3,816	10,576	218	123	341	31	10,330	333	31	9,787	316	20,117	649	
April	29	3,168	1,973	2,328	753	5,496	2,726	8,222	189	94	283	30	9,050	302	30	7,230	241	16,280	543	
Maj	31	1,915	1,022	1,511	373	3,426	1,395	4,827	110	45	155	31	6,260	202	31	2,266	73	8,526	275	
Juni	20	1,418	663	981	278	2,399	941	3,340	120	47	167	28	5,305	189	28	889	32	6,194	221	
Juli	9	1,378	634	991	223	2,369	857	3,226	263	95	358	31	5,980	193	31	713	23	6,693	216	
Augusti	21	1,545	758	1,105	252	2,650	1,010	3,660	126	48	174	31	5,900	190	31	2,040	66	7,940	256	
September	30	2,296	1,246	1,578	384	3,874	1,630	5,504	129	54	183	30	6,230	207	30	8,601	287	14,831	494	
Oktober	31	3,205	1,884	1,943	646	5,148	2,530	7,678	166	82	248	31	7,340	237	31	15,066	486	22,406	723	
November	30	3,562	2,370	2,114	815	5,676	3,185	8,861	189	106	295	30	7,970	266	30	15,700	523	23,670	789	
December	29	3,046	2,119	1,827	806	4,873	2,925	7,798	168	101	269	29	8,700	300	29	10,004	345	18,705	645	
Summa för år 1897	320	32,318	19,956	22,242	8,104	54,560	28,060	82,620	170	88	258	361	92,690	257	361	91,663	254	184,353	511	
” ” ” 1896	304	31,396	18,377	20,309	8,256	51,705	26,633	78,338	170	88	258	361	81,340	225	353	79,955	227	161,295	452	
” ” ” 1895	319	32,317	18,605	21,791	7,868	54,108	26,473	80,581	170	83	253	361	89,610	248	361	77,933	216	167,543	464	
” ” ” 1894	301	30,378	18,196	20,122	7,633	50,500	25,829	76,329	168	86	253	359	114,860	320	330	99,606	302	214,466	622	
” ” ” 1893	292	29,168	16,703	18,268	7,600	47,436	24,303	71,739	162	83	245	361	86,215	239	361	80,628	233	166,843	462	
” ” ” 1892	306	27,267	14,471	19,942	6,057	47,209	20,528	67,737	154	67	221	362	64,852	179	362	52,010	144	116,862	323	
” ” ” 1891	302	24,448	11,422	20,026	5,570	44,464	16,992	61,466	147	57	204	362	49,169	136	348	35,503	102	84,672	238	
” ” ” 1890	317	20,488	10,268	14,881	5,008	35,369	15,266	50,635	112	48	160	361	71,235	197	—	—	—	—	—	
” ” ” 1889	317	18,300	8,800	11,522	3,890	29,822	12,690	32,512	94	40	134	361	65,930	183	—	—	—	—	—	
” ” ” 1888	316	16,996	6,738	7,732	2,360	24,728	9,098	33,826	79	28	107	360	47,283	131	—	—	—	—	—	

Källa: Styrelsens för folkbiblioteket och läsesalen årsberättelser.

Tab. No 67. Anlitaudet af biblioteket och läsesalen i Sörnäs under år 1897, jemfördt med åren 1894—1896.

Månad	Antal dagar	A n t a l l å n											Medeltal lån per dag						
		betalta för gången			för halfårsabonne- ment			för månadsabonne- ment			Summa			betalt för gången	på halfårsabonne- ment	på månadsabonne- ment	Svenska	Finska	Summa
		Svenska	Finska	Summa	Svenska	Finska	Summa	Svenska	Finska	Summa	Svenska	Finska	Summa						
Januari	26	286	526	812	91	98	189	1	9	10	378	633	1,011	31	7	—	14	24	38
Februari	24	291	470	761	94	129	223	15	9	24	400	608	1,008	32	9	1	17	25	42
Mars	25	311	531	842	80	162	242	21	18	39	412	711	1,123	34	10	1	17	28	45
April	23	233	405	638	62	88	150	20	24	44	315	517	832	28	6	2	14	22	36
Maj	27	127	262	389	37	47	84	8	1	9	172	310	482	14	4	—	6	12	18
Juni	13	90	164	254	29	28	57	—	—	—	119	192	311	20	4	—	9	15	24
Juli	14	101	183	284	29	36	65	—	5	5	130	224	354	20	5	—	9	16	25
Augusti	13	99	194	293	27	40	67	—	—	—	126	234	360	23	5	—	10	18	28
September	25	154	249	403	36	44	80	3	19	22	193	312	505	16	3	1	8	12	20
Oktober	27	211	323	534	48	53	101	2	8	10	261	384	645	20	4	—	10	14	24
November	26	248	404	652	47	71	118	7	17	24	302	492	794	25	5	1	12	19	31
December	25	236	484	720	54	81	135	1	57	58	291	622	913	29	5	2	12	24	36
Summa år 1897	268	2,387	4,195	6,582	634	877	1,511	78	167	245	3,099	5,239	8,338	25	5	1	11	20	31
„ „ 1896	268	2,297	3,526	5,823	517	390	907	101	134	235	2,915	4,050	6,965	22	3	1	11	15	26
„ „ 1895	269	2,543	3,606	6,149	332	419	751	179	230	409	3,064	4,245	7,309	23	3	1	11	16	27
„ „ 1894	274	2,395	3,739	6,134	571	674	1,245	298	315	613	3,264	4,728	7,992	22	5	2	12	17	29

Källa: Bestyrelsens för biblioteket i Sörnäs årsberättelser.

Tab. No 68. Antalet civila mål och ärenden, afgjorda af Helsingfors rådstufvurätt under åren 1885—1895.

	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Konkursmål	56	101	87	99	130	127	141	226	309	180	144
Mål angående boskilnad	2	—	2	3	8	5	—	5	9	6	9
Vexelmål	323	416	375	501	439	544	535	788	510	307	264
Sjörättsmål	9	3	8	4	5	1	5	6	14	8	7
Lagfartsärenden	47	38	84	120	137	166	285	173	169	159	171
Inteckningsärenden	319	356	402	520	611	613	641	629	476	544	748
Förmyndarskapsärenden	83	96	98	81	128	116	103	140	123	109	145
Äktenskapsärenden	14	16	13	33	39	46	25	32	37	38	32
Öfriga civila mål	634	911	433	361	1,193	1,166	1,504 ¹⁾	2,106 ¹⁾	2,207 ¹⁾	1,999 ¹⁾	1,467 ¹⁾
Summa	1,487	1,937	1,502	1,722	2,690	2,784	3,239	4,105	3,854	3,350	2,987

Källa: Prokuratorsembetets i Kejsarliga Senaten tryckta årsberättelser och särskildt meddelade uppgifter.

¹⁾ Inclusive samtliga ansöknings- och anmälningsärenden.

Tab. N:o 69. Antalet behandlade brottmål och anklagade personer vid rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors åren 1886—1895.

	1886		1887		1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895	
	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren	Rådstufvurätten	Poliskammaren
Antal mål:																				
äldre	101	—	84	—	34	—	49	—	92	—	70	—	66	—	56	—	51	—	39	—
nya	1,118	1,759	1,312	1,585	1,369	1,273	1,503	1,613	1,363	1,737	1,231	2,318	1,107	2,273	1,067	1,763	1,135	978	2,677	427
Summa	1,219	1,759	1,396	1,585	1,403	1,273	1,552	1,613	1,455	1,737	1,301	2,318	1,173	2,273	1,123	1,763	1,186	978	2,716	427
Af dessa afgjorda . . .	1,135	1,759	1,362	1,585	1,354	1,273	1,460	1,613	1,385	1,737	1,235	2,318	1,117	2,273	1,072	1,763	1,147	978	2,669	427
uppskjutna	84	—	34	—	49	—	92	—	70	—	66	—	56	—	51	—	39	—	47	—
Antalet angifna personer:																				
män	1,068	1,828	1,181	1,903	1,264	1,400	1,419	1,919	1,398	2,250	1,245	2,602	1,075	2,264	974	2,176	1,148	852	2,912	454
kvinnor	384	114	387	60	328	66	354	82	318	99	260	117	276	116	256	122	252	58	300	36
Summa	1,452	1,942	1,568	1,963	1,592	1,466	1,773	2,001	1,716	2,349	1,305	2,719	1,351 ¹⁾	2,380	1,230 ²⁾	2,298	1,400	910	3,212	490
Af dessa sakfälda . . .	814	1,883	1,049	1,834	1,091	1,376	1,181	1,902	1,010	2,233	926	2,533	826	2,323	777	2,202	862	856	2,602	477
frikände ¹⁾	533	59	476	129	445	90	477	99	609	116	91	165	57	157	96	144	54	213	9	
om hvilka slutligt utlåtande ej fallit . . .	105	—	43	—	56	—	115	—	97	—	379	5 ²⁾	360 ³⁾	—	296 ⁴⁾	—	394 ⁴⁾	—	397 ⁴⁾	4 ⁴⁾

Källa: Prokuratorsombets i Kejsarliga Senaten tryckta årsberättelser och särskildt lämnade uppgifter.

¹⁾ Innefattande dem, som ej kunnat åt saken fällas. — ²⁾ Förviste till annan domstol. — ³⁾ I de mål, i hvilka utslag fallit under redogörelseåret. — ⁴⁾ De anklagade, emot hvilka åtalet ej fullföljts.

Tab. N:o 70. Beskaffenheten af de brott, för hvilka de anklagade blifvit sakfällda af rådstufvurätten och poliskammaren i Helsingfors under åren 1886—1895.

	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Brottens och förseelsernas art.										
Majestätsbrott	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Förgripelser emot embets- och tjänstemän	—	—	—	—	—	—	—	—	11	72
Mened	—	1	3	1	—	—	—	—	1	—
Hor	4	13	10	2	11	3	12	6	—	2
Blodskam eller annat kvalificeradt lägersmål	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Koppleri eller skörlefnad	5	7	1	1	1	—	6	3	2	—
Tidelag eller annan naturvidrig otukt	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
Mord eller dröp	1	2	—	4	3	4	—	1	2	1
Vållande till annans död	2	—	2	—	3	2	2	—	—	1
Misshandel, vållande till kroppsskada m. m.	8	13	—	—	20	11	23	27	122	190
Barnamord eller fosters lönläggning m. m.	—	2	3	2	2	2	4	2	3	—
Fridsbrott	—	1	1	—	2	3	—	1	8	14
Våldtäkt och tvång att tåla annan otuktig handling	2	—	1	1	2	1	—	1	4	1
Falsk angivelse, ärekränkning och smädelse	2	—	1	3	4	5	9	6	50	68
Snatteri	—	—	—	—	—	—	—	—	34	42
Enkel stöld	174	192	204	228	172	243	240	277	110	84
Grof stöld									54	41
Försvinnning och förskingning af anförtrodt gods	2	4	8	5	15	—	5	7	5	6
Döljande af hittegods	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Rån och utpressning	—	1	1	3	3	2	4	1	1	5
Döljande af tjufgods m. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	13	24
Mordbrand	1	1	—	1	1	—	—	—	—	1
Bedrägeri och förfalskning	9	6	7	9	18	13	10	16	16	15
Myntbrott	—	—	1	4	2	—	—	1	2	3
Oredlighet och straffbar egennytta	—	—	1	—	—	—	—	—	4	2
Bankruttbrott	—	1	3	3	11	7	10	10	3	—
Tjänstemäns brott i tjänsten	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Fylleri	125	203	261	279	355	320	229	129	243	1,579
Andra mindre förbrytelser	2,363	2,435	1,957	2,537	2,563	2,843	2,358	2,829	1,206	1,857
Summa sakfällde	2,698	2,882	2,467	3,083	3,192	3,459	2,912	3,317	1,897	4,009

Källa: Af Aktuarien i Justitieexpeditionen i Kejs. Senaten meddelade uppgifter.

Tab. N:o 71. Antalet och beskaffenheten af de utaf fattigsakföraren i Helsingfors handlagda mål under år 1897, jemfördt med åren 1889—1896.

Målens beskaffenhet	Såvidt på fattigsakförarens åtgärd ankommer slutligen afgjorda och afförda								Summa afgjorda och afförda	Icke slutligen afgjorda				Summa beroende	Summa ärenden	
	Afgjorda genom förlikning	Af särskilda orsaker lemnade	Afgjorda genom rättgång	Vagråd biträde	Mål, i hvilka inlagor gifvits	Hänvisade till aktor	Mål, i hvilka bref afhättis för mera än 3 månader sedan	Mål, i hvilka stämning uttagits för mera än 3 månader sedan		Beroende			Mål, i hvilka stämning uttagits efter den 1/10 1897			
										på åtgärd	på rättgång	på infigende af upplysningar				Mål, i hvilka bref afhättis efter den 1/10 1897
Ersättningstvister	3	2	4	—	—	—	6	1	16	—	—	—	—	—	—	16
Tvister om arbetslön	19	12	9	2	—	—	26	2	60	—	—	—	—	—	—	63
Andra fordringsmål	7	—	6	—	—	—	15	4	32	—	2	—	3	—	—	35
Arfstvister	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Tvister med husbonde eller arbetsgifvare	2	—	2	—	—	—	1	—	5	—	—	—	—	—	—	5
Hyrestvister	1	—	1	—	—	—	2	—	10	—	—	—	1	—	—	11
Äktenskapstvister	1	—	2	—	—	—	2	—	5	—	2	—	—	—	—	7
Barnaunderhåll	13	1	12	—	—	—	7	3	36	—	—	—	3	1	—	40
Misshandel och ärekränkning	6	3	3	3	—	—	10	—	23	—	—	1	—	—	—	26
Andra brottmål	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Redovisningstvister	1	1	1	—	—	—	13	2	18	—	—	—	—	—	—	18
Besvärinlagor, ansökningar m. m.	—	—	—	—	22	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	22
Diverse	2	2	—	—	—	—	3	—	7	—	—	—	—	—	—	7
Summa år	1897	55	11	40	5	22	—	94	12	239	—	4	1	8	1	253
" "	1896	22	6	10	5	33	—	55	20	151	—	—	1	20	4	176
" "	1895	44	5	22	7	42	1	45	33	199	—	—	1	17	7	224
" "	1894	36	13	30	7	26	—	52	36	200	1	5	1	13	7	227
" "	1892—1893	116	84	55	19	60	1	162	56	553	—	3	—	10	13	579
" "	1891 ¹⁾	20	34	7	6	4	1	6	6	84	4	3	18	9	17	135
" "	1890	28	14	10	3	13	1	—	8	186	—	1	19	—	—	206
" "	1889	40	17	12	7	15	1	56	21	225	—	5	13	—	—	243

Källa: Fattigsakförarens årsberättelser.

1) Uppgifterna för 1891 omfatta endast tiden från den 1 Juni—31 Dec., hvaremot uppgifter för årets fem första månader saknas.

Tab. No 72. Antalet af de genom detektiva polisafdelningen i Helsingfors upptäckta brott och värdet af den genom dess försorg tillrättaskaffade egendom under åren 1889—1897.

År	Antal brott	Upptäckta brott		Antalet brottslingar	Förkommen egendom Fmk	Tillrättaskaffad	
		Antal	% af de anmälda			egendom Fmk	% af den förkomna
1889	1,426	822	57,64 %	575	46,225	33,419	72,12 %
1890	1,409	796	56,49 %	566	47,538	33,379	70,22 %
1891	1,986	997	50,20 %	698	84,790	51,379	60,59 %
1892	1,809	957	52,90 %	659	125,471	96,224	76,70 %
1893	1,697	1,006	59,22 %	621	172,719	140,877	81,56 %
1894	1,215	712	58,60 %	655	37,701	24,755	65,66 %
1895	1,155	718	62,16 %	540	40,681	25,865	63,58 %
1896	1,147	772	67,30 %	574	47,814	43,750	91,57 %
1897	1,273	1,038	81,53 %	529	77,855	60,197	77,31 %

Källa: Poliskammarens tryckta årsberättelser.

Tab. No 73. Polispersonalens i Helsingfors antal, bildningsgrad, ålder m. m. åren 1894—1897.

	1894				1895				1896				1897			
	Öfverkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Öfverkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Öfverkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa	Öfverkon- staplar	Konstaplar	Extra kon- staplar	Summa
Vid årets ingång voro anstälde	10	118	13	141	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145
Af dessa afgingo under året:																
genom döden	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
afsked på egen begäran	—	5	—	5	1	10	2	13	—	8	2	10	2	6	5	13
" för olämplighet eller dåligt uppförande	—	7	2	9	—	5	4	9	1	2	2	5	—	4	1	5
Deremot antogos eller befordrades under året	—	12	2	14	2	16	6	24	1	10	7	18	2	12	3	17
Vid årets utgång voro derfor anstälde .	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145	11	118	13	142
<i>Yrke före inträdet i polistjänst:</i>																
studenter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
militärer	4	65	6	75	6	64	8	78	6	60	7	73	5	63	5	73
handverkare	3	13	3	19	2	23	2	27	2	14	1	17	2	16	1	19
sjömän	—	3	—	3	—	5	—	5	—	3	2	5	—	7	—	7
landtbrukare	—	4	1	5	1	5	—	6	—	—	—	—	1	3	—	4
bro- och skallfogdar	1	—	—	1	1	—	—	1	—	1	3	4	1	1	1	3
särskilda andra yrken	2	33	3	38	1	21	3	25	3	40	3	46	1	28	6	35
Summa	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145	11	118	13	142
<i>Åtnjuten undervisning:</i>																
vid Universitetet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	4
" lyceum eller gymnasium	—	2	—	2	—	1	1	2	—	1	1	2	—	1	1	2
" elementar- eller realskola	—	5	2	7	1	6	1	8	1	5	1	7	1	3	1	5
" högre folkskola	5	36	3	44	6	49	6	61	5	39	5	49	4	46	6	56
" lägre "	4	43	6	53	3	44	2	49	2	46	2	50	2	38	1	41
" söndagsskola	4	43	6	53	3	44	2	49	2	46	2	50	2	38	1	41
" yrkesskolor, privat undervisning .	1	32	2	35	1	18	3	22	3	25	6	34	3	28	3	34
" underofficers- eller militärskola .	1	32	2	35	1	18	3	22	3	25	6	34	3	28	3	34
Summa	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145	11	118	13	142
<i>Ålder:</i>																
mellan 20 och 25 år	—	9	5	14	—	5	2	7	—	3	3	6	—	3	5	8
" 25 " 30 "	1	43	5	49	1	44	10	55	1	41	11	53	2	42	6	50
" 30 " 35 "	2	28	2	32	3	33	—	36	2	39	2	43	1	38	2	41
" 35 " 40 "	1	21	—	22	2	20	—	22	3	19	—	22	3	19	—	22
" 40 " 45 "	3	3	—	6	3	4	—	7	3	5	—	8	3	5	—	8
" 45 " 50 "	1	5	—	6	—	6	—	6	—	4	—	4	—	4	—	4
öfver 50 år	2	9	1	12	2	6	1	9	2	7	—	9	2	7	—	9
Summa	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145	11	118	13	142
<i>Familjeförhållanden:</i>																
gifte	9	88	4	101	9	98	5	112	10	97	5	112	10	92	2	104
ogifte	1	28	9	38	2	19	8	29	1	19	10	30	1	24	11	36
enklingar	—	2	—	2	—	1	—	1	—	2	1	3	—	2	—	2
Summa	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145	11	118	13	142
<i>Antal tjänstear vid polisnärningen:</i>																
1 år	—	22	11	33	—	6	8	14	—	4	13	17	—	8	12	20
2 "	—	20	1	21	—	7	3	10	—	14	3	17	1	11	—	12
3 "	—	16	—	16	—	10	—	10	—	7	—	7	—	9	1	10
4 "	1	10	—	11	—	31	1	32	—	15	—	15	—	6	—	6
5 "	—	3	—	3	—	12	—	12	1	24	—	25	1	20	—	21
5—10 år	2	24	—	26	5	31	1	37	4	30	—	34	3	36	—	39
10—15 "	1	13	—	14	1	10	—	11	1	14	—	15	1	18	—	19
15—20 "	4	7	1	12	3	8	—	11	3	8	—	11	2	8	—	10
20—25 "	1	3	—	4	1	2	—	3	—	1	—	1	1	1	—	2
öfver 25 år	1	—	—	1	1	1	—	2	2	1	—	3	2	1	—	3
Summa	10	118	13	141	11	118	13	142	11	118	16	145	11	118	13	142

Källa: Anteckningar förda vid polisnärningen.

Tab. N:o 74. Antalet personer hvilka såsom druckne blifvit af polisen i Helsingfors tillvaratagne åren 1888—1897.

	Första polisdistriktet ¹⁾		Andra polisdistriktet ²⁾		S u m m a		Summa personer
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
1888	2,083	146	3,591	320	5,674	466	6,140
1889	2,664	208	3,369	259	6,013	467	6,480
1890	—	—	—	—	5,708	407	6,115
1891	3,151	161	3,060	242	6,211	403	6,614
1892	2,607	159	2,455	224	5,062	383	5,445
1893	2,245	163	2,010	157	4,255	320	4,575
1894	1,730	171	1,981	170	3,711	341	4,052
1895	2,122	200	1,512	182	3,634	382	4,016
1896	2,393	206	1,888	168	4,281	374	4,655
1897	2,498	274	1,928	210	4,426	484	4,910

Källa: Anteckningar förda vid polisrättningen.

¹⁾ Omfattande staden norr och öster om esplanaderna och järnvägslinjen. — ²⁾ Omfattande staden söder och väster om esplanaderna och järnvägslinjen.

Tab. N:o 75. Beviljade, förnyade och dödade inteckningar i Helsingfors samt värdet af försålda fastigheter, å hvilka lagfart beviljats under åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Inteckningar:										
Beviljade å <i>Fmç</i>	7,433,643 72	13,627,173 40	13,735,713 96	11,964,535 55	11,396,128 44	6,822,693 54	6,382,288 07	16,677,896 36	12,889,566 08	8,663,767 58
Förnyade " "	702,674 34 ¹⁾	1,761,174 03 ²⁾	2,360,823 08 ³⁾	2,624,042 73	1,550,471 02	2,988,626 27	5,229,043 27	3,859,090 54	3,934,295 —	2,190 635 —
Dödade " "	2,031,724 43	2,730,764 25 ³⁾	4,206,106 47 ⁵⁾	2,929,669 22	2,850,924 94	5,998,577 24	9,322,063 72	10,989,923 58	7,845,670 33	4,136,292 78
Lagfarter:										
Beviljade å fastigheter till ett värde af <i>Fmç</i>	5,486,075 36	9,344,442 10	9,719,949 03	9,227,281 40	2,613,182 53	2,309,799 11	6,651,215 98	8,669,949 89	12,610,843 17	11,044,333 63

Källa: Förteckningar förda vid Rådstufvurättens första afdelning.

¹⁾ Samt 8,857 rubel. — ²⁾ Samt 24,600 rubel. — ³⁾ Samt 12,700 rubel. — ⁴⁾ Samt 12,570 rubel. — ⁵⁾ Samt 6,650 rubel.

Tab. N:o 76. Eldsvådorna i Helsingfors åren 1888—1897.

A: der brandkåren påkallats	1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896		1897		Medeltal			
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	Alla eldsvådor antal	procent
Tiden för eldsvådorna:																								
<i>Månad:</i> Januari	9	2	9	2	3	2	3	2	7	3	7	2	3	—	9	1	7	6	11	6	6,8	2,6	9,4	13,1
Februari	4	1	5	3	2	1	1	1	1	1	5	1	12	5	13	2	7	4	8	4	5,8	2,3	8,1	11,3
Mars	4	—	2	1	2	2	6	1	4	2	6	3	7	2	3	2	3	4	4	4	4,1	2,1	6,2	8,6
April	2	1	6	2	5	—	4	2	6	1	3	1	5	3	7	2	1	3	3	1	4,2	1,6	5,8	8,1
Maj	2	1	2	—	3	2	5	1	—	1	4	1	8	1	7	1	7	1	3	1	4,1	1,0	5,1	7,1
Juni	3	—	9	1	3	—	—	1	—	2	5	1	1	1	10	1	4	1	7	1	4,2	0,9	5,1	7,1
Juli	2	—	2	—	1	—	3	1	—	—	4	—	—	1	4	2	2	1	4	1	2,2	0,6	2,8	3,9
Augusti	3	1	—	—	2	—	3	1	3	—	4	—	4	—	6	1	6	—	7	—	3,8	0,3	4,1	5,7
September	2	1	4	—	2	—	2	—	1	—	2	3	3	1	7	—	3	3	1	1	2,7	0,9	3,6	5,0
Oktober	1	1	1	—	3	1	2	1	1	1	3	3	9	1	11	5	5	2	8	1	4,4	1,6	6,0	8,4
November	2	2	5	—	3	1	6	—	2	1	3	4	4	1	4	2	9	4	9	3	4,7	1,8	6,5	9,1
December	2	3	8	2	2	1	7	3	6	1	5	—	15	5	4	4	7	4	7	6	6,1	2,9	9,0	12,6
Summa	36	13	53	11	31	10	42	14	31	13	51	19	71	21	85	23	61	33	70	29	53,1	18,6	71,7	100,0
		49		64		41		56		44		70		92		108		94		99				
<i>Dag:</i> Söndag	5	1	12	—	1	1	4	4	10	—	8	3	9	3	11	2	6	4	4	3	7,0	2,1	9,1	12,7
Måndag	4	1	7	1	4	2	11	1	2	2	10	3	12	3	10	1	8	4	4	10	7,2	2,8	10,6	13,9
Tisdag	6	5	6	2	6	2	7	2	5	4	9	3	10	4	16	5	5	10	11	3	8,1	4,0	12,1	16,9
Onsdag	4	—	5	—	4	1	2	1	3	2	7	4	8	3	11	4	14	4	12	6	7,0	2,5	9,5	13,2
Torsdag	8	1	5	3	8	2	4	4	4	2	6	—	13	4	11	3	7	2	15	—	8,1	2,1	10,2	14,3
Fredag	4	2	6	1	4	2	10	1	3	2	6	4	11	2	13	4	12	8	13	3	8,2	2,9	11,1	15,5
Lördag	5	3	12	4	8	—	4	1	4	1	5	2	8	2	13	4	9	1	11	4	7,5	2,2	9,7	13,5
Summa	36	13	53	11	31	10	42	14	31	13	51	19	71	21	85	23	61	33	70	29	53,1	18,6	71,7	100,0
<i>Timme:</i> kl. 12—3 f. m.	11	—	4	—	4	—	6	—	8	—	6	—	10	—	10	—	10	—	4	—	7,3	—	—	13,8
” 3—6 ”	3	—	4	—	3	—	6	—	—	—	—	—	8	—	7	—	4	—	7	—	4,2	—	—	7,9
” 6—9 ”	1	—	3	—	1	—	3	—	6	—	8	—	5	—	3	—	6	—	6	—	4,2	—	—	7,9
” 9—12 ”	3	—	11	—	3	—	6	—	2	—	3	—	6	—	8	—	6	—	16	—	6,4	—	—	12,1
” 12—3 e. m.	5	—	10	—	7	—	1	—	5	—	6	—	7	—	15	—	10	—	5	—	7,1	—	—	13,3
” 3—6 ”	4	—	5	—	2	—	8	—	2	—	10	—	7	—	10	—	5	—	11	—	6,4	—	—	12,1
” 6—9 ”	4	—	12	—	4	—	9	—	7	—	8	—	13	—	20	—	10	—	14	—	10,1	—	—	19,0
” 9—12 ”	5	—	4	—	7	—	3	—	1	—	10	—	15	—	12	—	10	—	7	—	7,4	—	—	13,9
Summa	36	—	53	—	31	—	42	—	31	—	51	—	71	—	85	—	61	—	70	—	53,1	—	—	100,0

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 77. Försäkrings- och ersättningsbelopp för egendom, som tagit skada vid eldsvådorna i Helsingfors åren 1888—1897.

	Skadans storlek eller brandskade- ersättnings belopp						Värdet eller hela försäkringsbeloppet för den egendom, som till större eller mindre del skadats						Ersättningen i % af hela försäkrings- beloppet
	för lös egen- dom <i>Fmk.</i>		för fast egen- dom <i>Fmk.</i>		Summa <i>Fmk.</i>		för lös egen- dom <i>Fmk.</i>		för fast egen- dom <i>Fmk.</i>		Summa <i>Fmk.</i>		
1888	93,395	24	68,664	50	162,059	74	480,725	—	1,766,950	—	2,247,675	—	7,21
1889	46,300	18	93,276	76	139,576	94	—	—	—	—	1,029,620	—	13,55
1890	47,990	36	51,350	37	99,340	73	513,500	—	2,299,800	—	2,813,300	—	3,53
1891	41,554	05	54,262	80	95,818	85	525,625	—	1,152,795	—	1,678,420	—	5,70
1892	35,049	15	31,264	56	66,311	71	412,800	—	987,900	—	1,400,700	—	4,73
1893	32,089	76	60,697	66	92,787	42	433,955	—	3,566,323	—	4,000,278	—	2,32
1894	96,104	08	77,038	46	173,142	54	524,757	—	1,156,872	—	1,681,629	—	10,29
1895	87,083	49	76,576	67	163,660	16	698,850	—	1,614,700	—	2,313,550	—	7,07
1896	19,741	36	11,589	86	31,331	22	1,321,850	—	2,399,980	—	3,721,830	—	0,84
1897	18,389	67	75,604	17	93,993	84	1,154,950	—	2,139,130	—	3,294,080	—	2,85

Källa: Brandkommissionens årsberättelser.

Tab. N:o 78. Antalet personer, intagna i Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1888—1897, fördeladt efter månader.

	Jan.		Febr.		Mars		April		Maj		Juni		Juli		Aug.		Sept.		Okt.		Nov.		Dec.		Summa	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	män	kv.
Från 1 till 10 års ålder	8	14	9	14	13	16	12	15	10	19	9	11	6	9	7	8	10	8	11	7	19	7	22	7	136	135
” 10 ” 20 ” ”	16	4	15	4	15	4	16	4	11	4	11	4	10	3	9	3	10	4	14	6	14	5	13	5	154	50
” 20 ” 40 ” ”	74	37	72	37	68	36	61	38	48	41	40	40	39	34	38	37	35	38	36	38	40	38	52	37	603	451
” 40 ” 50 ” ”	46	27	45	29	46	29	38	28	29	25	22	25	20	24	25	21	26	20	31	21	33	24	40	23	401	296
” 50 ” 70 ” ”	95	52	94	55	92	55	87	54	71	54	51	50	51	47	53	49	57	55	61	51	69	55	74	54	855	631
” 70 ” 80 ” ”	27	24	26	21	26	18	23	18	20	21	19	19	18	17	19	15	19	18	21	18	18	17	18	15	254	221
Öfver 80 år	1	11	1	11	1	10	1	8	1	7	1	7	1	7	1	8	1	8	2	9	2	10	2	10	15	106
Summa för år 1897	267	169	262	171	261	168	238	165	190	171	153	156	145	141	152	141	158	151	176	150	195	156	221	151	2,418	1,890
” ” ” 1896	250	153	250	153	247	157	217	147	195	146	178	150	175	143	182	142	177	148	205	152	233	151	251	155	2,560	1,797
” ” ” 1895	244	131	258	136	262	142	262	143	220	135	176	130	166	132	169	129	173	135	188	171	229	150	253	149	2,600	1,683
” ” ” 1894	268	144	265	144	255	135	249	139	200	133	192	125	179	122	167	115	176	119	191	108	215	113	226	120	2,583	1,517
” ” ” 1893	279	142	277	139	282	143	266	138	207	124	182	130	176	136	169	125	173	120	193	118	219	128	250	133	2,673	1,576
” ” ” 1892	222	134	236	143	235	133	220	133	212	135	182	118	184	128	191	132	203	123	217	123	245	128	264	131	2,611	1,561
” ” ” 1891	221	117	213	127	210	124	207	122	179	114	154	110	154	103	147	107	153	109	154	116	171	114	185	116	2,148	1,379
” ” ” 1890	198	105	190	101	212	105	207	110	186	105	178	100	151	95	163	102	173	98	190	111	220	118	220	119	2,288	1,269
” ” ” 1889	152	91	159	93	158	93	158	94	156	90	151	95	148	82	140	85	147	90	155	99	157	105	169	111	1,850	1,128
” ” ” 1888	141	83	151	81	148	83	142	88	133	84	128	96	125	76	132	77	128	79	137	82	134	49	139	84	1,638	1,002

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

Tab. N:o 79. Antalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg utackorderade personer under åren 1878—1897.

Å r	Inom staden		På landet		Summa	
	Äldre personer	Barn	Äldre personer	Barn	Äldre personer	Barn
1878	7	61	78	101	85	162
1879	6	61	91	95	97	156
1880	5	52	100	85	105	137
1881	5	44	104	86	109	130
1882	6	57	112	104	118	161
1883	8	55	119	100	127	155
1884	10	69	140	117	150	186
1885	7	74	162	136	169	210
1886	12	79	154	140	166	219
1887	15	73	141	121	156	194
1888	17	73	134	131	151	204
1889	18	92	130	140	148	232
1890	16	104	146	149	162	253
1891	26	113	161	170	187	283
1892	25	112	162	173	187	285
1893	37	105	202	227	239	332
1894	35	104	203	259	236	363
1895	17	84	176	251	193	335
1896	17	94	161	270	178	364
1897	13	94	209	245	222	339
Summa	300	1,600	2,885	3,100	3,185	4,700
Medeltal för åren 1878—1897	15	80	144,3	155	159,3	235

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

**Tab. N:o 80. Totalantalet af genom Helsingfors fattigvårds försorg
vårdade och understödda personer jemte utgifterna härför
under åren 1878—1897.**

Å r	Antal intagna personer i arbets- och fattiggården				Antal understöds- tagare				Kontant utbetalning för kost- hållningen		Understöd			Fattigvård- dens samt- liga ordina- rie utgifter		
	Totalantalet	Högsta antalet på en gång	I medeltal	Minsta antalet på en gång	som sjelfve fått upphäva sina understöd	utackordnade i staden	utackordnade på landet	tillfälligt hjälp	son erhållit	Finç	Finç	Finç	Finç	Finç	Finç	
1878	246	141	110	97	298	68	179	252	17,494	74	37,744	51	3,130	—	95,293	35
1879	270	171	142	118	285	67	186	241	17,688	27	39,169	03	3,477	30	95,134	61
1880	258	164	135	112	284	57	185	229	17,987	61	37,090	46	2,433	80	93,629	29
1881	288	172	146	120	237	49	190	293	21,453	53	42,178	53	3,078	30	106,810	71
1882	318	174	147	123	309	63	216	332	20,851	42	40,316	33	3,780	—	105,622	09
1883	354	186	160	145	301	63	219	289	17,906	59	44,171	80	3,936	17	108,251	43
1884	402	205	181	158	331	79	257	287	19,848	11	47,232	93	4,329	12	112,141	99
1885	398	209	180	160	351	81	298	314	20,761	27	50,012	70	5,166	07	115,160	60
1886	395	212	192	172	385	91	294	321	19,336	66	51,295	41	5,439	12	118,102	04
1887	390	220	202	184	457	88	262	370	17,337	77	52,680	14	6,668	17	122,656	40
1888	358	223	200	185	557	90	265	397	16,540	93	57,884	59	6,355	—	128,164	11
1889	426	227	205	184	588	118	270	434	19,535	73	60,672	51	7,643	50	149,255	40 ¹⁾
1890	442	281	248	215	580	120	295	475	21,330	73	64,053	12	8,404	76	184,794	36
1891	439	278	249	220	727	139	331	599	26,225	20	73,059	85	10,314	75	214,207	31
1892	554	309	280	250	853	137	335	1,053	33,494	22	85,306	18	20,270	52	244,665	57
1893	562	307	280	252	906	142	429	1,135	29,761	69	101,396	04	25,799	50	272,364	22
1894	505	280	260	240	982	137	462	858	25,057	35	109,967	55	19,265	30	278,994	61
1895	509	284	262	240	865	101	427	739	30,577	90	105,773	81	18,759	31	275,628	45
1896	587	294	270	246	863	111	431	638	30,840	60	106,588	46	19,210	05	279,479	95
1897	557	280	260	240	961	107	454	519	29,066	39	100,534	70	15,942	—	278,730	07

Källa: Fattigvårdsstyrelsens årsberättelser.

¹⁾ Incl. 3,145 mk 64 p. organisationskostnader för arbetsinrättningen.

Tab. N:o 81. Uppgifter öfver kosthållningen i Helsingfors stads arbets- och fattiggård under åren 1885—1897.

Å r	Antal utdelade dagportioner	Summa kostnad		Kostnad för hel dagportion
		<i>Fmg.</i>		<i>ni.</i>
1885	64,500	20,761	27	32,18
1886	64,810	19,336	66	29,84
1887	68,596	17,337	77	25,27
1888	70,505	16,540	93	23,46
1889	72,573 $\frac{1}{2}$	19,535	73	26,92
1890	98,509 $\frac{1}{2}$	26,146	49	26,50
1891	100,252 $\frac{3}{4}$	33,166	10	33,08
1892	114,548	47,363	35	41,34
1893	118,857	37,479	73	31,61
1894	115,962 $\frac{1}{4}$	31,519	92	27,19
1895	119,811	31,153	10	26,00
1896	122,577	32,544	83	26,55
1897	124,100	37,010	14	29,82

Källa: Inspektorns för arbets- och fattiggården redogörelser.

Tab. N:o 82. Verksamheten vid stadens arbetsinrättning för män under år 1897.

Hela antalet intagna hjon 163		Dagliga medeltalet hjon 58							
<i>Hjonens ålder.</i>		Högsta antalet på en gång 101							
Från 15—20 år . . . . . Antal 12		Lägsta " " " " 16							
" 20—30 " . . . . . " 14		<i>Utspisningskostnaden . . . . . Fmk 5,805,09</i>							
" 30—40 " . . . . . " 30		i medeltal dagligen per hjon . . . " 0,34							
" 40—50 " . . . . . " 39		<i>Hela underhållskostnaden . . . . . " 18,745,00</i>							
" 50—60 " . . . . . " 42		i medeltal dagligen per hjon . . . " 0,89							
" 60—70 " . . . . . " 25		motsvarande för hela året . . . . . " 323,10							
" 70—80 " . . . . . " 1 163									
Antalet utgjorda dagsverken	Dagsverken	Inkomst af hjonens dagsverken inberäknadt materialierna						Medelvärdet per dag	
		Influtit i kontant <i>Fmk.</i>		Utförda till arbetsinrättningen och fattiggården <i>Fmk.</i>		Summa <i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>	
Smedverkstaden	748	1,148	85	365	70	1,514	55	2	02
Skomakareverkstaden	2,663	6,169	23 ¹⁾	1,191	90	7,361	13	2	76
Skräddareverkstaden	1,648	254	25	682	35	936	60	0	56
Snickareverkstaden	1,914	1,497	15	1,169	00	2,666	15	1	39
Målareverkstaden	781	784	40	804	80	1,589	20	2	03
Diverse arbeten	6,306	1,013	23	2,649	65	3,662	88	0	58
Summa	14,060	10,867	11	6,863	40	17,730	51	1	26

¹⁾ Till stadens folkskolor 1,010 par träskor Fmk 3,281,98 och 729 par kängor Fmk 3,280,50.

Källa: Inspektorns för arbets- och fattiggården redogörelse.

Tab. No 83. Uppgift öfver antalet bolag och personer, hvilka i Helsingfors år 1897 idkat handel och näring.¹⁾

	Antal
Affärsmän och handlande	440
Agenter och kommissionärer	36
Apotekare	11
Asfaltörer	3
Asfaltfabrikbolag	3
Badstuguegare och arrendatorer	29
Bagare och s. k. hembakerskor	53
Bandagister	1
Banker och penninginstitut ²⁾	12
Bankirer	3
Benmjölsfabrik (Munkholmens aktiebolag)	1
Bleckslagare	15
Bokbindare	19
Bok-, pappers- och musikaliehandlare	13
Boktryckerier ³⁾	11
Bomullsvaruaffär (Vasa aktiebolag)	1
Borstbindare	2
Brandförsäkringsbolag ⁴⁾	16
Byggmästare och entreprenörer	34
Båtvarf (Bleholmens aktiebolag och Fagerlunds)	2
Börsmäklare	1
Cementgjuteri (Helsingfors aktiebolag, Martin Mollin och Nyman et Halonen)	3
Chocoladfabrik	2
Cicoriefabrik (G. Strömbergs)	1
Dekorationsmålare	2
Drogerihandlare	3
Dynamofabrik (Gottfr. Strömbergs)	1
Elektrisk belysningscentral (Helsingfors aktiebolag)	1
Elektrotekniker	3
Fensterglasagentur (Finska)	1
Flörister	1
Formän	89
Fotografer	9
Fyrmästare	1
Färgare	3
Färg- och ferniss aktiebolaget (Finska)	1

¹⁾ Här ej inberäknade läkare, veterinärer, fältskärer, sakförare, tidningsredaktörer och literatörer, artister, kontorister och handelsbiträden, konduktörer, vaktmästare och desslika samt arbetare.

²⁾ Finlands bank, Föreningsbanken i Finland aktiebolag, Nordiska aktiebanken, Vasa aktiebank, Nylands aktiebank, Privatbanken aktiebolag, Kansallis osakepankki, Suomen Maanviljelys ja Teollisuus pankki aktiebolag, Finlands Hypoteksförening, Städernas i Finland hypotekskassa, Helsingfors pantaktiebolag, Helsingfors sparbank.

³⁾ Tidnings- och tryckeri aktiebolaget i Helsingfors, Frønekell et sons, Finska Litteratursällskapet, Weilin et Götös aktiebolag, Simelii arfvingars, Victor Petterson et Co, Helsingfors Centraltryckeri aktiebolag, Hufvudstadsbladets nya, E. G. Arvidsons, Päivälehtis och Helsingfors accidens.

⁴⁾ Ryska af år 1827 och år 1867, Sit P:burg Versich. Gesells., Rossia, Fennia, Pohjola, Svea, Skandia, Skåne, Salamander, Preussische Nat. Versich. Gesells., Wilhelma i Magdeburg, Schlesische Feuerversich. Gesells., Phoenix, The Northern, The Palatine.

Fortsättning.

	Antal
Förgyllare	3
Garfvere och läderhandlare	7
Gaslysnings aktiebolaget (Helsingfors)	1
Gatläggare	1
Gelbgjutare	3
Gipsgjutare	3
Glasförsäkringsbolag (Frankfurter)	1
Glasmästare	6
Grävörer	2
Guldsmeder	8
Gummimakare och kautschuksarbetare	2
Gästgifvare	1
Handelsfirmor	48
Hattmakare och fabrikanter	4
Hofslagare	3
Hyrkuskar	211
Industrimagasin (Finska, aktiebolag)	1
Ingenjörer och teknici	14
Instrumentmakare	3
Kakelfabrik ¹⁾	2
Kalkugn (Helsingfors, aktiebolag)	1
Karamellfabrikanter	3
Konditorier	4
Kopparslagare	4
Korfmakare	9
Korgmakare	2
Korknederlag (Vicander et Larssons)	1
Kreaturs försäkrings aktiebolag i Finland	1
Körsnärer	4
Lack- och Polityrfabrik	1
Lifförsäkringsbolag ²⁾	20
Likkistfabrik	3
Linnemanufaktur affär (Tammerfors linne et jern. aktiebolag)	1
Litografer	1
Maskinister	2
Matvaru-, torg- och narinkhandlare	289
Mekaniker	8
Mekaniska verkstäder ³⁾	9
Metallfabrikanter	4
Mineralvatten- och läskdrycksfabriker	6

¹⁾ Gräsvikens aktiebolag, Wilh. Andsténs aktiebolag.

²⁾ Ryska af år 1835, Rossia, Kaleva, Suomi, Allmänna i Stockholm, Skandia, Skåne, Nordstjernen, Svea, Deutsche Lebensversich. Gesells. in Lütbeck, Frankfurter, Germania, Gresham, The Mutual, Standard, Thule, Star, Viktoria, L'Urbaine, Equitable.

³⁾ John Stenbergs aktiebolag, Adolf Stenbergs, Maskin- och Brobygggnads aktiebolag, Skeppsvarvet, Sandvikens skeppsdocka aktiebolag, Grahn et Krauses aktiebolag, Stadens vattenledningsverkstad, Hubers vattenledningsverkstad.

Fortsättning.

	Antal
Modister, kappsömmerskor och modeaffärer	28
Murare och kakelugnsmakare	27
Murbruksfabrik	1
Målare	42
Möbelfabrikanter och försäljare	7
Müssmakare	4
Olycksfallsförsäkringsbolag ¹⁾	7
Optiker	3
Pappersaffärer ²⁾	2
Paraplymakare	2
Perukmakare och hårfrisörer	16
Pianofabrik (K. A. Sandström)	1
Pianostämmare	1
Plåtslagare	5
Påsfabrikanter	1
Redskapshandel (P. Sidorows aktiebolag)	1
Repslagare	2
Restauratörer och spishållare	62
Ritare	2
Rottingsfabrikant	1
Rullgardinsfabrik (Sven Strindberg)	1
Sadelmakare	11
Skeppsdocka (Sandvikens aktiebolag)	1
Skeppsmäklare	1
Skeppsstufvare	1
Skeppsvarf	1
Skjortfabriksaffär (Petrelius i Åbo och Ida L. Westergren)	2
Skomakare	105
Skräddare	73
Skulptörer	6
Skyltfabrik (Josef Jonssons)	1
Silfverarbetare	1
Sjökaptenener och styrmän	7
Slagtare	35
Slagtinrättning (Helsingfors, aktiebolag)	1
Smeder	8
Snickare	30
Snickerifabrik ³⁾	2
Snörmakare	10
Socketbruk (Tölö aktiebolag)	1
Sotare	10
Spritförädlingsfabrik ⁴⁾	3

¹⁾ Pomoschtsch, Rossia, Patria, Kullervo, Skandinavien, Schweizerische Unfallsverisch. Gesells., Frankfurt.

²⁾ Finska pappersföreningen, Tervakoski bruk.

³⁾ Sandvikens aktiebolag, Sörnäs.

⁴⁾ Sandvikens aktiebolag, Fredr. Edv. Ekbergs, Näs.

Fortsättning.

	Antal
Spårvägsaffär (Spårvägs- et Omnibus aktiebolag)	1
Stenhuggare	9
Stenhuggeriagentur (Granit aktiebolag i Hangö)	1
Stentryckeri (F. Tilgmans och G. R. Liewendahls)	3
Stilgjutare	1
Stål- och jernmanufaktur ¹⁾	3
Svarfvare	6
Sytrådsaffär (Nevsky)	1
Tapetfabrik (Sandudds)	1
Tapetserare	12
Teknisk fabrik (Björkell, Baltscheffsky, Krook).	3
Telefonaktiebolag ²⁾	2
Tidningsbolag ³⁾	5
Tobaksfabrik och affärer ⁴⁾	7
Transportförsäkringsbolag ⁵⁾	9
Trädgårdsmästare	19
Trävaruhandlare	1
Tunnbindare	2
Tvålfabrikanter	1
Urmakare	16
Utskänknings- och utminuterings aktiebolag	2
Vapensmed	1
Vedhandlare	10
Velocipedaffär (Finska)	1
Xylografer	2
Åkdonsfabrikanter	6
Ångbageri	1
Ångbokbinderi (Fenix)	1
Ångfartygsaktiebolag ⁶⁾	9
Ångsåg	2
Ättiksfabrik (Ida Poschner)	1
Ölbryggare	2
Ölbryggerier ⁷⁾	4
Ölstuguinnehafvare	7

¹⁾ Billnäs bruks, Avesta och Björkloda nederlag.

²⁾ H:fors, Interurbana.

³⁾ Aftonposten aktiebolag, Tidnings- och tryckeri aktiebolag, Helsingin suomalainen sanomalehti o. y., Hufvudstadsbladet aktiebolag, Uuden Suomettaren o. y.

⁴⁾ H. Borgström et Co, Tollander et Klärichs, Ottoman, G. A. Nyströms, Solovjeffs, S. S. Stockus, E. Kjüllerfeldt.

⁵⁾ Russische Loyd, Triton sjöförs., Deutsche Transportversich. Gesells., Manheimer d:o, Frankfurter, Allgemeine Versich. Gesells. in Dresten, Bayrische Loyd, Ägir, Vega.

⁶⁾ Finska Ångfartygs aktiebolag, Helsingfors nya ångfartygs aktiebolag, Finska Loyd, Helsingfors kustångfartygs aktiebolag, Skärgårdstrafik aktiebolag, Vanda, Trafik, Alku.

⁷⁾ Sinebrychoffs, Sörnäs, Nya aktiebryggeriet, Hultmans.

Källa: Stadens taxeringslängder och uppgifter från Industristyrelsen.

Tab. N:o 84. Fabriker och handtverkerier i Helsingfors år 1897,
jempförda med åren 1889—1896.

	Antal	Produktionens bruttovärde <i>Smc.</i>	Arbetspersonal, deri inbegripne mästare och kontorspersonal							
			Under 15 år		Mellan 15 och 18 år		Öfver 18 år		Summa	
			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Asfaltfabrik	1	860,000	—	—	—	—	65	3	65	3
Asfaltindustri	2	291,360	1	—	—	—	58	—	58	—
Badinrättning	29	152,672	—	—	—	—	17	140	17	140
Bageri	47	1,480,755	—	—	16	6	174	138	190	144
Bandagister	1	3,000	—	—	—	—	1	—	1	—
Benmjölsfabrik	1	132,078	—	—	—	—	17	13	17	13
Bleckslagare	15	479,709	1	—	19	—	142	—	162	—
Bokbinderi	12	231,178	1	1	3	16	60	76	64	93
Boktryckeri	12	2,161,911	15	6	111	59	469	191	595	256
Borstbinderi	2	79,700	—	—	3	1	15	14	18	15
Bundtmakeri	3	182,300	—	—	1	—	17	39	18	39
Båtbyggeri	2	63,700	—	—	—	—	34	—	34	—
Cementgjuteri	3	194,700	—	—	3	—	79	11	82	11
Chocoladfabrik	2	373,150	—	—	4	—	32	31	36	31
Cicoriefabrik	1	60,000	—	—	—	15	10	10	10	25
Dekorationsmålning	1	10,000	—	—	—	—	5	—	5	—
Dynamofabrik	1	110,000	1	—	2	—	21	—	24	—
Elektrisk belysningsanstalt	1	205,000	—	—	—	—	24	1	24	1
Elektrotekniker	3	9,893	—	—	—	—	5	—	5	—
Entreprenörer, byggnads	15	3,196,513	1	—	56	31	830	117	887	148
Fotografisk atelier	9	193,500	—	—	—	6	17	40	17	46
Färgeri	3	28,606	—	—	—	—	10	6	10	6
Färg- och fernissfabrik	1	80,000	—	—	—	—	11	8	11	8
Förgylleri, försilfreri, förnickleri	4	45,910	1	—	3	—	13	1	17	1
Garveri	4	156,640	—	—	1	—	44	1	45	1
Gasverk	1	720,741	—	—	—	—	60	—	60	—
Gatläggning	1	36,864	—	—	7	—	70	2	77	2
Gipsgjuteri	2	6,200	—	—	—	—	6	—	6	—
Gelbgjuteri	3	10,800	—	—	2	—	8	—	10	—
Glasmästare	4	47,350	1	—	1	—	7	1	9	1
Glassliperi	1	2,500	—	—	—	—	1	—	1	—
Guld- & silfversmeder	8	218,460	—	—	13	1	54	10	67	11
Gummiarbeten	1	1,600	—	—	—	—	1	—	1	—
Gravör	2	11,000	1	—	—	—	5	—	6	—
Hattfabrik	3	355,700	—	—	3	—	24	83	27	83
Hofslageri	3	38,379	—	—	—	—	21	—	21	—
Instrumentmakeri	3	9,690	—	—	3	—	4	—	7	—
Jernsängar	1	103,334	—	—	5	—	14	2	19	2
Kaffeångrostning	1	4,200	—	—	—	—	1	—	1	—
Kakelfabrik	2	314,000	—	—	4	—	83	16	87	16
Kalkbruk	1	135,580	—	—	—	—	31	1	31	1
Karamellfabrik	4	260,060	—	—	1	9	53	79	54	88
Konditori	3	134,490	—	—	1	3	20	7	21	10
Kopparslageri	2	129,230	—	—	10	—	43	—	53	—
Korfmakeri	6	415,125	—	—	1	—	31	13	32	13
Korsettmakeri	1	1,700	—	1	—	1	—	1	—	3
Lack- och polityrfabrik	1	15,600	—	—	2	—	1	1	3	1
Likkistfabrik	3	59,103	—	—	—	2	14	5	14	7
Litografiskt tryckeri	1	28,000	—	—	3	—	10	—	13	—
Mekaniker	3	25,614	—	—	2	—	15	1	17	1
Mineralvatten- och läskdrycksfabrik	6	208,683	—	—	—	—	41	14	41	14
Mjölqvarn	1	13,500	—	—	—	—	3	—	3	—
Murare och kakelugnsmakare	3	23,303	—	—	—	—	27	4	27	4

Fortsättning.

	Antal	Produktionens bruttovärde <i>Fmy.</i>	Arbetspersonal, deri inbegripne mästare och kontorspersonal							
			Under 15 år		Mellan 15 och 18 år		Öfver 18 år		Summa	
			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Murbruksfabrik	1	38,635	—	—	—	—	6	—	6	—
Målare	32	574,266	2	—	26	—	297	—	325	—
Mössmakeri	3	57,000	—	—	—	1	8	15	8	16
Optiker	2	7,900	—	—	2	—	4	—	6	—
Paraplymakeri	1	3,500	—	—	2	3	1	5	3	8
Perukmakeri	15	69,802	—	—	6	—	39	3	45	3
Plåtslageri	4	76,060	—	—	5	—	21	—	26	—
Pås- och kuvertfabrik	1	43,000	—	—	—	—	7	15	7	15
Repslageri	2	17,230	—	—	1	—	3	6	4	6
Rullgardinfabrik	1	18,000	—	—	1	1	2	5	3	6
Sadelmakeri	9	221,880	2	—	3	—	36	1	41	1
Skeppsdocka, mekaniska verkstäder och båtvarf	7	4,700,850	—	—	81	—	1,556	—	1,637	—
Skjortfabrik	1	24,600	—	—	—	—	1	12	1	12
Skomakeri	105	490,504	3	—	18	—	313	17	334	17
Skorstensfejare	7	53,058	—	—	—	—	26	—	26	—
Skrädderi, mans-	57	982,596	1	—	12	—	261	7	274	7
Skrädderi, fruntimmers	2	128,000	—	—	—	—	1	72	1	72
Slagteri	32	474,565	—	—	1	—	54	1	55	1
Smedjor	7	96,701	—	—	1	—	46	—	47	—
Snickeri	30	2,245,886	4	—	24	—	479	7	507	7
Snörmakeri	1	40,000	—	—	4	15	3	6	7	21
Socketbruk	1	6,393,000	—	—	15	—	156	6	171	6
Sprittfabrik	3	1,798,617	—	—	—	—	17	—	17	—
Stenhuggeri & sliperi	6	170,637	—	—	—	—	80	—	80	—
Stilgjuteri	1	7,430	—	—	1	2	2	—	3	2
Stämpelfabrik	2	18,500	1	—	1	—	4	—	6	—
Svarfveri	5	11,811	—	—	2	—	8	1	10	1
Sömmerskor	15	61,335	—	2	—	5	—	59	—	66
Tapetfabrik	1	416,500	—	—	4	2	29	12	33	14
Tapetserare	7	142,538	2	—	5	1	46	3	53	4
Teknokemisk fabrik	3	21,090	1	—	2	—	2	2	5	2
Tobaksfabrik	5	2,014,810	—	—	8	19	64	505	72	524
Tunnbinderi	2	13,794	—	—	2	—	4	—	6	—
Tvålfabrik	1	15,348	—	—	—	—	5	—	5	—
Urmakeri	12	55,749	1	—	4	—	25	2	30	2
Vapensmed	1	750	—	—	—	—	1	—	1	—
Vattenledningsaffär	2	535,000	1	—	7	—	133	1	141	1
Vide- och rottingsfabrik	1	14,911	1	—	3	1	3	3	7	4
Vin- & punschfabrik	3	376,400	—	—	1	—	11	7	12	7
Xylografisk atelier	2	3,500	—	—	—	—	2	1	2	1
Åkdomsfabrik	6	228,235	—	—	6	—	105	—	111	—
Ångsågar	2	347,600	—	—	—	—	156	40	156	40
Attiksfabrik	1	18,000	—	—	—	—	3	—	3	—
Öl- och porterbryggeri	3	2,046,702	1	—	1	—	198	108	200	108
Summa för 1897	651	39,069,048	43	10	529	200	7,035	2,002	7,707	2,212
” ” 1896	652	33,761,653	42	8	580	140	7,120	1,862	7,742	2,010
” ” 1895	666	29,819,068	24	4	516	136	6,399	1,657	6,930	1,797
” ” 1894	664	25,541,000	38	7	353	98	5,318	1,448	5,709	1,553
” ” 1893	637	25,379,571	30	6	372	91	5,421	1,291	5,823	1,388
” ” 1892	621	26,722,805	31	6	392	156	5,150	1,420	5,573	1,582
” ” 1891	655	29,389,508	117	10	575	180	6,966	1,491	7,658	1,681
” ” 1890	553	25,660,853	99	12	511	125	5,779	1,280	6,389	1,417
” ” 1889	577	21,565,365	112	21	435	133	5,167	1,128	5,714	1,282

Källa: Industristyrelsens tryckta publikationer och enskilda meddelanden.

Tab. N:o 85. Helsingfors stads import och export samt uppbörderna vid dess tullkammare i förhållande till hela landets under åren 1878—1897.

	I m p o r t		E x p o r t		T u l l u p p b ö r d e n	
	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors	Hela landets	Helsingfors
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>
1878	128,349,782	35,593,051	88,347,123	10,600,268	10,910,353	2,741,199
1879	114,627,564	28,068,591	94,114,270	6,002,152	10,154,643	2,332,565
1880	138,764,650	35,512,808	123,075,627	8,000,665	12,980,338	2,643,367
1881	154,842,529	37,403,203	107,270,449	7,922,272	13,598,734	3,318,937
1882	167,054,388	40,066,065	119,873,130	10,897,130	15,319,519	3,655,971
1883	148,106,864	34,188,392	115,673,544	6,864,903	15,151,200 ¹⁾	3,721,424
1884	137,701,413	28,707,226	112,746,805	6,249,628	16,777,476 ²⁾	3,732,936
1885	108,775,775	24,687,409	89,852,956	5,021,431	15,495,931 ³⁾	3,636,366
1886	98,300,355	25,370,857	77,368,230	4,546,286	14,996,936 ⁴⁾	3,756,260
1887	185,865,873	24,605,247	77,066,434	4,957,511	16,403,869 ⁵⁾	4,795,087
1888	112,218,884	27,264,795	90,484,386	6,572,688	18,818,953 ⁶⁾	4,821,816
1889	133,479,685	32,620,965	102,737,123	7,596,728	20,016,521 ⁷⁾	5,814,109
1890	140,602,428	32,489,016	92,420,941	5,944,614	23,301,253 ⁸⁾	6,501,951
1891	146,526,720	34,993,808	104,198,133	6,227,238	22,466,653	6,201,292
1892	145,650,569	34,800,948	93,683,125	6,216,790	20,109,086	5,871,612
1893	126,244,437	29,890,084	114,777,476	8,038,700	19,687,124	5,438,774
1894	138,702,635	28,919,885	135,965,234	8,341,050	23,023,413	6,017,424
1895	150,345,661	34,741,396	142,934,771	8,979,969	25,146,920	6,906,378
1896	172,641,557	42,494,973	158,942,428	8,799,550	29,085,797	8,635,966
1897	202,503,000	46,471,085	168,691,000	8,000,454	32,915,208	9,449,142

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

¹⁾ Förutom Rbl 165,043: 30. — ²⁾ D:o d:o 178,388: 07. — ³⁾ D:o d:o 76,014: 72. — ⁴⁾ D:o d:o 121: 60.
— ⁵⁾ D:o d:o 73: 01. — ⁶⁾ D:o d:o 56: 65. — ⁷⁾ D:o d:o 27: 24. — ⁸⁾ D:o d:o 25: 44.

Tab. No 86. Värdet af Helsingfors stads

	1 8 9 5			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		sjöledes	per Jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>
Importerade varor:				
Apoteksvaror och färdiga läkemedel	117,826	325	3,783	121,934
Asfalt	101,609	862	—	102,471
Barnleksaker	41,247	517	13,336	55,100
Beck och beckolja	172,920	—	—	172,920
Benmjöl	—	71,044	—	71,044
Boktryckeristilar och -svärta	89,819	—	—	89,819
Bomull och bomullsvadd	227,799	153	1,818	229,770
Cement	172,697	—	—	172,697
Cikorie och andra kaffesurrogater	1	39,202	3,763	42,966
” rötter	66,159	22,664	3,161	91,984
Fartyg och båtar	—	—	—	—
Fajans och porslin	62,788	2,680	16,069	81,537
Fisk, inlagd	41,963	1,256	1,498	44,717
” färsk, torkad, saltad eller rökt	178,348	2,412	27,196	207,956
Frukt och bär	410,765	112,515	37,500	560,780
Frö, alla slag	268,455	15,212	5,674	289,341
Färger och färgämnen och krita	627,845	59	1,220	629,124
Garn alla slag	324,369	6,788	73,452	404,609
Glas- och kristallarbeten	169,985	845	2,960	173,790
Grönsaker och jordfrukter	98,975	71,867	24,629	95,471
Guano och öfriga ej särskildt nämnda gödnings- ämnen	91,197	60	2,582	93,839
Gummi, kåda och hartz	85,438	5,106	281	90,825
Hudar, råa	191,628	26	—	191,654
” beredda och tillverkningar	173,318	5,534	50,315	229,167
Humle	—	—	—	—
Instrumenter, äfven musikaliska	342,602	885	29,025	372,512
Jern: bleckplåt och jerntråd samt galv. plåt	318,296	283	1,124	319,703
” arbeten af do do	71,660	8,798	7,300	87,758
” gröfre arbeten af gjut- och smidjern samt plåt	96,966	—	7,518	104,484
” filadt smide, finsmidesarbeten och klenare gjutgods	384,465	5,923	2,773	393,161
” jern- och stålplåt, svart	302,783	142	153	303,078
” jernmalm och tackjern	205,465	—	—	205,465
” jernvägsskenor	841,775	—	—	841,775
” spik	38,596	2,009	909	41,514
” stångjern, finjern, tuber och rör	497,363	—	68	497,431
” öfriga jern- och stålartiklar	12,173	—	45	12,218
Kaffe	2,474,144	—	—	2,474,144
Kakao och chokolad	—	—	—	—
Kemikalier	404,983	32,518	2,445	439,946
Kläder färdiga	563,945	4,061	369,456	937,462
Krydder	209,314	11,973	3,262	224,549
Kött och fisk samt ladugårdsprodukter	507,255	32,418	93,733	148,607
Literatur och konst samt skrifmaterial	22,456	2,389	10,568	520,212
Ljus	2,968	96,616	1,999	101,585
Maltdrycker	10,982	—	—	10,982
Manufaktur-, korta och galanterivaror	2,436,516	125,569	1,291,541	3,853,626
Maskinfilt och pressduk	77,352	—	—	77,352
Maskiner äfvensom jordbruks- och brandredskap	2,140,124	1,247	28,643	2,170,014
Metaller samt arbeten deraf utom jern	572,184	7,993	43,430	623,607
Mineralier, arbetade och oarbetade	754,419	521	1,020	755,960

import och export under åren 1895—1897.

	1 8 9 6				1 8 9 7			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		sjöledes	per jernväg			sjöledes	per jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	
	181,788	90	16,897	198,775	190,206	1,153	5,771	197,130
	63,336	—	—	63,336	158,484	—	—	158,484
	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	—	—	—	—
	108,444	—	—	108,444	—	—	—	—
	527,511	—	319	527,860	571,283	24	1,991	573,298
	265,360	—	—	265,360	327,886	—	—	327,886
	140,951	67,684	6,443	215,078	144	71,559	1,805	73,508
	2,194,342	—	—	2,194,342	796,235	—	—	796,235
	—	—	—	—	—	—	—	—
	165,899	1,423	8,821	176,143	—	—	—	—
	488,315	92,568	36,054	616,937	126,520	970	21,183	148,673
	238,948	6,227	78,271	323,446	513,281	163,944	77,074	754,299
	721,970	641	1,254	723,865	108,289	34,904	18,502	261,695
	624,995	35,940	49,880	710,815 ¹⁾	789,281	330	2,961	792,572
	—	—	—	—	623,005	31,508	144,233	798,746
	24,651	85,866	8,941	119,458	241,955	5,148	29,037	276,135
	164,541	—	6,375	170,916	21,965	95,200	29,064	146,229
	336,355	273,981	219,228	829,564	186,298	—	—	186,298
	798,535	—	—	798,535	461,406	319,692	468,910	1,250,008
	—	—	—	—	351,612	—	—	351,612
	904,454	—	12,000	916,454 ²⁾	289,756	11,398	130,169	431,323
	—	—	—	—	143,200	39,425	9,000	191,625
	—	—	—	—	1,091,588	350	21,336	1,113,274
	—	—	—	—	—	—	—	—
	203,494	1,553	—	205,047	—	—	—	—
	221,621	—	—	221,621	139,588	—	—	139,588
	834,031	—	2,464	836,495	287,048	—	3,905	290,953
	196,058	—	—	196,058	808,501	120	80	808,701
	809,419	—	—	809,419	349,102	—	—	349,102
	—	—	—	—	785,274	—	—	785,274
	447,529	2,457	—	449,986	—	—	80	549,859
	542,943	—	—	542,943	549,779	—	—	549,779
	3,228,427	—	—	3,228,427	533,832	6,770	12,708	552,510
	—	—	—	—	1,930,272	—	—	1,930,272
	—	—	—	—	73,275	—	1,550	74,825
	404,100	1,198	8,047	413,345	485,791	1,655	268	487,714
	817,041	4,715	151,363	973,119	841,038	2,010	643,728	1,486,776
	—	—	—	—	—	—	—	—
	44,047	89,810	258,313	392,170	55,881	99,918	313,991	469,790
	495,257	6,221	26,000	527,478	524,245	2,593	22,194	549,032
	83,207	228	5,174	88,609	—	—	—	—
	2,764,805	24,927	1,176,198	3,965,930	88,008	150	295	88,453
	2,443,912	2,676	10,001	2,456,589	3,098,209	29,349	1,630,472	4,758,530
	1,536,952	27,779	14,621	1,579,352	—	—	—	—
	816,825	5,504	24,459	846,788	3,555,312	4,797	40,252	3,600,361
	—	—	—	—	1,747,199	39,878	103,596	1,890,673
	—	—	—	—	784,427	22,984	1,685	815,096

Fortsättning.

	1 8 9 5			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		sjöledes	per jernväg	
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>
Oljekakor och mjöl deraf	11,016	3,733	762	15,511
Oljor och fettarter	380,777	215,431	33,539	629,747
Ost	19,496	14,979	14,652	49,127
Papper, papp, tapeter och andra papperstillverk- ningar	302,179	4,771	37,330	344,280
Petroleum	666	755,947	22,608	779,216
Potatis och potatismjöl	104	20,636	—	20,740
Rep och tåg	53,206	31,150	17,669	102,025
Salt	164,545	—	—	164,545
Sill	—	—	—	—
Skoplagg	120,411	200,697	177,163	498,271
Socker, rå-	1,648,091	—	—	1,648,091
" raffineradt	459,616	—	12,525	472,141
" sirap	32,155	1,032	474	33,661
" tillverkningar	20,815	93,381	91,617	205,813
Spanmål, råg	27,338	84,601	—	111,939
" korn	291,291	117,434	109	408,834
" hafre	360	2,692	—	3,052
" ärter	12,471	28,377	8,950	49,798
" mais	2	85,601	—	85,603
" öfriga slag	1,593	363	83	2,039
" malen, hvete	775,422	888,572	87,914	1,751,908
" " råg och malt	989,184	520,453	28,298	1,537,935
" " hafre	1,439	—	—	1,439
" " öfriga slag	887	3,384	162	4,433
" " kli och andra kraftfoder	8,426	107,613	14,657	130,696
" gryner, ris och hirs	9,412	8,800	3,080	21,292
" " öfriga slag	137,041	28,504	4,609	170,154
" bakverk, jäst och stärkelse	40,117	3,995	8,314	52,426
Spirituosa i fat	180,034	146	—	180,180
" i buteljer	222,486	321	29	222,836
Stenkol	617,327	—	—	617,327
Stenkolstjära	118,300	1,624	104	120,028
Talg	740,944	—	922	741,866
Pegel, lera och dräneringsrör	125,159	4,273	—	129,432
Thé	97,035	—	57,573	154,608
Tobak, oarbetad	169,336	119,131	29,612	318,079
" arbetad	41,898	56	33,175	75,129
Träarbeten och trävirke	117,560	28,342	215,004	360,906
Trålar och såpa	17,355	4,339	5,445	27,139
Urmakeriarbeten	209,442	—	29,832	239,274
Vagnmakarearbeten	—	—	—	—
Viner, ej mousserande, i fat	843,293	3,213	792	847,298
" i buteljer	72,576	42	3,687	76,305
" mousserande i buteljer	71,115	—	400	71,515
Ägg	16	211,852	154,174	366,042
Öfriga varor	705,123	168,138	164,797	1,038,058
Summa	26,860,996	4,456,095	3,424,305	34,741,396

	1 8 9 6				1 8 9 7			
	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa	Från utlan- det sjöledes	Från Ryssland		Summa
		sjöledes	per jernväg					
	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	<i>Fm.</i>	
	359,881	277,211	110,571	747,663	305,222	268,101	38,130	611,453
	—	—	—	—	—	—	—	—
	403,361	2,161	17,861	423,383	415,479	1,553	33,091	450,123
	864	875,070	2,834	878,768	559	842,162	21,584	864,305
	46	32,457	—	32,503	31,110	63,259	1,125	95,494
	166,046	—	—	166,046	157,304	—	—	157,304
	153,649	6,608	267,120	427,377	78,268	—	949	79,217
	1,979,923	54,334	—	2,034,257	153,657	2,590	72,772	229,019
	576,642	2,464	—	579,106	781,144	1,466,589	—	2,247,733
	30,247	1,307	—	31,554	453,545	6,594	7,174	467,313
	20,049	91,092	7,067	118,208	24,498	38,365	2,652	65,215
	60	128,706	—	128,766	27,976	24,303	62,250	114,529
	293,307	169,109	3,381	465,797	16	339,179	—	339,195
	782	190,092	—	190,874	291,395	119,759	863	412,017
	670,264	828,949	126,425	1,625,638	—	—	—	—
	833,105	610,039	5,638	1,448,782	1,250,965	837,358	181,610	2,269,933
	197,256	75,072	26,139	298,467	1,121,635	666,367	42,117	1,830,119
	8,655	147,808	1,695	158,158	—	—	—	—
	—	—	—	—	17,081	171,884	43,589	232,554
	—	—	—	—	—	—	—	—
	450,543	93	—	450,636	391,489	70,833	39,642	501,964
	704,074	1	—	704,075	—	—	—	—
	142,160	—	—	142,160	541,383	279	60	541,722
	149,902	30,048	807	180,757	1,687,390	—	—	1,687,390
	94,878	—	—	94,878	150,940	—	—	150,940
	151,004	130,804	—	281,808	77,739	130	1,515	79,384
	130,683	4,078	142,979	277,740	—	—	—	—
	195,242	101,957	173,360	470,559	105,682	—	99,130	204,812
	—	—	—	—	258,581	234,157	62,855	555,593
	—	—	—	—	147,396	3,643	61,147	212,186
	—	—	—	—	320,975	71,936	134,779	527,690
	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	—	30,238	500	7,179	37,917
	968,092	823	—	968,915	971,667	2,144	2,166	975,977
	85,215	—	—	85,215	122,365	300	850	123,515
	—	—	—	—	41	350,269	223,475	573,785
	1,751,462	814,300	653,981	3,219,743	875,735	166,241	284,735	1,326,711
Summa	34,021,100	5,032,090	3,441,783	42,494,973	34,426,087	6,876,998	5,168,000	46,471,085

Tab. No 87. Helsingfors stads trävaruexport ¹⁾ under åren 1895—1897.

Till	Sågtillverkningar					Sågtimmer och oså- gadt virke			Värde	
	Af minst 2 m. längd	Skärf	Plank- och brädstump	Björk och furu-käppar	Ribbor	Holländsk bjelk	Props	Bräkved		
	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	m ³	<i>Frk.</i>	
1895	Belgien	16,301	1,566	280	599	—	—	—	—	493,317
	Danmark	2,850	—	—	—	—	—	—	—	76,950
	England	37,187	4,204	5,570	5,028	1,155	—	2,135	—	1,388,461
	Frankrike	6,104	—	—	—	—	—	12,188	—	221,196
	Holland	14,442	—	—	—	323	2,157	2,855	—	443,263
	Ryssland	—	—	—	—	192	—	—	301	2,957
	Spanien	30,597	—	—	17	—	—	—	—	826,765
	Sverige	—	—	—	—	—	—	—	814	2,442
Tyskland	8,796	—	—	—	2	—	—	—	237,516	
Summa	116,277	5,770	5,850	5,644	1,672	2,157	17,171	1,115	—	
Värde <i>Frk.</i>	3,139,479	152,228	46,800	214,472	20,097	37,748	78,981	3,062	3,692,867	
1896	Belgien	28,998	—	—	—	16	—	—	—	838,824
	Danmark	1,853	148	49	—	—	—	—	—	55,902
	England	66,360	3,146	3,214	5,006	1,620	—	4,404	—	2,313,806
	Frankrike	7,045	—	—	697	3	—	5,274	—	258,723
	Holland	11,018	—	—	—	533	131	2,450	—	352,536
	Ryssland	9	—	—	—	140	—	—	118	2,249
	Spanien	15,215	—	—	—	—	—	—	—	527,399
	Sverige	3	—	—	—	—	—	—	1,958	12,252
Tyskland	6,865	1	—	—	—	—	—	26	204,065	
Summa	137,366	3,295	3,263	5,703	2,312	131	12,128	2,102	—	
Värde <i>Frk.</i>	4,117,223	103,423	26,104	216,714	27,744	2,293	59,403	12,852	4,565,756	
1897	Belgien	28,097	—	40	—	1,435	—	—	—	834,482
	Danmark	957	—	—	—	—	—	—	—	27,870
	England	56,153	1,927	5,831	5,483	3,311	—	4,457	208	2,042,198
	Frankrike	7,824	—	—	1,043	—	—	7,905	—	317,205
	Holland	14,253	—	1,034	—	979	—	3,359	—	445,849
	Ryssland	—	—	—	—	32	—	—	12	1,144
	Spanien	14,997	—	—	—	—	—	—	—	535,067
	Sverige	111	—	—	—	—	—	300	3,650	19,980
Tyskland	5,227	—	—	—	—	—	—	—	151,232	
Summa	127,619	1,927	6,905	6,526	5,757	—	16,021	3,870	—	
Värde <i>Frk.</i>	3,862,050	48,046	55,240	247,988	69,932	—	79,669	12,102	4,375,027	

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m.

¹⁾ Värdeuppskattningen tillkommen på enskild väg, afser fob-pris.

Tab. N:o 88. Antalet af vid Helsingfors hamnkontor inklarerade fartyg under år 1897, jemfördt med åren 1889—1896.

	Främmande farkoster betalande för resa						Stadens farkoster									Summa antal
							à 20 p. per ton						betalande för resan			
	à 40 p. per ton		à 60 p. per ton		à 20 p. per ton								à 40 p. per ton		à 60 p. per ton	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton	antal	ton		
Januari	3	12	—	—	2	633	2	7	2	646	1	611	—	—	—	10
Februari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
April	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	21
Maj	689	18,315	146	9,729	35	16,826	38	904	39	11,508	20	11,202	—	—	255	1,222
Juni	677	19,794	172	17,815	47	16,585	40	1,194	66	19,085	18	8,822	—	—	113	1,133
Juli	859	24,156	132	14,997	32	13,511	40	987	76	23,814	24	13,126	—	—	18	1,181
Augusti	874	24,814	141	18,599	37	12,205	71	2,439	72	22,549	19	10,316	—	—	6	1,220
September	719	21,110	168	13,215	38	14,789	63	1,755	55	16,046	22	12,811	—	—	—	1,065
Oktober	780	20,768	154	15,311	42	18,378	17	133	50	14,410	18	9,674	—	—	—	1,061
November	475	13,881	118	11,575	41	16,517	103	3,582	36	9,990	21	10,908	10	1,965	—	804
December	89	2,297	14	1,034	21	12,535	151	6,638	12	3,080	22	12,153	24	11,109	—	333
Summa för år 1897	5,165	145,147	1,046	102,283	295	121,979	525	17,639	408	121,128	165	89,623	34	13,074	412	8,050
” ” ” 1896	5,110	149,745	945	109,410	259	92,808	819	21,963	373	108,958	143	74,711	32	13,547	440	8,121
” ” ” 1895	3,622	136,323	861	104,380	214	86,470	168	14,040	352	99,674	127	60,205	26	9,515	200	5,590
” ” ” 1894	3,734	133,090	1,071	117,529	234	89,370	342	15,899	362	102,579	116	58,731	27	11,036	239	6,125
” ” ” 1893	3,387	120,594	961	79,909, ⁴	226	80,691	140	15,639	368	106,218	109	50,671	28	10,013	244	5,463
” ” ” 1892	3,552	124,273	1,122	89,008	230	85,183	106	12,694	303	87,194	119	52,863	30	10,864	266	5,728
” ” ” 1891	4,245	122,721	1,167	135,677	214	79,637	190	21,052	151	26,362	90	41,431	30	9,356	295	6,409
” ” ” 1890	4,680	123,460	1,270	154,963	230	78,073	202	14,694	126	21,021	91	38,883	29	9,172	303	6,931
” ” ” 1889	4,768	114,043	1,086	137,825	225	79,799	272	13,559	120	27,551	84	33,000	25	7,366	198	6,778

Källa: Uppgifter från Hamnkontoret.

Tab. N:o 89. Antalet af i Helsingfors hemmahörande fartyg under åren 1888—1897.

	Ångare		Segelfartyg		Summa	
	antal	ton	antal	ton	antal	ton
1888	36	4,071,99	22	2,462,30	58	6,534,29
1889	40	6,613,99	18	1,673,06	58	8,287,05
1890	43	6,819,00	12	1,673,00	55	8,492,00
1891	48	8,609,00	32	2,887,00	80	11,496,00
1892	35	11,020,23	38	2,583,12	93	13,603,35
1893	60	11,495,51	45	2,870,44	105	14,365,96
1894	61	11,793,12	47	2,692,52	108	14,485,94
1895	63	11,900,96	46	2,365,92	109	14,266,88
1896	69	17,117,97	63	3,192,47	132	20,310,42
1897	67	18,124,43	65	3,275,72	132	21,400,15

Källa: Uppgifter från Hamnkontoret.

Tab. N:o 90. Antalet fartyg af främmande nationalitet, som besökt Helsingfors under åren 1895—1897.

	1 8 9 5						1 8 9 6						1 8 9 7					
	Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa		Ångare		Seglare		Summa	
	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons	antal	tons
Franska	1	803	1	202	2	1,005	2	1,591	—	—	2	1,591	—	—	—	—	—	—
Ryska	8	4,171	11	1,178	19	5,349	14	5,632	17	1,651	31	7,283	18	5,711	52	3,639	70	9,350
Tyska	51	20,455	4	1,236	55	21,691	48	18,662	7	1,642	55	20,304	51	18,097	2	455	53	18,552
Svenska	11	4,100	41	6,334	52	10,434	17	7,761	73	8,776	90	16,537	24	12,761	63	6,764	87	19,525
Norska	8	7,361	5	1,575	13	8,936	16	12,517	12	2,761	28	15,278	26	14,725	15	5,117	41	19,842
Engelska	57	48,251	3	1,729	60	49,980	49	39,174	—	—	49	39,174	62	52,672	—	—	62	52,672
Danska	9	8,376	15	2,922	24	11,298	9	9,000	14	2,450	23	11,450	10	9,103	18	2,720	28	11,823
Holländska	3	2,536	3	691	6	3,227	3	2,608	3	593	6	3,201	4	2,767	2	740	6	3,507
Belgiska	—	—	—	—	—	—	6	5,113	—	—	6	5,113	1	732	—	—	1	732
Italienska	2	1,377	1	682	3	2,059	—	—	1	829	—	—	—	—	—	—	—	—
Spanska	1	754	—	—	1	754	5	4,019	—	—	5	4,019	5	5,280	—	—	5	5,280
Österrikiska	—	—	1	589	1	589	—	—	—	—	—	—	1	1,215	—	—	1	1,215
Summa	151	98,184	85	17,138	236	115,322	169	106,077	127	18,702	296	124,779	202	123,063	152	19,435	354	142,498

Källa: Helsingfors Köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors import och export m. m.

Tab. N:o 91. Passagerarerörelsen å Helsingfors bangård åren 1893—1897.

	1 8 9 3	1 8 9 4	1 8 9 5	1 8 9 6	1 8 9 7
Anlände passagerare ¹⁾					
I klass	616	702	696	836	1,245
II „	25,733	25,788	27,111	30,567	38,471
III „	108,569	115,823	118,371	134,650	159,014
Summa	134,918	142,313	146,178	166,053	198,730
Afgångne passagerare ¹⁾					
I klass	599	668	682	783	1,302
II „	24,775	24,695	26,339	29,310	37,357
III „	107,643	110,693	111,639	125,633	152,489
Summa	113,017	136,056	138,660	155,728	191,148
Summa person-kilometer för anlände och afgående passagerare	29,433,879	31,393,472	33,121,471	38,236,946	50,555,114
hvilket af samtliga statsjernvägars	238,561,986	248,018,704	274,691,984	321,770,624	408,085,918
utgör i procent	12,34	12,66	12,06	11,89	12,39
Inkomst af passageraretrafiken å Helsingfors station Fmk	724,925,23	727,894,84	845,175,75	998,985,95	1,067,492,55
utgörande af samtliga statsjernvägars Fmk	5,256,634,83	5,253,844,87	6,069,759,27	7,193,761,38	7,868,349,34
i procent	13,79	13,85	13,92	13,89	13,56

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Förutom trupper och fångar.

Tab. No 92. Godsrörelsen å Helsingfors och Sörnäs jernvägsstationer åren 1893—1897.

	1 8 9 3			1 8 9 4			1 8 9 5			
	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	Sörnäs	Summa	H:fors	H:fors hamn	Sörnäs	Summa
Ankommet gods, kilogram	136,089,853	78,161,444	214,251,297	117,148,023	80,323,909	197,471,932	130,664,000	34,244,000	79,991,000	244,899,000
Afgånget " "	38,428,794	35,241,103	73,669,897	38,866,221	21,389,627	60,255,848	31,896,000	22,341,000	15,731,000	69,968,000
Summa tonkilometer för ankommet gods	11,988,341	9,947,913	21,936,254	10,078,616	10,532,017	20,610,633	12,494,795	2,671,359	10,258,933	25,425,087
Summa tonkilometer för afsändt gods	6,518,012	6,512,168	13,030,180	6,647,746	2,822,526	9,470,272	6,235,810	3,225,033	2,022,447	11,483,290
Summa	18,506,353	16,460,081	34,966,434	16,726,362	13,354,543	30,080,905	18,730,605	5,896,392	12,281,380	36,908,377
hvilket af samtl. statsjernvägars	—	—	291,004,826	—	—	299,543,398	—	—	—	314,882,934
utgör i procent	—	—	12,02	—	—	10,04	—	—	—	11,09
Inkomst af godstrafiken <i>Fmk</i>	588,892,46	279,441,54	868,334,00	860,081,03	158,965,63	839,046,66	848,513,83	—	109,787,01	958,300,81
hvilket af samtl. statsjernvägars . . . . . <i>Fmk</i>	—	—	7,939,854,13	—	—	8,655,939,72	—	—	—	9,212,557,79
utgör i procent	—	—	10,80	—	—	9,69	—	—	—	10,40
Totalinkomsten ¹⁾ . . . <i>Fmk</i>	1,326,376,81	284,379,59	1,610,756,40	1,446,287,02	165,085,29	1,611,372,31	1,706,096,03	—	115,730,21	1,821,826,24
hvilket af samtl. statsjernvägars . . . . . <i>Fmk</i>	—	—	13,404,258,88	—	—	14,301,049,84	—	—	—	15,456,284,14
utgör i procent	—	—	12,02	—	—	11,27	—	—	—	11,80

	1 8 9 6				1 8 9 7			
	H:fors	H:fors hamn	Sörnäs	Summa	H:fors	H:fors hamn	Sörnäs	Summa
Ankommet gods, kilogram	139,286,000	65,698,000	99,619,000	304,603,000	135,420,000	64,831,000	107,573,000	307,824,000
Afgånget „ „	39,568,000	26,213,000	24,326,000	90,107,000	45,974,000	35,198,000	19,397,000	100,569,000
Summa tonkilometer för ankommet gods	14,331,519	4,864,318	12,462,774	31,658,611	14,659,927	4,512,774	13,069,870	32,242,571
Summa tonkilometer för afsändt gods	7,390,769	4,396,328	3,582,135	15,369,232	9,260,197	5,830,496	2,132,862	17,223,555
Summa	21,722,288	9,260,646	16,044,909	47,027,843	23,920,124	10,343,270	15,202,732	49,466,126
hvilket af samtl. statsjernvägars . .	—	—	—	357,450,928	—	—	—	423,972,752
utgör i procent	—	—	—	13,43	—	—	—	11,67
Inkomst af godstrafiken . . . . . <i>Smc</i>	1,023,760,25	—	154,015,31	1,177,775,56	1,162,769,77	—	108,123,94	1,270,893,71
hvilket af samtl. statsjernvägars <i>Smc</i>	—	—	—	0,483,494,91	—	—	—	11,657,421,77
utgör i procent	—	—	—	11,23	—	—	—	10,90
Totalinkomsten ¹⁾ . . . . . <i>Smc</i>	2,035,193,98	—	160,951,91	2,196,145,89	2,270,239,61	—	110,356,49	2,380,596,10
hvilket af samtl. statsjernvägars <i>Smc</i>	—	—	—	17,867,386,25	—	—	—	19,770,883,47
utgör i procent	—	—	—	12,29	—	—	—	12,04

Källa: Jernvägsstyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Omfattande såväl inkomsten från person- och godstrafiken som diverse inkomster utom trafiken.

Tab. N:o 93. Anmälda resande i Helsingfors åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Januari	992	952	942	1,005	911	713	1,138	1,094	1,527	1,687
Februari	726	768	732	993	877	860	1,052	1,008	1,419	1,479
Mars	891	898	976	1,101	1,047	1,090	1,369	1,187	1,476	1,761
April	887	926	1,003	1,129	1,080	1,082	1,259	1,281	1,609	1,786
Maj	923	1,117	1,103	1,079	1,032	1,119	1,247	1,334	1,738	2,084
Juni	1,122	1,125	1,486	1,199	1,109	1,418	1,348	1,678	1,727	1,989
Juli	1,119	1,238	1,309	1,218	1,181	1,229	1,383	1,635	1,700	2,221
Augusti	1,250	1,447	1,360	1,379	1,292	1,493	1,592	1,979	2,045	2,464
September	1,221	1,390	1,469	1,541	1,385	1,476	1,486	2,314	2,585	2,799
Oktober	1,117	1,162	1,142	1,118	1,267	1,377	1,281	1,879	1,935	2,068
November	854	982	988	996	930	1,091	1,060	1,388	1,249	1,535
December	828	845	924	902	843	1,039	999	1,222	1,413	1,424
Summa	11,930	12,940	13,434	13,660	12,954	14,067	15,214	17,999	20,423	23,297

Källa: Uppgifter från Poliskammaren.

Tab. N:o 94. Antagna hyrkuskar, landt- och sjöformän i Helsingfors åren 1887—1897.

År	Hyrkuskar	Landtformän	Sjöformän
1887	364	199	22
1888	387	203	20
1889	410	213	27
1890	419	215	33
1891	468	281	35
1892	378	180	35
1893	423	258	32
1894	437	278	31
1895	451	241	29
1896	484	277	26
1897	512	251	24

Källa: Magistratens notariatförteckningar och uppgifter från Poliskammaren.

Tab. No 95. Spårvägstrafiken i Helsingfors under

1897 Månad	Linie- längd	A n t a l				Inkomster ¹⁾		A n t a l	
		Traktdagar	Vagn dagar	Hästdagar	Passagerare	Fmk	Vagnkilometer	Hästkilometer	
Januari	8,504,5	31	403	1,953	86,184	12,118	25	47,473,4	47,473,4
Februari	8,504,5	28	364	1,814	79,403	11,116	12	41,563,4	42,542,1
Mars	8,504,5	31	403	1,953	100,419	14,064	37	47,473,4	48,120,9
April	8,504,5	30	390	1,890	121,419	17,119	98	45,942	45,942
Maj	8,504,5	31	403	1,953	154,605	21,978	82	48,440,9	48,440,9
Juni	8,504,5	30	390	1,890	141,911	20,249	89	47,175	47,175
Juli	8,504,5	31	403	1,953	132,503	18,819	82	48,747,5	48,747,5
Augusti	8,504,5	31	403	1,953	139,726	19,901	15	48,747,5	48,747,5
September	8,504,5	30	390	1,890	145,657	20,664	84	46,824,6	46,824,6
Oktober	8,504,5	31	403	1,953	135,138	19,105	90	47,473,4	47,473,4
November	8,504,5	30	390	1,890	118,970	16,794	07	45,942	45,942
December	8,504,5	31	403	1,957	113,157	15,990	82	46,974,2	47,085,8
<i>Häraf å linien:</i>	8,504,5	365	4,745	23,049	1,469,092	207,924	03	562,777,3	564,515,1
Sörnäs—Lappviksg.	4,800	365	2,555	13,180	945,299	135,156	53	325,662,5	326,844,9
Tölö—Brunnsp.	3,704,5	365	2,190	9,869	523,793	72,767	50	237,114,8	237,670,2
1896	8,504,5	366	4,758	21,646	1,424,921	201,660	76	562,740,1	564,352,6
1895	8,504,7	365	4,745	21,557	1,299,651	183,322	07	561,110,2	561,740
1894	8,479,03	365	4,745	21,582	1,275,631	179,902	47	560,983,8	561,964,2
1893	8,486,53	365	4,729	21,532	1,224,345	172,305	44	554,362,1	554,362,1
1892	8,456,18	365	4,758	21,656	1,383,079	194,915	62	552,154,8	552,154,8
1891	8,456,18	365	4,589	22,175	1,392,339	200,375	10	503,655,8	553,643,1

Källa: Direktionens för Helsingfors Spårvägs- och Omnibusaktiebolags årsberättelser.

¹⁾ Statistiken utvisar Fmk 1,244:42 lägre inkomst än den hvilken verkligen influtit och beror det qvartersmän samt stadsträdgårdsmästaren erlagts med Fmk 1.150.

år 1897, jämförd med samma trafik åren 1891—1896.

Medeltal																			
Vagnar		Hästar				Passagerare per dag	Inkomster				Genomlupna per dag								
i trafik	under reparations	i reserv	i redo	i spann	i reserv och div. arbeten		sjuka	per vagn och dag	pr häst och dag	per 100 vagnkilometer	per 100 hästkilometer	Vagnkilometer	Hästkilometer	kilometer af vagn	kilometer af häst				
							Fmk.	Fmk.	Fmk.	Fmk.									
13	0,6	5,4	63	21	13	3,1	2,780	30	07	6	21	25	53	25	53	1,532	1,532	117,8	24,3
13	0,6	5,4	64,7	19,6	10,4	4,5	2,836	30	54	6	13	26	72	26	13	1,484,4	1,519,4	114,2	23,5
13	1,1	4,9	63	21	11,2	3,1	3,239	34	90	7	20	29	63	29	23	1,531,4	1,552,3	117,8	24,6
13	0,6	5,4	63	21	8,4	6	4,047	43	90	9	06	37	22	37	22	1,531,4	1,531,4	117,8	24,3
13	0,5	5,5	63	21	8,9	4,6	4,987	54	54	11	25	45	37	45	37	1,562,6	1,562,6	120,2	24,8
13	0,9	5,1	63	21	10,5	4,2	4,730	52	18	10	71	42	93	42	93	1,572,5	1,572,5	121	25
13	1,6	4,4	63	21	9,1	5,2	4,274	46	70	9	63	38	61	38	61	1,572,5	1,572,5	121	25
13	1,3	4,7	63	21	8,7	3,2	4,185	49	38	10	19	40	82	40	82	1,572,5	1,572,5	121	25
13	0,4	5,6	63	21	9,5	4,1	4,855	52	97	10	93	44	13	44	13	1,560,8	1,560,8	120,1	25
13	0,4	5,6	63	21	11,3	3,4	4,359	47	41	9	78	40	25	40	25	1,531,4	1,531,4	117,8	24,3
13	0,6	5,4	63	21	13,4	2,8	3,966	43	06	8	89	36	56	36	56	1,531,4	1,531,4	117,8	24,3
13	0,4	5,6	63	21	13,1	2,9	3,650	39	68	8	17	34	04	33	96	1,515,3	1,518,9	116,6	24,6
13	0,8	5,2	63,1	20,9	10,6	3,9	4,025	43	82	9	02	36	95	36	83	1,541,8	1,546,6	118,6	24,5
7	0,5	2,5	36,1	20,9	1,6	1,9	2,590	52	90	10	25	41	50	41	35	892,2	895,5	127,5	24,8
6	0,3	2,7	27	—	9	2	1,435	33	23	7	37	30	69	30	62	649,6	651,1	108,2	24,1
13	0,8	5,2	63,1	20,9	10,6	3,9	4,025	43	82	9	02	36	95	36	83	1,541,8	1,546,6	118,6	24,5
13	1	5	59,2	34,9	4,2	3,893	42	38	9	32	35	83	35	73	1,537,6	1,541,9	120,4	26,1	
13	0,9	5	59	33,5	4,1	3,561	38	63	8	50	32	67	32	63	1,537,3	1,539	118,3	26	
13	0,6	5	59	33,8	4,3	3,495	37	91	8	33	32	07	32	01	1,536,9	1,539,6	118,2	26	
13	0,6	5	59	32,9	4,5	3,354	36	43	8	—	31	08	31	08	1,518,8	1,518,8	117,2	25,7	
13	0,9	5	59	29,6	5,7	3,779	40	97	9	—	35	30	35	30	1,508,6	1,508,6	116	25,5	
13	0,8	5	61	22,6	6	3,822	43	67	9	34	39	78	36	37	1,380	1,516,8	109,7	25,8	

deraf att icke alla försålda rabattbiljetter influtit, samt att afgifterna för postiljoner och tre af stadens

Tab. N:o 96. Telegramvexling å Helsingfors telegrafstation åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Telegram till och ifrån orter inom Finland och Ryssland.										
<i>Afgångna:</i> betalda telegram	35,302	34,761	36,890	36,235	35,736	36,656	36,510	32,729	33,639	36,088
" obetalda " { meteorologiska	712	2,815	712	3,120	761	795	781	780	734	728
" " " { tjenste-	2,080		2,387		2,163	2,388	2,494	2,318	2,735	2,909
Summa	38,184	37,576	39,989	39,355	38,660	39,839	39,785	35,827	37,108	39,725
<i>Ankomna:</i> betalda telegram	37,706	38,818	39,884	38,303	40,448	39,361	39,430	38,686	40,435	43,124
" obetalda " { meteorologiska	4,272	7,410	4,272	7,183	7,717	7,696	8,288	8,413	8,776	9,218
" " " { tjenste-	3,339		3,327		4,815	4,702	4,815	4,702	4,815	4,702
Summa	45,317	46,228	47,483	45,486	48,165	47,057	47,718	47,099	49,211	52,342
Telegram till och ifrån utlandet.										
<i>Afgångna:</i> betalda telegram	9,676	11,510	12,317	12,758	12,683	15,659	17,580	17,995	20,445	23,533
" obetalda " { meteorologiska	356	518	356	594	449	427	432	420	429	430
" " " { tjenste-	139		173		219	172	174	216	260	341
Summa	10,171	12,028	12,846	13,352	13,351	16,258	18,186	18,631	21,134	24,304
<i>Ankomna:</i> betalda telegram	9,573	11,615	12,819	13,521	15,132	16,873	17,939	18,441	20,914	24,284
" obetalda " { meteorologiska	712	2,128	712	2,541	2,302	2,119	1,994	1,963	1,921	1,942
" " " { tjenste-	934		1,835		257	244	237	290	389	448
Summa	11,219	13,743	15,366	16,062	17,691	19,236	20,170	20,694	23,224	26,674
<i>Genomgående telegram:</i> emottagna och afgifna å Helsingfors station	157,458	160,700	149,789	150,659	168,468	169,504	164,683	176,720	190,313	208,930
Hela antalet telegram	162,349	270,275	265,473	264,914	286,335	291,894	290,542	298,971	320,990	351,975

Källa: Uppgifter från Telegrafstyrelsen.

Tab. N:o 97. Antal samtal och abonnenter i Helsingfors telefonförening under åren 1888—1897.

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Antal samtal.										
Januari	303,970	358,688	581,844	549,998	589,938	611,222	737,252	313,395	434,572	487,398
Februari	343,960	376,440	467,110	500,446	597,852	557,364	689,322	309,639	444,032	494,902
Mars	363,230	436,718	522,284	559,750	703,032	612,412	726,484	374,879	462,964	577,047
April	351,990	454,880	510,908	567,568	637,478	633,108	733,378	382,303	486,764	571,166
Maj	398,712	520,002	507,124	602,772	713,588	698,216	710,474	418,141	411,911	639,201
Juni	345,270	420,966	460,030	450,198	589,196	593,702	542,400	308,823	403,400	430,678
Juli	291,002	346,914	468,142	341,312	410,648	338,490	411,598	263,598	311,831	399,150
Augusti	296,564	363,854	360,948	349,882	458,516	340,912	400,822	265,135	343,783	397,174
September	279,888	449,704	515,856	514,962	594,494	536,638	594,698	353,035	485,064	554,396
Oktober	365,262	545,178	523,666	588,788	652,898	644,776	651,996	433,756	543,073	622,518
November	343,260	536,966	517,082	593,002	627,630	644,738	643,590	410,528	390,292	636,442
December	348,916	504,820	546,980	621,218	628,556	690,172	614,374	435,054	499,223	674,458
Summa	4,032,024	5,315,130	5,981,974	6,233,896	7,203,826	9,901,750	7,456,388	4,268,286	5,216,913	6,466,530
Antal abonnenter.										
Vid årets början	924	1,106	1,402	1,606	1,755	1,864	1,980	2,007	2,243	2,546
Tillkomna under året	244	373	305	279	294	267	276	315	464	486
Afgångna under året	62	77	101	130	185	151	179	149	161	211

Källa: Uppgifter från Telefonkontoret.

¹⁾ Antal samtal, hvilka förut beräknats efter antal uppringningar från abonnenterna, hafva från den 1 januari 1895 sålunda förändrats, att 2:ne uppringningar räknats till ett samtal.

Tab. N:o 98. Rörelsen vid Helsingfors

	1887		1888		1889		1890	
	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
Fribref och paket	74,707	23,748	101,567	33,822	114,202	32,134	13,851 ¹⁾	111,559
Enkla privata bref	—	483,170	—	521,638	—	589,160	—	1,007,604
Postkort	—	90,090	—	100,906	—	90,142	—	77,642
Bandförsändelser	—	232,487	—	244,462	—	227,448	—	188,132
Prenumererade tidningar och tidskrifter (antal nr) ²⁾ . . .	220,570	3,434,873	203,251	293,899 ¹⁾	206,886	314,879 ¹⁾	238,848 ¹⁾	4,118,620
Rekommenderade och assure- rade försändelser	65,031	40,230	91,214	78,096	98,566	76,176	45,426	137,978
Varupaket	6,411	14,820	13,712	17,058	13,452	17,211	—	11,274
Innehållet i afgångna assure- rade försändelser	<i>Fmk</i> 32,215,404,75	<i>Fmk</i> 29,599,919,26	<i>Fmk</i> 31,148,408,35	<i>Fmk</i> 12,972,950,76				
utgörande af i landet afsända i procent	" 93,612,067,18	" 94,265,781,51	" 108,961,251,48	" 61,119,868,74				
Uppböörden	<i>Fmk</i> 272,132,94	<i>Fmk</i> 299,765,05	<i>Fmk</i> 325,727,12	<i>Fmk</i> 385,395,04				
utgörande af totaluppbörden i procent	" 1,154,132,91	" 1,263,105,02	" 1,414,055,61	" 1,609,444,25				
	23,58	23,73	23,03	23,97				

Källa: Poststyrelsens tryckta årsberättelser.

¹⁾ Endast ryska. — ²⁾ Uppgiften omfattar Helsingfors kontor jemte underlydande poststationer samt tidnings

postkontor åren 1887—1896.

	1891		1892		1893		1894		1895		1896	
	an- komna	afsända	an- komna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända	ankomna	afsända
—	123,453	—	141,563	—	154,217	—	158,398	—	195,444	—	203,482	—
—	880,490	—	1,103,054	—	1,216,512	—	1,214,538	—	1,294,467	—	1,345,442	—
—	110,370	—	161,294	—	206,100	—	200,156	—	220,267	—	220,970	—
—	223,788	—	343,735	—	443,092	—	450,130	—	460,702	—	501,600	—
—	311,760 ¹⁾	33,592	321,176 ¹⁾	230,999	4,603,957	217,229	4,392,651	246,404	4,408,380	278,320	4,876,425	—
—	104,818	—	108,572	—	113,348	—	101,137	—	130,892	—	143,481	—
—	27,156	—	22,984	—	27,783	—	29,054	—	32,928	—	41,954	—
<i>Fmk</i> 10,434,820,96	<i>Fmk</i> 10,537,309,64	<i>Fmk</i> 12,341,915,78	<i>Fmk</i> 10,080,813,62	<i>Fmk</i> 13,617,018,22	<i>Fmk</i> 5,525,224,81							
" 56,739,757,65	" 60,417,115,2,1	" 63,197,782,58	" 69,793,383,41	" 68,982,527,89	" 86,567,654,46							
18,39	17,44	19,53	14,01	19,74	17,93							
<i>Fmk</i> 348,853,10	<i>Fmk</i> 348,648,64	<i>Fmk</i> 361,313,60	<i>Fmk</i> 381,511,08	<i>Fmk</i> 420,498,04	<i>Fmk</i> 466,373,66							
" 1,738,824,01	" 1,808,899,87	" 1,900,038,94	" 1,987,789,74	" 2,171,089,60	" 2,393,302,14							
20,05	19,27	19,02	19,19	19,36	19,48							

expeditionen vid poststyrelsen.

Tab. N:o 99. Insättningar och uttagningar vid Helsingfors sparbank under åren 1888—1897.

Å r	Insättningar		Uttagningar		Mera insättningar än uttagningar		Mera uttagningar än insättningar		Insättarenes fordran vid årets utgång			
	Antal nya böcker	Belopp i <i>Fmk.</i>	Antal inlösta böcker	Belopp i <i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>Fmk.</i>	Antal böcker	Belopp i <i>Fmk.</i>		
1888	2,218	1,171,259	1,407	923,335	52	247,923	48	—	—	9,638	4,583,572	30
1889	2,326	1,268,635	1,550	988,094	20	288,540	—	—	—	10,414	4,056,093	51
1890	2,366	1,332,563	1,623	1,127,208	97	205,352	03	—	—	11,157	5,460,522	25
1891	2,039	1,232,640	2,127	1,509,823	78	—	—	277,183	78	11,069	5,393,369	67
1892	1,840	1,103,168	2,104	1,649,033	88	—	—	545,865	88	10,769	5,046,548	77
1893	2,661	1,546,388	1,739	1,117,204	62	429,183	38	—	—	11,691	5,734,847	84
1894	2,540	1,472,737	1,622	1,172,287	53	300,449	47	—	—	12,609	6,326,620	61
1895	2,824	1,682,650	1,732	1,357,469	91	325,210	09	—	—	13,701	6,904,473	14
1896	3,412	1,877,605	1,942	1,395,672	60	481,932	40	—	—	15,171	7,667,935	71
1897	3,354	2,109,525	2,105	1,589,039	13	520,485	87	—	—	16,420	8,499,821	39

Källa: Sparbankens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 100. Insättningar i Kapital- och Lifränteförsäkringsanstalten i Helsingfors under åren 1888—1897.

Å r	För beredande af kapital		För beredande af lifränta		Delegarenes behållning vid årets utgång <i>Fmk.</i>	Räntevinst å delägarenes medel	Arfvinst å insättningar utan förbehåll	
	Med förbehåll <i>Fmk.</i>	Utan förbehåll <i>Fmk.</i>	Med förbehåll <i>Fmk.</i>	Utan förbehåll <i>Fmk.</i>				
	om medlens återbetalning vid dödsfall		om medlens återbetalning vid dödsfall					
1888	21,247	915	3,233	10,780	513,960	23	5,5 %	0,4 %
1889	30,247	745	3,731	8,231	560,851	50	5,4 "	0,3 "
1890	32,269	1,271	3,297	6,575	613,711	88	5,4 "	0,5 "
1891	29,874	1,022	4,545	7,410	661,892	67	5,4 "	1,0 "
1892	22,990	1,561	5,875	7,303	694,851	65	5,4 "	1,1 "
1893	21,951	1,670	4,685	8,094	732,041	79	5,2 "	0,1 "
1894	21,967	2,545	4,229	7,879	726,282	20	5,3 "	0,2 "
1895	39,700	2,220	5,213	7,557	753,547	15	5,1 "	0,1 "
1896	49,376	4,808	7,634	9,214	804,358	71	4,9 "	1,2 "
1897	47,615	2,410	4,273	7,149	852,768	54	5,0 "	0,5 "

Källa: Anstaltens tryckta årsberättelser.

Tab. N:o 101. Uppgift öfver de i Helsingfors å stadens trafikkontor uppdebiterade och uppburna afgifter under år 1897, jemförda med åren 1888—1896.

	Debet- sedel- avgift ¹⁾		Tolag		Trafik- avgift		Mätungs- avgift		Transito- magasins- hyra		Summa debiterade avgifter		Summa uppburna avgifter	
	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>	<i>Fmk</i>	<i>kl.</i>
Januari	—	—	8,916	20	6,050	51	—	—	27	47	14,994	18	—	—
Februari	—	—	7,626	78	3,013	62	—	—	58	79	10,699	19	—	—
Mars	—	—	9,795	59	6,728	02	—	—	54	50	16,578	11	—	—
April	—	—	9,157	80	9,312	63	—	—	19	60	18,490	03	—	—
Maj	—	—	15,070	23	53,343	13	244	55	846	32	69,504	23	—	—
Juni	—	—	16,952	81	43,486	89	706	75	1,489	52	62,635	97	—	—
Juli	—	—	20,265	39	43,021	91	—	—	690	05	64,977	35	—	—
Augusti	—	—	12,306	31	41,831	97	—	—	204	91	54,343	19	—	—
September	—	—	22,421	81	60,783	23	209	16	200	87	83,615	07	—	—
Oktober	—	—	18,316	30	55,670	68	236	97	492	11	74,715	86	—	—
November	—	—	21,143	10	53,226	63	—	—	1,458	42	75,828	15	—	—
December	—	—	15,839	13	81,060	43	—	—	518	56	97,418	12	—	—
Summa år 1897	—	—	177,811	45	458,529	65	1,397	23	6,061	12	643,799	45	635,485	77
” ” 1896	—	—	160,943	77	372,367	58	2,369	86	700	25	536,381	46	528,729	75
” ” 1895	1,163	04	130,430	51	335,046	02	2,428	61	524	13	489,592	31	480,763	54
” ” 1894	1,017	12	113,632	32	309,772	96	2,691	41	756	21	427,900	02	428,112	96
” ” 1893	844	12	101,626	13	300,192	33	2,655	62	1,017	97	406,336	17	401,366	17
” ” 1892	883	40	110,704	63	288,424	31	2,270	25	610	20	402,892	79	400,312	84
” ” 1891	963	96	113,333	02	288,879	79	3,141	86	771	90	407,090	53	402,356	64
” ” 1890	932	40	117,986	97	286,670	48	3,357	68	258	42	409,205	95	404,647	67
” ” 1889	845	60	104,407	29	270,519	84	3,380	93	51	88	379,205	54	370,626	85
” ” 1888	753	08	91,649	74	229,544	79	2,815	43	182	40	324,945	44	—	—

Källa: Trafikkontorets årsberättelser.

¹⁾ Afskaffad sedan år 1896.

Tab. N:o 102. Uppgift öfver trafiken åhvälfda afgifter i Helsingfors under åren 1888—1897.

	1888		1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896		1897	
Tolag	98,350	56	109,250	14	124,180	07	119,762	97	115,962	37	106,157	54	120,135	16	137,439	80	170,758	33	177,811	45
Trafikafgift	299,544	79 ¹⁾	270,519	84	286,670	48	288,879	79	288,424	31	300,192	33	309,772	96	355,046	02	372,367	58	458,529	65
Mättningsafgift	2,815	43	3,380	93	3,357	68	3,141	86	2,270	25	2,655	62	2,691	41	2,428	61	2,369	86	1,397	23
Transitomagasinshyra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,017	97	756	21	524	13	700	25	6,061	12
Hamnafgift	110,832	63	130,870	02	139,441	28	137,092	28	143,727	24	143,437	17	160,584	36	156,813	43	170,746	99	251,255	90
Broafgift	8,421	76	8,886	28	9,520	81	9,823	21	7,810	18	15,294	08	9,311	50	6,596	66	10,729	62	9,461	32
Ballastafgift	722	—	740	—	408	80	615	40	656	—	655	60	486	70	766	80	491	—	469	20
Summa	450,869	57	523,147	21	563,579	12	559,315	51	558,850	53	569,410	31	603,738	30	659,615	45	728,159	63	904,985	87

Källa: Helsingfors köpmannamötes tryckta tabeller öfver Helsingfors stads import och export m. m. samt Trafik- och Hamnkontorets uppgifter.

¹⁾ Ny taxa med nedsatta satser tillämpad hela detta år.

Tab. N:o 103. Helsingfors Hamnkontors uppbörd under år 1897, jemförd med den under åren 1891—1896.

	A f g i f t e r																				
	Våg-		Lyftkran-		Hamn-		Bro-		Närings-		Marknads-		Fiskevattens-		Ballast-		Beviljadt afdrag		Summa		
	<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		<i>Fmk.</i>		
Januari	286	70	—	—	1,008	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	629	20	847	10
Februari	277	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	277	38
Mars	289	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290	45
April	239	53	—	—	23	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60	1,145	13
Maj	184	03	59	20	29,410	40	734	38	636	97	—	—	—	—	30	60	6,238	70	25,184	88	
Juni	148	41	99	20	34,314	80	945	22	529	75	—	—	—	—	112	60	7,675	28	28,504	70	
Juli	147	20	83	—	36,553	20	1,269	56	223	55	—	—	—	—	110	20	9,290	71	29,118	13	
Augusti	183	73	74	80	35,428	40	1,361	37	149	70	—	—	—	—	60	20	8,961	34	28,326	86	
September	281	36	151	—	32,837	40	1,124	23	390	20	—	—	—	—	20	80	7,852	76	26,965	23	
Oktober	321	81	86	40	32,899	80	1,323	81	448	95	—	—	—	—	70	40	6,580	64	28,570	53	
November	355	30	52	60	28,868	35	1,019	49	895	57	—	—	—	—	64	40	4,679	86	26,575	85	
December	360	51	88	40	19,911	75	1,683	26	49	40	—	—	—	—	—	—	5,543	92	16,550	40	
Summa år 1897	3,075	41	694	60	251,255	90	9,461	32	3,324	09	—	—	—	—	469	20	57,453	88	212,356	64	
„ „ 1896	2,956	81	—	—	224,672	25	10,729	62	2,693	23	—	—	—	—	491	—	53,925	26	189,447	85	
„ „ 1895	2,538	45	—	—	201,546	45	6,596	66	2,332	87	—	—	—	—	766	80	44,733	02	170,893	21	
„ „ 1894	2,441	76	46	35	160,584	36	9,311	50	2,421	65	—	—	—	—	486	70	47,979	84	177,031	32	
„ „ 1893	2,662	85	134	35	182,260	71	15,294	08	2,470	77	—	—	—	—	655	—	38,823	54	166,467	83	
„ „ 1892	2,813	64	195	05	182,651	40	7,810	18	3,130	57	—	—	—	—	650	—	38,924	16	159,712	68	
„ „ 1891	3,670	79	219	10	167,909	40	9,823	21	1,769	65	2,384	40	1,175	—	615	40	30,871	12	156,749	83	

Källa: Uppgifter från Hamnkoret.

Tab. No 104. Sammandrag af taxerings- og oppbördsläng- (till fyllande af behof-

Stadsdel	Af Taxeringsnämnden påförda skattören				Afgår					Återstående		
	för fastighet	för näring	för lön eller annan inkomst	Reducerad summa	af Pröfningsnämnden nedsatta skattören					för fastighet	för näring	för lön eller annan inkomst
					för fastg- bet	för näring	inkomst	för lön el. annan	Summa			
	Å r											
Första stadsdelen	2,901	5,039	8,575	15,932	64	79	117	258	2,837	4,960	8,458	
Andra "	3,869	8,843	5,897	18,045	53	506	141	699	3,816	8,337	5,756	
Tredje "	1,980	4,271	4,236	10,088	29	269	104	404	1,951	4,002	4,132	
Fjerde "	3,253	3,854	6,768	12,743	—	27	68	98	3,253	3,827	6,700	
Femte "	1,640	2,199	2,880	6,270	17	10	120	149	1,623	2,189	2,760	
Sjette "	645	609	533	1,551	—	26	—	27	645	533	533	
Sjunde "	1,126	1,620	2,788	5,119	15	—	36	54	1,111	1,618	2,752	
Åttonde "	153	48	468	652	—	—	5	5	153	48	463	
Nionde "	343	415	1,202	1,908	—	—	2	2	343	415	1,200	
Villor och holmar	1,686	2,669	5,010	8,710	8	2	5	16	1,678	2,667	5,005	
Summa	17,596	29,567	38,357	81,018	186	921	598	1,712	17,410	28,646	37,759	
	Å r											
Första stadsdelen	3,004	5,922	9,055	17,358	1	162	186	349	3,003	5,760	8,869	
Andra "	4,107	9,346	6,198	19,133	94	403	142	640	4,013	8,943	6,056	
Tredje "	2,106	4,030	4,525	10,308	35	103	96	230	2,071	3,927	4,429	
Fjerde "	3,383	3,955	7,267	13,358	23	12	152	193	3,360	3,943	7,115	
Femte "	1,673	2,527	2,980	6,715	10	4	12	28	1,663	2,523	2,968	
Sjette "	838	622	859	1,935	7	—	3	9	831	622	856	
Sjunde "	1,148	1,660	2,471	4,842	5	50	34	90	1,143	1,610	2,437	
Åttonde "	154	51	460	640	—	—	2	2	154	51	458	
Nionde "	357	447	1,405	2,163	—	—	—	—	357	447	1,405	
Villor och holmar	1,797	2,837	1,979	5,856	4	7	63	78	1,793	2,828	1,916	
Summa	18,567	31,397	39,199	82,335	179	743	690	1,619	18,388	30,654	36,509	
	Å r											
Första stadsdelen	3,047	5,102	9,588	17,182	110	187	114	414	2,937	4,915	9,474	
Andra "	4,240	9,375	6,372	19,577	54	898	219	1,172	4,186	8,477	6,153	
Tredje "	2,287	4,356	5,517	11,842	93	146	203	444	2,194	4,210	5,314	
Fjerde "	3,621	4,370	8,244	15,055	72	312	301	683	3,549	4,058	7,943	
Femte "	1,802	2,460	3,527	7,352	27	49	57	134	1,775	2,411	3,470	
Sjette "	921	793	907	2,224	50	15	10	72	871	778	897	
Sjunde "	1,192	1,584	2,885	5,370	7	51	36	94	1,185	1,533	2,849	
Åttonde "	164	44	516	704	—	—	8	8	164	44	508	
Nionde "	352	296	1,183	1,785	—	—	11	12	352	296	1,172	
Villor och holmar	1,851	2,856	2,144	6,145	74	86	108	271	1,777	2,770	2,036	
Summa	19,477	31,236	40,883	87,236	487	1,744	1,067	3,309	18,990	29,492	39,816	
	Å r											
Första stadsdelen	2,879	4,418	10,353	17,066	49	108	411	563	2,830	4,310	9,942	
Andra "	4,123	9,005	6,476	19,180	113	352	159	628	4,010	8,653	6,317	
Tredje "	2,228	4,632	8,319	14,833	55	205	349	612	2,173	4,427	7,970	
Fjerde "	3,554	3,607	7,400	13,765	133	212	260	610	3,421	3,395	7,140	
Femte "	1,856	2,732	3,877	8,125	99	77	87	266	1,757	2,665	3,790	
Sjette "	828	686	751	2,030	41	16	44	102	787	670	707	
Sjunde "	1,054	1,258	2,833	4,859	24	28	40	92	1,030	1,210	2,793	
Åttonde "	127	6	560	672	—	—	7	7	127	6	553	
Nionde "	335	396	1,352	2,026	16	21	111	143	319	375	1,241	
Villor och holmar	1,757	4,288	1,930	7,473	51	245	31	323	1,706	4,043	1,809	
Summa	18,741	31,028	43,851	90,029	581	1,264	1,499	3,354	18,168	29,764	42,352	

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

derna för kommunala utskylder m. m. för åren 1890—1897 (till fyllande af behof-

skattören	Uttaxerad belopp												Tomfören		Dehetsdel- afgifter		Summa	
	Summa				å privile- giorade skattören		å från in- kvartering behörlige skattören		å privile- giorade skattören		Summa		Fms	P	Fms	P	Fms	P
	privile- giorade	från in- kvartering behörlige	privile- giorade	betalande	Fms	P	Fms	P	Fms	P	Fms	P						
	1 8 9 0																	
229	109	15,336	15,674	1,919	82	1,071	47	153,360	—	156,350	49	346	09	47	80	156,744	38	
288	420	16,638	17,346	2,413	41	4,128	60	166,380	—	172,922	04	312	22	46	84	173,281	10	
119	70	9,495	9,684	997	22	688	10	94,950	—	96,635	32	204	58	32	68	96,872	58	
167	33	12,445	12,645	1,399	46	324	39	124,450	—	126,173	85	643	66	73	68	126,891	19	
85	8	6,028	6,121	712	30	78	64	69,280	—	61,070	94	293	62	31	12	61,395	68	
—	—	1,524	1,524	—	—	—	—	15,240	—	15,240	—	162	80	14	12	15,416	92	
—	—	5,065	5,065	—	—	—	—	50,650	—	50,650	—	234	23	27	36	50,911	59	
—	—	647	647	—	—	—	—	6,470	—	6,470	—	6	26	1	96	6,478	22	
23	—	1,883	1,906	192	74	—	—	18,830	—	19,022	74	—	—	5	84	19,028	58	
—	—	8,694	8,694	—	—	—	—	86,940	—	86,940	—	—	—	39	88	86,979	88	
911	640	77,755	79,306	7,634	18	6,291	20	777,550	—	791,475	38	2,203	46	321	28	794,000	12	
	1 8 9 1																	
206	106	16,697	17,009	2,043	52	1,171	30	187,006	40	190,221	22	340	18	50	28	190,611	68	
288	387	17,818	18,493	2,856	96	4,276	35	199,561	60	206,694	91	307	98	46	32	207,049	21	
115	70	9,893	10,078	1,140	80	773	50	110,801	60	112,715	90	204	58	31	—	112,951	48	
172	33	12,990	13,195	1,706	24	364	65	145,488	—	147,558	89	642	33	79	16	148,250	38	
65	8	6,614	6,687	644	80	88	40	74,076	80	74,810	—	292	29	32	96	75,135	25	
—	—	1,926	1,926	—	—	—	—	21,571	20	21,571	20	162	80	21	20	21,755	20	
—	—	4,752	4,752	—	—	—	—	53,222	40	53,222	40	234	23	27	92	53,484	55	
—	—	638	638	—	—	—	—	7,145	60	7,145	60	6	26	2	16	7,154	02	
—	—	2,163	2,163	—	—	—	—	21,225	60	21,225	60	—	—	5	76	24,231	36	
—	—	5,778	5,778	—	—	—	—	64,713	60	64,713	60	—	—	43	88	64,757	48	
846	604	79,269	80,719	8,392	32	6,674	20	887,812	80	902,879	32	2,190	65	340	64	905,410	61	
	1 8 9 2																	
228	106	16,434	16,768	2,302	80	1,127	84	176,829	84	180,260	48	337	14	49	04	180,646	66	
266	380	17,759	18,405	2,686	60	4,043	20	191,056	84	197,816	64	312	22	43	44	198,172	30	
109	51	11,238	11,398	1,100	90	542	64	120,920	88	122,564	12	204	58	31	52	122,800	52	
138	27	14,202	14,367	1,393	80	287	28	152,813	52	154,494	60	651	06	81	44	155,227	10	
36	8	7,174	7,218	363	60	85	12	77,192	24	77,640	96	299	79	33	72	77,974	47	
—	—	2,152	2,152	—	—	—	—	23,155	52	23,155	52	199	07	22	76	23,377	35	
—	—	5,276	5,276	—	—	—	—	56,769	76	56,769	76	231	83	23	72	57,025	31	
—	—	696	696	—	—	—	—	7,488	96	7,488	96	6	26	2	12	7,497	34	
9	—	1,764	1,773	90	90	—	—	18,980	64	19,071	54	—	—	5	60	19,077	14	
—	—	5,874	5,874															

Fortsättning.

Stadsdel	Af taxeringsnämnden påförda skattören				Afgår					Återstående		
	för fastighet	för näring	för lön eller annan inkomst	Reducerad summa	af profningsnämnden nedsatta skattören					för fastighet	för näring	för lön eller annan inkomst
					för fastighet	för näring	inkomst	för lön eller annan	Summa			
Å r												
Första stadsdelen	2,797	4,299	9,697	16,222	47	248	192	493	2,750	4,051	9,505	
Andra "	3,967	9,463	6,302	19,264	103	766	140	1,007	3,864	8,697	6,162	
Tredje "	2,286	5,284	5,631	12,795	27	218	140	384	2,259	5,066	5,491	
Fjerde "	3,413	3,263	8,030	13,880	85	252	169	506	3,328	3,011	7,861	
Femte "	1,779	3,152	4,179	8,728	54	312	79	445	1,725	2,840	4,100	
Sjette "	757	603	626	1,758	33	187	27	246	724	416	599	
Sjunde "	1,055	677	2,674	4,120	10	6	57	62	1,045	683	2,617	
Åttonde "	127	14	478	601	—	—	8	8	127	14	470	
Nionde "	327	320	3,173	1,777	—	10	43	52	327	310	1,130	
Tionde " jemte villor och holmar . .	1,728	3,618	2,181	6,860	32	692	57	778	1,096	2,926	2,124	
Summa	18,236	30,693	40,971	86,005	391	2,679	912	3,981	17,845	28,014	40,059	
Å r												
Första stadsdelen	2,789	4,130	9,399	15,727	45	59	70	180	2,744	4,071	9,329	
Andra "	4,089	9,891	6,683	20,203	63	226	119	408	4,026	9,665	6,564	
Tredje "	2,352	4,542	5,743	12,218	43	381	185	609	2,309	4,161	5,558	
Fjerde "	3,425	2,967	7,674	13,302	33	85	111	228	3,392	2,882	7,563	
Femte "	1,878	3,176	4,532	9,239	60	23	89	175	1,818	3,148	4,443	
Sjette "	820	467	629	1,679	19	21	5	48	801	446	624	
Sjunde "	1,039	1,275	3,045	5,107	59	37	69	163	1,030	1,238	2,976	
Åttonde "	131	14	487	615	—	—	—	—	131	14	487	
Nionde "	336	298	1,393	1,985	2	—	89	91	334	298	1,304	
Tionde " jemte villor och holmar . .	1,806	2,986	2,065	6,299	61	551	80	686	1,745	2,435	1,985	
Summa	18,715	29,746	41,650	86,374	385	1,388	817	2,588	18,330	28,358	40,833	
Å r												
Första stadsdelen	2,796	12,803	9,818	24,815	13	293	197	503	2,783	12,510	9,621	
Andra "	4,112	11,517	7,676	22,839	111	436	561	1,107	4,001	11,081	7,115	
Tredje "	2,420	5,027	7,726	14,763	14	203	781	998	2,406	4,824	6,945	
Fjerde "	3,761	3,321	8,646	14,952	77	87	459	622	3,684	3,234	8,187	
Femte "	1,937	3,444	5,267	10,296	5	23	167	193	1,932	3,421	5,100	
Sjette "	853	496	819	1,904	11	25	5	38	842	471	814	
Sjunde "	1,083	2,049	3,208	5,936	55	7	35	93	1,028	2,042	3,173	
Åttonde "	146	29	475	630	—	—	—	—	146	29	475	
Nionde "	434	235	1,535	2,154	—	—	15	15	434	235	1,520	
Tionde " jemte villor och holmar . .	1,965	3,487	2,485	7,315	28	96	37	162	1,937	3,391	2,448	
Summa	19,507	42,408	47,655	105,634	314	1,170	2,257	3,731	19,193	41,238	45,398	
Å r												
Första stadsdelen	2,836	5,465	9,997	17,707	28	24	90	141	2,808	5,441	9,907	
Andra "	4,376	12,577	7,466	23,963	50	323	107	482	4,326	12,254	7,359	
Tredje "	2,530	5,392	6,841	14,377	17	101	159	273	2,513	5,291	6,682	
Fjerde "	3,986	4,103	9,302	16,455	75	139	150	362	3,911	3,964	9,152	
Femte "	2,071	3,807	5,672	11,173	20	72	456	544	2,051	3,735	5,216	
Sjette "	990	880	1,156	2,638	4	—	22	21	986	880	1,134	
Sjunde "	1,127	3,500	4,066	8,338	13	96	39	147	1,114	3,404	4,027	
Åttonde "	247	12	562	808	—	—	15	16	247	12	547	
Nionde "	460	216	1,791	2,421	—	2	36	39	460	214	1,755	
Tionde " jemte villor och holmar . .	1,827	3,100	2,174	6,280	49	106	23	177	1,778	2,994	2,151	
Summa	20,887	40,181	49,999	106,577	257	887	1,118	2,248	20,630	39,297	43,881	

skattören	Uttaxerad belopp												Tomten		Dobetsdel-afgifter		Summa	
	Summa						Summa											
	privilegie-rade	kvarening behånde	från in-kvarering	oprivile-gierade	hotalande	Summa	skattören	å oprivile-gierade	å oprivile-gierade	å oprivile-gierade	å oprivile-gierade	Summa						
1 8 9 4																		
231	14	15,484	15,729	3,143	91	201	18	224,518	—	227,863	09	335	26	50	88	228,249	23	
90	321	17,846	18,257	1,224	90	4,612	77	258,767	—	263,604	67	312	22	45	40	264,962	39	
80	45	12,286	12,411	1,088	80	646	65	178,147	—	179,882	45	204	58	37	—	180,124	03	
92	23	13,257	13,374	1,252	12	330	51	192,255	50	193,838	13	656	81	63	92	194,558	86	
60	8	8,215	8,283	816	60	114	96	119,117	50	120,049	06	301	01	32	52	120,382	59	
—	—	1,512	1,512	—	—	—	—	21,924	—	21,924	—	198	28	14	84	22,137	12	
—	—	4,058	4,058	—	—	—	—	58,841	—	58,841	—	231	83	22	32	59,095	15	
—	—	593	593	—	—	—	—	8,598	50	8,598	50	6	26	1	80	8,606	56	
9	—	1,716	1,725	122	49	—	—	24,882	—	25,004	49	—	—	5	56	25,010	05	
—	—	6,082	6,082	—	—	—	—	83,189	—	83,189	—	—	—	40	40	83,229	40	
562	411	81,051	82,024	7,648	82	5,906	07	1,175,239	50	1,188,794	39	2,246	25	314	64	1,191,355	28	
1 8 9 5																		
225	14	15,308	15,547	2,875	50	193	90	214,312	—	217,381	40	335	26	50	84	217,767	50	
51	296	19,449	19,796	651	78	4,099	60	272,286	—	277,037	38	312	22	46	28	277,395	88	
54	45	11,510	11,609	690	12	623	25	161,140	—	162,453	37	204	58	37	28	162,695	23	
100	23	12,951	13,074	1,278	—	318	55	181,314	—	182,910	55	656	81	60	68	183,628	04	
56	8	9,000	9,064	715	68	110	80	126,000	—	126,826	48	301	01	31	36	127,158	85	
—	—	1,631	1,631	—	—	—	—	22,834	—	22,834	—	202	68	15	88	23,052	56	
—	—	4,944	4,944	—	—	—	—	69,216	—	69,216	—	231	83	23	64	69,471	47	
—	—	615	615	—	—	—	—	8,610	—	8,610	—	6	26	1	88	8,618	14	
—	—	1,894	1,804	—	—	—	—	26,516	—	26,516	—	—	—	5	76	26,521	76	
—	—	5,613	5,613	—	—	—	—	78,582	—	78,582	—	—	—	34	24	78,618	24	
486	386	82,915	83,787	6,211	08	5,346	10	1,160,810	—	1,172,367	18	2,250	65	307	84	1,174,925	67	
1 8 9 6																		
281	14	24,017	24,312	3,150	01	169	26	293,007	40	296,326	67	335	26	52	—	296,713	93	
306	249	21,177	21,732	3,430	26	3,010	41	254,359	40	264,800	07	312	22	48	—	265,150	29	
204	—	13,561	13,765	2,286	84	—	—	165,444	20	167,731	04	204	58	38	76	167,974	38	
111	23	14,196	14,330	1,244	31	278	07	173,191	20	174,713	58	656	81	62	92	175,433	31	
49	8	10,046	10,103	519	29	96	72	122,561	20	123,207	21	301	01	32	28	123,540	50	
—	—	1,866	1,866	—	—	—	—	22,765	20	22,765	20	202	68	16	96	22,984	84	
40	—	5,853	5,893	448	40	—	—	71,406	60	71,855	—	245	13	25	72	72,125	85	
—	—	630	630	—	—	—	—	7,686	—	7,687	—	6	26	2	16	7,694	42	
15	—	2,124	2,139	168	15	—	—	25,912	80	26,080	95	—	—	6	60	26,087	55	
—	—	7,153	7,153	—	—	—	—	87,266	60	87,266	60	—	—	41	80	87,308	40	
1,006	294	100,623	101,923	11,277	26	3,554	46	1,227,600	60	1,242,432	32	2,463	95	327	20	1,245,023	47	
1 8 9 7																		
211	14	17,341	17,566	2,418	06	165	48	208,092	—									

Tab. N:o 105. Helsingfors stadskassas inkom-

	1888		1889		1890		1891	
Inkomster:								
Räntor	40,805	14	54,689	37	63,753	23	66,521	26
Tomtlösen	856,613	98	526,974	48	484,740	99	139,070	14
Stadens fasta egendom	179,299	36	191,607	07	205,988	29	206,815	47
Tomtören	1,795	56	1,900	—	1,901	72	2,203	46
Inkomstgivande rättigheter	508,699	28	580,399	99	630,943	80	640,432	39
Diverse och inkomster utom bud- get	79,837	88	84,052	37	184,832	95	70,965	24
Ersatt inkvartering	247,822	39	248,132	87	255,156	90	242,762	94
Statsbidrag	156,838	76	173,936	38	166,372	51	172,273	35
Vattenledning	194,992	84	229,681	08	257,576	03	297,792	87
Uttaxering	613,788	02	611,615	62	706,623	65	789,592	21
Lån	—	—	452,054	70 ¹⁾	1,449,270 ¹⁾	—	193,300 ¹⁾	—
Summa	2,880,493	21	3,155,043	96	4,407,163	07	2,821,729	33
Utgifter:								
Stadens skulder	212,472	32	216,721	—	253,544	25	406,115	54
Do embetsverk	168,523	17	168,886	85	171,796	17	169,648	77
Kommunalförvaltningen	140,336	72	151,518	01	155,080	97	160,906	33
Gatubelysningen	90,079	28	98,111	27	102,061	61	112,236	97
Brandverket	56,527	05	65,384	59	70,021	34	80,180	25
Polis- och fängvården	164,102	90	157,731	37	159,056	07	158,304	97
Sundhets- och sjukvården	41,987	37	41,026	85	63,124	69	71,396	48
Fattigvården	128,961	61	145,994	76	184,829	21	222,292	76
Undervisningsväsendet	296,118	15	319,834	01	353,795	73	396,052	63
Staden åliggande allmänna onera	260,320	58	252,641	96	266,771	24	253,775	98
Vattenledningen	52,243	42	579,468	96	595,842	67	435,621	83
Saluhallen	—	—	2,162	28	9,524	71	7,051	55
Stadens jordlägenheter	—	—	—	—	—	—	—	—
Allmänna arbeten	312,017	74	553,195	87	1,324,489	07 ²⁾	741,819	87
Pensioner	4,306	68	4,026	68	5,376	69	6,975	01
Diverse	540,028	85 ³⁾	132,944	53	555,064	14	250,907	76
Summa	2,474,025	84	2,889,640	99	3,970,378	56	3,473,286	70

Källa: Årliga revisionsberättelserna jemte uppgifter från Drätselkontoret.

¹⁾ Förskottade utgifter, bestämda att täckas genom framdeles upptagande lån. — ²⁾ Deribland byggnad för brandverket med Fmk 294,000:— samt kajarbeten med Fmk 249,800:—. ³⁾ Deribland för inlösen af f. d. Lagus'ska gården Fmk 132,000:— samt för regleringsarbeten till genomförande af 1887

ster och utgifter under åren 1888—1897.

	1892		1893		1894		1895		1896		1897	
103,840	40	115,085	41	70,222	78	63,455	76	50,354	45	47,392	12	
303,173	12	121,332	—	139,727	28	342,020	29	436,099	53	523,724	31	
222,614	39	228,296	58	260,140	47	253,570	50	255,812	41	269,266	98	
2,109	65	2,241	95	2,238	72	2,246	25	2,250	65	2,263	95	
644,439	97	630,085	32	677,337	11	715,840	10	779,442	19	915,374	76	
156,118	03	117,898	07	69,908	98	289,530	39	297,709	04	309,849	81	
249,806	89	203,492	29	216,778	64	202,289	25	—	—	—	—	
166,860	—	214,376	44	208,152	81	296,104	52	250,837	85	251,917	55	
310,676	83	343,358	48	285,222	12	305,543	05	336,650	02	360,780	—	
902,698	29	901,051	94	1,176,428	70	1,188,168	26	1,172,367	18	1,240,289	97	
—	—	984,000 ⁴⁾	—	1,438,630 ⁶⁾	—	904,055	25	148,000	—	290,250	—	
3,062,418	57	3,861,218	48	4,544,787	61	4,562,823	62	3,729,523	32	4,211,109	45	
467,603	63	425,628	55	474,544	78	538,782	87	527,262	67	524,064	20	
183,103	52	179,796	64	183,230	20	191,927	70	192,934	17	206,090	76	
161,680	73	162,367	10	168,690	81	174,401	37	179,340	39	180,605	15	
139,982	98	138,477	65	140,501	55	151,293	40	146,173	52	152,360	67	
83,585	88	81,071	32	85,820	07	90,035	90	113,007	52	89,553	39	
181,326	90	204,944	35	206,684	04	204,016	33	206,905	85	212,775	17	
78,352	05	170,882	49	153,467	42	148,270	04	159,890	38	192,024	08	
250,275	59	273,314	72	278,482	61	274,135	95	278,876	45	270,217	57	
423,425	76	443,193	12	456,493	30	480,012	94	505,521	10	525,720	18	
260,966	53	214,438	21	226,991	60	212,502	21	214,146	81	211,138	24	
188,128	34	171,507	28	206,629	02	272,412	75	184,192	28	232,826	64	
8,448	55	9,377	12	6,013	13	5,948	58	5,980	89	6,553	87	
—	—	—	—	513,867	35	5,093	14	5,498	12	6,219	47	
778,133	05	1,187,818	84 ⁵⁾	1,074,341	60	1,271,436	49	565,996	50	749,220	88	
6,621	68	9,755	—	14,423	35	14,666	68	14,806	68	11,898	34	
208,647	40	218,619	16	149,169	80	128,750	59	147,253	53	148,706	12	
3,420,282	59	3,891,191	55	4,339,350	63	4,163,686	94	3,447,786	86	3,719,974	73	

års stadsplan Fmk 272,288:30. — ⁴⁾ 1892 års obligationslån. — ⁵⁾ Ingår hammbyggnadsarbeten. — ⁶⁾ Å 1892 års obligationslån Fmk 861,960:—; å lånen för inköp af Gumbäck Fmk 500,000:—; samt å lånet för Maria sjukhusets byggnader m. m. Fmk 76,670:—.

Tab. N:o 106. Antalet betalande skattören, uttaxering per skattöre samt summa uttaxering åren 1886—1897.

Å r	Antal betalande skattören	Uttaxering per skattören ¹⁾		Summa uttaxering	
1886	62,745	11	—	689,651	10
1887	61,396	11	—	674,857	40
1888	65,961	9	45	622,186	83
1889	68,458	9	10	622,065	18
1890	72,776	9	76	707,879	84
1891	79,306	10	—	791,475	38
1892	80,719	11	20	902,879	32
1893	83,927	10	76	902,467	12
1894	86,675	13	61	1,179,009	44
1895	82,024	14	50	1,188,794	39
1896	83,787	14	—	1,172,367	18
1897	101,923	12	20	1,242,432	32

Medeltal uttaxering per skattöre¹⁾ åren 1886—1897 Fmk 13: 69.

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

¹⁾ Afser oprivilegieradt skattöre.

Tab. N:o 107. Helsingfors stads consoliderade gäld, enligt boksluten för åren 1886—1897.

Å r	Obligationslån		Andra lån		Summa	
1886	3,142,131	25	143,364	24	3,285,495	49
1887	3,106,218	75	128,114	33	3,234,333	08
1888	3,067,447	50	114,961	08	3,192,408	58
1889	3,028,781	25	101,453	02	3,130,234	27
1890	2,983,332	50	887,573	94	3,870,906	44
1891	2,939,878	75	2,087,256	78	5,027,135	53
1892	7,388,640	—	58,634	17	7,447,274	17
1893	7,304,900	—	43,537	17	7,348,437	17
1894	7,234,900	—	1,177,996	50	8,412,896	50
1895	7,111,600	—	1,111,991	85	8,223,591	85
1896	7,035,300	—	550,000	—	7,585,300	—
1897	6,955,600	—	500,000	—	7,455,600	—

Källa: De årliga revisionsberättelserna.

**Tab. N:o 108. Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1897,
jmförda med faststald stat.**

Utgifter:	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
I. Stadens skulder.				
Å chaussecobligationerna, ränta	2,160	2,160	—	—
amortering	6,000	6,000	—	—
Å vattenledningslånet af år 1876, ränta	66,685	66,685	—	—
amortering	20,200	20,200	—	—
Å nybyggnads- och regleringslånet af år 1882, ränta	52,987 50	52,987 50	—	—
amortering	41,000	41,000	—	—
Å obligationslånet af år 1892, ränta	199,091 25	199,091 25	—	—
amortering	18,500	18,500	—	—
provisioner & kursdifferenser	900	582 65	—	317 35
Å lån för inköp af Gumtäck, ränta	22,500	22,500	—	—
Å lån för rådhusannexet och kommunala sjukhuset, ränta	27,500	27,500	—	—
amortering	50,000	50,000	—	—
Å lån för inköp af gården N:o 3 vid Sofiegatan, ränta	11,250	11,242 64	—	7 36
amortering	325	332 36	7 36	—
Å lån för inköp och inredning af Barnhemmet, ränta	4,500	4,500	—	—
Å kassakreditiv, provision och ränta	8,000	782 80	—	7,217 20
II. Stadens embetsverk.				
Magistratens och Rådstufvurättens aflöningar . . .	194,041 67	193,910 14	—	131 53
Renskrifning af protokoll i hemställda mål, samt åt aktörerna	1,700	1,062 50	—	637 50
Expenser	10,500	11,118 12	618 12	—
III. Kommunalförvaltningen.				
Stadsfullmäktiges kansli	12,400	13,661 14	1,261 14	—
Drätselkammaren, aflöningar	23,300	23,019 96	—	280 04
expenser	10,000	7,784 97	—	2,215 03
Drätselkontoret, aflöningar	31,986 67	31,984 44	—	2 23
arvode för debetsedel-distribuering	1,000	1,000	—	—
expenser	2,900	3,091 55	191 55	—
Trafikkontoret, aflöningar	20,400	20,448 02	48 02	—
arvode för erhållande af dagliga uppgifter från tullkammaren	500	500	—	—
mätarearvoden	1,500	1,238 25	—	261 75
uppbörd i warrantmagasinet	2,500	2,341 50	—	158 50
expenser	1,500	1,154 25	—	345 75
Hamnkontoret, aflöningar	28,594	29,208 75	614 75	—
ängslupslega för inspektionsresor	200	805 34	105 34	—
expenser	500	—	—	—
Byggnadskontoret, aflöningar	32,620	32,619 78	—	22
extra ingenjör- och ritarebiträden	4,000	3,814	—	186
skogsvaktbiträden och skogskultur	2,000	1,509 51	—	490 49
material och handtlångaredagsverken vid mätningar	5,000	4,891 81	—	108 19
expenser	1,500	1,531 88	31 88	—
Transport	920,241 09	910,760 11	2,878 16	12,359 14

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	920,241 09	910,760 11	2,878 16	12,359 14
IV. Gatubelysningen.				
Gasbelysning	97,498 75	96,114 87	— —	1,383 88
Petroleumbelysning	50,012 20	48,194 01	— —	1,818 19
Elektrisk belysning	7,491 75	8,051 79	560 04	— —
V. Brandverket.				
Afönningar och andra förmåner	61,460 —	59,356 15	— —	2,103 85
Brandstallet	7,437 —	7,446 05	9 05	— —
Eldning och belysning	7,075 —	6,954 97	— —	120 03
Redskap och inventarier	7,400 —	7,882 06	— —	17 94
Diverse	3,350 —	3,414 16	64 16	— —
Anslag åt Frivilliga brandkåren	5,000 —	5,000 —	— —	— —
VI. Polisnärningen.				
Afönningar	180,720 —	180,712 92	— —	7 08
Polisstallet	3,200 —	3,186 29	— —	13 71
Diverse	27,550 —	28,875 96	1,325 96	— —
VII. Sundhets- och Sjukvården.				
Läkarepersonal	44,700 —	44,699 88	— —	12 —
Helsovårdsnämnden	6,000 —	6,483 25	483 25	— —
Maria sjukhuset, icke epidemiska afdelningen	23,180 —	25,829 64	2,649 64	— —
epidemiafdelningen	15,680 —	16,558 88	878 88	— —
ekonomiafdelningen	56,698 —	63,857 17	7,159 17	— —
Kolerabaracker	600 —	25 —	— —	575 —
Underhåll af en poliklinisk ögonafdelning	2,000 —	2,000 —	— —	— —
Anslag för sjukstuga i Sörnäs	1,200 —	1,200 —	— —	— —
Helsopolisen	13,060 —	14,273 54	1,213 54	— —
Undersökningsstationen för lifsmedel	4,600 —	4,600 04	04 —	— —
Desinfektionsnärningen	1,820 —	1,996 85	176 85	— —
Köttkontrollstationen	17,500 —	10,499 83	— —	7,000 17
VIII. Fattigvården.				
Fattigvårdsstyrelsen	12,150 —	11,373 30	— —	776 70
<i>Fattiggården och dermed förenade inrättningar:</i>				
Fattiggården	38,860 —	50,014 70	11,154 70	— —
Arbetsnärningen	20,500 —	18,765 —	— —	1,735 —
Dårvårdsanstalten	31,720 —	28,182 47	— —	3,537 53
<i>Understöd och kostnader för fattige utom inrättningarne:</i>				
Understöd, ständiga, ...	112,000 —	102,589 96	— —	9,410 04
" tillfälliga	18,000 —	15,942 —	— —	2,058 —
Sjukvård	12,000 —	10,462 16	— —	1,537 84
Kostnad för sinnesrubbad personer intagna i dårvårdsanstalt	14,000 —	18,543 20	4,543 20	— —
Läkemedel	8,000 —	5,096 99	— —	2,903 01
Diverse	8,500 —	9,247 79	747 79	— —
IX. Undervisningsväsendet.				
Navigationsskolan	2,800 —	2,908 46	108 46	— —
Handverksskolorna	30,805 —	30,805 —	— —	— —
Transport	1,874,808 79	1,861,404 45	33,952 89	47,357 23

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	1,874,808 79	1,861,404 45	33,952 89	47,357 23
Handelsinstitutet	4,000 —	4,000 —	—	—
Skolan för andesvaga barn	4,500 —	4,350 —	—	150 —
Folkskolorna, aflöningar	362,800 60	348,716 07	—	14,084 53
hyror	27,000 —	25,478 33	—	1,521 67
undervisningsmaterial	7,500 —	5,081 01	—	2,418 99
material för handarbeten	4,700 —	2,097 21	—	2,602 79
ny skolmöbel och reparation af gammal	5,500 —	7,624 09	2,124 09	—
ved och vedhuggning	15,500 —	13,191 08	—	2,308 92
belysning	15,000 —	12,037 58	—	2,962 42
beklädnadshjälp	9,700 —	9,694 05	—	5 95
renhållning	9,500 —	9,065 92	—	434 08
expenser	2,000 —	1,292 57	—	707 43
underhålls- och reparationskostnader för gårdar och lokaler	11,000 —	12,329 75	1,329 75	—
bidrag till folkskollärapersonalens pensionering	5,030 —	5,310 —	280 —	—
Folkbiblioteket och läsesalen	24,100 —	23,949 06	—	150 94
Folkbibliotek och läsesal i Sörnäs	7,790 —	7,790 —	—	—
X. Staden älliggande allmänna onera.				
Skjutshållning	2,004 —	2,004 —	—	—
Kronoutlagor	53 04	53 04	—	—
Inkvartering	226,345 60	201,256 20	—	25,089 40
Inkvarteringsnämnden	8,200 —	7,825 —	—	375 —
XI. Vattenledningen.				
<i>Förvaltning och drift.</i>				
Aflöningar	20,340 —	20,336 12	—	3 88
Driftkostnad för pumpverket	6,000 —	5,956 82	—	43 18
D:o för filtrerna	10,000 —	8,477 49	—	1,522 51
Afläsning och kontroll af vattenmätare	6,000 —	5,634 77	—	365 23
Mätningar och undersökningar för utvidgningar	1,500 —	1,500 —	—	—
Brandförsäkringspremier och utskylder till Helsinges kommun	1,700 —	1,441 40	—	258 60
Arrende för skyddsområde invid Vanda å	350 —	350 —	—	—
Arrende för Broholmen i Gammelstaden	600 —	600 —	—	—
Expenser	2,000 —	2,140 68	140 68	—
Kostnader för distribuering och indrifning af debetsedlar och räkningar	500 —	500 —	—	—
Kostnad för hästhoarnes skötsel	2,400 —	1,428 90	—	971 10
Kostnader för privata anslutningar och uppsättningar af vattenmätare	25,000 —	58,412 37	33,412 37	—
<i>Underhåll och remont.</i>				
Nyläggning af yttre taket i vattenborgen	5,800 —	5,765 44	—	34 56
100 brandposters förseende med nya tråkistor	3,500 —	2,880 34	—	619 66
Öfrigt remont och underhåll af vattenledningens byggnader, hägnader, dammar, maskiner och rörnät	18,000 —	17,952 25	—	47 75
Reparation och justering af vattenmätare	2,000 —	2,125 53	125 53	—
Transport	2,732,722 03	2,700,051 54	71,365 33	104,035 82

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	2,732,722 03	2,700,051 54	71,365 33	104,035 82
<i>Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare.</i>				
Vattenledning under Östra Hamngatan ifrån Kronbergs- till Kanalgatan	2,800 —	2,800 —	— —	— —
Vattenledning under Kanalgatan ifrån Östra Hamngatan till till adr. N:o 38	10,300 —	9,585 35	— —	714 65
D:o under en del af Lotsgatan	12,000 —	12,000 —	— —	— —
D:o under Köpmansgatan ifrån Kronbergsgatan till Gördelgatan	13,800 —	8,461 82	— —	5,338 18
D:o under Aspnäsgatan ifrån Östra Chausséen till adr. N:o 1	8,900 —	8,900 —	— —	— —
D:o under fjerde linien å Berghäll mellan Östra Chausséen och Porthansgatan, andra hälften af kostnaden	7,300 —	3,266 59	— —	4,033 41
D:o ifrån Djurgården till tomt N:o 15 vid första linien (halfva kostnaden)	5,450 —	5,450 —	— —	— —
D:o ifrån tomten N:o 15 vid första linien till Alpgatan	8,300 —	8,300 —	— —	— —
Vattenledning under Wallinsgatan ifrån första till andra linien	6,900 —	5,733 65	— —	1,166 35
D:o under första linien ifrån tomt N:o 1 till tomt N:o 9	8,700 —	7,896 34	— —	803 66
D:o under andra linien ifrån tomt N:o 31 till Wallinsgatan	4,200 —	2,609 20	— —	1,590 80
D:o under Wallinsgatan ifrån andra till tredje linien	5,700 —	5,695 —	— —	5 —
D:o under tredje linien ifrån tomt N:o 22 till tomt N:o 32	11,300 —	9,697 38	— —	1,602 62
Inköp af vattenmätare	5,000 —	5,099 14	99 14	— —
<i>Diverse mindre arbeten.</i>				
Trå bevattningsposter vid Nya kyrkan	1,300 —	839 08	— —	460 92
Trå 305 mm. afstängningsventiler å vattenledningsröret under Östra Chausséen invid andra och fjerde linien	1,000 —	990 96	— —	9 04
XII. Saluhallen.				
1 Uppsyningsman, lön . . . . . 1,200: —				
beklädnadshjelp . . . . . 150: —	1,350 —			
Belysning	4,500 —	6,553 87	— —	496 13
Renhållning m. m.	1,200 —			
XIII. Stadens jordlägenheter.				
Gumtückt, förvaltningskostnader m. m.	6,000 —	5,938 97	— —	61 03
Mejlans, utskylder m. m.	700 —	280 50	— —	419 50
Transport	2,859,422 03	2,810,149 39	71,464 47	120,737 11

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anlaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	2,859,422 03	2,810,149 39	71,464 47	120,737 11
XIV. Allmänna arbeten.				
1:o. <i>Byggnader och lägenheter.</i>				
a) <i>Remont och underhåll.</i>				
Diverse reparationer	27,300	27,880 66	580 66	— —
b) <i>Nybyggnader.</i>				
Tillbyggnad å Fattiggårdens tvättstuga	4,000	4,249	249	— —
Tillbyggnad å ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus	127,000	127,000	—	—
Anbringande af plåttak å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus	2,900	2,282 52	—	617 48
Pissoir å Kamptorget	1,200	699 26	—	500 74
Tillbyggnad till växthuset i Fabriksparken	3,230	3,571 83	341 83	—
För nya simhus	5,000	5,000	—	—
2:o. <i>Gator och allmänna platser.</i>				
a) <i>Remont och underhåll.</i>				
Stensättning med nubbssten i asfalt af norra Esplanadgatan från N:o 7 till Mariegatan	18,000	15,713 73	—	2,286 27
D:o d:o af Mariegatan utanför Kejslerliga slottet	8,300	8,876 06	576 06	—
Makadamisering af Parkgatan	3,100	2,803 05	—	296 95
Omläggning af Packhustorget (mellan Hamnbansspåren och Kajen)	3,800	3,714 59	—	85 41
Påfyllning af asfalt i nubbstensfogarne å Salutorget	2,400	2,323 28	—	76 72
Diverse reparationer	12,000	13,348 21	1,348 21	—
b) <i>Nyanläggning.</i>				
Makadamisering af uppfarten från gatan norrom Åbo kasern till Kampgatan	2,400	1,854 52	—	545 48
c) <i>Regleringsarbeten.</i>				
För planering af en del af Lotsgatan	30,000	29,443 54	—	556 46
D:o af Köpmansgatan	11,700	11,402 83	—	297 17
D:o af en del af Skatuddsgatan	8,000	7,982 89	—	17 11
D:o af Kanalkajen och Myntkajen utanför tomterna N:o 1 & 3	14,600	14,742 37	142 37	—
D:o af vestra Hamngatan utanför tomt N:o 5	700	813 70	113 70	—
D:o af Skatudds norra Kajen utanför tomterna N:o 7—9	7,900	8,443 81	543 81	—
D:o af en del af Broholmstorget	13,500	12,281 08	—	1,218 92
3:o. <i>Kanaler och afloppsdiiken.</i>				
a) <i>Remont och underhåll.</i>				
Kompletteringsarbeten	2,000	2,295 65	295 65	—
Ombyggnad af stenkanalen under Lilla Robertsgatan	1,320	1,320	—	—
Transport	3,169,772 03	3,118,191 97	75,655 76	127,235 82

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,169,772 03	3,118,191 97	75,655 76	127,235 82
Ombyggnad af träkanalen under Fabiansgatan invid Gardeskasernen	1,000 —	667 04	— —	332 96
Diverse underhåll	9,000 —	10,541 66	1,541 66	— —
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Aflopskanal från lägenheten Backas till sjön	1,400 —	791 32	— —	608 68
<i>c) Regleringsarbeten.</i>				
Aflopskanal under en del af Lotsgatan	7,000 —	5,488 72	— —	1,511 28
D:o under Köpmansgatan	8,200 —	6,883 49	— —	1,316 51
D:o » Kronbergsgatan	14,800 —	9,913 17	— —	4,886 83
D:o » Kanalgatan	10,700 —	4,974 13	— —	5,725 87
Förlängning af aflopskanalen under Kyrkogårdsgatan	1,000 —	1,429 38	429 38	— —
Aflopskanal under 1:sta linien i Berghäll (tomt 1—9)	7,100 —	4,918 05	— —	2,181 95
D:o under III:dje linien (tomt 22—32)	9,500 —	8,535 21	— —	964 79
<i>4:o. Vägar.</i>				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Makadamisering af Djurgårdsvägen från chausséen invid Tölö viken till Alphyddan	4,400 —	3,510 95	— —	889 05
Diverse reparationer	7,000 —	7,921 62	921 82	— —
<i>b) Regleringsarbeten.</i>				
Planering af Castréngsgatan mellan II:a och III:dje linien	7,500 —	6,042 67	— —	1,457 33
D:o af III:dje linien mellan Lönnrots- och Vallingsgatorna samt utmed tomt N:o 11	24,300 —	24,560 80	260 80	— —
D:o af I:sta linien mellan Castréns- och Alpgatorna	9,880 —	7,972 86	— —	1,907 14
D:o af II:dra linien mellan Castréns- och Wallingsgatorna	3,800 —	2,851 52	— —	948 48
D:o af Wallingsgatan mellan I:sta och III:dje linierna	9,300 —	9,403 68	103 68	— —
<i>5:o. Chausséer.</i>				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Diverse underhåll	7,000 —	7,769 82	769 82	— —
Remont af stora alléen i Brunnsparken intill Brunnshusplanen	2,940 —	1,762 95	— —	1,177 05
<i>b) Nyanläggning.</i>				
Utvidgning af vestra chausséen vid Fjellidal	3,800 —	3,596 90	— —	203 10
<i>6:o. Hamnar.</i>				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Nedfartsbroar till isarne jemte stängsel vid kajerna	2,000 —	1,244 58	— —	755 42
Ombyggnad af Packhuskajen i norra hamnen	20,000 —	16,777 56	— —	3,222 44
Transport	3,341,392 03	3,265,750 25	79,682 92	155,324 70

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,341,392 03	3,265,750 25	79,682 92	155,324 70
Ombyggnad af ångslupsbryggan i Sandviks inre hamn	1,110 —	1,009 62	— —	100 38
D:o af trämöljen i Sandviks inre hamn	5,340 —	5,250 63	— —	89 37
D:o af träkajen invid Skeppsvarvet	19,100 —	19,537 44	437 44	— —
Höjning och ombyggnad af Packhuskajen i Södra hamnen	2,600 —	2,536 08	— —	63 92
Diverse reparationer	9,000 —	8,922 51	— —	77 49
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Kajarbeten å Skatudden	84,600 —	84,600 —	— —	— —
<i>7:o. Planteringar.</i>				
<i>a) Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af planteringar och trädskolor	41,000 —	41,934 39	934 39	— —
Underhåll af hägnader	1,000 —	966 05	— —	35 95
Remont af körvägen genom Kajsaniemi park	1,000 —	1,262 76	262 76	— —
<i>b) Nyanläggningar.</i>				
Observatoriibergens planering	20,000 —	20,730 77	730 77	— —
Planterings- och planeringsarbete i Brunnsparken	5,000 —	5,040 91	40 91	— —
D:o i Kajsaniemi	5,000 —	5,262 54	262 54	— —
Jordfyllning till Henriksplanen	1,000 —	1,056 15	56 15	— —
Inköp af soffor	1,000 —	1,000 —	— —	— —
Ordnande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården	1,200 —	1,211 54	11 54	— —
<i>8:o. Renhållningsväsendet.</i>				
<i>Remont och underhåll.</i>				
Underhåll af afstjelningsplatser och bryggor	2,800 —	2,329 11	— —	470 89
Vaktors aflöning	4,500 —	4,257 66	— —	242 34
Renhållning af latriner och pissoirer	10,000 —	10,481 62	481 62	— —
D:o af stadens allmänna platser och gatuandelar	32,000 —	34,229 61	2,229 61	— —
Bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och chausséerna	8,000 —	8,188 50	188 50	— —
Renhållning af Brunnsparkens chausséen	500 —	214 06	— —	285 94
D:o af chausséerna	11,000 —	11,070 76	70 76	— —
D:o af vägar	3,000 —	3,073 50	73 50	— —
Rengöring af hamnar och kajer	1,500 —	575 80	— —	924 20
<i>9:o. Arbetsredskap.</i>				
Inköp af tvenne bevattningsvagnar	2,100 —	2,000 —	— —	100 —
Diverse inköp och remont	5,000 —	8,297 74	3,297 74	— —
<i>10:o. Diverse.</i>				
Underhåll af klappbryggor, vedmått, lyktstolpar m. m. samt oförutsedda utgifter	6,000 —	8,580 27	2,580 27	— —
Transport	3,625,742 03	3,559,370 27	91,341 42	157,713 18

Fortsättning.

	Anslag enligt stat	Kostnad enligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport	3,625,742 03	3,559,370 27	91,341 42	157,713 18
XV. Pensioner	15,106 67	11,898 34	— —	3,208 33
XVI. Diverse.				
Taxerings- och Pröfningsnämndens sekreterare . .	2,000	3,389 39	— —	10 61
Expenser	1,400			
För revision af stadens räkenskaper	4,100	4,100 —	— —	— —
Eldnings- och lysningsämnen	18,000	17,798 50	— —	201 50
Anslag för signalering af middagstimmen	300	300 —	— —	— —
För stormvarningstelegram	250	80 —	— —	170 —
Brandstodsafgifter	7,500	8,262 13	762 13	— —
Anslag åt mantalsskrifvaren	2,000	2,000 —	— —	— —
D:o för byggnadsinspektör	2,400	2,400 —	— —	— —
Arvode åt en elektrotekniker	800	800 04	— 04	— —
D:o åt 2:ne fiskeritillsyningsmän	600	600 —	— —	— —
För uppsigt öfver varuskjulet	900	900 —	— —	— —
Bidrag till länefängelsets ombyggnad för åren 1889—98	10,000	10,000 —	— —	— —
Utskrifning af vallängden, jemte register dertill .	1,000	1,000 —	— —	— —
Anslag till juridiskt biträde åt obemdlade	2,500	2,499 96	— —	04 —
D:o till fängelseföreningens skyddsherberge	600	600 —	— —	— —
Inventarier till särskilda stadens hus, remont och komplettering	4,000	4,127 86	127 86	— —
Telefonafgifter	4,500	4,780 —	280 —	— —
Afkortning och restitution å uttaxerade medel och andra inkomster	40,000	27,164 59	— —	12,835 41
<i>För oförutsedda behof enligt Stadsfullmäktiges bestämmande:</i>				
II. Stadens embetsverk.				
Anslag till vikariatsarvode för en yngre justitierådmanstjenst	500: —	— —	500 —	— —
III. Kommunalförvaltningen.				
Anslag för upphyrande af magasin å Skatudden	640: —	— —	640 —	— —
VII. Sundhets- och sjukvården.				
Anslag för inventarier till besigtningssbyrå	800: —	— —	800 —	— —
Anslag för gasledning till Maria sjukhusets bakteriologiska laboratorium	320: —	— —	320 —	— —
Anslag för sjukstugan i Sörnäs	3,348: —	— —	2,748 —	600 —
Anslag för tyfuslasarett	6,400: —	— —	4,636 79	1,763 21
VIII. Fattigvården.				
Tillskottsanslag för ständiga fattigunderstöd	4,000: —	— —	4,000 —	— —
Tillskottsanslag för läkemedel	4,000: —	— —	4,000 —	— —
Transport	20,008: —	3,743,698 70	3,679,715 87	92,511 45
				176,502 28

Fortsättning.

	Anslag en- ligt stat	Kostnad en- ligt böckerna	Anslaget öfverskridet	Besparing å anslaget
Transport 20,008: —	3,743,698 70	3,679,715 87	92,511 45	176,502 28
XI. Undervisningsväsendet.				
Anslag för underhåll af läsesalen i Her- manstad	600: —	600	—	—
Anslag för lägre handverksskolorna . .	1,500: —	1,500	—	—
Anslag för inredning af ny bibliotekssal i folkbibliotekshuset	2,000: —	2,000	—	—
Tillskottsanslag för folkbarträdgården vid Lappviksgatan	100: —	100	—	—
XIV. Allmänna arbeten.				
Anslag för verandans å Kajsaniemi vårdshus förseende med glasväg- gar	600: —	600	—	—
Anslag för remont af bad- och simhu- sen i Brunnsparken	6,200: —	6,200	—	—
Anslag för uppförande af ett öppet va- ruskjul å gamla packhusets gård	530: —	234 30	—	295 70
Tillskottsanslag för remont af chaus- séerna	8,000: —	8,000	—	—
Tillskottsanslag för underhåll af ham- nar och kajer	3,000: —	3,000	—	—
Tillskottsanslag för renhållning af sta- dens allmänna platser och gatuan- delar	3,000: —	3,000	—	—
Tillskottsanslag för renhållning af chaus- séerna	3,000: —	3,000	—	—
XV. Pensioner.				
Anslag till gratifikation åt Filterför- mannen G. H. Fonselius	200: —	200	—	—
Anslag till pension åt Vaktmästaren J. F. Holmberg	350: —	350	—	—
Anslag till pension åt Hamnkonstapeln J. F. Lönnqvist	350: —	350	—	—
XVI. Diverse				
Anslag åt Turistföreningen för tryck- ning af plankarta öfver Helsing- fors	300: —	300	—	—
Anslag till reseunderstöd åt stadsträd- gårdsmästaren S. Olsson	500: —	500	—	—
Anslag åt Helsingfors samsällskap för beredande af gratis sjöbad och undervisning i simning åt folk- skoleelever	1,000: —	1,000	—	—
Anslag till sekreterarearvode och ex- penser åt komiten för särskilda den lägre arbetareklassen rörande frågor	840 70	840 70	—	—
Anslag för dekorerung af Alexanders statyn	256 25	256 25	—	—
Transport 52,334: 95	3,743,698 70	3,711,747 12	92,511 45	176,797 98

Fortsättning.

	Anslag enligt stat		Besparing å anslaget		Anslaget öfverskrudet		Kostnad enligt böckerna	
Transport 52,334: 95	3,743,698	70	3,711,747	12	92,511	45	176,797	98
Anslag för införande af elektrisk belysning i Stadsfullmäktiges sessionssal	—	—	946	—	—	—	—	—
Anslag åt komiten för undersökning af offentliga byggnader	—	—	754	—	—	—	—	—
<i>Samt</i> 54,034: 95	40,000	—	—	—	14,034	95	—	—
<i>Från föregående år balanserande konti.</i>								
Ombyggnad af norra brandverkshuset	—	—	2,833	81	2,833	81	—	—
Besparing å anslag, anvisade å 1892 års obligationslån, öfverföres till odisponerade låne-medel med	—	—	3,693	80	3,693	80	—	—
Saldo till 1897	—	—	717,765	10	—	—	—	—
Summa	3,783,698	70	4,437,739	83	113,074	01	176,797	98

	Beräknad inkomst enligt stat	Inkomst enligt böckerna	Brist	Öfverskott
Inkomster.				
<i>Disponibel behållning från föregående år . . . . .</i>	94,800	226,630	38	—
I. Räntor.				
Å chaussee-obligationer	1,900	1,992	60	92
Å tomtlösen	30,000	31,167	75	1,167
Å donationsfonder, hvilkas ränta tillfaller staden	14,300	14,030	75	269
Diverse räntor	500	201	02	298
II. Tomtlösen.				
Försäljning af tomter och amortering å köpeskillingen för försålda tomter	215,000	523,724	31	308,724
III. Stadens fasta egendom.				
a) <i>Räntor från donerade hemman . . . . .</i>	1,800	1,748	89	51
Transport	358,300	799,495	70	619
			34	309,984
			66	

Fortsättning.

	Beräknad inkomst enligt stat	Inkomst enligt böckerna	Brist	Öfverskott
Transport	358,300	799,495 70	619 34	309,984 66
<i>b) Stadens aflysta område.</i>				
Arrenden för byggnader och tomter samt utarrenderade mindre platser inom stadens plan . . .	16,000	129,554 33	—	3,554 33
Arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan	110,000			
Arrenden från Brunnsparksområdet	6,000	8,532 27	—	2,532 27
Hyra för försäljningsplatser å Salu- och Kasern-torgen	18,000	18,200 —	—	200 —
Hyra för lokaler i Folkbiblioteket	1,300	1,390 —	—	90 —
D:o för d:o i gården N:o 3 vid Sofiegatan	8,000	12,768 90	—	4,768 90
Hyra för bodar och diskar	4,000	4,555 80	—	555 80
Hyra för stånd i Saluhallen	40,000	40,833 50	—	833 50
Simhusafgifter	500	713 —	—	213 —
Fiskevattnens afgifter	1,600	1,530 —	70 —	— —
Hötägt	300	218 —	82 —	— —
Mulbetesafgifter	200	240 —	—	40 —
Tillfälliga arrenden och planhyror	6,000	9,530 38	—	3,530 38
<i>c) Stadens jordlägenheter.</i>				
Forsby, arrende	4,100	4,027 40	—	—
Grejus, d:o	2,100	2,129 49		
Gumtäck, d:o	25,000	27,354 40	—	2,879 23
Mejlans, d:o	6,000	6,567 94		
D:o, amortering å köpeskillingen för byggnader . . .	828 10	828 10	—	—
Reimars arrende	100	100 —	—	—
IV. Tomtören.	2,200	2,263 95	—	63 65
V. Inkomstgifvande rättigheter.				
Tolag för till Helsingfors destinerade varor	155,000	177,811 45	—	22,811 45
Tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor, destinerade till uppstad	8,000	9,621 10	—	1,621 10
Trafikafgifter	390,000	458,529 65	—	68,529 65
Mättningsafgifter	2,500	1,397 23	1,102 77	— —
Transitomagasinshyra	500	6,061 12	—	5,561 12
Hamnafgifter	180,000	194,072 62	—	14,072 62
Broafgifter	8,000	9,461 32	—	1,461 32
Lyftkransafgifter	200	694 60	—	494 60
Ballastafgifter	500	469 20	30 80	— —
Vägningsafgifter	2,300	3,075 41	—	775 41
Afgifter af utländingar för försäljning af matvaror vid mast	2,200	3,324 09	—	1,124 09
Auktionsprovision	4,000	602 05	3,397 95	— —
Bljardafgifter	500	544 —	—	44 —
Bouppteckningsprocenter, stadens andel	32,000	42,311 50	—	2,311 50
Bouppteckningsprocenter, stadens fattiges andel . . .	8,000			
Kollektmedel	300	261 88	38 12	— —
Diverse böter	200	1,008 95	—	808 95
Arrende för Gammelstadskvarnen	3,500	3,500 —	—	— —
Börsprovision	600	1,073 17	—	473 17
Transport	1,408,828 10	1,984,652 50	5,340 98	449,335 —

Fortsättning.

	Beräknad inkomst enligt stat	Inkomst enligt böckerna	Brist	Öfverskott
Transport	1,408,828 10	1,984,652 50	5,340 98	449,335 —
VI. Diverse.				
Personel fattigaavgift	30,000 —	30,032 50	— —	32 50
För sjukvård i Maria sjukhuset	8,000 —	13,769 —	— —	5,769 —
Inkomst från desinfektionsinrättningen	300 —	610 25	— —	310 25
Fattighjorns arbeten	800 —	440 88	359 12	— —
Inkomst från arbetsinrättningen	10,000 —	11,633 11	— —	1,633 11
Jordafkastning från Fattiggården	600 —	427 90	172 10	— —
Ersättning för underhåll af fattige	3,000 —	7,671 46	— —	4,671 46
Elevers i folkskolan afgifter	100 —	402 10	— —	302 10
Elevers i folkskolan handarbeten	600 —	502 37	97 63	— —
Boklån	4,000 —	4,637 95	— —	637 95
Hundskatt	9,000 —	15,780 —	— —	6,780 —
Afgifter från klosettorna	3,500 —	5,422 81	— —	1,922 81
Bidrag till brandverket af ryska Alexanders gymnasium	184 46	184 46	— —	— —
Bidrag till underhåll af Ridderhusskvären	300 —	300 —	— —	— —
Bidrag till underhåll af planteringarna kring Ständerhuset	600 —	600 —	— —	— —
Bidrag till underhåll af planteringen kring Ate-neum	200 —	200 —	— —	— —
Bidrag till gatubelysningen: af Finlands bank . . . . . 275; — af Ständerhuset . . . . . 525; —	800 —	800 —	— —	— —
Inkvarteringen ersättes enligt K. förordningen af den 18 Januari 1882 af ryska skattkammaren	226,345 60	201,256 20	25,089 40	— —
VII. Statsbidrag.				
Till folkskolorna	111,000 —	111,000 —	— —	— —
Till polisnrättningen	104,480 —	104,480 —	— —	— —
Till gatubelysningen	15,170 —	15,170 —	— —	— —
Till brandverket	8,210 —	8,210 —	— —	— —
Stadens andel i bränvinsskatten	11,500 —	13,057 55	— —	1,557 55
VIII. Vattenledningen.				
För vattenförsäljning	250,000 —	275,773 94	— —	7,273 94
Hyra för vattenmätare	18,500 —			
Vattenavgifter från hästhoarne	1,900 —	1,901 18	— —	1 18
Förhöjning vid sentida inbetalning af vattenkonsumtionsavgifter	300 —	434 12	— —	134 12
Ersättning för verkställda anslutningar m. m.	25,000 —	82,149 88	— —	57,149 88
Arrenden från vattenledningens jordområde	575 —	520 88	54 12	— —
IX. Lån.				
a) Å 1892 års 4 1/2 % obligationslån anvisas för vattenledningens utsträckning	87,845 81	99,274 60	— —	11,428 79
Transport	2,341,638 97	2,991,295 64	31,113 35	548,939 64

Fortsättning.

	Beräknad inkomst enligt stat	Inkomst enligt böckerna	Brist	Öfverskott
Transport	2,341,638 97	2,991,295 64	31,113 35	548,939 64
b) <i>Lån på kortare återbetalningstid än 2 år:</i>				
För vattenledningens utsträckning	17,804 19	6,375 40	11,428 79	— —
För tillbyggnad till ekonomiebyggnaden vid Maria sjukhus	100,000 —	100,000 —	— —	— —
c) Anslag från 1892 års obligationslån till kajbyggnader å Skatudden	84,600 —	84,600 —	— —	— —
X. Uttaxering.				
Det belopp, som ytterligare erfordras och skall hos kommunens skattskyldige medlemmar uttaxeras	1,239,655 54	1,240,289 97	— —	634 43
<i>Från föregående år balancerade anslagsbelopp, hvilka ej kommit till användning och insparats.</i>				
Vattenledning under Castrengsgatan	— —	264 85	— —	264 85
Vattenledning till Observatoriberget	— —	100 05	— —	100 05
Nyläggning af Munkholmsgatan	— —	138 79	— —	138 79
Anslag för inrättande af en köttkontrollstation	— —	554 34	— —	554 34
Anslag för aflöppskanal under 4:e linien å Berg-häll	— —	2,550 —	— —	2,550 —
<i>Inkomster ej i staten observerade:</i>				
Praeskriberade kuponger m. m.	— —	32 60	— —	32 60
Tull & källarfrihets ersättning	— —	10,672 —	— —	10,672 —
Ersättning för montering af lyftkran	— —	52 —	— —	52 —
Vanhäfd å Hörneberg	— —	608 59	— —	608 59
D:o å de s. k. Janssonska odlingarna	— —	188 60	— —	188 60
Priset för en försald lada	— —	17 —	— —	17 —
Summa <i>Frå</i>	3,783,698 70	4,437,739 83	42,542 14	564,752 89

Sammandrag af Helsingfors stads utgifter och inkomster år 1897.

H u f v u d t i t e l	Enligt stat	Enligt böckerna
Utgifter.		
I. Stadens skulder	531,598 75	524,064 20
II. Stadens embetsverk	206,241 67	206,090 76
III. Kommunalförvaltningen	182,400 67	180,605 15
IV. Gatubelysningen	155,002 70	152,360 67
V. Brandverket	91,722 —	89,553 39
VI. Polisrättningen	211,470 —	212,775 17
VII. Sundhets- och sjukvården	187,038 —	192,024 08
VIII. Fattigvården	275,730 —	270,217 57
IX. Undervisningsväsendet	549,225 60	525,720 18
X. Staden åliggande allmänna onera	236,602 64	211,138 24
XI. Vattenledningen	218,640 —	232,826 64
XII. Saluhallen	7,050 —	6,553 87
XIII. Stadens jordlägenheter	6,700 —	6,219 47
XIV. Allmänna arbeten	766,320 —	749,220 88
XV. Pensioner	15,106 67	11,898 34
XVI. Diverse	142,850 —	142,178 51
Utgifter ej observerade i staten	—	6,527 61
Behållning till år 1898	—	717,765 10
Summa <i>Fmk.</i>	3,783,698 70	7,437,739 83
Inkomster.		
Behållning från år 1896	94,800 —	226,630 38
I. Räkter	46,700 —	47,392 12
II. Tomtlösen	215,000 —	523,724 31
III. Stadens fasta egendom	251,828 10	269,266 98
IV. Tomtören	2,200 —	2,263 95
V. Inkomstgifvande rättigheter	798,300 —	915,374 76
VI. Diverse	298,330 06	294,670 99
VII. Statsbidrag	250,360 —	251,917 55
VIII. Vattenledningen	296,275 —	360,780 —
IX. Lån	290,250 —	290,250 —
X. Uttaxering	1,239,655 54	1,240,289 97
Inkomster ej observerade i staten	—	15,178 82
Summa <i>Fmk.</i>	3,783,698 70	4,437,739 83

Källa: Drätselkontorets berättelse öfver stadens bokslut.

**Tab. No 109. Helsingfors stadskassas ställning den 31 December
år 1897.**

	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
Aktiva.		
Kassa	65,698 50	
Traffikkontorets uppbördskonto	1,534 53	
Obligationer	55,300 —	
Aktier	113,500 —	
Byggnadsmaterialier	66,921 03	
Vattenledningsmaterialier	158,294 63	461,248 69
Olyftade statsbidrag.		
Inkvarteringskostnader	—	6,826 14
Förskotter mot redovisningsskyldighet.		
Stadsfullmäktiges förskotts konto	742 92	
Drätselkammarens d:o	208 12	
Hamnkontorets d:o	545 47	
Brandverkets d:o	3 89	
Maria sjukhusets d:o	681 31	
Folkskolornas d:o	2,726 49	
Vattenledningskontorets d:o	40 —	4,948 20
Utestående rester.		
Räntor å tomtlösen	17,450 70	
Tomtlösen	25,443 26	
D:o från Brunnsparken	691 85	
Hyror från folkbibliotekshuset	90 —	
Mejlans, amortering å köpeskillingen för byggnader	828 10	
Auktionsprovision	351 53	
Kollektmedel	261 88	
Arrende för Gammelstadskvarnen	875 —	
Ersättning för sjukvård i Maria sjukhuset	327 —	
" " desinfektioner	72 25	
" " verkställda vattenlednings anslutningar m. m.	14,109 98	
" " underhåll af chausséerna i Brunnsparken	660 94	
Boklån	413 25	
Bidrag till brandverket af ryska Alexanders gymnasium	184 46	
Tolags- och trafikafgifter för år 1897	9,449 78	
Vattenkonsumtionsafgifter för år 1897	76,747 44	
Diverse rester	50,681 88	
Försäldt affall från Maria sjukhus	286 20	198,925 50
Diverse debitorer.		
Förskottrade inkvarteringskostnader	1,528 90	
" " lånemedel	910,000 —	
Lån på kortare återbetalningstid än två år	106,375 40	
Vattenledningens tullafgifter	374 60	
Jansson, G.	1,905 76	
Albrecht, O. R. F.	1,166 66	
Mesterton, A.	2,487 49	1,023,838 81
Transport	—	1,695,787 34

Fortsättning.

	<i>Fmg.</i>	<i>Fmg.</i>
Transport	—	1,695,787 34
Bestridna utgifter, för hvilka medel anvisas år 1898.		
Brandverkets ved och lyse	4,724 20	
Brunnhusets ombyggnad	112,158 75	
Inköp af restaurationspaviljongen i Brunnsparken	2,000 —	
Inrättande af en vattenpost för ångbåten Mars	910 56	
Vattenposter i Södra hamnen	3,626 59	
Vattenledning till gården N:o 5 vid Bernhardsgatan	1,204 87	
Kajarbeten å Skatudden	29,181 12	
Lökholsmgatans planering	1,826 25	
Hermanstads lägre folkskola	5,000 —	
Inköp af Rob. Stigells grupp „de skeppsbrutna“	1,412 62	
Omkostnader för 1898 års Obligationslån	200 —	
Undersökning af isförhållandena utanför Helsingfors	578 —	
Extra tillsyningsman vid helsopolisen	166 67	
Tillskottsanslag för lägre handtverksskolorna	1,113 —	164,102 63
Summa <i>Fmg.</i>	—	1,859,889 97
Passiva.		
Utelöpande, förfallna obligationer.		
Till chausséobligationslånet	100 —	
„ vattenledningslånet af år 1876	1,057 50	
„ nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	24,375 —	25,532 50
Utelöpande, förfallna kuponger.		
Till chausséobligationslånet	273 60	
„ vattenledningslånet af år 1876	3,082 50	
„ nybyggnads- och regleringslånet af år 1882	3,138 75	6,494 85
Olyftade anslag.		
Magistratens och Rådstufvurättens aflöningar	1,200 —	
Sundhets och sjukvårdens läkarepersonal	300 —	
Undersökningsstationen för lifsmedel	154 54	
Köttkontrollstationen	234 —	
Vattenledning under en del af Lotsgatan	4,778 39	
D:o under Aspnäsgatan	8,900 —	
Tillbyggnad till ekonomiebyggnaderna å Maria sjukhus	20,610 —	
Nya simhus	5,000 —	
Ombyggnad af stankanalen under Lilla Robertsgatan	1,320 —	
Polikliniken	1,500 —	
Ny stormvarningssignal å Observatoriiberget	450 —	
Hamnbanan	32,291 51	
Ny stallsbyggnad å Forsby	5,725 —	
Ritningar och undersökning af platser för saluballar	1,339 25	
Inlösen af Brunnsparken	11,299 45	
Ränta å lån för rådhusannexet och kommunala sjukhuset	1,250 —	
Ränta å lån för inköp af gården N:o 3 vid Sofiegatan	332 36	
Anslag för stormvarningstelegram	80 —	
D:o åt mantalsskrifvaren	150 —	
Transport	96,914 50	32,027 35

Tab. N:o 110. Helsingfors stads utestående, icke förfallna fordringar år 1897.

	<i>Fmk.</i>	<i>Fmg.</i>
Tomtlösen.		
Vid ingången af år 1897 utestod oguldet i kapital	—	687,911 69
Under år 1897 försålda tomter:		
Fabrikstomt N:o 13 vid Sörnäs strandväg i kv. 291 till Ingeniör Gottfr. Strömberg	30,664 90	
Fabrikstomterna N:o 25 & 27 vid Sörnäs strandväg i kv. 293 till Helsingfors Yllefabriksaktiebolag	51,000 —	
Tomterna N:ris 8, 10, 12, 14, 16 och 18 vid Kronbergsgatan till handl. Julius Tallberg	33,000 —	
Tomterna N:ris 8, 10, 12, 14 och 18 vid Lökholmsgatan till firman P. Sidorow suomalainen Kalustokauppa osakeyhtiö	17,950 —	
Kvarteret N:o 152 å Skatudden till Helsingfors magasin's aktiebolag	49,068 80	
Tomt N:o 1 vid Petersgatan i kvarteret N:o 134 Rockan till fröken Anni Furuhielm	44,767 94	
Tomterna N:ris 3 & 5 vid Broholmmsgatan till öfverkamreraren C. Ignatius	25,374 60 25,450 80	
Fabrikstomten N:o 20 i kvarteret N:o 289 till Kanslirådet Karl Leon. Lindenberg	50,316 75	
Fabrikstomten N:o 22 i kvarteret N:o 289 till Kanslirådet Karl Leon. Lindenberg	33,988 25	
Magasinskvarteret N:o 188 till Helsingfors Magasinsaktiebolag	49,068 80	
Fabrikstomten N:o 7 i kvarteret N:o 296 till Ingeniören Adolf Stenberg	54,893 31	
Fabrikskvarteret N:o 292 till Maskin- och brobyggnadsaktiebolaget	29,230 51	
Fabrikstomt N:o 3 vid Aspnäs-gatan i kvarteret N:o 294 till Maskin- och brobyggnadsaktiebolaget	20,567 25	
Tomt N:o 6 vid Ö. chausséen i kvarteret N:o 294 till Maskin- och brobyggnadsaktiebolaget	73,476 25	
Tomt N:o 8 vid Ö. chausséen i kvarteret N:o 294 till Maskin- och brobyggnadsaktiebolaget	20,225 70	
Tomt N:o 9 vid Sörnäs strandväg i kvarteret N:o 294 till Maskin- och brobyggnadsaktiebolaget	32,981 45	642,025 31
Öfverföres: år 1897 förfallen annuitet	23,495 91	1,329,937 —
Utöfver densamma inbetaldt belopp	498,406 46	521,902 37
Kapitalsaldo till år 1898	—	808,034 63
Tomtlösen från Brunnsparksområdet.		
Den 1 Januari 1897 utestod oguldet i kapital	—	136,748 55
Öfverföres: år 1897 förfallen annuitet	—	2,292 54
Kapitalsaldo till år 1898	—	134,456 01
Löseskilling för åbyggnader å Mejlsans.		
Kapitalsaldo den 1 Januari 1897	—	4,968 60
Öfverföres: 1897 års annuitet	—	828 10
Saldo till år 1898	—	4,140 50
Sammandrag af utestående, icke förfallna fordringar, den 31 Dec. 1897.		
Tomtlösen	—	808,034 63
Do från Brunnsparksområdet	—	134,456 01
Löseskilling för åbyggnader å Mejlsans	—	4,140 50
Summa <i>Fmk.</i>	—	946,631 14

Källa: Drätselkontorets berättelse öfver stadens bokslut.

Tab. N:o 111. Helsingfors stads donerade fonder år 1897.

	Balans från år 1896	Under året 1897		Balans till år 1898
		Inkomst	Utgift	
A) Fonder förvaltade af Drätsel- verket.				
1. Till förmån för fattigvården donerade fonder.				
Joh. Sederholms arfvingars fond	2,057 14	—	—	2,057 14
Nath. Heidenstrauchs fond	1,028 57	—	—	1,028 57
C. J. Nordenstams fond	1,142 86	—	—	1,142 86
Jacob Daniel Wöckströms fond	4,800 —	—	—	4,800 —
Finska Frimurarlogernas fond	8,160 —	—	—	8,160 —
Medborgarkassans fond	4,828 57	—	—	4,828 57
Helsingfors kyrkofattigkassas fond	2,148 57	—	—	2,148 57
Sveaborgs skole-, fattigvårds- och arbetshusinrätt- nings fond	8,022 86	—	—	8,022 86
Lars Sederholms fond	571 43	—	—	571 43
Carl Otto af Forselles fond	1,142 86	—	—	1,142 86
Joh. Mobergs fond	1,708 57	—	—	1,708 57
I. A. Ehrenströms fond	1,142 86	—	—	1,142 86
H. K. M. Nikolai Es fond	22,800 —	—	—	22,800 —
D. K. M. Nikolai Es och hans gemåls fond	9,142 86	—	—	9,142 86
Carolina Charlotta Schulins fond	2,000 —	—	—	2,000 —
Adolf Ekholms fond	3,702 85	—	—	3,702 85
Karolina Nyströms fond	4,000 —	—	—	4,000 —
ränta	2,746 44	6,946 25	—	2,746 25
utbetaladt till stadskassan	—	—	6,946 44	—
2. Till förmån för feberlasarettet donerade fonder.				
H. K. H. Nikolai Alexandrowitschs fond	10,000 —	—	—	10,000 —
Eugenie Soltikoffs fond	2,500 —	—	—	2,500 —
ränta	617 46	617 42	—	617 42
utbetaladt till stadskassan	—	—	617 46	—
3. Till förmån för folkskolorna donerade fonder.				
Wilhelm Elgs fond för en fattigskola	34,200 —	—	—	34,200 —
Danssällskapet i Helsingfors fond	9,200 —	—	—	9,200 —
ränta	1,689 35	3,369 24	—	1,689 24
utbetaladt till stadskassan	—	—	3,369 35	—
4. Fattigvårdens fonder utan uppgifvet ändamål.				
Carl Gustaf Hanells fond	5,200 —	—	—	5,200 —
ränta	256 86	256 85	—	221 69
Gustava Katarina Brobergs fond	571 44	—	—	571 44
Paul Demidoffs fond	2,765 71	—	—	2,765 71
Ottoliana Palmblads fond	1,451 43	—	—	1,451 43
Lovisa Oikelins fond	452 —	—	—	452 —
Maria Kristina Mattheizens fond	4,000 —	—	—	4,000 —
Christina Othmans fond	159 42	—	—	159 42
ränta	464 33	464 30	—	464 30
Utbetalt till tio medellösa fruntimmer (Hanells fond)	—	—	292 02	—
Utbetalt till 13 medellösa fruntimmer i understöd från 60 till 30 mark	—	—	464 33	—
Transport	154,674 44	11,654 06	11,689 60	154,638 90

Fortsättning.

	Balans		Under året 1897		Balans till år 1898			
	från år 1896		Inkomst	Utgift				
Transport	154,674	44	11,654	06	11,689	60	154,638	90
5. Fattigvårdens fonder för bestämda ändamål.								
Wilhelm Elgs fond pour les pauvres honteux . . .	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
ränta	508	79	508	75	—	—	508	75
Utbetalt i understöd åt nio särskilda personer . . .	—	—	—	—	508	79	—	—
Carl Sierckens fond	2,800	—	—	—	—	—	2,800	—
ränta	138	31	138	30	—	—	138	30
Understöd till tre medellösa handlandeankor	—	—	—	—	138	31	—	—
Elsa Maria Lampas fond	10,870	—	—	—	—	—	11,000	—
ränta	400	51	536	90	—	—	406	90
Utbetalt till tio medellösa fruntimmer	—	—	—	—	400	51	—	—
Hedvig Charlotta Gripenbergs fond	11,200	—	—	—	—	—	11,200	—
ränta	563	25	553	21	—	—	553	21
Utbetalt till tio medellösa fruntimmer	—	—	—	—	563	25	—	—
Alexandras understöds fond	4,431	57	—	—	—	—	4,450	38
ränta	200	—	218	81	—	—	200	—
Utbetalt till tvänne personer i understöd	—	—	—	—	200	—	—	—
Lisette Gardbergs fond	1,000	—	—	—	—	—	1,000	—
ränta	49	40	49	40	—	—	49	40
Utbetalt till en medellös handlandeanka	—	—	—	—	49	40	—	—
Adolf Fredrik Siercks fond	7,000	—	—	—	—	—	7,000	—
ränta	345	77	345	75	—	—	345	75
Utbetalt i sju särskilda understöd åt medellösa fruntimmer	—	—	—	—	345	77	—	—
6. I. P. Chrogelii barnhusinrättnings fond.								
Ränta	113	61	113	61	—	—	113	61
Utbetalt till Fruntimmersföreningen	—	—	—	—	113	61	—	—
7. Folkskolornas beklädnadsfonder.								
J. H. Lindroos fond	20,000	—	—	—	—	—	20,000	—
J. E. Ollonqvists fond	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
Mindre handelsborgaresocietetens fond	4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
Cronstedts, Guttoffskys o. Nybergs fond	2,900	—	—	—	—	—	2,900	—
ränta	1,946	23	1,946	09	—	—	1,946	09
Utbetalt åt Folkskoleekonomen till beklädnad åt medellösa elever	—	—	—	—	1,946	23	—	—
8. Hedvig Arnells fond								
Ränta	903	95	903	89	—	—	903	89
Utbetalt till Fruntimmersföreningen	—	—	—	—	503	95	—	—
Utbetalt till trotjänarinnan Wilhelmina Backström	—	—	—	—	400	—	—	—
9. Fonder donerade till en asyl för vanartade barn.								
Hedvig Charlotta Gripenbergs fond	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—
Helsingfors Utskänknings aktiebolags fond	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
Transport	320,145	83	16,968	77	16,859	42	320,255	18

Fortsättning.

	Balans	Under året 1897		Balans
	från år 1896	Inkomst	Utgift	till år 1898
Transport	320,145 83	16,968 77	16,859 42	320,255 18
Helsingfors Utminuterings aktiebolags fond	27,000 —	— —	— —	27,000 —
ränta	3,392 12	3,951 44	— —	2,942 74
Utbetalt till Fattigvårdsstyrelsen för underhåll af asylen för vanartade barn i Lojo socken . . .	— —	— —	4,400 82	— —
10. Folkskolornas stipendiifonder.				
Helsingfors Sparbanks fond	6,000 —	— —	— —	6,000 —
Helsingfors Utskänknings aktiebolags fond	16,000 —	— —	— —	16,000 —
H. K. M. Alexander II:s stipendiifond	29,300 —	— —	— —	29,300 —
Räntor	2,573 93	2,533 86	— —	2,607 79
Insatt i sparbank till stipendier för folkskolcelever	— —	— —	2,500 —	— —
11. Klara Wilhelmina Törmäläs fond				
Ränta	41,528 80	— —	— —	41,600 —
	— —	2,049 81	— —	1,978 61
12. Fonden för dygdigt tjenstefolks belönande . .				
Räntor	10,100 —	— —	— —	10,100 —
Insatt å sparbanksbok för nio tjenare	25 16	498 87	475 —	49 03
13. Helsingfors Utskänknings aktiebolags stipendiifond för lägre handverksskolorna				
Ränta	3,000 —	— —	— —	3,000 —
Utbetalt i stipendier	148 40	148 18	148 40	148 18
14. Anna Sara Arosins testamentsfond				
Ränta	65,850 —	— —	— —	67,000 —
Utbetalt i lifstidsunderstöd om 100 mark till 30 obemedlade, ogifta fruntimmar	3,987 28	3,315 55	2,950 —	3,166 83
Utbetalt depositionsafgift till Finlands bank . . .	— —	— —	36 —	— —
15. I. A. I. Pippingskiölds fond				
Ränta	100,000 —	— —	— —	100,000 —
Utbetalt till Föreningen för barnavården	4,939 65	4,939 30	4,939 65	4,939 30
16. Axel Fredrik Laurells stipendiifond				
Ränta	3,088 86	— —	— —	3,088 86
Utbetalt till svenska Normallyceum	113 62	113 21	56 —	114 83
Utbetalt till finska d:o	— —	— —	56 —	— —
Transport	637,193 65	34,518 99	32,421 29	639,291 35

Fortsättning.

	Balans		Under året 1897		Balans			
	från år 1896		Inkomst	Utgift	till år 1898			
Transport	637,193	65	34,518	99	32,421	29	639,291	35
17. Carl Rosengrens fond	13,604	60	—	—	—	—	14,276	35
Ränta	—	—	671	75	—	—	—	—
18. Helsingfors affonskolas fond	18,250	—	—	—	—	—	18,250	—
Ränta	901	49	901	43	—	—	1) 1,802	92
19. Alexandra Kiseleffs fond	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
Ränta	493	96	493	93	—	—	493	93
Utbetalt till Stadsbokhållaren Oscar Paldani	—	—	—	—	493	96	—	—
20. Maria Charlotta Olanders fond	77,042	43	—	—	—	—	80,312	37
Ränta	—	—	1,829	52	—	—	—	—
Afkastning från fastigheten	—	—	1,440	42	—	—	—	—
21. Senatorskan Julie Thiléns fond	250,000	—	—	—	—	—	253,000	—
Ränta	11,298	15	14,501	20	—	—	14,443	13
Bonifikation för öfverlåtelse af aktieteckningsrätt	—	—	3,000	—	—	—	—	—
Utbetalt till fru Adolfina Mallén	—	—	—	—	100	—	—	—
Utbetalt till Föreningen för arbetshuset	—	—	—	—	8,402	—	—	—
Utbetalt till Guvernören i S:t Michels län till	—	—	—	—	2,795	22	—	—
understöd åt medellösa fruntimmer därstädes	—	—	—	—	59	—	—	—
Utbetalt för omskrifning af aktier	—	—	—	—	—	—	—	—
22. Makarne Silfvius' donationsfond	87,000	—	—	—	—	—	90,000	—
Ränta	4,297	50	4,297	20	—	—	2,097	20
Utbetalt till trotjenarinnan Ulrika Lovisa Holm-	—	—	—	—	400	—	—	—
berg	—	—	—	—	3,079	50	—	—
Utbetalt till stadskassan	—	—	—	—	—	—	—	—
23. Fr. J. von Beckers fond	310,105	20	—	—	—	—	311,000	—
Ränta	5,168	86	5,579	15	—	—	5,712	39
Afkastning från fastigheten	—	—	6,059	18	—	—	—	—
Utbetalt i pensioner till Professor A. von Becker,	—	—	—	—	10,200	—	—	—
Litteratören H. von Becker och fröken Au-	—	—	—	—	—	—	—	—
gusta von Becker	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	1,425,355	84	73,292	77	57,968	97	1,440,679	64

1) Föreningen för konstfliten, hvilken eger disponera räntemedlen till stipendier åt elever i förenings skolor, har icke lyftat desamma under året.

Fortsättning.

	Balans		Under året 1897		Balans			
	från år 1896		Inkomst	Utgift	till år 1898			
Transport	1,425,355	84	73,292	77	57,968	97	1,440,679	64
24. Adolf Holmgrens donationsfond för värnlösa mödrar och barn	20,000	—	—	—	—	—	20,000	—
Ränta	1,957	40	987	86	—	—	1,945	26
Utbetalt till fru M. Thölgren	—	—	—	—	500	—	—	—
Utbetalt till fröken Gustava Holmgren	—	—	—	—	500	—	—	—
25. Understödsfonden för aflidne poliskonstaplars enkör och barn	100,000	—	—	—	—	—	102,000	—
Ränta	3,045	15	4,939	30	—	—	3,039	45
Utbetalt i understöd åt aflidne poliskonstaplars enkör och barn i pensioner tillsammans	—	—	—	—	2,945	—	—	—
26. Emilia Olivia Gustavsons och Athalida Wilhelmina Ingmans donationsfond	5,765	46	—	—	—	—	6,049	97
Ränta	—	—	284	51	—	—	—	—
27. Lina Borgströms donationsfonder.								
Fonden för folkskolebarns bespisande	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
Ränta	740	94	740	88	—	—	740	88
Fonden för pauvres honteux	5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
Ränta	135	01	246	98	—	—	126	99
Utbetalt i understöd till tvenne obemedlade fruntimmer	—	—	—	—	255	—	—	—
Utbetalt till Föreningen för arbetshusen	—	—	—	—	740	94	—	—
28. Emilia Olivia Gustavsons fond	25,500	—	—	—	—	—	25,500	—
Ränta	172	44	1,165	02	—	—	157	46
Kursvinst	—	—	20	—	—	—	—	—
Utbetalt i understöd om 100 mark till obemedlade fruntimmer	—	—	—	—	1,200	—	—	—
29. H. K. M. Kejsarinnan Alexandras fond för understödjande af ett barnhärberge	10,200	—	—	—	—	—	10,200	—
Ränta	503	84	503	81	—	—	503	81
Utbetalt till Föreningen för barnvården	—	—	—	—	503	84	—	—
30. Aurora Demidoffs hemgiftsfond.								
Besparadt kapital	70,457	20	—	—	—	—	74,277	90
Innestående hemgiftsbelopp	27,928	58	—	—	—	—	28,428	58
Transport	1,711,761	86	82,181	13	64,613	75	1,733,649	94

1) Ett understöd å 100 *Frj.* olyftadt.

Fortsättning.

	Balans		Under året 1897		Balans			
	från år 1896		Inkomst	Utgift	till år 1898			
Transport	1,711,761	86	82,181	13	64,613	75	1,733,649	94
Innestående räntor å hemgiftsbref	1,053	76	—	—	—	—	1,165	20
Fru A. Karamsin inbetalt	—	—	2,284	—	—	—	—	—
Räntor	—	—	4,743	09	—	—	—	—
Utbetalta hemgiftsbelopp	—	—	—	—	1,500	—	—	—
Do räntor å hemgiftsbref	—	—	—	—	1,094	95	—	—
31. Tidningskolportörernas julklappsfond . . .	511	91	—	—	—	—	537	10
Räntor	—	—	25	19	—	—	—	—
Summa	1,713,327	53	89,233	41	67,208	70	1,735,352	24
B) Af Fattigvårdsstyrelsen förval- tade fonder.								
1. Maria Bergmans testamentsfond	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
Ränta	194	44	500	—	—	—	194	44
Utbetalt i understöd åt 6 särskilda personer . . .	—	—	—	—	500	—	—	—
2. Helena Kristina Åkermans fond	10,246	09	—	—	—	—	10,663	93
Ränta	—	—	417	84	—	—	—	—
Summa	20,440	53	917	84	500	—	20,858	37
Sammandrag af Helsingfors stads donerade fonder år 1897.								
Af Drätselvärdet förvaltade fonder	1,713,327	53	89,233	41	67,208	70	1,735,352	24
„ Fattigvårdsstyrelsen förvaltade fonder	20,440	53	917	84	500	—	20,858	37
Summa	1,733,768	06	90,151	25	67,708	70	1,756,210	61

Källa: Drätselkontorets berättelse öfver stadens bokslut.

Tab. N:o 112. Kapitalbeloppet af Helsingfors stads donerade fonder enligt boksluten för åren 1883—1897.

Å r	Fonder, förval- tade af Drätsel- verket		Fonder, förval- tade af Fattig- vårdsstyrelsen		Fonder, förval- tade af Folksko- ledirektionen ¹⁾		Summa	
1883	301,749	27	—	—	148,315	61	450,064	88
1884	370,099	69	10,096	12	146,314	28	526,510	09
1885	373,530	51	10,150	—	120,362	22	504,042	73
1886	388,473	16	10,150	—	123,331	59	521,954	75
1887	416,542	87	10,150	—	125,720	95	552,413	82
1888	440,659	88	10 194	44	126,793	05	577,647	37
1889	481,638	75	17,576	07	130,472	88	629,687	70
1890	740,929	55	17,912	50	138,477	11	897,319	16
1891	882,275	50	18,113	34	139,221	82	1,039,610	66
1892	1,049,067	07	18,510	20	146,475	11	1,214,052	38
1893	1,443,662	46	19,135	62	148,552	76	1,611,350	84
1894	1,526,671	26	19,608	40	154,343	91	1,700,623	57
1895	1,553,583	32	20,035	81	158,752	34	1,732,371	47
1896	1,713,327	53	20,440	53	— ²⁾	—	1,733,768	06
1897	1,735,352	24	20,858	37	—	—	1,756,210	61

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

¹⁾ I uppgifterna beträffande dessa fonder ingår äfven den vid årsskiftet upplupna ränta. — ²⁾ Förvaltas numera af Drätselkontoret.

Tab. N:o 113. Kostnader för folkskoleväsendet i Helsingfors åren 1886—1897.

	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897
Löner och arvoden	143,294 22	168,198 16	183,365 56	200,187 26	215,679 50	250,927 48	270,047 31	281,634 20	279,824 93	310,215 27	333,306 83	248,716 07
Undervisningsmateriel	8,349 80	11,101 77	7,703 83	6,911 49	8,139 61	5,303 68	6,827 66	6,339 77	5,012 27	6,683 —	6,960 15	5,081 01
Material för handarbeten	378 80	1,369 27	2,193 54	3,716 16	1,801 24	2,514 16	3,372 84	3,230 29	1,123 04	2,396 89	3,432 23	2,097 21
Möbler och inventarier	8,940 70	3,301 03	4,248 94	6,079 54	7,161 35	4,269 05	5,205 54	3,013 05	2,899 16	6,828 32	6,403 15	7,624 09
Beklädnad åt medellösa elever	4,011 71	4,710 25	4,471 10	5,017 20	5,922 65	6,668 —	7,818 23	9,378 30	9,546 45	9,393 98	9,692 —	9,694 05
Hyror	14,728 35	12,968 34	14,213 13	17,533 —	20,310 —	20,123 33	21,890 —	22,865 —	23,315 —	25,665 —	26,935 20	25,478 33
Ved och belysning	11,118 85	12,847 30	15,435 20	15,789 50	19,752 70	17,183 72	18,582 10	24,557 78	19,409 81	20,011 49	23,482 64	25,228 66
Renhållning	4,682 98	4,669 77	4,548 38	5,117 60	5,513 61	4,934 06	6,620 19	7,109 17	7,375 32	8,442 32	8,682 59	9,065 92
Remont af skolornas egna gårdar och hyrda lokaler	17,148 88	4,876 07	6,437 21	4,078 33	6,371 43	5,105 67	7,479 48	8,734 09	12,184 02	12,551 62	11,923 45	12,329 75
Pensioner	800 —	1,860 —	4,270 —	3,500 —	3,590 —	3,920 —	5,160 —	4,140 —	4,610 —	5,040 —	5,030 —	5,310 —
Diverse	900 —	—	—	—	845 30	1,550 65	912 65	1,897 88	2,356 20	2,189 88	1,273 89	1,292 57
Summa	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08	295,687 39	322,499 80	353,916 —	372,901 53	385,656 20	409,417 77	437,122 43	451,917 66
Deraf betäckta:												
1) genom statsbidrag	32,000 —	32,000 —	52,000 —	52,000 —	52,000 —	52,000 —	52,000 —	77,333 34	71,000 —	111,000 —	111,000 —	111,000 —
2) genom räntor å donerade medel	3,285 —	1,532 07	1,532 07	3,059 —	2,592 84	2,516 75	3,310 —	3,161 —	3,321 —	3,481 —	3,542 —	6,466 85
3) genom inbet. skolafgifter	4,017 25	4,346 85	4,415 05	4,837 35	5,050 85	5,179 25	4,866 75	4,628 75	5,414 30	379 20	485 90	402 10
4) genom försälda handarbeten	390 38	393 41	291 49	406 62	489 73	451 90	583 74	600 85	708 93	476 08	718 20	502 37
5) genom uttaxerade medel	174,667 66	187,629 63	188,648 28	207,607 11	234,951 97	262,351 91	293,155 51	287,177 59	305,211 97	294,081 49	321,376 33	333,546,34
Summa	214,354 29	225,901 96	246,886 89	267,930 08	295,087 39	322,499 80	353,916 —	372,901 53	385,656 20	409,417 77	437,122 43	451,917 66

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 114. Uppgifter öfver kostnader för de arbeten, som genom Helsingfors stads byggnadskontor blifvit utförda under år 1897.

	Kostnad	Anslag	Behållning	Brist
Extra ingenjör- och ritarebiträden	3,814 —	4,000 —	186 —	— —
Skogvaktarebiträden och skogskultur	1,509 51	2,000 —	490 49	— —
Material- och handflangaredagsverken vid mätningar	4,891 81	5,000 —	108 19	— —
Expenser: skrif- och ritmaterial	1,531 88	1,500 —	— —	31 88
Folkskolornas renhållning	1,008 —	1,008 —	— —	— —
D:o underhålls- och reparationskostnader	2,153 49	2,153 49	— —	— —
Saluhallens renhållning	329 58	329 58	— —	— —
Byggnaders och lägenheters underhåll:				
Rådhuset	2,483: 29			
Tull- och packhuset	2,324: 60			
Auktionskammaren	184: 01			
Norra brandtornet	776: 65			
Södra d:o	692: 89			
Brandstationer	128: 47			
Brunnshuset	313: 36			
Kaisaniemi värdshus	289: 43			
Polishäkten	224: 26			
Simhusen vid Brunnsparcken	3,724: 99			
D:o " Brobergskajen	164: 83			
D:o " Munkholmen	254: 47			
D:o " Aspnäs	82: 81			
Kügelbanan i Brunnsparcken	21: 05			
Mängleribodarna	2,432: 24			
Afträdet i teateresplanaden	6: 72			
D:o å rådhusstomten	16: 71			
Skogvaktarebostaden	99: 92			
Parkvaktarebostäder	27: 94			
Politiekarlens bostad	135: 77			
Varuskjul å Norra kajarmen	25: —			
D:o å Södra d:o	811: 21			
Hamnkontoret i Sörnäs	124: 98			
Gamla packhuset	825: 65			
Varuskjul å Magasinskajen	952: 01			
Maria sjukhus	3,128: 34			
Desinfektionshuset	68: 33			
Kolerabaraacker	195: 12			
Folkbiblioteket	725: 89			
Saluhallen	459: 14			
Byggnaderna å Mejlans	126: 29			
Rådhusannexet	1,308: 90			
Kvarnen i Gammelstaden	2,108: 83			
F. d. Baranoffs gård	921: 20			
Väntpaviljong å Slottskajen	27: 70			
Polisvaktkontor i Hermanstad	13: 63			
Lokal för Magistr. sekreteraren	1,305: 81			
Fattiggården	352: 22			
Folkskolan vid Nikolaigatan	12: —			
	27,876 66	27,300 —	— —	576 66
Tillbyggnad till fattiggårdens tvättstuga	4,249 —	4,000 —	— —	249 —
D:o å ekonomibygnaden vid Maria sjukhus	104,390 —	104,390 —	— —	— —
Anbringande af plattak å gamla träpaviljongen vid Maria sjukhus	2,282 52	2,900 —	617 48	— —
Pissoir vid Kamptorget	699 26	1,200 —	500 74	— —
Tillbyggnad till växthuset i Fabriksparcken	3,571 83	3,230 —	— —	341 83
Transport	158,307 54	159,011 07	1,902 90	1,199 37

Fortsättning.

	Kostnad	Anslag	Behållning	Brist
Transport	158,307 54	159,011 07	1,902 90	1,199 37
Byggnadsförändring och nybyggnad å Norra brand- verkshuset	16,596 —	13,762 19	— —	2,833 81
Stensättning med nubbssten i asfalt af Norra Espla- nadgatan från No 7 till Mariegatan	15,713 73	18,000 —	2,286 27	— —
Stensättning med nubbssten i asfalt af Mariegatan utanför Kejsleriga slottet	8,876 06	8,300 —	— —	576 06
Makadamisering af Parkgatan	2,803 05	3,100 —	296 95	— —
Omläggning af Packhustorget	3,714 59	3,800 —	85 41	— —
Påfyllning af asfalt i nubbstensfogarne å Salutorget	2,323 28	2,400 —	76 72	— —
Gator och allmänna platser	13,348 21	12,000 —	— —	1,348 21
Makadamisering af uppfarten från gatan norr om Åbo kasern	1,854 52	2,400 —	545 48	— —
Nyläggning af Munkholmsgatan mellan Docksga- tan och Fiskartorget	3,677 21	3,816 —	138 79	— —
Planering af en del af Lotsgatan	29,443 52	30,000 —	556 46	— —
D:o " Köpmansgatan	11,402 83	11,700 —	297 17	— —
D:o " en del af Skatuddsgatan	7,982 89	8,000 —	17 11	— —
D:o " Kanal- och Myntkajen	14,742 37	14,600 —	— —	142 37
D:o " Vestra Hamngatan	813 70	700 —	— —	113 70
D:o " Skatudds Norra kajen utanför tom- terna Nr:is 7—9	8,443 81	7,900 —	— —	543 81
D:o " en del af Broholmstorget	12,281 08	13,500 —	1,218 92	— —
Komplettering af kanaler och afloppsdikey	2,295 65	2,000 —	— —	295 65
Ombyggnad af träkanalen under Fabiansgatan in- vid Gardeskasernen	667 04	1,000 —	332 96	— —
Underhåll af kanaler och afloppsdikey	10,541 66	9,000 —	— —	1,541 66
Aflopskanal från lägenheten Bäckas till sjön	791 32	1,400 —	608 68	— —
D:o under en del af Lotsgatan	5,488 72	7,000 —	1,511 28	— —
D:o " Köpmansgatan	6,883 49	8,200 —	1,316 51	— —
D:o " Kronbergsgatan	9,913 17	14,800 —	4,886 83	— —
D:o " Kanalgatan	4,974 13	10,700 —	5,725 87	— —
Förlängning af Kanalgatan under Kyrkogårdsgatan	1,429 38	1,000 —	— —	492 38
Aflopskanal under 1:sta linien i Berghäll	4,918 05	7,100 —	2,181 95	— —
D:o " 3:dje " i "	8,535 21	9,500 —	964 79	— —
Vägar: diverse reparationer	7,921 82	7,000 —	— —	921 82
Makadamisering af Djurgårdsvägen	3,510 95	4,400 —	889 05	— —
Planering af Kastréngsgatan	6,042 67	7,500 —	1,457 33	— —
D:o under 3:dje linien mellan Lönnrots- och Wallingsatorna samt utmed tomt No 11	24,560 80	24,300 —	— —	260 80
D:o under 1:sta linien mellan Kastréns- och Alpgatorna	7,972 86	9,880 —	1,907 14	— —
D:o under 2:dra linien mellan Castréns- och Wallingsatorna	2,851 52	3,800 —	948 48	— —
D:o Wallingsgatan mellan 1:sta och 3:dje li- nierna	9,403 68	9,300 —	— —	103 68
Chausséer: diverse reparationer	15,769 82	15,000 —	— —	769 82
Remont af stora alléen i Brunnsparken	1,762 95	2,940 —	1,177 05	— —
Utvidgning af Västra chausséen vid villan Fjälldal	3,596 90	3,800 —	203 10	— —
Nedfartsbroar till isarne och stängsel vid kajerna	1,244 58	2,000 —	755 42	— —
Ombyggnad af packhuskajen i Norra hamnen	16,777 56	20,000 —	3,222 44	— —
D:o " ångslupsbryggan i Sandviks inre hamn	1,009 62	1,110 —	100 38	— —
Ombyggnad af trämoljan i Sandviks inre hamn	5,250 63	5,340 —	89 37	— —
D:o " träkajen invid Skeppsvarfvet	19,537 44	19,100 —	— —	437 44
Höjning och ombyggnad af Packhuskajen i Södra hamnen	2,536 08	2,600 —	63 92	— —
Hamnar: diverse reparationer	11,922 51	12,000 —	77 49	— —
Transport	510,434 62	534,759 26	35,842 22	11,517 58

Fortsättning.

	Kostnad	Anslag	Behållning	Brist
Transport	510,434 62	534,759 26	35,842 22	11,517 58
Kajarbeten å Skatudden	84,600 —	84,600 —	— —	— —
Planterings- och trädskolors underhåll	41,934 39	41,000 —	— —	934 39
Underhåll af hägnader kring planteringar	966 05	1,000 —	33 95	— —
Remont af körvägen genom Kaisaniemi park	1,262 76	1,000 —	— —	262 76
Observatoriöbergens planering	20,730 77	20,000 —	— —	730 77
Planterings- och planeringsarbeten i Brunnsparken	5,040 91	5,000 —	— —	40 91
D:o d:o i Kaisaniemi	5,262 54	5,000 —	— —	262 54
Jordfyllning i Henriksesplanaden	2,056 15	2,000 —	— —	56 15
Inköp af soffor	1,000 —	1,000 —	— —	— —
Ordnanande af platsen kring den nedrifna paviljongen i Djurgården	1,211 54	1,200 —	— —	11 54
Underhåll af afstjälpningsplatser och bryggor	2,329 11	2,800 —	470 89	— —
Vakters aföning	4,257 66	4,500 —	242 34	— —
Renhållning af latriner och pissoirer	10,481 62	10,000 —	— —	481 62
D:o ” stadens allmänna platser och gatueandelar	37,229 61	35,000 —	— —	2,229 61
Bevattning af stadens centrala gator, Parkgatan och chausséerna	8,188 50	8,000 —	— —	188 50
Renhållning af chausséerna	14,070 76	14,000 —	— —	70 76
D:o ” vägar	3,073 50	3,000 —	— —	73 50
D:o ” hamnar och kajer	215 80	215 80	— —	— —
Inköp och remont af arbetsredskap	7,604 69	5,000 —	— —	2,604 69
D:o af tvänne bevattningsvagnar	2,000 —	2,100 —	100 —	— —
Underhåll af klappbryggor, vedmått, lyktstolpar m. m. samt oförutsedda utgifter	8,580 27	6,000 —	— —	2,580 27
Inventarier till särskilda stadens hus	100 —	100 —	— —	— —
Inredning af köttkontrollanstalt	1,413 21	1,967 55	554 34	— —
1 stycke Henneberfis desinfektor	2,096 58	3,000 —	903 42	— —
Mejlans utskylder	42 55	42 55	— —	— —
Planering af Lökholmsgatan	1,826 25	2,000 —	173 75	— —
Belysning af Stadsfullmäktiges sessionssal	946 —	946 —	— —	— —
Gasledning till Maria sjukhus	320 —	320 —	— —	— —
Varuskjul å gamla packhusgården	234 30	530 —	295 70	— —
Badhuset i Brunnsparken	4,950 25	4,950 25	— —	— —
Summa	784,460 39	801,031 41	33,616 61	22,045 59

Källa: Uppgifter från Byggnadskontoret.

Tab. N:o 115. Ekonomisk öfversigt af utgifterna vid Maria sjukhuset år 1897, jemförda med åren 1895 och 1896.

M å n a d	Aföningar		Medicinalier		Ved & cokes		Belysning		Kost		Underhåll af inventarier		Oförutsedda utgifter		Summa	
	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.	Fmk.	ni.
Januari	1,800	03	120	97	2,938	25	381	96	4,831	81	1,545	92	386	45	12,005	39
Februari	1,830	03	366	40	393	75	433	08	5,612	19	687	41	379	10	9,701	96
Mars	1,914	53	1,591	21	—	—	38	—	3,902	84	739	80	151	10	8,337	48
April	1,860	03	75	62	—	—	167	76	4,029	09	1,056	65	791	95	7,981	10
Maj	1,829	20	84	32	3,348	45	79	20	3,494	83	182	05	1,538	05	10,556	10
Juni	1,926	70	2,603	19	1,212	75	25	16	2,534	—	155	55	975	65	9,433	—
Juli	1,897	03	120	24	1,931	60	23	29	4,697	83	356	45	74	75	9,101	19
Augusti	1,870	44	350	35	—	—	78	87	3,767	71	448	95	235	49	6,751	81
September	1,849	94	1,517	10	—	—	26	—	3,700	97	261	75	135	65	7,491	41
Oktober	1,837	44	99	30	—	—	—	—	3,556	05	318	23	326	80	6,137	82
November	1,829	94	53	95	—	—	266	75	4,157	98	101	15	110	85	6,520	62
December	1,879	94	1,602	59	—	—	468	91	1)2,604	13	1,581	14	2) 377	36	8,514	01
Tillfälliga utgifter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa år 1897	22,325	25	8,585	24	9,824	80	1,988	98	46,889	43	7,435	05	5,483	14	102,531	89
” ” 1896	21,462	84	9,331	79	7,275	15	1,124	98	35,349	03	8,884	63	4,283	58	87,712	—
” ” 1895	20,448	19	7,764	86	9,313	63	957	45	32,673	73	5,497	92	6,223	35	82,878	95

Källa: Årsberättelser från Maria sjukhus.

1) Efter afdrag af Fmk 1,623:60 för till tyfuslasarettet å kolerabarackerna levererad kost. — 2) Med afdrag af Fmk 29:55 för sagda lasarett.

Tab. N:o 116. Tablå visande resp. afdelningars vid Maria sjukhuset omkostnader i förhållande till hvarandra år 1897, jemförda med åren 1895 och 1896.

M å n a d	Icke epide- miska afdel- ningen		Epidemiska afdelningen		Ekonomi- afdelningen		Summa	
	Fmk.	pi.	Fmk.	pi.	Fmk.	pi.	Fmk.	pi.
Januari	2,475	57	1,297	05	7,507	77	11,280	39
Februari	1,497	05	1,009	49	6,470	42	8,976	96
Mars	1,713	04	1,190	91	4,708	53	7,612	48
April	958	95	692	25	5,604	90	7,256	10
Maj	1,807	30	1,304	21	6,719	59	9,831	10
Juni	3,932	32	664	17	4,111	51	8,708	—
Juli	2,838	20	668	52	5,594	47	9,101	19
Augusti	1,019	75	959	96	4,772	10	6,751	81
September	2,093	17	909	70	4,488	54	7,491	41
Oktober	982	44	493	32	4,662	06	6,137	82
November	1,020	70	604	47	4,895	45	6,520	62
December	5,491	15 ¹⁾	2,764	83 ¹⁾	4,608	03 ¹⁾	12,864	01
Summa år 1897	25,829	64	12,558	88	64,143	37	102,531	89
” ” 1896	26,598	22	13,782	42	47,331	36	87,712	—
” ” 1895	20,282	31	7,987	57	45,909	07	74,178	95

Källa: Årsberättelser för Maria sjukhus.

¹⁾ Här ingår en del tillkomna tjänstemäns aflöning och afgår Fmkk 1,653:15 för till tyfuslasarettet i kolerabarackerna levererad kost.

Tab. No 117. Utvisande spiskostnaderna vid Maria sjukhuset under år 1897, jemförda med åren 1895 och 1896.

M å n a d	Dagantalet	Kostpenning- anslag för dag		Sjukvårdsdagarnas antal		Utgifter under de särskilda månaderna				Totalsumman under hvarje månad	
		sjuk i allmän- sal	betjening	Icke epid. (medicin- ska) af- delningen	Epidemi- ska afdel- ningen	Sjuka		Betjening		Sjuka och be- tjening	
						Fmk.	pi.	Fmk.	pi.	Fmk.	pi.
Januari	31	70	1	2,848	614	3,777	81	1,054	—	4,831	81
Februari	28	"	"	2,877	882	4,632	19	980	—	5,612	19
Mars	31	"	"	2,967	961	2,724	84	1,178	—	3,902	84
April	30	"	"	2,745	787	2,919	09	1,110	—	4,029	09
Maj	31	"	"	2,538	421	2,409	83	1,085	—	3,494	83
Juni	30	"	"	2,311	530	1,424	—	1,110	—	2,534	—
Juli	31	"	"	2,265	341	3,488	83	1,209	—	4,697	83
Augusti	31	"	"	2,360	157	2,558	71	1,209	—	3,767	71
September	30	"	"	2,384	233	2,620	97	1,080	—	3,700	97
Oktober	31	"	"	2,249	198	2,440	05	1,116	—	3,556	05
November	30	"	"	2,389	445	3,077	98	1,080	—	4,157	98
December	31	"	"	2,573	1,223	1,457	13	1,147	—	2,604	13
Summa för år 1897	365	70	1	30,506	6,792	33,531	43	13,358	—	46,889	43
" " " 1896	366	70	1	29,090	4,735	23,271	03	12,078	—	35,349	03
" " " 1895	365	70	1	28,816	7,434	22,088	73	10,585	—	32,673	73

Källa: Årsberättelser för Maria sjukhus.

Tab. N:o 118. Uppgift å värdet af Helsingfors stad tillhöriga fastigheter.

	Tomtvärde		Byggnadernas värde		Summa	
	Fmg.	rk.	Fmg.	rk.	Fmg.	rk.
1. Rådhuset	278,558	—	149,000	—	427,558	—
2. Tull- och packhuset	454,146	—	126,624	—	580,770	—
3. Auktionskammaren och Gamla packhuset	265,357	—	88,662	—	354,019	—
4. Norra brandtornet	33,500	—	71,500	—	105,000	—
5. Södra brandtornet	130,000	—	370,000	—	500,000	—
6. Brandstationen vid Berghäll	—	—	3,000	—	3,000	—
7. Branddepoten å Kamptorget	—	—	28,000	—	28,000	—
8. Brunns huset	—	—	135,000	—	135,000	—
9. Badhuset i Brunnsparken	—	—	30,000	—	30,000	—
10. Simhusen i	—	—	25,000	—	25,000	—
11. D:o vid Brobergskajen	—	—	5,000	—	5,000	—
12. D:o ” Munkholmen	—	—	3,000	—	3,000	—
13. D:o ” Aspnäs	—	—	4,500	—	4,500	—
14. Rådhusannexet	209,000	—	59,600	—	268,600	—
15. f. d. Baranoffs gård	158,416	—	90,480	—	248,896	—
16. Kajsaniemi vårdshus	—	—	11,000	—	11,000	—
17. Kugelbanan i Brunnsparken	—	—	2,500	—	2,500	—
18. Materialgården	—	—	30,200	—	30,200	—
19. Mångleribodarne	—	—	40,000	—	40,000	—
20. Afträdet invid Åbo kasern	—	—	600	—	600	—
21. D:o i Teateresplanaden	—	—	10,000	—	10,000	—
22. D:o i Kajsaniemi	—	—	2,800	—	2,800	—
23. Skogsvaktarebostaden å Grejus	—	—	3,400	—	3,400	—
24. D:o i Djurgården	—	—	2,500	—	2,500	—
25. Parkvaktarebostaden	—	—	2,500	—	2,500	—
26. Politiekarlens bostad	—	—	4,000	—	4,000	—
27. Varuskjulet å Norra kajarmen	—	—	11,500	—	11,500	—
28. 2 st. d:o å Södra d:o	—	—	6,800	—	6,800	—
29. Täckta d:o å d:o	—	—	18,400	—	18,400	—
30. Varuskjulet å Magasinskajen	—	—	245,000	—	245,000	—
31. Hamnkontoret i Sörnäs	—	—	8,000	—	8,000	—
32. Maria sjukhus	350,000	—	526,450	—	876,450	—
33. Kolerabarackerna	—	—	25,000	—	25,000	—
34. Folkbiblioteket	59,000	—	211,000	—	270,000	—
35. Saluhallen	—	—	210,000	—	210,000	—
36. Mejlans karaktärsbyggnad	—	—	5,000	—	5,000	—
37. Väntpaviljongen å Slottskajen	—	—	3,200	—	3,200	—
38. Saluhallen vid Hafstorget	—	—	2,300	—	2,300	—
39. Vattenledningens byggnader jemte qvarnen i Gammelstaden	—	—	201,200	—	201,000	—
40. Vattenledningsverkstaden	—	—	36,700	—	36,700	—
41. Arbets- och Fattiggården	—	—	549,400	—	549,400	—
42. Folkskolan vid Folkskolegatan	104,200	—	309,300	—	413,500	—
43. D:o ” Lappviksgatan	97,620	—	108,620	—	206,240	—
44. D:o ” Kaserngatan	112,867	—	117,400	—	230,267	—
45. D:o ” Nikolaigatan	68,180	—	12,000	—	80,180	—
46. D:o ” Rüdbergsgatan	19,760	—	20,700	—	40,460	—
47. D:o å Berghäll	—	—	90,000	—	90,000	—
48. D:o i Hesperia	—	—	31,000	—	31,000	—
49. D:o å Fjellidal	—	—	13,280	—	13,280	—
Summa	2,340,604	—	4,061,116	—	6,401,720	—

Källa: Ett till Drätselkammaren inlemnadt, af Arkitekten Ric. Björnberg, Ingenjören G. Idström och Byggmästaren Juho Ahde uppgjort värdingsinstrument.

Tab. N:o 119. Försäkringsbeloppet af Helsingfors stads byggnader vid utgången af år 1897 jemte uppgift å försäkringsgifvarene.

Byggnader	Försäkrings- belopp	Försäkringsgifvare
Rådhusbyggnaden	262,000 —	} Städ. Allm. Brandstodsbol. i Finland.
Kajsanieimbyggnaderna	21,000 —	
Gamla packhuset	57,200 —	
Restaurationsbyggnad i Esplanaden	40,000 —	
Byggnader i Hesperia	30,000 —	
Narinkbodarna	31,000 —	
Folkskolegården, Kaserngatan N:o 7	100,400 —	
D:o Nikolaigatan N:o 10	16,650 —	
D:o Rödbergsgatan N:ris 8 & 10	40,200 —	
D:o vid Malmgatan	310,000 —	
D:o å Berghäll	51,400 —	
Folkbiblioteksbyggnaden	176,500 —	
Brandverkshuset vid Högbergsgatan	300,000 —	
D:o vid Konstantinsgatan	20,350 —	
Arbets- och fattiggården å villan Edet	493,450 —	
Arbetsinrättningen	76,650 —	
Badhuset i Brunnsparken	35,000 —	
Brandstation å Kamptorget	26,000 —	
Folkskolan å Fjellidal	10,000 —	
D:o vid Lappviksgatan	112,000 —	
Materialgården å Kampmalm	59,000 —	
Rådhusannexet (Alexandersgatan 22)	104,200 —	
Öppna varuskjulet å Vestra Kajen	6,600 —	
Maria sjukhus	400,000 —	
Vattenledningens pumphus	29,000 —	
Gammelstadskvarnen	20,000 —	
Varuskjulet å Vestra Kajen	27,000 —	
Byggnader i Brunnsparken	28,500 —	
Tull- och packhuset	180,000 —	
Kolerabaracker å Sandnäs	35,000 —	
Växthus i Fabriksparken	8,000 —	
Varumagasin å Magasinskajen	140,000 —	
Brunnshuset	108,000 —	
Restaurationsbyggnad i Esplanaden	100,000 —	} Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Folkbiblioteksbyggnaden	75,000 —	
Transport	3,530,600 —	

Fortsättning.

Byggnader	Försäkrings- belopp	Försäkringsgivare
Transport	3,530,600 —	
Arbets- och Fattiggården å villan Edet	18,000 —	} Försäkrings Aktiebolaget Skandia.
Politiekarlsbostaden	4,800 —	
Saluhallen	170,000 —	
Afträde i Teateresplanaden	9,000 —	
Folkskolegården å Berghäll	26,000 —	
Pump- och ångpannehus i Gammelstaden . . .	166,300 —	
Brandredskapslider i Tölö	1,000 —	
Badhuset i Brunnsparcken	35,000 —	
Riebyggnad å Grejus	3,500 —	
Byggnader å Mejlans	15,000 —	
Vattenledningens filteröfverbyggnader	41,000 —	
D:o skjul i Gammelstaden	1,300 —	
Brunnhuset	49,000 —	
Skogvaktarbostad å Grejus	5,000 —	
Östra parkvaktstugan i Djurgården	4,500 —	
Vestra d:o i d:o	2,500 —	
Brandstation vid östra chausséen	6,000 —	
Simhus vid Brobergskajen	7,500 —	} Brandförsäkrings Aktiebolaget Fennia.
D:o å Aspås	5,000 —	
Paviljong vid Hafshamnen	6,000 —	
Klappbrygga vid d:o	1,200 —	
D:o „ Brobergskajen	3,000 —	
D:o „ Elisabetstorg	1,200 —	
D:o „ Skatuddskajen	1,200 —	
D:o „ Munkholmen	3,000 —	
Pulsometerlider i Brunnsparcken	1,000 —	
Klappbrygga vid Gräsviken	1,200 —	
D:o „ Djurgårdsviken	1,200 —	
Simhus vid Munkholmssundet	4,000 —	
Summa	4,124,000 —	

Källa: Uppgifter från Drätselkontoret.

Tab. N:o 120. Värdet af Helsingfors stads lösegendom under åren 1889—1897.

	1889		1890		1891		1892		1893		1894		1895		1896		1897	
Rådhuset	39,348	07	42,097	67	41,114	72	44,146	32	46,412	73	48,106	37	52,371	85	51,044	70	43,804	02
Trafikkontoret	9,967	01	9,999	16	12,570	56	13,001	08	13,533	38	13,494	13	8,623	90	7,681	10	7,437	45
Hamnkontoret, våg- och kokhuset	6,108	06	6,285	35	5,555	30	3,103	—	2,900	—	2,649	35	2,435	45	2,353	60	2,310	—
Polismrättningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13,722	95
Byggnadskontoret	237,734	94	378,337	49	289,952	54	270,647	57	276,355	72	317,273	52	278,605	59	294,349	60	304,127	39
Vattenledningskontoret					338,452	79	318,052	40	347,274	10	378,576	56	352,605	32	362,131	20	359,353	74
Brandverket	78,678	31	79,145	81	72,948	85	77,718	85	79,269	05	73,495	65	76,331	25	101,272	85	101,167	50
Andra polisvaktkontoret	3,978	—	4,178	50	3,903	—	3,921	—	4,033	75	4,042	50	1,516	25	1,616	25	—	—
Tölö vaktkontoret	—	—	—	—	254	25	254	25	265	95	276	20	262	20	262	20	—	—
Sörnäs d:o	—	—	—	—	314	—	333	—	333	75	320	75	323	75	366	75	—	—
Hermanstads d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	148	25	—	—
Maria sjukhuset	10,546	33	9,917	84	11,979	01	11,391	56	15,126	36	41,792	76	47,565	87	54,809	76	60,901	57
Helsovårdsnämnden	—	—	—	—	—	—	—	—	1,926	—	1,986	70	2,043	80	2,113	80	2,360	30
Kolerabarackerna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,223	10	5,604	95	5,604	95	5,525	10
Sanitetsstationen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,007	79	1,937	79	—	—	—	—
Obduktionshuset	49	55	47	65	47	65	47	65	50	90	—	—	—	—	—	—	—	—
Undersökningsstationen för lifsmedel	3,883	45	3,960	46	3,933	87	4,109	53	4,212	58	4,338	68	4,564	18	4,716	28	4,931	77
Köttkontrollstationen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,453	90
Fattigvården	40,087	29	45,266	05	48,509	48	51,476	27	54,007	49	74,480	10	82,037	75	82,458	28	83,330	35
Realskolan	3,417	40	3,417	40	3,417	40	3,417	40	2,522	40	2,179	40	—	—	—	—	—	—
Folkskolorna	38,623	65	41,277	15	41,277	15	45,940	10	49,325	55	51,889	50	58,339	80	66,166	60	73,764	30
Folkbiblioteket	10,114	55	10,370	55	10,307	10	10,582	—	11,845	75	12,362	05	12,428	—	12,686	—	15,301	69
Inkvarteringsnämnden	1,647	32	1,565	71	1,503	43	1,480	25	1,278	04	1,254	03	1,130	02	1,102	18	992	03
Brunnsparken	16,835	32	10,835	32	10,835	32	6,874	75	6,874	75	6,332	—	6,332	—	6,392	—	—	—
Auktionskammaren	—	—	—	—	411	05	425	85	418	55	394	85	361	20	327	70	293	90
Gaspröfningsrummet	—	—	—	—	1,160	20	1,235	20	1,260	20	1,124	60	1,149	70	1,174	70	1,199	70
Summa	495,019	25	646,702	13	897,898	67	868,727	03	919,254	—	1,044,600	49	996,572	60	1,058,778	75	1,083,977	66

Källa: Inventeringslängderna.

Tab. N:o 121. Landtdagsmannavalen i Helsingfors åren 1887, 1890, 1893 och 1896.

	1887 (Den 15 September)					1890 (Den 15 September)					1893 (Den 4 Oktober)					1896 (Den 12 Oktober)						
	Valkrets				Hela staden	Valkrets				Hela staden	Valkrets					Hela staden	Valkrets				Hela staden	
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	V		I	II	III	IV		V
Antal landtdagsmän, som skulle väljas	—	—	—	—	8	—	—	—	—	10	—	—	—	—	11	—	—	—	—	12		
Aflemnade röstsedlar	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,162	208	363	237	347	171	1,326	239	521	328	390	231	1,709
Af de röstande voro:																						
Arkitekter, artister, ingenjörer, literatö- rer, tidningsutgivare, läkare, lärare	15	14	17	29	75	22	26	34	51	133	31	37	34	14	18	161	30	42	33	30	24	159
Arbetsföreståndare, gesäller & arbetare	1	4	—	2	7	11	34	21	141	207	6	74	18	121	46	265	16	135	36	109	50	346
Bokhållare, handelsbetjente	8	17	15	17	57	6	15	6	11	38	10	28	18	15	13	84	26	54	26	27	15	148
Bruksägare, landtbrukare & husägare .	2	6	3	32	46	9	10	10	57	86	3	7	5	12	6	33	5	11	4	14	17	51
Bolags-, korporations-, kommunens tje- nstemän	17	17	29	17	80	27	27	20	9	83	21	24	19	17	11	92	20	15	24	20	10	89
Civile & militäre tjänstemän	55	56	53	51	215	57	49	41	59	206	75	44	63	55	28	265	73	64	95	56	39	327
Fabrikanter & handlande	24	51	40	41	156	28	66	33	38	165	24	66	35	33	16	174	24	79	48	30	14	193
Handverkare	30	57	43	99	229	19	34	33	46	132	28	61	34	41	28	192	26	69	40	58	37	230
Sakförare, agenter, kommissionärer . .	3	—	—	1	4	3	3	1	2	9	1	9	4	7	2	23	3	19	3	4	1	30
Näringsidkare utom ofvan angifna . . .	6	14	11	26	57	8	22	10	17	57	2	4	4	—	—	10	12	28	17	37	22	116
Underbefäl, poliskommissarier & kon- staplar m. fl.	1	4	11	4	20	12	10	15	6	43	7	9	3	5	3	27	4	6	2	5	2	19
Obekante	1	2	1	1	5	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Summa	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,162	208	363	237	347	171	1,326	239	521	328	390	231	1,709
Af de röstande egde:																						
1 röst	5	6	19	28	61	21	35	28	85	169	14	60	15	90	27	206	33	134	48	110	35	360
2 röster	10	19	12	32	73	30	27	14	62	123	15	43	18	33	20	109	28	60	31	52	43	214
3 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 "	8	18	10	30	66	14	22	20	34	90	10	29	21	23	21	104	17	33	21	32	20	123
5 "	12	14	10	26	62	10	16	8	27	61	15	19	14	21	6	75	8	27	17	22	19	93
6 "	7	13	10	13	43	9	20	3	19	51	12	14	9	8	11	54	9	22	10	11	15	67
7 "	9	10	10	21	50	6	6	10	18	40	10	9	4	9	7	39	10	19	8	9	13	59
8 "	8	7	8	16	39	5	9	8	16	38	8	10	7	12	7	44	7	9	10	12	5	43
9 "	1	2	5	9	17	5	1	3	7	16	6	4	4	6	1	21	5	4	7	6	3	25
10 "	12	13	23	23	71	15	13	11	22	61	13	15	19	19	8	74	9	25	16	20	9	79
11 "	1	4	3	5	13	1	6	3	5	15	4	2	1	1	2	10	6	6	5	5	6	28
12 "	5	10	9	13	37	5	10	7	18	40	7	8	10	13	8	46	14	16	12	8	5	55
13 "	2	3	3	3	11	—	1	4	7	12	2	3	3	5	3	16	1	3	4	5	3	16
14 "	2	—	1	3	6	2	2	1	4	9	1	2	5	5	4	17	4	5	6	2	2	19
15 "	8	13	7	11	39	13	18	12	16	59	12	17	12	18	8	67	12	17	17	16	6	68
16 "	4	7	3	6	20	1	5	1	6	13	7	8	2	5	1	23	3	5	5	3	3	19
17 "	2	4	3	6	15	5	3	3	5	16	5	6	6	—	3	20	2	5	8	1	3	19
18 "	6	5	2	2	15	4	4	3	5	16	1	5	6	3	1	16	3	11	3	7	5	29
19 "	2	1	3	4	10	1	3	1	2	7	2	—	—	1	—	3	1	3	2	3	1	10
20 "	8	10	16	9	43	6	16	9	11	42	10	23	10	8	3	54	7	13	12	7	6	45
21 "	2	1	1	4	8	—	1	3	6	10	—	2	2	3	3	10	—	2	3	1	1	7
22 "	3	1	2	1	7	2	2	2	4	10	1	2	2	4	1	10	1	3	6	2	2	14
23 "	2	2	—	4	8	1	3	2	5	11	2	4	1	1	1	9	1	3	1	2	2	9
24 "	—	3	1	4	8	1	1	—	5	7	1	—	1	1	1	4	—	1	1	2	1	5
25 "	44	73	62	56	229	55	72	68	51	246	50	78	65	58	24	275	58	95	75	52	23	303
Summa	163	242	223	323	951	202	296	224	440	1,162	208	363	237	347	171	1,326	239	521	328	390	231	1,709
Högsta röstetal hvarmed landtdagsman blifvit vald	—	—	—	—	8,853	—	—	—	—	9,096	—	—	—	—	—	10,789	—	—	—	—	—	12,762
Lägsta d:o d:o	—	—	—	—	7,257	—	—	—	—	7,694	—	—	—	—	—	8,552	—	—	—	—	—	12,492
Dens röstetal, som varit närmast att väljas	—	—	—	—	5,223	—	—	—	—	5,451	—	—	—	—	—	4,317	—	—	—	—	—	4,397
Antal personer som erhållit röster . . .	—	—	—	—	49	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	51	—	—	—	—	—	55
" " " " mindre än 100 röster	—	—	—	—	29	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	29

Källa: Magistratens protokoll och vallängderna.

Sakregister.

	Sid.
<i>Afbergning af gräs och vassa, rätt till . . . . .</i>	122.
<i>Aflopskanaler, statistik öfver . . . . .</i>	17*.
<i>Aflåtande af särskilda områden för statsjernvägarnes behof . . . . .</i>	24.
<i>Afstående af mark i Kajsaniemi „ „ „ . . . . .</i>	24.
<i>Alarmeringar och verkliga eldsvådor . . . . .</i>	182.
<i>Allmänna arbeten . . . . .</i>	127.
<i>Allmänna helsovården i Finland, yttrande i anl. af förslag till förordning . . . . .</i>	110.
<i>Annebergs, Arabias och Kananslands förande under stadens jurisdiktion . . . . .</i>	27.
<i>Anslaget för planteringarna, användning af . . . . .</i>	148.
<i>Ansvarsfrihet för stadens nämnder och styrelser . . . . .</i>	65.
<i>Arbetareklassen rörande frågor . . . . .</i>	100.
<i>Arbetshusen för fattiga barn, anslag för . . . . .</i>	71, 72.
<i>Arbetsinrättningen, deri intagna hjons tidigare vandel . . . . .</i>	170.
<i>Arbetsstyrkan vid stadens planteringar . . . . .</i>	149.
<i>Arrendeinkomst från tomterna i Berghäll . . . . .</i>	20.
<i>Arrendenedsättningar . . . . .</i>	120.
<i>Artillerigården i Tölö, fordran på stadens afträdande af . . . . .</i>	23.
<i>Auerbrännare vid stadens gatubelysning, införande af . . . . .</i>	47.
<i>Bad- och simhusen i Brunnsparken, utarrendering af . . . . .</i>	17.
<i>Barnträdgården vid Lappviksgatan, tillskottsanslag för . . . . .</i>	71.
<i>Besigtningbyrån, anslag för inventarier till . . . . .</i>	73.
<i>Bibliotekets öpenhållande och lånerörelse . . . . .</i>	185.
<i>Bibliotekssal, ny . . . . .</i>	185.
<i>Bibliotekets i Sörnäs öpenhållande, bokförråd, inkomster m. m. . . . .</i>	188.
<i>Billard, rätt att hålla . . . . .</i>	115.
<i>Blomsterväxter, utplantering af . . . . .</i>	148.
<i>Bokförrådets vid folkbiblioteket förändringar . . . . .</i>	186.
<i>Bokhållarens vid Vattenledningskont. löneförhøjning . . . . .</i>	56.
<i>Bolag och näringsidkande personer, statistik öfver . . . . .</i>	97*.
<i>Boningshus och rum i Helsingfors, statistik öfver . . . . .</i>	5*, 6*.
<i>Bonings- och uthus för vattenledningspersonalen . . . . .</i>	53.
<i>Borgesförbindelser, godkända . . . . .</i>	156.
<i>Brandkommissionens sammanträden . . . . .</i>	184.

<i>Brandmanskapets</i> , öfningar, helsotillstånd och gratifikationer	184.
<i>Brandskadeersättning</i> ar	183.
<i>Brandverket</i> , förhöjning af sprutmästarenes, maskinistens och sergeanternes löneförmåner	92.
<i>Brandverkets</i> öfriga utgifter	93.
<i>Brottmål</i> , statistik öfver	84*, 85*, 87*.
<i>Brunnshuset</i> i Ulrikasborgs brunnsparc	17.
" , remont och ombyggnad af	38.
<i>Brunnsparc</i> en, planeringsarbeten i	147.
<i>Budget</i> för år 1898	53.
<i>Byggnader</i> och lägenheter, stadens	128.
<i>Byggnadskontorets</i> arbeten 1897, kostnaderna för	161*.
" personal	128.
<i>Byggnadsritningar</i> , godkända	155.
<i>Böckernas vid folkbiblioteket</i> katalogisering	186.
<i>Chausséer</i>	131.
" , gator, allmänna platser, hamnar och kajer, tillskottsanslag för remont och renhållning af	46.
<i>Chausséer</i> och vägar	61.
<i>Cirkulär</i> ang. val af medlemmar till stadens nämnder	111.
<i>Civila mål</i> och ärenden, statistik öfver	83*.
<i>Consoliderad gäld</i> , Helsingfors stads	134*.
<i>Cygnæi villa</i> , afslag å anhållan om arrendefrihet för	19.
<i>Decharge</i> åt Utskänknings- och Utminuteringsbolagen	71.
<i>Disponibel behållning</i>	97.
<i>Disposition</i> af en äldre byggnad i Hesperia park	126.
" af några stånd i Saluhallen	127.
<i>Distriktsläkarens</i> verksamhet	43*.
<i>Diverse arbeten</i> vid Byggnadskontoret	133.
<i>Diverse inkomster</i>	98.
<i>Diverse utgifter</i>	96.
<i>Djurgården</i> , arbeten i	147.
<i>Djurgårdsvillan</i> N:o 7, befrielse från arrendeavgift	19, 120.
<i>Docksgatans</i> utvidgning, fråga om expropriation för	26.
<i>Donerade fonder</i> , användning af 2:ne till f. d. realskolan	84.
" " , kapitalbeloppet af stadens	159*.
" " , sammanslagning af 2:ne till f. d. realskolan	84.
" " , öfverlemnade till Drätselkammarens förvaltning	155.
<i>Drogerihandel</i> , rätt till	115.
<i>Druckne</i> , statistik öfver	89*.
<i>Drätselkammarens</i> medlemmar, sammanträden, antal ärenden m. m.	156.
<i>Dygligt tjenstefolks</i> belönande	87.

<i>Dödligheten</i> i Helsingfors, statistik öfver	36*, 39*, 42*.
<i>Döfstumsföreningen</i> , bidrag åt	71.
<i>Ekonomibyggnaden</i> å Maria sjukhus, tillskottsanslag för tillbyggnaden till	40.
<i>Eldens</i> löskomst orsaken till	182.
<i>Eldsläckningsmaterielens</i> skötsel och tillökning	184.
<i>Eldsvådorna</i> i Helsingfors, statistik öfver	90*, 91*.
<i>Eldsvådor</i> , större	183.
<i>Elektrisk belysning</i> , uppställande af stolpar för	126.
<i>Elementarläroverken</i> i Helsingfors, statistik öfver	62*.
<i>Elias Lönnrot</i> , plats för minnesstod åt	9.
<i>Expenser</i> vid Byggnadskontoret	128.
<i>Export och import</i> , statistik öfver	103*, 104*.
<i>Extra ingenjörer</i> och ritarebiträden	128.
<i>Extra tillsyningsmän</i> vid helsopolisen	75.
<i>Fabriker</i> och handtverkerier, statistik öfver	101*
<i>Fartyg</i> , hemmahörande i Helsingfors och af utländsk nationalitet, statistik öfver	112*.
<i>Fastighetsboken</i> , komplettering af	155.
<i>Fattiga</i> , som vårdats på kommunens bekostnad	158.
<i>Fattigdistrikt</i> , stadens indelning i	164.
<i>Fattiggården</i> , deri intagna personer, ordningen vid och inkomsten från m. m.	167—169.
<i>Fattigsakförarens</i> verksamhet	86*.
<i>Fattigvården</i>	95.
<i>Fattigvårdens</i> donerade fonder, användningen af räntorna från	159.
" inkomster och utgifter	160.
" sjukhusafdelning, tillbyggnad till	167, 168.
<i>Fattigvården</i> , statistik öfver	92*—96*.
" tillskottsanslag för	74.
<i>Fattigvårdsstyrelsens</i> medlemmar och tjänstemän	157.
" ombud och deras åligganden	164, 165.
<i>Feriekolonier</i> , bidrag för anordnande af	70.
<i>Festsalens</i> i Sörnäs användning	190.
<i>Finska teatern</i> , bidrag till	69.
" " tomtplats för	9.
<i>Finska trädgårdsföreningen</i> , befrielse från att orlägga kommunala utskylder	88.
<i>Finsk medborgarerätt</i> och näringsrätt	115.
<i>Finsk kvinnoförening</i> , bidrag åt	70.
<i>Folkbarntvädgården</i> i Sörnäs och vid Lappviksgatan, anslag till	71.
" " i Tölö, anslag till	70.
<i>Folkbiblioteket</i> , anslag för inredning af en bibliotekssal i	41.
<i>Folkbiblioteken</i> i Helsingfors och Sörnäs, statistik öfver	81*, 82*.
<i>Folkbiblioteket</i> , läsesalarnes öppenhållande och besök i dem	186.
<i>Folkbibliotekets</i> inkomster	186.

<i>Folkbibliotekets stadgar, ändring af § 7 i . . . . .</i>	106.
" styrelse och personal	186.
<i>Folkhögskolesällskapet, bidrag åt . . . . .</i>	70.
<i>Folkskolebyggnad i Berghäll . . . . .</i>	41.
<i>Folkskoleväsendet, kostnader för . . . . .</i>	160*.
<i>Folkskolehus vid Nikolaigatan . . . . .</i>	41.
<i>Folkmängdsförhållandena i Helsingfors, statistik öfver . . . . .</i>	30*—34*, 38*.
<i>Folkskoleledningen . . . . .</i>	181.
<i>Folkskolorna . . . . .</i>	128.
" förändringar inom lärarepersonalen, elevernas uppförande och helsotill- stånd samt gåfvor och premier	179—180.
<i>Folkskolorna, i Helsingfors, statistik öfver . . . . .</i>	75*—80*.
" i Hermanstad, frågan om	79.
" läsårets längd vid	178.
<i>Folkskolornas antal och art samt ändringar deri . . . . .</i>	178.
<i>Friare dispositionsrätt, beviljande af . . . . .</i>	125.
<i>Frisk gymnastik för arbetande qvinnor, anslag för . . . . .</i>	70.
<i>Frivilliga brandkårens biträde vid eldsvådor . . . . .</i>	184.
<i>Fruentimmersföreningen, bidrag åt . . . . .</i>	70.
<i>Föreningen för barnavård, bidrag åt . . . . .</i>	70.
<i>Föreningen för välgörenhetens ordnande, befrielse från erläggande af vattenafgift . . . . .</i>	36.
<i>Föreningsbankens besvär öfver kommunaltaxering . . . . .</i>	113.
<i>Förlängning af arrenderätten . . . . .</i>	120.
<i>Förmyndareförordnanden . . . . .</i>	176.
<i>Förmyndarenämndens arbetsfördelning . . . . .</i>	175.
<i>Förmyndare och kuratorer, antalet af . . . . .</i>	175.
<i>Förmyndares redovisningsskyldighet . . . . .</i>	176.
<i>Försäljning af tomter . . . . .</i>	118.
" af bostadstomten N:o 1 vid Neckens gränd och N:o 4 vid Östra chausséen i qv. N:o 295	5.
<i>Försäljning af fabrikstomten N:o 13 vid Sörnäs strandväg . . . . .</i>	6.
" af fabrikstomterna N:ris 20 och 22 i qv. N:o 289 af 10:de stadsdelen	3.
" af fabriksqvarteren N:o 292 och 294 uti 10:de stadsdelen	4.
" af magasinsqvarteret N:o 188 på Skatudden	6.
" af tomterna N:ris 3 & 5 vid Broholmogatan	3.
<i>Försäljningsplatser för stånd och bord, beviljande af . . . . .</i>	122.
<i>Gallringar i stadens skogar . . . . .</i>	150.
<i>Garantiafgifter för vattenledning, befrielse från och nedsättning af . . . . .</i>	35, 36.
<i>Gaskonsumtion i Helsingfors . . . . .</i>	26*.
<i>Gaskronorna i Stadsfullmäktiges sessionssal . . . . .</i>	75.
<i>Gasledningens utsträckning till Skatudden . . . . .</i>	127.
<i>Gator och allmänna platser . . . . .</i>	129.
<i>Gators och allmänna platsers remont och underhåll . . . . .</i>	57.

<i>Gator, torg och allmänna platser, statistik öfver</i>	8*
<i>Gatuandelar i Helsingfors, statistik öfver</i>	14*
<i>Gatubelysningen</i>	92.
<i>Godsrörelsen i Helsingfors, statistik öfver</i>	114*
<i>Gratifikation åt filterförmannen Fonselius</i>	77.
<i>Grundvattens undersökningar i Vanda ådal, anslag för anställande af</i>	56.
<i>Gumbers, Maria Lovisa, testamente</i>	86.
<i>Guntäckt förstäder, nedsättning af tomtarrendena i</i>	21.
<i>Gårdar och byggnader i Helsingfors, statistik öfver</i>	8*
<i>Hagnästorg, öppnande af torghandel å</i>	48.
<i>Hamnar</i>	61, 131.
<i>Hamnkaptens och Hamnkontorsbokhållarens uppborädsprocent</i>	154.
<i>Hamnkontoäets uppborä</i>	154.
" uppborä, statistik öfver	127*
" öppenbållande, tiden för	110.
<i>Handeln med viner och svagare rusdrycker, fråga om inskränkning uti samt antalet rättigheter till</i>	112, 113.
<i>Handelsinstitutet i Helsingfors, statistik öfver</i>	70*
<i>Handtverksskolorna i Helsingfors</i> " "	73*, 74*
<i>Helsingfors Arbetareföreningar, bidrag å</i>	70.
<i>Helsingfors Filharmoniska sällskap, bidrag till</i>	70.
<i>Helsingfors Simsällskap, anslag å</i>	76.
<i>Helsingfors Spårvägs- och Omnibus Aktiebolags ansökan om rätt att införa elektrisk drifkraft</i>	28.
" stads fastigheter, värdet af	167*, 168*
" stads lösegendom, värdet af	170*
<i>Helsingpolisens verksamhet</i>	54*
<i>Hermanstad och Majstad, afslutande af nytt kontrakt med arrendatorerne i</i>	124.
<i>Hushåll i Helsingfors, statistik öfver</i>	6*, 7*
<i>Hyrkuskar, landt- och sjöformän, uppgift öfver</i>	117*
<i>Hägnader, underbåll af</i>	149.
<i>Högholmen och Fölisön, anslag till underbåll af</i>	51.
<i>Industriskolan i Helsingfors, statistik öfver</i>	72*
<i>Inklarerade fartyg, statistik öfver</i>	111*
<i>Inkomstgifoande rättigheter</i>	98.
<i>Inkomsten per m³ vatten</i>	144.
<i>Inqvarteringen</i>	172—176.
<i>Inqvarteringsnämndens ledamöter, tjänstemän och ärenden</i>	171.
<i>Instruktion för husmodern vid stadens arbets- och fattiggård</i>	165.
<i>Inteckning eller annan säkerhet gifven af förmyndaren</i>	176.
<i>Inteckningar, uppgifter angående</i>	89*

<i>Inteckningar, utverkade och förnyade</i>	156.
<i>Inventeringar af stadskassan</i>	151.
<i>Jemförelse</i> emellan budgeten och de faktiska utgifterna vid fattigvården	162.
” emellan utgiftsstaterna år 1896 och 1897 vid fattigvården	162.
<i>Jordfyllning</i> omkring träden i Henriksallén	147.
<i>Kajbyggnaderna</i> å Skatudden	32.
<i>Kajer</i> , uppgift öfver stadens	20*.
<i>Kajsaniemi park</i> , arbeten i	147.
<i>Kajsaniemi värds hus</i> , glasverandor å	47.
<i>Kanalarbeten</i>	59.
<i>Kanaler</i> och afloppsdiken	130.
<i>Kassakreditiv</i>	151.
<i>Kommunala utskylder</i> , statistik öfver	128*.
<i>Kommunalförvaltningen</i>	91.
<i>Koncession</i> för ett nytt spårvägsnät i Helsingfors, ansökan om	28.
<i>Kosthållningen</i> vid arbets- och fattiggården	167.
<i>Kostnaderna</i> vid stadens skogskulturer	150.
<i>Kullmans</i> testamente	86.
<i>Landtdagsmannavalen</i> i Helsingfors, statistik öfver	172*.
<i>Lawrells</i> stipendiifond	155.
<i>Legoaftal</i> , tillfälliga	120.
<i>Legosängsavgifterna</i> vid Maria sjukhuset, förhöjning af	87.
<i>Linnigraf</i> , plats för	7.
<i>Lysgasens medelstyrka</i>	26*.
<i>Lån</i>	99.
<i>Lägre handverksskolorna</i> , anslag för	74.
<i>Läkaretjenstens</i> vid Maria sjukhusets epidemiska afdelning besättande	114.
<i>Läsesalen</i> i Hermanstad, anslag för	76.
<i>Läsesalarnas</i> i Sörnäs öppenställande, personal m. m.	189, 190.
<i>Lökholmsgatan</i> , anslag till planering af	37.
<i>Magasinstomterna</i> vid Magasinskajen, inköp af	26.
<i>Mariaföreningen</i> , bidrag åt	70.
<i>Marias asyl</i>	192.
<i>Maria sjukhusets</i> bakteriologiska laboratorium, gasledning i	47.
<i>Maria sjukhus</i> , fråga om tillbyggnad till m. m.	37.
” ” ekonomiska uppgifter ang.	164*—166*.
<i>Material</i> och handtlangaredagsverken vid mätningar	128.
<i>Matsserveringen</i> vid Södra hamnen, upphäfvande af	49.

<i>Mjölnearebostaden</i> i Gammelstaden	57.
<i>Motion</i> ang. öppnande af en direkt trafikled från Östra chausséen till Jernvägstorget	53.
<i>Mulbetesmark</i> , utlegning af	122.
<i>Museibyggnad</i> , plats för	8.
<i>Musikpaviljong</i> i Brunnsparcken, uppförande af en ny	39.
<i>Narinkbodar</i> och diskar, uthyrning af	126.
<i>Navigationskolan</i> i Helsingfors, statistik öfver	71*.
<i>Nybyggnader</i>	57.
<i>Nykterhetsföreningen Balder</i> , bidrag åt	70.
<i>Obduktions- och likhus</i> , uppförande af ett	45.
<i>Obligationer</i> , utlottning af	151.
<i>Obligationslån</i> för staden, nytt	67.
<i>Observatoriibergeren</i> , arbeten å	146.
" bevarande af utsigten från	29.
" besvär i frågan om bevarande af utsigten ifrån	30.
<i>Olycksfallsförsäkring</i> af stadens arbetare	63.
<i>Olyckshändelser</i>	183.
<i>Parmmätare</i> , packare och vräkare	154.
<i>Partialförskrifningar</i> , utlottning af	151.
<i>Passagerarerörelsen</i> å Helsingfors bangård, statistik öfver	113*.
<i>Pension</i> åt f. d. vaktmästaren F. Holmberg	77.
<i>Pissoirer</i>	57.
<i>Plantskola</i> , stadens	150.
<i>Polisinrättningen</i>	93.
<i>Polispersonalen</i> , uppgifter angående	88*.
<i>Polytekniska institutet</i> , statistik öfver	61*.
<i>Priset</i> per m ³ vatten	143.
<i>Rabatter</i> för vattenafgifter	145.
<i>Reglering</i> af kvarteret Bocken, fråga om	3.
" af särskilda tomter vid Lappviks- och Malmgatorna	2.
<i>Regleringsarbeten</i>	58.
<i>Renhållningsdistrikt</i> , uppgifter ang. stadens	22*.
<i>Renhållningsväsendet</i>	63, 132.
<i>Revision</i> af stadens räkenskaper för år 1896	65.
<i>Resande</i> i Helsingfors, uppgift öfver	116*.
<i>Resanslag</i> åt folkskollärare och lärarinnor, ifrågasatt	73.
" åt stadsträdgårdsmästaren Olsson	73.
<i>Rester</i> och restitutioner	153.

<i>Räntor</i>	97.
<i>Rättegångar</i> och konkurser, bevakande af stadens rätt i	155.
<i>Rörelsen</i> vid Helsingfors postkontor	122*.
<i>Rörnätet</i>	141.
<i>Rörnätets</i> utsträckning	136.
<i>Saluhallens</i> renhållning	128.
<i>Saluplatsernas</i> å Kaserntorget antal	126.
<i>Sanitära missförhållanden</i> invid Gräsviken, afhjelpande af	50.
<i>Sedlighetsförhållandena</i> i Helsingfors	111.
<i>Sedmygradskis småbarnsskola</i>	191.
<i>Senatstorgets</i> förseende med planteringar	49.
<i>Simhuset</i> i Gräsviken	57.
<i>Simhus</i> , uthyrning af stadens	126.
<i>Sjukdoms-</i> och sjukvårds statistik	44*—53*.
<i>Sjukhusbarackerna</i> å Alkärr, anslag för 20 tyfuspatienter uti	74.
<i>Skattören</i> i Helsingfors, statistik öfver.	128*, 134*.
<i>Skjul</i> å Magasinskajen, provisoriskt.	46.
„ å Packhusgården, uppförande af ett.	45.
<i>Skogseld</i>	150.
<i>Skogssådd</i> och plantering	149.
<i>Skogstaxering</i>	150.
<i>Skulpturverket</i> „De skeppsbrutna“, anslag för inköp af	71.
<i>Småskola</i> i Hermanstad, anslag till en	70.
<i>Soffor</i> , inköp af	148.
<i>Sommarkolonier</i> , bidrag för anordnande af	70.
<i>Sparbanken</i> , Kapital- och Lifränteanstalten, statistik ang.	124*.
<i>Spritdrycker</i> , handeln med	115.
<i>Spårvägstrafiken</i> i Helsingfors, statistik öfver	118*.
<i>Staden</i> åliggande allmänna onera	96.
<i>Stadens</i> allmänna arbeten, diverse uppgifter rörande	63.
„ byggnader, remont och underhåll af	57.
„ donerade fonder år 1897	153*.
„ embetsverk	90.
„ fasta egendom, inkomst af	98.
„ jordlägenheter	96.
„ lösa inventarier	150.
„ skogar, vården om	149.
„ skulder	90.
„ utestående, icke förfallna fordringar år 1897	152*.
<i>Stadsfogdetjänster</i> , besättande af tvenne	78.
<i>Stadsfullmäktige</i> , under år 1897	116.
<i>Stadsfullmäktiges</i> sammanträden, protokoll och bref	117.
„ cessionsrum, elektrisk belysning af	47.

<i>Stadsgeodetens</i> verksamhet under året	133.
<i>Stadskassans</i> bokslut för år 1896	64.
" ställning den 31 December 1897	149*.
" inkomster och utgifter	150, 132*, 135*.
<i>Stadsmissionen</i> , bidrag till	70.
<i>Stadsingenjören</i> Norrméns deltagande i ledningen af Koivisto—Forssa jernvägs byggnad	115.
<i>Stadsplan</i> för 10:de stadsdelen, ändring af	1.
<i>Statsbidrag</i>	99.
" till folkskolorna, frågan om förhöjdt	99.
<i>Stenius</i> , Mortimer, understödsfond	86.
<i>Stensättnings-</i> och makadamiseringsarbeten	58.
<i>Sterbhus</i> och omyndiga barn, antalet af	175.
<i>Ständiga understöd</i> åt fattiga, undersökning i och för utdelande af	163.
<i>Sundhets-</i> och <i>sjukvården</i>	94.
<i>Svenska teatern</i> , bidrag till	69.
<i>Säkerhetshandlingar</i> , granskning af stadens	155.
<i>Telefonföreningens</i> anhållan om rätt att uppställa telefonstolpar	50.
<i>Telefonsamtal</i> , statistik öfver	121*.
<i>Telegramveaving</i> i Helsingfors, statistik öfver	120*.
<i>Temperatur</i> och väderleksförhållanden i Helsingfors	27*, 28*.
<i>Tillskottsanslag</i> för fattigvården	163.
<i>Tolag</i> för varor till uppstad	154.
<i>Tolags-</i> och <i>trafikafgifterna</i> m. m.	152.
<i>Tomten</i> N:o 6 vid 2:dra linien å Berghäll, arrendefrihet för	19.
<i>Tomtlösen</i>	97.
<i>Trafikkontorets</i> filial i Warrantmagasinet	153.
" uppbörd, statistik öfver	125*, 126*.
<i>Transitomagasin</i> , hyresmodelanslag för	46.
<i>Träd-</i> och <i>buskar</i> , utplantering af	148.
<i>Trädskolorna</i>	148.
<i>Trävaruexport</i> , statistik öfver	110*.
<i>Tull-</i> och <i>källarfrihets</i> ersättning	99.
<i>Turistföreningen</i> , bidrag åt	76.
<i>Täckta varuskjulets</i> provisoriska användande till upplagsmagasin	50.
<i>Törmöläs</i> donationsfond, användning af	85.
<i>Understöd</i> åt hamnkonstapeln Lönnqvist	77.
" åt värnepliktiges hustrur och barn	78.
<i>Undersökning</i> af isförhållandena utanför Helsingfors	82.
<i>Undersökningsstationens</i> för livsmedel verksamhet	53*.
<i>Undervisningsväsendet</i>	96.

<i>Universitetet, Kejs. Alexanders, statistik öfver</i>	59*, 60*
<i>Uppdebitering och uppbörd vid Trafikkontoret</i>	153.
<i>Upptrahning af stadens hamnar</i>	127.
<i>Utarrrenderade tomter och lägenheter</i>	11—16, 118.
<i>Utgifts- och inkomstförslag för år 1898</i>	89.
<i>Utskänkning af sprit- och maltdrycker, förändrade bestämningar ang.</i>	106.
<i>Utskänknings- och utminuterings aktiebolagens vinstmedel</i>	69.
<i>Uttaxering</i>	100.
<i>Varuskjulet å Magasinskajen, regler för begagnande af</i>	104, 106.
<i>Vattenborgen</i>	142.
<i>Vattenfiltreringen</i>	140.
<i>Vattenkonsumtion</i>	144.
<i>Vattenledningen, diverse mindre arbeten vid</i>	55.
" inkomst från	99.
<i>Vattenledningens förvaltning och drift</i>	137.
" underhåll och remont.	57.
" utsträckning	33, 34, 54.
" utveckling under sistförflutna 15 år	145.
" utvidgning och värde.	134.
<i>Vattenledningen, statistik öfver</i>	23*—25*
<i>Vattenledningsrör, nedlagda år 1897</i>	135.
" under Mikaelsgatan, omläggning af	54.
<i>Vattenledningsvattnets bakteriologiska undersökning</i>	57*, 58*
" kemiska undersökning	55*, 56*
<i>Vattenmätare, anslag för</i>	55.
<i>Vattenposter vid Södra hamnen, anslag för anläggning af trenne</i>	34.
<i>Vattenståndet i Vandåå</i>	146.
<i>Vattenuppfordringen</i>	138.
<i>Vedgård invid Fabriksparken</i>	122.
<i>Verkstaden för vattenledningen</i>	142.
<i>Verkställande direktörsbefattningens vid fattigvårdsstyrelsen besättande</i>	114.
<i>Verkställande direktörens vid fattigvården rätt att teckna förbindelser</i>	166.
<i>Veterinärtjänstens vid köttkontrollstation besättande</i>	114.
<i>Vikariatsarvode åt en yngre justitierådman</i>	75.
<i>Villan N:o 5 i vestra Brunnsparken, förlängning af arrendet till</i>	18.
" N:o 6 " " " " " " " "	18.
<i>Viner och svagare rusedrycker, rätt till handel med</i>	116.
<i>Vägar</i>	130.
<i>Värdering af stadens fasta egendom</i>	127.
<i>Värdet eller försäkringsbeloppet af eldskadad egendom</i>	183.
<i>Yttnehållet af Helsingfors stad, uppgift öfver</i>	3*

<i>Äktenskap</i> och barnfödseln, statistik öfver	35*.
<i>Öfverlåtelse</i> af arrenderätt	123.
<i>Öfversköterskans</i> vid arhets- och fattiggårdens anstalt för sinnessjuka, förhöjning af aflöningen åt	78.
<i>Ölpaviljongen</i> i Brunnsparken, inköp af	40.
<i>Örnholmen</i> , vestra, återgång af arrendet till	19.
